

CIÓN

Pontificale
Romanum

BX2030

A3

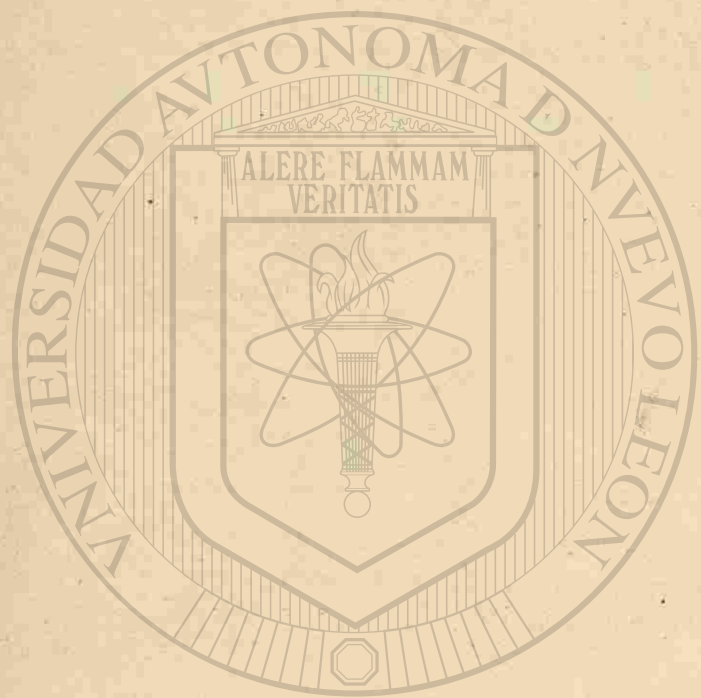
1891

c.1

007453

1080020491

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Toluca, die 12.ª Octobris an. 1909.

*Illmo. ac Romo. admodum in
Domino dilecto in unicationis gra-
tigue animi signum.*

Melitius Rodríguez

*Illmo. Pmo. Episcopo Leonensi
Emethio Valverde Felles*

Fr. Pustet, Ratisbone, Rome et Neo Eboraci. L. No. 25.

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

SS. Trinitas.

UNIVERSIDAD DE NUEVO LEÓN
Biblioteca Virrey y Torres

44248

Johannes Caban

PONTIFICALE

ROMANUM

SUMMORUM PONTIFICUM

JUSSU EDITUM

A

BENEDICTO XIV. ET LEONE XIII. PONT. MAX.

RECOGNITUM ET CASTIGATUM.

EDITIO PRIMA POST TYPICAM
(SINE CANTU.)

RATISBONÆ, NEO EBORACI ET CINCINNATI.

SUMPTIBUS, CHARTIS ET TYPIS FRIDERICI PUSTET,
S. SEDIS APOST. ET S. RIT. CONGR. TYPOGRAPHI.

MDCCXCI.

Capilla A. Fonsina
Biblioteca Universitaria

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

UNIVERSIDAD DE NUEVO LEÓN
Biblioteca Universitaria y Tercera

44248

Bx203
A
1891

Adprobatio.

Revisione rite peracta, hæc editio cum exemplari typico plane concordat. In fidem etc.

Ex Secretaria Sacrorum Rituum Congregationis
die 30. Aprilis 1891.

Pro R. P. D. Vincentio Nussi Secretario
Joannes Ponzi Substitutus.

FONDO EMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

Quæ jura a lege sunt, Typographus sibi reservat.

SS. DOMINI NOSTRI

BENEDICTI XIV. PONT. MAX.

APOSTOLICÆ LITTERÆ IN FORMA BREVIS DE NOVA RITUALIS, CÆREMONIALIS
EPISCOPORUM, NEC NON ET ROMANI PONTIFICALIS EDITIONE, EX QUIBUS
SELEGIMUS EA, QUÆ PONTIFICALE ROMANUM TANTUMMODO SPECTANT.

BENEDICTUS PAPA XIV.

A D P E R P E T U A M R E I M E M O R I A M .

Quam ardenti studio, incredibili sollicitudine, assidua cura, et indefesso, diuturnoque labore, adhibitis etiam accitisque undequaque viris in sacra Doctrina disciplinaque Ecclesiastica versatis, æque ac de rerum Liturgicarum peritia meritissimis, sedulam operam navaverint atque contenderint Prædecessores Nostri Romani Pontifices, ut Rituale Romanum, Cæremoniale Venerabilium Fratrum Episcoporum, et Pontificale Romanum, sive emendatis erroribus, sive correctis inordinationibus, sive ablatis inutilibus, sive restitutis necessariis, ad eam tandem formam normamque, juxta quam de præsentis usui sunt, maximo cum omnium virorum Ecclesiasticorum commodo et utilitate redigerentur: præstat in primis intelligere ex ipsis præsertim Apostolicis in simili forma Brevis litteris eorumdem Prædecessorum Nostrorum, qui post S. Pium Papam V. felicitis recordationis, Clemens VIII., Innocentius X., Paulus V., Urbanus VIII. et Benedictus XIII. ad gravissimum dignissimumque hujusmodi opus omnibus numeris absolvendum sese pro viribus addiderunt.

Tenores autem memoratarum litterarum sunt, qui sequuntur: *Ac primum quidem que pro Rituali Romano statuit Paulus Papa V. Bulla incipiente, Apostolicæ Sedi: Item que pro Cæremoniali Episc. Clemens Papa VIII. Bulla incipiente, Cum novissime; Innocentius Papa X. Bulla incipiente, Etsi alias, quin etiam Benedictus XIII. Bulla incipiente: Licet alias; brevitatis gratia hic omittuntur.*

PRO PONTIFICALI VERO ROMANO.

Clemens Papa VIII. *Ad perpetuam rei memoriam.* Ex quo in Ecclesia Dei multa, tum a sacris Conciliis, tum a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, ad Dei gloriam augendam, et ad Catholicæ fidei unitatem ubique retinendam, pie ac sapienter instituta sunt, nihil magis iidem Pontifices Prædecessores nostri curandum sibi esse statuerunt, quam ut communes Ecclesiastici muneris rationes ad propriam normam, servata antiquitatis auctoritate, revocarent.

Hac sollicitudine impulsus fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster formulam primam psallendi Horas Canonicas et celebrandi Missas, varie prius constitutam, et a nonnullis Prædecessoribus nostris restitui et instaurari ceptam, ad unam pariter formam, Romano Breviario ac Missali propterea summo studio

*
007453

ac diligentia edito, redigendam curavit. Atque hoc sane consilio alii Romani Pontifices, qui eundem Pium præcesserunt, Pontificales etiam cæremonias ac ritus, quibus ejusdem Catholicæ Ecclesiæ Præsules in suorum munerum functione uterentur, certis similiter forma et modo præfinitis, in Romanum Pontificale retulerunt.

Cæterum, quia eadem Cæremoniarum ac Rituum formulæ ibi expressæ, postea, sive diuturnitatis injuria, sive Typographorum negligentia, sive alia de causa, in ipso Pontificali partim immutata, partim corruptæ, veteris instituti atque auctoritatis gratiam magna ex parte amiserant; idcirco necessaria res visa est, ut eadem formulæ in sacris Præsulum Ecclesiasticorum muneribus servandæ, recuperato prioris integritatis statu, omnino restituerentur, et ab omnibus præscripta forma aliqua ratione observarentur.

Nos igitur ad summum Apostolatus apicem, meritis licet imparibus, eveci, prædictorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, omni cura et sollicitudine adnitendum Nobis esse duximus, ut errores, qui quidem nec pauci, nec leves in idem Pontificale, depravatis passim locis, irrepserant, quam accuratissime tollerentur.

Idem enim Pontificale corrupti et mendosi voluminis speciem adeo præseferbat, ut (multis dictionibus, hinc inde partim in unam contractis, partim una in plures distincta, partim iisdem male ac perperam collocatis et trajectis, partim denique ipso orationis sensu mutato) dubium esset, quibus tandem officiis, vel laudibus iidem Ecclesiæ Præsules divinum Numen prosequerentur; præterquam quod in rubricis etiam sparsim turbata ordinis serie dispositis, tanta erat varietas et obscuritas, ut multis in locis rectene se haberent, opinione magis, quam iudicio esset statuendum.

Hanc ergo ad rem, tam cum Ecclesiæ cultu officioque nostro conjunctam, tamque eorum, qui pro impositi oneris debito sacris Ecclesiæ muneribus vacare debent, concordia et unitati congruentem examinandam et absolvendam, piis quibusdam atque insignibus viris, diu multumque in Pontificalibus cæremoniis et ritibus versatis, negotium dedimus, dictum Pontificale undequaque corrigendi et restituendi, necnon quæcumque ad exactam illius editionem spectare viderentur, perquirendi et præstandi.

Cumque apud eos paterna hortatione ad hoc opus maturandum quotidie fere uteremur, re tota tandem ad nos perlata, et in hanc quæ nunc editur, formam redacta, singulari Dei benignitate (neque enim aliter accipimus) Pontificale Romanum tandem restitutum et absolutum est, atque ita ex omni parte dispositum (quod ii etiam, qui negotio ac muneri huic præfuerunt, confirmarunt) ut nihil ab antiquis Pontificalium codicibus, qui tum in clarioribus Urbis Ecclesiis, tum in nostra Vaticana Bibliotheca, ac denique in quibusdam aliis insignibus locis asservantur, alienum aut discrepans irrepserit.

Ad quam operam in vetustis libris inter se conferendis, strenue ac fideliter navatam, id commodi quoque accessit, quod ii, qui ea in re industriam collocarunt, ex gravissimis scriptoribus eos demum auctores, qui omnium probatissimi haberentur, secuti fuerint, quodque ambiguis omnibus ac dubiis rebus prætermittis, eas dumtaxat, quæ essent in veteris Pontificalis volumine comprehensæ, delegerint, iis tamen exceptis, quæ ad Romanum Pontificem attinebant, quod nimirum in Cæremoniali Sanctæ Romanæ Ecclesiæ sunt expressæ.

Ex rubricis vero multis detractis, quæ exactiore methodo in librum Cæremoniarum Episcoporum sunt relata, plerisque etiam, uti necessitatis ratio postulabat, adjectis, et præterea non paucis quibusdam in melius commutatis, clariusque expositis, ac denique cantu plano in aptiorem modulationis formam (per multis syllabis, pro temporum natura, ubi ratio eas produci et corripi postu-

labat, contra quam prius in antiquo Pontificali expressum erat, magis apposite extensis, vel contractis) a viris ejus rei peritis, ad hoc jussu nostro delectis, diligenter redacto, opus jam absolutum probavimus, et Romæ edi, editumque divulgari mandavimus.

Ut autem ipsius operis labor finem eum, ob quem est susceptus, sortiatur, utque posthac in omnibus et singulis Ecclesiis uno eodemque modo cæremonia et ritus Pontificales observentur; Motu proprio, et ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia et singula Pontificalia in hunc usque diem in quibuscumque terrarum orbis partibus impressa et approbata, et quibusvis privilegiis Apostolicis munita, et decretis ac clausulis roborata, per præsentis suppressimus, et abolemus, eorumque usum in posterum universis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Militiis, Ordinibus, et locis, atque etiam omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, et aliis Ecclesiarum Prælatibus, ceterisque omnibus et singulis Personis Ecclesiasticis, sæcularibus, et regularibus utriusque sexus interdiximus et prohibemus; et hoc nostrum Pontificale sic restitutum et reformatum in omnibus universi terrarum orbis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, et locis etiam exemptis, si quæ sunt, recipi et observari præcipimus.

Statuentes: Pontificale prædictum nullo unquam tempore in toto vel in parte mutandum, vel ei aliquid addendum, aut omnino detrahendum esse, ac quascumque personas, quæ Pontificalia munera exercere, vel alias, quæ in dicto Pontificali continentur, facere aut exsequi debent, ad ea peragenda et præstanda, ex hujus Pontificalis præscripto et ratione, teneri, neminemque ex iis, quibus ea exercendi, et faciendi munus impositum est, nisi formulis, quæ hoc ipso Pontificali continentur, servatis satisfacere posse.

Omnibus igitur et singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, et ceteris Ecclesiarum Prælatibus, necnon aliis quibuscumque Personis Ecclesiasticis, sæcularibus et regularibus utriusque sexus, ad quas id spectat, præcipimus ac mandamus, ut omissis, quæ sic suppressimus et abolevimus, ceteris omnibus Pontificalibus, hoc Nostrum in suis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Ordinibus, Militiis, Diocesis et locis prædictis recipiant, illoque posthac perpetuo utantur. Ceterum ut præsentis litteræ omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, et Cancellariæ Apostolicæ et in acie Campi Floræ publicari earumque exemplar de more affigi.

Volumusque præterea, et motu atque auctoritate similibus discernimus, ut qui in Romana Curia sunt præsentis, lapsis duobus mensibus; qui vero intra Montes, octo: et qui ultra ubique locorum degunt, duodecim integre excursis, vel alias ubi venalium hujus Pontificalis voluminum notitiam et facultatem habuerint, sacras cæremonias et ritus in eodem Pontificali præscriptos, juxta illius modum et normam, in quibuscumque actibus exercere, et observare teneantur.

Ipsarum autem litterarum exempla, manu Notarii publici, et sigillo alicujus Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ, aut illius Curia obsignata, vel in ipsis voluminibus, absque prædicto, vel alia quopiam adminiculo Romæ impressa, eam ubique locorum et gentium fidem faciant, quam præsentis facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die x. Februarii MDXCVI Pontificatus nostri anno quinto.

M. Vestrius Barbianus.

Ac laudatus URBANUS VIII. *Ad perpetuam rei memoriam.* Quamvis alias fel. record. Clemens Papa Octavus Prædecessor Noster, Pontificale Romanum tunc multis et non levibus erroribus scatens, piorum atque insignium virorum in Pontificalibus cæremoniis et ritibus versatorum opera undequaque corrigi et

restitui curaverit: attamen successu temporis compertum est, plurimos errores denuo in Pontificale hujusmodi, Typographorum inscitia, seu incuria, aliave de causa irrepisse.

Unde curæ nostræ Pastoralis esse rati sumus, ad novam ejusdem Pontificalis, quod Cæremoniarum et rituum, quibus Catholici Antistites in suorum munerum functione uti debent, norma existit, correctionem animum appellere. Idcirco, ut idem Pontificale denuo typis quam emendatissime auctoritate nostra ederetur, emendationem errorum, qui in illud, ut præfertur, irrepserunt, nonnullis Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, et aliis viris doctis et pietate conspicuis, Pontificalium Cæremoniarum et rituum peritis, commisimus, quorum opera cum Pontificale prædictum ab omnibus, quibus scatebat, mendis et erroribus accuratissime repurgatum fuerit, Nos, ne tam exacta Cardinalium, et aliorum prædictorum hac in re industria et diligentia optato frustretur effectu, mandavimus dilecto Filio Andrea Brogiotto, Typographiæ nostræ Apostolicæ Præfecto, procurationem emendati Pontificalis hujusmodi elegantibus typis, et insigni forma in lucem edendi: quod exemplar, qui posthac Pontificale Romanum impresserint, sequi omnes teneantur.

Extra Urbem vero nemini licere volumus idem Pontificale in posterum typis excudere, aut evulgare, nisi facultate in scriptis accepta ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, siquidem inibi fuerint; sin minus, ab locorum Ordinariis.

Quod si quis quacumque forma contra præscriptum hoc Pontificale Romanum, aut Typographus impresserit, aut noviter impressum Bibliopola vendiderit, extra ditionem nostram Ecclesiasticam excommunicationis lætæ sententiæ pœnæ subjaceant, a qua, nisi a Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo constituti) absolvi nequeant; in alma vero Urbe ac reliquo statu Ecclesiastico commorantes, quingentorum ducatorum auri de Camera ac amissionis librorum et typorum omnium eidem Cameræ applicandorum pœnas, absque alia declaratione, irremissibiliter incurrant; et nihilominus Pontificalia sine prædicta facultate impressa aut evulgata, eo ipso prohibita censeantur.

Inquisitores vero, locorumque Ordinarii facultatem hujusmodi non prius concedant, quam Pontificale tam ante, quam post impressionem cum hoc ipso exemplari auctoritate nostra vulgato diligenter contulerint, et nihil in iis additum detractumque cognoverint: in ipsa autem facultate, cujus exemplum in fine, aut initio cujuscumque Pontificalis impressum semper addatur, mentionem manu propria faciant absolutæ hujusmodi collationis, repertæque inter utrumque Pontificale conformationis, sub pœna Inquisitoribus privationis suorum officiorum, ac inhabilitatis ad illa et alia in posterum obtinenda: Ordinariis vero locorum, suspensionis a Divinis, ac interdicti ab ingressu Ecclesiæ; eorum vero Vicariis privationis officiorum et beneficiorum suorum, et inhabilitatis ad illa et alia in posterum obtinenda, necnon excommunicationis absque alia declaratione incurrendæ. Injungimus autem Nuntiis nostris ubique locorum degentibus, ut huic negotio diligenter invigilent cunctaque ad præscriptum hujus voluntatis nostræ confici curent.

Non obstantibus licentiis, indultis, et privilegiis Pontificalia imprimendi quibuscumque Typographis per Nos, seu Romanos Pontifices Prædecessores nostros hucusque concessis, quæ per præsentem expresse revocamus, et revocata esse volumus; necnon constitutionibus, et ordinationibus generalibus et specialibus in contrarium præmissorum quomodocumque editis, confirmatis, et approbatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, et expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem ut præsentium litterarum nostrarum exemplaribus, etiam in ipsis Pontificalibus impressis, vel manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur si essent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die xvii. Junii MDCXLIV Pontificatus nostri anno vigesimo primo.

M. A. Maraldus.

Quoniam autem Nos pro paterna caritate vehementer cupientes, ut Christi fidelibus in articulo mortis constitutis, quoad fieri posset, universis Apostolica Benedictio nostro nomine impertiretur, et Plenaria omnium peccatorum suorum Indulgentia elargiretur, per alias nostras sub plumbo litteras anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVII. Nonis Aprilis Pontificatus Nostri anno septimo datas, omnibus Ecclesiarum Antistitibus hujusmodi facultatem sub certis modo et forma expressam tribuimus, atque insimul formulam Benedictionis et Indulgentiæ hujusmodi dandæ præscripsimus, quemadmodum Encyclicam etiam nostram Epistolam die xix. mensis Martii anno MDCCXLIV ad dilectos filios Generales Ordinum Regularium, quibus a Sancta Sede indulta vel indulgentia erat facultas Pontificiam Benedictionem effundendi super populum statis diebus, scripseramus super modo et ritu, quibus prædicta Benedictio danda est.

Præterea ad nonnullas lites et controversias exortas e medio tollendas itidem per alias nostras in simili forma Brevis litteras confirmaveramus leges et instituta Cæremonialia jussu nostro edita pro Provinciarum Præsilibus, Gubernatoribus, Prælatibus, et Apostolicis Vicelegatis, quæ sunt tenoris sequentis.

Omittitur Bulla Benedicti XIV. incip. Quod Apostolus, de Cæremoniali disserens.

Insuper formulam itidem Benedictionis, et Traditionis Pallii ac jurisjurandi a Procuratoribus absentium Archiepiscoporum antequam a dilecto Filio nostro S. R. E. Cardinali Diacono idem Pallium accipiant, ipsorum Archiepiscoporum nomine præstandi per nostram Constitutionem die xii. mensis Augusti anno MDCCXLVIII sub plumbo expeditam statuimus.

Porro accedit ad hæc methodus quoque Scholæ Sacrorum Rituum in Gregoriano Collegio Romano hujus almæ Urbis nostræ Nobis approbantibus institutæ non sine uberi per hoc tempus in Sacris Ritibus addiscendis profectu, aliarumque ad instar ejusdem Scholæ, alibi jam erectarum, vel erigendarum: quæ methodus multis in libris, et præcipue in decimo operum nostrorum volumine Romanæ editionis reperitur inserta, plurimumque a Nobis commendatur, eamque plurimum studiosis Sacrorum Rituum prodesse compertum est.

Ea propter cum nobis a quamplurimis supplicatum fuerit, ut typis iterum reimprimendi Rituale Romanum, Cæremoniale Episcoporum, et Pontificale Romanum hujusmodi, et non solum in iisdem antedicta omnia a Nobis statuta addendi, verum etiam nostro jussu in lucem emittendi, licentiam de Apostolica benignitate et auctoritate concedere et indulgere dignemur: Nos itaque probe scientes, et experientia edocti quantum prosit, ut in uno volumine simul collecta ad manus sint ea omnia, quæ sparsim ac divisim impressa inveniuntur, et considerantes quantum hujusmodi collectio utilitatem memoratæ Scholæ Liturgiæ in Collegio Societatis Jesu ejusdem almæ Urbis nostræ a Nobis institutæ, aliisque ubique locorum erectis afferre possit, Apostolica auctoritate tenore præsentium communibus tot insignium Virorum ac Præsulum votis, et supplicationibus benigne annuentes, facultatem tribuimus et impartimur ut Rituale Romanum, Cæremoniale Episcoporum, ac Pontificale Romanum sub iisdem modo et forma, quibus de præsentibus impressa reperiuntur, et usui sunt, una simul cum omnibus

et singulis, quæ, ut superius relatum est, a Nobis præscripta, ordinata, et publici etiam juris facta sunt, necnon cum sæpe dicta methodo Scholæ Sacrorum Rituum in Operibus nostris jam editis inserta jussu nostro, non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus, typis reimprimantur, et in lucem emittantur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, die xxv. Martii anno MDCCLII, Pontificatus nostri anno duodecimo.

Cajetanus Amatus.

AD LECTOREM

DE RECUSO PONTIFICALI

Mos, o Pontifices, vos o sacra nomina Mystæ,
Atque Sacerdotes, vario quos ordine Divum
Mancipat obsequiis ultro jurata voluntas:
Quos votum, exortisque ligat pia regula vitæ,
Huc animum, huc oculos. Vobis heic sancta laborat
Relligio, et Latii sancit decreta Senatus
Multa docens, et quos præscribit Romula ritus
Infula, et antiquum templorum insistere morem.

Vos decet, officii quoscumque sacrata professi
Secta vocat, Sanctas animum informare per artes,
Atque vices Sacrorum, et debita munera templis,
Ac sibi præscriptam populis impendere curam;
Illic cuncta patent; seu vos præscribere munus,
Seu præstare juvat. Jam primo in limine libri
Rore sacro puerum, et ligni sudantis olivo
Præsul, et inscriptam perducit Chrismate frontem,
Invictumque animum, obnixamque in prælia præstat
Cuncta fidem. Post hæc majores inserit annos
Ordinibus: tonsis illos ad prima capillis
Templa vovens: alios, si fani janua poscit
Excubias, sacrisve vocat pia cura legendis:
Sive truces genios, et conjurata nocentum
Agmina possessis lustrali carmine membris
Exturbare opus est, cerave liquente coruscas
Ferre faces, et pendentis accendere lychnos.
Sunt et quos jam prima gradus ad munera poscunt
Magna ministeria et ritus præstare potentes.
Inter sacra Deum, circumque altaria stantes,
Dum sacros latices, et mystica liba Sacerdos
Immolat, atque suo sistit se victima Patri
Filius; aligeris numquam o concessa potestas
Coelitibus; nec quos gentis primæva Parentes
Sæcla tulere alias, quamvis de sanguine claro
Abramidum, et Regnatoris simulacra futuri.

Jamque suum jus omne, potestatemque regendi
Conferet, unanimi si quem suffragia voto
Optavere sibi, populisque præesse tuendis
Pontificem, longum solemnes stabit ad aras

Multa precans, sacroque caput lustrabit olivo,
Et pastorali gemma donabit et auro,
Connubio jungens stabili, sponsæque dicabit
Jam proprium. Seu cum Tarpejo a Præsule munus
Rarum, augustum, ingens, humerosque ac pectora circum
Pallia rite dabit. Nunc quos exercita virtus
Cænobii, tonsæque vocat custodia gentis,
Multa super votis, super officioque fideli
Multa monens, manibus capiti bene fausta precatur
Impositis, mitræque etiam facit esse potentem.
Seu quas virgineis Matres imponere septis
Est opus, optantique datur Antistita turbæ.

Inde novum molitur opus, solemnna Regum
Auspicia, et primos templis attollere fasces.
Ecce gravi Rex incessu procedit, et aras
Suppliciter venerans, regno sua jura pacisci,
Constantesque animos in relligione Piorum
Annuit, atque humeros oleo dextramque perunctus
Accipit oblatum Mystis cingentibus ense,
Et sceptri decus, et radiantia tempora circum,
Imperii specimen, gemmeo diademata textu.

Jam cum prima novo signant fundamina templo,
Attoluntque Crucem, sacrata in veste Sacerdos
Spargens rore levi, sacræque aspergine lymphæ
Lustrabitque locum, fundetque precantia vota,
Ac silicem inscriptum faustis pro more sequetur
Ominibus, stabilemque petet per sæcula sedem.
Sed cum delubri se jam fastigia cælo
Extulerint, et digna Deo domus auspice stabit,
Quid memorem rursus longo celebrata paratu
Prima loci auspicia, et solemnes ordine ritus,
Jejunasque preces, olei, et libamina sacri,
Et super aurato lucentes stipite ceras,
Inspersosque solo cineres, inscriptaque signa,
Præsul ubi arcanas voces, tacitusque precatus
Fundit humi incumbens, ac verba potentia dicit?

Idem corporibus terram designat humandis,
Constituitque Cruces, triplicemque in vertice figit
Hinc atque inde facem: nebulam fumantis acerræ
Interea, Arabiumque focus adolebit odorem.
At cum templa scelus, sævique licentia ferri
Polluit impulsu tetro, furiisque nefandæ
Tisiphones, cessitque animo reverentia Divum;
Concipit ille preces, offensaque Numina terris
Conciliat, redditque sacræ sua munia sedi,
Atque profanatos delubro instaurat honores.

Nunc aureos calices, et gemmea vasa dicabit
Usum in Sacrorum, et nostris gestamina Mystis:
Et vestes auro rigidas ac linea texta,
Puraque sternendis mantilia devovet aris;

Auratasque cruces, simulacraque sancta Deorum
 Spargens rore super: nec non quæ pendula summis
 Turribus æra sonant, quæis dat Campania nomen,
 Nolaque Paulino quondam sub præsule felix:
 Telaque in infidos vibranda potentius hostes,
 Et clypeum et loricam hamis auroque tralicem;
 Sicubi vel gentes stimulis cœlestibus actas
 Isacidum tractus, Solymamque reposcere bello,
 Atque Saracenam Syrio de limite pestem
 Exturbare procul pelagi trans æquora suasit
 Religionis amor; tunc aurea segmina textu
 Quadrifido, insutamque humeros ac pectora circum
 Multa crucem precibus, nec non lustralibus undis
 Prosequitur; lætosque vovet post bella triumphos,
 Elataque manu candentia signa coruscans.
 Mittit in infidos Superis præcuntibus hostes,
 Et certam fausto jam concipit omine palmam.

Sed neque, qui superest, pigeat decurrere campum.
 En tibi suggestu Præsul sublimis ab alto
 Usque recurrentes fastos sacrosque quotannis
 Evulgare dies, cœtu auscultante Piorum,
 Ingreditur; seu quo jejunia tempore nobis
 Esuriem indicunt, totasque adsistere luces
 Impransos, donec pronos in cœrula currus
 Sol invergit, et emerito nox ingruit orbi;
 Seu qua luce redux ad vitæ lumina Christus
 Mœrentes socios, orbumque reviset ovile.
 Quid cum justa reos damnante Antistite sontes
 Pœna premit, clausique gemunt ad limina templi
 Mœsta cohors, scelerum dum longa piacula solvunt
 Impositos Cilicum textus, setasque rigentes
 Tergemino nexu, et nodosa cannabe cincti:
 Dum rursus admissis sacra ad communia Præsul
 Defletam exemit perfecto tempore labem
 Supplicibus, cunctaque animos a sorde piavit?

Hinc disces quo more oleum mortalibus ægris
 Ante parat; seu forte aliquis natalibus undis
 Lustrandus primo sistit se ad limina templi:
 Seu jam tinctus aquis, interque adscriptus amicos
 Christiadam cœtus firmari ad cuncta rogabit
 Dura fidem, sacri ceromatis unguine frontem,
 Et signo crucis inscriptus. Post agmina Præsul
 Longa Sacerdotum, magnis conventibus actis
 Cogit, et officii cunctos præscripta tuendi
 Multa monens, iterumque iterumque hortatibus ambit.
 Aut cessatores urgens ad pensa ministros,
 Ignavosve docens. Sed jam quo crimina ritu,
 Puniri reos leges sanxere sacrorum,
 Perlege: sive malos sacris communibus arcent,
 Officii vices certis cessare diebus
 Præcipiunt, et Mysta gradu periturus ab alto

Dejicitur, sacrique gerens insignia cultus,
 Paulatim ereptas vestes, ac tegmina membris
 Exiit infelix, tota et traducitur urbe.

Cætera quid memorem, cum Præsul ovilia primum
 Et populos (si cura recens commissa reposcet)
 Lætus adit, primos Cleri excepturus honores.
 Seu cum Romulea longe legatur ab urbe
 Purpurea de gente aliquis, populosque remotos,
 Quos procul innumeris circumerrat flexibus ingens
 Sequana, Parisiasque subit solemnibus arces
 Auspiciis; vel quos diti Tagus ambit arena,
 Vistulave, et longis tendit qua Sarmata campis:
 Aut ubi rex fluviorum haud uno nomine notus
 Ister in Arctoum præceps evolvitur æquor
 Regna per et Latio fidos sub Præsule fines,
 Quæis non religio fallax, promptumque novandi
 Ingenium ritus animis excussit avorum.
 Hinc et scire licet, Reges cum templa subibunt,
 Imperiique potens se magnam Augustus ad urbem
 Sistet ovans, prope Theutonico comitante Senatu:
 Aut proceres, aut magnanimo de sanguine Regum
 Fœmina pilentis Divorum in mollibus ædes
 Accedet venerans, quantos sacer ordo paratus
 Molitur, qualique præit solemnia pompa
 Obvius Antistes cœtu stipante suorum.

Vade, liber, numquam simili procedere cultu
 Ante datum: te cinnabari minioque rubentem
 Lætius, et leges ornat Rubrica sacratas;
 Exigua tu magnarum compendia rerum
 Mole capis, quali numquam retro ante vel usu,
 Vel studio, supraque notis inscripta legendi
 Præscribit vox quæque modum, quem longa tenorem
 Exigit, utque brevis celeri se syllaba flatu
 Proripit accelerans, se subducitque legenti.

At te quis meritum curis pro talibus ornet
 Laudibus, aut dignos, nam quæ tibi gratia plausus
 Rite ferat, cujus studiis ingentibus olim
 Ordo Sacerdotum mores insistit avitos
 Sanctius, et cunctis orandi pensa diebus
 Noster inoffenso decurrit tramite Clerus?
 Nunc et Pontifices curis insignibus ipsos
 Obstrinxisse juvat, quorum solemnia sacra
 Auspice te, retractat opus, propriasque Tiaræ,
 Te curante, vices cultu meliore tuentur.

IGNATIUS

DIVINA MISERATIONE ET SEDIS APOSTOLICÆ GRATIA

EPISCOPUS RATISBONENSIS

VERITAS PATRICIUS ROMANUS

SS. D. N. LEONIS PP. XIII. PRÆLATUS DOMESTICUS
ET SOLIO PONTIFICIO ASSISTENS etc. etc.

OMNIBUS HAS LITTERAS VISURIS SALUTEM ET BENEDICTIONEM A DOMINO.

um juxta Constitutionem Urbani VIII. d. d. 17. Junii 1644 nemini liceat Pontificale Romanum typis edere aut vulgare, nisi facultate in scriptis accepta a loci Ordinariis, quam facultatem non prius concedant, quam Pontificale tam ante quam post impressionem cum originalibus diligenter contulerint; Nos ad dilecti Filii Friderici Pustet, Typographi S. Sedis et Sacri Rituum Congregationis, et Bibliopolæ Ratisbonensis preces R. P. Georgium Schober C. Ss. R., Censorem Nostrum, deputavimus, qui diligenti examine instituto hujus editionis Pontificalis Romani integritatem, omnimodamque cum editione a S. R. C. die 3. Aug. 1888 uti typica declarata consonantiam comprobaret.

Quam ob rem quum ex illius Censoris testimonio de hac consonantia certiores facti simus, quumque ab eodem relatum Nobis sit, hanc editionem Originalibus, omisso cantu, quoad textum ad amussim respondere, et a S. R. C. declaratum fuisse, eandem plane concordare cum editione typica ab eadem Congregatione publicata: Nos prædictum Pontificale Romanum a Friderico Pustet excusum tenore præsentium adprobamus, evulgandique licentiam impertimur.

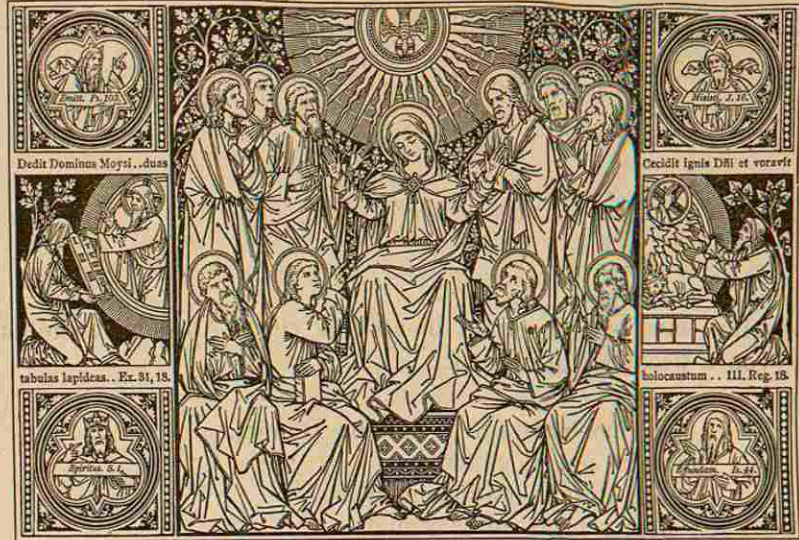
In quorum fidem has Nostras litteras manu Nostra subscriptas atque Sigillo Nostro Episcopali munitas, expediri mandavimus.

Ratisbonæ, die 8. Maji 1891.

+ Ignatius Ep̄ps Ratisbon̄.

(L. S.)

Dr. Fr. X. Leitner, Secret.

PONTIFICALIS

PARS PRIMA.

DE CONFIRMANDIS.

ontifex infantes, pueros, vel alios sacri baptismatis unda perfusus, confirmare volens, paratus supra rochetum; vel, si sit Regularis, supra superpellicem, amictu, stola, pluviali albi coloris, et mitra, accedit ad faldistorium ante medium altaris, aut in alio convenienti loco sibi paratum; et in eo sedens, renibus altari, et facie populo versis, baculum Pastoralem in sinistra tenens, populum coram se stantem admonet, quod nullus alius, nisi solus Episcopus, Confirmationis ordinarius minister est.

Nullus confirmatus debet reconfirmari.

Nullus, qui non sit confirmatus, potest esse in confirmatione patrinus; nec pater, aut mater, maritus, aut uxor.

Nullus excommunicatus, interdictus, vel gravioribus facinoribus alligatus, aut christianæ fidei rudimentis non edoctus, ingerat se ad percipiendum hoc Sacramentum, vel ad tenendum confirmandum.

Adulti deberent prius peccata confiteri, et postea confirmari; vel saltem de mortalibus, si in ea inciderint, conterantur.

Hoc Sacramento contrahitur spiritualis cognatio impediens matrimonium contrahendum, et dirimens jam contractum; quæ cognatio confirmantem, et confirmatum, illiusque patrem, et matrem, ac tenentem non egreditur.

Nullus præsentet nisi unum, aut duos, non plures, nisi aliter necessitas suadeat, arbitrio Episcopi.

Confirmandi deberent esse jejuni.

Confirmato debet ligari frons, et sic manere quousque Chrisma desiccetur, vel extergatur.

Proinde, unusquisque confirmandus portet lineam vittam mundam, cum qua ligetur caput.

IGNATIUS

DIVINA MISERATIONE ET SEDIS APOSTOLICÆ GRATIA

EPISCOPUS RATISBONENSIS

VERITAS PATRICIUS ROMANUS

SS. D. N. LEONIS PP. XIII. PRÆLATUS DOMESTICUS
ET SOLIO PONTIFICIO ASSISTENS etc. etc.

OMNIBUS HAS LITTERAS VISURIS SALUTEM ET BENEDICTIONEM A DOMINO.

um juxta Constitutionem Urbani VIII. d. d. 17. Junii 1644 nemini liceat Pontificale Romanum typis edere aut vulgare, nisi facultate in scriptis accepta a loci Ordinariis, quam facultatem non prius concedant, quam Pontificale tam ante quam post impressionem cum originalibus diligenter contulerint; Nos ad dilecti Filii Friderici Pustet, Typographi S. Sedis et Sacri Rituum Congregationis, et Bibliopolæ Ratisbonensis preces R. P. Georgium Schober C. Ss. R., Censorem Nostrum, deputavimus, qui diligenti examine instituto hujus editionis Pontificalis Romani integritatem, omnimodamque cum editione a S. R. C. die 3. Aug. 1888 uti typica declarata consonantiam comprobaret.

Quam ob rem quum ex illius Censoris testimonio de hac consonantia certiores facti simus, quumque ab eodem relatum Nobis sit, hanc editionem Originalibus, omisso cantu, quoad textum ad amussim respondere, et a S. R. C. declaratum fuisse, eandem plane concordare cum editione typica ab eadem Congregatione publicata: Nos prædictum Pontificale Romanum a Friderico Pustet excusum tenore præsentium adprobamus, evulgandique licentiam impertimur.

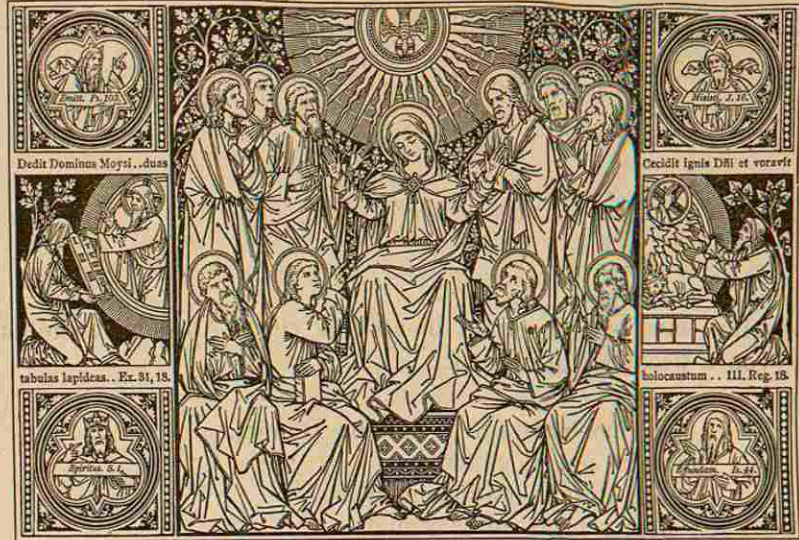
In quorum fidem has Nostras litteras manu Nostra subscriptas atque Sigillo Nostro Episcopali munitas, expediri mandavimus.

Ratisbonæ, die 8. Maji 1891.

+ Ignatius Ep̄ps Ratisbon̄.

(L. S.)

Dr. Fr. X. Leitner, Secret.

PONTIFICALIS

PARS PRIMA.

DE CONFIRMANDIS.

ontifex infantes, pueros, vel alios sacri baptismatis unda perfusus, confirmare volens, paratus supra rochetum; vel, si sit Regularis, supra superpellicem, amictu, stola, pluviali albi coloris, et mitra, accedit ad faldistorium ante medium altaris, aut in alio convenienti loco sibi paratum; et in eo sedens, renibus altari, et facie populo versis, baculum Pastoralem in sinistra tenens, populum coram se stantem admonet, quod nullus alius, nisi solus Episcopus, Confirmationis ordinarius minister est.

Nullus confirmatus debet reconfirmari.

Nullus, qui non sit confirmatus, potest esse in confirmatione patrinus; nec pater, aut mater, maritus, aut uxor.

Nullus excommunicatus, interdictus, vel gravioribus facinoribus alligatus, aut christianæ fidei rudimentis non edoctus, ingerat se ad percipiendum hoc Sacramentum, vel ad tenendum confirmandum.

Adulti deberent prius peccata confiteri, et postea confirmari; vel saltem de mortalibus, si in ea inciderint, conterantur.

Hoc Sacramento contrahitur spiritualis cognatio impediens matrimonium contrahendum, et dirimens jam contractum; quæ cognatio confirmantem, et confirmatum, illiusque patrem, et matrem, ac tenentem non egreditur.

Nullus præsentet nisi unum, aut duos, non plures, nisi aliter necessitas suadeat, arbitrio Episcopi.

Confirmandi deberent esse jejuni.

Confirmato debet ligari frons, et sic manere quousque Chrisma desiccetur, vel extergatur.

Proinde, unusquisque confirmandus portet lineam vittam mundam, cum qua ligetur caput.

Nullus confirmatus discedat, nisi benedictione accepta, quam Pontifex post omnium confirmationem dabit.

Infantes per patrilinos ante Pontificem confirmare volentem teneantur in brachiis dextris. Adulti vero, seu alii majores ponant pedem suum super pedem dextrum patrini sui. Et ideo, neque masculi feminis patrini, neque feminae masculis matrinae esse deberent.

Quibus per ordinem ante Pontificem dispositis, Pontifex sedens lavat manus, deinde deposita mitra surgit, et stans versa facie ad confirmandos, junctis ante pectus manibus, confirmandis genua flectentibus, et manus ante pectus junctas tenentibus, dicit:

Spiritus sanctus superveniat in vos, et virtus Altissimi custodiat vos a peccatis. R. Amen.

Deinde signans se manu dextra a fronte ad pectus signo crucis, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit caelum et terram.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Tunc extensis versus confirmandos manibus, dicit:

Orémus.

Omnipotens sempiternae Deus, qui regenerare dignatus es hos famulos tuos ex aqua et Spiritu sancto; quique dedisti eis remissionem omnium peccatorum; emitte in eos septiformem Spiritum tuum sanctum Paraclitum de caelis. **R. Amen.**

Spiritum sapientiae, et intellectus. R. Amen.

Spiritum consilii, et fortitudinis. R. Amen.

Spiritum scientiae, et pietatis. R. Amen.

Adimple eos Spiritu timoris tui, et consigna eos signo crucis Christi, in vitam propitiatus aeternam. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R. Amen.**

Pontifex sedens super faldistorium praedictum, vel etiam, si multitudo confirmandorum id exegerit, dispositis illis per ordinem super gradus presbyterii, vel alibi, Pontifex stans cum mitra, illos confirmat per ordinem genuflexos, et uno ordine confirmato, illi surgunt, et alii genuflectunt, et confirmantur, et sic usque in finem. Et Pontifex inquit sigillatim de nomine cujuslibet confirmandi, sibi per patrinum, vel matrinam flexis genibus praesentati, et summitate pollicis dextrae manus Chrismate intincta, dicit:

N. Signo te signo crucis: quod dum dicit, producit pollice signum crucis in frontem illius; deinde prosequitur:

Et confirmo te Chrismate salutis. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. R. Amen.

Deinde leviter eum in maxilla caedit, dicens: **Pax tecum.**

Omnibus confirmatis, Pontifex tergit cum mica panis, et lavat pollicem, et manus super pelvim.

Deinde aqua lotionis cum pane fundatur in piscinam sacrarii. Interim dum lavat manus, cantatur sequens Antiphona, vel legitur a ministris, quod etiam in similibus servari debet.

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis a templo sancto tuo quod est in Jerusalem.

V. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. R. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona. **Confirma hoc, Deus. Qua repetita, Pontifex deposita mitra surgit, et stans versus ad altare, junctis ante pectus manibus, dicit:**

V. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.

R. Et salutare tuum da nobis.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Deinde junctis adhuc ante pectus manibus, et omnibus confirmatis devote genua flectentibus, dicit:

Orémus.

Deus, qui Apostolis tuis sanctum dedisti Spiritum, et per eos, eorumque successores, ceteris fidelibus tradendum esse voluisti; respice propitius ad humilitatis nostrae famulatum, et praesta; ut eorum corda, quorum frontes sacro Chrismate delinivimus, et signo sanctae Crucis signavimus, idem Spiritus sanctus in eis superveniens, templum gloriae suae dignanter inhabitando perficiat: Qui cum Patre, et eodem Spiritu sancto vivis et regnas Deus, in saecula saeculorum. **R. Amen.**

Deinde dicit:

Ecce sic benedicetur omnis homo, qui timet Dominum.

Et vertens se ad confirmatos, faciens super eos signum crucis, dicit:

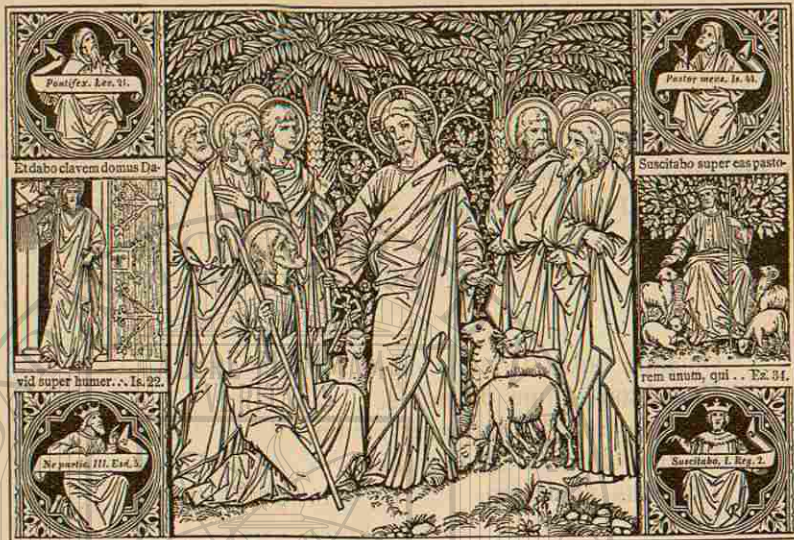
Bene dicat vos Dominus ex Sion, ut videatis bona Jerusalem omnibus diebus vitae vestrae, et habeatis vitam aeternam.

R. Amen.

Expedita itaque Confirmatione, Pontifex sedens, accepta mitra, patris et matris annuntiat, quod instruant filios suos bonis moribus, quod fugiant mala, et faciant bona, et doceant eos **Credo in Deum, et Pater noster, et Ave Maria,** quoniam ad hoc sunt obligati.

Hoc Sacramentum potest conferri minus solemniter quocumque die, hora et loco, et causa ad arbitrium Episcopi.

DE ORDINIBUS CONFERENDIS.

Quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad civitatem evocentur. Episcopus autem a Sacerdotibus, et aliis prudentibus viris, peritis divinæ legis, ac in ecclesiasticis functionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, et fidem diligenter investiget, et examinet.

Nullus ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante vigesimum tertium, ad Presbyteratus ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoveatur. Sciant tamen Episcopi, non singulos, in ea ætate constitutos, debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, et quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque, nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur.

Prima Tonsura non initiuntur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint, et fidei rudimenta edocti non fuerint; quique legere, et scribere nesciant, et de quibus probabilis conjectura non sit, eos non sæcularis iudicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præsentent, hoc vitæ genus elegerint.

Ad minores Ordines promovendi bonum a Parocho, et a magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi vero, qui ad singulos majores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoveri, publice in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus et vita a fide dignis diligenter inquireat, et litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat.

Minores Ordines iis, qui saltem Latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo magis expedire videretur, conferantur, ut eo accuratius, quantum sit hujus disciplinæ pondus, possint edoceri; ac in unoquoque munere, juxta præscriptum Episcopi, se exercent, idque in ea, cui adscripti erunt, Ecclesia, nisi forte ex causa studiorum absint; atque ita de gradu in gra-

dum ascendant, ut in eis cum ætate vitæ meritum et doctrina major accrescat. Quod et bonorum morum exemplum, et assiduum in Ecclesia ministerium, atque major erga Presbyteros, et superiores Ordines reverentia, et crebrior, quam antea, Corporis Christi Communio maxime comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, et sacratissima mysteria sit ingressus, nemo iis initiatur, quem non scientiæ spes majoribus Ordinibus dignum ostendat. Hi vero non nisi post annum a susceptione postremi gradus minorum Ordinum, ad sacros Ordines promoveantur: nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, iudicio Episcopi, aliud exposcat.

Subdiaconi, et Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, et in minoribus Ordinibus jam probati, ac litteris, et iis, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se continere posse; Ecclesiis, quibus adscribentur, inserviant; sciantque maxime decere, si saltem diebus Dominicis, et solemnibus, cum altari ministraverint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur.

Qui pie et fideliter in ministeriis antea se gesserint, et ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium; et hi sint, qui non modo in Diaconatu, ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem, aliud Episcopo videretur, ministraverint; sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac administranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, et castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, et vitæ monita ab eis possint exspectari.

Illegitimi sine dispensatione Apostolica, ad sacros Ordines promoveri non possunt; ad minores tamen possunt ex dispensatione sui Episcopi ordinarii; neque etiam furiosi, amentes, servi, homicidæ, irregulares, insigni corporis vitio deformes, aut manci ordinari possunt.

Examinentur de Ordine, in quo sunt constituti, et quando, et a quo illum receperunt.

Clericus sæcularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, et ætate, ad sacros Ordines non promoveatur, nisi prius legitime constet eum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficiat, pacifice possidere. Id vero beneficium resignare non possit, nisi facta mentione; quod ad illius beneficii titulum sit promotus, neque ea resignatio admittatur, nisi constiterit, quod aliunde vivere commode possit, et aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium vero, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possunt, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum, eo quoque prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionem vere ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint; atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguere, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere possint.

Advertat diligenter Pontifex, cum Ordines confert, ne in expressione formarum, vel collatione instrumentorum ipsorum Ordinum deficiat; frequenter Pontificale respiciat, et mature procedat. Moneat ordinandos, quod instrumenta, in quorum traditione character imprimatur, tangant. Secretas morose dicat, ut ordinati ad Sacerdotium possint illas cum eo dicere: debent enim ex consuetudine concelebrare, et etiam verba consecrationis proferre.

Tempora ordinationum sunt: Sabbata in omnibus Quatuor Temporibus, Sabbatum ante Dominicam de Passione, et Sabbatum sanctum.

Clericatus, seu prima Tonsura, quocumque die, hora, et loco conferri potest. Minores vero Ordines possunt dari singulis Dominicis et festivis diebus duplicibus ex præcepto, ubicumque, in mane tamen.

Ordinandi omnes debent in Ecclesia se præsentare, cum tonsura, habitu, et paramentis Ordini suo convenientibus, et candelis in manu accensis. Et cum a Notario Episcopi nominati fuerint, respondeant, **Adsum**, et accedant ad locum ordinationis, secundum ordinem descriptionis.

Advertat quoque Pontifex, quod si unus tantum sit per eum ad quemcumque Ordinem promovendus, illum admoneat, et alloquatur, non in plurali, ut textus dicit, sed in singulari.

In Sabbatis Quatuor Temporum, in quibus fiunt ordinationes generales, Tonsuræ fieri debent post **Kýrie eléison**. Deinde, dicta prima Lectione, ordinantur Ostiarii. Post secundam Lectionem, Lectores. Post tertiam, Exorcistæ. Post quartam, Acolythi. Post quintam, Subdiaconi. Finita Epistola, Diaconi. Et demum ante ultimum versum Tractus, vel infra Octavam Pentecostes, ante ultimum versum Sequentiæ, ordinantur Presbyteri.

Si ordinationes fiant in Sabbato ante Dominicam de Passione, quia unica tantum dicitur Lectio, Tonsuræ debent fieri immediate post Introitum. Omnes minores Ordines post **Kýrie eléison**. Subdiaconi immediate post Collectam. Diaconi post Epistolam. Presbyteri ante ultimum versum Tractus.

Idem servetur quandocumque dantur Ordines sacri extra Tempora, ex dispensatione Apostolica. Quod si fiat inter Pascha et Pentecosten, Presbyteri ordinantur ante ultimum **Ÿ**. Si inter Pentecosten et Septuagesimam, ordinantur ante **Ÿ**. **Allelúja**. Et antequam ad collationem Ordinum procedatur, legitur mandatum Apostolicum, sive supplicatio, cuius vigore Pontifici facultas conceditur ordinandi, quibus lectis, dicit Pontifex, **Deo grátias**, et ad ordinationem procedit.

Si vero Sabbato sancto ordinationes fiant, Officium incipitur a prima prophetia, et confirmatur, prout in Ordinario, usque ad Litanias inclusive, in quibus, dicto, **Ut ómnibus fidélibus, etc.**, surgit ab accubitu Pontifex, et conversus ad ordinandos, eos benedicit, prout post Litanias infra ponitur. Deinde perficiuntur Litanie, et Pontifex facit Confessionem, et dicto **Kýrie eléison**, pro Missa, ordinat ad primam Tonsuram. Tum dicit, **Glória in excélsis Deo, etc.** quo dicto, ordinat ad quatuor minores Ordines. Deinde dicit Orationem ordinariam, cum alia pro ordinandis, quibus dictis, ordinat ad Subdiaconatum. Tum dicitur Epistola, et ea dicta, ordinat Diaconos. Dicitur deinde **Allelúja**, cum suo versu, et prima pars Tractus, quibus dictis, ordinat Presbyteros; post quorum ordinationem dicitur versus Tractus, Evangelium, et alia, prout in Ordinario.

Quando autem Pontifex extra Missarum solemnias es promoturus aliquos ad primam Tonsuram, vel ad quatuor minores Ordines, sufficit quod habeat stolam supra rochetum, vel supra superpelliceum (si sit Regularis) et mitram simplicem. Cum autem est celebraturus pro sacris Ordinibus conferendis, habere debet sandalia, et omnia paramenta Pontificalia, et dicere Psalmum, **Quam dilécta, etc.**

Ordinationes sacrorum Ordinum, statutis a jure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis, præsentibusque ad id Ecclesiæ Canonicis, publice celebrentur: si autem in alio diocesis loco, præsentem Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia semper adeatur.

Cum igitur ordinationes faciendæ sunt, per Sacristam, seu alium, ad quem spectat, preparantur omnia, quæ necessaria sunt pro Missa Pontificali. Et demum, cum tempus ordinationis instat, hora competenti, Pontifex cappa magna indutus, Capellano illam post eum deferente, venit ad Ecclesiam, ubi ordinationes fieri debent, et accedens ante altare, genuflexus ibidem aliquamdiu orat. Deinde vadit

ad sedem, ubi paramenta capere consuevit; vel, si non sit in Ecclesia sua, ad faldistorium, ad cornu Epistolæ sibi paratum, ubi sedens accipit omnia paramenta Pontificalia coloris temporis convenientis, et mitram simplicem, dicens Psalmum, **Quam dilécta, etc.**

Pontifex sic paratus, baculum Pastoralem in sinistra tenens, accedit ad gradus altaris, ubi depositis baculo et mitra, facta altari reverentia cum profunda capitis inclinatione, facit cum ministris Confessionem. Interim cantatur a choro Introitus, et **Kýrie eléison**. Finita Confessione, Pontifex ascendit ad altare, illud in medio osculatur, et textum Evangelii ad sinistram: incensat altare more solito, resumit mitram, et revertitur ad sedem, seu ad faldistorium, ad cornu Epistolæ; ubi, deposita mitra, et versa facie ad altare, oblato sibi per ministrum libro, ex eo legit Introitum, et **Kýrie eléison**; quibus dictis, sedet cum mitra, donec perficiatur a choro ultimum **Kýrie eléison**. Quo finito, surgit Pontifex, et cum mitra ad faldistorium, ante medium altaris sibi præparatum, accedit, et in illo sedet, renibus altari versis. Tum Archidiaconus vocat omnes ordinandos, dicens: **Accédant omnes, qui ordinandi sunt**. Quibus ante altare coram Pontifice genuflexis, et in modum coronæ dispositis, Archidiaconus publice interrogat omnes, si sint aliqui, qui forte non sint confirmati; quia non debent ad ordinationem accedere, nisi prius confirmentur. Et, si aliqui confirmandi erunt, tunc depositis Pontifex annulis, et chirothecis, lavat manus, reassumit annulos, et confirmat, prout habetur supra folio primo; vel si non erunt aliqui confirmandi, palam interdicat per unum ex suis, sub his verbis:

Reuerendíssimus in Christo Pater, et Dóminus, Dóminus **N.** Dei, et Apostólicæ Sedis grátia Episcopus **N.** sub excommunicatiónis pœna præcipit, et mandat ómnibus, et singulis, pro suscipiendis Ordinibus hic præsentibus, ne quis forsan eórum irregularis, aut álias a jure, vel ab hómine excommunicátus, interdíctus, suspensus, spúrius, infámis, aut álias a jure prohibitus, sive ex aliéna diocési oriúndus, sine licéntia sui Episcopi, aut non descriptus, examinátus, approbátus, et nominátus, ullo pacto audeat ad suscipiendos Ordines accédere. Et quod nullus ex ordinátis discédát, nisi Missa finíta, et benedictióne Pontificis accépta.

Demum ad ordinationem procedat.

DE CLERICO FACIENDO.

Clericus fieri potest etiam extra Missarum solemniam quocumque die, hora, et loco.

Pro Clericis ordinandis, parentur forfices pro incidendis capillis, et bacile pro illis imponendis. Et quilibet ordinandorum habere debet suum superpellicem super brachium sinistrum, et candelam in manu dextra. Et vocantur omnes tonsurandi nominatim, et sigillatim per Notarium, et quilibet respondet, Adsum.

Quibus ante altare coram Pontifice in faldistorio cum mitra sedente genuflexis, Pontifex surgit cum mitra, et dicit:

V. Sit nomen Dómini benedictum.

R. Ex hoc nunc, et usque in sæculum.

V. Adjutorium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cælum et terram.

Orémus, fratres carissimi, Dóminum nostrum Jesum Christum, pro his fámulis suis, qui ad deponéndum comas cápítum suórum pro ejus amore festinant, ut donet eis Spíritum sanctum, qui hábitum religionis in eis in perpétuum consérvet, et a mundi impediménto, ac sæculári desidério corda eórum deféndat; ut, sicut immutántur in vultibus, ita dextera manus ejus virtutis tribuat eis incrementa, et ab omni cæcitate spirituáli et humana, óculos eórum apériat, et lumen eis æternæ grátiae concédatur: Qui vivit et regnat cum Deo Patre in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Post hæc, sedente Pontifice, schola inchoat et prosequitur Antiphonam, et Psalmum.

Tu es Dómine qui restitues hæreditatem meam mihi.

Psalmus 16.

Consérva me Dómine, quóniam sperávi in te: * dixi Dómino: Deus meus es tu, quóniam bonórum meórum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra ejus: * mirificávit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicátæ sunt infirmitates eórum: * póstea acceleravérunt.

Non congregábo conventicula eórum de sanguinibus: * nec memor ero nóminum eórum per lábia mea.

Repet. tota Ant. **Tu es Dómine.**

Incepto Psalmo, Pontifex cum forficibus incidit unicuique extremitates capillorum in quatuor locis; videlicet, in fronte, in occipitio, et ad utramque aurem, deinde in medio capitis aliquot crines capillorum, et in bacile deponit, et quilibet, cum tondetur, dicit:

Dóminus pars hæreditatis meæ, et cálicis mei: tu es, qui restitues hæreditatem meam mihi.

Omnibus fonsis, mitra deposita, surgit Pontifex, et stans versus ad illos, dicit:

Orémus.

Præsta quæsumus omnipotens Deus, ut hi fámuli tui, quorum hódie comas cápítum pro amore divino deposuimus, in tua dilectione perpétuo máneant; et eos sine mácula in sempiternum custódiás. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Tunc schola inchoat, et prosequitur Antiphonam sequentem. Qua incepta, Pontifex sedet cum mitra:

Ant. Hi accipient benedictionem a Dómino: et misericórdiam a Deo salutári suo: quia hæc est generatio quærentium Dóminum.

Psalmus 23.

Dómini est terra, et plenitúdo ejus: * orbis terrárum, et universi qui hábitant in eo.

Quia ipse super mária fundávit eum: * et super flúmina præparávit eum.

Quis ascendet in montem Dómini? * aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens mánibus, et mundo corde: * qui non accépit in vano ánimam suam, nec jurávit in dolo próximo suo.

Hic accipiet benedictionem a Dómino, * et misericórdiam a Deo salutári suo.

Hæc est generatio quærentium eum, * quærentium faciém Dei Jacob.

Attóllite portas principes vestras, et elevámini portæ æternáles: * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ? * Dóminus fortis et potens, Dóminus potens in prælio.

Attóllite portas principes vestras, et elevámini portæ æternáles: * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ? * Dóminus virtutum ipse est Rex glóriæ.

Glória Patri, et Fílio, * et Spíritui sancto.

Sicut erat in princípío, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculórum. Amen.

Deinde repetitur tota Antiphona. Hi accipient, etc.

Qua finita, surgit sine mitra Pontifex, et ad altare conversus, dicit: **Orémus.**

Et ministri dicunt: **Flectámus génua. R. Leváte.**

Et mox ad tonsos genuflexos versus Pontifex, dicit:

Adésto, Dómine, supplicatióibus nostris, et hos fámulos tuos bene ✠ dicere dignáre, quibus in tuo sancto nómine hábitum sacrae religiónis impónimus; ut, te largiénte, et devóti in Ecclésia tua persistere, et vitam percipere mereántur aetérnam. Per Christum Dóminum nostrum. **R. Amen.**

Tunc Pontifex sedet cum mitra, et accipiens in manu superpelliceum, dicit singulis:

Induat te Dóminus novum hóminem, qui secúndum Deum créatus est, in justítia, et sanctitáte veritátis.

Et mox imponit illud cuilibet, repetendo, **Induat te, etc.** immittens usque ad scapulas; et immedíate trahens, si unum tantum sit superpelliceum; sicque facit usque ad ultimum, qui eo totaliter induitur; si vero quisque suum superpelliceum habeat, singuli totaliter induuntur. Quo expedito, sine mitra surgit Pontifex, et versus ad illos dicit:

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, propitiáre peccátis nostris, et ab omni servitúte sæculáris hábitus hos fámulos tuos emúnda; ut dum ignomíniam sæculáris hábitus depónunt, tua semper in ævum grátia perfruántur: ut, sicut similitúdinem coronæ tuæ eos gestáre fácimus in capítibus, sic tua virtúte hæreditátem súbsequi mereántur aetérnam in córdibus: Qui cum Patre, et Spíritu sancto vivís et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R. Amen.**

Deinde sedet cum mitra Pontifex, et alloquitur eos sub his verbis:

Fílli caríssimi, animadvértere debétis, quod hódie de foro Ecclésiæ facti estis, et privilégia clericália sortíti estis; cavéte igitur, ne propter culpas vestras illa perdátis; et hábitu honésto, bonisque móribus, atque opéribus Deo placére studeátis. Quod ipse vobis concédát per Spíritum sanctum suum. **R. Amen.**

Tum, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

DE MINORIBUS ORDINIBUS.

Quatuor minores Ordines dari possunt extra Missarum solemnía, diebus Dominicis, et Festivis duplicibus, sed in mane tantum.

Ordinandi omnes ad quatuor minores Ordines esse debent superpelliceis induti, cum candela in manu dextera.

DE ORDINATIONE OSTIARIORUM.

Pro Ostiariis ordinandis parentur claves Ecclesiæ. Pontifex, Clericis ordinatis, surgit et cum mitra ad sedem, seu ad faldistorium, in cornu Epistolæ, revertitur: ubi deposita mitra, et ad altare conversus, oblato sibi libro, cantat primam Collectam, deinde sedet, reassumit mitram, et cantatur prima Lectio. Interim accedunt duo Capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui sedens cum mitra, ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus finitis, surgit Pontifex, et cum mitra ad faldistorium ante médium altaris sibi præparatum proficiscitur, et in illo sedet renibus altari versis. Archidiaconus vocat ordinandos, dicens:

Accédant qui ordinándi sunt ad officium Ostiariórum.

Et mox Notarius singulos nominatim vocat, et quilibet respondet: **Adsum.**

Omnibus in superpelliceis cum candelis in manibus coram Pontifice genuflexis, Pontifex admonet illos, dicens:

Susceptúri, filii caríssimi, officium Ostiariórum, vidéte, quæ in domo Dei ágere debeátis. Ostiárium opórtet percútere cýmbalum, et campánam; aperíre Ecclésiám, et sacrárium; et librum aperíre ei, qui prædicat. Providéte igitur, ne per negligéntiam vestram, illárum rerum, quæ intra Ecclésiám sunt, áliquíd depéreat: certisque horis domum Dei aperiátis fidélibus; et semper claudátis infidélibus. Studéte étiam, ut, sicut materiálibus clévibus Ecclésiám visíblem aperítis, et claudítis; sic et invisíblem Dei domum, corda scílicet fidélium, dictis, et exémpis vestris claudátis diabólo, et aperiátis Deo: ut divína verba, quæ audierint, corde retíneant, et ópere cómpleant, quod in vobis Dóminus perficiat per misericórdiam suam.

Hæ admonitiones non fiunt Cardinalibus, neque electis Episcopis.

Deinde Pontifex accipit, et tradit omnibus claves Ecclesiæ, quas successive manu dextera singuli tangant, Pontifice dicente:

Qua finita, surgit sine mitra Pontifex, et ad altare conversus, dicit: **Orémus.**

Et ministri dicunt: **Flectámus génuá. R. Leváte.**

Et mox ad tonsos genuflexos versus Pontifex, dicit:

Adésto, Dómine, supplicatióibus nostris, et hos fámulos tuos bene ✠ dicere dignáre, quibus in tuo sancto nómine hábitum sacræ religiónis impónimus; ut, te largiénte, et devóti in Ecclésia tua persistere, et vitam percipere mereántur aetérnam. Per Christum Dóminum nostrum. **R. Amen.**

Tunc Pontifex sedet cum mitra, et accipiens in manu superpelliceum, dicit singulis:

Induat te Dóminus novum hóminem, qui secúndum Deum créatus est, in justítia, et sanctitáte veritátis.

Et mox imponit illud cuilibet, repetendo, **Induat te, etc.** immittens usque ad scapulas; et immedíate trahens, si unum tantum sit superpelliceum; sicque facit usque ad ultimum, qui eo totaliter induitur; si vero quisque suum superpelliceum habeat, singuli totaliter induuntur. Quo expedito, sine mitra surgit Pontifex, et versus ad illos dicit:

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, propitiáre peccátis nostris, et ab omni servitúte sæculáris hábitus hos fámulos tuos emúnda; ut dum ignomíniam sæculáris hábitus depónunt, tua semper in ævum grátia perfruántur: ut, sicut similitúdinem coronæ tuæ eos gestáre fáciamus in capítibus, sic tua virtúte hæreditátem súbsequi mereántur aetérnam in córdibus: Qui cum Patre, et Spíritu sancto vivís et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R. Amen.**

Deinde sedet cum mitra Pontifex, et alloquitur eos sub his verbis:

Fílii caríssimi, animadvértere debétis, quod hódie de foro Ecclésiæ facti estis, et privilégia clericália sortíti estis; cavéte igitur, ne propter culpas vestras illa perdátis; et hábitu honésto, bonisque móribus, atque opéribus Deo placére studeátis. Quod ipse vobis concédát per Spíritum sanctum suum. **R. Amen.**

Tum, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

DE MINORIBUS ORDINIBUS.

Quatuor minores Ordines dari possunt extra Missarum solemnía, diebus Dominicis, et Festivis duplicibus, sed in mane tantum.

Ordinandi omnes ad quatuor minores Ordines esse debent superpelliceis induti, cum candela in manu dextera.

DE ORDINATIONE OSTIARIORUM.

Pro Ostiariis ordinandis parentur claves Ecclesiæ. Pontifex, Clericis ordinatis, surgit et cum mitra ad sedem, seu ad faldistorium, in cornu Epistolæ, revertitur: ubi deposita mitra, et ad altare conversus, oblato sibi libro, cantat primam Collectam, deinde sedet, reassumit mitram, et cantatur prima Lectio. Interim accedunt duo Capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui sedens cum mitra, ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus finitis, surgit Pontifex, et cum mitra ad faldistorium ante médium altaris sibi præparatum proficiscitur, et in illo sedet renibus altari versis. Archidiaconus vocat ordinandos, dicens:

Accédant qui ordinándi sunt ad officium Ostiariórum.

Et mox Notarius singulos nominatim vocat, et quilibet respondet: **Adsum.**

Omnibus in superpelliceis cum candelis in manibus coram Pontifice genuflexis, Pontifex admonet illos, dicens:

Susceptúri, filii caríssimi, officium Ostiariórum, vidéte, quæ in domo Dei ágere debeátis. Ostiárium opórtet percútere cýmbalum, et campánam; aperíre Ecclésiám, et sacrárium; et librum aperíre ei, qui prædicat. Providéte igitur, ne per negligéntiam vestram, illárum rerum, quæ intra Ecclésiám sunt, aliquid depéreat: certisque horis domum Dei aperiátis fidélibus; et semper claudátis infidélibus. Studéte étiam, ut, sicut materiálibus clévibus Ecclésiám visíbilem aperítis, et claudítis; sic et invisíbilem Dei domum, corda scílicet fidélium, dictis, et exémpis vestris claudátis diabolo, et aperiátis Deo: ut divína verba, quæ audierint, corde retineant, et ópere cómpleant, quod in vobis Dóminus perficiat per misericórdiam suam.

Hæ admonitiones non fiunt Cardinalibus, neque electis Episcopis.

Deinde Pontifex accipit, et tradit omnibus claves Ecclesiæ, quas successive manu dextera singuli tangant, Pontifice dicente:

Sic ágite, quasi redditúri Deo ratióne[m] pro iis rebus, quæ his clávis recludúntur.

Post hæc Archidiaconus, sive alius Archidiaconi vice fungens, ducit eos ad ostium Ecclesiæ, et facit illos claudere, et aperire; tradit etiam eis funem campanarum, faciens eos campanas pulsare; deinde illos reducit ad Pontificem; quibus coram Pontifice genua flectentibus, stans cum mitra Pontifex versus ad ipsos ordinatos, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres caríssimi, suppliciter deprecémur, ut hos fámulos suos bene ✠ dicere dignétur, quos in officium Ostiariórum eligere dignátus est: ut sit eis fidelíssima cura in domo Dei, diébus, ac nóctibus, ad distinctiõem certárum horárum, ad invocándum nomen Dómini, adjuvánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat in unitáte Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tum, mitra deposita, stans Pontifex, et conversus ad altare, dicit: Orémus.

Et ministri subjungunt: Flectámus genua. **R.** Leváte.

Et statim versus ad illos genuflexos, stans sine mitra, dicit:

Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, bene ✠ dicere dignáre hos fámulos tuos in officium Ostiariórum, ut inter janitóres Ecclesiæ tuo páreant obséquio, et inter eléctos tuos, partem tuæ mereántur habére mercédis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Post hæc ordinati, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE LECTORUM.

Pro Lectoribus ordinandis paretur liber Lectionum.

Lectariis ordinatis, Pontifex reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium in cornu Epistolæ. Interim cantatur primum Graduale, vel primum Allelúja, si sit infra Octavam Pentecostes; et Pontifex sedens cum mitra, oblato sibi libro, et candela, legit dictum Graduale, vel Allelúja, quibus dictis, surgit, deposita mitra, et versus ad altare cantat secundam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, et cantatur secunda Lectio. Interim accedunt duo Capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui sedens cum mitra, ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad faldistorium ante medium altaris positum, ubi sedet cum mitra, et Lectores vocantur per Archidiaconum, hoc modo:

Accédant qui ordinándi sunt ad officium Lectorum.

Et mox nominantur per Notarium, ut supra dictum est. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Elécti, filii caríssimi, ut sitis Lectóres in domo Dei nostri, officium vestrum agnóscite, et impléte. Potens est enim Deus, ut aúgeat vobis grátiam perfectióis ætérnæ. Lectórem síquidem opórtet légere ea quæ (vel ei qui) prædicat, et lectiones cantáre; et benedicere panem, et omnes fructus novos. Studéte igitur verba Dei, vidélicet Lectiones sacras, distincte et apérte, ad intelligén-

tiam, et ædificatiõem fidélium absque omni mendácio falsitátis proférre; ne véritas divinárum Lectionum incúria vestra ad instructiõem audiéntium corrumpátur. Quod autem ore légitis, corde credátis, atque ópere compleátis; quátenus auditóres vestros, verbo páriter et exémplo vestro, docére possitis. Ideóque, dum légitis, in alto loco Ecclesiæ stetis, ut ab ómnibus audiámini, et videámini figurántes positiõem corporáli, vos in alto virtútum gradu debére conversári; quátenus cunctis, a quibus audímini, et vidémini, cœléstis vitæ formam præbeátis; quod in vobis Deus impleat per grátiam suam.

Deinde Pontifex accipit, et tradit omnibus codicem, de quo lecturi sunt, quem manu dextera tangunt, dicens:

Accipite, et estóte verbi Dei relatóres, habitúri, si fidéliter et utilíter implevéritis officium vestrum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administravérunt ab iníto.

Quibus expeditis, et illis genuflexis, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit:

Orémus, fratres caríssimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos fámulos suos, quos in Ordinem Lectorum dignátur assumere, bene ✠ dictionem suam cleméter effúdat, quátenus distincte legant, quæ in Ecclesiá Dei légenda sunt, et eadem opéribus impleant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium suum, qui cum eo vivit, et regnat in unitáte Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tum Pontifex, mitra deposita, stans conversus ad altare, dicit: Orémus.

Et ministri subjungunt: Flectámus genua. **R.** Leváte.

Deinde conversus ad ordinatos genuflexos, dicit, sine mitra:

Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, bene ✠ dicere dignáre hos fámulos tuos in officium Lectorum, ut assiduitáte lectionum instrúcti sint, atque ordináti; et agénda dicant, et dicta ópere impleant, ut in utróque sanctæ Ecclesiæ exémplo sanctitátis suæ cónsulant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Postea, suggerente Archidiacono, redeunt ordinati ad loca sua.

DE ORDINATIONE EXORCISTARUM.

Pro Exorcistis ordinandis paretur liber exorcismorum, cujus loco dari potest Pontificale, vel Missale.

Lectoribus ordinatis, Pontifex reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, in cornu Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro, et candela, legit secundum Graduale, vel secundum Allelúja, si sit infra Octavam Pentecostes. Interim cantatur a choro ipsum Graduale, vel Allelúja. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, et versus ad altare cantat ter-

tiam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, et cantatur tertia Lectio. Interim accedunt duo Capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, revertitur ad faldistorium ante altare, et sedet cum mitra. Exorcistæ vero vocantur per Archidiaconum modo consueto, dicentem:

Accédant, qui ordinándi sunt ad officium Exorcistarum.

Et ipsi singulatim nominantur per Notarium, ut prius dictum est. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Ordinándi, filii carissimi, in officium Exorcistarum, debétis nóscere quid suscipitis. Exorcistam etenim opórtet abjicere dæmones; et dicere pópulo, ut, qui non comunicat, det locum; et aquam in ministério fúndere. Accípitis itaque potestátem imponéndi manum super energúmenos, et per impositionem mánuum vestrarum, grátia Spíritus sancti, et verbis exorcismi pellúntur spíritus immúndi a corpóribus obséssis. Studéte igitur, ut, sicut a corpóribus aliórum dæmones expéllitis, ita a méntibus, et corpóribus vestris omnem immundítiam, et nequítiam ejiciátis; ne illis succumbátis, quos ab aliis, vestro ministério, effugátis. Discite per officium vestrum vitii imperáre; ne in móribus vestris áliquid sui juris inimicus váleat vindicáre. Tunc etenim recte in aliis dæmonibus imperábitis, cum prius in vobis eórum multímodam nequítiam superátis. Quod vobis Dóminus ágere concédát per Spíritum suum sanctum.

Post hæc Pontifex accipit, et tradit omnibus librum, in quo scripti sunt exorcismi, cujus loco tradi potest Pontificale, vel Missale, quem manu dextera singuli tangunt, Pontifice dicente:

Accipite, et commendáte memóriæ, et habéte potestátem imponéndi manus super energúmenos, sive baptizátos, sive catechúmenos.

Postea vero, omnibus devote genuflexis, Pontifex cum mitra stans, dicit:

Deum Patrem omnipoténtem, fratres carissimi, súpplices deprecémur, ut hos fámulos suos bene ✠ dicere dignétur in officium Exorcistarum; ut sint spírituáles imperatóres, ad abjiciéndos dæmones de corpóribus obséssis, cum omni nequítia eórum multíformi. Per unigénitum Filium suum Dóminum nostrum Jesum Christum, qui cum eo vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tum conversus ad altare, deposita mitra, dicit: **Oremus.**

Et ministri subjungunt: **Flectámus gènuá. R.** Leváte.

Et mox conversus ad ordinatos genuflexos, dicit:

Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, bene ✠ dicere dignáre hos fámulos tuos in officium Exorcistarum; ut per impositionem mánuum, et oris officium, potestátem, et impérium hábeant spíritus immúndos coërcéndi; ut probábiles sint médici Ecclésiæ tuæ, grátia curatiónum virtutèque cœlésti confirmáti. Per

Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Post hæc, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE ACOLYTHORUM.

Pro Acolythis ordinandis parentur candelabrum cum cereo exstincto, et urceolus vacuus pro vino, pro Sacramento.

Exorcistis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, in cornu Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro, et candela, legit tertium Graduale, vel tertium Allelúja, si sit infra Octavam Pentecostes. Interim a choro cantatur ipsum Graduale, vel Allelúja. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, et versus ad altare cantat quartam Collectam. Tum sedet, reassumpta mitra, et cantatur quarta Lectio. Interim accedunt duo Capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui sedens cum mitra ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad faldistorium, ante altare, ubi sedet cum mitra. Acolythi vero vocantur per Archidiaconum.

Accédant qui ordinándi sunt ad officium Acolythorum.

Et mox nominantur per Notarium, ut supra. Quibus coram Pontifice cum candelis in manibus genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Suscepturi, filii carissimi, officium Acolythorum, pensáte quod suscipitis. Acolythum etenim opórtet ceroferárium ferre; luminária Ecclésiæ accéndere; vinum, et aquam ad Eucharístiam ministráre. Studéte igitur susceptum officium digne implére. Non enim Deo placére poteritis, si lucem Deo máribus præferentes, opéribus tenebrarum inserviátis, et per hoc aliis exémpla perfidiæ præbeátis. Sed sicut Véritas dicit: Lúceat lux vestra coram hominibus, ut vídeant ópera vestra bona, et gloríficent Patrem vestrum, qui in cœlis est. Et sicut Apóstolus Paulus ait: In médio natiónis pravæ et pervérsæ, lucéte sicut luminária in mundo, verbum vitæ continétes. Sint ergo lumbi vestri præcincti, et lucérnæ ardéntes in máribus vestris, ut filii lucis sitis. Abjiciátis ópera tenebrarum, et induámini arma lucis. Erátis enim aliquándo ténebræ, nunc autem lux in Dómino. Ut filii lucis ambuláte. Quæ sit vero ista lux, quam tantópere incúlcat Apóstolus, ipse démonstrat subdens: Fructus enim lucis est, in omni bonitáte, et justítia, et veritáte. Estóte igitur solliciti, in omni justítia, bonitáte et veritáte, ut et vos, et alios, et Dei Ecclésiám illuminétis. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum suggerétis, et aquam, si vos ipsi Deo sacrificium, per castam vitam, et bona ópera, obláti fuéritis. Quod vobis Dóminus concédát per misericórdiam suam.

Post hæc Pontifex accipit, et tradit omnibus candelabrum cum candela exstincta, quod successive manu dextera singuli tangant, Pontifice dicente:

Accipite ceroferárium cum céreo, et sciátis vos ad accendénda Ecclésiæ luminária mancipári, in nómine Dómini. **R.** Amen.

Tum accipit, et tradit eis urceolum vacuum, quem similiter tangere debent, dicens communiter omnibus:

Accipite urceolum, ad suggerendum vinum et aquam in Eucharistiam sanguinis Christi, in nomine Domini. **R.** Amen.

Postea, eis genuflexis permanentibus, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, suppliciter deprecemur, ut hos famulos suos bene ✠ dicere dignetur in ordine Acolythorum; quatenus lumen visibile manibus praeferentes, lumen quoque spirituale moribus praebeant: adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo et Spiritu sancto vivit, et regnat Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Tum Pontifex ad altare se convertens, deposita mitra et stans dicit: **Orémus.**

Et ministri: **Flectamus genua.** **R.** Levate.

Et mox Pontifex conversus ad eosdem genuflexos, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternus Deus, qui per Jesum Christum, Filium tuum Dominum nostrum, et Apostolos ejus in hunc mundum lumen claritatis tuae misisti, quique ut mortis nostrae antiquum aboleret chirographum, gloriosissimae illum crucis vexillo affigi, ac sanguinem, et aquam ex latere illius pro salute generis humani effluere voluisti, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officium Acolythorum; ut ad accendendum lumen Ecclesiae tuae, et ad suggerendum vinum et aquam ad conficiendum sanguinem Christi Filii tui in offerenda Eucharistia, sanctis altaribus tuis fideliter subministrent. Accende, Domine, mentes eorum et corda, ad amorem gratiae tuae; ut illuminati vultu splendoris tui, fideliter tibi in sancta Ecclesia deserviant. Per eundem Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

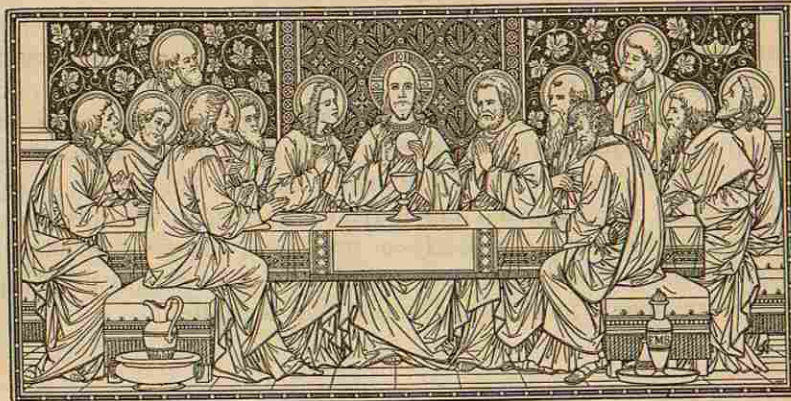
Orémus.

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternus Deus, qui ad Moysen, et Aaron locutus es, ut accenderentur lucernae in tabernaculo testimonii, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos: ut sint Acolythi in Ecclesia tua. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Omnipotens sempiternus Deus, fons lucis, et origo bonitatis, qui per Jesum Christum Filium tuum, lumen verum, mundum illuminasti, ejusque passionis mysterio redemisti, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos, quos in officium Acolythorum consecramus, poscentes clementiam tuam, ut eorum mentes et lumine scientiae illustres, et pietatis tuae rore irriges; ut ita acceptum ministerium, te auxiliante, peragant, qualiter ad aeternam remunerationem pervenire mereantur. Per eundem Christum Dñm nostrum. **R.** Amen.

Post haec, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

DE SACRIS ORDINIBUS IN GENERE.

acri, et majores Ordines sunt Subdiaconatus, Diaconatus, et Presbyteratus, ad quos ordinati omnes debent communicare, ideo parentur pro eorum numero hostiae parvae consecrandae.

DE ORDINATIONE SUBDIACONI.

Pro ordinatione Subdiaconorum parentur Calix vacuus, cum Patena superposita, Urceoli cum manutergio, et liber Epistolarum.

colythis ordinatis, Pontifex reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium in cornu Epistolae, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro, et candela, legit quartum Graduale, vel quartum Alléluja, si sint infra Octavam Pentecostes. Interim a choro cantatur ipsum Graduale, vel Alléluja. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, et versus ad altare cantat quintam Collectam.

Tum sedet, reassumpta mitra, et cantatur quinta Lectio. Interim accedunt duo Capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad sedem suam, ante medium altaris; et Archidiaconus versus ad ordinandos, dicit:

Accédant qui ordinandi sunt Subdiaconi.

Et Notarius unumquemque illorum vocat, dicens:

N. ad titulum Ecclesiae **N.**

N. ad titulum patrimonii sui.

Frater N. professus ordinis **N.** ad titulum paupertatis.

Et sic de aliis: et quilibet vocatus dicit: Adsum, et accedit versus Episcopum.

Debet autem quilibet ordinandorum in Subdiaconum indutus esse amictu, non tamen super caput, alba et cingulo, habere manipulum in manu sinistra, tunicellam super brachio sinistro, et candelam in manu dextera.

Omnibus autem in Subdiaconos ordinandis competenti spatio coram Pontifice stantibus, Pontifex cum mitra sedens admonet eos; (nisi omnes sint Religiosi, quia tunc ista admonitio omittitur) dicens:

Tum accipit, et tradit eis urceolum vacuum, quem similiter tangere debent, dicens communiter omnibus:

Accipite urceolum, ad suggerendum vinum et aquam in Eucharistiam sanguinis Christi, in nomine Domini. *R.* Amen.

Postea, eis genuflexis permanentibus, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, suppliciter deprecemur, ut hos famulos suos bene ✠ dicere dignetur in ordine Acolythorum; quatenus lumen visibile manibus praeferentes, lumen quoque spirituale moribus praebeant: adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo et Spiritu sancto vivit, et regnat Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Tum Pontifex ad altare se convertens, deposita mitra et stans dicit: *Orémus.*

Et ministri: *Flectamus genua. R. Levate.*

Et mox Pontifex conversus ad eosdem genuflexos, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternus Deus, qui per Jesum Christum, Filium tuum Dominum nostrum, et Apostolos ejus in hunc mundum lumen claritatis tuae misisti, quique ut mortis nostrae antiquum aboleret chirographum, gloriosissimae illum crucis vexillo affigi, ac sanguinem, et aquam ex latere illius pro salute generis humani effluere voluisti, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos in officium Acolythorum; ut ad accendendum lumen Ecclesiae tuae, et ad suggerendum vinum et aquam ad conficiendum sanguinem Christi Filii tui in offerenda Eucharistia, sanctis altaribus tuis fideliter subministrent. Accende, Domine, mentes eorum et corda, ad amorem gratiae tuae; ut illuminati vultu splendoris tui, fideliter tibi in sancta Ecclesia deserviant. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

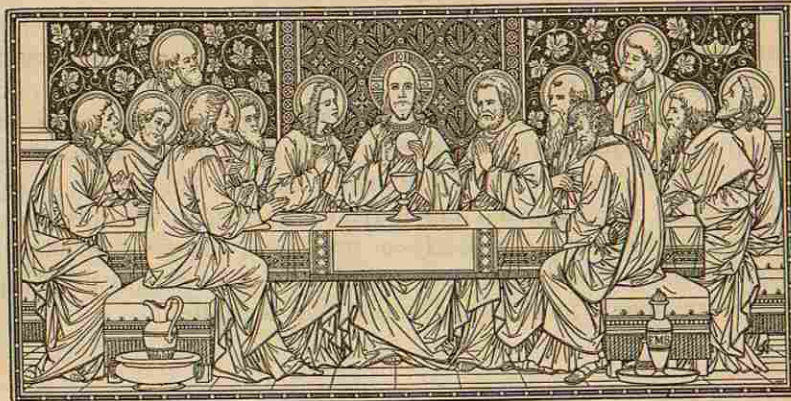
Orémus.

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternus Deus, qui ad Moysen, et Aaron locutus es, ut accenderentur lucernae in tabernaculo testimonii, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos: ut sint Acolythi in Ecclesia tua. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Omnipotens sempiternus Deus, fons lucis, et origo bonitatis, qui per Jesum Christum Filium tuum, lumen verum, mundum illuminasti, ejusque passionis mysterio redemisti, bene ✠ dicere dignare hos famulos tuos, quos in officium Acolythorum consecramus, poscentes clementiam tuam, ut eorum mentes et lumine scientiae illustres, et pietatis tuae rore irriges; ut ita acceptum ministerium, te auxiliante, peragant, qualiter ad aeternam remunerationem pervenire mereantur. Per eundem Christum Dñm nostrum. *R.* Amen.

Post haec, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

DE SACRIS ORDINIBUS IN GENERE.

acri, et majores Ordines sunt Subdiaconatus, Diaconatus, et Presbyteratus, ad quos ordinati omnes debent communicare, ideo parentur pro eorum numero hostiae parvae consecrandae.

DE ORDINATIONE SUBDIACONI.

Pro ordinatione Subdiaconorum parentur Calix vacuus, cum Patena superposita, Urceoli cum manutergio, et liber Epistolarum.

colythis ordinatis, Pontifex reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium in cornu Epistolae, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro, et candela, legit quartum Graduale, vel quartum Alléluja, si sint infra Octavam Pentecostes. Interim a choro cantatur ipsum Graduale, vel Alléluja. Quo finito, surgit Pontifex, deposita mitra, et versus ad altare cantat quintam Collectam.

Tum sedet, reassumpta mitra, et cantatur quinta Lectio. Interim accedunt duo Capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui ex eo legit Lectionem ipsam. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad sedem suam, ante medium altaris; et Archidiaconus versus ad ordinandos, dicit:

Accédant qui ordinandi sunt Subdiaconi.

Et Notarius unumquemque illorum vocat, dicens:

N. ad titulum Ecclesiae *N.*

N. ad titulum patrimonii sui.

Frater *N.* professus ordinis *N.* ad titulum paupertatis.

Et sic de aliis: et quilibet vocatus dicit: Adsum, et accedit versus Episcopum.

Debet autem quilibet ordinandorum in Subdiaconum indutus esse amictu, non tamen super caput, alba et cingulo, habere manipulum in manu sinistra, tunicellam super brachio sinistro, et candelam in manu dextera.

Omnibus autem in Subdiaconos ordinandis competenti spatio coram Pontifice stantibus, Pontifex cum mitra sedens admonet eos; (nisi omnes sint Religiosi, quia tunc ista admonitio omittitur) dicens:

Filii dilectissimi, ad sacrum Subdiaconatus Ordinem promovendi, iterum atque iterum considerare debetis attente, quod onus hodie ultro appetitis. Hactenus enim liberi estis, licetque vobis pro arbitrio ad saecularia vota transire; quod si hunc Ordinem susceperitis, amplius non licebit a proposito resilire, sed Deo, cui servire, regnare est, perpetuo famulari; et castitatem, illo adjuvante, servare oportebit, atque in Ecclesiae ministerio semper esse mancipatos. Proinde, dum tempus est, cogitate, et, si in sancto proposito perseverare placet, in nomine Domini, huc accedite.

Illis tunc accedentibus, et coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus vocat ceteros ordinandos, dicens:

Accedant qui ordinandi sunt Diaconi et Presbyteri.

Quibus accedentibus, Archidiaconus ordinat eos, videlicet, Diaconandos paratos amictu, alba, cingulo, et manipulo, stolam in manu sinistra, dalmaticam super brachium sinistrum, et candelam in manu dextera tenentes, contra cornu Epistolae altaris, faciebus altari versis; et Presbyterandos paratos amictu, alba, cingulo, manipulo, stola in modum Diaconi, planetam super brachium sinistrum, mappulam albam manu sinistra, et candelam dextera tenentes contra faciem Pontificis, ac medium altaris, faciebus similiter altari versis. Quibus sic ordinatis Pontifex mitram in capite tenens procumbit super faldistorium, in superiori gradu, sive plano altaris paratum, et omnes ordinandi in locis super tapetia prosternunt se; ministri vero, et alii astantes genuflectunt; et schola inchoat Litanias, choro respondente; vel si officium fiat sine cantu, Pontifex dicit, ministris, et Capellanis respondentibus:

Kýrie eléison.	Sancte Joseph,	ora.
Christe eléison.	Omnes sancti Patriarchae, et Prophetae,	oráte.
Kýrie eléison.	Sancte Petre,	ora.
Christe audi nos.	Sancte Paule,	ora.
Christe exaudi nos.	Sancte Andréa,	ora.
Pater de caelis Deus, miserere nobis.	Sancte Jacobe,	ora.
Fili Redemptor mundi Deus, misere.	Sancte Joannes,	ora.
Spiritus sancte Deus, misere.	Sancte Thoma,	ora.
Sancta Trinitas unus Deus, misere.	Sancte Jacobe,	ora.
Sancta Maria, ora pro nobis.	Sancte Philippe,	ora.
Sancta Dei Génitrix, ora.	Sancte Bartholomae,	ora.
Sancta Virgo virginum, ora.	Sancte Matthae,	ora.
Sancte Michaël, ora.	Sancte Simon,	ora.
Sancte Gábríel, ora.	Sancte Thaddae,	ora.
Sancte Ráphaël, ora.	Sancte Mathia,	ora.
Omnes sancti Angeli, et Archangel, oráte.	Sancte Bárnaba,	ora.
Omnes sancti beatorum Spirituum ordines, oráte.	Sancte Luca,	ora.
Sancte Joannes Baptista, ora.	Sancte Marce,	ora.
	Omnes sancti Apóstoli, et Evangelistae,	oráte.

Omnes sancti Discípuli Domini, oráte.	Ab omni malo, libera nos Domine.
Omnes sancti Innocentes, oráte.	Ab omni peccato, libera.
Sancte Stéphane, ora.	Ab ira tua, libera.
Sancte Lauréti, ora.	A subitanea et improvisa morte, libera.
Sancte Vincéti, ora.	Ab insidiis diaboli, libera.
Sancti Fabiane et Sebastiane, oráte.	Ab ira, et odio, et omni mala voluntate, libera.
Sancti Joannes et Paule, oráte.	A spiritu fornicationis, libera.
Sancti Cosma et Damiáne, oráte.	A fúlgure et tempestáte, libera.
Sancti Gervási et Protási, oráte.	A flagello terramótus, libera.
Omnes sancti Mártires, oráte.	A peste, fame, et bello, libera.
Sancte Silvéster, ora.	A morte perpetua, libera.
Sancte Gregóri, ora.	Per mysterium sanctae incarnationis tuae, libera.
Sancte Ambrósi, ora.	Per adventum tuum, libera.
Sancte Augustíne, ora.	Per nativitatem tuam, libera.
Sancte Hierónyme, ora.	Per baptismum et sanctum jejunium tuum, libera.
Sancte Martíne, ora.	Per crucem et passionem tuam, libera.
Sancte Nicoláe, ora.	Per mortem et sepulturam tuam, libera.
Omnes sancti Pontifices et Confessores, oráte.	Per sanctam resurrectionem tuam, libera.
Omnes sancti Doctores, oráte.	Per admirabilem ascensionem tuam, libera.
Sancte Antóni, ora.	Per adventum Spiritus sancti Patracliti, libera.
Sancte Benedicte, ora.	In die iudicii, libera.
Sancte Bernárde, ora.	Peccatores, te rogamus audi nos.
Sancte Domínice, ora.	Ut nobis parcas, te rog.
Sancte Francisce, ora.	Ut nobis indulgeas, te rog.
Omnes sancti Sacerdotes et Levitae, oráte.	Ut ad veram poenitentiam nos perducere digneris, te rog.
Omnes sancti Mónachi, et Eremitae, oráte.	Ut Ecclesiam tuam sanctam regere, et conservare digneris, te rog.
Sancta María Magdaléna, ora.	Ut Domnum apostolicum, et omnes ecclesiasticos ordines in sancta religione conservare digneris, te rog.
Sancta Agatha, ora.	Ut inimicos sanctae Ecclesiae humiliare digneris, te rog.
Sancta Lúcia, ora.	
Sancta Agnes, ora.	
Sancta Caecilia, ora.	
Sancta Catharina, ora.	
Sancta Anastasia, ora.	
Omnes sanctae Virgines et Viduae, oráte.	
Omnes Sancti et Sanctae Dei, intercedite pro nobis.	
Propitius esto, parce nobis Domine.	
Propitius esto, exaudi nos Dñe.	

Ut Régibus et Principibus christiánis pacem et veram concórdiam donáre dignéris, te rog.

Ut cuncto pópulo christiáno pacem et unitátem largíri dignéris, te rog.

Ut nosmetípsos in tuo sancto servítio confortáre, et conserváre dignéris, te rog.

Ut mentes nostras ad cœléstia desidéria érigas, te rog.

Hic datur benedictio, sanctificatio, et consecratio per Pontificem rebus consecrandis, ut infra in locis propriis dicetur.

Ut nos exaudire dignéris, te rogámus audi nos.

Fili Dei, te rogámus audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, parce nobis Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, exaúdi nos Dómine.

Postquam autem dictum fuerit in Litanis:

Ut ómnibus fidélibus defúntis, etc.

R. Te rogámus audi nos.

Surgit Pontifex cum mitra ab accubitu, et se ad Ordinandos vertens, et baculum pastorem in sinistra manu tenens, Ordinandis prostratis manentibus dicit:

Ut hos eléctos bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Secundo dicit:

Ut hos eléctos bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Tertio dicit:

Ut hos eléctos bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Tum iterum super faldistorium procumbit, schola perficiente Litanias: Ut nos exaudire dignéris, usque ad finem. Quibus finitis, Pontifex surgens cum mitra sedet super faldistorium ante medium altaris, et Archidiaconus dicit alta voce:

Recédant in partem, qui ordinándi sunt Diáconi et Presbýteri.

Quibus ad aliquem locum idoneum, unde Pontificem celebrantem videre possint, transeuntibus, ad ordinationem Subdiaconorum proceditur. Illis itaque coram Pontifice, per ordinem, in modum coronæ, genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Ut ómnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas, te rog.

Ut ánimas nostras, fratrum, propinquórum, et benefactorum nostrórum ab ætérna damnatióne erípias, te rog.

Ut fructus terræ dare et conserváre dignéris, te rog.

Ut ómnibus fidélibus defúntis réquiem ætérnam donáre dignéris, te rog.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, miserére nobis.

Christe audi nos.

Christe exaúdi nos.

Kýrie eléison.

Christe eléison.

Kýrie eléison.

Adepturi, filii dilectissimi, officium Subdiaconátus, sédulo attendite quale ministérium vobis tráditur: Subdiáconum enim opórtet aquam ad ministérium altáris præparáre; Diácono ministráre; pallas altáris, et corporália ablúere; Cálicem, et Paténam in usum sacrificii eidem offérre. Oblatiónes quæ véniunt in altáre, panes propositionis vocántur. De ipsis oblatiönibus tantum debet in altáre poni, quantum pópulo possit sufficere, ne áliquid pútridum in sacrário remáneat. Pallæ, quæ sunt in substratório altáris, in álio vase debent lavári, et in álio corporáles pallæ. Ubi autem corporáles pallæ lotæ fuerint, nullum áliud linteámen debet lavári, ipsaque lotiönis aqua in baptistérium debet vergi. Studéte itaque, ut ista visibília ministéria quæ díximus, nitide et diligentissime complétes, invisibília horum exémplo perficiátis. Altáre quidem sanctæ Ecclesiæ ipse est Christus, teste Joánné, qui in Apocalýpsi sua altáre áureum se vidisse pérhibet: stans ante thronum, in quo, et per quem, oblatiões fidélium Deo Patri consecrántur. Cujus altáris pallæ et corporália sunt membra Christi, scilicet fidéles Dei, quibus Dóminus, quasi vestiméntis pretiósus circúmdatur, ut ait Psalmista: Dóminus regnávít, decórem indútus est. Beátus quoque Joánnes in Apocalýpsi vidit Filium hóminis præcinctum zona áurea, id est, sanctórum catérva. Si itaque humana fragilitáte contíngat in áliquo fidéles maculári, præbenda est a vobis aqua cœléstis doctrínæ, qua purificáti, ad ornáméntum altáris, et cultum divini sacrificii rédeant. Estóte ergo tales, qui sacrificiis divinis, et Ecclesiæ Dei, hoc est, córpori Christi digne servíre valeátis, in vera et Cathólica fide fundáti; quóniam, ut ait Apóstolus: Omne quod non est ex fide, peccátum est, schismáticum est, et extra unitátem Ecclesiæ est. Et ideo, si usque nunc fuístis tardi ad Ecclesiám, ámodo debétis esse assídui. Si usque nunc somnolénti, ámodo vígiles. Si usque nunc ebriósi, ámodo sóbrii. Si usque nunc inhonésti, ámodo casti. Quod ipse vobis præstáre dignétur, qui vivit, et regnat Deus in sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Deinde Pontifex accipit, et tradit omnibus Cálicem vacuum, cum Patena vacua superposita, quem successive manu dextera singuli tangunt, Pontifice dicente:

Vidéte cujus ministérium vobis tráditur; ideo vos admóneo, ut ita vos exhibeátis, ut Deo placére possítis.

Et Archidiaconus accipit, et tradit eis urceólos cum vino, et aqua, ac bacile cum manutergio, quæ omnia similiter tangere debent.

Postea surgit Pontifex, et versus ad populum stans cum mitra, dicit:

Oremus Deum, ac Dóminum nostrum, fratres caríssimi, ut super hos servos suos, quos ad Subdiaconátus officium vocáre dignátus est, infúndat bene ✠ dictionem suam, et grátiam; ut in conspéctu ejus fidéliter serviétes, prædestináta Sanctis præmia conse-

quántur, adjuvante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit, et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tum deposita mitra, conversus ad altare Pontifex, dicit: **Orémus.**

Et ministri: Flectámus génuá. R. Leváte.

Et mox Pontifex versus ad ordinandos genuflexos, dicit sine mitra:

Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, bene ✠ dicere dignáre hos fámulos tuos, quos ad Subdiaconátus officium elígere dignátus es; ut eos in sacrário tuo sancto strénuos, sollicitósque cœlestis militiæ instituas excubitóres, sanctisque altáribus tuis fideliter subministrent: et requiescat super eos Spíritus sapiéntiæ, et intelléctus; Spíritus consilii, et fortitúdinis; Spíritus sciéntiæ et pietátis; et répleas eos Spíritu timóris tui; et eos in ministério divíno confirmes, ut obediéntes facto, ac dicto paréntes, tuam grátiam consequántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tum Pontifex sedens, accepta mitra, amictum qui in collo ordinandorum jacet, imponit super caput singulis, dicens:

Accipe amictum, per quem designátur castigatio vocis. In nómine **Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. R.** Amen.

Tum immittit manipulum in sinistram brachium cuilibet, dicens:

Accipe manipulum, per quem designántur fructus bonórum óperum. In nómine **Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. R.** Amen.

Post hæc induit quemlibet tunica, et si tantum unica sit, immittit illam cuilibet solum usque ad scapulas, ac retrahens, postremum totaliter induit, dicens cuilibet:

Túnica jucunditátis, et indumento lætitiæ induat te Dóminus. In nómine **Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. R.** Amen.

Postea accipit, et tradit omnibus librum Epistolarum, manu dextera ipsum simul tangentibus, dicens:

Accipite librum Epistolarum, et habéte potestátem legéndi eas in Ecclésia sancta Dei, tam pro vivis, quam pro defúctis. In nómine **Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. R.** Amen.

Omnibus expeditis, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua; unus tamen de noviter ordinatis, tunica indutus, dicit Epistolam suo tempore.

DE ORDINATIONE DIACONI.

Subdiaconis ordinatis, Pontifex, reassumpta mitra, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, in cornu Epistolæ, ubi sedens cum mitra, oblato sibi libro et candela, legit Hymnum. **Benedictus es, vel Allelúja, cum Versu Benedictus es,** si sit infra Octavam Pentecostes. Interim cantatur a choro dictus Hymnus, vel Allelúja, cum suo Versu ut supra. Quo finito, surgit Pontifex deposita mitra, et versus ad altare, dicit in competenti tono Glória in excelsis Deo, si sit infra Octavam Pentecostes, quod dum a choro perficitur, sedet cum mitra. Quo finito, deposita mitra, surgit, et versus ad populum, dicit: **Pax vobis, vel Dóminus vobiscum, si Glória in excelsis non sit dicendum, et conversus ad altare cantat orationem Missæ diei, cum oratione pro ordinatis, et ordinandis, sub uno Per Dóminum nostrum, videlicet:**

Oratio.

Exaudi, quæsumus Dómine, supplicum preces, et devoto tibi pectore famulantes perpétua defensione custodi; ut nullis perturbationibus impediti, liberam servitútem tuis semper exhibeamus officiis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat, etc.

Finita Oratione, sedet Pontifex, reassumpta mitra, et oblato sibi libro et candela, legit Epistolam. Interim per unum ex Subdiaconis noviter ordinatis cantatur Epistola. Qua finita, surgit Pontifex, et accedit ad faldistorium ante altare cum mitra, et ibi sedet. Promovendi vero ad Ordinem Diaconatus per Archidiaconum vocantur, dicendo:

Accédant, qui ordinandi sunt ad Diaconátum.

Et mox singulatim nominantur per Notarium, nulla tamen facta mentione de titulo. Eis igitur amictu, alba, cingulo, et manipulo paratis, ac stolam in sinistra manu, et candelam in dextera, ac dalmaticam super brachium sinistrum tenentibus, et in modum coronæ coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus offerens illos Pontifici, dicit:

Reuerendissime Pater, postulat sancta mater Ecclésia cathólica, ut hos præsentes Subdiaconos ad onus Diaconii ordinétis.

Pontifex interrogat, dicens: **Scis illos dignos esse?**

Respondet Archidiaconus:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testificor ipsos dignos esse ad hujus onus officii.

Et Pontifex dicit: **Deo grátias.**

Et ad eorum ordinationem procedit. In primis Pontifex cum mitra sedens, clero, et populo annuntiat, dicens:

Auxiliante Dómino Deo, et Salvatore nostro Jesu Christo, eligimus hos præsentes Subdiaconos in ordinem Diaconii. Si quis habet aliquid contra illos, pro Deo, et propter Deum cum fiducia exeat, et dicat; verúntamen memor sit conditionis suæ.

Et facta aliquanti mora, Pontifex convertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens:

Provehendi, filii dilectissimi, ad Leviticum ordinem, cogitate magnopere, ad quantum gradum Ecclésiæ ascenditis. Diacono-

num enim oportet ministrare ad altare, baptizare, et predicare. Sane in veteri lege ex duodecim una Tribus Levi electa est, quae speciali devotione tabernaculo Dei, ejusque sacrificiis, ritu perpetuo deserviret. Tantaque dignitas ipsi concessa est, quod nullus, nisi ex ejus stirpe, ad divinum illum cultum, atque officium ministraturus assurgeret: adeo, ut grandi quodam privilegio hereditatis, et Tribus Domini esse mereretur, et dici: quorum hodie, filii dilectissimi, et nomen et officium tenetis, quia in ministerium tabernaculi testimonii, id est, Ecclesiae Dei, eligimini in Levitico officio, quae semper in procinctu posita, incessabili pugna contra inimicos dimicat, unde ait Apostolus: Non est nobis colluctatio adversus carnem, et sanguinem, sed adversus principes, et potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequiae, in caelestibus. Quam Ecclesiam Dei, veluti tabernaculum, portare, et munire debetis ornatu sancto, praedicatu divino, exemplo perfecto. Levi quippe interpretatur additus, sive assumptus. Et vos, filii dilectissimi, qui ab hereditate paterna nomen accipitis, estote assumpti a carnalibus desideriis, a terrenis concupiscentiis, quae militant adversus animam; estote nitidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei; ut digne addamini ad numerum ecclesiastici gradus; ut hereditas, et Tribus amabilis Domini esse mereamini. Et quia comministri, et cooperatores estis corporis et sanguinis Domini, estote ab omni illecebra carnis alieni, sicut ait Scriptura: Mundamini, qui fertis vasa Domini. Cogitate beatum Stephanum, merito praecipuae castitatis, ab Apostolis ad officium istud electum. Curate, ut, quibus Evangelium ore annuntiat, vivis operibus exponatis, ut de vobis dicatur: Beati pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona. Habete pedes vestros calceatos Sanctorum exemplis, in preparatione Evangelii pacis. Quod vobis Dominus concedat per gratiam suam.

R. Amen.

Deinde, si non sint ordinati Subdiaconi, ordinandi omnes prosternunt se, ubi genuflectebant, et Pontifice ante faldistorium suum genuflectente, dicuntur Litaniae, et ordinandi per Pontificem benedicuntur, prout supra pag. 18. in ordinatione Subdiaconi dictum est. Post haec ordinandis ab accubitu surgentibus, genuflexis tamen manentibus, Pontifex sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur clerum, et populum, dicens:

Commune votum, communis oratio prosequatur, ut hi totius Ecclesiae prece, qui ad Diaconatus ministerium praeparantur, Levitica bene dictionis ordine clarescant, et spiritualli conversatione praefulgentes, gratia sanctificationis eluceant; praestante Domino nostro Jesu Christo: qui cum Patre, et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in saecula saeculorum.

R. Amen.

Deinde surgens cum mitra Pontifex, stans versus ad Ordinandos dicit, alta voce legendo:

Orémus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos ad officium Diaconatus dignatur assumere, benedictionis suae gratiam clementer effundat, eisque consecrationis indulgentiae propitius dona conservet, et preces nostras clementer exaudiat, ut quae nostro gerenda sunt ministerio, suo benignus prosequatur auxilio; et, quos sacris mysteriis exsequendis pro nostra intelligentia credimus offerendos, sua bene dictione sanctificet, et confirmet. Per unigenitum Filium suum Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum eo, et Spiritu sancto vivit, et regnat Deus:

Deinde, deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit:

Per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. R. Habemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere: Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, honorum dator, ordinumque distributor, atque officiorum dispositor, qui in te manens innovas omnia, et cuncta disponis per verbum, virtutem, sapientiamque tuam, Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, sempiterna providentia praeparas, et singulis quibusque temporibus aptanda dispensas. Cujus corpus, Ecclesiam videlicet tuam, caelestium gratiarum varietate distinctam, suorumque connexam distinctione membrorum, per legem mirabilem totius compagine unitam, in augmentum templi tui crescere, dilatarique largiris: sacri muneris servitutem trinis gradibus ministrorum nomini tuo militare constituens; electis ab initio Levi filiis, qui in mysticis operationibus domus tuae fidelibus excubiis permanentes, hereditatem benedictionis aeternae sorte perpetua possident. Super hos quoque famulos tuos, quaesumus Domine placatus intende, quos tuis sacris altaribus servituros in officium Diaconatus suppliciter dedicamus. Et nos quidem tamquam homines, divini sensus et summæ rationis ignari, horum vitam, quantum possumus, aestimamus. Te autem Domine, quae nobis sunt ignota non transiunt, te occulta non fallunt. Tu cognitor es secretorum: tu scrutator es cordium. Tu horum vitam caelesti poteris examinare iudicio, quo semper praevales, et admissa purgare et ea, quae sunt agenda, concedere.

Hic solus Pontifex manum dexteram extendens, ponit super caput cuilibet ordinando; et nullus alius, quia non ad Sacerdotium, sed ad ministerium consecrantur, dicens singulis:

Accipe Spiritum sanctum, ad robur, et ad resistendum diabolo, et tentationibus ejus. In nomine Domini.

Postea prosequitur in primo tono, extensam tenens manum dexteram, usque in finem Præfationis.

Emitte in eos, quæsumus Domine, Spiritum sanctum, quo in opus ministerii tui fideliter exsequendi septiformis gratiæ tuæ munere roborentur. Abundet in eis totius forma virtutis, auctoritas modesta, pudor constans, innocentiae puritas, et spiritalis observantia disciplinæ. In moribus eorum præcepta tua fulgeant; ut suæ castitatis exemplo imitationem sanctam plebs acquirat: et bonum conscientiae testimonium præferentes, in Christo firmi et stabiles perseverent; dignisque successibus de inferiori gradu per gratiam tuam capere potiùs mereantur.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus possit audiri.

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex sedens cum mitra cuilibet ordinando ante se genuflexo, stolam, quam singuli in manu habent, imponit, successive super humerum sinistrum, dicens singulis:

Accipe stolam ✠ candidam de manu Dei, adimple ministerium tuum: potens enim est Deus, ut augeat tibi gratiam suam: Qui vivit, et regnat in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Faciens supra quemlibet eorum signum crucis; et ministri reflectent capita stolæ, et alligent sub brachio dextro.

Post hæc Pontifex accipiens dalmaticam, induit ea quemlibet successive, usque ad humeros, et sic fit usque ad ultimum, quem ea totaliter induit; et hoc, si una tantum sit dalmatica. Si vero quilibet suam habet, tunc singulos sua totaliter induit, dicens cuilibet:

Induat te Dominus indumento salutis, et vestimento lætitiæ, et dalmatica justitiæ circumdet te semper. In nomine Domini.

R. Amen.

Postremo Pontifex accipit, et tradit omnibus librum Evangeliorum, quem manu dextera tangunt, dicens:

Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis. In nomine Domini. **R.** Amen.

Quo facto, Pontifex stans ad altare conversus dicit, sine mitra: Orémus.

Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Et vertens se ad ordinatos, dicit:

Exaudi, Domine, preces nostras, et super hos famulos tuos Spiritum tuæ bene ✠ dictionis emitte: ut cœlesti munere ditati, et tuæ majestatis gratiam possint acquirere, et bene vivendi aliis

exemplum præbere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Orémus.

Domine sancte, Pater fidei, spei, et gratiæ, et profectuum remunerator, qui in cœlestibus, et terrénis Angelorum ministeriis ubique dispositis, per omnia elementa voluntatis tuæ diffundis effectum, hos quoque famulos tuos spiritali dignare illustrare affectu; ut tuis obsequiis expediti, sanctis altaribus tuis ministri puri accrescant; et indulgentia tua puriores, eorum gradu, quos Apostoli tui in septenarium numerum, beato Stéphano duce ac prævio, Spiritu sancto auctore, elegerunt, digni existant; et virtutibus universis, quibus tibi servire oportet instructi, tibi complacent. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Deinde, cum tempus fuerit, aliquis de noviter ordinatis dalmatica indutus Evangelium dicit: Ordinati autem statim, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro ordinatione Presbyterorum parentur oleum catechumenorum; Calix cum vino, et aqua; Patena, et Hostia desuper posita; medulla panis, et bacile cum buccali pro manibus abluendis, quas singuli ad suas mappulas extergunt.

Diaconis ordinatis, Pontifex ad sedendum in sede sua, vel in faldistorio in plano juxta cornu Epistolæ accedit, et cantatur Tractus, usque ad ultimum Versum exclusive; quod si sit infra Octavam Pentecostes, Tractus, et Sequentia, usque ad ultimum Versum exclusive. Interim accedunt duo Capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui ex eo legit ipsum Tractum, et Sequentiam, usque ad ultimum Versum exclusive. Deinde Pontifex cum mitra revertitur ante altare, ubi sedet super faldistorium.

Tunc Archidiaconus vocat ordinandos voce intelligibili dicens: **Accédant qui ordinandi sunt ad ordinem Presbyteratus.**

Et mox nominatim leguntur per Notarium, prout supra dictum est, nulla tamen de titulo facta mentione. Tunc illi more Diaconorum parati, amictu, alba, cingulo, stola, et manipulo, tenentes planetas super brachium sinistrum complicatas, et in manu dextera candelas ac mappulas albas pro ligandis et lavandis manibus, ad Pontificem accedunt, et coram eo in modum coronæ se disponunt.

Tunc Archidiaconus præsentat ordinandos Pontifici, dicens:

Reuerendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, ut hos præsentés Diaconos ad onus Presbyterii ordinétis.

Et Pontifex interrogat, dicens: Scis illos esse dignos?

Respondet Archidiaconus:

Qantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testifcor ipsos dignos esse ad hujus onus officii.

Pontifex dicit: Deo gratias.

Accipe Spiritum sanctum, ad robur, et ad resistendum diabolo, et tentationibus ejus. In nomine Domini.

Postea prosequitur in primo tono, extensam tenens manum dexteram, usque in finem Præfationis.

Emitte in eos, quæsumus Domine, Spiritum sanctum, quo in opus ministerii tui fideliter exsequendi septiformis gratiæ tuæ mûnere roborentur. Abundet in eis totius forma virtutis, auctoritas modesta, pudor constans, innocentia puritas, et spiritalis observantia disciplinæ. In moribus eorum præcepta tua fulgeant; ut suæ castitatis exemplo imitationem sanctam plebs acquirat: et bonum conscientia testimonium præferentes, in Christo firmi et stabiles perseverent; dignisque successibus de inferiori gradu per gratiam tuam capere potiùra mereantur.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus possit audiri.

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex sedens cum mitra cuilibet ordinando ante se genuflexo, stolam, quam singuli in manu habent, imponit, successive super humerum sinistrum, dicens singulis:

Accipe stolam ✠ candidam de manu Dei, adimple ministerium tuum: potens enim est Deus, ut augeat tibi gratiam suam: Qui vivit, et regnat in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Faciens supra quemlibet eorum signum crucis; et ministri reflectent capita stolæ, et alligent sub brachio dextro.

Post hæc Pontifex accipiens dalmaticam, induit ea quemlibet successive, usque ad humeros, et sic fit usque ad ultimum, quem ea totaliter induit; et hoc, si una tantum sit dalmatica. Si vero quilibet suam habet, tunc singulos sua totaliter induit, dicens cuilibet:

Induat te Dominus indumento salutis, et vestimento lætitiæ, et dalmatica justitiæ circumdet te semper. In nomine Domini.

R. Amen.

Postremo Pontifex accipit, et tradit omnibus librum Evangeliorum, quem manu dextera tangunt, dicens:

Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis. In nomine Domini. **R.** Amen.

Quo facto, Pontifex stans ad altare conversus dicit, sine mitra: Orémus.

Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Et vertens se ad ordinatos, dicit:

Exaudi, Domine, preces nostras, et super hos famulos tuos Spiritum tuæ bene ✠ dictionis emitte: ut cœlesti mûnere ditati, et tuæ majestatis gratiam possint acquirere, et bene vivendi aliis

exemplum præbere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Orémus.

Domine sancte, Pater fidei, spei, et gratiæ, et profectuum remunerator, qui in cœlestibus, et terrénis Angelorum ministeriis ubique dispositis, per omnia elementa voluntatis tuæ diffundis effectum, hos quoque famulos tuos spiritali dignare illustrare affectu; ut tuis obsequiis expediti, sanctis altaribus tuis ministri puri accrescant; et indulgentia tua puriores, eorum gradu, quos Apostoli tui in septenarium numerum, beato Stéphano duce ac prævio, Spiritu sancto auctore, elegerunt, digni existant; et virtutibus universis, quibus tibi servire oportet instructi, tibi complacent. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Deinde, cum tempus fuerit, aliquis de noviter ordinatis dalmatica indutus Evangelium dicit: Ordinati autem statim, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro ordinatione Presbyterorum parentur oleum catechumenorum; Calix cum vino, et aqua; Patena, et Hostia desuper posita; medulla panis, et bacile cum buccali pro manibus abluendis, quas singuli ad suas mappulas extergunt.

Diaconis ordinatis, Pontifex ad sedendum in sede sua, vel in faldistorio in plano juxta cornu Epistolæ accedit, et cantatur Tractus, usque ad ultimum Versum exclusive; quod si sit infra Octavam Pentecostes, Tractus, et Sequentia, usque ad ultimum Versum exclusive. Interim accedunt duo Capellani cum libro, et candela ante Pontificem, qui ex eo legit ipsum Tractum, et Sequentiam, usque ad ultimum Versum exclusive. Deinde Pontifex cum mitra revertitur ante altare, ubi sedet super faldistorium.

Tunc Archidiaconus vocat ordinandos voce intelligibili dicens: **Accédant qui ordinandi sunt ad ordinem Presbyteratus.**

Et mox nominatim leguntur per Notarium, prout supra dictum est, nulla tamen de titulo facta mentione. Tunc illi more Diaconorum parati, amictu, alba, cingulo, stola, et manipulo, tenentes planetas super brachium sinistrum complicatas, et in manu dextera candelas ac mappulas albas pro ligandis et lavandis manibus, ad Pontificem accedunt, et coram eo in modum coronæ se disponunt.

Tunc Archidiaconus præsentat ordinandos Pontifici, dicens:

Reuerendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, ut hos præsentés Diaconos ad onus Presbyterii ordinétis.

Et Pontifex interrogat, dicens: Scis illos esse dignos?

Respondet Archidiaconus:

Qantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testifcor ipsos dignos esse ad hujus onus officii.

Pontifex dicit: Deo gratias.

Et annuntiat clero, et populo, dicens:

Quoniam, fratres carissimi, rectori navis, et navigio deferendis eadem est, vel securitatis ratio, vel communis timoris, par eorum debet esse sententia, quorum causa communis existit. Neque enim fuit frustra a Patribus institutum, ut de electione illorum, qui ad regimen altaris adhibendi sunt, consulatur etiam populus: quia de vita et conversatione presentandi, quod nonnumquam ignoratur a pluribus, scitur a paucis; et necesse est, ut facilius ei quis obedientiam exhibeat ordinato, cui assensum praeberit ordinando. Horum siquidem Diaconorum in Presbyteros, auxiliante Domino, ordinandorum conversatio (quantum mihi videtur) probata, et Deo placita existit, et digna (ut arbitror) ecclesiastici honoris augmento. Sed ne unum fortasse, vel paucos, aut decipiat assensio, vel fallat affectio, sententia est expetenda multorum. Itaque quid de eorum actibus aut moribus noveritis, quid de merito sentiatis, libera voce pandatis; et his testimonium Sacerdotii magis pro merito, quam affectione aliqua, tribuatis. Si quis igitur habet aliquid contra illos, pro Deo, et propter Deum, cum fiducia exeat, et dicat: verumtamen memor sit conditionis suae.

Postea Pontifex, facta aliqua mora, convertens sermonem suum ad ordinandos admonet eos, dicens:

Consecrandi, filii dilectissimi, in Presbyteratus officium, illud digne suscipere, ac susceptum laudabiliter exsequi studeatis. Sacerdotem etenim oportet offerre, benedicere, praesse, praedicare, et baptizare. Cum magno quippe timore ad tantum gradum ascendendum est, ac providendum, ut coelestis sapientia, probi mores, et diuturna iustitiae observatio ad id electos commendent. Unde Dominus praecipiens Moysi, ut septuaginta viros de universo Israel in adiutorium suum eligeret, quibus Spiritus sancti dona divideret, suggessit: Quos tu nosti, quod senes populi sunt. Vos siquidem in septuaginta viris, et senibus signati estis; si per Spiritum septiformem, Decalogum legis custodientes, probi, et maturi in scientia similiter et opere eritis. Sub eodem quoque mysterio, et eadem figura in novo Testamento Dominus septuaginta duos elegit, ac binos ante se in praedicationem misit; ut doceret verbo simul, et facto, ministros Ecclesiae suae, fide et opere debere esse perfectos; seu geminae dilectionis, Dei scilicet et proximi, virtute fundatos. Tales itaque esse studeatis, ut in adiutorium Moysi, et duodecim Apostolorum, Episcoporum videlicet catholicorum, qui per Moysen, et Apostolos figurantur, digne, per gratiam Dei, eligi valeatis. Hac certe mira varietate Ecclesia sancta circumdatur, ornatur, et regitur: cum alii in ea Pontifices, alii minoris ordinis Sacerdotes, Diaconi, et Subdiaconi, diversorum ordinum viri consecrantur; et ex multis, et alternae dignitatis membris unum Corpus Christi efficitur.

Itaque, filii dilectissimi, quos ad nostrum adiutorium fratrum nostrorum arbitrium consecrandos elegit, servate in moribus vestris, castae et sanctae vitae integritatem. Agnoscite quod agitis: imitami quod tractatis; quatenus mortis Dominae mysterium celebrantes, mortificare membra vestra a vitiis, et concupiscentiis omnibus procuratis. Sit doctrina vestra spiritalis medicina populo Dei; sit odor vitae vestrae delectamentum Ecclesiae Christi; ut praedicatione atque exemplo aedificetis domum, id est, familiam Dei, quatenus nec nos de vestra profectione, nec vos de tanti officii susceptione damnari a Domino, sed remunerari potius mereamur. Quod ipse nobis concedat per gratiam suam. *R.* Amen.

Si non sint factae ordinationes Subdiaconorum, vel Diaconorum, dicuntur Litaniae, ut supra in ordinatione Subdiaconorum dictum est, pag. 18.

Post haec surgunt omnes, et ordinandis coram Pontifice binis, et binis successive genuflectentibus, Pontifex stans ante faldistorium suum cum mitra, et nulla oratione, nulloque cantu praemissis, imponit simul utramque manum super caput eujuslibet ordinandi successive, nihil dicens. Idemque faciunt post eum omnes Sacerdotes qui adsunt, quorum tres, aut plures, planetis vel saltem cum stolis parati, si commode fieri potest, esse debent. Quo facto, tam Pontifex, quam Sacerdotes, tenent manus dexterarum extensas super illos. Et Pontifex stans cum mitra, dicit:

Oremus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos ad Presbyterii munus elegit, coelestia dona multiplicet; et quod ejus dignatione suscipiunt, ipsius consequantur auxilio. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Pontifex, deposita mitra, conversus ad altare, dicit: Oremus.

Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Et mox conversus ad ordinandos, dicit:

Exaudi nos, quaesumus, Domine Deus noster, et super hos famulos tuos bene ✠ dictionem sancti Spiritus, et gratiae Sacerdotalis infunde virtutem: ut, quos tuae pietatis aspectibus offerimus consecrandos, perpetua muneris tui largitate prosequaris. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus. ®

Tum extensis manibus ante pectus, dicit:

Per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. R. Habemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Domino Deo nostro. R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, aequum et salutare, nos tibi semper, et ubique gratias agere: Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, honorum auctor et distributor omnium dignitatum; per quem proficiunt universa, per quem cuncta firmantur, amplifi-

cátis semper in mélius natúræ rationalis incrementis, per órđinem cóngrua ratióne dispósitum. Unde et Sacerdotáles gradus, atque officia Levítarum, Sacraméntis mysticis institúta crevérunt: ut cum Pontífices summos regéndis pópulis præfecisses, ad eórum societátis et óperis adjuméntum, sequéntis órđinis viros et secúndæ dignitátis eligeres. Sic in erémo per septuaginta virórum prudéntium mentes, Móysi spíritum propagásti; quibus ille adjutóribus usus, in pópulo innúmeras multitudines fácte gubernávit. Sic et in Eleázarum et Ithamarum filios Aaron patrénæ plenitúdinis abundantiam transfudísti; ut ad hóstias salutáres, et frequentióris officii Sacraménta, ministérium sufficeret Sacerdotum. Hac providéntia, Dómine, Apóstolis Fílii tui Doctóres fidei cómites addidísti, quibus illi orbem totum secúndis prædicatióibus implevérunt. Quaprópter infirmitáti quoque nostræ, Dómine, quæsumus, hæc adjuménta largire; qui quanto fragilióres sumus, tanto his plúribus indigémus. Da, quæsumus, omnipotens Pater in hos fámulos tuos Presbyterii dignitátem; innova in viscéribus eórum Spíritum sanctitátis; ut acceptum a te, Deus, secúndi mériti munus obtineant, censurámque morum exémplo suæ conversatiónis insinuent. Sint próvidi cooperatóres órđinis nostri; elúceat in eis totius forma justitiæ, ut bonam ratiónem dispensatiónis sibi crédito reddíturi, æternæ beatitúdinis præmia consequántur.

Quod sequitur, legat submissa voce, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit.

Per eúdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte ejúdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Pontifex sedet, accepta mitra, et reflectit orarium, sive stolam ab humero sinistro cujuslibet, capiens partem, quæ retro pendet, et imponens super dexterum humerum, aptat eam ante pectus, in modum crucis, singulis dicens:

Accipe jugum Dómini; jugum enim ejus suáve est, et onus ejus leve.

Postea imponit cuilibet successive casulam usque ad scapulas, quam quilibet teneat super humeros complicatam, a parte anteriori deorsum dependentem, singulis dicens:

Accipe vestem Sacerdotálem, per quam caritas intelligitur; potens est enim Deus, ut augeat tibi caritátem, et opus perfectum.

R. Deo grátias.

Surgit Pontifex sine mitra, et omnibus genua flectentibus dicit:

Deus sanctificatiónum ómnium auctor, cujus vera consecratió, plénaque benedictiό est, tu Dómine, super hos fámulos tuos, quos ad Presbyterii honórem dedicámus, munus tuæ bene dictionis infúnde: ut gravitáte áctuum, et censúra vivéndi probent se senióres, his institúti disciplinis, quas Tito, et Timótheo Paulus expósuit; ut

in lege tua die ac nocte meditántes, quod légerint, credant; quod crediderint, dóceant; quod docuerint, imiténtur; justitiam, constántiam, misericórdiam, fortitúdinem ceterásque virtútes in se osténdant; exémplo præbeant; admonitióne confirment; ac purum et immaculátum ministérii sui donum custódiat; et in obséquium plebis tuæ, panem et vinum in corpus et sánguinem Fílii tui immaculáta benedictiόne transfórment; et inviolábili caritáte in virum perfectum, in mensúram ætátis plenitúdinis Christi, in die justitiae æterni judicii Dei, consciéntia pura, fide vera, Spíritu sancto pleni resúrgant. Per eúdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tunc Pontifex sine mitra ante altare conversus, flexis genibus incipit alta voce, schola prosequente, Hymnum:

Veni creátor Spíritus,
Mentes tuórum vísitá,
Imple supérna grátia,
Quæ tu creásti, pécóra.

Surgit Pontifex, et facit ut in fine Hymni habetur, interim schola prosequitur Hymnum: qui, si propter ordinandorum multitudinem necesse fuerit, repetatur, omisso primo Versu.

Qui diceris Paráclitus,
Altíssimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, caritas,
Et spiritalis únctiό.

Tu septifórmis múnere,
Dígitus patrénæ dexteræ,
Tu rite promíssum Patris,
Sermóne ditans gúttura.

Accénde lumen sénsibus,
Infúnde amórem córdibus,
Infirma nostri córporis
Virtúte firmans pérpcti.

Hostem repéllas lóngius,
Pacémque dones prótinus,
Ductóre sic te prævío,
Vitémus omne nóxiúm.

Dicto primo Versu, surgit Pontifex, et sedet in faldistorio cum mitra, et depositis chirothecis, et annulo Pontificali reassumpto, ponitur ei gremiale, sive mappula super gremium, et singuli ordinandi successive coram eo genua flectunt; et Pontifex cum oleo catechumenorum inungit unicuique ambas manus simul junctas, in modum crucis, producendo cum pollice suo dextero in dictum oleum intincto duas lineas, videlicet, a pollice dexteræ manus usque ad indicem sinistræ, et a pollice sinistræ usque ad indicem dexteræ, unguendo mox totaliter palmas, dicens, dum quemlibet inungit:

Per te sciámus da Patrem,
Noscámus atque Fílium,
Teque utriúsque Spíritum
Credámus omni témpore.

Deo Patri sit glória,
Et Fílio qui a mórtuis
Surréxit, ac Paráclito,
In sæculórum sæcula.

R. Amen.

Extra tempus Paschale:

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc et per omne sæculum.

R. Amen.

Consecrâre, et sanctificâre digneris, Dómine, manus istas per istam unctiónem, et nostram bene ✠ dictionem. **R.** Amen.

Pontifex producit manu dextera signum crucis super manus illius quem ordinat, et prosequitur:

Ut quæcúmque benedixerint, benedicántur, et quæcúmque consecráverint, consecrétur, et sanctificéntur, in nómine Dómini nostri Jesu Christi. Et quilibet ordinandus respondet: Amen.

Tum Pontifex claudit, seu jungit manus cuilibet successive, quas sic consecratas aliquis ministrorum Pontificis albo panniculo lineo simul, videlicet, dexteram super sinistram alligat; et mox unusquisque ad ordinem suum redit; et sic clausas, et alligatas manus tenet. Omnium manibus unctis, et consecratis, Pontifex pollicem mica panis tergit; tum tradit cuilibet successive Calicem cum vino, et aqua, et Patenam superpositam cum Hostia, et ipsi illam accipiunt inter indices et medios digitos, et cuppam Calicis et Patenam simul tangunt. Pontifice singulis dicente:

Accipe potestâtem offerre sacrificium Deo, Missásque celebrâre, tam pro vivis, quam pro defúctis. In nómine Dómini. **R.** Amen.

His peractis, Pontifex lavat manus cum medulla panis, et aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium; deinde cum mitra revertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium in cornu Epistolæ, in plano sibi paratum, ubi sedet cum mitra. Et chorus cantat ultimum Versum Tractus, vel Sequentiæ, sive Allelúja. Interim accedunt duo Capellani ante Pontificem cum libro et candela, qui ex eo legit dictum ultimum Versum Tractus, vel Sequentiæ, sive Allelúja, legit etiam secreta Munda cor meum, etc. atque Evangelium.

Interea unus ex Diaconis noviter ordinatis accedit ad altare cum textu Evangelii ante pectus, et dicit: Munda cor meum, etc. et cantat Evangelium. Interim parantur per ministros Hostiæ super altare, pro numero ordinatorum in ordinibus sacris, qui omnes communicare debent, et proceditur in Missa ordine solito. Interea dum Offertorium cantatur, vel etiam prius, ordinati Sacerdotes poterunt lavare manus suas cum medulla panis, et aqua bene mundare, atque extergere mappulis illis, quibus ligatæ erant, et aqua ablutionis hujusmodi projiciatur in sacrarium.

Pontifex vero, Offertorio lecto, accepta mitra, vadit ad faldistorium ante medium altaris, et ibi sedens accipit Offertorium ab omnibus ordinatis, qui omnes accedunt bini, et bini ad Pontificem, coram quo genuflexi offerunt illi singulas candelas accensas, et osculantur ejus manum; primo Presbyteri, tum Diaconi successive, et alii suo ordine.

Accepto singulorum Offertorio, Pontifex lavat manus, et surgit sine mitra, ac tollitur faldistorium et prosequitur Missam.

Presbyteri vero ordinati, post Pontificem, vel hinc et inde, ubi magis commodum erit, in terra genuflexi habeant libros coram se, dicentes:

Suscipe sancte Pater, etc. et omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex: qui tamen bene advertat, quod Secreta morose dicat, et aliquantulum alte, ita ut ordinati Sacerdotes possint secum omnia dicere, et præsertim verba consecrationis, quæ dici debent eodem momento per ordinatos, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro ordinatis, quæ dicitur cum Secreta Missæ diei sub uno Per Dóminum, etc.

Tuis, quæsumus Dómine, operâre mystériis, ut hæc tibi múnera dignis méntibus offerámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit, et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Cum Pontifex dixerit Orationem, Dómine Jesu Christe, qui etc. osculatur altare, et dat primo ex singulis ordinatis cujuslibet ordinis sacri ad eum successive accedenti, et altare prius ad dexteram Pontificis deosculanti, pacem dicens:

Pax tecum. Cui ille respondet: **Et cum spíritu tuo.**

Et quilibet illorum dat sequenti sui ordinis secum ordinato, et ille alteri, et sic usque ad ultimum continuatur. Si autem ordinatorum parvus sit numerus, Pontifex poterit dare pacem singulis.

Postquam vero Pontifex se communicaverit, et totum Sanguinem sumpserit, priusquam digitos abluat, accedunt ante altare Presbyteri, deinde Diaconi, tandem Subdiaconi; quibus ordinate dispositis et genuflexis, Pontifex, facta reverentia Sacramento, et aliquantulum versus cornu Evangelii se retrahens, ad eos se convertit, et singuli ex Diaconis et Subdiaconis tantum dicunt submissa voce:

Confíteor Deo omnipoténti, beátæ Mariæ semper Virgini, beáto Michaéli Archángelo, beáto Joánni Baptistæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi, pater: quia peccávi nimis cogitatione, verbo, et ópere, mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariam semper Virginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joánnem Baptistam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te, pater, orâre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

Et si Officium fiat in cantu, unus de noviter ordinatis illud cantat.

Et Pontifex stans capite detecto, versus ad eos dicit intelligibili voce, nisi Officium fiat in cantu:

Misereátur vestri omnipotens Deus, et dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam ætérnam. **R.** Amen.

Indulgéntiam, absolutiónem, et remissionem peccatórum vestrórum, tribuat vobis omnipotens, et miséricors Dóminus. **R.** Amen.

Et manu dextera signum crucis super eos communiter producit. Presbyteri ante communionem non dicunt Confessionem, nec datur eis absolutio, quia concelebrant Pontifici, propterea si non sunt alii ordinati, Confessio et Absolutio prædictæ omittuntur.

Tum accedunt ordinati ad supremum gradum altaris, bini et bini. Pontifex vero ponit plures Hostias consecratas super Patenam, quam ori cujuslibet communicandi supponit, et singulos communicat, cuilibet dicens:

Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat te in vitam ætérnam. Quilibet respondet: Amen.

Et priusquam communionem sumat, manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur.

Unus ministrorum Pontificis stat juxta cornu Epistolæ altaris Calicem habens, non illum cum quo Pontifex celebravit, sed alium cum vino, et mappulam mundam in manibus, ad quem singuli communicati accedunt, et se purificant, os extergunt, et ad partem se locant.

Omnibus communicatis, Pontifex extergit Patenam super Calicem suum, super eum digitos abluat, sumit ablutionem, accipit mitram et lavat manus.

Pontifex, lotis manibus, mitra deposita, stans in cornu Epistolæ altaris, versus ad illud inchoat in cantu, schola prosequente. Responsorium quod a Septuagesima usque ad Pascha dicitur sine Allelúja.

Jam non dicam vos servos, sed amicos meos: quia omnia cognovistis, quæ operatus sum in medio vestri, allelúja. * Accipite Spiritum sanctum in vobis Paráclitum: * Ille est, quem Pater mittet vobis, allelúja. *V.* Vos amici mei estis, si feceritis, quæ ego præcipio vobis. * Accipite Spiritum sanctum in vobis Paráclitum. *V.* Glória Patri, et Filio, et Spiritui sancto. * Ille est, quem Pater mittet vobis, allelúja.

Incepto Responsorio, Pontifex, accepta mitra, vertit se ad Presbyteros ordinatos, qui ante altare coram ipso stantes profitentur fidem, quam prædicantur, dicentes:

Credo in Deum, Patrem omnipotentem, Creatorem cœli et terræ. Et in Jesum Christum, Filium ejus unicum Dóminum nostrum: qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex María Virgine: passus sub Póntio Piláto, crucifixus, mórtuus, et sepúltus: descendit ad inferos: tertia die resurrexit a mórtuis: ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis: inde venturus est judicare vivos et mórtuos. Credo in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Cathólicam, Sanctórum communionem; remissionem peccatórum, carnis resurrectionem, vitam ætérnam. Amen.

Quo finito, Pontifex cum mitra sedens super faldistorium, ante medium altaris, imponit ambas manus super capita singulorum coram eo genuflectentium, dicens cuilibet:

Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseras peccata, remittuntur eis; et quorum retinueris, retenta sunt.

Deinde explicans casulam, quam unusquisque habet super humeros complicatam, induit illa quemlibet, singulis dicens:

Stola innocentiae induat te Dóminus.

Et mox unusquisque iterum ad Pontificem accedit; et genuflexus ponit manus suas junctas inter manus Pontificis dicentis cuilibet, si suus est Ordinarius:

Promittis mihi, et successoribus meis reverentiam et obedientiam? *Et ille respondet: Promitto.*

Si vero Pontifex non est suus Ordinarius, cum manus eorum inter suas tenet, ut præfertur, dicit singulis Presbyteris secularibus:

Promittis Pontifici Ordinário tuo, etc.

Singulis vero Regularibus:

Promittis Prælato Ordinário tuo, etc.

Promittis Pontifici (vel Prælato) Ordinário tuo pro tempore existenti reverentiam, et obedientiam? *Et ille respondet: Promitto.*

Tunc Pontifex tenens manus illius inter suas, osculatur unumquemque, dicens:

Pax Dómini sit semper tecum. *Et ille respondet: Amen.*

His expletis, et eis ad ordinem suum reversis, Pontifex sedens cum mitra, et baculo, admonet eos, dicens:

Quia res, quam tractaturi estis, satis periculosa est, filii dilectissimi, moneo vos, ut diligenter totius Missæ ordinem, atque Hóstiæ consecrationem, ac fractionem, et communionem, ab aliis jam doctis Sacerdotibus discatis, priusquam ad celebrandum Missam accedatis.

Pontifex surgit cum mitra, et baculo, et Presbyteris coram eo adhuc genuflexis benedicit, dicens voce competenti:

Benedictio Dei omnipotentis Pa * tris, et Fi * lii, et Spíritus * sancti descendat super vos; ut sitis benedicti in ordine Sacerdotáli; et offeratis placabiles Hóstias pro peccatis, atque offensionibus pópuli omnipotentí Deo, cui est honor, et glória per omnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, et amoto faldistorio, convertitur ad altare, prosequitur Missam, et cantatur Communio; et dicitur hæc Postcommunio pro ordinatis sub uno Qui vivis. cum Postcommunionem Missæ diei.

Postcommunio.

Quos tuis, Dómine, réfcis Sacraméntis, continuis attólle benignus auxiliis; ut tuæ redemptionis effectum et mystériis capiamus, et moribus: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spíritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Deinde dicitur, Benedicamus Dómino, vel Ite Missa est, prout tempus requirit, et per Pontificem Pláceat tibi sancta, etc.

Quo dicto Pontifex, accepta mitra, et baculo Pastoralí, dat benedictionem solitam, dicens: Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Tum sedet, et alloquitur ordinatos sub his verbis:

Filii dilectissimi, diligenter considerate Ordinem per vos susceptum, ac onus húmeris vestris impositum; studete sancte et religiöse vivere, atque omnipotentí Deo placere, ut grátiam suam possitis acquirere: quam ipse vobis per suam misericórdiam concedere dignetur.

Singuli ad primam Tonsúram, vel ad quátuor minóres Ordines promoti, dicite semel septem Psalmos pœnitentiáles, cum Litaníis, Versículis, et Oratióibus. Ad Subdiaconátum, vel Diaconátum, Noctúrnum talis diéi. Ad Presbyterátum vero ordinati post primam vestram Missam, tres alias Missas, videlicet, unam de Spírítu sancto, aliam de beáta María semper Virgine, tertiam pro fidélibus defunctis dicite, et omnipotentem Deum etiam pro me orate.

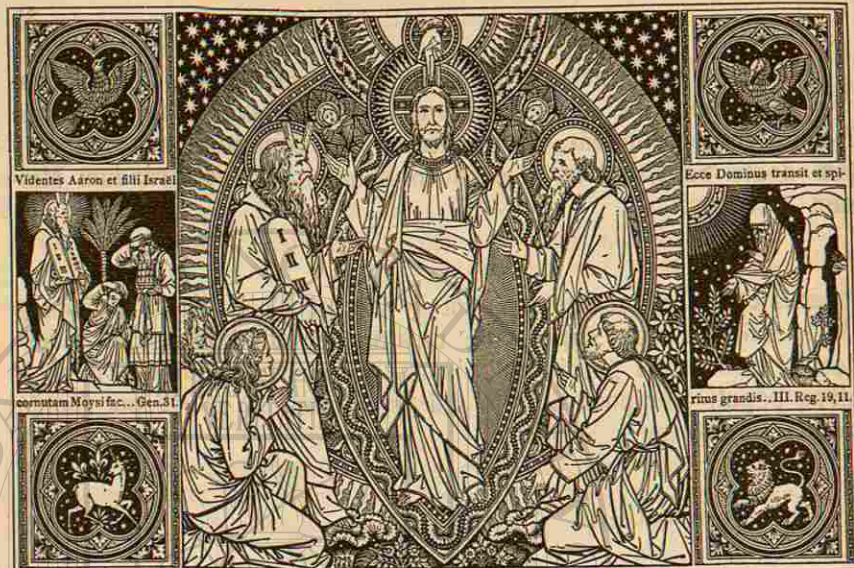
Quod illi devote suscipiunt, et respondent se facturos.

Tum Pontifex convertit se ad altare, et dicit submissa voce:

Dóminus vobiscum.

Initium sancti Evangelii secundum Joánnem. In principio, etc.

Signat altare, et se; et revertitur ad sedem, vel ad faldistorium, ubi exiit sacris vestibus, Ordinati etiam ad Presbyteratum dicunt idem Evangelium, et in loco convenienti sacras vestes deponunt, et cum eis alii ordinati.

DE CONSECRATIONE ELECTI IN EPISCOPUM.

Nemo consecrari debet, nisi prius constet Consecratori de commissione consecrandi, sive per litteras Apostolicas, si sit extra curiam, sive per commissionem viva vocis oraculo, a Summo Pontifice Consecratori factam, si Consecrator ipse sit Cardinalis.

Statuta die Consecrationis, quæ debet esse Dominica, vel Natalitium Apostolorum, vel etiam festiva, si Summus Pontifex hoc specialiter indulerit: et tam Consecrator, quam Electus conveniens est, ut præcedenti die jejunent.

Consecratio, si extra curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in provincia, si commode fieri poterit, celebretur.

In Ecclesia, ubi fiet consecratio, ornantur duæ capellæ, major pro Consecrante, et minor pro Electo. Et in majori quidem, super altari parato, ut est moris, erit crux in medio, et ad minus quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia strata, super quibus procumbit Electus, sed Consecrator, et alii genuflectent.

Paratur etiam in loco propinquo et congruo credentia pro Consecratore, super quam erit mappa munda; duo candelabra; vasa ad abluendum manus, cum suis mantilibus; vas cum aqua benedicta, et aspersorio; thuribulum cum navicella, cochleari, et incenso, si Officium fit in cantu, alias non; ampullæ cum vino, et aqua pro sacrificio; Calix, hostiaria cum hostiis; medulla panis pro absurgendis manibus; sanctum Chrisma.

Item paramenta omnia Pontificalia, coloris tempori et officio Missæ convenientis, videlicet, sandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunica, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus Pastoralis, manipulus et gremiale.

Item paratur faldistorium ornatum pro Consecratore; et tres sedes pro Electo, et duobus Episcopis assistentibus; Missale et Pontificale. Consecrator habeat tres Capellanos ad minus, cum superpelliceis, et duos scutiferos ad credentiam.

In capella vero minore pro Electo, quæ a majore debet esse distincta, paratur altare cum cruce, et duobus candelabris, et super illud Missale, et Pontificale; ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, ut supra pro Consecratore numerata sunt; et ultra illa, pluviale album, et prope altare credentia minor cum mappa munda, et vasis ad abluendum manus, et medulla panis ad extergendum manus, et caput.

Ponuntur etiam octo mappulæ ex duabus cannis panni linei subtilis, per medium scissis in longitudinem, quarum duæ sint longitudinis sex palmorum quælibet, aliæ vero sex æqualis sint quantitatis. Et candelæ saltem octo, unius libræ quælibet, quarum quatuor super altare Consecrantis, duæ super ejus credentiam, et duæ super altare Electi ponuntur.

Annulus cum gemma benedicendus, et Electo tradendus, pecten eburneus. Et pro Offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duo panes magni, et duo barilla vini; panes et barilla orientur, duo, videlicet, videantur argentea, et duo aurea, hinc et inde insignia Consecratoris, et Electi habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra pro cujusque gradu et dignitate.

Adsint duo ad minus Episcopi assistentes, qui induuntur rochetto, et si sint Regulares, superpelliceo, amictu, stola, pluviali, quæ cum reliquis paramentis sint coloris tempori et officio Missæ congruentis, et mitra simplici alba, et quisque habeat suum Pontificale.

Hora igitur competenti Consecrator, Electus, assistentes Episcopi, et alii, qui consecrationi interesse debent, ad Ecclesiam conveniunt, et Consecrator, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua; vel accedit ad faldistorium in capella sua, juxta cornu Epistolæ præparatum, et ibi de more paratur. Electus vero cum assistentibus Episcopis vadit ad capellam suam, et ibi capit paramenta opportuna, videlicet, si Missa cantatur, amictum, albam, cingulum, stolam in modum Sacerdotis, et pluviale. Si vero Officium legitur, poterit, antequam dicta paramenta accipiat, capere sandalia et legere Psalm. *Quam dilècta, etc.* Assistentes etiam Episcopi interim sua paramenta prædicta capiunt. Omnibus itaque paratis, Consecrator accedit ante altare, et ibi in medio sedet super faldistorium, vertens renes altari. Electus vero cum suo bireto ducitur sic paratus, medius inter assistentes sibi Episcopos paratos, et mitratos, et cum ante Consecratorem pervenerit, nudato capite, illud profunde inclinando, ei reverentiam facit, assistentes vero Episcopi eidem cum mitra caput aliquantulum inclinant.

Tum sedent in sedibus suis, ante Consecratorem, hoc modo: Electus contra faciem Consecratoris, ita ut inter eos sit competens distantia. Antiquior Episcopus assistens ad dexteram Electi, junior ad sinistram; ita tamen, quod ipsi Assistentes ad alterutrum facies vertant. Cum sic locati fuerint, et aliquantulum quieverint, surgunt, Electus sine bireto, et assistentes Episcopi sine mitris, et senior Assistentium versus ad Consecratorem dicit:

Reuerendissime Pater, póstulat sancta mater Ecclesia Catholica, ut hunc præsentem Presbýterum ad onus Episcopátus sublevétis.

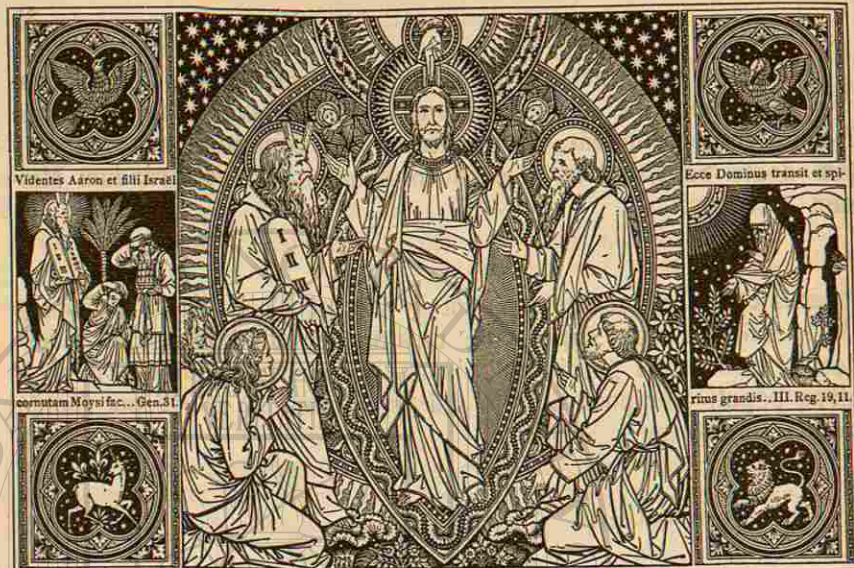
Consecrator dicit: **Habétis mandátum Apostólicum?**

Respondet Episcopus senior Assistentium: **Habémus.**

Consecrator dicit: **Legátur.**

Tum Notarius Consecratoris accipiens mandatum de manu Episcopi assistentis, legit a principio ad finem. Interim sedent omnes, tectis capitibus. Mandato per Notarium perlecto, Consecrator dicit:

Deo grátias.

DE CONSECRATIONE ELECTI IN EPISCOPUM.

Nemo consecrari debet, nisi prius constet Consecratori de commissione consecrandi, sive per litteras Apostolicas, si sit extra curiam, sive per commissionem viva vocis oraculo, a Summo Pontifice Consecratori factam, si Consecrator ipse sit Cardinalis.

Statuta die Consecrationis, quæ debet esse Dominica, vel Natalitium Apostolorum, vel etiam festiva, si Summus Pontifex hoc specialiter indulerit: et tam Consecrator, quam Electus conveniens est, ut præcedenti die jejunent.

Consecratio, si extra curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in provincia, si commode fieri poterit, celebretur.

In Ecclesia, ubi fiet consecratio, ornantur duæ capellæ, major pro Consecrante, et minor pro Electo. Et in majori quidem, super altari parato, ut est moris, erit crux in medio, et ad minus quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia strata, super quibus procumbit Electus, sed Consecrator, et alii genuflectent.

Paratur etiam in loco propinquo et congruo credentia pro Consecratore, super quam erit mappa munda; duo candelabra; vasa ad abluendum manus, cum suis mantilibus; vas cum aqua benedicta, et aspersorio; thuribulum cum navicella, cochleari, et incenso, si Officium fit in cantu, alias non; ampullæ cum vino, et aqua pro sacrificio; Calix, hostiaria cum hostiis; medulla panis pro absurgendis manibus; sanctum Chrisma.

Item paramenta omnia Pontificalia, coloris temporis et officio Missæ convenientis, videlicet, sandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunica, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus Pastoralis, manipulus et gremiale.

Item paratur faldistorium ornatum pro Consecratore; et tres sedes pro Electo, et duobus Episcopis assistentibus; Missale et Pontificale. Consecrator habeat tres Capellanos ad minus, cum superpelliceis, et duos scutiferos ad credentiam.

In capella vero minore pro Electo, quæ a majore debet esse distincta, paratur altare cum cruce, et duobus candelabris, et super illud Missale, et Pontificale; ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, ut supra pro Consecratore numerata sunt; et ultra illa, pluviale album, et prope altare credentia minor cum mappa munda, et vasis ad abluendum manus, et medulla panis ad extergendum manus, et caput.

Ponuntur etiam octo mappulæ ex duabus cannis panni linei subtilis, per medium scissis in longitudinem, quarum duæ sint longitudinis sex palmorum quælibet, aliæ vero sex æqualis sint quantitatis. Et candelæ saltem octo, unius libræ quælibet, quarum quatuor super altare Consecrantis, duæ super ejus credentiam, et duæ super altare Electi ponuntur.

Annulus cum gemma benedicendus, et Electo tradendus, pecten eburneus. Et pro Offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duo panes magni, et duo barilla vini; panes et barilla orientur, duo, videlicet, videantur argentea, et duo aurea, hinc et inde insignia Consecratoris, et Electi habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra pro cujusque gradu et dignitate.

Adsint duo ad minus Episcopi assistentes, qui induuntur rochetto, et si sint Regulares, superpelliceo, amictu, stola, pluviali, quæ cum reliquis paramentis sint coloris temporis et officio Missæ congruentis, et mitra simplici alba, et quisque habeat suum Pontificale.

Hora igitur competentis Consecrator, Electus, assistentes Episcopi, et alii, qui consecrationi interesse debent, ad Ecclesiam conveniunt, et Consecrator, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua; vel accedit ad faldistorium in capella sua, juxta cornu Epistolæ præparatum, et ibi de more paratur. Electus vero cum assistentibus Episcopis vadit ad capellam suam, et ibi capit paramenta opportuna, videlicet, si Missa cantatur, amictum, albam, cingulum, stolam in modum Sacerdotis, et pluviale. Si vero Officium legitur, poterit, antequam dicta paramenta accipiat, capere sandalia et legere Psalm. *Quam dilècta, etc.* Assistentes etiam Episcopi interim sua paramenta prædicta capiunt. Omnibus itaque paratis, Consecrator accedit ante altare, et ibi in medio sedet super faldistorium, vertens renes altari. Electus vero cum suo bireto ducitur sic paratus, medius inter assistentes sibi Episcopos paratos, et mitratos, et cum ante Consecratorem pervenerit, nudato capite, illud profunde inclinando, ei reverentiam facit, assistentes vero Episcopi eidem cum mitra caput aliquantulum inclinant.

Tum sedent in sedibus suis, ante Consecratorem, hoc modo: Electus contra faciem Consecratoris, ita ut inter eos sit competens distantia. Antiquior Episcopus assistens ad dexteram Electi, junior ad sinistram; ita tamen, quod ipsi Assistentes ad alterutrum facies vertant. Cum sic locati fuerint, et aliquantulum quieverint, surgunt, Electus sine bireto, et assistentes Episcopi sine mitris, et senior Assistentium versus ad Consecratorem dicit:

Reuerendissime Pater, póstulat sancta mater Ecclèsia Cathòlica, ut hunc præsentem Presbýterum ad onus Episcopátus sublevétis.

Consecrator dicit: **Habétis mandátum Apostólicum?**

Respondet Episcopus senior Assistentium: **Habémus.**

Consecrator dicit: **Legátur.**

Tum Notarius Consecratoris accipiens mandatum de manu Episcopi assistentis, legit a principio ad finem. Interim sedent omnes, tectis capitibus. Mandato per Notarium perlecto, Consecrator dicit:

Deo grátias.

Vel, si consecratio fit vigore litterarum Apostolicarum, per quas etiam juramenti per Electum præstandi receptio Consecratori committitur, litteris ipsis lectis, antequam Consecrator aliud dicat, Electus de sede sua veniens coram Consecratore genuflectit; et legit juramentum de verbo ad verbum, juxta tenorem commissionis prædictæ præstandum, in hunc modum, videlicet:

Forma juramenti.

Ego **N.** Eléctus Ecclésiæ **N.** ab hac hora in ántea fidélis, et obédiens ero beáto Petro Apóstolo, sanctæque Románæ Ecclésiæ, et Dómino nostro, Dómino **N.** Papæ **N.** suisque successoribus canónice intrántibus. Non ero in consílio, aut consénsu, vel facto, ut vitam perdant, aut membrum, seu capiántur mala captióne, aut in eos violénter manus quomodolibet ingerántur, vel injúriæ áliquæ inferántur, quovis quæsito colóre. Consílio vero, quod mihi creditúri sunt, per se, aut Núntios suos, seu litteras, ad eórum damnum, me sciénte, némini pandam. Papátum Románum, et Regália sancti Petri adjútor eis ero ad retinéndum, et defendéndum, salvo meo órđine, contra omnem hóminem. Legátum Apostólicæ Sedis ineúndo, et redeúndo honorífice tractábo, et in suis necessitatibus adjuvábo. Jura, honóres, privilégia, et auctoritatem sanctæ Románæ Ecclésiæ, Dómini nostri Papæ et successorum prædictórum, conserváre, deféndere, augére, et promovére curábo. Neque ero in consílio, vel facto, seu tractátu, in quibus contra ipsum Dóminum nostrum, vel eámdem Románam Ecclésiám, áliqua sinistra, vel præjudiciála personárum, juris, honóris, status, et potestátis eórum machinéntur. Et, si tália a quibuscúmque tractári, vel procurári nóvero, impédiám hoc pro posse: et quanto citius pótero, significábo eidem Dómino nostro, vel álteri, per quem possit ad ipsius notítiam pervenire. Régulas sanctórum Patrum, decréta, ordinatiónes, seu dispositiónes, reservatiónes, provisiónes, et mandáta Apostólicá, totis víribus observábo, et faciám ab áliis observári. Hæréticos, schismáticos, et rebélles eidem Dómino nostro, vel successoribus prædictis, pro posse pèrsequar, et impugnábo. Vocátus ad sýnodum, véniam, nisi præpeditus fúero canónica præpeditiõe. Apostolórum límina singulis triénniis personáliter per me ipsum visitábo; et Dómino nostro, ac successoribus præfátis, ratióne reddam de toto meo pastoráli officio, ac de rebus ómnibus ad meæ Ecclésiæ statum, ad cleri et pópuli disciplinam, animárum dénique, quæ meæ fidei tráditæ sunt, salútem quovis modo pertinéntibus: et vicíssim mandáta Apostólicá humíliter recipiam, et quam diligentíssime éxsequar. Quod si legítimo impediméto deténtus fúero, præfáta ómnia adimplébo per certum Núntium ad hoc speciále mandátum habéntem, de grémio mei Capítuli, aut álium in dignitaté ecclesiástica constitútum, seu álias personátum habéntem: aut, his mihi deficientibus, per diócesánum sacerdotem;

et clero deficiénte omnino, per áliquem álium presbýterum sæculárem, vel regulárem, spectátæ probitátis, et religiósus, de supradictis ómnibus plene instrúctum. De hujúsmodi autem impediméto docébo per legítimas probatiónes ad sanctæ Románæ Ecclésiæ Cardinalem Proponéntem in Congregatiõe sacri Concílii, per supradictum Núntium transmittédas.

Possessiões vero ad mensam meam pertinétes non vendam, nec donábo, neque impignorábo, nec de novo infeudábo, vel áliquo modo alienábo, étiam cum consénsu Capítuli Ecclésiæ meæ, inconsulto Románo Pontífice. Et si ad áliquam alienatióne devénero, pœnas in quadam super hoc édita constitutiõe conténtas, eo ipso incúrrere volo.

Consecrator in gremio suo librum Evangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit, Electo adhuc coram eo genuflexo dicente:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Et ipsum textum Evangeliorum ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Consecrator: **Deo grátias.**

Ad hoc tempus singulorum trienniorum tenentur omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, atque Episcopi Itali, videlicet, vel ex Italicis insulis, unde in Italiam commodius trajici potest; veluti Siculi, Sardi, Corsi, et alii adjacentium provinciarum Italiæ, atque etiam Dalmatiæ et Græcarum, quæ e regione ipsius Italiæ, et Siciliæ oris sunt.

Ad tempus singulorum quadrienniorum, Germani, Galli, Hispani, Belgæ, Bohemi, Hungari, Poloni, Angli, Scoti, Iberni, et ceteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, et Balticum, atque omnium Insularum maris Mediterranei.

Ad tempus singulorum quinquenniorum, qui intra Europæ fines sunt his provinciis remotiores, atque etiam Africani littoribus nostris adversi, atque insularum maris Oceani, Septentrionalis, et Occidentalis Europæ, atque Africæ, citra continentem novi orbis, tam qui nunc sunt, quam qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint.

Ad tempus singulorum decenniorum Asiatici, et qui extra Asiam, et in aliis novis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, et Septentrionalibus, tam in Insulis, quam in Continentibus, et denique in quibuslibet mundi partibus existentes.

Deinde Electo, et Assistentibus in locis suis (ut dictum est) sedentibus, Consecrator intelligibili voce legit sequentem examinationem, quæ legi debet semper, sicut jacet, in singulari, etiam si plures simul examinentur. Assistentes vero Episcopi submissa voce dicunt quæcumque dixerit Consecrator, et omnes debent tunc mitras tenere, et sedere.

Examen.

Antiqua sanctórum Patrum institútiõe docet, et præcipit, ut is qui ad Episcopátus órđinem eligitur, ántea diligentíssime examinétur cum omni caritaté, de fide sanctæ Trinitátis: et interrogétur de divérsis causis, et móribus, quæ huic regímini cóngruunt, ac necessariá sunt retinéri secúndum Apóstoli dictum: Manus némini cito imposúeris. Et ut étiam is, qui ordinándus est, erudiátur, quâ-

Vel, si consecratio fit vigore litterarum Apostolicarum, per quas etiam juramenti per Electum præstandi receptio Consecratori committitur, litteris ipsis lectis, antequam Consecrator aliud dicat, Electus de sede sua veniens coram Consecratore genuflectit; et legit juramentum de verbo ad verbum, juxta tenorem commissionis prædictæ præstandum, in hunc modum, videlicet:

Forma juramenti.

Ego **N.** Electus Ecclesiæ **N.** ab hac hora in antea fidelis, et obediens ero beato Petro Apóstolo, sanctæque Románæ Ecclesiæ, et Dómino nostro, Dómino **N.** Papæ **N.** suisque successoribus canónice intrántibus. Non ero in consilio, aut consensu, vel facto, ut vitam perdant, aut membrum, seu capiántur mala captiõne, aut in eos violénter manus quomodolibet ingerántur, vel injúriæ aliqua inferántur, quovis quæsito colóre. Consilium vero, quod mihi creditúri sunt, per se, aut Núntios suos, seu litteras, ad eórum damnum, me sciénte, némini pandam. Papátum Románum, et Regália sancti Petri adjutor eis ero ad retinéndum, et defendéndum, salvo meo ordine, contra omnem hóminem. Legátum Apostólica Sedis ineúndo, et redeúndo honorífice tractábo, et in suis necessitatibus adjuvábo. Jura, honóres, privilégia, et auctoritatem sanctæ Románæ Ecclesiæ, Dómini nostri Papæ et successorum prædictórum, conserváre, deféndere, augére, et promovére curábo. Neque ero in consilio, vel facto, seu tractátu, in quibus contra ipsum Dóminum nostrum, vel eámdem Románam Ecclesiam, aliqua sinistra, vel præjudiciála personárum, juris, honóris, status, et potestátis eórum machinéntur. Et, si talia a quibuscúmque tractári, vel procurári nóvero, impédiám hoc pro posse: et quanto citius pótero, significábo eidem Dómino nostro, vel álteri, per quem possit ad ipsius notítiam pervenire. Régulas sanctórum Patrum, decréta, ordinatiões, seu dispositiões, reservatiões, provisiões, et mandáta Apostólica, totis víribus observábo, et faciám ab aliis observári. Hæreticos, schismáticos, et rebélles eidem Dómino nostro, vel successoribus prædictis, pro posse persequar, et impugnábo. Vocátus ad sýnodum, véniam, nisi præpeditus fúero canónica præpeditiõne. Apostolorum límina singulis triénniis personáliter per me ipsum visitábo; et Dómino nostro, ac successoribus præfátis, ratiõnem reddam de toto meo pastoráli officio, ac de rebus ómnibus ad meæ Ecclesiæ statum, ad cleri et pópuli disciplinam, animárum dénique, quæ meæ fidei traditæ sunt, salutem quovis modo pertinéntibus: et vicíssim mandáta Apostólica humíliter recipiam, et quam diligentíssime éxsequar. Quod si legítimo impediméto deténtus fúero, præfata ómnia adimplébo per certum Núntium ad hoc speciále mandátum habéntem, de grémio mei Capítuli, aut álium in dignitaté ecclesiástica constitútum, seu alias personátum habéntem: aut, his mihi deficientibus, per diócesánum sacerdotem;

et clero deficiénte omnino, per aliquem álium presbýterum sæculárem, vel regulárem, spectátæ probitátis, et religiõnis, de supradictis ómnibus plene instrúctum. De hujúsmodi autem impediméto docébo per legítimas probatiões ad sanctæ Románæ Ecclesiæ Cardinalem Proponéntem in Congregatiõne sacri Concílii, per supradictum Núntium transmittédas.

Possessiões vero ad mensam meam pertinétes non vendam, nec donábo, neque impignorábo, nec de novo infeudábo, vel áliquo modo alienábo, étiam cum consensu Capítuli Ecclesiæ meæ, inconsulto Románo Pontífice. Et si ad áliquam alienatiõnem devénero, pœnas in quadam super hoc édita constitutiõne conténtas, eo ipso incúrrere volo.

Consecrator in gremio suo librum Evangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit, Electo adhuc coram eo genuflexo dicente:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Et ipsum textum Evangeliorum ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Consecrator: **Deo grátias.**

Ad hoc tempus singulorum trienniorum tenentur omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, atque Episcopi Itali, videlicet, vel ex Italicis insulis, unde in Italiam commodius trajici potest; veluti Siculi, Sardi, Corsi, et alii adjacentium provinciarum Italiæ, atque etiam Dalmatiæ et Græcarum, quæ e regione ipsius Italiæ, et Siciliæ oris sunt.

Ad tempus singulorum quadrienniorum, Germani, Galli, Hispani, Belgæ, Bohemi, Hungari, Poloni, Angli, Scoti, Iberni, et ceteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, et Balticum, atque omnium Insularum maris Mediterranéi.

Ad tempus singulorum quinquenniorum, qui intra Europæ fines sunt his provinciis remotiores, atque etiam Africani littoribus nostris adversi, atque insularum maris Oceani, Septentrionalis, et Occidentalis Europæ, atque Africæ, citra continentem novi orbis, tam qui nunc sunt, quam qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint.

Ad tempus singulorum decenniorum Asiatici, et qui extra Asiam, et in aliis novis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, et Septentrionalibus, tam in Insulis, quam in Continentibus, et denique in quibuslibet mundi partibus exsistentes.

Deinde Electo, et Assistentibus in locis suis (ut dictum est) sedentibus, Consecrator intelligibili voce legit sequentem examinationem, quæ legi debet semper, sicut jacet, in singulari, etiam si plures simul examinentur. Assistentes vero Episcopi submissa voce dicunt quæcumque dixerit Consecrator, et omnes debent tunc mitras tenere, et sedere.

Examen.

Antiqua sanctórum Patrum institútiõ docet, et præcipit, ut is qui ad Episcopátus ordinem eligitur, antea diligentíssime examinétur cum omni caritaté, de fide sanctæ Trinitátis: et interrogétur de divérsis causis, et móribus, quæ huic regímini cóngruunt, ac necessariá sunt retinéri secúndum Apóstoli dictum: Manus némini cito imposúeris. Et ut étiam is, qui ordinándus est, erudiátur, quâ-

liter sub hoc regimine constitutum oporteat conversari in Ecclesia Dei; et ut irreprehensibiles sint, qui ei manus ordinationis imponunt. Eadem itaque auctoritate et præcepto, interrogamus te, dilectissime frater, caritate sincera, si omnem prudentiam tuam, quantum tua capax est natura, divinæ Scripturæ sensibus accommodare volueris.

Tum Electus aliquantulum assurgens, detecto capite, respondet:

Ita ex toto corde volo in omnibus consentire, et obedire.

Et hoc servabit ad omnes alias responsiones sequentes. Et si plures Electi fuerint, successive quisque sic respondet.

Interrogat Consecrator:

Vis ea, quæ ex divinis Scripturis intelligis, plebem, cui ordinandus es, et verbis docere, et exemplis? *R.* Volo.

Interrogatio.

Vis traditiones orthodoxorum Patrum, ac Decretales sanctæ et Apostolicæ Sedis Constitutiones veneranter suscipere, docere, ac servare? *R.* Volo.

Interrogatio.

Vis beato Petro Apostolo, cui a Deo data est potestas ligandi, ac solvendi; ejusque Vicario Domino nostro, Domino N. Papæ N. suisque successoribus, Romanis Pontificibus, fidem, subjectionem, et obedientiam, secundum canonicam auctoritatem, per omnia exhibere? *R.* Volo.

Interrogatio.

Vis mores tuos ab omni malo temperare, et quantum poteris, Domino adjuvante, ad omne bonum commutare? *R.* Volo.

Interrogatio.

Vis castitatem, et sobrietatem cum Dei auxilio custodire, et docere? *R.* Volo.

Interrogatio.

Vis semper in divinis esse negotiis mancipatus, et a terrenis negotiis, vel lucris turpibus alienus, quantum te humana fragilitas consenserit posse? *R.* Volo.

Interrogatio.

Vis humilitatem, et patientiam in teipso custodire et alios similiter docere? *R.* Volo.

Interrogatio.

Vis pauperibus, et peregrinis, omnibusque indigentibus esse propter nomen Domini affabilis, et misericors? *R.* Volo.

Tunc dicit ei Consecrator:

Hæc omnia, et cetera bona tribuat tibi Dominus, et custodiat te, atque corroboret in omni bonitate.

Et respondent omnes: Amen.

Interrogatio.

Credis, secundum intelligentiam, et capacitatem sensus tui, sanctam Trinitatem, Patrem, et Filium, et Spiritum sanctum, unum Deum omnipotentem, totamque in sancta Trinitate Deitatem, coessentialem, consubstantialem, coeternam, et coomnipotentem, unius voluntatis, potestatis, et majestatis, creatorem omnium creaturarum, a quo omnia, per quem omnia, et in quo omnia, quæ sunt in cælo, et in terra, visibilia, et invisibilia, corporalia, et spiritalia? *R.* Assentio, et ita credo.

Interrogatio.

Credis singulam quamque in sancta Trinitate personam unum Deum, verum, plenum, et perfectum? *R.* Credo.

Interrogatio.

Credis ipsum Filium Dei, Verbum Dei æternaliter natum de Patre, consubstantialem, coomnipotentem, et coæqualem per omnia Patri in divinitate, temporaliter natum de Spiritu sancto ex Maria semper Virgine, cum anima rationali, duas habentem natiuitates, unam ex Patre æternam, alteram ex matre temporalem, Deum verum, et hominem verum, proprium in utraque natura, atque perfectum, non adoptivum, nec phantasmaticum, sed unicum, et unum Filium Dei in duabus, et ex duabus naturis, sed in unius personæ singularitate, impassibilem, et immortalẽ divinitate, sed in humanitate pro nobis, et pro salute nostra passum vera carnis passione, et sepultum, ac tertia die resurgentem a mortuis vera carnis resurrectione; die quadagesimo post resurrectionem cum carne, qua resurrexit, et anima ascendisse ad cælum, et sedere ad dexteram Patris; inde venturum judicare vivos, et mortuos; et redditurum unicuique secundum opera sua, sive bona fuerint, sive mala? *R.* Assentio, et ita per omnia credo.

Interrogatio.

Credis etiam Spiritum sanctum, plenum, et perfectum, verumque Deum, a Patre et Filio procedentem, coæqualem, et coessentialẽ, coomnipotentem, et coeternum per omnia Patri, et Filio? *R.* Credo.

Interrogatio.

Credis hanc sanctam Trinitatem, non tres Deos, sed unum Deum omnipotentem, æternum, invisibilem, et incommutabilem? *R.* Credo.

Interrogatio.

Credis sanctam, catholicam, et apostolicam, unam esse veram Ecclesiam, in qua unum datur verum baptisma, et vera omnium remissio peccatorum? *R.* Credo.

Interrogatio.

Anathematizas étiam omnem hæresim, extollentem se adversus hanc sanctam Ecclesiã catholicã? **R.** Anathematizo.

Interrogatio.

Credis étiam veram resurrectionem ejusdem carnis, quam nunc gestas, et vitam æternã? **R.** Credo.

Interrogatio.

Credis étiam novi, et veteris Testaméti, legis, et Prophetarum, et Apostolorum, unum esse auctorem Deum, ac Dóminum omnipotentem? **R.** Credo.

Postea Consecrator dicit:

Hæc tibi fides augeatur a Dómino, ad veram, et æternã beatitudinem, dilectissime frater in Christo.

Et respondent omnes: **Amen.**

Expleto itaque examine, præfati assistentes Episcopi ducunt Electum ad Consecratorem, coram quo genuflexus, ejus manum reverenter osculatur. Tunc Consecrator, deposita mitra, cum ministris ad altare conversus, facit, solito more, Confessionem, Electo a sinistris ejus manente; et omnes Episcopi ante sedes suas stantes faciunt similiter Confessionem cum Capellanis suis. Facta itaque Confessione, Consecrator ascendit ad altare, et osculatur illud, et Evangelium in Missa dicendum; et incensat altare, more solito. Deinde vadit ad sedem suam, vel faldistorium, et procedit in Missa usque ad Allelúja, sive ultimum Versum Tractus, vel Sequentiæ exclusive.

Si vero Missa legitur, osculato altari, et Evangelio, omissa incensatione, omnia prædicta legit in altari, et illis dictis, sive Missa legatur, sive cantetur, redit cum mitra ad sedendum in faldistorio, quod ante medium altaris sibi reponitur.

Episcopi vero assistentes ducunt Electum ad capellam suam, et ibi deposito pluviali, Acolythi induunt illum sandalia, ipso Psalmos, et Orationes consuetas legente, si prius illa non acceperit. Tum accipit crucem pectoralem, et stola ei aptatur, ut ab humeris dependeat. Deinde tunicella, dalmatica, casula, et manipulo induitur; quibus indutus accedit ad suum altare, ubi stans in medio medius inter Episcopos assistentes, detecto capite legit totum Officium Missæ, usque ad Allelúja, sive ultimum Versum Tractus, vel Sequentiæ exclusive; nec vertit se ad populum cum dicit: Dóminus vobiscum, ut in aliis Missis fieri solet.

Propter ordinationes Episcoporum nunquam mutatur Officium diei; dicitur tamen post Collectam diei pro Officio Consecrationis, Collecta pro Electo, sub uno Per Dóminum nostrum, etc.

Oratio.

Adesto supplicationibus nostris, omnipotens Deus, ut quod humilitatis nostræ gerendum est ministério, tuæ virtutis impleatur effectû. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Finito Graduali, si Allelúja dicitur, alioquin dicto Tractu vel Sequentia, usque ad ultimum Versum exclusive, Consecrator accedit ad faldistorium ante medium altaris, et ibi sedet cum mitra; assistentes vero Episcopi iterum ducunt Electum ad Consecratorem, cui Electus, deposito bireto, caput profunde inclinans humilem reverentiam facit: Assistentes vero cum mitris se aliquantulum incli-

nantes, etiam Consecratorem venerantur. Tum sedent omnes, ut prius; et Consecrator sedens cum mitra, versus ad illum, dicit:

Episcopum oportet judicare, interpretari, consecrare, ordinare, offerre, baptizare, et confirmare.

Deinde omnibus surgentibus, Consecrator stans cum mitra, dicit ad circumstantes:

Oremus, fratres carissimi, ut huic Elécto utilitati Ecclesiæ providens benignitas omnipotentis Dei gratiæ suæ tribuat largitatem. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Et mox Consecrator ante faldistorium suum, et assistentes Episcopi ante sedes suas cum mitris procumbunt; Electus vero prosternit se a sinistris Consecratoris; ministri etiam, atque alii omnes genuflectunt.

Tum cantor, vel, si officium fit legendo, Consecrator incipit Litanias, dicens: **Kýrie eléison**, etc. proseguendo totas, prout supra in Ordinatione Subdiaconi dictum est. pag. 18.

Postquam autem dictum fuerit:

Ut ómnibus fidelibus defunctis, etc.

R. Te rogámus audi nos.

Consecrator ab accubitu surgens, ad Electum conversus, baculum Pastoralem cum sinistra tenens, dicit sub voce Litaniarum, primo:

Ut hunc præsentem Eléctum bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Secundo dicit:

Ut hunc præsentem Eléctum bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Tertio dicit:

Ut hunc præsentem Eléctum bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Producendo semper signum crucis super illum; idemque faciunt, et dicunt assistentes Episcopi, genuflexi tamen permanentes.

Deinde iterum procumbit Consecrator; et cantor, seu ipse, qui prius dixit, eas proseguitur usque ad finem.

Ut nos exaudire dignéris, etc.

Quibus finitis, surgunt omnes; et Consecrator ante faldistorium suum cum mitra stante, Electus coram eo genuflectit.

Tum Consecrator, accepto libro Evangeliorum, illum apertum, adjuvantibus Episcopis assistentibus, nihil dicens, imponit super cervicem, et scapulas Electi, ita quod inferior pars libri cervicem capitis Electi tangat, littera ex parte inferiori manente, quem unus ex Capellanis Electi, post ipsum genuflexus, quousque liber ipse eidem Electo in manus tradendus sit, continue sustinet.

Deinde Consecrator et assistentes Episcopi ambabus manibus caput Consecrandi tangunt dicentes:

Accipe Spíritum sanctum.

Quo facto, Consecrator stans, deposita mitra, dicit:

Propitiare, Dómine, supplicationibus nostris, et inclinato super hunc famulum tuum cornu gratiæ sacerdotális, bene ✠ dictionis

tuæ in eum effunde virtutem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus:

Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit:

Per omnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. *R.* Habemus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dómino Deo nostro. *R.* Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, honor ómnium dignitátum, quæ glóriæ tuæ sacris famulántur ordinibus. Deus, qui Móysen famulum tuum secréti familiáris affátu, inter cetera cœlestis documenta culturæ, de hábitu quoque indumentí sacerdotális instituens, eléctum Aaron mystico amictu vestiri inter sacra jussisti, ut intelligéntiæ sensum de exémpis priórum cáperet secutúra postéritas, ne eruditio doctrinæ tuæ ulli deésset ætati. Cum et apud véteres reveréntiam ipsa significátionum spécies obtinéret, et apud nos certióra essent experiménta rerum, quam ænigmata figurárum. Illíus namque Sacerdotíi anterióris hábitus, nostræ mentis ornátus est, et Pontificálem glóriam non jam nobis honor comméndat véstium, sed splendor animárum. Quia et illa, quæ tunc carnálibus blandiebántur obtútibus, ea pótius, quæ in ipsis erant, intelligénda poscébant. Et idcirco huic famulo tuo, quem ad summi Sacerdotíi ministérium elegisti, hanc, quæsumus Dómine, grátiam largiáris, ut quidquid illa velámína in fulgóre auri, in nitóre gemmárum, et in multimodi óperis varietáte signábant, hoc in ejus móribus actibúsque claréscat. Comple in Sacerdóte tuo ministérii tui summam, et ornáméntis totíus glorificátionis instrúctum, cœlestis unguénti rore sanctífica.

Si in Romana curia fit Consecratio, Subdiaconus Apostolicus, vel unus ex Capellanis Pontificis ligat caput Electi cum una ex longioribus mappulis, de octo superius dictis, et Consecrator, flexis genibus, versus ad altare incipit, ceteris prosequentibus, Hymnum: Veni Créator Spiritus. Et dicitur usque ad finem, prout habetur supra in Ordinatione Presbyteri pag. 31.

Finis primo Versu, surgit Pontifex; et sedet in faldistorio ante medium altaris; capit mitram; deponit annulum et chirothecas; resumat annulum, et imponitur ei gremiale a ministris. Tum pollicem suum dexterum intingit in sanctum Chrisma, et caput Electi coram se genuflexi inungit, formans primo signum crucis per totam coronam, deinde reliquum coronæ liniendo, interim dicens:

Ungáture, et consecréture caput tuum, cœlesti benedictióne, in ordine Pontificáli.

Et producens manu dextera tertio signum crucis super caput Electi, dicit:

In nómine Pa *✠* tris, et Fi *✠* líi, et Spíritus *✠* sancti. *R.* Amen.

V. Pax tibi. *R.* Et cum spiritu tuo.

Et si plures sint consecrandi, hoc in persona cujuslibet singulariter repetit.

Expleta unctione, Pontifex pollicem cum medulla panis paululum abstergit; et finito Hymno prædicto, deposita mitra, surgit, et in pristina voce prosequitur, dicens:

Hoc, Dómine, copiósè in caput ejus influat, hoc in oris subjécta decúrrat; hoc in totíus córporis extrémá descéndat, ut tui Spíritus virtus et interióra ejus répleat, et exterióra circúmtegat. Abúndet in eo constántia fidei, púritas dilectiónis, sincéritas pacis. Sint speciósi múnere tuo pedes ejus ad evangelizándum pacem, ad evangelizándum bona tua. Da ei, Dómine, ministérium reconciliátionis in verbo, et in factis, in virtúte signórum et prodigiórum. Sit sermo ejus, et prædicátio, non in persuasíbilibus humanæ sapiéntiæ verbis, sed in ostensióne spíritus et virtútis. Da ei, Dómine, claves regni cœlórum ut utátur, non gloriétur potestáte, quam tribuis in ædificátionem, non in destructiónem. Quodcúmque ligáverit super terram, sit ligátum et in cœlis, et quodcúmque solverit super terram, sit solútum et in cœlis. Quorum retinúerit peccáta, reténta sint, et quorum remiserit, tu remittas. Qui maledíxerit ei, sit ille maledíctus, et qui benedíxerit ei, benedictióibus repleátur. Sit fidélis servus, et prudens, quem constitúas tu, Dómine, super familiam tuam, ut det illis cibum in témpore opportúno, et exhibeat omnem hóminem perféctum. Sit sollicitúdine impiger, sit spíritu fervens, óderit supérbiam, humilitátem ac veritátem díligat, neque eam umquam déserat, aut laúdis aut timóre superátus. Non ponat lucem ténebras, nec ténebras lucem: non dicat malum bonum, nec bonum malum. Sit sapiéntibus et insipientibus débitor; ut fructum de proféctu ómnium consequátur. Tribuas ei, Dómine, cathedram Episcopálem, ad regéndum Ecclésiám tuam, et plebem sibi commissam. Sis ei auctóritas, sis ei potéstas, sis ei firmitas. Multiplica super eum bene *✠* dictionem et grátiam tuam: ut ad exorándam semper misericórdiam tuam tuo múnere idóneus et tua grátia possit esse devótus.

Deinde submissa voce dicit legéndo, ita quod a circumstantibus audiri possit:

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Post hæc Consecrator inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Unguéntum in cápite, quod descéndit in barbam, barbam Aaron, quod descéndit in oram vestiménti ejus: mandávit Dóminus benedictiónem in sæculum.

Psalmus 132.

Ecce quam bonum, et quam jucúndum: * habitáre fratres in unum. Sicut unguéntum in cápite: * quod descéndit in barbam, barbam Aaron.

Quod descendit in oram vestimentī ejus: * sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.

Quoniam illic mandavit Dominus benedictionem: * et vitam usque in sæculum.

Glória Patri, etc. Sicut erat in principio, etc.

Deinde repetitur tota Antiphona, Unguentum in capite, etc.

Incepta Antiphona ante Psalmum, imponitur ad collum Electi alia ex longioribus mappulis, de octo supradictis. Consecrator sedet; accipit mitram; et Electo ante ipsum genuflexo inungit ambas manus simul junctas cum Chrismate in modum crucis, producendo cum pollice suo dextero intincto duas lineas; videlicet a pollice dexterae manus usque ad indicem sinistrae, et a pollice sinistrae usque ad indicem dexterae; et mox inungat totaliter palmas Electi, dicens:

Ungantur manus istae de oleo sanctificatio, et Chrismate sanctificationis, sicut unxit Samuel David Regem et Prophetam, ita ungantur, et consecrentur.

Et producens manu dextera ter signum crucis super manus Electi, dicit:

In nomine Dei Patris, et Filii, et Spiritus sancti, facientes imaginem sanctae crucis Salvatoris nostri Jesu Christi, qui nos a morte redemit, et ad regna caelorum perduxit. Exaudi nos, pie Pater omnipotens, aeternae Deus; et praesta, ut, quod te rogamus, exoremus. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Et prosequitur sedens:

Deus, et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui te ad Pontificatus sublimari voluit dignitatem, ipse te Chrismate, et mysticae delibutionis liquore perfundat, et spiritalis bene dictionis ubertate foecundet; quidquid bene dixeris, benedicatur; et quidquid sanctificaveris, sanctificetur; et consecratae manus istius, vel pollicis impositio cunctis proficiat ad salutem. *R.* Amen.

Praemissis itaque expeditis, Consecratus jungit ambas manus, et dexteram super sinistram tenet, et eas imponit mappulae a collo dependenti. Consecrator vero abstergit paululum cum medulla panis pollicem; et, deposita mitra, surgit; et benedicit baculum Pastorem, si non sit benedictus, dicens:

Orémus.

Sustentator imbecillitatis humanae Deus, bene dic baculum istum; et quod in eo exterius designatur, interius in moribus hujus famuli tui, tuae propitiationis clementia, operetur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde illum aspergit aqua benedicta.

Tum sedens, accepta mitra, solus tradit illum Consecrato coram eo genuflexo, capienti ipsum inter indices, et medios digitos, manibus non disjunctis, Consecratore dicente:

Accipe baculum Pastoralis officii; ut sis in corrigendis vitiis pie asaviens, iudicium sine ira tenens, in fovendis virtutibus auditorum animos demulcens, in tranquillitate severitatis censuram non deserens. *R.* Amen.

Quo facto, deposita mitra, surgit Consecrator, et benedicit annulum, si non sit prius benedictus, dicens:

Orémus.

Creator, et conservator humani generis, dator gratiae spiritalis, largitor aeternae salutis, tu Domine, emitte bene dictionem tuam super hunc annulum; ut quicumque hoc sacrosanctae fidei signo insignitus incesserit, in virtute caelestis defensionis ad aeternam vitam sibi proficiat. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tum aspergit ipsum annulum aqua benedicta; sedet cum mitra et solus annulum in digitum annularem dexterae manus Consecrati immittit, dicens:

Accipe annulum, fidei scilicet signaculum: quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam, intemerata fide ornatus, illibate custodias. *R.* Amen.

Tum Consecrator accipit librum Evangeliorum de scapulis Consecrati; et, adjuvantibus ipsum Episcopis assistentibus, tradit eum clausum Consecrato, tangenti illum sine apertione manuum, dicens:

Accipe Evangelium, et vade, praedica populo tibi commisso; potens est enim Deus, ut augeat tibi gratiam suam: Qui vivit et regnat in saecula saeculorum. *R.* Amen.

Demum Consecrator recipit Consecratum ad osculum pacis; similiter et assistentes Episcopi singuli, dicentes ipsi Consecrato: Pax tibi.

Et ipse respondet singulis: Et cum spiritu tuo.

Tum Consecratus medius inter assistentes Episcopos, redit ad capellam suam, ubi abstergitur ei sedenti caput cum medulla panis, et cum panno mundo; deinde cum pectine mundantur, et complanantur capilli; postea lavat manus. Consecrator vero in suo faldistorio manus lavat. Deinde procedit in Missa usque ad Offertorium inclusive. Idem facit Consecratus in capella sua.

Dicto Offertorio, Consecrator sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris. Et Consecratus veniens ex sua capella, inter assistentes Episcopos medius coram Consecratore genuflectit; et illi offert duo intortitia accensa, duos panes, et duo barilia vino plena, et Consecratoris praedicta recipientis manum reverenter osculatur.

Deinde Consecrator lavat manus, et accedit ad altare; Consecratus etiam ad posterius cornu Epistolae altaris ejusdem accedit: et ibi stans medius inter Episcopos assistentes ante se habens Missale suum, simul cum Consecratore dicit, et facit omnia, prout in Missali: et ponatur una Hostia consecranda pro Consecrante, et Consecrato, et vinum consecrandum, in Calice, sufficiens pro utroque.

Secreta sequens dicitur cum Secreta Missae diei sub uno Per Dominum, per Consecratorem.

Secreta.

Suscipe, Domine, munera, quae tibi offerimus pro hoc famulo tuo; et propitius in eo tua dona custodias. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Consecratus dicit:

Secreta.

Suscipe, Dómine, múnera, quæ tibi offerimus pro me fámulo tuo; et propítius in me tua dona custódias. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Infra actionem dicit Consecrator:

Hanc igitur oblationem servitútis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, étiam pro hoc fámulo tuo, quem ad Episcopátus órđinem promovére dignátus es, quæsumus Dómine, ut placátus accípias, et propítius in eo tua dona custódias; ut, quod divíno múnere consecútus est, divínis efféctibus exsequátur: diésque nostros in tua pace dispónas: atque ab ætérna damnatione nos éripi, et in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Consecratus dicit:

Hanc igitur oblationem servitútis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, étiam pro me fámulo tuo, quem ad Episcopátus órđinem promovére dignátus es, quæsumus Dómine, ut placátus accípias, et propítius in me tua dona custódias; ut, quod divíno múnere consecútus sum, divínis efféctibus éxsequar; diésque nostros in tua pace dispónas; atque ab ætérna damnatione nos éripi, et in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Dicta Oratione Dómine Jesu Christe, qui etc. per Consecratorem et Consecratum, Consecratus accedit ad dexteram Consecratoris, et ambo osculantur altare; tum Consecrator dat pacem Consecrato, dicens: Pax tecum.

Cui respondet Consecratus: Et cum spíritu tuo.

Et dat eam Assistentibus suis, seniori primo, tum alteri, singulis dicens: Pax tibi.

Et illi sibi respondent: Et cum spíritu tuo.

Deinde postquam Consecrator corpus Domini sumpserit, non totum sanguinem sumit, sed solum partem ejus cum particula Hostiæ in Calicem missa. Et priusquam se purificet, communicat Consecratum ante se in eodem cornu capite inclinato stantem, et non genuflectentem, prius de corpore, tum de sanguine, deinde purificat se, postea Consecratum. Tum abluít digitos super Calicem, et sumit etiam ablutionem; et, assumpta mitra, lavat manus.

Interim Consecratus cum assistentibus Episcopis accedit ad posteriorem partem alterius cornu altaris, videlicet Evangelii, et ibi prosequitur Missam, sicut Consecrator in cornu Epistolæ.

Postcommunio, quæ dici debet cum Postcommunionem diei, sub uno Per Dóminum.

Plenum, quæsumus Dómine, in nobis remédium tuæ miserationis operáre: ac tales nos esse pèrfice propítius, et sic

fove, ut tibi in ómnibus placére valeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Deinde dicto, *Ite missa est, vel Benedicámus Dómino, prout tempus requirit, Consecrator dicto in medio altaris, Pláceat, etc. accepta ibidem mitra, si non sit Archiepiscopus, et in sua provincia, stans versus ad altare, populo solemniter benedicit, dicens: Sit nomen Dómini benedíctum, etc.*

Data benedictione, reponitur faldistorium ante medium altaris, et Consecrator cum mitra in eo sedet: Consecratus vero parvum biretum in capite tenens coram eo genuflectit. Tum Consecrator, deposita mitra, surgit, et benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens:

Orémus.

Dómine Deus, Pater omnipotens, cujus præclára bónitas est, et virtus imménsa, a qua omne datum óptimum, et omne donum perfectum, totiúsque decóris ornáméntum, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignáre hanc mitram hujus fámuli tui Antístitis cápiti imponéndam. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Et mox eam aspergit aqua benedicta; deinde sedens cum mitra, adjuvantibus ipsum assistentibus Episcopis, imponit eam capiti Consecrati dicens:

Impónimus, Dómine, cápiti hujus Antístitis et agonistæ tui gáleam munitiónis et salutis, quátenus decoráta fácie, et armáto cápite, cónibus utriúsque Testaméti terríbilis appáreat adversáriis veritátis; et, te ei largiénte grátiam, impugnátor eórum robústus exsístat, qui Móysi fámuli tui fáciem ex tui sermónis consórtio decorátam, lucidíssimis tuæ claritátis ac veritátis cónibus insignísti; et cápiti Aaron Pontíficis tui tiáram impóni jussísti. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Consecrator, mitra deposita, et eas benedicit, dicens:

Orémus.

Omnipotens Créator, qui hómini ad imáginem tuam cóndito manus discretiónis insignitas, tamquam órganum intelligéntiæ, ad recte operándum dedísti: quas servári mundas præcepísti, ut in eis ánima digne portarétur, et tua in eis digne consccraréntur mystéria, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignáre mánuum hæc teguménta; ut quicúmque ministrórum tuórum sacrórum Pontíficum his veláre manus suas cum humilitáte volúerit, tam cordis, quam óperis ei mundítiam tua misericórdia subministret. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Et aspergit eas aqua benedicta. Tunc extrahitur Consecrato annulus Pontificalis; deinde sedet Consecrator, et accepta mitra, adjuvantibus assistentibus Episcopis, imponit illas manibus Consecrati, dicens:

Circúmda, Dómine, manus hujus ministri tui mundítia novi hóminis, qui de cœlo descendit, ut quemádmódu Jacob diléctus tuus, pelliculis hædórum opértis mánuibus, patérnam benedictionem,

oblato patri cibo, potuque gratissimo, impetravit, sic et iste, oblata per manus suas hostia salutari, gratiae tuae benedictionem impetrare mereatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui in similitudinem carnis peccati tibi pro nobis obtulit semetipsum. **R.** Amen.

Et statim imponit ei annulum Pontificalem. Tum surgit Consecrator, et accipit Consecratum per manum dexteram, et primus ex assistentibus Episcopis per sinistram, et inthronizat eum, ponendo ipsum ad sedendum in faldistorio, de quo surrexit Consecrator, vel, si id fiat in Ecclesia propria Consecrati, inthronizat eum in sede Episcopali consueta; et Consecrator tradit ei baculum Pastoralem in sinistra.

Deinde versus ad altare Consecrator, deposita mitra, stans incipit, ceteris usque ad finem prosequentibus, Hymnum:

Te Deum laudamus: * te Dominum confitemur.
 Te aeternum Patrem * omnis terra veneratur.
 Tibi omnes Angeli, * tibi caeli et universae potestates.
 Tibi Cherubim et Seraphim * incessabili voce proclamant:
 Sanctus, Sanctus, Sanctus * Dominus Deus Sabaoth.
 Pleni sunt caeli et terra * majestatis gloriae tuae.
 Te gloriosus * Apostolorum chorus,
 Te Prophetarum * laudabilis numerus,
 Te Martyrum candidatus * laudat exercitus.
 Te per orbem terrarum * sancta confitetur Ecclesia.
 Patrem * immensae majestatis.
 Venerandum tuum verum * et unicum Filium,
 Sanctum quoque * Paraclitum Spiritum.
 Tu Rex gloriae * Christe.
 Tu Patris * sempiternus es Filius.
 Tu ad liberandum suscepturus hominem, * non horruisti Vir-
 ginis uterum.

Tu, devicto mortis aculeo, * aperuisti credentibus regna caelorum.

Tu ad dexteram Dei sedes * in gloria Patris.

Judex crederis * esse venturus.

Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni, * quos pretioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum Sanctis tuis * in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum Domine: * et benedic hereditati tuae.

Et rege eos, * et extolle illos usque in aeternum.

Per singulos dies * benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in saeculum, * et in saeculum saeculi.

Dignare Domine die isto * sine peccato nos custodire.

Miserere nostri Domine, * miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos; * quemadmodum speravimus in te.

In te Domine speravi; * non confundar in aeternum.

Incepto Hymno, Consecratus ducitur ab assistentibus Episcopis cum mitris per Ecclesiam; et omnibus benedicit, Consecratore interim apud altare sine mitra stante in eodem loco. Cum vero Consecratus reversus fuerit ad sedem suam, seu faldistorium, iterum sedet, quousque finiatur Hymnus praedictus; Assistentes deponunt mitras, et stant apud Consecratorem.

Finito Hymno, Consecrator stans sine mitra apud sedem, seu faldistorium a parte dextera Consecrati dicit; vel si Officium cantatur, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Firmetur manus tua, et exaltetur dextera tua: justitia et iudicium preparatio sedis tuae. Gloria Patri et Filio, et Spiritui sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Et repetitur tota Antiphona; qua finita, Consecrator dicit:

V. Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Oramus.

Deus, omnium fidelium pastor, et rector, hunc famulum tuum, quem Ecclesiae tuae praesesse voluisti, propitius respice: da ei, quaesumus, verbo et exemplo, quibus praest proficere; ut ad vitam, una cum grege sibi credito, perveniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

His dictis, Consecrator, detecto capite, manet ad cornu Evangelii altaris, apud quem Assistentes stant sine mitris.

Consecratus vero surgit, et accedens cum mitra, et baculo Pastoralis ante medium altaris, versus ad illud, signans se cum pollice dexterae manus ante pectus, dicit:

Sit nomen Domini benedictum. **R.** Ex hoc nunc et usque in saeculum.

Deinde faciens signum crucis a fronte ad pectus, dicit:

Adjutorium nostrum in nomine Domini. **R.** Qui fecit caelum et terram.

Tum elevans, ac jungens manus, et caput inclinans, dicit:

Benedicat vos omnipotens Deus.

Et cum dixerit Deus, vertit se ad populum et tertio super eum signans benedicit, dicens:

Pa * ter et Fi * lius, et Spiritus * sanctus. **R.** Amen.

Tum Consecrator accipit mitram, stans in cornu Evangelii, versa facie ad cornu Epistolae: apud quem etiam stant Assistentes cum mitris; Consecratus vero accedit ad cornu Epistolae altaris; et ibidem cum mitra, et baculo genuflexus versus ad Consecratorem, dicit cantando:

Ad multos annos.

Deinde accedens ante medium altaris, ubi iterum, ut prius genuflexus, dicit altius cantando:

Ad multos annos.

Postea accedit ad pedes Consecratoris, ubi tertio genuflexus, ut supra, iterum alius cantando dicit:

Ad multos annos.

Tum Consecrator recipit eum surgentem ad osculum pacis; et similiter faciunt assistentes Episcopi, qui Consecratum cum mitra, et baculo Pastoralis incedentem, et Evangelium sancti Joannis, In principio erat Verbum, etc. dicentem, post reverentiam cruci super altare factam, inter se medium ducentes, ad suam capellam revertuntur, ad se exuendum sacris vestibus, et interim dicit Antiphonam: *Trium puerorum, et Canticum. Benedicite, etc.* Consecrator vero, pacis osculo, ut prænimitur, Consecrato dato, dicit submissa voce: *Dóminus vobiscum.*

Iníitium sancti Evangelii secundum Joánnem.

In principio erat Verbum, etc.

Signat altare, et se; et facta similiter cruci reverentia, apud sedem vel faldistorium deponit sacras vestes, interim etiam dicens Antiphonam: *Trium puerorum, et Canticum. Benedicite, etc.* quibus depositis, Consecratus Consecratori, et Assistentibus suis pro more gratias agit; et vadunt in pace omnes.

Quando Electus in Patriarcham, vel Archiepiscopum consecratur, forma prænissa in omnibus observatur: sed per hujusmodi consecrationem non assumit sibi nomen Patriarchæ, vel Archiepiscopi, quod per traditionem Pallii dumtaxat sibi attribuitur, usque ad quam dicitur Electus, etiam post consecrationem prædictam, prout infra dicitur. Electus vero in Episcopum, cum primum consecratus est, Episcopus vocatur, non Electus.

In anniversario Consecrationis Episcopi dicitur Missa ut in Missali Romano.

DE PALLIO.

Cum Pallium a Sede Apostolica mittitur, Pontifex, cui res ipsa committitur, statuta die cum Electo convenit in Ecclesia sua, si commode fieri potest, vel alia Ecclesia suæ diocesis, vel provinciæ magis commoda, in qua Missarum solemnitas peragantur. Et, facta communione per celebrantem, Pallium reponitur supra medium altaris extensum, et serico, in quo involutum portatum fuit, coopertum. Deinde peractis Missarum solemnibus, Pontifex indutus amictu, stola, pluviali, et mitra, sedens ante altare super faldistorio, capit juramentum fidelitatis, nomine Sedis Apostolicæ, ab ipso Electo, omnibus Pontificalibus paramentis, ac si celebraturus esset, mitra tamen et chirothecis demptis, induto, ante se genuflexo, juxta formam per litteras Apostolicas traditam.

Forma juramenti.

Ego *N.* Electus Ecclesiæ *N.* ab hac hora in antea fidelis, etc. prout habetur in Consecratione Electi in Episcopum, pag. 38.

Expleto juramento ab Electo, dictus Pontifex in gremio suo librum Evangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit, et Electo adhuc coram eo genuflexo, dicente:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangelia.

Tum Pontifex respondet: Deo grátias.

Juramento præstito, Pontifex surgit cum mitra, et Pallium de altari accipit, et illud super humeros Electi adhuc ante se genuflexi imponit, dicens:

Ad honorem omnipotentis Dei, et beatæ Mariæ semper Virginis, ac beatorum Apostolorum Petri et Pauli, Dómini nostri *N.* Papæ *N.* et sanctæ Románæ Ecclesiæ, necnon Ecclesiæ *N.* tibi commissæ, tradimus tibi Pallium de corpore Beati Petri sumptum, in quo est plenitudo Pontificalis officii, cum Patriarchalis (vel Archiepiscopalis) nóminis appellatíone; ut utáris eo intra Ecclesiam tuam certis diebus, qui exprímuntur in privilegiis ab Apostólica Sede concessis. In nómine Pa *✠* tris, et Fi *✠* lii, et Spiritus *✠* sancti. *R.* Amen.

Quo dato, Pontifex, detecto capite, vadit ad cornu Evangelii altaris, et Patriarcha, vel Archiepiscopus surgit cum Pallio: et ascendens ad altare, crucem suam ante se habens, si sit in Ecclesia sua, vel alia suæ diocesis, vel provinciæ, detecto capite benedicit populo solemniter, dicens: *Sit nomen Dómini, etc.*

Qua benedictione data, dimissis in Ecclesia paramentis, omnes ad sua revertuntur.

Et, quia Pontificalis officii plenitudo confertur per Pallium, antequam obtinerit quis Pallium, licet sit consecratus, non sortitur nomen Patriarchæ, Primatis, aut Archiepiscopi; et non licet ei Episcopos consecrare: nec convocare Concilium; nec Chrisma conficere; neque Ecclesias dedicare, nec Clericos ordinare, etiam si Pallium in alia Ecclesia habuisset, cum oporteat petere novum Pallium.

Potest tamen, quando vult, Missam sine Pallio et sandaliis celebrare.

Potest etiam hujusmodi consecrationes ante Pallii receptionem alteri committere, dummodo non sit in mora petendi Pallium.

Neque ante habitum Pallium potest Electus ante se crucem deferre, sed tantum postea.

Nec potest Patriarcha, vel Archiepiscopus uti Pallio extra suum Patriarchatum, vel provinciam; et non omni tempore, sed tantum in Ecclesiis, in Missarum solemnibus, in Festis præcipuis, non in processionibus, neque in Missis pro defunctis; et quia Pallium est personale, ideo ac commodari non potest; neque in morte alicui relinqui; sed Patriarcha, vel Archiepiscopus, cum eo sepeliri debet.

Dies, quibus Pallio

uti potest Patriarcha, sive Archiepiscopus, sunt hi:

Nativitas Domini nostri Jesu Christi.
S. Stephani Protomartyris.
S. Joannis Apostoli et Evangelistæ.
Circumcisio Domini.
Epiphania Domini.
Dominica in Palmis.
Feria quinta in Cœna Domini.
Sabbatum sanctum.
Dominica Resurrectionis cum duobus sequentibus diebus.
Dominica in Albis.
Ascensio Domini.
Dominica Pentecostes.
Festum Corporis Christi.

Festivitates quinque beatæ Mariæ semper Virginis, Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis et Immaculæ Conceptionis.
Nativitas S. Joannis Baptistæ.
Festum S. Joseph 19. Martii.
Festum omnium Sanctorum.
Festivitates omnium Apostolorum.
Dedicationes Ecclesiarum.
Principales Festivitates Ecclesiæ suæ.
Ordinationes Clericorum.
Consecrationes Episcoporum, Abbatum et Virginum.
Dies anniversarius Dedicationis Ecclesiæ, Et Consecrationis suæ.

Postea accedit ad pedes Consecratoris, ubi tertio genuflexus, ut supra, iterum alius cantando dicit:

Ad multos annos.

Tum Consecrator recipit eum surgentem ad osculum pacis; et similiter faciunt assistentes Episcopi, qui Consecratum cum mitra, et baculo Pastoralis incedentem, et Evangelium sancti Joannis, In principio erat Verbum, etc. dicentem, post reverentiam cruci super altare factam, inter se medium ducentes, ad suam capellam revertuntur, ad se exuendum sacris vestibus, et interim dicit Antiphonam: *Trium puerorum, et Canticum. Benedicite, etc.* Consecrator vero, pacis osculo, ut prænimitur, Consecrato dato, dicit submissa voce: *Dóminus vobiscum.*

Initium sancti Evangelii secundum Joannem.

In principio erat Verbum, etc.

Signat altare, et se; et facta similiter cruci reverentia, apud sedem vel faldistorium deponit sacras vestes, interim etiam dicens Antiphonam: *Trium puerorum, et Canticum. Benedicite, etc.* quibus depositis, Consecratus Consecratori, et Assistentibus suis pro more gratias agit; et vadunt in pace omnes.

Quando Electus in Patriarcham, vel Archiepiscopum consecratur, forma præmissa in omnibus observatur: sed per hujusmodi consecrationem non assumit sibi nomen Patriarchæ, vel Archiepiscopi, quod per traditionem Pallii dumtaxat sibi attribuitur, usque ad quam dicitur Electus, etiam post consecrationem prædictam, prout infra dicitur. Electus vero in Episcopum, cum primum consecratus est, Episcopus vocatur, non Electus.

In anniversario Consecrationis Episcopi dicitur Missa ut in Missali Romano.

DE PALLIO.

Cum Pallium a Sede Apostolica mittitur, Pontifex, cui res ipsa committitur, statuta die cum Electo convenit in Ecclesia sua, si commode fieri potest, vel alia Ecclesia suæ diocesis, vel provinciæ magis commoda, in qua Missarum solemnitas peragantur. Et, facta communione per celebrantem, Pallium reponitur supra medium altaris extensum, et serico, in quo involutum portatum fuit, coopertum. Deinde peractis Missarum solemnibus, Pontifex indutus amictu, stola, pluviali, et mitra, sedens ante altare super faldistorio, capit juramentum fidelitatis, nomine Sedis Apostolicæ, ab ipso Electo, omnibus Pontificalibus paramentis, ac si celebraturus esset, mitra tamen et chirothecis demptis, induto, ante se genuflexo, juxta formam per litteras Apostolicas traditam.

Forma juramenti.

Ego N. Electus Ecclesiæ N. ab hac hora in antea fidelis, etc. prout habetur in Consecratione Electi in Episcopum, pag. 38.

Expleto juramento ab Electo, dictus Pontifex in gremio suo librum Evangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electo versa, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit, et Electo adhuc coram eo genuflexo, dicente:

Sic me Deus adjuvet, et hæc sancta Dei Evangelia.

Tum Pontifex respondet: Deo grátias.

Juramento præstito, Pontifex surgit cum mitra, et Pallium de altari accipit, et illud super humeros Electi adhuc ante se genuflexi imponit, dicens:

Ad honorem omnipotentis Dei, et beatæ Mariæ semper Virginis, ac beatorum Apostolorum Petri et Pauli, Domini nostri N. Papæ N. et sanctæ Romænæ Ecclesiæ, necnon Ecclesiæ N. tibi commissæ, tradimus tibi Pallium de corpore Beati Petri sumptum, in quo est plenitudo Pontificalis officii, cum Patriarchalis (vel Archiepiscopalis) nominis appellatione; ut utaris eo intra Ecclesiam tuam certis diebus, qui exprimentur in privilegiis ab Apostolica Sede concessis. In nomine Pa tris, et Fi lii, et Spiritus sancti. R. Amen.

Quo dato, Pontifex, detecto capite, vadit ad cornu Evangelii altaris, et Patriarcha, vel Archiepiscopus surgit cum Pallio: et ascendens ad altare, crucem suam ante se habens, si sit in Ecclesia sua, vel alia suæ diocesis, vel provinciæ, detecto capite benedicit populo solemniter, dicens: Sit nomen Domini, etc.

Qua benedictione data, dimissis in Ecclesia paramentis, omnes ad sua revertuntur.

Et, quia Pontificalis officii plenitudo confertur per Pallium, antequam obtinerit quis Pallium, licet sit consecratus, non sortitur nomen Patriarchæ, Primatis, aut Archiepiscopi; et non licet ei Episcopos consecrare: nec convocare Concilium; nec Chrisma conficere; neque Ecclesias dedicare, nec Clericos ordinare, etiam si Pallium in alia Ecclesia habuisset, cum oporteat petere novum Pallium.

Potest tamen, quando vult, Missam sine Pallio et sandaliis celebrare.

Potest etiam hujusmodi consecrationes ante Pallii receptionem alteri committere, dummodo non sit in mora petendi Pallium.

Neque ante habitum Pallium potest Electus ante se crucem deferre, sed tantum postea.

Nec potest Patriarcha, vel Archiepiscopus uti Pallio extra suum Patriarchatum, vel provinciam; et non omni tempore, sed tantum in Ecclesiis, in Missarum solemnibus, in Festis præcipuis, non in processionibus, neque in Missis pro defunctis; et quia Pallium est personale, ideo ac commodari non potest; neque in morte alicui relinqui; sed Patriarcha, vel Archiepiscopus, cum eo sepeliri debet.

Dies, quibus Pallio

uti potest Patriarcha, sive Archiepiscopus, sunt hi:

Nativitas Domini nostri Jesu Christi.
S. Stephani Protomartyris.
S. Joannis Apostoli et Evangelistæ.
Circumcisio Domini.
Epiphania Domini.
Dominica in Palmis.
Feria quinta in Cæna Domini.
Sabbatum sanctum.
Dominica Resurrectionis cum duobus sequentibus diebus.
Dominica in Albis.
Ascensio Domini.
Dominica Pentecostes.
Festum Corporis Christi.

Festivitates quinque beatæ Mariæ semper Virginis, Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis et Immaculatæ Conceptionis.

Nativitas S. Joannis Baptistæ.
Festum S. Joseph 19. Martii.
Festum omnium Sanctorum.
Festivitates omnium Apostolorum.
Dedicationes Ecclesiarum.
Principales Festivitates Ecclesiæ suæ.
Ordinationes Clericorum.
Consecrationes Episcoporum, Abbatum et Virginum.
Dies anniversarius Dedicationis Ecclesiæ, Et Consecrationis suæ.

DE BENEDICTIONE ABBATIS.

Imprimis benedicendus provideat de mandato Apostolico, benedictionem sibi impendam Pontifici committente.

Deinde statuta die benedictionis, quæ debet esse Dominica, vel festiva, tam ipse Pontifex, quam Electus, convenit quod die præcedenti jejument.

In Ecclesia, ubi benedictio fiet, ornantur duæ capellæ, major pro Pontifice, minor pro Electo. In majori quidem super altari parato, ut est moris, erit crux in medio, et ad minus quatuor candelabra. In terra ad gradus altaris erunt tapetia strata.

Paratur etiam in loco congruo credentia pro Pontifice, super quam erit mappa munda, duo candelabra, vasa ad abluendum manus cum suis mantilibus; vas cum aqua benedicta, et aspersorio; thuribulum cum navicella, cochleari, et incenso; ampullæ pro vino, et aqua pro sacrificio; Calix, hostiaria cum hostiis.

Item paramenta omnia Pontificalia coloris temporis et officio Missæ convenientis, videlicet: sandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunica, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus Pastoralis, et manipulus.

Item paratur faldistorium ornatum pro Pontifice, et tria scabella, pro Electo, et duobus Abbatibus assistentibus, Missale, et Pontificale. Pontifex habeat tres Capellanos ad minus, cum superpelliceis, et duos scutiferos ad credentiam. In capella vero minore pro Electo, quæ a majori debet esse distincta, paratur altare cum cruce, et duobus candelabris, et super illud Missale, et Pontificale, ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, ut supra pro Pontifice numerata sunt. Et hoc, si Abbas benedicendus sit de mitra. Si vero non sit de mitra, parantur tantum paramenta Sacerdotalia, et ultra illa, pluviale album; prope altare sit credentia minor cum mappa munda, et vasis ad abluendum manus. Ponuntur etiam quinque mappulæ æqualis mensuræ, factæ ex una canna cum dimidiâ panni linei subtilis; et candelæ octo, unius libræ quælibet, quarum quatuor super altare Pontificis, duæ super ejus credentiam, et duæ super altare Electi ponuntur. Annulus cum gemma benedicendus, et Electo tradendus; vestes monasticæ, seu regulares, et pro Offertorio intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duo panes magni, et duo barilla vini; panes, et barilla ornentur, duo videlicet videantur argentea, et duo aurea, hinc et inde insignia Pontificis, et Monasterii, seu Electi habentia, cum capello, vel cruce, vel mitra pro cuiusque gradu, et dignitate.

Adsint duo Abbates assistentes, qui sint induti superpelliceo, stola, pluviali, et mitra simplici alba.

Hora igitur competenti Pontifex, Electus, Assistentes, et alii qui benedictioni interesse debent, ad Ecclesiam conveniunt, et Pontifex, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua, vel accedit ad faldistorium in capella sua, juxta cornu altaris Epistolæ præparatum, et ibi de more paratur. Interim etiam Abbates assistentes sua paramenta prædicta capiunt. Quibus sic paratis, Pontifex sedet cum mitra super faldistorium, ante medium altaris sibi paratum; Electus vero in habitu suo quotidiano medius inter Abbates assistentes paratos et mitratos, Pontifici cum debitis reverentiis præsentatur, atque eidem mandatum Apostolicum traditur. Quo publice lecto, per Pontificis Notarium, Electus genuflectit ante Pontificem, qui surgit, deposita mitra, et super eum dicit Orationes sequentes, nisi jam sit Professus.

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cælum et terram.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Deus, indulgentiæ Pater, qui severitatem tuæ districtiōnis tēperans, indulxisti ne filius portet iniquitatem patris; et qui mira dispensatione, etiā malis bene utens, tuæ dignationis grātiā per eos frequenter operaris: quæsumus clemētiā tuā, ut huic fāmulo tuo non obsistat, quod hābitum religiōnis, per nos, tanta ac tali re indignos, accipit; sed ministérium, quod extērius per nos exhibetur, tu intērius per donum Spíritus sancti exsequaris. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Orémus.

Deus, qui per coætérnum Fílium tuum cuncta creásti, quique mundum peccátis inveterátum per mystérium sanctæ Incarnatiōnis ejus renováre dignátus es: te suppliciter exorámus, ut ejúsdem Dómini nostri grātia, super hunc fámulum tuum abrenuntiatiōnem sæculi profitentem clemēter respicere digneris; per quam in spíritu suæ mentis renovátus, véterem hóminem cum áctibus suis exuat; et novum, qui secúndum Deum creátus est, induere mereatur. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Dómine Jesu Christe, qui es via, sine qua nemo venit ad Patrem, quæsumus clemētiā tuā, ut hunc fámulum tuum a carnálibus desidériis abstráctum, per iter disciplinæ reguláris dedúcas, et qui peccatóres vocáre dignátus es, dicens, Veníte ad me omnes, qui laborátis, et oneráti estis, et ego vos reficiam: præsta; ut hæc vox invitatiōnis tuæ ita in eo convaléscat, quatenus peccatórum ónera depónens, et quam dulcis es gustans, tua refectiōne sustentári mereatur. Et sicut attestári de óvibus tuis dignátus es, agnósce eum inter oves tuas: ut ipse te agnóscat, et aliénium non sequatur,

sed te; neque aúdiat vocem aliórum, sed tuam, qua dicis: Qui mihi ministrat, me sequatur. Qui vivis et regnas, Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Orémus.

Sancte Spíritus, qui te Deum, ac Dóminum mortálibus reveláre dignátus es, imménsam tuæ pietátis grátiam postulámus; ut, sicut ubi vis, spiras, sic et huic fámulo tuo afféctum devotiónis indúlgeas. Et quóniam tua sapiéntia est cónditus, tua quoque providéntia gubernétur. Quem juxta tibi consuétam grátiam úctio tua de ómnibus dóceat: et per intercessiÓNem sancti *N.* quem præcipuum hujus sanctæ institutiÓnis legislatórem dedisti, nec non et aliórum Sanctórum, ad quorum nómina professiÓNem facit, eum a vanitate sæculi veráciter convérte. Et sicut es ómnium peccatórum remissio, ita deprimétes impietátis colligatiÓnes in eo dissólve; et ad observántiam hujus sancti propósi ti fac eum ita certátim fervére, ut in tribulatiÓnibus et angústias, tua indeficéti consolatiÓne váleat respiráre; ut juste, et pie, per veram humilitátem, atque obediéntiam in fratérna caritate fundátus, quod, te donánte, hódie promittit, felici perseverántia cómpleat: Quod ipse præstáre dignéris, qui cum Deo Patre, sanctoque unigénito Filio ejus Dómino nostro Jesu Christo, vivis et gloriáris Deus, per infinita sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde benedicuntur vestes, quæ novæ afferuntur, et tenentur per unum ex ministris Electi coram Pontifice, qui stans sine mitra, dicit:

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Dómine Jesu Christe, qui tégumen nostræ mortalitátis indúere dignátus es, obsecrámus imménsam tuæ largitátis abundántiam, ut hoc genus vestiméti, quod sancti Patres ad innocétiæ, vel humilitátis indíci um abrenuntiántes sæculo ferre sanxérunt, tu ita bene ✠ dicere dignéris, ut hic fámulus tuus, qui hoc indútus fúerit vestiméto, te quoque indúere mereátur. Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Et aspergit vestes cum aqua benedicta. Post hæc Pontifex sedet cum mitra, et exiit Electum veste sæculari, dicens:

Exuat te Dóminus véterem hóminem, cum áctibus suis.

Et mox induit illum habitum monasticum, dicens:

Induat te Dóminus novum hóminem, qui secúndum Deum creátus est, in justítia, et sanctitate veritátis.

Tunc, deposita mitra, surgit Pontifex, et dicit:

Deus miséricors, Deus clemens, cui cuncta bona placent, sine quo nihil boni inchoátur, nihilque boni perfícitur; adsint nostris humillimis précibus tuæ pietátis aures: et hunc fámulum tuum, cui

in tuo sancto nómine hábitum sacræ religiÓnis impónimus, a mundi impediméto, vel sæculari desidério defénde; et concéde ei, ut in hoc sancto propósi to devótus persistere, et remissióne peccatórum percépta, ad electórum tuórum váleat pervenire consórtium. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Quibus dictis, sedet Pontifex, et imponitur illi mitra, et electus, professionem emissurus, junctis ante pectus manibus, coram eo genuflexus, dicit:

Súscipe me, Dómine, secúndum elóquium tuum, et vivam; et non confúndas me ab exspectatiÓne mea.

Circumstantibus, vel Monachis, si sit in suo monasterio, respondentibus:

Suscépi mus, Deus, misericórdiam tuam, in médio templi tui.

V. Glória Patri, et Filio, et Spíritui sancto.

R. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Et hoc ter, tam per Electum quam per circumstantes, repetitur. Deinde Electus ante altare et Pontificem se prosternit in terram, et dicuntur sequentes Psalmi per Pontificem sedentem cum mitra, circumstantibus respondentibus.

Psalmus 47.

Magnus Dóminus, et laudábilis nimis: * in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

Fundátur exsultatiÓne univérsæ terræ mons Sion: * Iátera Aquilónis, civitas Regis magni.

Deus in dómibus ejus cognoscétur, * cum suscipiet eam.

Quóniam ecce reges terræ congregáti sunt: * convenérunt in unum.

Ipsi vidétes sic admiráti sunt, conturbáti sunt, commóti sunt: * tremor apprehéndit eos.

Ibi dolóres ut parturiéntis, * in spíritu veheméti cónteres naves Tharsis.

Sicut audívimus, sic vídimus in civitate Dómini virtú tum, in civitate Dei nostri: * Deus fundávit eam in ætérnum.

Suscépi mus Deus misericórdiam tuam: * in médio templi tui.

Secúndum nomen tuum Deus, sic et laus tua in fines terræ: * justitia plena est dextera tua.

Lætétur mons Sion, et exsúltent filia Judæ: * propter judícia tua Dómine.

Circúmdate Sion, et complectímini eam: * narráte in túrribus ejus.

Pónite corda vestra in virtúte ejus, * et distribúite domos ejus, ut enarrétes in progénie áltera.

Quóniam hic est Deus, Deus noster in ætérnum, et in sæculum sæculi: * ipse reget nos in sæcula.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

*Psalmus 50. Miserére mei, Deus: * secúndum magnam misericórdiam tuam, etc. Et totus dicitur cum Glória Patri, ut infra habetur. 64.*

Psalmus 132.

Ecce quam bonum, et quam jucundum * habitare fratres in unum:

Sicut unguentum in capite, * quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Quod descendit in oram vesti-

Quibus finitis, Pontifex, deposita mitra, surgit et dicit: Pater noster.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvum fac servum tuum Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

V. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

V. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, qui non vis mortem peccatoris, sed per poenitentiam, et emendationem, vitam semper inquiris: te suppliciter deprecamur, ut huic famulo tuo saecularibus actibus renuntianti, large tuae pietatis gratiam infundere digneris; quatenus castris tuis insertus, ita tibi militando, statum vitae praesentis percurrere valeat, ut bravium aeternae remunerationis, te donante, percipiat. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

His dictis, sedet Pontifex, et mitram accipit; ac coram eo genuflexus Electus emittens professionem, ex praescripto cujusque congregationis, in charta scriptam, quam in manibus tenet, et legit.

Qua lecta, ponit chartam ipsam super altare; et iterum, ut prius, genuflectit coram Pontifice incipiente et schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis, a templo sancto tuo quod est in Jerusalem.

Qua dicta, Pontifex adhuc cum mitra sedens, accipit eum in congregationem et societatem aliorum Monachorum sui ordinis, dicens:

Omnes, quamvis per gratiam baptismi fratres simus in Christo, et unum Patrem habeamus in caelo, si ejus praecipitis, prout orationibus, et beneficiis invicem nos copulamur; quemadmodum in primitiva Ecclesia sancti Patres, quibus cor unum, et anima una erat, fecisse leguntur, quorum plures Christi amore mente

menti ejus: * sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.

Quoniam illic mandavit Dominus benedictionem, * et vitam usque in saeculum.

Gloria Patri.

Sicut erat, etc.

accensi, possessiones, et facultates rerum vendentes, congregatis in unum praetis, ad Apostolos ferabant gaudentes. Quae Apostoli accipientes, tribuebant omnibus, prout opus erat. Sicque iste nihilominus, Deo inspirante, eorum exemplo communitus, religiosorum Ordinis sancti **N.** optat conjungi consortiis. Idcirco damus ei communem societatem vivendi cum illis, quantum a Domino possumus promereri, et nostrum est largiri: quatenus cum electis a remuneratore omnium bonorum valeat praemia repromissa percipere, praestante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, et Spiritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Qua dicta, Pontifex, et omnes Monachi praesentes, recipiunt eum ad osculum pacis.

Deinde Electus vadit ad capellam suam, in qua paratur amictu, alba, cingulo, et stola in modum Presbyteri, ac pluviali; et associatus medius inter duos Abbates indutos superpelliceo, stola, pluviali, et mitra simplici, si benedicendus sit de mitra, alias inter Priorem, et Seniore, aut duos seniores Religiosos sui, si adsunt, aut alterius monasterii, indutos superpelliceo, et pluviali, ducitur ad Pontificem in faldistorio ante altare sedentem, cui, deposito bireto, se humiliter inclinans facit reverentiam: Assistentes etiam, detectis capitibus, illa inclinantes, Pontificem venerantur. Tum sedent omnes eo ordine, prout in consecratione Episcopi supra dictum est. Et, postquam parum quieverint, surgunt omnes, capitibus detectis, et senior Assistentium, stans detecto capite versus ad Pontificem dicit: Adest, etc. ut infra.

DE BENEDICTIONE ABBATIS

Auctoritate Apostolica.

Adest, reverendissime Pater, Electus monasterii **N.** ordinis sancti **N.** diocesis **N.** quem ad vestram reverendissimam Paternitatem, ex parte conventus ejusdem monasterii, duximus praesentandum, humiliter postulantes a vobis, ut ipsum in Abbatem dicti monasterii, Auctoritate Apostolica vobis commissa, dignemini ordinare.

Pontifex interrogat eos, dicens: Habetis mandatum Apostolicum? Respondet ille: Habemus. Pontifex dicit: Legatur.

Tunc Notarius Pontificis accipiens mandatum a praesentante, illud legit a principio usque ad finem. Interim omnes sedent, tectis capitibus. Quo totaliter perlecto, Pontifex dicit: Deo gratias.

Vel si benedictio fit vigore litterarum Apostolicarum, per quas etiam juramenti receptio committitur, litteris lectis, antequam Pontifex aliquid dicat, Electus de scabello suo veniens, coram Pontifice genuflectit, et legit juramentum de verbo ad verbum, juxta formam juramenti prout infra.

Psalmus 132.

Ecce quam bonum, et quam
jucundum * habitare fratres
in unum:

Sicut unguentum in capite, *
quod descendit in barbam, bar-
bam Aaron.

Quod descendit in oram vesti-

Quibus finitis, Pontifex, deposita mitra, surgit et dicit: Pater noster.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvum fac servum tuum Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

V. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

V. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, qui non vis mortem peccatoris, sed per poenitentiam, et
emendationem, vitam semper inquiris: te suppliciter deprecá-
mur, ut huic famulo tuo saecularibus actibus renuntiánti, large tuae
pietatis gratiam infundere digneris; quatenus castris tuis insértus,
ita tibi militando, statum vitae praesentis percúrrere váleat, ut bra-
vium aeternae remunerationis, te donante, percípiat. Per Christum
Dominum nostrum. *R.* Amen.

His dictis, sedet Pontifex, et mitram accipit; ac coram eo genuflexus Ele-
ctus emittens professionem, ex praescripto cujusque congregationis, in charta
scriptam, quam in manibus tenet, et legit.

Qua lecta, ponit chartam ipsam super altare; et iterum, ut prius, genuflectit
coram Pontifice incipiente et schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis, a templo sancto
tuo quod est in Jerúsalem.

Qua dicta, Pontifex adhuc cum mitra sedens, accipit eum in congregationem
et societatem aliorum Monachorum sui ordinis, dicens:

Omnes, quamvis per gratiam baptismi fratres simus in Christo,
et unum Patrem habeámus in caelo, si ejus praecéptis, prout
póssumus, obséquimur, procul dúbio tunc máxime unímur, quando
orationibus, et beneficiis invicem nos copulámus; quemádmódu
in primitiva Ecclesia sancti Patres, quibus cor unum, et ánima
una erat, fecisse legúntur, quorum plures Christi amore mente

ménti ejus: * sicut ros Hermon,
qui descendit in montem Sion.

Quóniam illic mandávit Dómi-
nus benedictionem, * et vitam
usque in saeculum.

Glória Patri.

Sicut erat, etc.

accénsi, possessiones, et facultates rerum vendentes, congregátis in
unum praetis, ad Apóstolos ferébant gaudentes. Quae Apóstoli ac-
cipientes, tribuebant omnibus, prout opus erat. Sicque iste nihiló-
minus, Deo inspirante, eorum exémplo commónitus, religiosórum
Ordinis sancti *N.* optat conjúngi consórtiis. Idcirco damus ei com-
múnem societatem vivendi cum illis, quantum a Dómino póssumus
promeréri, et nostrum est largiri: quatenus cum electis a remune-
ratóre ómnium bonórum váleat praemia repromissa percípere, pra-
stante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, et Spíritu
sancto vivit et regnat Deus, per ómnia saecula saeculórum.

R. Amen.

Qua dicta, Pontifex, et omnes Monachi praesentes, recipiunt eum ad oscu-
lum pacis.

Deinde Electus vadit ad capellam suam, in qua paratur amictu, alba, cin-
gulo, et stola in modum Presbyteri, ac pluviali; et associatus medius inter duos
Abbatés indutos superpelliceo, stola, pluviali, et mitra simplici, si benedicendus
sit de mitra, alias inter Priorem, et Seniore, aut duos seniores Religiosos sui,
si adsunt, aut alterius monasterii, indutos superpelliceo, et pluviali, ducitur ad
Pontificem in faldistorio ante altare sedentem, cui, deposito bireto, se humiliter
inclinans facit reverentiam: Assistentes etiam, detectis capitibus, illa inclinantes,
Pontificem venerantur. Tum sedent omnes eo ordine, prout in consecratione
Episcopi supra dictum est. Et, postquam parum quieverint, surgunt omnes,
capitibus detectis, et senior Assistentium, stans detecto capite versus ad Ponti-
ficem dicit: Adest, etc. ut infra.

DE BENEDICTIONE ABBATIS

Auctoritate Apostolica.

Adest, reverendissime Pater, Eléctus monastérii *N.* ordinis
sancti *N.* diocesis *N.* quem ad vestram reverendissi-
mam Paternitatem, ex parte conventus ejusdem mona-
stérii, dúximus praesentandum, humiliter postulantes a
vobis, ut ipsum in Abbátem dicti monastérii, Auctoritate Apostólica
vobis commissa, dignemini ordinare.

Pontifex interrogat eos, dicens: Habétis mandátum Apostólicum?
Respondet ille: Habémus. Pontifex dicit: Legátur.

Tunc Notarius Pontificis accipiens mandatum a praesentante, illud legit a
principio usque ad finem. Interim omnes sedent, tectis capitibus. Quo totaliter
perlecto, Pontifex dicit: Deo grátias.

Vel si benedictio fit vigore litterarum Apostolicarum, per quas etiam jura-
menti receptio committitur, litteris lectis, antequam Pontifex aliquid dicat, Ele-
ctus de scabello suo veniens, coram Pontifice genuflectit, et legit juramentum
de verbo ad verbum, juxta formam juramenti prout infra.

Ego **N.** Eléctus monastérii **N.** Ordinis sancti **N.** diocésis **N.** ab hac hora in ántea fidélis, et obédiens ero beáto Petro Apóstolo, sanctæque Románæ Ecclesiæ, et Dómino nostro, Dómino **N.** Papæ **N.** suisque successóribus canónice intrántibus. Non ero in consilio, aut consénsu, vel facto, ut vitam perdant, aut membrum: seu capiántur mala captiône; aut in eos violénter manus quomodolibet ingerántur; vel injúriæ áliquæ inferántur quovis quæsito colóre. Consilium vero, quod mihi creditúri sunt, per se, aut Núntios suos, seu litteras, ad eórum damnum, me sciénte, némini pandam. Papátum Románum, et Regália sancti Petri adjútor eis ad retinéndum, et defendéndum, salvo meo órdine, contra omnem hóminem. Legátum Apostólicæ Sedis in eúndo, et redeúndo honorífice tractábo, et in suis necessitatibus adjuvábo. Jura, honóres, privilégia, et auctoritatém sanctæ Románæ Ecclesiæ, Dómini nostri Papæ, et successórum prædictórum, conserváre, defendere, augére, et promovére curábo. Neque ero in consilio, vel facto, seu tractátu, in quibus contra ipsum Dóminum nostrum, vel eámdem Románam Ecclesiám áliqua sinistra vel præjudiciála personárum, juris, honóris, status, et potestátis eórum machinéntur. Et si tália a quibuscúmque tractári, vel procurári nóvero, impédiám hoc pro posse: et quanto cítius pótero, significábo eidem Dómino nostro, vel álteri, per quem possit ad ipsíus notítiam pervenire. Régulas sanctórum Patrum, decreta, ordinatiónes, seu dispositiónes, reservatiónes, provisiónes, et mandáta Apostólicá, totis víribus observábo, et faciám ab áliis observári. Hæréticos, schismáticos, et rebélles eidem Dómino nostro, vel successóribus prædictis pro posse pèrsequar, et impugnábo. Vocátus ad sýnodum, véniam, nisi præpeditus fúero canónica præpeditiône. Possessiónes vero ad monastérium meum pertinéntes non vendam, nec donábo, neque impignorábo, nec de novo infeudábo, vel áliquo modo alienábo, étiam cum consénsu convéntus monastérii mei, inconsúlto Románo Pontífice. Et si ad áliquam alienatiónem devénero, pœnas in quadam super hoc édita constitutióne conténtas, eo ipso incúrrere volo.

Quo per eum lecto, Pontifex supra gremium suum librum Evangeliorum apertum tenens, inferiori parte libri Electo versa, ab eo præstationem hujusmodi juramenti recipit, Electo dicente: Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Et textum Evangeliorum ambabus manibus tangente, tum, non prius, dicit Pontifex: Deo grátias.

Deinde Electo et Assistantibus sedentibus, Pontifex intelligibili voce legit sequens examen:

Antíqua sanctórum Patrum institútió docet, et præcipit, ut is, qui ad régimen animárum eligitur, examinári et interrogári debeat de diversis causis, et móribus, quæ huic regímini cóngruunt, ac necessária sunt. Eádem ígitur auctoritaté, te frater caríssime, interrogámus.

Interrogatio.

Vis tuum sanctum propósitum, et sancti **N.** régulam observáre, tibi que subjéctos, ut idípsum faciánt, diligénter instrúere?

Electus assurgens, detecto capite, ad istam, et ad omnes alias interrogatiónes sequentes respondet: Volo.

Interrogatio.

Vis mores tuos ab omni malo temperáre, et quantum, adjuvánte Dómino, póteris, ad omne bonum commutáre? **R.** Volo.

Interrogatio.

Vis castitatém, sobrietatém, humilitatém, et patiéntiam, cum Dei adjutório, in te ipso custodire, subditósque tuos tália docére? **R.** Volo.

Interrogatio.

Vis res monastérii tibi commíssi fidéliter custodire, et in usus Ecclesiæ, fratrum, paúperum, et peregrinórum distribúere? **R.** Volo.

Interrogatio.

Vis sanctæ matri Ecclesiæ Románæ, ac Sanctíssimo Dómino nostro **N.** Summo Pontífici, ejúsque successóribus fidem, subjectiónem, obediéntiam, et reveréntiam devóte, et fidéliter per ómnia perpétuo exhibére? **R.** Volo.

Si vero benedicendus exemptus non est, neque auctoritate Apostolica, sed ab ordinario suo Pontífice benedicitur, post prædictas omnes interrogatiónes subjungitur etiam sequens, quæ alias omittitur, quando benedicendus est ab ordinaria jurisdictione exemptus.

Interrogatio.

Vis sanctæ Ecclesiæ **N.** nominando Ecclesiám Patriarchalem, Metropolitanam, seu Cathedralém, cujus Prælati jurisdictioni electus Abbas, seu ejus monasterium subjecti existunt, mihi que ejúsdem Patriarchæ vel Archiepiscopo, vel Episcopo, et meis successóribus fidem, subjectiónem, obediéntiam, et reveréntiam, devóte, et fidéliter perpétuo exhibére? **R.** Volo.

Si autem benedicendus Abbas, non exemptus auctoritate Apostolica, ab alio, quam Ordinario suo, Pontífice benedicitur, Pontifex benedictionem ei impensurus, loco interrogatiónis proxime positæ, et illa omíssa, sequentem subjungit, dicens: Vis sanctæ Ecclesiæ **N.** nominando Ecclesiám Patriarchalem, Metropolitanam, seu Cathedralém, cujus Pontíficis jurisdictioni electus Abbas, seu ejus monasterium subjecti existunt, illiúsque Patriarchæ aut Archiepiscopo, vel Episcopo, ac suis successóribus fidem, subjectiónem, obediéntiam, et reveréntiam, devóte, et fidéliter perpétuo exhibére? **R.** Volo.

Subjungit Pontifex:

Hæc ómnia, et cétera bona tríbuat tibi Dóminus, et custódiat te, atque corróboret in omni bonitaté. **R.** Amen.

Tunc Electus ante Pontificem genuflexus osculatur ejus manum. Deinde deposita mitra, surgit Pontifex, et stans versus ad altare, facit Confessionem, Electo a sinistris respondente. Qua finita, Pontifex ascendens ad altare, osculatur illud, et Evangelium in Missa dicendum: atque incensat altare more solito; deinde accedit ad sedem suam, et procedit in Missa usque ad Allelúja, sive ultimum Versum Tractus, vel Sequentiæ exclusive. Si vero Missa legitur osculato altari, et Evangelio, omnia prædicta leguntur in altari. Electus vero vadit cum Assistentibus ad capellam suam; ubi deposito pluviali, accipit sandalia, dicens Psalmos consuetos ante Missam. Tum accipit crucem pectoralem; et aptatur ei stola ut ab humeris dependeat; deinde sumit tunicellam, dalmaticam, planetam, et manipulum, et hoc, si ex privilegio mitra uti possit; qua si uti sibi licet, et prius sit professus, ac Missa legatur, potest accipere sandalia, et dicere Psalmum. Quam dilécta etc. ac paramenta omnia Sacerdotalia capere, dempta planeta, cujus loco accipit pluviale; ante inchoationem officii, eo tempore, quo Pontifex eam benedicturus Pontificalia paramenta recipit. Si vero non sit de mitra, deposito pluviali, et retenta stola in modum Presbyteri, accipit planetam tantum. Qua indutus, stans in altari suo medius inter Assistentes, prosequitur Missam usque ad Allelúja, si dicitur: sive ultimum Versum Tractus vel Sequentiæ exclusive. Et cum dicit, Dóminus vobiscum, non se debet ad populum vertere. Missa dicitur de die cum Collecta pro Electo sub uno Per Dóminum cum Collecta diei per Pontificem.

Oratio.

Concède, quæsumus Dómine, huic fámulo tuo, ut prædicádo, et exercéndo quæ recta sunt, per exéplum bonórum óperum ánimos suórum instruat subjectórum; et æternæ remuneratiónis mercédem a te piíssimo Pastóre percípiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Electus vero dicit Orationem:

Concède, quæsumus, Dómine, mihi fámulo tuo, ut prædicádo, et exercéndo quæ recta sunt, per exéplum bonórum óperum ánimos meórum instruat subjectórum; et æternæ remuneratiónis mercédem a te piíssimo Pastóre percípiam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Dicto Graduali, si Allelúja est dicendum, alioquin dicto etiam Tractu, vel Sequentia usque ad ultimum Versum exclusive, Pontifex sedet cum mitra in faldistorio suo ante altare, et ante eum reducit Electus per assistentes; et facta Pontifici reverentia, ut prius, surgit Pontifex, et genuflexus cum mitra procumbit in faldistorio suo.

Assistentes genuflectunt ante scabella. Electus vero ad sinistram Pontificis prosternit se. Tunc cantores incipiunt, choro respondente, vel, si non sint cantores et chorus, dicit Pontifex, ceteris sibi respondentibus, Antiphonam:

Ne reminiscáris * Dómine delicta nostra, vel paréntum nostrórum, neque vindictam sumas de peccátis nostris, Dómine Deus noster.

Psalmus 6.

Dómine, ne in furóre tuo arguas me: * neque in ira tua corripas me.

Miserére mei Dómine, quóniam infirmus sum: * sana me Dómine quóniam conturbáta sunt ossa mea.

Et ánima mea turbáta est valde: * sed tu Dómine úsquequo?

Convértere Dómine, et éripe ánimam meam: * salvum me fac propter misericórdiam tuam.

Quóniam non est in morte qui memor sit tui: * in inférno autem quis confitébitur tibi?

Laborávi in gémitu meo, lavábo per singulas noctes lectum

meum: * lácrimis meis stratum meum rigábo.

Turbátus est a furóre óculus meus: * inveterávi inter omnes inimicos meos.

Discédite a me omnes qui operámini iniquitátem: * quóniam exaudivit Dóminus vocem fletus mei.

Exaudivit Dóminus deprecatió-nem meam: * Dóminus oratió-nem meam suscepit.

Erubéscant, et conturbéntur vehementer omnes inimici mei: * convertántur, et erubéscant valde velóciter.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Psalmus 31.

Beáti, quorum remissæ sunt iniquitátes: * et quorum tecta sunt peccáta.

Beátus vir, cui non imputávit Dóminus peccátum, * nec est in spíritu ejus dolus.

Quóniam tácuí, inveteravérunt ossa mea, * dum clamárem tota die.

Quóniam die ac nocte graváta est super me manus tua: * convérsus sum in ærúmna mea, dum configitur spina.

Delictum meum cógnitum tibi feci: * et injustítiam meam non abscondí.

Dixi: Confitébor advérsus me injustítiam meam Dómino: * et tu remisisti impietátem peccáti mei.

Pro hac orábit ad te omnis sanctus, * in témpore opportúno.

Verúmtamen in dilúvio aquá-

rum multárum, * ad eum non approximábunt.

Tu es refúgium meum a tribulatióne, quæ circúmdedit me: * exsultátió mea, érué me a circumdántibus me.

Intelléctum tibi dabo, et instrúam te in via hac, qua gradiéris: * firmábo super te óculos meos.

Nolíte fieri sicut equus et mulus; * quibus non est intelléctus.

In camo et freno maxillas eórum constringe, * qui non appróximant ad te.

Multa flagélla peccatóris, * sperántem autem in Dómino misericórdia circúmdabit.

Lætámini in Dómino et exsultáte justí: * et gloriámini omnes recti corde.

Glória Patri.
Sicut erat, etc.

Psalmus 37.

Dómine, ne in furóre tuo árguas me, * neque in ira tua corripas me.

Quóniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: * et confirmásti super me manum tuam.

Non est sánitas in carne mea a fácie iræ tuæ: * non est pax óssibus meis a fácie peccatórum meórum.

Quóniam iniquitátes meæ supergréssæ sunt caput meum: * et sicut onus grave gravátæ sunt super me.

Putruérunt, et corrúptæ sunt cicatrices meæ: * a fácie insipiéntiæ meæ.

Miser factus sum, et curvátus sum usque in finem: * tota die contristátus ingrediébar.

Quóniam lumbi mei impléti sunt illusióibus: * et non est sánitas in carne mea.

Afflictus sum, et humiliátus sum nimis: * rugiébam a gémitu cordis mei.

Dómine, ante te omne desidérium meum: * et gémitus meus a te non est absconditus.

Cor meum conturbátum est, dereliquit me virtus mea: * et lumen oculórum meórum, et ipsum non est mecum.

Amíci mei, et próximi mei * advérsus me appropinquavérunt, et steterunt.

Et qui juxta me erant, de longe steterunt: * et vim fa-

Psalmus 50.

Miserére mei Deus: * secúndum magnam misericórdiam tuam.

ciébant qui quærébant ánimam meam.

Et qui inquirébant mala mihi, locuti sunt vanitátes: * et dolos tota die meditabántur.

Ego autem tamquam surdus non audiébam: * et sicut mutus non apériens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: * et non habens in ore suo redargutiónes.

Quóniam in te Dómine sperávi: * tu exáudies me Dómine Deus meus.

Quia dixi: Nequándo supergaúdeant mihi inimíci mei: * et dum commovéntur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quóniam ego in flagélla parátus sum: * et dolor meus in conspéctu meo semper.

Quóniam iniquitátem meam annuntiábo: * et cogitábo pro peccáto meo.

Inimíci autem mei vivunt, et confirmáti sunt super me: * et multiplicáti sunt qui odérunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahébant mihi: * quóniam sequébar bonitátem.

Ne derelínquas me Dómine Deus meus: * ne discésseris a me.

Inténde in adiutorium meum, * Dómine Deus salutis meæ.

Glória Patri.
Sicut erat, etc.

Et secúndum multitudinem miseratiónum tuárum, * dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab iniquitáte mea: * et a peccáto meo munda me.

Quóniam iniquitátem meam ego cognóscó: * et peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci: * ut justificéris in sermónibus tuis, et vincas cum iudicáris.

Ecce enim in iniquitátibus concéptus sum: * et in peccátis concépit me mater mea.

Ecce enim veritátem dilexísti: * incérta et occúlta sapiéntiæ tuæ manifestásti mihi.

Aspérge me hyssópo, et mundábor: * lavábis me, et super nivem dealbábor.

Auditui meo dabis gáudium et lætítiam: * et exsultábunt ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a peccátis meis: * et omnes iniquitátes meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: * et spíritum rectum ínnova in viscéribus meis.

Psalmus 101.

Dómine exáudi oratióem meam: * et clamor meus ad te véniat.

Non avértas fáciem tuam a me: * in quacúmque die tribulor, inclína ad me aurem tuam.

In quacúmque die invocávero te: * velóciter exáudi me.

Quia defecérunt sicut fumus dies mei: * et ossa mea sicut crémium aruérunt.

Percússus sum ut fœnum, et áruit cor meum: * quia oblitus sum comédere panem meum.

Ne projicias me a fácie tuæ: * et Spíritum sanctum tuum ne áufferas a me.

Redde mihi lætítiam salutáris tui: * et spíritu principáli confirma me.

Docébo iníquos vias tuas: * et impii ad te converténtur.

Líbera me de sanguínibus Deus, Deus salutis meæ: * et exsultábit lingua mea justítiam tuam.

Dómine, lábia mea apéries: * et os meum annuntiábit laudem tuam.

Quóniam si voluisses sacrificium, dedissem útique: * holocaustis non delectáberis.

Sacrificium Deo spíritus contritulátus: * cor contrítum et humiliátum Deus non despícies.

Benigne fac Dómine in bona voluntáte tua Sion: * ut ædificéntur muri Jerúsalem.

Tunc acceptábis sacrificium justítie, oblatiões, et holocausta: * tunc impónent super altáre tuum vítulos.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

A voce gémitus mei: * adhæsit os meum carni meæ.

Símilis factus sum pellicáno solitúdinis: * factus sum sicut nycticorax in domicílio.

Vigilávi: * et factus sum sicut passer solitárius in tecto.

Tota die exprobrábant mihi inimíci mei: * et qui laudábant me, advérsus me jurábant.

Quia cinerem tamquam panem manducábam: * et potum meum cum fletu miscébam.

A fácie iræ et indignatiónis tuæ:
* quia élevans allisisti me.

Dies mei sicut umbra declinaverunt: * et ego sicut fœnum áruí.

Tu autem Dómine in ætérnum pérmanes: * et memoriále tuum in generatióem et generatióem.

Tu exsurgens miseréberis Sion:
* quia tempus miseréndi ejus, quia venit tempus.

Quóniam placuerunt servis tuis lápidés ejus: * et terræ ejus miserébuntur.

Et timébunt Gentes nomen tuum Dómine: * et omnes reges terræ glóriam tuam.

Quia ædificávit Dóminus Sion:
* et vidébitur in glória sua.

Respéxit in oratióem humílium: * et non sprevit precem eórum.

Scribántur hæc in generatióne áltera: * et pópulus, qui creábitur, laudábit Dóminum.

Quia prospéxit de excélsó sancto suo: * Dóminus de cœlo in terram aspéxit.

Psalmus 129.

De profúndis clamávi ad te Dómine: * Dómine exáudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendéntes * in vocem deprecatiónis meæ.

Si iniquitátes observáveris Dómine: * Dómine quis sustinébit?

Quia apud te propitiátio est: * et propter legem tuam sustínui te Dómine.

Psalmus 142.

Dómine exáudi oratióem meam: aúribus pércipe obsecratióem meam in veritate tua: * exáudi me in tua justitia.

Ut audiret gémitus compeditórum; * ut sólveret filios interemptórum.

Ut annúntient in Sion nomen Dómini: * et laudem ejus in Jerúsalem.

In conveniéndó pópulos in unum: * et reges ut sérviant Dño.

Respóndit ei in via virtútis suæ: * Paucitátem diérum meórum núntia mihi.

Ne révocés me in dimídio diérum meórum; * in generatióem et generatióem anni tui.

Inítio tu Dómine terram fundásti: * et ópera mánuum tuárum sunt cœli.

Ipsi peribunt, tu autem pérmanes: * et omnes sicut vestiméntum veteráscent.

Et sicut opertórium mutábis eos, et mutabúntur; * tu autem idem ipse es, et anni tui non deficiunt.

Filii servórum tuórum habitábunt: * et semen eórum in sœculum dirigétur.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Sustínuit ánima mea in verbo ejus: * sperávit ánima mea in Dño.

A custódia matutína usque ad noctem, * speret Israél in Dómino.

Quia apud Dóminum misericórdia! * et copiósa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israél, * ex ómnibus iniquitátibus ejus.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Et non intres in iudicium cum servo tuo: * quia non justificábitur in conspéctu tuo omnis vivens.

Quia persecútus est inimicus ánimam meam: * humiliávit in terra vitam meam.

Collocávit me in obscúris sicut mórtuos sœculi: * et anxiátus est super me spíritus meus, in me turbátum est cor meum.

Memor fui diérum antiquórum, meditátus sum in ómnibus opéribus tuis: * in factis mánuum tuárum meditábar.

Expándi manus meas ad te: * ánima mea sicut terra sine aqua tibi:

Velóciter exáudi me Dómine: * defécit spíritus meus.

Non avértas fáciem tuam a me: * et símilis ero descendéntibus in lacum.

Audítam fac mihi mane miseri-

córdiam tuam: * quia in te sperávi.

Notam fac mihi viam in qua ámbulem: * quia ad te levávi ánimam meam.

Eripe me de inimicis meis Dómine, ad te confúgi: * doce me fácere voluntátem tuam, quia Deus meus es tu.

Spíritus tuus bonus dedúcet me in terram rectam: * propter nomen tuum Dómine vivificábis me, in æquitáte tua.

Edúces de tribulatióne ánimam meam: * et in misericórdia tua dispédes inimicos meos.

Et perdes omnes, qui tribulant ánimam meam: * quóniam ego servus tuus sum.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Deinde repetitur Antiphona: Ne reminiscáris Dómine etc. supra ante Psalmos posita, pag. 62. Et subjunguntur immediate Litanie, quæ habentur in ordinatione Subdiaconi, pag. 18. Cumque in iis dictum fuerit:

Ut ómnibus fidélibus defúntis, etc. R. Te rogámus audi nos.

Surgit ab accubitu Pontifex, et in manum sinistram accipit baculum pastoralem, et conversus ad Electum dicit:

Ut hunc præséntem Eléctum bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Deinde dicit:

Ut hunc præséntem Eléctum bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Producendo singulis vicibus super Electum manu dextera signum crucis; et mox redit ad accubitum, et perficiuntur Litanie: quibus finitis, Pontifex deposita mitra, surgit, et stans versus ad Electum prostratum manentem, dicit:

Pater noster, etc.

V. Et ne nos indúcas in tentatióem.

R. Sed líbera nos a malo.

V. Salvum fac servum tuum Dómine.

R. Deus meus sperántem in te.

V. Mitte ei Dómine auxiliúm de sancto.

R. Et de Sion tuére eum.

V. Hic accipiet benedictiόem a Dómino.

R. Et misericórdiam a Deo salutári suo.

V. Memor esto congregatiōnis tuæ.
R. Quam possedisti ab initio.
V. Dóminus custódiat intróitum tuum, et éxitum tuum.
R. Ex hoc nunc, et usque in sæculum.
V. Dóminus custódiat te ab omni malo.
R. Custódiat ánimam tuam Dóminus.
V. Dómine Deus virtútum convérte nos.
R. Et osténde faciē tuam, et salvi érimus.
V. Dómine exaúdi oratiōnem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Concède, quæsumus omnipotens Deus, afféctui nostro tuæ miseratiōnis effectum: et hunc fámulum tuum, quem ad régimen animárum elígitur, grátia tuæ dono proséquere; ut, te largiēte, cum ipsa tibi nostra electiōne placeámus. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Cunctórum bonórum institutor Deus, qui per Móysen fámulum tuum, ad gubernandas Ecclésiās præpositos instituisti, tibi supplices fúndimus preces, teque devótis méntibus exorámus; ut hunc fámulum tuum, quem commúnis electio famulórum tuórum Abbátem óvium tuárum esse constituit, protectionis tuæ grátia munire digneris; sicque régere súbditas, commendatasque oves concédas, ut cum illis ómnibus regna cœlórum adipiscátur, quatenus te Dómine opitulante, Apostólicis júgiter fultus doctrinis, centésimo cum fructu lætus intróeat portas paradísi; atque a te Dómine collaudante audire mereátur: Euge, serve bone et fidélis, quia super pauca fuisti fidélis, super multa te constituam, intra in gáudium Dómini tui. Quod ipse præstare digneris; qui vivis, et regnas Deus.

Tum surgit Electus, et ante Pontificem genuflectit, et Pontifex extensis manibus ante pectus, dicit:

Per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

V. Sursum corda. **R.** Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dómino Deo nostro. **R.** Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, affluéntem spírítum tuæ bene **✠** dictionis super hunc fámulum tuum, nobis orántibus, propítius infúnde.

Hic Pontifex imponit ambas manus extensas, digitis non disjunctis, super caput Electi; et eas sic tenet dicens:

Ut qui per nostræ manus impositionem hódie Abbas constituitur, sanctifi **✠** catione tua dignus, a te eléctus permáneat; et numquam postmodum a tua grátia separétur indignus.

Hic Pontifex amovet manus de capite Electi, ac eas ante pectus extensas tenens, dicit:

Suscípiat, te Dómine largiēte, hódie in bono ópere perseverántiam, in advérsis constántiam, in tribulatiōnibus tolerántiam, in jejúniis desidérium, in impietátibus misericórdiam, in humilitate principátum, in supérbia ódium, in fide dilectiōnem, in doctrína pervigilántiam, in castitate continéntiam, in luxúria abstinéntiam, in varietátibus moderatiōnem, in móribus doctrinam. Te tribuente, Dómine, talis in hoc ministério perseveret, qualis Levíta eléctus ab Apóstolis sanctus Stéphanus méruit perdurare. Totam ab hac die mundánam conversatiōnem despiciat; tua Dómine bene **✠** dictione largiēte, contémnat præsentia, dilígat cœlestia, desideret sempiterna. Sit exéplum et forma justitiæ, ad gubernándam regendamque Ecclésiā tuam fidéliter; ut speculátor idóneus inter suos collégas semper efficiatur. Sit magni consilii, indústria censuræ, et efficácia disciplinæ. Ita, te Dómine tribuente, in ómnibus mandátis tuis sine reprehensiōne tibi mundo corde sérviens, ut ad bravium supérnæ vocatiōnis, multiplicato fœnore, cum centésimo fructu, coronaque justitiæ, ad cœlestium thesaurórum dona tua perveniat.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus intelligi possit.

Præstante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, et Spírítu sancto vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Deinde dicit:

Orémus.

Deus, cui omnis potestas, et dignitas famulatur, da huic fámulo tuo prósperum suæ dignitátis effectum, in qua semper te timeat, tibi que júgiter placere conténdat. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Omnium, Dómine, fons bonórum, justorúmque provéctuum munerátor, tribue quæsumus huic fámulo tuo adéptam bene gerere dignitatem: et a te sibi præstitam bonis opéribus comprobare. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Exáudi Dómine, preces nostras, quas in conspéctu tuæ majestátis super hunc fámulum tuum fúndimus, qui vice tui nóminis ad gubernatiōnem óvium tuárum statúitur; ut eum respicere, et interveniēte beato **N.** bene **✠** dicere digneris; et qui ad redemptiōnem, et protectionem nostram de cœlo descendisti, et mundo te verum, et summum Pastórem exhibuisti, dicens: Ego sum pastor bonus;

te invocamus, te suppliciter deprecamur, ut huic famulo tuo, quem pastoralis officii culmen subire voluisti, tua bonitas adsit, et bene ✠ dictio, omnibus diebus vite sue. Protege eum, Domine, et defende ab omnibus visibilium et invisibilium adversitatibus inimicorum; dirige gressus ejus in viam pacis, et justitiae; et largire tuarum dona virtutum, justitiam, temperantiam, fortitudinem, prudentiam, caritatem, sobrietatem, patientiam, longanimitatem, constantiam insuperabilem, fidem non fictam, spem inconcussam, mentem devotam, humilitatem perfectam, intelligentiam rectam, benignitatem, modestiam, unanimitatem, pacem, concordiam, castitatem, abstinenciam, vigilantiam, discretionem, rectitudinem, scientiam, pietatem, consilium et in cunctis actibus bonis inviolatam perseverantiam. Aufer, Domine Jesu Christe, ab eo, quidquid pravum, et distortum est, quidquid salutis contrarium, quidquid animae nocivum; superbiam, jactantiam, vanam gloriam, elationem, et quidquid ad ultimum tibi displicens esse potest. Circumda eum interiorius, et exteriorius tuae protectionis auxilio; ut te defensore, sit tutus; te protegente, securus; te docente, sciens. Ostende ei viam, per quam ambulet; tribue ei thesaurum sapientiae, ut sciat, et habeat unde nova et vetera proferat. Fac eum in omnibus tua sequi vestigia et de sua ministracione gaudium bonum adipisci; ut post hujus saeculi excursum, cum ante tribunal tuum venerit, cum multiplici fructu animarum, illud ei praemium largiaris cum omnibus, quos tibi praesentabit, quod fidelibus dispensatoribus tuis, pro tuo nomine laborantibus in terris, te promisisti daturum esse in caelis: Qui cum Patre, et Spiritu sancto vivis, et regnas Deus in saecula saeculorum. *R. Amen.*

Postea sedens Pontifex, accepta mitra, dat ei ambabus manibus tangenti, et recipienti regulam, dicens:

Accipe regulam a sanctis Patribus traditam ad regendum, custodiendumque gregem tibi a Deo creditum, quantum Deus ipse te confortaverit, et fragilitas humana permiserit. Accipe gregis Domini paternam providentiam, et animarum procuracionem, et per divinae legis incedendo praecipua, sis ei dux ad caelestis hereditatis pasqua, adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit, et regnat Deus in saecula saeculorum. *R. Amen.*

Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, et stans benedicit baculum pastorem, si non sit benedictus, dicens:

Orémus.

Sustentator imbecillitatis humanae, Deus, bene ✠ dic baculum istum: et quod in eo exteriorius designatur, interiorius in moribus hujus famuli tui, propitiacionis tuae clementia operetur. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Deinde aspergit illum aqua benedicta. Tum sedens accipit mitram: et stans tradit baculum Abbati coram se genuflexo ambabus manibus illum capienti, dicens:

Accipe baculum Pastoralis officii, quem praeferas catervae tibi commissae: ut sis in corrigendis vitiis pie saeviens; et cum iratus fueris, misericordiae memor eris.

Deinde, deposita mitra, surgit Pontifex, et benedicit anulum, si non sit benedictus, dicens:

Orémus.

Creator, et conservator humani generis, dator gratiae spiritualis, largitor aeternae salutis; tu Domine, emitte bene ✠ dictionem tuam super hunc anulum; ut quicumque hoc sacrosanctae fidei signo insignitus incesserit, in virtute caelestis defensionis, ad aeternam sibi proficiat salutem. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Post haec aspergit anulum aqua benedicta; sedet cum mitra, et anulum in digitum annularem dexterae manus Abbatis immittit, dicens:

Accipe anulum, fidei scilicet signaculum; quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam, intemerata fide ornatus, illibate custodias.

Tum, deposita mitra, surgit Pontifex, et stans versus ad illum coram se genuflexum, dicit:

Orémus.

Te, omnipotens et piissime Domine, deprecamur, hunc famulum tuum propitius intueri: ut, gratia tua auxiliante, in sua, subjectorumque conversatione praecipua sanctae regulae efficaciter studeat adimplere, ut una cum commisso sibi grege perpetua potiatur beatitudine. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

His expeditis, Pontifex accipit Abbatem ad osculum pacis. Idem faciunt Assistentes. Tum surgens Pontifex accedit ad altare, si Missa legitur: si vero cantatur, accedit ad sedem suam, vel ad faldistorium, et ibi prosequitur Missam usque ad Offertorium inclusive.

Abbas autem redit cum Assistentibus ad capellam suam, et ibi in altari suo similiter Missam prosequitur usque ad Offertorium inclusive; quo dicto, Pontifex sedet ante altare in faldistorio cum mitra, et Abbas ante eum medius inter Assistentes reducitur, et coram eo genuflexus, offert ei duo intortitia accensa, duos panes, et duo barilia vino plena, et Pontificis praedicta recipientis manum reverenter osculatur; deinde surgit Abbas; Pontifex vero lavat manus, et accedit ad altare, ac prosequitur Missam; Abbas vero ante scabellum, super quod coram se habeat Missale in loco convenienti, medius inter Assistentes suos genuflexus, legit totam Missam, exceptis verbis consecrationis, quae non proferet.

Pro Abbate benedicto, cum Secreta dici sub uno Per Dominum, per Pontificem dicitur

Secreta.

Munera nostra, quaesumus Domine, suscipe placatus: et hunc famulum tuum semper, et ubique misericorditer protege. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R. Amen.*

Per Abbatem dicitur:

Secreta.

Múnera, quæsumus Dómine, súscipe placátus, et me fámulum tuum semper, et ubique misericórditer prótege. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Dicta Oratione, Dómine Jesu Christe, qui, etc. per Pontificem, et Abbatem, Abbas accedit ad altare, ad dexteram Pontificis, et ambo osculantur altare. Tum Pontifex dat pacem Abbati, dicens: Pax tecum.

Cui Abbas respondet: Et cum spíritu tuo.

Et redit ad suum scabellum, et dat pacem Assistentibus suis, primum seniori, tum alteri, singulis dicens: Pax tecum.

Et illi respondent: Et cum spíritu tuo.

Deinde postquam Pontifex se de Corpore, et Sanguine (quem totum sumere debet) communicaverit, et antequam se purificet, communicat Abbatem genuflexum de Corpore tantum. Tum Pontifex, accepta mitra, lavat manus; et prosequitur Missam usque ad finem. Abbas etiam in scabello suo Missam perficit.

Postcommunio, quæ dicitur sub uno Per Dóminum, cum Postcommunionem diei per Pontificem.

Postcommunio.

Hæc nos commúnio, Dómine, purget a crimine: et hunc fámulum tuum benigna pietáte consérvet. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R. Amen.**

Per Abbatem dicitur:

Postcommunio.

Hæc nos commúnio, Dómine, purget a crimine: et me fámulum tuum benigna pietáte consérvet. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R. Amen.**

Pontifex in fine dat benedictionem solemnem; qua data, si Abbas est de mitra, reponitur faldistorium ante medium altaris, et Pontifex cum mitra in eo sedet. Abbas vero biretum in capite tenens coram eo genuflectit. Tunc Pontifex, deposita mitra, surgit, et benedicit mitram, si non sit benedicta, dicens:

Orémus.

Dómine Deus, Pater omnipotens, cujus præclára bónitas est, et virtus imménsa, a quo omne datum óptimum, et omne donum perféctum, totiúsque decóris ornáméntum, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignare hanc mitram hujus fámuli tui Abbátis cápiti imponendam. Per Christum Dóminum nostrum. **R. Amen.**

Et mox eam aspergit aqua benedicta, deinde sedens cum mitra, imponit eam capiti Abbatis, dicens:

Impónimus, Dómine, cápiti hujus fámuli tui Abbátis, gáleam munitionis, et salutis; quatenus decoráta fácie, et armáto cápiti cónibus utriúsque Testaménti, terribilis appareat adversáriis veri-

tatis: et, te ei largiente grátiam, impugnátor eórum robústus existat, qui Móysi fámuli tui fáciem ex tui sermónis consórtio decorátam, lucidissimis tuæ claritátis, ac veritátis cónibus insignisti, et cápiti Aaron Pontificis tui tiáram impóni jussisti. Per Christum Dóminum nostrum. **R. Amen.**

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Pontifex, mitra deposita, et eas benedicit, dicens:

Orémus.

Omnipotens creátor, qui hómini ad imáginem tuam cóndito, manus discretiónem insignitas, tamquam órganum intelligéntiæ, ad recte operándum dedisti, quas servári mundas præcepisti, ut in eis ánima digne portarétur, et tua in eis digne consecraréntur mystéria: bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignare mánuum hæc teguménta; ut quicumque ministrórum tuórum sacrórum Pontificum his velare manus suas cum humilitáte volúerit, tam cordis, quam óperis ei mundítiam, tua misericórdia subministret. Per Christum Dóminum nostrum. **R. Amen.**

Et aspergit eas aqua benedicta. Deinde, accepta mitra, sedet et imponit illas manibus Abbatis, extracto prius illi annulo Pontificali, dicens:

Circúmdata, Dómine, manus hujus ministri tui mundítia novi hóminis, qui de cælo descendit, ut quemádmodum Jacob diléctus tuus, pelliculis hædórum opértis mánibus, patérnam benedictiónem, oblato patri cibo, potúque gratíssimo, impetrávit, sic et iste, oblata per manus suas hóstia salutári, grátia tuæ benedictiónem impetrare mereatur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui in similitudinem carnis peccáti tibi pro nobis obtulit semetípsum. **R. Amen.**

Et statim imponit ei annulum. Si Abbas non sit de mitra, omnia, quæ post benedictionem, finita Missa, per Pontificem datam, posita sunt, præmittuntur. Tum Pontifex mitram in capite tenens, campanis pulsantibus, si sit in monasterio Abbatis, ducit illum etiam mitram in capite tenentem, si sit de mitra, ad chorum; et statuens eum in sede prædecessoris sui, et dans ei baculum Pastoralem in manu sinistra, dicit:

Accipe plenam, et liberam potestatem regéndi hoc monastérium, et congregatióem ejus, et ómnia quæ ad illius régimen intérius et extérius, spirituáliter et temporáliter pertinere noscuntur.

Si vero benedictio fit extra monasterium suum, Pontifex statuit illum in faldistorio, quo ipse usus est, ante medium altaris posito, dicens:

Sta in justítia et sanctitáte, et tene locum a Deo tibi delegátum, potens est enim Deus, ut augeat tibi grátiam suam.

Et Abbas, si non sit de mitra, biretum sibi ipsi reponit. Deinde Pontifex stans a dexteris Abbatis, versus ad altare, mitra deposita, incipit Hymnum, schola, vel clericis prosequentibus:

Te Deum laudámus. pag. 50.

Et manet sine mitra apud sedem usque ad finem Hymni.

Dicto primo Versu, surgit Abbas, si sit de mitra, et circuiens per Ecclesiam, associatus a suis Assistentibus cum mitris, benedicit populo: rediens ad

sedem, seu faldistorium, in quo sedet, et si sit in suo monasterio, recipit omnes monachos suos ad manus, et oris osculum, qui tamen omnes prius ei reverentiam exhibeant. Si vero non sit de mitra, manet sedens in sede, seu faldistorio, cooperto capite a principio Hymni prædicti usque ad illius finem et recipit omnes monachos suos ad osculum, ut supra. Finito Hymno, Pontifex stans sine mitra, a dextris Abbatis cum mitra, si sit de mitra, alioquin cum bireto, sedentis, dicit super eum:

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.
R. A templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.
V. Salvum fac servum tuum Dómine.
R. Deus meus sperántem in te.
V. Esto ei Dómine turris fortitudínis. **R.** A fácie inimíci.
V. Nihil proficiat inimícus in eo.
R. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.
V. Dómine exaúdi oratióem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Exáudi, Dómine, preces nostras, et super hunc fámulum tuum spíritum tuæ bene ✠ dictionis emítte: ut cœlesti múnere ditátus, et tuæ majestátis grátiam possit acquirere, et bene vivéndi áliis exéplum præbere. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

His dictis, Pontifex, accepta mitra, vadit ad cornu Evangelii altaris, apud quem stant Assistentes cum mitris. Abbas vero, si sit de mitra, surgit cum mitra, et baculo Pastoralis, et accedens ante medium altaris, populo solemniter benedicit, dicens: Sit nomen, etc.

Postea accedit ad cornu Epistolæ altaris et ibidem cum mitra, et baculo genuflexus, versus ad Pontificem, dicit cantando:

Ad multos annos.

Si vero non sit de mitra, ommissa benedictione, dicit: Ad multos annos, ut supra dictum est: quo dicto, Pontifex recipit eum surgentem ad osculum pacis. Idem faciunt Assistentes, qui deinde Abbatem, Evangelium sancti Joannis, in principio erat Verbum, etc. dicentem, inter se medium ad ejus capellam reducant cum mitra, si ea utitur, et baculo pastorali incedentem. Pontifex vero pacis osculo, ut præmittitur, Abbati dato, dicit submissa voce:

Dóminus vobíscum.

Inítium sancti Evangelii secundum Joánnem. etc.

Signat altare, et se: et apud sedem, vel faldistorium deponit sacras vestes. Quibus depositis, Abbas Pontifici, et Assistentibus, pro more, gratias agit: et vadunt in pace omnes.

DE BENEDICTIONE ABBATIS

Auctoritate Ordinarii.

Benedicendus Abbas, si non sit provisus a Sede apostolica, sed per Ordinarium suum, aut ejus auctoritate benedicitur, die statuto pro ejus benedictione, ordinantur omnia, quæ supra in benedictione Abbatis auctoritate apostolica posita sunt. Deinde Pontifex accipit omnia Pontificalia paramenta, et sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris præparato. Electus vero in sua capella indutus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali, ac sandaliis, si illis ex privilegio uti possit, et Missa legenda sit, ducitur medius inter duos Abbates assistentes, superpelliceo, stola, pluviali, et mitra indutos, si sint ad hoc privilegiati, coram Pontifice; cui facta reverentia debita, Electus prosternit se in terram ante medium altaris; et Pontifex, deposita mitra, surgit, et incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis, a templo sancto tuo quod est in Jerúsalem.

Qua finita, incipit, et dicit cum Assistentibus usque ad finem Psalmum sequentem; quo incepto, sedet cum mitra.

Psalmus 67.

Exsurgat Deus, et dissipentur inimici ejus: * et fugiant qui odérunt eum, a fácie ejus.

Sicut déficit fumus, deficiant: * sicut fluit cera a fácie ignis, sic pereant peccatóres a fácie Dei.

Et justí epulentur, et exsultent in conspéctu Dei: * et delectentur in lætítia.

Cantáte Deo, psalmum dícite nómini ejus: * iter fácite ei, qui ascéndit super occásum: Dóminus nomen illi.

Exsultáte in conspéctu ejus, * turbabúntur a fácie ejus: patrís orphanórum, et júdicis viduárum.

Deus in loco sancto suo: * Deus qui inhabitáre facit unius moris in domo.

Quí educit vinctos in fortitúdine, * similiter eos, qui exásperant, qui hábitant in sepúlchris.

Deus cum egredereris in conspéctu pópuli tui: * cum pertransires in desérto.

Terra mota est, étenim cœli di-

stillavérunt a fácie Dei Sínai, * a fácie Dei Israél.

Plúviam voluntáriam segregábis Deus hæreditáti tuæ: * et infirmáta est, tu vero perfecísti eam.

Animália tua habitábunt in ea: * parásti in dulcédine tua paúperi Deus.

Dóminus dabit verbum evangelizántibus: * virtúte multa.

Rex virtútum dilécti dilécti: * et speciéi domus dividere spólia.

Si dormiátis inter médios ceros, pennæ colúmbæ deargentátæ, * et posterióra dorsi ejus in pallóre auri.

Dum discérnit cœlestis reges super eam, nive dealbabúntur in Selmon: * mons Dei, mons pinguis.

Mons coagulátus, mons pinguis: * ut quid suspicámini montes coagulátos?

Mons, in quo beneplácitum est Deo habitáre in eo: * étenim Dóminus habitábit in finem.

sedem, seu faldistorium, in quo sedet, et si sit in suo monasterio, recipit omnes monachos suos ad manus, et oris osculum, qui tamen omnes prius ei reverentiam exhibeant. Si vero non sit de mitra, manet sedens in sede, seu faldistorio, cooperto capite a principio Hymni prædicti usque ad illius finem et recipit omnes monachos suos ad osculum, ut supra. Finito Hymno, Pontifex stans sine mitra, a dextris Abbatis cum mitra, si sit de mitra, alioquin cum bireto, sedentis, dicit super eum:

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.
R. A templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.
V. Salvum fac servum tuum Dómine.
R. Deus meus sperántem in te.
V. Esto ei Dómine turris fortitudínis. **R.** A fácie inimíci.
V. Nihil proficiat inimícus in eo.
R. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.
V. Dómine exaúdi oratióem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Exáudi, Dómine, preces nostras, et super hunc fámulum tuum spiritum tuæ bene ✠ dictionis emítte: ut cœlesti múnere ditátus, et tuæ majestátis grátiam possit acquirere, et bene vivéndi áliis exéplum præbere. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

His dictis, Pontifex, accepta mitra, vadit ad cornu Evangelii altaris, apud quem stant Assistentes cum mitris. Abbas vero, si sit de mitra, surgit cum mitra, et baculo Pastoralí, et accedens ante medium altaris, populo solemniter benedicit, dicens: Sit nomen, etc.

Postea accedit ad cornu Epistolæ altaris et ibidem cum mitra, et baculo genuflexus, versus ad Pontificem, dicit cantando:

Ad multos annos.

Si vero non sit de mitra, ommissa benedictione, dicit: Ad multos annos, ut supra dictum est: quo dicto, Pontifex recipit eum surgentem ad osculum pacis. Idem faciunt Assistentes, qui deinde Abbatem, Evangelium sancti Joannis, in principio erat Verbum, etc. dicentem, inter se medium ad ejus capellam reducunt cum mitra, si ea utitur, et baculo pastoralí incedentem. Pontifex vero pacis osculo, ut præmittitur, Abbati dato, dicit submissa voce:

Dóminus vobíscum.

Inítium sancti Evangelii secundum Joánnem. etc.

Signat altare, et se: et apud sedem, vel faldistorium deponit sacras vestes. Quibus depositis, Abbas Pontifici, et Assistentibus, pro more, gratias agit: et vadunt in pace omnes.

DE BENEDICTIONE ABBATIS

Auctoritate Ordinarii.

Benedicendus Abbas, si non sit provisus a Sede apostolica, sed per Ordinarium suum, aut ejus auctoritate benedicitur, die statuto pro ejus benedictione, ordinantur omnia, quæ supra in benedictione Abbatis auctoritate apostolica posita sunt. Deinde Pontifex accipit omnia Pontificalia paramenta, et sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris præparato. Electus vero in sua capella indutus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali, ac sandaliis, si illis ex privilegio uti possit, et Missa legenda sit, ducitur medius inter duos Abbates assistentes, superpelliceo, stola, pluviali, et mitra indutos, si sint ad hoc privilegiati, coram Pontifice; cui facta reverentia debita, Electus prosternit se in terram ante medium altaris; et Pontifex, deposita mitra, surgit, et incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis, a templo sancto tuo quod est in Jerúsalem.

Qua finita, incipit, et dicit cum Assistentibus usque ad finem Psalmum sequentem; quo incepto, sedet cum mitra.

Psalmus 67.

Exsurgat Deus, et dissipentur inimici ejus: * et fugiant qui odérunt eum, a fácie ejus.

Sicut déficit fumus, deficiant: * sicut fluit cera a fácie ignis, sic pereant peccatóres a fácie Dei.

Et justí epulentur, et exsultent in conspéctu Dei: * et delectentur in lætítia.

Cantáte Deo, psalmum dícite nómini ejus: * iter fácite ei, qui ascéndit super occásum: Dóminus nomen illi.

Exsultáte in conspéctu ejus, * turbabúntur a fácie ejus: patrís orphanórum, et júdicis viduárum.

Deus in loco sancto suo: * Deus qui inhabitáre facit unius moris in domo.

Quí educit vinctos in fortitúdine, * similiter eos, qui exásperant, qui hábitant in sepúlchris.

Deus cum egredereris in conspéctu pópuli tui: * cum pertransires in desérto.

Terra mota est, étenim cœli di-

stillavérunt a fácie Dei Sínai, * a fácie Dei Israél.

Plúviam voluntáriam segregábis Deus hæreditáti tuæ: * et infirmáta est, tu vero perfecísti eam.

Animália tua habitábunt in ea: * parásti in dulcédine tua paúperi Deus.

Dóminus dabit verbum evangelizántibus: * virtúte multa.

Rex virtútum dilécti dilécti: * et speciéi domus dividere spólia.

Si dormiátis inter médios ceros, pennæ colúmbæ deargentatæ, * et posterióra dorsi ejus in pallóre auri.

Dum discérnit cœlestis reges super eam, nive dealbabúntur in Selmon: * mons Dei, mons pinguis.

Mons coagulátus, mons pinguis: * ut quid suspicámini montes coagulátos?

Mons, in quo beneplácitum est Deo habitáre in eo: * étenim Dóminus habitábit in finem.

Currus Dei decem millibus
múltiplex, millia lætántium: *
Dóminus in eis in Sina in sancto.

Ascendisti in altum: cepisti ca-
ptivitátem: * accepisti dona in
hominibus.

Etenim non credentes, * inha-
bitáre Dóminum Deum.

Benedíctus Dóminus die quo-
tidie: * próspere iter faciet no-
bis Deus salutárium nostrórum.

Deus noster, Deus salvos fa-
ciendi: * et Dómini Dómini éxitus
mortis.

Verúmtamen Deus confrínget
cápita inimicórum suórum: * vé-
riticem capilli perambulántium in
delictis suis.

Dixit Dóminus: Ex Basan con-
vertam, * convertam in profún-
dum maris.

Ut intingáture pes tuus in sán-
guine: * lingua canum tuórum ex
inimicis ab ipso.

Viderunt ingressus tuos Deus,
* ingressus Dei mei: Regis mei
qui est in sancto.

Prævenérunt príncipes conjún-
cti psalléntibus, * in médio juven-
culárum tympanistriárum.

In ecclésiis benedicite Deo Dó-
mino, * de fóntibus Israél.

Deinde repetitur Antiphona Confirma, etc. Tum deposita mitra surgit Pontifex, et stans versus ad Electum, dicit:

Y. Salvum fac servum tuum Dómine.

R. Deus meus sperántem in te.

Y. Mitte ei Dómine auxiliúm de sancto. R. Et de Sion tuere eum.

Y. Memor esto congregatiónis tuæ. R. Quam possedisti ab iníitio.

Y. Dómine exaúdi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Y. Dóminus vobiscum. R. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempitérne Deus, qui facis mirabilia magna solus, præténdente super hunc fámulum tuum, et super congregatiónes

Ibi Bénjamin adolescéntulus, *
in mentis excéssu.

Príncipes Juda, duces eórum:
* príncipes Zábulon, príncipes
Néphthali.

Manda Deus virtúti tuæ: * con-
firma hoc Deus, quod operátus es
in nobis.

A templo tuo in Jerúsalem, *
tibi offerent reges múnera.

Increpa feras arúndinis, con-
gregatió taurórum in vaccis po-
pulórum: * ut excludant eos, qui
probati sunt argénto.

Dissipa Gentes, quæ bella vo-
lunt: véniat legati ex Ægýpto: *
Æthiopia præveniet manus ejus
Deo.

Regna terræ cantáte Deo: *
psállite Dómino.

Psállite Deo, qui ascéndit su-
per cælum cœli: * ad Oriéntem.

Ecce dabit voci suæ vocem vir-
tútis, date glóriam Deo super
Israél, * magnificéntia ejus, et
virtus ejus in núbibus.

Mirábilis Deus in sanctis suis,
Deus Israél ipse dabit virtútem,
et fortitudinem plebi suæ, * bene-
díctus Deus.

Glória Patri.

Sicut erat, etc.

illi commissas spíritum grátia salutáris; et, ut in veritate tibi plá-
ceat, perpétuum ei rorem benedictiόνis infúnde. Per Christum
Dóminum nostrum. R. Amen.

Orémus.

Actiões nostras, quæsumus Dómine, aspirándo præveni, et adju-
vándo proséquere; ut cuncta nostra oratio, et operatio a te
semper incipiat, et per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum
nostrum. R. Amen.

Deinde surgit Electus, et una cum Assistentibus coram Pontifice genuflectit; et prior Assistentium dicit Pontifici:

Adest, reverendissime Pater, Eléctus monastérii N. quem ad vestram
reverendissimam Paternitátem ex parte conventus ejúsdem mo-
nastérii dúximus præsentándum, humiliter postulántes a vobis, ut
ipsum in Abbátem dicti monastérii dignémini ordináre.

Tunc Pontifex interrogat eos, dicens:

Scitis illum esse dignum?

R. Scimus, et testificámur ipsum dignum esse.

Interrogatio.

Fuit ejus eléctio canónice, et concórditer celebráta? R. Fuit.

Pontifex dicit: Deo grátias.

Quo dicto, surgunt omnes, et sedent in suis scabellis, et Pontifex prose-
quitur examen, dicens: Antiqua sanctorum Patrum, etc. et omnia alia fiunt,
prout supra, pag. 60. in benedictione Abbatis auctoritate Apostolica posita sunt.

Finito examine, et manu Pontificis per Electum osculata, idem Electus ante
Pontificem genuflexus, coram se tenens schedulam scriptam, et suo pendentem
sigillo sigillatam, debita fidelitatis juramentum Pontifici, Ordinario suo, præstat
in hunc modum:

Ego N. monastérii N. ordinándus Abbas promitto coram Deo, et
Sanctis ejus, et hac solénni fratrum congregatióne, fidelitátem,
dignámque subjectionem, obediéntiam, et reveréntiam matri meæ
Ecclésiæ N. nominando Ecclesiam cujus jurisdictioni ordinariæ
subjectus existit, tibi que N. Dómino meo, ejúsdem Ecclésiæ Pa-
triarchæ, vel Archiepiscopo, aut Episcopo, et successoribus tuis,
secúndum sacrórum Cánonum institúta, et prout præcipit inviolá-
bilis auctoritas Pontificum Romanórum.

Deinde librum Evangeliorum, quem Pontifex super genua sua tenet aper-
tum, inferiori parte ejúsdem libri Electo versa, quem ipse Electus, ambabus
manibus supra scripturam positus, tangit, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Tum schedulam ipsam Pontifici tradit; qui illa recepta et mitra deposita,
surgit, et facit Confessionem, et proceditur in omnibus, et per omnia prout
supra ordinatum est. pag. 62.

DE BENEDICTIONE ABBATISSÆ.

Electa in Abbatissam, et confirmata, benedici debet in die Dominico, vel aliis, quibus consecrantur Virgines, si non est prius consecrata, et velata: alioquin fieri potest qualibet die, hoc modo. Pontifex paratus omnibus Pontificalibus ornamentis apud altare majus paratum cum sua credentia, et rebus consuetis procedit in Missa usque ad Allelúja, si dicitur; sive ultimum Versum Tractus, vel Sequentiæ exclusive. Interim Electa in veste sua audiat Missam in choro quæ dici debet de die, cum Collecta pro Electa, sub uno Per Dóminum, ut infra, per Pontificem celebrantem.

Oratio.

Da, quæsumus, Dómine, huic fámulæ tuæ, quam virginitatis honóre dignátus es decoráre, inchoátí óperis consummátum efféctum, et ut perféctam tibi offerat plenitúdinem, inítia sua perdúcere mereátur ad finem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Dicto Graduali, seu Tractu, vel Sequentia, usque ad ultimum Versum exclusive, Pontifex accedit ad faldistorium ante medium altaris, et ibi sedet cum mitra. Electa vero e monasterio egressa, associata a duabus matronis senioribus, ac velo ante faciem demisso: Pontifici præsentata, coram eo genuflexa, in manibus habens schedulam scriptam, et suo pendenti sigillo sigillatam, debitæ fidelitatis juramentum præstat Pontifici suo ordinario, in hunc modum:

Ego N. monastérii N. ordinánda Abbatissa promitto coram Deo, et Sanctis ejus, et hac solémni sorórum congregatióne, fidelitátem, dignámque subjectionem, obediéntiam, et reveréntiam, matri meæ Ecclesiæ N. nominando Ecclesiam, cujus jurisdictioni ordinariæ subjecta existit, tibi que N. Dómino meo, ejúsdem Ecclesiæ Patriárchæ, vel Archiepiscopo, aut Episcopo, et successoribus tuis, secúndum sacrórum Cánonum institúta, et prout præcipit inviolábilis auctoritas Pontificum Romanórum.

Si vero fuerit exempta, ita præstabit juramentum:

Ego N. monastérii N. ordinis Sancti N. dicecésis N. ab hac hora in ántea, fidélis, et obédiens ero beáto Petro Apóstolo, sanctæque Románæ Ecclesiæ, et Dómino nostro Dómino N. Papæ N. suisque successoribus canónice intrántibus, et tibi, vel pro témpore existénti meæ religiónis Superióri, secúndum régulam sancti Patris nostri N. et prædicti Ordinis constitutiónes.

Deinde librum Evangeliorum, quem Pontifex super genua sua tenet apertum, inferiori parte ejusdem libri Electæ versa, quem ipsa Electa, ambabus manibus supra scripturam positis, tangit, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Tum schedulam ipsam Pontifici tradit, qui surgit cum mitra, et super faldistorium procumbit. Electa vero prosternit se super tapete ad ejus sinistram; et chorus dicat Litanias prout supra, pag. 18. in quibus cum dictum fuerit:

Ut ómnibus fidélibus etc.

R. Te rogámus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, et baculum pastoralem in sinistra tenens, versus ad Electam dicit:

Ut hanc præsentem Eléctam bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Deinde dicit:

Ut hanc præsentem Eléctam bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Tum iterum procumbit, et perficiuntur Litanie; quibus finitis, surgit Pontifex, Electa adhuc prostrata manente; et stans versus ad illam, deposita mitra, dicit:

Pater noster, etc.

V. Et ne nos indúcas in tentatióne. **R.** Sed líbera nos a malo.

V. Salvam fac ancíllam tuam Dómine.

R. Deus meus sperántem in te.

V. Mitte ei Dómine auxiliúm de sancto. **R.** Et de Sion tuére eam.

V. Hæc accípiet benedictióne a Dómino.

R. Et misericórdiam a Deo salutári suo.

V. Memor esto congregatiónis tuæ. **R.** Quam possedísti ab iníto.

V. Dóminus custódiat intróitum tuum, et éxitum tuum.

R. Ex hoc nunc, et usque in sæculum.

V. Dóminus custódiat te ab omni malo.

R. Custódiat ánimam tuam Dóminus.

V. Dómine Deus virtútum convérte nos.

R. Et osténde faciém tuam et salvi érimus.

V. Dómine exaúdi oratióne meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Concède, quæsumus omnipotens Deus, affectui nostro tuæ miserationis effectum: et hanc famulam tuam, quam ad regimen animarum eligimus, gratiæ tuæ dono proséquere: ut, te largiente, cum ipsa tibi nostra electione placeamus. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Cunctórum bonórum institutor Deus, qui per Móysen famulum tuum, ad gubernandas Ecclesiás præpositos instituisti, tibi supplices fundimus preces, teque devótis méntibus exoramus; ut hanc famulam tuam, quam commúnis electio famulárum tuárum Abbatissam óvium tuárum esse constituit, protectionis tuæ grátia munire digneris; sicque régere súbditas, commendatasque oves concédas, ut cum illis ómnibus regna cœlórum adipiscáture; quatenus te Dómine opitulante, apostólicis júgiter fulta doctrinis, centésimo cum fructu læta intróeat portas paradisi, atque a te, Dómine, collaudante audire mereatur: Euge serve bone, et fidélis, quia in pauca fuisti fidélis, super multa te constituam, intra in gáudium Dómini tui. Quod ipse præstare digneris, qui vivis et regnas Deus:

His dictis, Electa surgit, et ante Pontificem genuflectit, qui prosequitur, manus ante pectus extensas tenens, dicens:

Per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

V. Sursum corda. *R.* Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dómino Deo nostro. *R.* Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, affluéntem spíritum tuæ bene ✠ dictionis super hanc famulam tuam, nobis orántibus, propítius infúnde.

Pontifex imponit ambas manus extensas, digitis tamen non disjunctis, super caput Electæ; et eas sic tenet prosequendo:

Ut quæ per nostræ manus impositionem hódie Abbatissa constituitur, sanctifi ✠ catione tua digna, a te electa permáneat; et nunquam póstmodum a tua grátia separétur indigna.

Pontifex amovet manus de capite Electæ, prosequens ante pectus eas extensas tenens:

Suscipiat, te Dómine largiente, hódie in bono ópere perseverántiam, in advérsis constántiam, in tribulationibus tolerántiam, in jejúniis desidérium, in impietatibus misericórdiam, in humilitate principátum, in supérbia ódium, in fide dilectionem, in doctrína pervigilántiam, in castitate continéntiam, in luxúria abstinéntiam, in varietatibus moderatióem, in móribus doctrinam. Te auxiliante, Dómine, talis in hoc ministério perseveret, qualis Levíta electus ab Apóstolis sanctus Stéphanus méruit perduráre. Totam ab hac die

mundánam conversatióem despiciat; tua Dómine bene ✠ dictione largiente, contémnat præsentia, diligat cœlestia, desideret sempitérna. Sit exéplum et forma justitiæ, ad gubernándam regendámque Ecclesiám tuam fidéliter; ut speculátrix idónea inter suas collégas semper efficiátur. Sit magni consilii, indústria censuræ, et efficiácia disciplinæ. Ita, te Dómine tribuente, in ómnibus mandátis tuis sine reprehensióne tibi mundo corde sérvians, ut ad braviúm supérnæ vocatiónis, multiplicáto fénore, cum centésimo fructu, coronáque justitiæ, ad cœlestium thesaurórum dona tua pervéniat.

Quod sequitur dicit submissa voce, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Præstante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculórum. R. Amen.

Tum Pontifex adhuc sine mitra, ut supra, stans dicit:

Orémus.

Deus, cui omnis potestas, et dignitas famuláture, da huic famulæ tuæ próspere suæ dignitatis effectum, in qua semper te timeat, tibi que júgiter placere conténdat. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Omnium, Dómine, fons bonórum, justórumque provéctuum munerátor, tríbe quæsumus huic famulæ tuæ adéptam bene gérere dignitatem, et a te sibi præstitam bonis opéribus comprobáre. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Concède, quæsumus, omnipotens Deus, famulæ tuæ, ut ostendéndo, et exercéndo quæ recta sunt, per exéplum bonórum opérum ánimas suárum ínstruat subjectárum: et ætérnæ remuneratiónis mercedem a te piíssimo Pastóre percipiat. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Dómine Deus omnipotens, qui sorórem Móysi Mariám, præéuntem cum céteris mulieribus, inter æquóreas undas cum týmpanis et choris, lætam ad littus maris venire fecisti, te supplices deprecámur, pro hac fidéli famula tua, quæ hódie super univérsas sibi súbditas Abbatissa constituitur; ut ita monástica, vel canónica norma tueatur cunctas famulas tuas sibi commissas, quatenus ad ætérnam glóriam, te auxiliante, cum ómnibus illis intróeat læta, ibique exsúltans cum Angelis, canens cántica nova sequatur Agnum quocúmque ierit, Jesum Christum Dóminum nostrum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, et tradit Abbatissæ, coram se genuflexæ, in manibus regulam, dicens:

Accipe regulam a sanctis Pátribus tráditam, ad regéndum, custodiéndumque gregem tibi a Deo commissum, quantum Deus ipse te confortáverit, et fragilitas humana permiserit. Accipe gregis Domínici maternam providéntiam, et animárum procuratióem; et per divínæ legis incedéndo præcépta, sis ei dux ad cœlestis hæreditatis páscoa, adjuvante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde, si prius, dum erat monialis, non fuit velata, Pontifex, deposita mitra, surgit, et benedicit velum, quod per unum ex ministris coram eo tenetur, dicens:

Suppliciter te, Dómine, rogámus, ut super hanc vestem ancillæ tuæ cápiti imponéndam, bene ✠ dicitio tua benigna descendat; et sit vestis hæc benedicta, consecráta, immaculáta et sancta. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Caput ómnium fidélium, Deus, et totius córporis salvátor, hoc operimentum veláminis, quod fámula tua propter tuum, tuæque Genitricis beatíssimæ Virginis Mariæ amórem suo cápiti est impositúra, dextera tua sancti ✠ fica; et hoc, quod per illud mýstice datur intélligi, tua semper custódia, córpore páriter, et ánimo incontamináto custódiat; ut, quando ad perpétuam Sanctórum remuneratióem vénerit, cum prudéntibus et ipsa virginibus præparáta, te perducénte, ad sempitérnæ felicitatis nuptias introíre mereátur: Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Deinde aspergit velum ipsum aqua benedicta; tum sedens, accepta mitra, imponit illud super caput Abbatissæ, ita ut dependeat super scapulas, et ante pectus, et usque ad oculos, sic dicens:

Accipe velámen sacrum, quo cognoscáris mundum contempsisse, et te Christo Jesu veráciter humilitérque, toto cordis annisu, sponsam perpetuáliter subdidisse, qui te ab omni malo deféndat, et ad vitam perdúcat ætérnam. **R.** Amen.

Si vero Abbatissá prius velata fuit, omittuntur prædicta. His finitis, surgunt omnes, et Pontifex procedit in Missa, quam Abbatissa in loco ad partem audit. Incepto a Choro Offertorio, et per Pontificem lecto, sedet Pontifex in faldistorio ante medium altaris, accepta mitra; et Abbatissa, præcedentibus eam duobus famulis duo intortitia accensa portantibus, venit de loco suo, associata a duabus matronis, et coram Pontifice genuflectit, ac ei successive dicta duo intortitia offert, et Pontificis ea recipientis manus osculatur; tum ad locum suum revertitur.

Pontifex vero manus lavat, surgit, deposita mitra, et Missam prosequitur.

Secreta.

Oblátis hóstiis, quæsumus Dómine, præsentí fámulæ tuæ perseverántiam perpétuæ virginitatis accómmoda: ut apértis jánuis, summi Regis advéntu, regnum cœléste cum lætítia mereátur in-

tráre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte etc. **R.** Amen.

Postquam Pontifex se communicaverit, Abbatissam communicet. Tum, accepta mitra, lavet manus, deinde prosequitur Missam usque ad benedictionem exclusive.

Postcommunio.

Réspice, Dómine, fámulæ tuæ tibi débitam servitútem: ut inter humana fragilitatis incérta nullis adversitatibus opprimátur, quæ de tua protectióe confidit. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Dicto, *Ite Missa est, vel Benedicámus Dómino, et Pláceat etc.* Pontifex cum mitra inthronizat Abbatissam in sede, et si sit in proprio Monasterio, dicit:

Accipe plenam et liberam potestátem regéndi hoc Monastérium, et Congregatióem ejus, et ómnia quæ ad illius régimen intérius et extérius spirituáliter et temporaliter pertinere noscúntur.

Si vero benedictio fit extra Monasterium suum, Pontifex dicit:

Sta in justítia et sanctitáte, et tene locum a Deo tibi delegátum: S potens est enim Deus, ut aúgeat tibi grátiam suam.

Tunc Pontifex stans a dexteris Abbatissæ, versus ad altare, mitra deposita, incipit cantando, schola prosequente, Hymnum:

Te Deum laudámus. pag. 50.

Et dicitur totus: et Pontifex manet sine mitra apud sedem usque ad finem hymni. Interim dum cantatur hymnus, Abbatissa revertitur ad Monasterium, associata, ut supra, et a Monialibus senioribus excipitur intra portam, atque ad chorum perducitur; ubi Moniales omnes faciunt ei reverentiám, singulariter genuflexæ ante illam, et recipiuntur ab ea benigne ad osculum. Finito hymno, Pontifex stans sine mitra, sedente Abbatissa in sede sua in choro, super eam dicit:

V. Confirma hoc Deus, quod operátus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

V. Salvam fac ancillam tuam Dómine.

R. Deus meus sperántem in te.

V. Esto ei Dómine turre fortitúdinis. **R.** A fácie inimíci.

V. Nihil proficiat inimícus in ea.

R. Et fílius iniquitátis non appónat nocére ei.

V. Dómine exaúdi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Fámulam tuam, Dómine, custódia múniat pietátis: ut virginitatis sanctæ propósitum, quod, te inspiránte, suscepit, te protegénte, illæsum custódiat. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde Pontifex, assumpta mitra, benedicit solemniter populo, dicens:

Sit nomen Dómini etc.

Et benedictione data, vadunt omnes in pace.

DE BENEDICTIONE ET CONSECRATIONE VIRGINUM.

Benedictio, et consecratio Virginum fieri debet in Epiphania Domini, vel in Albis Paschalibus, aut in Natalitiis Apostolorum, seu in Dominicis diebus. Die vero præcedenti, hora vespertina, vel etiam mane, antequam Pontifex ad Missam se paret, in loco convenienti, præsentantur ei Virgines benedicendæ: qui de earum ætate et proposito singulariter singulas, videlicet, an annum vigesimum quintum compleverint, si voluntatem, et propositum servandæ virginitatis habeant, diligenter inquirunt; et insuper seorsum cum qualibet de vita, et conscientia, et carnis integritate. Quo facto super altari in cornu Epistolæ locantur pro Virginibus benedicendis vestes, vela, annuli, et torques, sive coronæ, tempore suo Virginibus tradenda. Deputantur paranymphe matronæ seniores, et propinquæ earum, quæ Virgines associant, et præcedunt, collocant, ac deducunt ad Pontificem, et reducant. Ordinatur etiam in Ecclesia papilio, aut alius locus convenientis paratur, in quo Virgines ipsæ conveniunt, et suo tempore se vestiunt benedictis vestibus. Post hæc, hora congrua, Pontifex paratus omnibus Pontificalibus parametis, procedit more consueto ad Missam, et in ea usque ad Allelúja, sive ultimum Versum Tractus, vel Sequentiæ exclusive.

Missa dicitur de die, cum Collecta pro Virginibus, sub uno Per Dóminum.

Oratio.

Da, quæsumus Dómine, his famulábus tuis, quas virginitatis honóre dignátus es decoráre, inchoáti óperis consummátum effectum: et, ut perfectam tibi offerant plenitudinem, initia sua perdúcere mereántur ad finem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Dicto Graduali, Tractu, vel Sequentia, usque ad ultimum Versum exclusive, Pontifex sedet cum mitra super faldistorium, ante medium altaris præparatum.

Virgines vero in vestibus, quibus in monasterio usæ sunt, sine velis, sine mantellis, et sine cucullis e monasterio egressæ, associatæ singulæ a duabus matronis senioribus, et propinquis, ac velis ante faciem demissis, Ecclesiam ingrediuntur: et Archipresbyter superpelliceo et pluviali indutus cantat competenti voce hanc Antiphonam:

Prudéntes vírgines aptáte vestras lámpades, ecce sponsus venit, exíte óbyiam ei.

Virgines vero audientes vocem Archipresbyteri, et accendentes cereos suos, progrediuntur binæ, et binæ. Archipresbyter vero præcedens statuit eas extra chorum, ut facies ad altare majus vertant, et Pontificem coram altari sedentem possint videre, et ipse eas. Tunc idem Archipresbyter in parte Virginum stans, dicit competenti voce, in tono lectionis, ad Pontificem, Virginibus genuflectentibus.

Reuerendíssime Pater, póstulat sancta mater Ecclésia cathólica, ut has præséntes Virgines dignémini benedícere, et consecráre, ac Dómino nostro Jesu Christo, summi Dei Fílio, desponsáre.

Pontifex interrogat, dicens:

Scis illas dignas esse?

Respondet Archipresbyter:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, credo et testificor illas dignas esse.

Tunc Pontifex adhuc sedens cum mitra, dicit ad circumstantes:

Auxiliánte Dómino Deo, et Salvatóre nostro Jesu Christo, eligimus has præséntes Virgines benedícere, et consecráre, ac Dómino nostro Jesu Christo, summi Dei Fílio, desponsáre.

Deinde Pontifex vocat Virgines in cantu, dicens: Veníte.

Virgines respondent: **Et nunc séquimur.**

Surgentes mox seriatim veniunt usque ad introitum chori, exterius tamen genua flectentes.

Tunc Pontifex eas secundo altius vocat in cantu, dicens: Veníte.

Virgines surgentes respondent similiter in cantu, dicentes:

Et nunc séquimur in toto corde.

Deinde usque ad medium chori procedunt, et ibi genua flectunt. Tunc Pontifex tertio altius vocat eas in cantu, dicens:

Veníte filíæ, audíte me, timórem Dómini docébo vos.

Virgines vero surgentes respondent cantantes Antiphonam:

Et nunc séquimur in toto corde, timémus te, et quærimus faciém tuam vidére, Dómine ne confúndas nos, sed fac nobis juxta mansuetúdinem tuam, et secúndum multitudínem misericórdiæ tuæ.

Et præmissa cantantes Virgines, magis appropinquantes ascendunt in Presbyterium; ubi omnes coram Pontifice genuflectunt; et capita profunde, quasi usque ad terram, inclinant. Deinde singulæ successive caput aliquantulum erigentes, cantant etiam hunc Versum:

Súscipe me, Dómine, secúndum elóquium tuum; ut non dominé-tur mei omnis injustítia.

Quo per singulas dicto, surgunt omnes, et a matronis prædictis seriatim ordinantur, stantes ibidem in modum coronæ coram Pontifice, congruo tamen

spatio distantes ab eo. Tunc Pontifex hortatur illas publice ad amplectendum, et servandum sanctæ virginitatis propositum: et mox interrogat eas palam, et communiter dicens:

Vultis in sanctæ virginitatis proposito perseverare?

Et singulæ respondent: **Volumus.**

Tunc unaquæque sigillatim genuflectit coram eo; et immissis manibus junctis inter ambas manus Pontificis, Pontifex interrogat quamlibet dicens:

Promittis te virginitatem perpétuo servare?

Respondet illa: **Promitto.**

Et Pontifex dicit: **Deo grátias.**

Illæ vero osculatur manus Pontificis, surgitque, et ad suum locum revertitur, et genuflectit. Omnibus autem sic per ordinem expeditis, et ad sua loca reversis, et genuflexis, Pontifex communiter omnes interrogat, dicens:

Vultis benedici, et consecrari, ac Dómino nostro Jesu Christo, summi Dei Fílio, desponsari?

Respondent omnes: **Volumus.**

Post hæc Pontifex ante altare super faldistorium procumbit cum mitra; et ministri hinc, et inde genuflectunt; Virgines vero post Pontificem super tapetia, in modum coronæ, se prosternunt; et cantores incipiunt, et prosequuntur Litanias ut supra pag. 18. Et postquam dictum fuerit, et a choro responsum:

Ut omnibus fidelibus, etc. R. Te rogámus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, et vertens se ad Virgines prostratas, tenens baculum Pastoralem in sinistra, in pristino tono dicit, primo:

Ut præsentés ancillas tuas bene ✠ dicere digneris.

R. Te rogámus audi nos.

Ut præsentés ancillas tuas bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris.

R. Te rogámus audi nos.

Quibus dictis, Pontifex redit ad accubitum, cantoribus Litanias, ubi dimiserant, reassumentibus, et perficientibus. Quibus finitis, surgunt omnes, et dicitur Hymnus: **Veni, Creátor Spíritus, etc.** ut supra pag. 31, Pontifice, sine mitra ante altare genuflexo, incipiente, et choro illum prosequente usque ad finem; primo Versu dicto, Pontifice surgente et usque ad finem ejusdem Hymni sine mitra stante. Hymno dicto, Virgines ad papilionem, seu ad alium locum idoneum proximiorum, ad hoc ordinatum, revertuntur. Pontifex vero coram altari stans, deposita mitra, benedicit Virginum vestes, dicens:

Ÿ. Dóminus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus æternórum bonórum fidelissime promissor, certissime persolutor, qui vestiméntum salutis et indumentum æternæ jucunditatis tuis fidelibus promisisti, cleméntiam tuam suppliciter exorámus, ut hæc induménta, humilitátem cordis, et contemptum mundi significántia, quibus famulæ tuæ sancto visibiliter sunt informándæ proposito, propítius bene ✠ dicas; ut beátæ castitátis hábitum, quem, te inspiránte, suscipiunt, te protegente custodiant; et quas venerándæ véstibus promissionis induis temporaliter, beáta facias immortalitáte vestíri. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium

tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R. Amen.**

Orémus.

Dómine Deus, bonárum virtútum dator, et ómnium benedictiónum largus infusor, te obnixis précibus deprecámur, ut has vestes bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris, quas famulæ tuæ pro indicio cognoscendæ religiõnis induere se volunt; ut inter reliquas fémimas tibi cognoscántur dicatæ. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Exáudi, omnipotens Deus, preces nostras; et has vestes, quas famulæ tuæ ad se ipsas operiendas expóscunt, uberrimæ benedictiónis imbre perfunde, sicut perfudisti oram vestimentórum Aaron benedictiónis unguenti, profluéntis a cápite in barbam; et sicut benedixisti vestes ómnium religiosórum tibi per ómnia placéntium, ita eas bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris: ac præsta, clementissime Pater; ut supradictis famulábus tuis sint hæ vestes salutis protéctio, hæ cognitio religiõnis, hæ inítium sanctitátis, hæ contra ómnia tela inimici robústa defénsio, ut centésimi múnemis opuléntia, perseverante continéntia, diténtur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Et vestes aqua benedicta aspergit; quæ portantur Virginibus ad locum, ad quem divertunt; ubi dimissis quotidianis vestibus, induunt benedictas.

Pontifex autem stans, ut supra, benedicit vela Virginum, dicens:

Orémus.

Suppliciter te, Dómine, rogámus, ut super has vestes ancillárum tuárum capitibus imponendas, bene ✠ dictio tua benigna descéndat; et sint hæ vestes benedictæ, consecratæ, immaculatæ, et sanctæ. Per Christum Dóminum nostrum. **R. Amen.**

Orémus.

Caput ómnium fidélium, Deus, et totius córporis salvátor, hæc operiménta veláminum, quæ famulæ tuæ propter tuum, tuæque Genitricis beatíssimæ Virginitatis Mariæ amórem suis capitibus sunt imposituræ, dextera tua sancti ✠ fica: et hoc, quod per illa mystice datur intélligi, tua semper custódia, corpore páriter et ánimo incontamináto custodiant; ut, quando ad perpétuam Sanctórum remuneratiónem vénerint, cum prudéntibus et ipsæ virginibus præparatæ, te perducente, ad sempiternæ felicitatis núptias introíre mereántur: Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R. Amen.**

Et vela ipsa aqua benedicta aspergit.

Post hæc stans adhuc, ut supra, Pontifex benedicit annulos, dicens:

Orémus.

Creátor, et conservátor humáni géneris, dator grátie spirituális, et largitor humanæ salutis: tu, Dómine, emítte bene ✠ dictionem

tuam super hos annulos; ut, quæ eos gestaverint, cœlesti virtute munitæ, fidem integram, fidelitatemque sinceram teneant; sicut sponsæ Christi virginitatis propositum custodiant, et in castitate perpétua perseverent. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Et aqua benedicta eos aspergit.

Tum stans adhuc sine mitra Pontifex, benedicit torques, sive coronas, dicens:

Orémus.

Béne * dic, Dómine, ornamenta ista: et præsta, per invocationem tui nominis; ut quæcumque ea portaverint, si tibi fideliter servierint, coronam, quam illa designant, in cœlo percipere mereantur: Qui in Trinitate perfecta vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde eas aqua benedicta aspergit.

His expletis, Virgines, benedictis vestibus, exceptis velis, indutæ, binæ et binæ, seriatim redeunt ad Pontificem, cantantes Responsorium:

Regnum mundi, et omnem ornatum sæculi contempsisti propter amorem Dómini nostri Jesu Christi: * Quem vidi, quem amavi, in quem credidi, quem dilexi. *V.* Eructavit cor meum verbum bonum, dico ego opera mea regi. * Quem vidi.

Tum disponuntur a paranymphis ante altare genuflexæ coram Pontifice, in modum coronæ, vultibus demissis: Pontifex vero surgit, mitra deposita, et versus ad eas, dicit:

Orémus.

Respice, Dómine, propitius super has famulas tuas, ut sanctæ virginitatis propositum, quod, te inspirante, suscepérunt, te gubernante, custodiant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus.

Deinde dicit competenti voce, extensis manibus ante pectus, Præfationem:

Per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. R. Habemus ad Dóminum.

V. Grátias agamus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper, et ubique grátias agere, Dómine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, castorum corporum benignus habitator, et incorruptarum Deus amator animarum. Qui humanam substantiam, in primis hominibus diabólica fraude vitiatam, ita in Verbo tuo, per quod omnia facta sunt, reparas, ut eam non solum ad primæ originis innocentiam révoques, sed etiam ad experientiam æternorum bonorum, quæ novo in sæculo sunt habenda, perducas; et obstrictos adhuc conditione mortalium, jam ad similitudinem provehas Angelorum. Respice Dómine super has famulas tuas, quæ in

manu tua continentiae suæ propositum collocantes, tibi devotionem suam offerunt, a quo et ipsæ vota assumpsérunt. Quomodo enim animus mortali carne circumdatus, legem naturæ, libertatem licentiae, vim consuetudinis, et stimulos ætatis evinceret, nisi tu Deus per liberum arbitrium hunc in eis amorem virginitatis clementer accenderes, tu hanc cupiditatem in earum cordibus benignus aleres, tu fortitudinem ministrares? Effusa namque in omnes gentes gratia tua ex omni natione, quæ sub cœlo est, in stellarum innumerabilem numerum novi Testamenti hæredibus adoptatis, inter ceteras virtutes, quas filiis tuis non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, sed de Spiritu sancto tuo genitis indidisti, etiam hoc donum in quasdam mentes de largitatis tuæ fonte defluxit; ut cum honorem nuptiarum nulla interdicta minuissent, ac super sanctum conjugium nuptialis benedictio permaneret, exsisterent tamen sublimiores animæ, quæ in viri, ac mulieris cōpula fastidirent connubium, concupiscerent Sacramentum, nec imitarerentur, quod nuptiis agitur, sed diligenter quod nuptiis prænotatur. Agnovit auctorem suum beata virginitas, et æmula integritatis angelicæ, illius thalamo, illius cubiculo se devovit, qui sic perpétuæ virginitatis est sponsus, quem admodum perpétuæ virginitatis est filius. Implorantibus ergo auxilium tuum Dómine, et confirmari se benedictionis tuæ consecratione cupientibus, da protectionis tuæ munimen, et regimen, ne hostis antiquus, qui excellentiora studia subtilioribus infestat insidiis, ad obscurandam perfectæ continentiae palmam, per aliquam mentis serpat incuriam, et rapiat de proposito virginum, quod etiam moribus decet inesse nuptiarum. Sit in eis, Dómine, per donum Spiritus tui prudens modestia, sapiens benignitas, gravis lenitas, casta libertas. In caritate ferveant, et nihil extra te diligant. Laudabiliter vivant, laudarique non appetant. Te in sanctitate corporis, te in animæ suæ puritate glorificent. Amore te timeant, amore tibi serviant. Tu eis sis honor, tu gaudium, tu voluntas; tu in mœrore solatium; tu in ambiguitate consilium; tu in injuria defensio; in tribulatione patientia; in paupertate abundantia, in jejunio cibus; in infirmitate medicina. In te habeant omnia, quem diligere appetant super omnia, per te, quod sunt professæ, custodiant. Scrutatori pectorum non corpore placituræ, sed mente, transeant in numerum puellarum sapientum, ut cœlestem sponsum virtutum accensis lampadibus, cum oleo præparationis expectent, nec turbatæ improvise Regis adventu, sed securæ, cum lumine, et præcedentium Virginum choro junctæ, jucundanter occurrant: et ne excludantur cum stultis, sed regalem januam cum sapientibus Virginitibus licenter intrœant et in Agni tui perpétuo comitatu probabiles mansura castitate permaneant. Quatenus centesimi fructus, dono virginitatis decorari, te donante, mereantur.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo; ita tamen quod a circumstantibus audiatur:

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, incipit, schola prosequente, Responsorium:

Veni, elécta mea, et ponam in te thronum meum. * Quia concupívit rex spéciem tuam. V. Audi, filia, et vide, et inclína aurem tuam. * **Quia concupívit.**

Incepto Responsorio, sedet Pontifex cum mitra, et eo finito, surgunt Virgines; et duæ primæ ex eis præsentantur a paranympis Pontifici, coram quo humiliter genua flectunt, cantantes simul Antiphonam:

Ancilla Christi sum, ideo me osténdo servílem habére persónam.
Qua dicta, Pontifex interrogat illas palam, dicens:

Vultis persistere in sancta virginitate, quam professæ estis?

Et illæ simul respondent: **Volumus.**

Tum Pontifex imponit velum super caput cujuslibet, quod dependeat super scapulas, et super pectus, et usque ad oculos singulis, dicens:

Accipe velámen sacrum, quo cognoscáris mundum contempsisse, et te Christo Jesu veráriter humiliterque, toto cordis annísu, sponsam perpetuáliter subdidisse, qui te ab omni malo deféndat, et ad vitam perducát ætérnam. **R.** Amen.

Ambabus velatis, ambæ simul genuflexæ, ut erant, cantant hanc Antiphonam:

Posuit signum in faciém meam, ut nullum præter eum amátorem admittam.

Quo facto, reducuntur a matronis prædictis ad loca ordinis sui, ubi prius erant; et aliæ duæ, quæ post illas in ordine sequuntur, præsentantur Pontifici, coram quo simili modo genua flectunt, cantant, et velantur, ut primæ. Omnibus autem sic velatis, deposita mitra, surgit Pontifex, et stans versus ad illas, dicit:

V. Dóminus vobíscum. R. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Fámulas tuas, Dómine, tuæ custódia múniat pietátis, ut virginitátis sanctæ propósitum, quod, te inspiránte, suscepérunt, te protegénte, illæsum custódiat: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, vocat Virgines, incipiens Antiphonam, schola prosequente:

Desponsári, dilécta, veni, hiems tránsiit, turtur canit, víneæ florétes rédolent.

Qua incepta, sedet Pontifex cum mitra, et ea finita, illæ, quæ primæ venerant ad recipiendum velum, præsentantur Pontifici a matronis prædictis, eo modo et ordine, sicut prius. Tunc Pontifex accipiens anulum cum dextera sua, et dexteram manum Virginis cum sinistra manu sua, et mittens anulum

ipsum digito annulari dexteræ manus Virginis, desponsat illas Jesu Christo, dicens singulis:

Despónso te Jesu Christo, Fílio summi Patris, qui te illæsam custódiat. Accipe ergo ánnulum fidei, signáculum Spíritus sancti; ut sponsa Dei vocéris, et si ei fidéliter servíeris, in perpétuum coronéris. In nómine Pa + tris, et Fi + li, et Spíritus + sancti. **R.** Amen.

Quo facto, ambæ simul genuflexæ, decantant Antiphonam:

Ipsi sum desponsáta, cui Angeli sérvíunt, cujus pulchritúdinem sol et luna mirántur.

Qua cantata, reducuntur a matronis prædictis ad loca sua, et aliæ duæ, quæ illas sequuntur in ordine, præsentantur Pontifici, coram quo genuflectunt, cantant, et desponsantur, modo præmisso. Omnibus ergo sic seriatim desponsatis, et ad loca sua reductis, omnes genuflexæ simul levant in altum, et ostendunt dexteram manum, cantantes hanc Antiphonam:

Annulo suo subarrhávit me Dóminus meus Jesus Christus, et tamquam sponsam decorávit me coróna.

Deinde Pontifex cum mitra surgit, et stans versus ad illas, dicit:

Bene + dicat vos Cónditor cœli, et terræ, Deus Pater omnipotens, qui vos eligere dignátus est ad beátæ Mariæ matris Dómini nostri Jesu Christi consórtium; ut íntegram, et immaculátam virginitátem, quam professæ estis, coram Deo, et Angelis ejus conservétis; propósitum teneátis; castitátem diligátis; patiéntiam custodiátis; ut corónam virginitátis accipere mereámini. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex cum mitra stans, iterum vocat illas in cantu inchoans, schola prosequente, hanc Antiphonam:

Veni sponsa Christi, áccipe corónam, quam tibi Dóminus præparávit in ætérnum.

Incepta Antiphona, sedet Pontifex cum mitra, et ea finita, præsentantur ei a paranympis duæ primæ Virgines, ut prius, coram eo genuflexæ. Ipse autem forquem, sive coronam accipiens, imponit capiti cujuslibet Virginis, seriatim singulis dicens:

Accipe corónam virgínalis excellétiæ, ut sicut per manus nostras coronáris in terris, ita a Christo glória et honóre coronári mereáris in cœlis. Per eúndem Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Et mox ambæ simul decantant hanc Antiphonam:

Induit me Dóminus cýclade auro texta, et imménsis monílibus ornávit me.

Qua cantata, reducuntur a matronis prædictis ad loca sua; et aliæ præsentantur, quæ simili modo genuflectunt, cantant, et coronantur. Omnibus coronatis, et ad loca sua reductis, et stantibus, Pontifex, deposita mitra surgit, et stans versus ad illas, dicit:

V. Dóminus vobíscum. R. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut hæ famulæ tuæ, quæ pro spe retributionis æternæ tibi Dómino Deo desiderant consecrari, plena fide, animoque in sancto proposito permáneant. Tribue eis, Dómine, humilitatem, castitatem, obediéntiam, caritatem et ómnium bonórum óperum quantitatem: ut ad méritum æternæ glóriæ possint pervenire. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde omnibus simul genua flectentibus, Pontifex stans, ut prius, sine mitra, dicit hanc Orationem.

Orémus.

Te invocámus, Dómine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, super has famulas tuas, quæ tibi voverunt pura mente, mundoque corde servire; ut eas sociare digneris inter illos centum quadraginta quatuor millia, qui virgines permanserunt, et se cum mulieribus non coinquinaverunt; in quorum ore dolus non est inventus; ita et has famulas tuas facias permanere immaculatas usque in finem. Per immaculatum Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Qua finita, Virgines surgentes, simul cantant Antiphonam:

Ecce, quod concupivi, jam video, quod speravi, jam teneo: illi sum juncta in cœlis, quem in terris posita, tota devotióne dilexi.

Post hæc Pontifex, junctis ante pectus manibus, dicit super illas, stantes humiliter inclinatas, benedictionem.

Deus plasmator corporum, afflator animarum, qui nullam spernis ætatem, nullum sexum reprobas, nullam conditionem gratia tua ducis indignam, sed ómnium æqualis creator es, et redemptor, tu has famulas tuas, quas ex omni número gregis, ut bonus pastor, ad conservandam coronam perpétuæ virginitatis, et castimoniam animæ eligere dignatus es, tuæ protectionis scuto circumtege, et ad omne opus virtutis et glóriæ, magistrante sapientia, præpara, ut vincentes carnis illecebras, et illicita connubia recusantes, insolubilem Filii tui Dómini nostri Jesu Christi copulam mereantur. His petimus, Dómine, arma suggeras, non carnalia, sed spiritus virtute potentia, ut, te muniēte, earum sensus et membra, in earum corporibus et animabus non possit dominari peccatum; ac sub tua gratia vivere cupientibus, nihil sibi defensor malórum, et inimicus bonórum de his vasis nómini tuo consecratis prævaleat vindicare. Omnem etiam nocivum calorem imber gratiæ tuæ cœlestis exstinguat, lumen vero perpétuæ castitatis accendat; facies pudica scandalis non pateat, neque incautis occasiónem tribuat negligentia delinquendi. Sitque in eis casta virginitas; sint ornatae pariter, et

armatae fide integra, spe certa, caritate sincera: ut, preparato animo ad continentiam, virtus tanta præstetur, quæ superet diaboli universa figmenta: et contemnendo præsentia, futura sectentur: jejunia epulis carnalibus præferant: lectiones sacras et orationes convivii et potationibus anteponant: ut orationibus pastæ, et eruditionibus explætæ, illuminatæ vigiliis, opus gratiæ virginális exerceant. His igitur virtutum armis has tuas famulas intérius extériusque comuniens, præsta, inoffensum cursum virginitatis implere. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, stans dicit sequentem benedictionem super illas genuflexas.

Benedicat vos Deus Pa-ter, et Fi-lius, et Spiritus sanctus omni benedictione spirituáli; ut manentes semper incorruptæ, inviolatæ, et immaculatæ, sub vestiménto sanctæ Mariæ, matris Dómini nostri Jesu Christi, requiescat super vos Spiritus septiformis gratiæ, spiritus sapientiæ et intellectus, spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientiæ et pietatis; et repleat vos spiritus timóris Dómini, fráguiles sólidet, invalidasque confirmet, pietate allevet, et mentes regat, vias dirigat, cogitationes sanctas instituat, actus probet, ópera perficiat, caritate ædificet, sapientia illuminet, castitate muniat, scientia instruat, fide firmet, in virtute multiplicet, in sanctitate sublimet, ad patientiam præparet, ad obediéntiam subdat, sóbrias protégat, et pudicas: in infirmitate visitet, in dolore relevet, in tentatione custodiat, in prosperitate témpere, in iracundia mitiget, in iniquitate emúndet, infúndat gratiam, remittat offensam, tribuat disciplinam. Ut his, et similibus virtutibus fultæ, et sanctis opéribus illustratæ, illa semper studeatis ágere, quæ digna fiant remuneratione. Illum habeatis testem, quem habituræ estis júdicem; et vos aptétis, ut præfulgentem gestétis in manu lámpadem, intraturæ sponsi thálamum, occurratis cum gáudio, et nihil in vobis repériat fœtidum, nihil sórdidum, nihil occúltum, nihil corruptum, nihil inhonestum, sed niveas et candidas animas, corporaque lícida, atque spléndida; ut, cum ille dies treméndus remunerationis justórum, retributionisque malórum advenerit, non invéniat in vobis ultrix flamma, quod urat, sed divina pietas, quod coronet; quas jam in hoc sæculo conversatio religiósá mundávit, ut ad tribúnal æterni Regis ascensuræ, celsaque palátia, cum iisdem mereámini habere protectionem, qui sequuntur Agnum, et cantant cánticum novum sine cessatione, illic percepturæ præmium post labórem, sempérque maneatis in vivéntium regione. Atque ipse benedicat vos de cœlis, qui per crucis passionem humanum genus est dignatus venire in terris redimere, Jesus Christus Dóminus noster, qui cum æterno Patre, et Spíritu sancto in unitate perfectá vivit, et regnat Deus, in sæcula sæculórum. R. Amen.

Deinde Pontifex sedens cum mitra, publica voce anathema ponit, ne quis eas a divino servitio, quæ vexillo castitatis subjectæ sunt, abducatur; nullus earum bona surripiat, sed ea cum quiete possideant, in hanc formam:

Auctoritate omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, firmiter, et sub interminatione anathematis inhibemus, ne quis presentes Virgines, seu Sanctimoniâles a divino servitio, cui sub vexillo castitatis subjectæ sunt, abducatur, nullus earum bona surripiat, sed ea cum quiete possideant. Si quis autem hoc attentare præsumperit, maledictus sit in domo, et extra domum; maledictus in civitate, et in agro; maledictus vigilando, et dormiendo; maledictus manducando, et bibendo; maledictus ambulando, et sedendo; maledicta sint caro ejus, et ossa, et a planta pedis usque ad verticem non habeat sanitatem. Veniat super illum maledictio hominis, quam per Moysen in lege filiis iniquitatis Dominus permisit. Deleatur nomen ejus de libro viventium, et cum justis non scribatur. Fiat pars et hæreditas ejus cum Cain fraticida, cum Dathan, et Abiron, cum Anania, et Saphira, cum Simone mago, et Juda proditore, et cum eis, qui dixerunt Deo: Recede a nobis, semitam viarum tuarum nolimus. Pereat in die iudicii; devoret eum ignis perpetuus cum diabolo, et angelis ejus, nisi restituerit, et ad emendationem venerit. Fiat, fiat.

Tum dicitur Allelûja, sive ultimus Versus Tractus, vel Sequentiæ, et cetera usque ad Offertorium inclusive, Virginibus in ordine suo manentibus.

Offertorio dicto, singulæ Virgines consecratæ, velatis capitibus, ad manus Pontificis in faldistorio ante medium altaris cum mitra sedentis, offerunt, coram eo genuflexæ, quælibet candelam accensam.

Interim parantur pro eis tot Hostiæ consecrandæ, quot sunt ipsæ numero. Facta oblatione, Pontifex cum mitra sedens lavat manus; deinde, deposita mitra, surgit, et prosequitur Missam, more consueto.

Secreta.

Oblatis hostiis, quæsumus, Domine, presentibus famulabus tuis perseverantiam perpetuæ virginitatis accommoda; ut apertis januis, summi Regis adventu, regnum cœlestis cum lætitia mereantur intrare. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Postquam Pontifex se de Corpore, et Sanguine communicaverit, tum accedunt ad supremum gradum altaris Virgines ipsæ binæ et binæ, et ibidem genuflectunt; Pontifex vero singulas communicat, et omnibus communicatis, ipsæ Virgines ante altare, ut in Missa fuerunt genuflexæ, simul cantant Antiphonam:

Mel et lac ex ejus ore suscepti, et sanguis ejus ornavit genas meas.

Interim Pontifex ablutionem sumit; tum accepta mitra, stans lavat manus, deinde perficit Missam.

Postcommunio.

Deus, qui habitaculum tuum in corde pudico fundasti, respice super has famulas tuas, et quæ castigationibus assiduis postulant, tua consolatione percipiant. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Missæ finita, Pontifex dat benedictionem solemnem.

Et quia in nonnullis monasteriis est consuetudo, quod loco Diaconissatus Virginibus consecratis datur facultas incipiendi Horas canonicas, et legendi Officium in Ecclesia, Pontifex stans ante altare sine mitra, Virginibus consecratis coram eo genuflexis, dicit:

V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Exaudi, Domine, preces nostras, et super has famulas tuas spiritum tuum bene dictionis emitte; ut cœlesti munere ditata, et tuæ majestatis gratiam possint acquirere, et bene vivendi aliis exemplum præbere. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, et tradit Breviarium illis, ambabus manibus ipsum tangentibus, dicens:

Accipite librum, ut incipiatis Horas canonicas, et legatis Officium in Ecclesia. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. *R.* Amen.

Surgit Pontifex, mitra deposita, et conversus ad altare incipit Hymnum. Te Deum laudamus, quem chorus prosequitur usque ad finem ut supra pag. 50. et eo finito, duæ ex choro dicunt:

V. Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis.

Respondet chorus:

R. A templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.

Et Pontifex stans in cornu Epistolæ altaris, conversus ad altare, ex libro ibidem super altari posito, dicit:

Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præveni, et adjuvando prosequere; ut cuncta nostra oratio, et operatio a te semper incipiat, et per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Post hæc Virgines consecratæ revertuntur ad portam monasterii, ubi Pontifex eas coram se genuflexas præsentat Abbatisse similiter genuflexæ dicens:

Vide, quomodo istas consecratas Deo serves, et repræsentes immaculatas; redditura pro eis rationem, ante tribunal sponsi earum, venturi iudicis.

Tum Pontifex redit ad Ecclesiam, dicens:

Dominus vobiscum.

Initium sancti Evangelii secundum Joannem.

In principio etc.

Et sacris vestibus depositis, vadit in pace.

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE REGIS.

Quoniam Rex est coronandus, Episcopi regni ad civitatem, ubi coronatio fieri debet, convocantur. Rex triduanum jejunium devote peragit per hebdomadam præcedentem, videlicet quarta, et sexta Feria, et Sabbato. Dominica vero proxima sequenti coronatur, qua ipse Rex se ad communionem parat. Ecclesia vero ipsa Metropolitana, sive Cathedralis, ubi solemnitas celebrabitur, paratur, et ornatur, quo melius fieri poterit. Ad altare majus parantur ea, quæ consueta sunt parari, Pontifice celebrante; et credentia juxta altare cum rebus opportunis. Super altare ponitur gladius, corona, et sceptrum Regi danda, et oleum Catechumenorum, bombyx ad ligandum, et extergendum brachium Regis, et inter scapulas post unctionem, fascia ad ligandum bombycem in brachio. Paratur in Ecclesia in loco competenti thalamus, sive suggestum pro Rege, in quo sit regalis sedes ornata, et thalamus ipse sit ornatus pannis sericeis, et auleis. Sed advertendum est, quod altitudo thalami non sit major quam gradus supremus altaris. Paratur etiam in loco convenienti tentorium, sive papilio, sub quo Rex vestes regales, pro regni consuetudine, quæ ibidem pro eo parantur, suo tempore recipit. Et si Regina etiam simul est coronanda, paratur pro ea alius thalamus, non longe a regio, sed illo aliquantulum humilior; et ita sunt situandi thalami, ut inde possint videri altare, et Pontifex celebrans. Parantur etiam ante altare hinc et inde sedes, pro numero Episcoporum coronationi interessentium.

Die autem Dominica, qua Rex benedicendus, et coronandus est, omnes Episcopi conveniunt mane in Ecclesia, in qua hoc fieri debet; et Metropolitanus, sive Pontifex, ad quem spectat, parat se solemniter cum ministris, Missam celebraturus, paramentis temporibus convenientibus. Episcopi vero induuntur supra rochetum (vel supra superpelliceum, si sint Religiosi) amictu, stola, pluviali albo, et mitra simplici. Quibus omnibus paratis, Metropolitanus in faldistorio ante medium altaris posito sedet cum mitra, et Episcopi parati hinc et inde, super sedibus pro eis paratis, quasi in modum coronæ sedentes, sibi assistunt. Interim Rex, vestibus militaribus indutus, cum suis Prælatibus domesticis non paratis, ac Baronibus, Nobilibus, et aliis venit ad Ecclesiam; et cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis veniunt ei obviam, et cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum inter se medium, bireto deposito, usque ante Metropolitanum deducunt, cui Rex caput inclinans, humilem reverentiam exhibet, qua facta, prior Episcoporum deducentium stans, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit intelligibili voce:

Reuerendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, ut præsentem egregium militem ad dignitatem Régiam sublevétis.

Interrogat Metropolitanus:

Scitis illum esse dignum, et utilem ad hanc dignitatem?

Ille respondet:

Et nóvimus, et crédimus eum esse dignum, et utilem Ecclesiæ Dei; et ad régimen hujus Regni.

Metropolitanus dicit: Deo grátias.

Tunc sedet Rex medius inter duos Episcopos deducentes, congruenti spatio a Metropolitano, ita ut illi faciem vertat; ipsi etiam deducentes Episcopi, senior ad dexteram, alius ad sinistram Regis se collocant, ita ut et ipsi ad alterutrum facies vertant. Quibus sic sedentibus, postquam aliquantulum quieverint, Metropolitanus coronandum Regem admonet, dicens:

Cum hódie per manus nostras, óptime Princeps, qui Christi Salvatoris nostri vice in hac re fúngimur (quamvis indigni) sacram unctionem, et Regni insígnia sis suscepturus; bene est, ut te prius de ónere, ad quod destináris, moneámus. Régiam hódie súscipis dignitatem, et regéndi fidéles pópulos tibi commissos curam sumis. Præclárum sane inter mortáles locum, sed discriminis, labóris, atque anxietátis plenum. Verum, si consideráveris, quod omnis potéstas a Dómino Deo est, per quem Reges regnant, et legum conditóres justa decérunt; tu quoque de grege tibi commisso ipsi Deo ratióne es redditurus. Primum, pietátem servábis; Dóminum Deum tuum tota mente ac puro corde coles; Christiánam religióne ac fidem Cathólicam, quam ab incunábulis proféssus es, ad finem usque inviolátam retinébis, eámque contra omnes adversántes pro víribus defédes. Ecclesiárum Prælatís, ac réliquis Sacerdóti-bus condígnam reveréntiam exhibébis. Ecclesiásticam libertátem non conculcábis. Justítiam, sine qua nulla societas diu consistere potest, erga omnes inconcússe administrábis, bonis præmia, nóxiis débitas pœnas retribuendo. Víduas, pupíllas, paúperes, ac débiles ab omni oppressióne defédes. Omnibus te adeúntibus benignum, mansuétum, atque affábilem, pro Régia tua dignitáte te præbébis. Et ita te geres, ut non ad tuam, sed totius pópuli utilitátem regnáre præmiúmque benefactórum tuórum, non in terris, sed in cœlo exspectáre videáris. Quod ipse præstáre dignétur, qui vivit et regnat Deus, in sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Rex electus accedit ad Metropolitanum, et coram eo, detecto capite, genuflexus, facit hanc professionem, dicens:

Ego N. Deo annuente, futurus Rex N. profiteor, et promitto coram Deo et Angelis ejus deinceps legem, justitiam et pacem Ecclesiæ Dei, populóque mihi subjécto pro posse et nosse, facere ac serváre; salvo condígnio misericórdiæ Dei respéctu, sicut in consilio fidélium meórum mélius pótero inveníre. Pontificibus quoque Ecclesiárum Dei, condígnum et canónicum honórem exhibére; atque ea, quæ ab Imperatóribus, et Régibus ecclésiis colláta, et réddita sunt, inviolábiliter observáre. Abbátibus, Comítibus, et Vassállis meis cóngruum honórem, secúndum consílium fidélium meórum præstáre.

Deinde ambabus manibus tangit librum Evangeliorum, quem Metropolitanus ante se apertum tenet, dicens:

Sic me Deus adjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Postea Rex electus Metropolitanam manum reverenter osculatur.

His expeditis, illo genuflexo manente, Metropolitanus, deposita mitra, surgit et stans versus ad ipsum coronandum, dicit competenti voce sequentem Orationem, quam etiam dicunt omnes Pontifices parati, similiter sine mitris stantes; dicunt etiam omnia alia benedictionem et coronationem ipsam concernentia, voce submissa, Metropolitanum tamen in omnibus observantes, et imitantes.

Orémus.

Omnipotens sempiternus Deus, Creator omnium, Imperator Angelorum, Rex regum, et Dominus dominantium, qui Abraham fidem servum tuum de hostibus triumphare fecisti, Moysi, et Josue populo tuo prelati multiplicem victoriam tribuisti, humilemque David puerum tuum regni fastigio sublimasti, et Salomonem sapientiae pacisque ineffabili munere ditasti, respice, quaesumus, Domine, ad preces humilitatis nostrae, et super hunc famulum tuum **N.** quem supplici devotione in Regem eligimus, bene **✠** dictionum tuarum dona multiplica, eumque dexteræ tuæ potentia semper, et ubique circumda; quatenus predicti Abrahamæ fidelitate firmatus, Moysi mansuetudine fretus, Josue fortitudine munitus, David humilitate exaltatus, Salomonis sapientia decoratus, tibi in omnibus complacet, et per tramitem justitiae inoffenso gressu semper incedit; tuæ quoque protectionis galea munitus, et scuto insuperabili jugiter protectus, armisque coelestibus circumdatus, optabilis de hostibus sanctæ crucis Christi victoriæ triumphum feliciter capiat, terroremque suæ potentiae illis inferat, et pacem tibi militantibus lætanter reportet. Per Christum Dominum nostrum, qui virtute sanctæ crucis tartara destruxit, regnoque diaboli superato, ad cælos victor ascendit, in quo potestas omnis, regnique consistit victoria, qui est gloria humilium, et vita salusque populorum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Post hæc Metropolitanus cum mitra procumbit supra faldistorium. Rex vero ad ejus sinistram in terram se prosternit, aliis Prælati paratis ante sedes suas similiter procumbentibus. Tunc cantores incipiunt, et proseguuntur Litanias, ut supra. pag. 18. choro respondente. Cum dictum fuerit:

Ut omnibus fidelibus, etc.

R. Te rogamus, audi nos.

Metropolitanus surgit, et accepto baculo Pastoralis in sinistram manum, super electum Regem prostratum dicit:

Ut hunc electum in Regem coronandum bene **✠** dicere digneris.

R. Te rogamus audi nos.

Secundo dicit:

Ut hunc electum in Regem coronandum bene **✠** dicere, et consecrare digneris. **R.** Te rogamus audi nos.

Producendo semper super eum signum crucis. Idem dicunt, et faciunt Episcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitus, cantoribus resumentibus et perficientibus Litanias. Quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra surgit, illo prostrato, atque Episcopis, deposita mitra, genuflexis manentibus, versus ad coronandum, dicit:

Pater noster.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvum fac servum tuum Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

V. Esto ei Domine turris fortitudinis. **R.** A facie inimici.

V. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Praetende Domine huic famulo tuo dexteram coelestis auxilii; ut te toto corde perquirat, et quæ digne postulat, consequi mereatur.

Actiones nostras, quaesumus Domine, aspirando praeveni, et adjuvando prosequere; ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat, et per te coepta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Post hæc Metropolitanus sedet, accipit mitram, et electus Rex coram eo genuflectit; et circumstantibus Prælati paratis cum suis mitris in modum coronæ, Metropolitanus intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et inungit in modum crucis illius brachium dexterum, inter juncturam manus, et juncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens hanc Orationem:

Deus, Dei Filius, Jesus Christus Dominus noster, qui a Patre oleo exultationis unctus est præ participibus suis, ipse per præsentem sanctæ unctionis infusionem, Spiritus Paracliti super caput tuum bene **✠** dictionem infundat, eandemque usque ad interiora cordis tui penetrare faciat; quatenus hoc visibili et tractabili oleo, dona invisibilia percipere, et temporali regno justis moderationibus peracto, æternaliter cum eo regnare merearis, qui solus sine peccato Rex regum vivit, et gloriatur cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Orémus.

Omnipotens sempiternus Deus, qui Hazaël super Syriam, et Jehu super Israël per Eliam, David quoque et Saulem per Samuelem prophetam in Reges inungi fecisti, tribue, quaesumus, manibus

nostris opem tuæ benedictionis, et huic famulo tuo **N.** quem hodie, licet indigni, in Regem sacra unctione delinimus, dignam delibutionis hujus efficaciam et virtutem concede: constitue, Domine, principatum super humerum ejus; ut sit fortis, justus, fidelis, providus, et indefessus regni hujus, et populi tui gubernator, infidelium expugnator, justitiae cultor, meritorum et demeritorum remunerator, Ecclesiae tuæ sanctae, et fidei christianae defensor, ad decus, et laudem tui nominis gloriosi. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Quo facto, Metropolitanus mica panis abstergit pollicem, et lavat manus, surgit cum mitra, descendit ante altare, ubi deposita mitra stans cum suis ministris, facit Confessionem. Rex vero electus ad partem se retrahit, et genuflexus cum suis Praelatis domesticis idem facit. Similiter et Episcopi parati sine mitris stantes, bini et bini, Confessionem dicunt. Finita Confessione, Metropolitanus ascendit ad altare, et procedit in Missa more solito usque ad Alleluja sive ultimum Versum Tractus, vel Sequentiae exclusive, Praelatis paratis juxta suas sedes stantibus, vel sedentibus, prout tempus requirit. Interim schola inchoat Introitum, et prosequitur in Missa; et Rex a suis ducitur in sacristiam, vel sub papillione ad hoc parato, ubi inter scapulas, et brachium inunctum bombyce bene abstergitur, et induitur regalibus indumentis, ex more regni. Paratus itaque Rex, et ornatus, procedit cum suis Praelatis, Baronibus, et aliis ad eminentem et ornatum thalamum, in Ecclesia sibi preparatum, et ibi super aliquo faldistorio ornafo genuflexus incumbens, audit Missam, quam Praelati sui non parati circumstantes etiam genuflexi legunt usque ad Alleluja sive ultimum Versum Tractus, vel Sequentiae exclusive. Missa dicitur de die, et cum Oratione diei dicitur pro ipso electo Rege, sub uno. Per Dominum, haec Oratio:

Quæsumus, omnipotens Deus: ut famulus tuus **N.** Rex noster, qui tua miseratione suscepit regni gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa; quibus decenter ornatus, et vitiorum monstra devitare, et ad te, qui via, veritas et vita es, gratus valeat pervenire. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Graduali cantato, Metropolitanus sedet ante altare cum mitra in faldistorio, et Rex a suis associatus medius inter priores Praelatos paratos ad Metropolitanum reducit, cui facta reverentia, ut prius, genuflectit, coram eo. Tunc Metropolitanus accipit gladium, quem unus ministrorum sibi porrigit de altari, et illum evaginatum tradit in manus Regis, dicens:

Accipe gladium de altari sumptum per nostras manus, licet indignas, vice tamen, et auctoritate sanctorum Apostolorum consecratus, tibi regaliter concessum, nostraeque bene dictionis officio in defensionem sanctae Dei Ecclesiae divinitus ordinatum: et memor esto ejus, de quo Psalmista prophetavit, dicens: Accingere gladio tuo super femur tuum potentissime; ut in hoc per eundem vim aequitatis exerceas, molem iniquitatis potenter destruas, et sanctam Dei Ecclesiam, ejusque fideles propugnes, ac protegas; nec minus

sub fide falsos, quam christiani nominis hostes execreris, ac dispergas; viduas, et pupillos clementer adjuves ac defendas; desolata restaures, restaurata conserves: ulciscaris injusta, confirmes bene disposita; quatenus haec agendo, virtutum triumpho gloriosus, justitiaeque cultor egregius, cum mundi Salvatore sine fine regnare merearis: Qui cum Deo Patre, et Spiritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

His expeditis, ensis a ministris in vaginam reponitur et Metropolitanus accingit ense Regem, dicens:

Accingere gladio tuo super femur tuum potentissime; et attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem vicierunt regna.

Et mox Rex accinctus surgit, et eximit ensem de vagina, illumque viriliter vibrat; deinde super brachium sinistrum tergit, et in vaginam reponit; ac iterum coram Metropolitano genuflectit. Tunc ei corona imponitur, quam omnes Praelati parati, qui adsunt, de altari per Metropolitanum sumptam manibus tenent, ipso Metropolitano illam regente, capiti illius imponente, ac dicente:

Accipe coronam regni, quae, licet ab indignis, Episcoporum tamen manibus, capiti tuo imponitur. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, quam sanctitatis gloriam, et honorem, et opus fortitudinis, significare intelligas, et per hanc te participem ministerii nostri non ignores. Ita ut sicut nos in interioribus pastores, retoresque animarum intelligimur, ita et tu in exterioribus verus Dei cultor, strenuusque contra omnes adversitates Ecclesiae Christi defensor assistas, regni tibi a Deo dati, et per officium nostrae benedictionis in vice Apostolorum, omniumque Sanctorum, regimini tuo commissi utilis executor, proficuusque regnator semper appareas; ut inter gloriosos athletas, virtutum gemmis ornatus, et praemio sempiternae felicitatis coronatus cum Redemptore ac Salvatore nostro Jesu Christo, cujus nomen, vicemque gestare crederis, sine fine gloriaris: Qui vivit, et imperat Deus cum Patre, et Spiritu sancto in saecula saeculorum. **R.** Amen.

Postea Metropolitanus dat ei adhuc genuflexo sceptrum, dicens:

Accipe virgam virtutis, ac veritatis, qua intelligas te obnoxium mulcere pios, terrere reprobos, errantes viam docere, lapsis manum porrigere, disperdere superbos, et relevare humiles; et aperiat tibi ostium Jesus Christus Dominus noster, qui de semetipso ait: Ego sum ostium: per me si quis introierit, salvabitur; qui est clavis David, et sceptrum domus Israel; qui aperit, et nemo claudit; claudit, et nemo aperit. Sitque tibi ductor, qui educit victum de domo carceris, sedentem in tenebris, et umbra mortis: et in omnibus sequi merearis eum, de quo David propheta cecinit: Sedes tua, Deus, in saeculum saeculi: virga directionis, virga regni tui, et imitando ipsum, diligas justitiam, et odio habeas iniquitatem, quia propterea unxit te Deus, Deus tuus, ad exemplum illius, quem ante saecula unxerat oleo exultationis, praecipibus suis,

Jesum Christum Dóminum nostrum: Qui cum eo vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tunc Regi surgenti discingitur ensis, et in vagina datur alicui, qui eum ante Regem immediate portat. Et Metropolitanus cum aliis Prælati paratis deducit Regem, sceptrum in manu, et coronam in capite ferentem, medium inter se a dextris, et digniorem Prælatum paratum a sinistris Regis incedentem, ad solium supra thalamum, et adjuvante eum digniore Prælate prædicto, inthronizat Regem in solio, dicens:

Sta, et rétime ámodo locum tibi a Deo delegátum, per auctoritatem omnipoténtis Dei, et per præsentem traditionem nostram, ómnium scilicet episcopórum, ceterorúmque Dei servórum; et quanto clerum sacris altáribus propinquiórem pèrspicis, tanto ei potiórem in locis cóngruis honórem impèndere memineris; quátenus mediátor Dei et hóminum, te mediátorem cleri et plebis permanére fáciat.

Deinde Metropolitanus, deposita mitra, stans versus ad altare inchoat, schola prosequente, Hymnum. *Te Deum laudamus.* pag. 50.

Qui totus dicitur: quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Regis, ibi continuo manens usque ad finem Hymni; et eo finito, Metropolitanus stans ut prius ad dexteram Regis, sine mitra, dicit super illum Versum:

V. Firmétur manus tua, et exaltétur dèxtera tua.

R. Justítia, et judícium præparátio sedis tuæ.

V. Dñe exáudi oratióem meam. *R.* Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Deus, qui victrices Móysi manus in oratióne firmásti, qui quamvis ætáte languésceret, infatigábili sanctitate pugnábat: ut dum Amalech iníquus vincitur, dum profánus natiónum pópulus subjugátur, exterminátis alienígenis, hæreditáti tuæ possessio copiósa servíret, opus mánuum tuárum pia nostræ oratiónis exauditióne confírma; habémus et nos apud te, sancte Pater, Dóminum Salvátorem, qui pro nobis manus suas exténdit in cruce, per quem étiam precámur, Altíssime, ut tua poténtia suffragánte, universórum hóstium frangátur impietas, populúsque tuus, cessánte formídine, te solum timére condíscat. Per eúdem Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Deus, inenarrábilis auctor mundi, conditor géneris humáni, confirmátor regni, qui ex útero fidélis amíci tui Patriárchæ nostri Abrahæ præelegisti Regem sæculis profutúrum, tu præsentem insignem Regem hunc cum exércitu suo, per intercessióem beátæ Mariæ semper Vírginis, et ómnium Sanctórum, úberi bene ✠ dictione locupléta; et in sólium regni firma stabilitate connécte; visita eum, sicut visitásti Móysen in rubo, Jósue in prælio, Gedeónem in agro, Samuélem in templo, et illa eum sidérea bene ✠ dictione, ac sapiéntiæ tuæ rore perfúnde, quam beátus David in psaltério et Sá-

lomon filius ejus, te remuneránte, percépit de cælo. Sis ei contra ácies inimicórum lorica, in advérsis gálea, in próspéris sapiéntia, in protectiόne clýpeus sempitérnus. Et præsta, ut gentes illi téneant fidem, próceres sui hábeant pacem, diligant caritatem, abstíneant se a cupiditate, loquántur justítiam, custódiant veritatem, et ita pópulus iste sub ejus império púllulet, cólitis benedictiόne æternitátis, ut semper tripudiántes máneant in pace, ac victóres. Quod ipse præstáre dignétur: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Quibus finitis, Metropolitanus cum Prælati paratis redit ad sedem suam vel faldistorium, prope altare, et (nisi sit coronanda Regina) dicitur Allelúja, sive ultimus Versus Tractus, vel Sequentiæ, Evangelium, et alia usque ad Offertorium inclusive. Quo dicto, Metropolitanus residet in faldistorio suo ante medium altaris cum mitra, et Rex a suis Prælati, et Baronibus associatus venit ante Metropolitanum, coram quo genuflexus, detecto capite, offert ei aurum, quantum sibi placet, et manum Metropolitanani recipientis osculatur.

Deinde ad solium suum revertitur. Metropolitanus lavat manus, surgensque accedit ad altare, et prosequitur Missam usque ad Communionem.

Cum Secreta diei, dicitur Secreta pro Rege, sub una conclusiόne Per eúdem Dóminum nostrum.

Secreta.

Múnera, Dómine quæsumus, obláta sanctífica: ut et nobis Unigéniti tui corpus et sanguis fiant; et Regi nostro ad obtinéndam animæ corporisque salutem, et ad peragéndum injúctum officium, te largiénte, usquequáque proficiant. Per eúdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejúsdem Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Pax datur Regi per primum ex Prælati paratis, cum instrumento ad hoc ordinato. Postquam Metropolitanus se de Corpore et Sanguine, quem totum sumere debet, communicaverit, Rex, detecto capite de thalamo suo accedit ad altare, coram quo, in supremo gradu, genuflectit, et Metropolitanus conversus ad Regem, ipsum communicat. Rex, priusquam communionem sumat, osculatur manum dexteram Metropolitanani, et sumpta communiōne, ex calice de manu Metropolitanani se purificat, et purificatus ad thalamum suum revertitur. Metropolitanus vero ablutionem sumit, et accepta mitra, lavat manus, et perficit Missam.

Cum Postcommuniōne diei, dicitur Postcommuniō pro Rege, sub una conclusiōne Per Dóminum.

Postcommuniō.

Hæc, Dómine, oblátio salutáris, fámulum tuum *N.* Regem nostrum ab ómnibus tueátur advérsis: quátenus et ecclesiásticæ pacis obtíneat tranquillitatem; et post hujus témporis decúrsum, ad ætérnam pervéniat hæreditatem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem, ut supra; qua data, singuli ad sua revertuntur.

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE REGINÆ.

SI vero tunc Regina benedicenda sit, et coronanda, quam primum, ipso Rege inthronizato, et orationibus expletis, Metropolitanus cum Prælati paratis ad altare reversus in faldistorio sedet. Rex de solio suo surgens, cum comitiva sua, coronam in capite, et sceptrum in manu gestans, ante altare ad Metropolitanum proficiscitur, et facta ei reverentia, stans, detecto capite, petit Reginam benedici, et coronari, sub his verbis:

Reuerendissime Pater, postulamus, ut Consortem nostram nobis a Deo conjunctam benediscere, et corona Reginali decorare dignemini, ad laudem, et gloriam Salvatoris nostri Jesu Christi.

Deinde ad solium suum revertitur.

Tunc Regina, quæ in aliquo loco ad partem in Ecclesia a principio steterat, a duobus Episcopis paratis, non his, qui Regem deduxerunt, sed primis post eos, crine soluto, et capite velato, in vestibus suis communibus ad Metropolitanum ante altare deducitur; et facta Metropolitanano reverentia, coram illo genuflectit, et ejus manum osculatur.

Tunc surgit Metropolitanus cum mitra, et in faldistorio procumbit. Regina vero ad ejus sinistram in terram se prosternit; et inchoantur, ac perficiuntur Litanie, ut supra. pag. 18. Quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, et stans versus ad illam ante se genuflexam, dicit sequentem Orationem intelligibili voce; quam etiam, et alia sequentia adstantes Prælati parati submissa voce dicunt:

Orémus.

Omnipotens sempiternæ Deus, hanc famulam tuam N. cœlesti bene ✠ dictione sanctifica, quam in adiutorium regni Reginam eligimus, tua ubique sapientia eam doceat et confortet, atque Ecclesia tua fidèlem famulam semper agnoscat. Per Dòminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus,

Deinde, extensis manibus ante pectus, dicit:

Per omnia sæcula sæculòrum. **R.** Amen.

V. Dòminus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda.

R. Habémus ad Dòminum.

V. Grátias agámus Dòmino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutàre, nos tibi semper et ubique grátias ágere: Dòmine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, honòrum cunctòrum auctor, ac distributor, benedictionumque omnium largus infúsor, tribue super hanc famulam tuam Reginam bene ✠ dictionis tuæ cópiam; et quam humana eléctio sibi præesse gaudet, tua supèrnæ electiònis et benedictiònis infúsiò accumulè. Concède ei, Dòmine, auctoritatè regiminis, consilii magnitudinè, sapièntiæ, prudèntiæ, et intellèctus abundantiàm, religiònis ac pietatis custodiàm; quatenus mereatur benedici et augmentari in nòmine, ut Sara; visitari et fœcundari, ut Rebècca; contra omnium muniri vitiòrum monstra, ut Judith; in regimine regni éligi, ut Esther, ut, quam humana nititur fragilitas benediscere, cœlestis pòtius íntimi roris répleat infúsiò. Et quæ a nobis éligitur, et bene ✠ dicitur in Reginam, a te mereatur obtinère præmiùm æternitatis perpétuæ. Et sicut ab hominibus sublimatur in nòmine, ita a te sublimetur fide et operatione. Illo etiam sapièntiæ tuæ eam rore perfunde, quem beátus David in repromissionè, et filius ejus Sálomon percèpit in locupletatione. Sis ei, Dòmine, contra cunctòrum ictus inimicòrum lorica, in advèrsis gálea; in pròsperis sapièntia; in protectione clýpeus sempiternus. Sequatur pacem, diligat caritatè, abstineat se ab omni impietate; loquatur justitiam, custodiât veritatè, sit cultrix justitiæ et pietatis, amátrix religiònis. Vigeatque præsentì bene ✠ dictione in hoc ævo annis plúrimis, et in sempiterno sine fine æternis.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Per Dòminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculòrum. **R.** Amen.

Qua Præfatione expleta, sedet Metropolitanus, et accepta mitra, inungit in modum crucis cum oleo Catechumenorum illius brachium dexterum, inter juncturam manus, et juncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens:

Deus Pater æternæ glóriæ sit tibi adjutor, et Omnipotens benedicat tibi; preces tuas exaudiât; vitam tuam longitudine dièrum adimpleat; benedictiònem tuam júgiter confirmet, te cum omni

pópulo in ætérnum consérvet; inimicos tuos confusióne induat; et super te Christi sanctificatio, atque hujus ólei infúsis floreat; ut, qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipse in cœlis cónferat méritum Angelórum; ac benedicat te, et custódiat in vitam ætérnam Jesus Christus Dóminus noster: Qui vivit et regnat Deus, in sœcula sœculórum. *R.* Amen.

Quo facto, surgit Regina, et a suis ducitur ad sacristiam, seu papilionem, ubi Rex regales vestes indutus est, ibi et ipsa induitur vestibus reginalibus, quibus induta reducitur ad Metropolitanum adhuc cum mitra in faldistorio sedentem, qui imponit illi ante se genuflexæ coronam, dicens:

Accipe coronam glóriæ, ut scias te esse consórtem Regni, populoque Dei semper prospere cónsulas; et quanto plus exaltáris, tanto ámplius humilitátem diligas, et custódiás, in Christo Jesu Dómino nostro.

Et mox dat ei sceptrum, dicens:

Accipe virgam virtútis, ac veritátis, et esto paupéribus miséricors, et affábilis; víduis, pupillis, et órphanis diligentíssimam curam exhibeas; ut omnipotens Deus aúgeat tibi grátiam suam: Qui vivit et regnat in sœcula sœculórum.

R. Amen.

Quo facto surgit Regina, et Episcopi parati qui ipsam ad altare deduxerunt, eam associant usque ad suum thalamum, ubi sedet in solio suo, matronis ejus ipsam comitantibus; deinde dicitur Allelúja, sive ultimus Versus Tractus, vel Sequentiæ, Evangelium, et Offertorium. Quo dicto, Regina cum Rege a suis tantum associati, vadunt ad offerendum Metropolitanum, in faldistorio ante medium altaris sedenti, de auro quantum volunt, et manum Metropolitanum recipientis osculantur; deinde revertuntur ambo ad thalamum suum, et proceditur in Missa usque ad communionem. Data pace Regi et Reginae, per primum ex Prælati paratis, cum instrumento ad hoc ordinato, Rex et Regina a suis tantum associati descendunt de thalamis, et veniunt ad altare, ubi in supremo gradu genuflectunt; et percepta communione, Metropolitanus ponit ambas hostias consecratas super patenam, et conversus ad Regem et Regina, eos communicat.

Rex, priusquam communionem sumat, osculatur manum dexteram Metropolitanum, tum simili modo communicat Regina, quæ similiter ejus manum osculatur, et successive ambos ex calice suo purificat, qui purificati ad thalamos suos revertuntur, eo ordine, quo venerunt. Metropolitanus vero ablutionem sumit; et accepta mitra, lavat manus, perficitque Missam, et in fine dat benedictionem solemnem. Qua data, Rex et Regina vadunt ad palatium suum, et Metropolitanus, atque alii Prælati omnes deponunt vestes sacras, et ad propria quisque revertitur.

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE REGINÆ SOLIUS.

SI autem, Rege jam pridem coronato, Regina sola, ut conjux illius, coronanda sit, parantur duo thalami, et alius locus, in quo Regina a principio officii usque ad tempus coronationis exspectat. Vocantur omnes Prælati regni, atque omnia alia fiunt, quæ supra pro coronatione Regis ordinata sunt.

Die autem statuto, Metropolitanum, et Prælati in Ecclesia constituti, et se vestientibus, Rex vestibus regalibus indutus cum corona in capite, et sceptro in manu, ense præcedente, a suis associatus venit ad Ecclesiam, et ascendit thalamum suum; et Metropolitanum, ac Prælati omnibus paratis, incipitur Missa, more solito, et continuatur usque ad Allelúja, sive ultimum Versum Tractus, vel Sequentiæ exclusive. Tum Rex coronam, et sceptrum ferens descendit de thalamo suo, et Metropolitanum in faldistorio ante altare cum mitra sedente, stans, detecto capite, petit ab eo Reginam benedici, et coronari, sub his verbis:

Reuerendissime Pater, postulámus, ut Consórtem nostram nobis a Deo conjúctam benedicere, et coróna Regináli decoráre dignémini, ad laudem et glóriam Salvatóris nostri Jesu Christi.

Deinde ad thalamum suum revertitur; et Regina, quæ usque tunc in aliquo loco ad partem in Ecclesia steterat, a duobus prioribus Prælati paratis, crine soluto, et capite velato, ducitur ad Metropolitanum ante altare sedentem, et facta ei reverentia, coram eo genuflectit, et ejus manum osculatur. Tunc surgit Metropolitanus, et cum mitra procumbit supra faldistorium. Regina vero ad ejus sinistram se in terram prosternit, et inchoantur Litanie prout supra, pag. 18. et perficiuntur, atque omnia alia fiunt, quæ supra in coronatione Reginae dicta sunt, usque ad Offertorium, ad quod poterit Rex cum Regina procedere, vel Regina sola, prout Regi placebit.

Facta communione per Metropolitanum, communicatur Regina.

Deinde perficitur Missa, et in fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem, etc.

pópulo in ætérnum consérvet; inimicos tuos confusióne induat; et super te Christi sanctificatio, atque hujus ólei infúsis floreat; ut, qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipse in cœlis cónferat méritum Angelórum; ac benedicat te, et custódiat in vitam ætérnam Jesus Christus Dóminus noster: Qui vivit et regnat Deus, in sœcula sœculórum. *R.* Amen.

Quo facto, surgit Regina, et a suis ducitur ad sacristiam, seu papilionem, ubi Rex regales vestes indutus est, ibi et ipsa induitur vestibus reginalibus, quibus induta reducitur ad Metropolitanum adhuc cum mitra in faldistorio sedentem, qui imponit illi ante se genuflexæ coronam, dicens:

Accipe corónam glóriæ, ut scias te esse consórtem Regni, populoque Dei semper prospere cónsulas; et quanto plus exaltáris, tanto ámplius humilitátem diligas, et custódiás, in Christo Jesu Dómino nostro.

Et mox dat ei sceptrum, dicens:

Accipe virgam virtútis, ac veritátis, et esto paupéribus miséricors, et affábilis; víduis, pupillis, et órphanis diligentíssimam curam exhibeas; ut omnipotens Deus aúgeat tibi grátiam suam: Qui vivit et regnat in sœcula sœculórum.

R. Amen.

Quo facto surgit Regina, et Episcopi parati qui ipsam ad altare deduxerunt, eam associant usque ad suum thalamum, ubi sedet in solio suo, matronis ejus ipsam comitantibus; deinde dicitur Allelúja, sive ultimus Versus Tractus, vel Sequentiæ, Evangelium, et Offertorium. Quo dicto, Regina cum Rege a suis tantum associati, vadunt ad offerendum Metropolitanum, in faldistorio ante medium altaris sedenti, de auro quantum volunt, et manum Metropolitanum recipientis osculantur; deinde revertuntur ambo ad thalamum suum, et proceditur in Missa usque ad communionem. Data pace Regi et Reginae, per primum ex Prælati paratis, cum instrumento ad hoc ordinato, Rex et Regina a suis tantum associati descendunt de thalamis, et veniunt ad altare, ubi in supremo gradu genuflectunt; et percepta communione, Metropolitanus ponit ambas hostias consecratas super patenam, et conversus ad Regem et Reginae, eos communicat.

Rex, priusquam communionem sumat, osculatur manum dexteram Metropolitanum, tum simili modo communicat Reginae, quæ similiter ejus manum osculatur, et successive ambos ex calice suo purificat, qui purificati ad thalamos suos revertuntur, eo ordine, quo venerunt. Metropolitanus vero ablutionem sumit; et accepta mitra, lavat manus, perficitque Missam, et in fine dat benedictionem solemnem. Qua data, Rex et Regina vadunt ad palatium suum, et Metropolitanus, atque alii Prælati omnes deponunt vestes sacras, et ad propria quisque revertitur.

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE REGINÆ SOLIUS.

SI autem, Rege jam pridem coronato, Regina sola, ut conjux illius, coronanda sit, parantur duo thalami, et alius locus, in quo Regina a principio officii usque ad tempus coronationis exspectat. Vocantur omnes Prælati regni, atque omnia alia fiunt, quæ supra pro coronatione Regis ordinata sunt.

Die autem statuto, Metropolitanum, et Prælati in Ecclesia constituti, et se vestientibus, Rex vestibus regalibus indutus cum corona in capite, et sceptro in manu, ense præcedente, a suis associatus venit ad Ecclesiam, et ascendit thalamum suum; et Metropolitanum, ac Prælati omnibus paratis, incipitur Missa, more solito, et continuatur usque ad Allelúja, sive ultimum Versum Tractus, vel Sequentiæ exclusive. Tum Rex coronam, et sceptrum ferens descendit de thalamo suo, et Metropolitanum in faldistorio ante altare cum mitra sedente, stans, detecto capite, petit ab eo Reginae benedici, et coronari, sub his verbis:

Reuerendissime Pater, postulámus, ut Consórtem nostram nobis a Deo conjúctam benedicere, et coróna Regináli decoráre dignémini, ad laudem et glóriam Salvatóris nostri Jesu Christi.

Deinde ad thalamum suum revertitur; et Regina, quæ usque tunc in aliquo loco ad partem in Ecclesia steterat, a duobus prioribus Prælati paratis, crine soluto, et capite velato, ducitur ad Metropolitanum ante altare sedentem, et facta ei reverentia, coram eo genuflectit, et ejus manum osculatur. Tunc surgit Metropolitanus, et cum mitra procumbit supra faldistorium. Regina vero ad ejus sinistram se in terram prosternit, et inchoantur Litanie prout supra, pag. 18. et perficiuntur, atque omnia alia fiunt, quæ supra in coronatione Reginae dicta sunt, usque ad Offertorium, ad quod poterit Rex cum Regina procedere, vel Regina sola, prout Regi placebit.

Facta communione per Metropolitanum, communicatur Regina.

Deinde perficitur Missa, et in fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem, etc.

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE REGINÆ UT REGNI DOMINÆ.

SI vero Regina coronanda est, ut regni Domina, et absque Rege, tunc paratur thalamus unus in Ecclesia, vocantur Prælati regni et omnia alia similiter fiunt, quæ supra pro coronatione Regis ordinata sunt. Die statuto conveniunt in Ecclesia, in qua coronatio fieri debet; ubi Metropolitanus, aut alius, ad quem spectat, cum Episcopis aliis parat se, et sedent ante altare, ut supra dictum est. Interim Regina consuetis vestibus induta, cum suis Prælatiis, Baronibus, et matronis, atque aliis domesticis venit ad Ecclesiam; et cum fuerit prope presbyterium, duo priores Episcopi parati, veniunt ei obviam, et cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsam inter se mediam usque ad Metropolitanum deducunt, cui Regina caput inclinans, humilem reverentiam exhibet; qua facta, prior ipsorum deducentium, detecto capite, versus ad Metropolitanum, dicit:

Reuerendissime Pater, postulat sancta Mater Ecclesiæ Catholica, ut præsentem circumspèctam mulierem ad dignitatem Reginalem sublevetis.

Tunc interrogat Metropolitanus:

Scitis illam esse dignam, et utilem ad hanc dignitatem?

Ille respondet:

Et nóvimus, et crédimus eam esse dignam, et utilem Ecclesiæ Dei, et ad régimen hujus Regni.

Metropolitanus dicit: Deo grátias.

Tunc sedet Regina media inter ipsos Episcopos deducentes, congruenti spatio a Metropolitanano, ita ut illi faciem vertat; ipsi etiam deducentes Episcopi, senior ad dexteram, alius ad sinistram Reginæ se collocant, ita ut et ipsi ad alterutrum facies vertant. Ipsi sic sedentibus, postquam aliquantulum quieverint, Metropolitanus coronandam Reginam admonet, dicens:

Cum hódie per manus nostras, circumspècta mülter, qui Christi Salvatoris nostri vice in hac re fungimur (quamvis indigni), sacram unctíonem, et Regni insignia sis susceptúra; bene est, ut te prius de ónere, ad quod destináris, moneámus. Régiam hódie súscipis dignitatem, et regéndi fidéles pópulos tibi commissos cu-

ram sumis. Præclarum sane inter mortales locum, sed discriminis, labóris, atque anxietátis plenum. Verum, si consideráveris, quod omnis potéstas a Dómino Deo est, per quem Reges regnant, et legum conditóres justa decérunt; tu quoque de grege tibi commisso ipsi Deo ratiónem es redditúra. Primum, pietátem servábis, et Dóminum Deum tuum tota mente, ac puro corde coles. Christianam religiónem, ac fidem Cathólicam, quam ab incunábulis professa es, ad finem usque inviolátam retinébis, eámque contra omnes adversántes pro víribus deféndes. Ecclesiárum Prælatiis, ac réliquis Sacerdótibus condígnam reveréntiam exhibébis. Ecclesiásticam libertátem non conculcábis. Justitiam, sine qua nulla societas diu consistere potest, erga omnes inconcússe administrábis, bonis præmia, nóxiis débitas pœnas retribuendo. Víduas, pupillos, pauperes, ac débiles ab omni oppressiõe deféndes. Omnibus te adeúntibus benignam, mansuétam, atque affábilem, pro Régia tua dignitáte, te præbébis. Et ita te geres, ut non ad tuam, sed totíus pópuli utilitátem regnáre, præmiúmque benefactorum tuórum, non in terris, sed in cælo exspectáre videáris: Quod ipse præstáre dignétur, qui vivit et regnat Deus, in sæcula sæculórum.

R. Amen.

Regina electa accedit ad Metropolitanum, et genuflexa facit hanc professionem, dicens:

Ego **N.** Deo annuente, futúra Regina **N.** profiteor et promitto coram Deo et Angelis ejus, deinceps legem, justitiam et pacem Ecclesiæ Dei, populóque mihi subjécto, pro posse et nosse, fácere ac serváre; salvo condigno misericórdiæ Dei respectu, sicut in consilio fidélium meórum mélius pótero invenire. Pontíficibus quoque Ecclesiárum Dei condígnum et canónicum honórem exhibére; atque ea, quæ ab Imperatóribus et Régibus Ecclesiis colláta, et réddita sunt, inviolabíliter observáre. Abbátibus, Comitibus, et Vassállis meis cóngruum honórem, secúndum consílium fidélium meórum præstáre.

Deinde ambabus manibus tangit librum Evangeliorum, quem Metropolitanus coram ea super genibus apertum tenet, inferiori parte libri Reginæ versa, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélica.

Et post Regina electa Metropolitanam manum reverenter osculatur. Quo facto, Metropolitanus surgit, et cum mitra procumbit in faldistorio. Regina vero ad ejus sinistram in terram se prosternit.

Et cantores incipiunt, schola prosequente, Litanias, ut supra pag. 18, in quibus cum dictum fuerit

Ut ómnibus fidélibus, etc. **R.** Te rogámus audi nos.

Metropolitanus surgit, et accepto baculo pastorali in sinistra, super illam dicit:

Ut hanc eléctam in Reginam coronándam bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Secundo dicit:

Ut hanc electam in Reginam coronandam bene ✠ dicere, et consecrare digneris. **R.** Te rogamus audi nos.

Producendo semper super Reginam signum crucis. Idem dicunt, et faciunt Episcopi parati, genuflexi tamen permanentes. Quo dicto, Metropolitanus redit ad accubitum, cantoribus Litanias resumentibus, et perficientibus. Quibus finitis, Metropolitanus, deposita mitra, surgit, Regina prostrata manente; et dicit super eam intelligibili voce Orationem sequentem, quam adstantes Episcopi, etiam sine mitris in locis suis stantes, submissa voce pronuntiant.

Orémus.

Omnipotens sempiternae Deus, hanc famulam tuam caelesti benedictione sanctifica, quam in gubernationem regni Reginam eligimus: tua ubique sapientia eam doceat et confortet, atque Ecclesia tua fidelem famulam semper agnoscat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus.

Tum surgit Regina, et coram Pontifice genuflectit. Deinde Pontifex mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Praefationem, quae habetur supra, pag. 105. Qua Praefatione cum sua conclusione expleta, sedet Metropolitanus, et accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et inungit in modum crucis brachium dexterum Reginae, inter juncturam manus et juncturam cubiti, atque inter scapulas, dicens:

Deus Pater aeternae gloriae sit tibi adiutor, et omnipotens benedicat tibi: preces tuas exaudiat: vitam tuam longitudine dierum adimpleat: benedictionem tuam jugiter confirmet: te cum omni populo in aeternum conservet: inimicos tuos confusione induat: et super te Christi sanctificatio, atque hujus olei infusio floreat; ut qui tibi in terris tribuit benedictionem, ipse in caelis conferat meritum Angelorum; ac benedicat te et custodiat in vitam aeternam Jesus Christus Dominus noster: Qui vivit et regnat Deus, in saecula saeculorum. **R.** Amen.

Quo facto, surgit Regina, et ad partem se retrahit, ubi Praelati sui domestici ei assistunt. Metropolitanus vero mica panis abstergit pollicem, et lavat manus, deinde accedit ante altare, et deposita mitra, cum suis ministris facit Confessionem. Idem faciunt Episcopi parati juxta sedes suas sine mitris stantes. Facta Confessione, Metropolitanus ascendit ad altare, osculatur, incensat, et procedit in Missa usque ad Alleluja exclusive, sive ultimum Versum Tractus, vel Sequentiae, si dicitur, more consueto. Regina vero ducitur a suis ad sacristiam, vel papilionem, ubi accipit vestes reginales. Deinde redit cum illis ad thalamum, ubi manet usque ad dictum Graduale: non tamen sedet in solio, sed super aliquod scabellum sibi paratum genuflexa procumbit audiens Missam. Missa dicitur de die, et cum Oratione diei, dicitur pro ipsa electa Regina sub uno Per Dominum.

Oratio.

Quæsumus, omnipotens Deus: ut famula tua N. Regina nostra, quæ tua miseratione suscepit regni gubernacula, virtutum etiam omnium percipiat incrementa; quibus decenter ornata, et vitiorum

monstra devitare, et ad te, qui via, veritas, et vita es, gratiosa valeat pervenire. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Graduali cantato, Metropolitanus sedet ante altare in faldistorio cum mitra, et Regina a suis associata, media inter priores duos Praelatos paratos ad Metropolitanum reducit, cui facta reverentia, ut prius, genuflectit coram eo. Tunc imponitur ei corona, quam omnes Episcopi parati, qui adsunt, de altari per Metropolitanum sumptam manibus tenent, ipso Metropolitanano illam regente, et capiti illius imponente, ac dicente:

Accipe coronam regni, quæ, licet ab indignis, Episcoporum tamen manibus, capiti tuo imponitur. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, quam sanctitatis gloriam, et honorem, et opus fortitudinis significare intelligas, et per hanc te participem ministerii nostri non ignores. Ita ut, sicut nos in interioribus pastores rectorisque animarum intelligimur, ita et tu in exterioribus vera Dei cultrix, strenuaque contra omnes adversitates Ecclesiae Christi defensatrix assistas, regni que tibi a Deo dati, et per officium nostrae benedictionis in vice Apostolorum, omniumque Sanctorum, regimini tuo commissi utilis executrix, proficuaque regnatrice semper appareas; ut inter gloriosos athletas, virtutum gemmis ornata, et premio sempiternae felicitatis coronata, cum Redemptore ac Salvatore nostro Jesu Christo, cujus nomen vicemque gestare crederis, sine fine gloriaris: Qui vivit, et imperat Deus cum Patre et Spiritu sancto in saecula saeculorum. **R.** Amen.

Et mox dat ei sceptrum in manum, dicens:

Accipe virgam virtutis, ac veritatis, et esto pauperibus misericors et affabilis; viduis, pupillis, et orphanis diligentissimam curam exhibeas; ut omnipotens Deus augeat tibi gratiam suam: Qui vivit et regnat in saecula saeculorum. **R.** Amen.

Tum surgunt omnes, et Metropolitanus cum omnibus Episcopis paratis deducit Reginam, coronam in capite et sceptrum in manu ferentem, mediam inter se et digniorem Episcopum paratum, supra solium, ubi stans cum mitra, una cum eodem digniore Episcopo inthronizat eam in solio, dicens:

Sta, et retine amodo locum tibi a Deo delegatum, per auctoritatem omnipotentis Dei, et per praesentem traditionem nostram, omnium scilicet Episcoporum ceterorumque Dei servorum: et quanto clerum sacris altaribus propinquiorem perspicias, tanto ei potius in locis congruis honorem impendere memineris; quatenus mediator Dei et hominum, te mediatricem cleri et plebis permanere faciat.

Deinde Metropolitanus, deposita mitra, inchoat, schola sequente, Hymnum:

Te Deum laudamus. pag. 50.

Qui totus dicitur: quo incepto, Metropolitanus accedit ad dexteram Reginae, ibi continuo manens usque ad finem Hymni. Finito Hymno, Metropolitanus stans, ut prius, juxta Reginam sine mitra, dicit super illam:

V. Firmetur manus tua, et exaltetur dextera tua.

R. Justitia, et iudicium preparatio sedis tuae.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, qui victrices Moysi manus in oratione firmasti, qui quamvis aetate languesceret, infatigabili sanctitate pugnabat; ut dum Amalech iniquus vincitur, dum profanus nationum populus subjugatur, exterminatis alienigenis, hereditati tuae possessio copiosa serviret: opus manuum tuarum pia nostrae orationis exauditione confirma; habemus et nos apud te, sancte Pater, Dominum Salvatorem, qui pro nobis manus suas extendit in cruce, per quem etiam precamur, Altissime, ut tua potentia suffragante, universorum hostium frangatur impietas, populusque tuus, cessante formidine, te solum timere condiscat. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Quibus finitis, Metropolitanus cum Episcopis paratis revertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium prope altare; et dicitur *Allelúja*, sive ultimus Versus Tractus, vel *Sequentiae*, Evangelium, et alia usque ad Offertorium inclusive. Quo dicto, Metropolitanus sedet in faldistorio ante medium altaris cum mitra; et Regina a suis Praelatis, Magnatibus, et aliis associata venit ante Metropolitanum, coram quo genuflexa, offert ei aurum, quantum sibi placet, et manum Metropolitanum recipientis osculatur. Deinde ad solium suum revertitur. Metropolitanus lavat manus, surgit, et accedit ad altare, et prosequitur Missam usque ad Communionem.

Cum *Secreta diei*, dicitur *Secreta pro Regina*, sub uno Per eundem Dominum.

Secreta.

Múnera, Domine quaesumus, oblata sanctifica: ut et nobis Unigeniti tui Corpus et Sanguis fiant; et Reginae nostrae ad obtinendam animae corporisque salutem, et peragendum inunctum officium, te largiente, usquequaque proficiant. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Pax datur Reginae per primum ex Praelatis paratis cum instrumento ad hoc ordinato. Postquam Metropolitanus se communicaverit de Corpore et Sanguine, Regina sine corona, et sine sceptro, de thalamo suo a suis dumtaxat associata accedit ad altare; genuflectit in supremo gradu altaris, et Metropolitanus conversus ad Reginae, eam communicat. Regina, antequam sumat Sacramentum, osculatur manum dexteram Metropolitanum, et sumpta Communionem, ex calice de manu Metropolitanum se purificat, et purificata ad thalamum suum revertitur cum suis, ut venit. Metropolitanus vero ablutionem sumit, et accepta mitra, lavat manus et perficit Missam.

Cum Postcommunionem diei, dicitur pro Regina, sub uno Per Dominum.

Postcommunio.

Haec, Domine, oblatio salutaria famulam tuam N. Reginae nostram ab omnibus tueatur adversis: quatenus et ecclesiasticae pacis obtineat tranquillitatem; et post hujus temporis decursum, ad aeternam perveniat hereditatem. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

In fine Metropolitanus dat benedictionem solemnem; qua data, omnes vadunt in pace.

DE BENEDICTIONE ET CORONATIONE REGIS IN CONSORTEM ELECTI.

um autem Regina jam pridem, ut Regni domina, benedicta et coronata, deinde consortem sibi elegerit, quem postea statuerit coronari, ad diem ordinatam vocantur omnes Praelati Regni; parantur duo thalami, atque omnia alia ordinantur, prout supra in Coronatione Regis posita sunt. Die autem statuto, Metropolitanum et Praelatis in Ecclesia constitutis, et se vestientibus, Regina reginalibus vestibus induta cum corona in capite et sceptro in manu, a suis associata, venit ad Ecclesiam, et ascendit thalamum suum. Illis autem paratis, et suo ordine sedentibus, ut supra in coronatione Regis ordinatum est, Regina de thalamo suo descendens cum corona in capite, et sceptro in manu, venit coram Metropolitanum, a quo, facta ei reverentia, petit Regem consortem suum benedici, et coronari, sub his verbis:

Reuerendissime Pater, postulamus, ut consortem nostrum, a Deo nobis conjunctum, benedicere, et corona Regali decorare dignemini, ad laudem et gloriam Salvatoris nostri Jesu Christi.

Deinde ad thalamum suum revertitur. Interim Rex vestibus militaribus indutus venit ad Ecclesiam, a suis Praelatis domesticis non paratis, et Comitibus, Magnatibus regni, et aliis associatus. Qui cum venerit prope presbyterium, duo priores Episcopi ex paratis ei obviam veniunt, et cum mitris capita illi aliquantulum inclinantes, ipsum, bireto deposito, usque ante Metropolitanum deducunt; coram quo Rex caput inclinans, humilem ei reverentiam exhibet. Qua facta, prior Episcoporum deducendum stans, detecto capite, versus ad Metropolitanum, voce intelligibili dicit:

Reuerendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, ut praesentem egregium militem ad dignitatem Regiam sublevis.

Et omnia alia suo ordine fiunt, prout habetur supra sub prima Rubrica de benedictione et coronatione Regis, pag. 96. usque ad aliam Rubricam, de coronatione Reginae, quae hic omittitur, cum sit prius coronata.

DE BENEDICTIONE NOVI MILITIS.

Miles creari, et benedici potest quacumque die, loco et hora; sed si inter Missarum solemnia creandus est, Pontifex in eo habitu, in quo Missam celebravit, aut illi interfuit, in faldistorio ante medium altaris stans, vel sedens, prout convenit, finita Missa, id peragit. Si autem extra Divinam, in stola supra rochetum, vel si sit Regularis, supra superpelliceum, id faciat. Et primo ensem, quem aliquis coram eo genuflexus evaginatum tenet, stans, detecto capite, benedicit, si non sit benedictus, dicens:

- V.* Adjutorium nostrum in nomine Domini.
R. Qui fecit coelum et terram.
V. Domine exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Exaudi, quæsumus Domine, preces nostras, et hunc ensem, quo hic famulus tuus circumcingi desiderat, majestatis tuæ dextera dignare bene *✠* dicere, quatenus esse possit defensor Ecclesiarum, viduarum, orphanorum, omniumque Deo serviendum, contra sævitiam paganorum, atque hæreticorum; aliisque sibi insidiantibus sit terror, et formido. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Bene *✠* dic, Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, per invocationem sancti nominis tui, et per adventum Jesu Christi Filii tui Domini nostri, et per donum sancti Spiritus Parácliti, hunc ensem: ut hic famulus tuus, qui hodierna die eo tua pietate præcingitur, visibiles inimicos conculet, victoriæque per omnia potitus semper maneat illæsus. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde dicit, stans ut prius:

Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium: * et digitos meos ad bellum.

Misericordia mea, et refugium meum: * susceptor meus, et liberator meus.

Protector meus, et in ipso speravi: * qui subdit populum meum sub me.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

- V.* Salvum fac servum tuum Domine.
R. Deus meus sperantem in te.
V. Esto ei Domine turris fortitudinis.
R. A facie inimici.
V. Domine exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, qui cuncta solus ordinas et recte disponis, qui ad coercendam malitiam reproborum, et tuendam justitiam, usum gladii in terris hominibus tua salubri dispositione permisisti, et militarem ordinem ad populi protectionem institui voluisti, quique per beatum Joannem militibus ad se in deserto venientibus, ut neminem concuterent, sed propriis contenti essent stipendiis, dici fecisti; clementiam tuam, Domine, suppliciter exoramus: ut sicut David puero tuo Goliath superandi largitus es facultatem, et Judam Machabæum de feritate Gentium nomen tuum non invocantium triumphare fecisti; ita et huic famulo tuo, qui noviter jugo militiæ colla supponit, pietate cœlesti vires et audaciam ad fidei et justitiæ defensionem tribuas, et præstes ei fidei, spei, et caritatis augmentum: et da tui timorem pariter et amorem, humilitatem, perseverantiam, obedientiam, et patientiam bonam, et cuncta in eo recte disponas, ut neminem cum gladio isto, vel alio, injuste lædat: et omnia cum eo justa et recta defendat: et sicut ipse de minori gradu ad novum militiæ promovetur honorem, ita veterem hominem deprensens cum actibus suis, novum induat hominem: ut te timeat et recte colat, perfidorum consortia vitet, et suam in proximum caritatem extendat, præposito suo in omnibus recte obediatur, et suum in cunctis juste officium exsequatur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Tum ensem aqua benedicta aspergit.

Si autem ensis sit prius benedictus, omnia prædicta omittuntur. Post hæc Pontifex sedens, accepta mitra, dat ensem nudum novo Militi ante se genuflexo in manum dexteram, dicens:

Accipe gladium istum, in nomine Pa *✠* tris, et Fi *✠* lii, et Spiritus *✠* sancti, et utaris eo ad defensionem tuam, ac sanctæ Dei Ecclesiæ, et ad confusionem inimicorum crucis Christi, ac fidei Christianæ; et quantum humana fragilitas permiserit, cum eo neminem injuste lædas: quod ipse præstare dignetur, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde ensis in vaginam reponitur, et Pontifex cingit Militem novum ense, dicens:

Accingere gladio tuo super femur tuum, potentissime; et attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem vicierunt regna.

Ense igitur accinctus Miles novus surgit, et ensem de vagina educit, et evaginatum ter viriliter vibrat, et super brachium sinistrum tergit, et in vaginam reponit.

Tunc Pontifex dat novo Militi osculum pacis, dicens:

Pax tecum.

Et iterum ensem evaginatum in dexteram accipiens, Militem novum ante se genuflexum cum ipso ense evaginato ter super scapulas leviter percutit, interim semel tantum dicens:

Esto Miles pacificus, strénuus, fidélis, et Deo devótus.

Deinde reposito ense in vaginam, Pontifex manu dextera dat novo Militi leviter alapam, dicens:

Excitéris a somno malitiæ, et vigila in fide Christi, et fama laudábili.

Et Milites adstantes imponunt novo Militi calcaria; et Pontifex sedens cum mitra, dicit Antiphonam:

Speciósus forma præ filiis hóminum, accíngere gládio tuo super femur tuum, potentíssime.

Surgit Pontifex, et versus ad novum Militem stans, et detecto capite, dicit:
V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

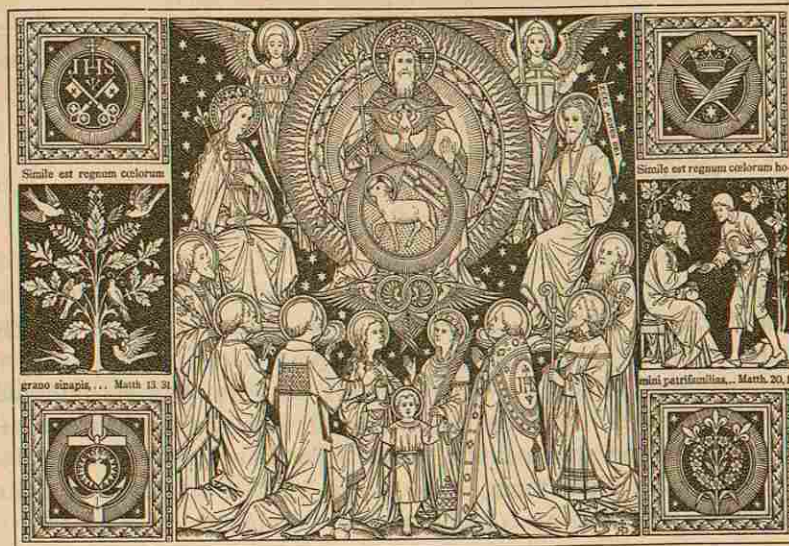
Omnípotens sempitérne Deus, super hunc fámulum tuum, qui hoc eminénti mucrone circumcíngrí desiderat, grátiam tuæ benedictionis infúnde, et cum dexteræ tuæ virtúte fretum, fac contra cuncta adversántia cœlestibus armári præsiðiis, quo nullis in hoc sæculo tempestátibus bellórum turbétur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

His dictis, novus Miles osculatur manum Pontificis; et depositis ense, et calcaribus, vadit in pace.

DE CREATIONE MILITIS REGULARIS.

Cum Summus Pontifex committit aliquem creari in Militem Ordinis militaris, Pontifex, cui creatio hujusmodi commissa est, in primis imponit ei habitum illum, quo Milites illius Ordinis, quem intendit profiteri, uti consueverunt. Deinde recipit ab eo adhuc genuflexo professionem, per tales emitti solitam, votorum, secundum illius ordinis instituta.

FINIS PRIMÆ PARTIS.

PONTIFICALIS PARS SECUNDA.

DE BENEDICTIONE ET IMPOSITIONE PRIMARIJ LAPIDIS PRO ECCLESIA ÆDIFICANDA.

Nemo Ecclesiam ædificet priusquam Pontificis iudicio locus et atrium designentur, et quid ad luminaria, quid ad rectoris, ministrorumque stipendia sufficiat, quidque ad Ecclesiæ dotem pertineat, definiatur; et per eum, vel ejus auctoritate, per Sacerdotem crux in loco figatur, et lapis primarius in fundamento ponatur. Pridie igitur lignea crux in loco, ubi debet esse altare, figatur. Sequenti vero die, lapis in Ecclesiæ fundatione ponendus, qui debet esse quadratus et angularis, benedici debet hoc modo. Pontifex paratus supra rochetum, vel, si sit regularis, supra superpellicem, amictu, alba, cingulo, stola, et pluviali albi coloris, et mitra simplici, et baculum pastoralem in sinistra tenens, stans cum mitra, in loco ubi Ecclesia est fundanda, benedicit sal, et aquam, dicens:

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

Exorcizo te, creatúra salis, per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Eliséum Prophétam in aquam mitti jussit, ut sanarétur sterilitas aquæ; ut efficiáris sal exorcizátum in salutem credéntium; et sis ómnibus suméntibus te sánitas ánimæ et córporis: et effúgiat, atque discédát a loco, in quo aspérsus fúeris, omnis phantásia et nequítia vel versútia diabólicæ fraudis, omnisque spíritus immúndus adjurátus

Et iterum ensem evaginatum in dexteram accipiens, Militem novum ante se genuflexum cum ipso ense evaginato ter super scapulas leviter percutit, interim semel tantum dicens:

Esto Miles pacificus, strénuus, fidélis, et Deo devótus.

Deinde reposito ense in vaginam, Pontifex manu dextera dat novo Militi leviter alapam, dicens:

Excitéris a somno malitiæ, et vigila in fide Christi, et fama laudábili.

Et Milites adstantes imponunt novo Militi calcaria; et Pontifex sedens cum mitra, dicit Antiphonam:

Speciósus forma præ filiis hóminum, accíngere gládio tuo super femur tuum, potentíssime.

Surgit Pontifex, et versus ad novum Militem stans, et detecto capite, dicit:
V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

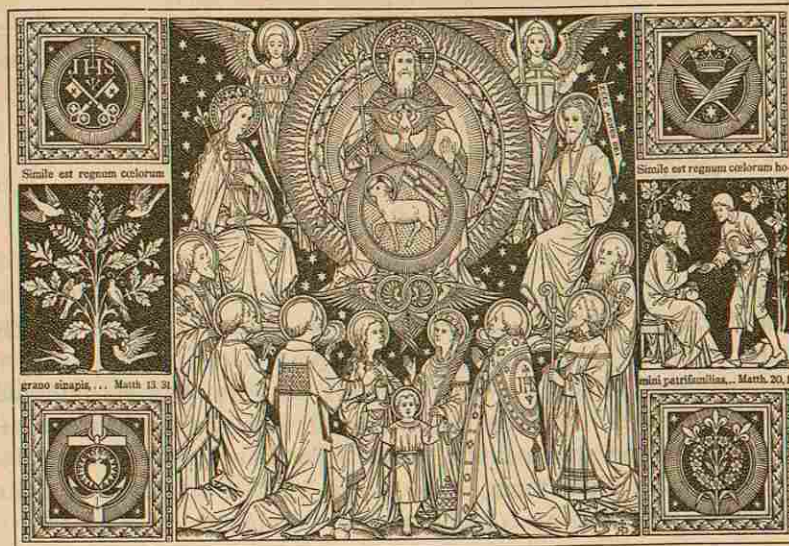
Omnípotens sempitérne Deus, super hunc fámulum tuum, qui hoc eminénti mucrone circumcíngrí desiderat, grátiam tuæ benedictionis infúnde, et cum dexteræ tuæ virtúte fretum, fac contra cuncta adversántia cœlestibus armári præsídiis, quo nullis in hoc sæculo tempestátibus bellórum turbétur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

His dictis, novus Miles osculatur manum Pontificis; et depositis ense, et calcaribus, vadit in pace.

DE CREATIONE MILITIS REGULARIS.

Cum Summus Pontifex committit aliquem creari in Militem Ordinis militaris, Pontifex, cui creatio hujusmodi commissa est, in primis imponit ei habitum illum, quo Milites illius Ordinis, quem intendit profiteri, uti consueverunt. Deinde recipit ab eo adhuc genuflexo professionem, per tales emitti solitam, votorum, secundum illius ordinis instituta.

FINIS PRIMÆ PARTIS.

PONTIFICALIS PARS SECUNDA.

DE BENEDICTIONE ET IMPOSITIONE PRIMARIJ LAPIDIS PRO ECCLESIA ÆDIFICANDA.

Nemo Ecclesiam ædificet priusquam Pontificis iudicio locus et atrium designentur, et quid ad luminaria, quid ad rectoris, ministrorumque stipendia sufficiat, quidque ad Ecclesiæ dotem pertineat, definiatur; et per eum, vel ejus auctoritate, per Sacerdotem crux in loco figatur, et lapis primarius in fundamento ponatur. Pridie igitur lignea crux in loco, ubi debet esse altare, figatur. Sequenti vero die, lapis in Ecclesiæ fundatione ponendus, qui debet esse quadratus et angularis, benedici debet hoc modo. Pontifex paratus supra rochetum, vel, si sit regularis, supra superpellicem, amictu, alba, cingulo, stola, et pluviali albi coloris, et mitra simplici, et baculum pastoralem in sinistra tenens, stans cum mitra, in loco ubi Ecclesia est fundanda, benedicit sal, et aquam, dicens:

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

Exorcizo te, creatúra salis, per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Eliséum Prophétam in aquam mitti jussit, ut sanarétur sterilitas aquæ; ut efficiáris sal exorcizátum in salutem credéntium; et sis ómnibus suméntibus te sánitas ánimæ et córporis: et effúgiat, atque discédát a loco, in quo aspérsus fúeris, omnis phantásia et nequítia vel versútia diabólicæ fraudis, omnisque spíritus immúndus adjurátus

per eum, qui venturus est iudicare vivos et mortuos, et saeculum per ignem. *R.* Amen.

Deinde, depositis baculo pastoralis et mitra, junctis manibus dicit:

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Immensam clementiam tuam, omnipotens aeternae Deus, humiliter imploramus, ut hanc creaturam salis, quam in usum generis humani tribuisti, bene *✠* dicere et sancti *✠* ficare tua pietate digneris: ut sit omnibus summentibus salus mentis et corporis; et quicquid ex eo tactum vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omnique impugnatione spiritalis nequitiæ. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Tum acceptis mitra et baculo pastoralis, super aquam absolute dicit:

Exorcizo te, creatura aquae, in nomine Dei Pa *✠* tris omnipotentis, et in nomine Jesu Christi Fi *✠* lii ejus Domini nostri, et in virtute sancti *✠* Spiritus, ut fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici, et ipsum inimicum eradicare et explantare valeas, cum angelis suis apostaticis, per virtutem ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est iudicare vivos et mortuos, et saeculum per ignem. *R.* Amen.

Deinde, depositis baculo pastoralis et mitra, junctis manibus dicit:

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, qui ad salutem humani generis maxima quaque Sacramenta in aquarum substantia condidisti, adesto propitius invocationibus nostris, et elemento huic multimodis purificationibus preparato, virtutem tuae bene *✠* dictionis infunde; ut creatura tua mysteriis tuis serviens, ad abjiciendos daemones, morbosque pellendos, divinae gratiae sumat effectum; ut quicquid in domibus, vel in locis fidelium haec unda resperserit, careat omni immunditia, liberetur a noxa: non illic resideat spiritus pestilens, non aura corrumpens, discendant omnes insidiae latentis inimici, et si quid est quod aut incolumitati habitantium invidet aut quieti, aspersione hujus aquae effugiat; ut salubritas per invocationem sancti tui nominis expetita, ab omnibus sit impugnationibus defensa. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Pontifex mittit sal in aquam, in modum crucis, dicendo semel:

Commixtio salis, et aquae pariter fiat. In nomine Pa *✠* tris, et Fi *✠* lii, et Spiritus *✠* sancti. *R.* Amen.

V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, invictae virtutis auctor, et insuperabilis imperii Rex, ac semper magnificus triumphator, qui adversae dominationis vires reprimis, qui inimici rugientis saevitiam superas, qui hostiles nequitiæ potenter expungas: te Domine trementes et supplices deprecamur ac petimus; ut hanc creaturam salis et aquae dignanter aspicias, benignus illustres, pietatis tuae rore sanctifices: ut ubicumque fuerit aspersa, per invocationem sancti tui nominis, omnis infestatio immundi spiritus abigatur, terrorque venenosi serpentis procul pellatur, et praesentia sancti Spiritus nobis misericordiam tuam poscentibus, ubique adesse dignetur. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Tum Pontifex accipit mitram, et schola cantat Antiphonam et Psalmum sequentes. Interim dum ea cantantur, Pontifex cum mitra aspergit locum, ubi crux posita est, cum aqua per eum benedicta.

Ant. Signum salutis pone Domine Jesu Christe in loco isto, et non permittas introire Angelum percutientem.

Psalmus 83.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: * concupiscit, et deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum, et caro mea * exultaverunt in Deum vivum.

Etenim passer invenit sibi domum: * et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutum: * Rex meus, et Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine: * in saecula saeculorum laudabunt te.

Beatus vir, cujus est auxilium abs te: * ascensiones in corde suo disposuit in valle lacrimarum in loco, quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in vir-

tutem: * videbitur Deus deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: * auribus percipe Deus Jacob.

Protector noster aspice Deus: * et respice in faciem Christi tui:

Quia melior est dies una in atriis tuis, * super millia.

Elégi abjectus esse in domo Dei mei: * magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam, et veritatem diligit Deus: * gratiam, et gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: * Domine virtutum, beatus homo, qui sperat in te.

Gloria Patri. Sicut erat.

Finitis Antiphona et Psalmo praedictis, Pontifex stans versus ad locum per eum aspersum, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Dómine Deus, qui licet cœlo et terra non capiáris, domum tamen dignáris habere in terris, ubi nomen tuum júgiter invocétur; locum hunc, quæsumus, beátæ Mariæ semper Virginis, et beáti **N.** (nominando Sanctum, vel Sanctam, in cuius honorem, ac nomen fundabitur Ecclesia) omniumque Sanctórum intercedéntibus méritis, sereno pietátis tuæ intúitu visita, et per infusiónem grátiae tuæ ab omni inquinaménto purifica, purificatúmque conserva, et qui dilécti tui David devotiónem in filii sui Salomónis ópere complevisti, in hoc ópere desidéria nostra perficere dignéris, effugiántque omnes hinc nequítiae spirituáles. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Post hæc stans adhuc sine mitra, Pontifex benedicit primarium lapidem, dicens:

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

V. Sit nomen Dómini benedíctum.

R. Ex hoc nunc, et usque in sæculum.

V. Lápídem, quem reprobavérunt ædificántes.

R. Hic factus est in caput ánguli.

V. Tu es Petrus.

R. Et super hanc petram ædificábo Ecclesiám meam.

V. Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto. **R.** Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Orémus.

Dómine Jesu Christe Fili Dei vivi, qui es verus omnipotens Deus, splendor et imágo ætérni Patris, et vita ætérna, qui es lapis anguláris de monte sine máribus abscíssus, et immutábile fundaméntum; hunc lápídem collocándum in tuo nómine confirma; et tu, qui es principium et finis, in quo principio Deus Pater ab initio cuncta creávit, sis, quæsumus, principium, et incrementum, et consummátio ipsius óperis, quod debet ad laudem et glóriam tui nóminis inchoári: Qui cum Patre et Spíritu sancto vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Orémus.

Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, bene ✠ dicere dignáre hunc lápídem in fundaméntum Ecclesiæ, in honorem sancti **N.** Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, lápídem probátum, angulárem, pretiósum, in fundaménto fundátum, de quo dicit Apóstolus: Petra autem erat Christus: Qui tecum et cum Spíritu sancto vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tunc aspergit lápídem ipsum aqua benedicta, et accepto cultro, per singulas partes sculpsit in eo signum Crucis, dicens:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. **R.** Amen.

Quo facto, dicit:

Orémus.

Benedic Dómine creatúram istam lápídis: et præsta per invocatióem sancti nóminis tui; ut quicumque ad hanc Ecclesiám ædificándam pura mente auxiliúm dederint, córporis sanitátem, et animæ medélam percípiant. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde ponitur in terram aliquod tapete, et desuper faldistorium, super quod Pontifex, accepta mitra, accumbit. Tum dicuntur Litanie usque ad finem, ut in fine hujus secundæ partis. Quibus finitis, Pontifex deposita mitra surgit, et stans versus ad primarium lápídem, dicit:

Orémus.

Actiões nostras, quæsumus Dómine, aspirádo præveni, et advándo proséquere: ut cuncta nostra orátio et operátio a te semper incípiat, et per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde parato cæmento, et cæmentario assistente, Pontifex cum mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Mane surgens Jacob * erigebat lápídem in titulum, fundens óleum désuper, votum vovit Dómino: vere locus iste sanctus est, et ego nesciebam.

Psalmus 126.

Nisi Dóminus ædificáverit domum, * in vanum laboravérunt qui ædificant eam.

Nisi Dóminus custodierit civitátem, * frustra vígilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: * surgite postquam sederitis, qui manducátis panem dolóris.

Cum dederit diléctis suis somnum: * ecce hæreditas Dómini filii: merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu poténtis: * ita filii excussórum.

Beátus vir qui implévit desidérium suum ex ipsis: * non confundétur cum loquétur inimicis suis in porta.

Glória Patri. Sicut erat, etc. **R.**

Quo dicto, Pontifex stans cum mitra tangit, et ponit ipsum primarium lápídem in fundaménto, dicens:

In fide Jesu Christi collocámus lápídem istum primarium in hoc fundaménto: In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti, ut vígeat vera fides hic, et timor Dei, fraternaque diléctio; et sit hic locus destinátus oratióni, et ad invocándum et laudándum nomen ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi: Qui cum Patre et Spíritu sancto vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Interim cæmentarius locat ipsum lápídem cum cæmento; postea Pontifex spargit super lápídem aquam benedictam, dicens:

Aspérges me, Dómine, hyssópo, et mundábor; lavábis me, et super nivem dealbábor.

Ps. 50. Miserére mei Deus. pag. 64.

Quo dicto, Pontifex spargit aquam benedictam per omnia fundamenta, si sunt aperta; si non sunt aperta, circuit aspergendo fundamenta Ecclesiæ designata, hoc modo. Incipiens aspergere, et circuire, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

O quam metuendus est locus iste! * vere non est hic aliud, nisi domus Dei, et porta cæli.

Psalmus 86.

Fundaménta ejus in montibus sanctis: * diligit Dóminus portas Sion super omnia tabernacula Jacob.

Gloriosa dicta sunt de te, * civitas Dei.

Memor ero Rahab, et Baby-lónis * sciéntium me.

Ecce alienigenæ, et Tyrus, et pópulus Æthiópum, * hi fuérunt illic.

Et repetitur Antiphona. Interim aspergendo procedit usque ad tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, ubi subsistit, et repetita Antiphona, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus gènu. **R.** Leváte.

Omnipotens et misericors Deus, qui Sacerdótibus tuis tantam præ ceteris grátiam contulisti; ut quidquid in tuo nómine digne perfectéque ab eis ágitur, a te fieri credátur: quæsumus imménsam cleméntiam tuam; ut quidquid modo visitatúri sumus, visites, et quidquid benedictúri sumus, benedicas; sitque ad nostræ humilitátis intróitum, Sanctórum tuórum méritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingrèssus. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Pax ætérna * ab Ætérno huic dómui. Pax perénis, Verbum Patris, sit pax huic dómui. Pacem pius Consolátor huic præstet dómui.

Interim Pontifex, accepta mitra, aspergendo procedit usque ad aliam tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, ibidem subsistens; et finita Antiphona, stans cum mitra, dicit:

Omnipoténtem Deum, fratres caríssimi, in cujus domo multæ sunt mansiónes, súpplices deprecémur: ut locum istum nómini suo ædificándum per sereníssimam pietátem suam bene ✠ dicere, sancti-✠ficáre, et conse ✠ cráre dignétur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum: Qui cum Patre, et Spírítu sancto vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Bene fundáta est * domus Dómini supra firmam petram.

Psalmus 121.

Lætátus sum in his, quæ dicta sunt mihi: * in domum Dómini ibimus.

Stantes erant pedes nostri, * in átriis tuis Jerúsalem.

Jerúsalem, quæ ædificátur ut civitas: * cujus participátio ejus in idípsum.

Illuc enim ascendérunt tribus, tribus Dñi: * testimónium Israël ad confiténdum nómini Dómini.

Quia illic sedérunt sedes in

judicio, * sedes super domum David.

Rogáte quæ ad pacem sunt Jerúsalem: * et abundántia diligentibus te:

Fiat pax in virtúte tua: * et abundántia in túrribus tuis.

Propter fratres meos, et próximos meos, * loquébar pacem de te:

Propter domum Dómini Dei nostri, * quæsívi bona tibi.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Et repetitur Antiphona. Interim Pontifex aspergendo procedit per ultimam tertiam partem fundamentorum apertorum, seu designatorum, revertens ad locum, in quo lapidem imposuit: ubi repetita Antiphona, stans, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus gènu. **R.** Leváte.

Deus, qui ex ómnium cohabitátione Sanctórum, ætérnum majestáti tuæ condís habitáculum: da ædificátioni tuæ increménta cælestia; ut quod te jubénte fundátur, te largiénte perficiátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Subsequenter Pontifex ibidem stans sine mitra, inchoat, schola prosequente, Hymnum:

Veni Créator Spírítus. pag. 31.

Quo inchoato, Pontifex genuflectit usque ad finem primi versus. Tunc surgit stans, detecto capite, usque ad finem Hymni, quo finito, dicit:

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spírítus tuus sanctus super hanc domum ædificándam: qui et dona nostra et pópuli tui in ea sanctificet, et ipsius corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

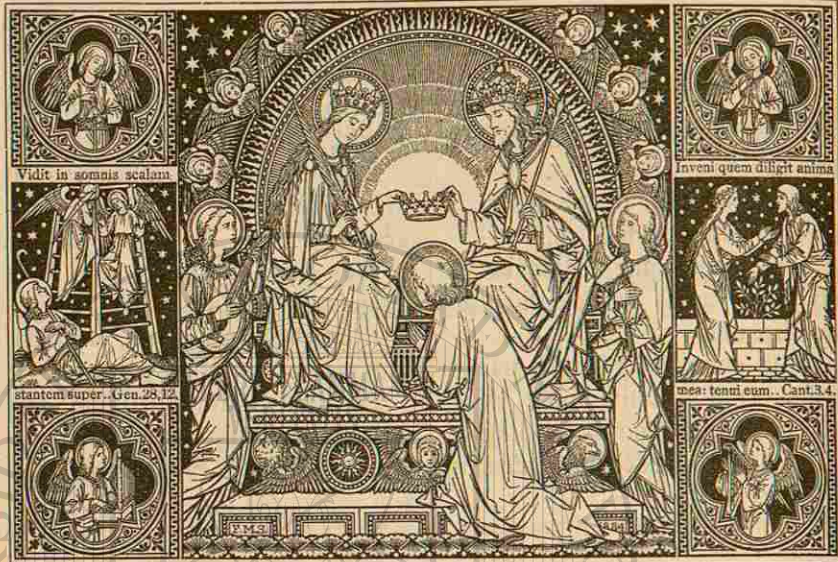
Orémus.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens ac benignus dedicátor assistis: exaúdi nos quæsumus, et concéde; ut inviolábilis hujus loci permáneat constrúctio, et beneficia tui múnérís univérsitas fidélium, quæ tibi súpplicat, percipere mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spírítus sancti Deus, per omnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Hoc facto, accepta mitra, Pontifex, si placet, sedens ibidem in faldistorio, exhortatur populum ad contribuendum pro structura Ecclesiæ novæ, et aliis opportunis. Deinde dat benedictionem solemnem, dicens:

Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Et in fine concedit Indulgentias. His expletis, si velit, parat se ad celebrandum Missam in dicto loco, de Sancto in cujus nómine Ecclesia fundatur.

DE ECCLESIAE DEDICATIONE SEU CONSECRATIONE.

Eccliesiarum Consecratio, quamvis omni die de jure fieri possit, decen-
tius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit.

Quando autem Ecclesia fuerit dedicanda, debet Archidiaconus
prænuntiare clero et populo, quibus est Ecclesia consecranda; ut
priusquam consecratur, jejurent. Nam Pontifex consecrans, et qui
petunt sibi Ecclesiam consecrari, præcedenti die jejunare debent. Sane sero
ante diem Dedicætionis, Pontifex parat Reliquias in altari consecrando inclu-
dendas, ponens eas in decenti et mundo vasculo, cum tribus granis thuris; ponit
etiam in eo chartulam de pergameno, scriptam sub hac forma:

*MDCCC. etc. die N. mensis N. Ego N. Episcopus N. consecravi Ec-
clesiam et altare hoc, in honorem Sancti N. et Reliquias Sanctorum Martyrum N.
et N. in eo inclusi, et singulis Christi fidelibus hodie unum annum, et in die anni-
versario Consecrationis hujusmodi ipsam visitantibus quadraginta dies de vera In-
dulgentia, in forma Ecclesie consueta concessi.*

Sigillans ipsum vasculum diligenter, et illud in honesto et mundo loco, vel
sub tentorio ante fores Ecclesie consecrandæ parato ponens, et super ornatum
feretrum decenter collocans, cum duobus candelabris et luminaribus ardentibus.

Celebrandæque sunt vigiliæ ante Reliquias ipsas, et canendi Nocturni, et
Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondendæ;
imagines vero, cruces, et alia ipsa nocte remaneant in Ecclesia consecranda.

Parantur etiam in Ecclesia, quæ ad Dedicætionem ipsius Ecclesie et altaris
sunt necessaria, videlicet sanctum Chrisma in vasculo et ampulla; Oleum san-
ctum Catechumenorum, etiam in vasculo et ampulla; duæ libræ thuris, cujus
medietas sit in granis; thuribulum cum navicula et cochleari; vas cum prunis
ardentibus; vas cum cineribus, pro quantitate Ecclesie; vas cum sale; vas vini;
aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendam
mensam altaris, quoties expedierit; coopertura linea cerata, ad mensuram altaris,
pro quolibet altari consecrando; quinque cruces parvæ etiam pro quolibet altari
consecrando, factæ de candelis ceræ subtilibus; aliqua spatulæ lignæ parvæ,

ad abradendum de altari combustiones candelarum et thuris; vas in quo ipsæ
rasuræ deponantur; calx, arena, sive tegula trita ad faciendum cæmentum, pro
liniendo sepulchro Reliquiarum, et junctura mensæ altaris cum stipite; cæmen-
tarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem,
quocumque irit; vasa cum aqua, ad abluendas manus Pontificis; et medulla
panis, ac mantilia, pro extergendis manibus; duæ libræ bombycis, pro exter-
gendis crucibus unctis, quæ fiunt in parietibus Ecclesie, et in stipite altaris;
duo vasa cum aqua benedicenda, unum extra Ecclesiam, et aliud intus in pres-
byterio; tobaleæ novæ mundæ, et vasa, atque ornamenta ad cultum Dei et
Ecclesie, et altaris, postquam consecrata fuerint, pertinentia, benedicenda. Item
depingantur in parietibus Ecclesie intrinsecus per circuitum duodecim cruces,
circa decem palmos super terram, videlicet tres pro quolibet, ex quatuor parietibus.
Et ad caput cujuslibet crucis figatur unus clavus, cui affigatur una can-
dela unius uncie. Scala, super quam ascendens Pontifex possit attingere ipsas
duodecim cruces; fontes Ecclesie, in quibus conservatur aqua benedicta, vacui
sint, et bene mundi. Et provideatur, quod Ecclesia possit exterius libere
circumiri.

Pontifex mane in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiam: ordinat in
Ecclesia consecranda, quæ ordinanda sunt; et ejus jussu accenduntur præmissæ
duodecim candelæ; et faldistorium ornatum ponitur supra tapete in medio Ec-
clesie; et mox Pontifex exit ab Ecclesia, cunctis inde exire jussis, uno tantum
Diacono amictu, alba, cingulo, et stola albi coloris parato intus remanente; et
Ecclesie fores clauduntur.

Tunc Pontifex cum clero et populo accedit ad locum, ubi pridie Reliquiæ
positæ fuerunt, et ibi incipit, et dicit voce submissa cum clericis, septem Psal-
mos cum Antiphona *Ne reminiscaris, Dómine, etc.* (sine Litanii), ut supra
pag. 62., induens interim amictum, albam, cingulum, stolam, et pluviale albi
coloris, accipiens mitram simplicem in capite, et baculum pastorem in manu
sinistra. Alter quoque Diaconus paratus similiter amictu, alba, cingulo, et stola
albi coloris; Subdiaconus etiam amictum, albam, et cingulum indutus; acolythi
et alii ministri superpelliceis parati adsint. Septem Psalmis expletis, redit Pon-
tifex cum ministris ante fores Ecclesie consecrandæ, et parato ibi alio super
tapete faldistorio, Pontifex deponit baculo pastorali, et stans sine mitra inchoat,
et schola prosequitur Antiphonam,

**Adesto Deus unus * omnipotens, Pater, Filius, et Spíritus
sanctus.**

Deinde dicit, stans eodem modo:

Orémus.

Actiões nostras, quæsumus Dómine, aspirádo præveni, et adju-
vándo proséquere, ut cuncta nostra orátio et operátio a te
semper incipiat, et per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum
nostrum. **R. Amen.**

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, procumbit supra faldistorium ibidem
præparatum, et cantores incipiunt Litanias, pag. 18. et eas prosequuntur usque
ibi: *Ab omni malo, Libera nos, Dómine, exclusive.* Tunc surgens Pontifex ab
accubitu, et stans cum mitra, benedicit ibidem aquam, et sal, prout supra habe-
tur. pag. 117. Expleta aquæ benedictione, Pontifex stans sine mitra, aspergit se,
et circumstantes cum illa, inchoans, schola prosequente, Antiphonam:

**Aspérges me * Dómine hyssópo, et mundábor: lavábis me, et
super nivem dealbábor.**

Qua incepta, imposita sibi mitra, stans ante fores Ecclesiæ, præcedentibus ipsum duobus Acolythis cum candelis accensis, incipit circuire ad manum dexteram, procedens cum clero et populo, et aspergens cum ipsa aqua forinsecus parietes Ecclesiæ, in superiori parte eorum, et cœmeterium, dicens semper:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.

Interim, finita dicta Antiphona, schola cantat Responsorium:

Fundata est domus Dómini super vérticem móntium, et exaltata est super omnes colles, et vénient ad eam omnes gentes. * Et dicent: Glória tibi Dómine. V. Veniéntes autem vénient cum exultatione, portantes manipulos suos. * Et dicent. ut supra.

Expleto circuitu, Pontifex perveniens ante ostium, stans ibidem versus ad ostium, depositis aspersione et mitra, dicit:

Orémus. Et ministri, seu Diaconus: Flectámus génu. Subdiaconus R. Leváte.

Omnipotens sempitérne Deus, qui in omni loco dominationis tuæ totus assistis, totus operáris; adesto supplicacionibus nostris, et hujus domus, cujus es fundátor, esto protéctor; nulla hic nequitia contrária potestatis obsístat, sed virtute Spíritus sancti operánte, fiat hic tibi semper purum servitium, et devóta libértas. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Quo dicto, Pontifex, acceptis mitra et baculo pastoralis, ad ostium Ecclesiæ appropinquans, percutit illud semel cum inferiori parte ejusdem baculi pastoralis, superliminare, dicens intelligibili voce:

Attóllite portas príncipes vestras, et elevámini portæ æternáles, et introíbit Rex glóriæ.

Diaconus intus existens dicit alta voce:

Quis est iste Rex glóriæ?

Pontifex respondet:

Dóminus fortis, et potens: Dóminus potens in prælio.

Deinde Pontifex, deposito baculo pastoralis, et accepto aspersione, iterum circuit Ecclesiam cum clero et populo, incipiens ad eandem manum dexteram, aspergendo parietes juxta fundamentum ipsorum, et cœmeterium, dicens semper:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.

Interim schola cantat Responsorium:

Benedic Dómine domum istam, quam ædificávi nómini tuo. Veniéntium in loco isto: * Exaúdi preces in excélsio sólio glóriæ tuæ. V. Dómine si convérsus fúerit pópulus tuus et égerit peniténtiam, veniénsque oráverit in loco isto. * Exaúdi. ut supra.

Expleto circuitu Pontifex perveniens ante ostium, stans, ibidem versus ad illud, depositis aspersione et mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génu. R. Leváte.

Omnipotens sempitérne Deus, qui per Filium tuum, angularem scilicet lápidem, duos ex diverso veniéntes, ex circumcisióne et præputio parietes, duosque greges óvium sub uno eodémque

pastóre unísti; da fámulis tuis per hæc nostræ devotiónis officia indissolúbile vinculum caritátis, ut nulla divisióne méntium, nulláque perversitátis varietate sequestréntur, quos sub unius regimine pastóris unus grex cóntinet, uniusque te custóde ovilis septa concludunt. Per eúdem Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Tum acceptis mitra et baculo pastoralis, appropinquans iterum ad ostium, percutit secundo, cum eodem baculo pastoralis, superliminare, dicens simili voce, ut prius:

Attóllite portas príncipes vestras, et elevámini portæ æternáles, et introíbit Rex glóriæ.

Diaconus intus existens, dicit:

Quis est iste Rex glóriæ?

Pontifex respondet:

Dóminus fortis, et potens: Dóminus potens in prælio.

Deinde, deposito baculo pastoralis et accepto aspersione, circuit tertio Ecclesiam cum clero et populo, incipiens ad sinistram manum, proceditque aspergens exterius cum eadem aqua parietes in media parte eorum, id est, circa altitudinem faciei suæ, et cœmeterium, dicens semper:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.

Interim schola cantat Responsorium:

Tu Dómine universórum, qui nullam habes indigéntiam, voluísti templum tuum fieri in nobis. * Consérva domum istam immaculatam in ætérnum Dómine. V. Tu elegísti Dómine domum istam ad invocándum nomen tuum in ea, ut esset domus orationis et obsecrationis pópulo tuo. * Consérva. ut supra.

Expleto cantu et circuitu, cum Pontifex pervenerit ante ostium, stans ibidem versus ad illud, depositis aspersione et mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génu. R. Leváte.

Omnipotens, et miséricors Deus, qui sacerdotibus tuis tantam præceteris grátiam contulísti, ut quidquid in tuo nómine digne perfectéque ab eis ágitur, a te fieri credátur: quæsumus imménsam cleméntiam tuam, ut quidquid modo visitatúri sumus, vísites; et quidquid benedictúri sumus, benedícas; sitque ad nostræ humilitátis intróitum, Sanctórum tuórum méritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingræssus. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Tum acceptis mitra et baculo pastoralis, appropinquans tertio ad ostium Ecclesiæ, percutit iterum superliminare cum eodem baculo pastoralis, dicens:

Attóllite portas príncipes vestras, et elevámini, portæ æternáles, et introíbit Rex glóriæ.

Diaconus intus existens, dicit:

Quis est iste Rex glóriæ?

Pontifex et universus clerus respondet:

Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Adjicientes: Aperíte. Aperíte. Aperíte.

Pontifex facit crucem super liminare in ostio cum inferiore parte baculi pastoralis, dicens:

Ecce cru ✠ cis signum, fúgiant phantásmata cuncta.

Et aperto ostio, intrat Ecclesiam solus cum ministris, clericis, et choro, et cœmentariis, qui collocare et linire debent lapidem super sepulchrum Reliquiarum, et mensam altaris, si est remota, aut separata a stipite, dimisso ab extra clero et populo, et clauso Ecclesiæ ostio post eos. Ingressus autem Pontifex Ecclesiam, dicit intelligibili voce:

Pax huic dómui.

Et Diaconus, qui est infus, respondet:

In intróitu vestro.

Et omnes dicunt: **Amen.**

Tum schola, sive cantores cantant Antiphonam:

Pax ætérna ab Ætérno huic dómui. Pax perénnis, Verbum Patris, sit pax huic dómui. Pacem pius Consolátor huic præstet dómui.

Qua dicta, cantant etiam sequentem Antiphonam:

Zachæe festínans descénde, quia hódie in domo tua opórtet me manére. At ille festínans descéndit, et suscepit illum gaudens in domum suam. Hódie huic dómui salus a Deo facta est, allelúja.

Hæc dum cantantur, Pontifex procedit usque ad medium Ecclesiæ, ubi faldistorium paratum est; et expletis prædictis Antiphonis, depositis baculo et mitra, flexis ibi genibus, versus ad altare majus inchoat, schola prosequente.

Hymnum:

Veni Creátor Spíritus.

Et dicitur totus, prout habetur supra pag. 31. Finito primo versu, surgit Pontifex, et stat usque ad finem, sine mitra.

Interim unus ex ministris spargit cinerem per pavimentum Ecclesiæ, in modum crucis, faciendo ex eo lineas duas, quamlibet latitudinis fere unius palmi; unam ab angulo Ecclesiæ ad sinistram manum per principalem portam intrantis, ad angulum transversum illius, id est, dexteram intrantis, ad caput Ecclesiæ; et aliam ab angulo Ecclesiæ ad dexteram manum intrantis, ad angulum transversum illius, id est, sinistram ipsius, ad caput Ecclesiæ; vel si Ecclesia sit magna, fieri possunt loco primæ lineæ viginti quatuor Areolæ æquali spatio distantes, ex cinere; et loco secundæ, viginti tres.

Finito Hymno, Pontifex accepta mitra, accumbit super faldistorium, et schola iterum incipiet et prosequetur Litanias, pag. 18. in quibus suo loco nominetur bis Sanctus ille, in cuius honore et nomine Ecclesia, vel altare dedicatur; et illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Postquam autem dictum fuerit

Ut ómnibus fidélibus etc. R. Te rogámus audi nos.

Pontifex ab accubitu surgit, et baculum pastorem in sinistra tenens, dicit in eodem tono:

Ut locum istum visitare digneris.

R. Te rogámus audi nos.

Secundo dicit:

Ut in eo Angelórum custódiám deputare digneris.

R. Te rogámus audi nos.

Deinde dexteram in altum extendens, producit communiter super Ecclesiam, et altare consecrandum, ter successive signum crucis, dicens primo:

Ut Ecclesiam, et altare hoc, ad honorem tuum, et nomen sancti **N.** consecranda bene ✠ dicere digneris. **R. Te rogámus, audi nos.**

Secundo dicit:

Ut Ecclesiam, et altare hoc, ad honorem tuum, et nomen sancti **N.** consecranda bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris.

R. Te rogámus, audi nos.

Tertio dicit:

Ut Ecclesiam, et altare hoc, ad honorem tuum, et nomen sancti **N.** consecranda bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et consecrare digneris. **R. Te rogámus audi nos.**

Quo facto, deposito baculo pastorali, iterum accumbit super faldistorium, schola Litanias resumente, et perficiente; quibus finitis, ab accubitu surgit, deposita mitra, et stans ibidem versus ad altare majus, dicit intelligibili voce:

Orémus. Et ministri: Flectámus génua. R. Leváte.

Præveniat nos, quæsumus Dómine, misericórdia tua, et intercedentibus ómnibus Sanctis tuis, voces nostras cleméntia tuæ propitiatiónis anticipet. Per Christum Dóminum nostrum. **R. Amen.**

Alia Oratio. Orémus.

Magnificare Dómine Deus noster in Sanctis tuis, et hoc in templo tibi ædificató appare: ut qui cuncta in filiis adoptiõnis operaris, ipse semper in tua hæreditate lauderis. Per Christum Dóminum nostrum. **R. Amen.**

Finitis Orationibus, schola incipit, et prosequitur Antiphonam:

O quam metuendus est locus iste: vere non est hic aliud, nisi domus Dei, et porta cœli.

Canticum Zachariæ. Lucæ. 1.

Benedictus Dóminus Deus Israel: * quia visitavit, et fecit redemptionem plebis suæ.

Repetitur tota Antiphona.

Et erexit cornu salutis nobis, * in domo David pueri sui.

Repetitur Antiphona, ut prius.

Sicut locutus est per os Sanctórum, * qui a sæculo sunt, prophetarum ejus.

Repetitur iterum Antiphona, ut prius.

Salutem ex inimicis nostris: * et de manu ómnium, qui odérunt nos.

Iterum repetitur Antiphona.

Ad faciendam misericórdiam cum patribus nostris: * et memorári testaménti sui sancti.

Repetitur Antiphona.

Jusjurandum, quod jurávit ad Abraham patrem nostrum, * daturum se nobis.

Repetitur iterum Antiphona.

Ut sine timóre de manu inimicórum nostrórum liberáti: * serviámus illi.

Iterum repetitur Antiphona.

In sanctitate, et justitia coram ipso: * ómnibus diébus nostris.

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Et tu puer propheta Altissimi vocaberis: * praeberis enim ante faciem Domini parare vias ejus.

Antiphona repetitur, ut prius.

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus: * in remissionem peccatorum eorum.

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Per viscera misericordiae Dei nostri: * in quibus visitavit nos Oriens ex alto.

Antiphona repetitur, ut prius.

Interim, dum praemissa cantantur, Pontifex, acceptis mitra et baculo pastorali, incipiens ab angulo Ecclesiae ad sinistram intrantis, prout supra lineae factae sunt, cum extremitate baculi pastoralis scribit super cineres alphabetum Graecum, ita distinctis litteris, ut totum spatium occupent, his videlicet:

Deinde simili modo incipiens ab angulo Ecclesiae ad dexteram intrantis, scribit alphabetum Latinum, super cineres distinctis litteris, his videlicet:

Post haec Pontifex cum mitra accedit versus altare majus consecrandum, et distans ab illo, spatio congruenti, depositis baculo et mitra, genuflexus, competenti voce dicit:

Deus in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgente, Chorus respondet:

Domine ad adjuvandum me festina.

Tum Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit:

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent: * ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Gloria Patri, et Filio, * et Spiritui sancto.

Ut prius, Antiphona repetitur.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper: * et in saecula saeculorum. Amen.

Tandem iterum Antiphona repetitur.

Chorus respondet:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Et id eisdem modo, et loco, secundo, et tertio fit, voce semper altius elevata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra, benedicit aliam aquam cum sale, cinere, et vino, incipiens absolute exorcismum salis.

Exorcizo te, creatura salis, in nomine Domini nostri Jesu Christi, qui Apostolis suis ait: Vos estis sal terrae, et per Apostolum dicit: Sermo vester semper in gratia sale sit conditus; ut sanctificeris ad consecrationem hujus Ecclesiae, et altaris, ad expellendas omnes demonum tentationes; et omnibus, qui ex te sumpserint, sis animae, et corporis tutamentum, sanitas, protectio, et confirmatio salutis. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et saeculum per ignem. R. Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit:

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oramus.

Domine Deus, Pater omnipotens, qui hanc gratiam caelitus salis tribuere dignatus es, ut ex illo possint universa condiri, quae hominibus ad escam procreasti, bene dic hanc creaturam salis, ad effugandum inimicum; et ei salubrem medicinam immitte, ut proficiat sumentibus ad animae et corporis sanitatem. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Tum assumpta mitra, dicit absolute exorcismum aquae.

Exorcizo te creatura aquae, in nomine Dei Patris, et Filii, et Spiritus sancti, ut repellas diabolum a termino justorum, ne sit in umbraculis hujus Ecclesiae, et altaris. Et tu, Domine Jesu Christe, infunde Spiritum sanctum in hanc Ecclesiam tuam, et altare; ut proficiat ad sanitatem corporum animarumque adorantium te, et magnificetur nomen tuum in Gentibus: et increduli corde convertantur ad te, et non habeant alium Deum, praeter te Dominum solum, qui venturus es judicare vivos et mortuos, et saeculum per ignem. R. Amen.

Deinde deposita mitra, dicit:

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oramus.

Domine Deus, Pater omnipotens, statutor omnium elementorum, qui per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum elementum hoc aquae in salutem humani generis esse voluisti, te supplices deprecamur, ut, exauditis orationibus nostris, eam tuae pie-

tátis aspéctu sancti ✠ fices; atque ita ómnium spirítuum immun-dórum ab ea recédât incúrsio, ut ubicúmque fúerit in nómine tuo aspérsa, grátia tuæ benedictiónis advéniat, et mala ómnia, te propitiánte, procul recédant. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R. Amen.*

Tum stans sine mitra, dicit super cineres:

Benedictio cinerum.

V. Dómine exaúdi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempitérne Deus, parce pœniténtibus, propitiáre supplicántibus, et mittere dignéris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui bene ✠ dicat, et sancti ✠ ficet hos cineres, ut sint remédium salúbre ómnibus nomen sanctum tuum humíliter implorántibus, ac semetípsos pro consciéntia delictórum suórum accusántibus, ante conspéctum divinæ cleméntiæ tuæ facinora sua deplorántibus, vel sereníssimam pietátem tuam suppliciter obnixéque flagitántibus; et præsta, per invocatióem sanctíssimi nóminis tui, ut quicúmque eos super se aspéserint, pro redemptiõe peccatórum suórum, córporis sanitátem et ánimæ tutelam percipiant. Per Christum Dóminum nostrum. *R. Amen.*

Tum Pontifex accipit sal, et miscet cineri in modum crucis, dicens:

Commixtio salis et cineris páriter fiat. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spírítus ✠ sancti. *R. Amen.*

Deinde accipiens pugillum de mistura salis, et cinerum in modum crucis, ter immittit in aquam, qualibet vice dicens:

Commixtio salis, cineris, et aquæ páriter fiat. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spírítus ✠ sancti. *R. Amen.*

Deinde stans sine mitra, dicit super vinum.

Benedictio vini.

V. Dómine exaúdi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Dómine Jesu Christe, qui in Cana Galilææ ex aqua vinum fecisti, quique es vitis vera, multiplica super nos misericórdiam tuam; et bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignéris hanc creatúram vini, ut ubicúmque fusum fúerit, vel aspérsus, divinæ id benedictiónis tuæ opuléntia repleátur, et sanctificétur: Qui cum Patre, et Spírítu sancto vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R. Amen.*

Deinde mittit, in modum crucis, vinum in aquam ipsam, dicens:

Commixtio vini, salis, cineris et aquæ páriter fiat. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spírítus ✠ sancti. *R. Amen.*

V. Dómine exaúdi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempitérne Deus, créator et conservátor humáni géneris, et dator grátia spirítualis, ac largítor æternæ salutis, emitte Spírítum sanctum tuum super hoc vinum cum aqua, sale, et cinere mixtum; ut armátum cœlestis defensiõe virtútis, ad consecratióem hujus Ecclesiæ et altáris tui proficiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spírítus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R. Amen.*

Tum Pontifex, assumpta mitra, dicit absolute super aquam prædictam:

Sancti ✠ ficare per verbum Dei unda cœlestis: sancti ✠ ficare aqua calcáta Christi vestígiis; quæ móntibus pressa non cláuderis; quæ scópulis illisa non frángeris; quæ terris diffúsa non defícis. Tu sústines áridam, tu portas móntium póndera, nec demérgeris; tu cœlórum vértice continéris; tu circumfúsa per totum, lavas ómnia, nec laváris. Tu fugiéntibus pópulis Hebræórum in molem duráta constricta es: tu rursum alsis resoluta vorticibus Nili áccolas perdis, et hostilem globum freto sæviénte perséqueris: una eadémque es salus fidélibus, et últio criminósis. Te per Móysen percússa rupes evómuit, neque ábdita caútibus latére potuísti, cum majestátis império jussa prodíres: tu gestáta núbibus imbre jucúndo arva fœcúndas. Per te, áridis æstu corpóribus, dulcis ad grátiam, salutáris ad vitam potus infúnditur: tu íntimis scatúriens venis, aut spírítum inclúsa vitálem, aut succum fértilem præstas, ne siccátis exinaníta viscéribus solémmes neget terra provéntus: per te ínítium, per te finis exsúltat; vel pótius ex Deo est, tuum ut términum nesciámus; aut tuórum, omnipotens Deus, cujus virtútum non nescii, dum aquárum mérita prómimus, óperum insígnia prædicámus. Tu benedictiónis auctor, tu salutis orígo: te suppliciter deprecámur ac quæsumus, ut imbrem grátia tuæ super hanc domum cum abundántia tuæ bene ✠ dictionis infúndas; bona ómnia largiáris; próspéra tríbas; advérsa repéllas; malórum facinórum dáemonem destruas; Angelum lucis amicum, bonórum provisórem defensorémque constítuas. Domum in tuo nómine cœptam, te adjutóre perféctam, bene ✠ dictio tua in longum mansúram confímet. Tuum hæc fundaménta præsidium, cúlmina teguméntum, óstia intróitum, penetrália mereántur accéssum. Sit per illustratióem vultus tui utilitas hóminum, stabilitas paríetum.

Tum Pontifex accedit ad ostium Ecclesiæ, et cum extremitate baculi pastoralis facit crucem in parte superiori, et aliam in parte inferiori intrinsecus.

Quo facto deposito baculo, stans ibidem prosequitur, dicens:

Sit pòsitis crux invicta liminibus; utrique postes grátie tue inscriptiõne signentur; ac per multitudinem propitiatiõnis tuæ visitatiõibus domus sit pax cum abundantia, sobrietas cum modestia, redundántia cum misericordia. Inquietudo omnis et calamitas longe recedant. Inopia, pestis, morbus, languor, incursusque malorum spirituum tua semper visitatiõne discendant; ut tua fusa in hoc loco visitatiõnis grátia extensos ejus terminos et átria circumacta percurret; sitque per cunctos ejus ángulos ac recessus hujus gurgitis purificatiõ per lavacrum; ut semper hic lætitia quiétis, grátia hospitalitatis, abundantia frugis, reverentia religionis, copiatque sit salutis. Et, ubi invocatur sanctum nomen tuum, bonorum omnium succedat copia, malorum tentamenta procul effugiant: et mereamur habere nobiscum Angelum pacis, castitatis, caritatis, ac veritatis, qui semper ab omnibus malis nos custodiat, protegat, et defendat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Deinde redit ad dictum locum, ubi aquam benedixit, et stans ibidem versus ad altare majus, mitram in capite tenens, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, in cujus domo mansiones multæ sunt, supplices deprecemur, ut habitaculum istud bene ✠ dicere, et custodire dignetur, per aspersionem hujus aquæ cum vino, sale, et cinere mixtæ. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium suum: Qui cum eo vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra; et ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam sequentem:

CONSECRATIO ALTARIS.

Advertendum, quod si plura altaria in eadem Ecclesia tunc fuerint consecranda, Pontifex eosdem actus, et cæremonias facit, sub eisdem verbis, in singulis altaribus successive, sicut facit in primo altari.

Introibo ad altare Dei: ✠ ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Psalmus 42.

Júdica me Deus, et discerne causam meam de gente non sancta: ✠ ab hómine iniquo, et doloso érue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, si necesse fuerit.

Quia tu es Deus fortitudo mea: ✠ quare me repulisti, et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucem tuam et veritatem

tem tuam: ✠ ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et introibo ad altare Dei: ✠ ad Deum qui lætificat juventutem meam.

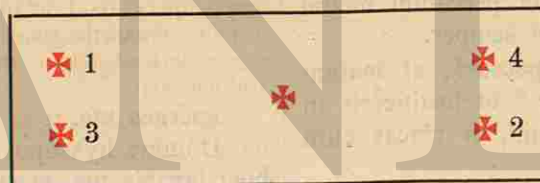
Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona prædicta repetitur.

Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare intingit pollicem dexterae manus in aqua prædicta, ultimo per eum benedicta, et cum eo, et aqua hujusmodi facit crucem in medio tabulae altaris, dicens:

Sancti ✠ ficetur hoc altare, in honorem Dei omnipotentis, et gloriosæ Virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, et ad nomen ac memoriam sancti **N.** In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sancti ✠ ficetur hoc altare, etc. Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori altaris, id est, ubi legitur Evangelium, secundam in sinistra parte anteriori transversa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transversa in hunc modum.

Quo facto, et finitis Antiphona, et Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus genua. **R.** Leváte.

Singulare illud propitiatorium in altari crucis pro nobis redimendis Oblatum, in cujus præfiguratiõne Patriarcha Jacob lapidem erexit in titulum, quo fieret sacrificium, et portæ cæli desuper aperirétur oraculum; supplices tibi, Dómine, preces fundimus, ut lapidis hujus expolitam materiam, supérnis sacrificiis imbuendam, ipse tuæ ditari sanctificatiõnis ubertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam, et stipitem de aqua prædicta ultimo per eum benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris inchoat Antiphonam, et schola prosequitur:

Aspérges me ✠ Dómine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Iterum Antiphona repetitur.

Confitébor tibi in cithara Deus Deus meus: ✠ quare tristis es anima mea et quare conturbas me?

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Spera in Deo, quoniam adhuc confitébor illi: ✠ salutare vultus mei, et Deus meus.

Tum Pontifex accedit ad ostium Ecclesiæ, et cum extremitate baculi pastoralis facit crucem in parte superiori, et aliam in parte inferiori intrinsecus.

Quo facto deposito baculo, stans ibidem prosequitur, dicens:

Sit pòsitis crux invicta liminibus; utrique postes grátie tue inscriptiõne signentur; ac per multitudinem propitiatiõnis tuæ visitatõribus domus sit pax cum abundantia, sobrietas cum modestia, redundantiã cum misericordia. Inquietudo omnis et calamitas longe recedant. Inopia, pestis, morbus, languor, incursusque malõrum spirituum tua semper visitatiõne discendant; ut tua fusa in hoc loco visitatiõnis grátia extensos ejus terminos et atria circumacta percurret; sitque per cunctos ejus angulos ac recessus hujus gurgitis purificatiõ per lavacrum; ut semper hic lætitiã quiëtis, grátia hospitalitatis, abundantia frugis, reverentiã religionis, copiãque sit salutis. Et, ubi invocatur sanctum nomen tuum, bonõrum omnium succedat cõpia, malõrum tentamenta procul effugiant: et mereamur habere nobiscum Angelum pacis, castitatis, caritatis, ac veritatis, qui semper ab omnibus malis nos custodiat, protegat, et defendat. Per Dõminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spõritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculõrum. *R.* Amen.

Deinde redit ad dictum locum, ubi aquam benedixit, et stans ibidem versus ad altare majus, mitram in capite tenens, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, in cujus domo mansiones multæ sunt, supplices deprecemur, ut habitaculum istud bene ✠ dicere, et custodire dignetur, per aspersionem hujus aquæ cum vino, sale, et cinere mixtæ. Per Dõminum nostrum Jesum Christum Filium suum: Qui cum eo vivit et regnat in unitate Spõritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculõrum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra; et ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam sequentem:

CONSECRATIO ALTARIS.

Advertendum, quod si plura altaria in eadem Ecclesia tunc fuerint consecranda, Pontifex eosdem actus, et cæremonias facit, sub eisdem verbis, in singulis altaribus successive, sicut facit in primo altari.

Introibo ad altare Dei: ✠ ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Psalmus 42.

Judica me Deus, et discerne causam meam de gente non sancta: ✠ ab homine iniquo, et doloso erue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta, si necesse fuerit.

Quia tu es Deus fortitudo mea: ✠ quare me repulisti, et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucem tuam et veritatem

tem tuam: ✠ ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

Antiphona tota repetitur.

Et introibo ad altare Dei: ✠ ad Deum qui lætificat juventutem meam.

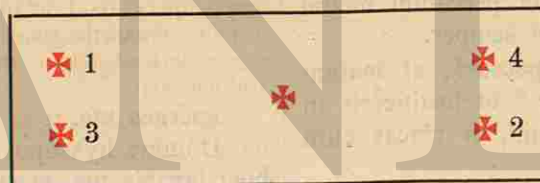
Et non dicitur Glõria Patri, sed Antiphona prædicta repetitur.

Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta, ultimo per eum benedicta, et cum eo, et aqua hujusmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens:

Sancti ✠ ficetur hoc altare, in honorem Dei omnipotentis, et gloriosæ Virginis Mariæ, atque omnium Sanctõrum, et ad nomen ac memoriam sancti *N.* In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spõritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sancti ✠ ficetur hoc altare, etc. Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori altaris, id est, ubi legitur Evangelium, secundam in sinistra parte anteriori transversa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transversa in hunc modum.

Quo facto, et finitis Antiphona, et Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectamus genua. *R.* Levate.

Singulare illud propitiatorium in altari crucis pro nobis redimendis Oblatum, in cujus præfiguratiõne Patriarcha Jacob lapidem erexit in titulum, quo fieret sacrificium, et portæ cœli desuper aperirétur oraculum; supplices tibi, Dõmine, preces fundimus, ut lapidis hujus expolitam materiam, supèrnis sacrificiis imbuendam, ipse tuæ ditari sanctificatiõnis ubertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dõminum nostrum. *R.* Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam, et stipitem de aqua prædicta ultimo per eum benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris inchoat Antiphonam, et schola prosequitur:

Asperges me ✠ Dõmine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Iterum Antiphona repetitur.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus: ✠ quare tristis es anima mea et quare conturbas me?

Repetitur, ut prius, Antiphona.

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: ✠ salutare vultus mei, et Deus meus.

Psalmus 50.

Miserere mei Deus: * secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum: * dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea: * et a peccato meo munda me.

Interim Pontifex accepta mitra, circum altare, illudque aspergit, et redit ad locum ante medium altaris, unde discesserat.

Finitis dictis Versibus, Pontifex ibidem stans cum mitra inchoat secundo, ut prius, Antiphonam:

Asperges me, et schola prosequitur, Domine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: * et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: * et in peccatis concepit me mater mea.

Interim Pontifex circuit secundo, aspergitque et redit, ut prius; et finitis Versibus, stans ut supra Pontifex cum mitra inchoat tertio Antiphonam:

Asperges me, et schola prosequitur, Domine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta, et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium, et laetitiam: * et exsultabunt ossa humiliata.

Interim Pontifex circuit tertio, aspergitque et redit, ut prius; et finitis Versibus praedictis, stans cum mitra ut supra, inchoat quarto Antiphonam:

Asperges me, et schola prosequitur, Domine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Averte faciem tuam a peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me a facie tua: * et Spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Et interim Pontifex circuit quarto, aspergitque et redit, ut prius; et finitis Versibus praedictis, stans cum mitra in capite, inchoat quinto, stans ut supra, Antiphonam:

Asperges me, et schola prosequitur, Domine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Redde mihi laetitiam salutaris tui: * et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: * et impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae: * et exsultabit lingua mea iustitiam tuam.

Interim Pontifex circuit quinto, aspergitque et redit, ut prius; et finitis Versibus praedictis, stans cum mitra ut supra, inchoat sexto Antiphonam:

Asperges me, et schola prosequitur, Domine, hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Domine, labia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum, et humiliatum Deus non despicies.

Interim Pontifex circuit sexto, aspergitque et redit, ut prius; et finitis dictis Versibus, stans cum mitra ut supra, inchoat septimo Antiphonam:

Interim Pontifex circuit septimo, aspergitque, et redit, ut supra.

Subsequenter circuit ter Ecclesiam interius, tantum aspergendo parietes ejus cum praedicta aqua benedicta, hoc modo.

Finitis dictis Versibus, et septimo circuitu per Pontificem, ut supra, facto, schola cantat Antiphonam:

Hac est domus Domini firmiter aedificata: bene fundata est supra firmam petram.

Ps. 121. Laetatus sum in his, quae dicta sunt mihi * in domum Domini ibimus.

Et dicitur totus prout supra in Benedictione primarii lapidis, pag. 123. sed in fine non dicitur Gloria Patri.

Interim incepta Antiphona praedicta, Pontifex cum mitra, incipiens retro altare majus, procedit ad dexteram partem, circuiens intrinsecus Ecclesiam, et parietes illius; aspergit eam a parte inferiori, juxta terram, rediens usque ad locum retro altare, unde discessit: quo facto, ac finitis Antiphona, et Psalmo praedictis, schola cantat Antiphonam:

Exsurgat Deus, et dissipentur inimici ejus, et fugiant qui oderunt eum a facie ejus.

Psalmus 67.

In ecclesiis benedicite Deo Domino, * de fontibus Israel.

Ibi Benjamin adolescentulus, * in mentis excessu.

Principes Juda, duces eorum: * principes Zabulon, principes Nephtali.

Manda Deus virtuti tuae: * confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

A templo tuo in Jerusalem, * tibi offerent reges munera.

Increpa feras arundinis, con-

Asperges me, et schola prosequitur, Domine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion: * ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, et holocausta: * tunc imponent super altare tuum vitulos.

Et non dicitur Gloria Patri.

gregatio taurorum in vaccis populorum: * ut excludant eos, qui probati sunt argento.

Dissipa Gentes, quae bella volunt: venient legati ex Aegypto: * Aethiopia praeveniet manus ejus Deo.

Regna terrae, cantate Deo: * psallite Domino.

Psallite Deo, qui ascendit super caelum caeli, * ad Orientem.

Ecce dabit voci suae vocem virtutis, date gloriam Deo super

Israël, * magnificèntia ejus, et virtus ejus in núbibus.

Mirábilis Deus in sanctis suis,

Et non dicitur Glória Patri.

Interim Pontifex secundo, per eandem viam circuiens, aspergit parietes Ecclesiæ in medio, id est, circa altitudinem faciei suæ, rediens usque ad locum unde discessit: quo facto, ac finitis Antiphona, et Psalmo prædictis, schola cantat Antiphonam:

Quí hábitat in adjutório Altíssimi, in protectióne Dei cœli commorábitur.

Psalmus 90.

Dicet Dómino: Suscéptor meus es tu, et refúgium meum: * Deus meus sperábo in eum.

Quóniam ipse liberávit me de láqueo venántium, * et a verbo áspero.

Scápulis suis obumbrábit tibi: * et sub pennis ejus sperábis.

Scuto circúmdabit te véritas ejus: * non timébis a timóre noctúrno.

A sagítta volánte in die, a negótio perambulánte in ténebris: * ab incúrsu, et dæmónio meridiano.

Cadent a látere tuo mille, et decem millia a dextris tuis: * ad te autem non appropinquábit.

Verúmtamen óculis tuis considerábis: * et retributióne peccatórum vidébis.

Quóniam tu es Dómine spes mea: * Altíssimum posuísti refúgium tuum.

Interim Pontifex tertio circuit Ecclesiam, incipiens a sinistra parte; et aspergit parietes illius, altius quam secundo, rediens ad locum, unde discessit. Quo facto, adhuc mitram in capite tenens aspergit cum prædicta aqua pavementum Ecclesiæ per medium, incipiens ante altare, usque ad portam principalem, deinde per transversum, de uno pariete ad alium. Interim schola cantat tres sequentes Antiphonas cum suis Versiculis:

Domus mea, domus oratiónis vocábitur. **V.** Narrábo nomen tuum frátribus meis, in médio Ecclésiæ laudábo te. **sine** Glória.

Alia Antiphona.

Dómine diléxi decórem domus tuæ. **V.** Et locum habitatiónis glóriæ tuæ. **sine** Glória.

Deus Israël ipse dabit virtútem, et fortitúdinem plebi suæ, * benedíctus Deus.

Non accédet ad te malum: * et flagéllum non appropinquábit tabernáculo tuo.

Quóniam Angelis suis mandávit de te: * ut custódiat te in ómnibus viis tuis.

In mánibus portábunt te: * ne forte offéndas ad lápidem pedem tuum.

Super áspidem, et basilíscum ambulábis: * et conculcábis leónem et draconem.

Quóniam in me sperávit, liberábo eum: * prótegam eum, quóniam cognóvit nomen meum.

Clamábit ad me, et ego exáudiam eum: * cum ipso sum in tribulatióne: erípiam eum, et glori ficábo eum.

Longitúdine diérum replébo eum: * et osténdam illi salutáre meum.

Et non dicitur Glória Patri.

Alia Antiphona.

Non est hic áliud nisi domus Dei, et porta cœli.

Dictis Antiphonis prædictis, et aspersione, ut præmittitur, facta, Pontifex stans cum mitra in medio Ecclesiæ versus ad altare majus, inchoat, et schola prosequitur, Antiphonam:

Vidit Jacob scalam, * súmmitas ejus cœlos tangébat, et descendétes Angelos, et dixit: Vere locus iste sanctus est.

Dum cantatur Antiphona prædicta, Pontifex stans cum mitra in medio Ecclesiæ aspergit aquam per pavementum, versus Orientem, Occidentem, Aquilonem, et Austrum.

Finita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, stans ibidem in medio Ecclesiæ, conversus ad portam principalem, dicit competenti voce:

Orémus. Et ministri: Flectámus génua. **R.** Leváte.

Deus, qui loca nómini tuo dicánda sanctificas, effúnde super hanc oratiónis domum grátiam tuam; ut ab ómnibus hic nomen tuum invocántibus, auxiliium tuæ misericórdiæ sentiátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Tum ibidem stans, adhuc conversus ut prius, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génua. **R.** Leváte.

Deus sanctificatiónum, omnipotens dominátor, cujus pietas sine fine sentitur; Deus, qui cœlestia simul et terréna complécteris, servans misericórdiam tuam pópulo tuo ambulánti ante conspéctum glóriæ tuæ: exáudi preces servórum tuórum; ut sint óculi tui apérti super domum istam die ac nocte: hanc quoque basilicam in honórem sanctæ et victoriosíssimæ Crucis, et memóriam Sancti tui **N.** sacris mystériis institútam clementíssimus dédi **ca**, miserátus illú **stra**, próprio splendóre clarí **fica**, omnémque hóminem veniéntem adoráre te in hoc loco placátus admítte, propítius respícere dignáre, et propter nomen tuum magnum, et manum tuam fortem, et bráchium tuum excésum, in hoc tabernáculo tuo supplicántes libens prótege, dignánter exáudi, æténa defensióne consérva; ut semper felices, sempérque in tua religióne lætántes, constánter in sanctæ Trinitátis confessióne, fide Cathólica perseverént. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus.

Deinde stans adhuc conversus, ut prius, ibidem extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem:

Per ómnia sácula sæculórum. **R.** Amen.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

V. Sursum corda.

R. Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper, et ubique grãtias agere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, adesto precibus nostris, adesto Sacraméntis, adesto étiam piis famulorum tuorum laboribus, nobisque misericórdiam tuam poscéntibus. Descéndat quoque in hanc Ecclésiã tuã, quam sub invocatióne sancti nóminis tui, in honórem sanctæ Crucis, in qua coætérnus tibi Filius tuus Dóminus noster Jesus Christus pro redemptione mundi pati dignátus est, et memóriã Sancti tui **N.** nos indigni consecramus, Spiritus sanctus tuus, septiformis grãtiæ ubertate redúndans; ut quotiescúmque in hac domo tua sanctum nomen tuum fúerit invocátum, eórum, qui te invocáverint, a te pio Dómino preces exaudiántur. O beãta et sancta Trínitas, quæ omnia purificas, omnia mundas, et omnia perórnas. O beãta majestas Dei, quæ cuncta implet, cuncta cóntines, cuncta dispónis. O beãta et sancta manus Dei, quæ omnia sanctificas, omnia benedicis, omnia locupléas. O sancte Sanctorum Deus, tuã cleméntiam humillima devotióne depóscimus, ut hanc Ecclésiã tuã, per nostræ humilitatis famulátum, in honórem sanctæ et victoriosissimæ Crucis, et memóriã Sancti tui **N.** puri ✠ ficare, bene ✠ dicere, et conse ✠ crare perpétua sanctificatiónis tuæ ubertate digneris. Hic quoque Sacerdotes sacrificia tibi laudis offerant; hic fideles pópuli vota persólvant; hic peccatorum ónera solvántur, fidelésque lapsi reparéntur. In hac ergo, quæsumus Dómine, domo tua Spiritus sancti grãtia ægróti sanéntur; infirmi recuperéntur; claudi curéntur; leprosi mundéntur; cæci illuminéntur; dæmónia ejiciántur. Cunctórum hic debílium incómmoda, te Dómine annuente, pellántur, omniúmque víncula peccatorum absolvántur. Ut omnes, qui hoc templum beneficia juste deprecáturi ingrediúntur, cuncta se impetrásse læténtur; ut concéssa misericórdia, quam precántur, perpétuo miseratiónis tuæ múnere gloriéntur.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo ita tamen, quod a circumstantibus audiri possit:

Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejúsdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, procedit ante altare, et ibi cum præmissa aqua benedicta facit maltam, seu cæmentum, quod mox deposita mitra, stans ibidem benedicit, dicens:

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Summe Deus, qui summa, et média, ímaque custódis, qui omnem creaturam intrínsecus ambiendo conclúdis, sancti ✠ fica, et béne ✠ dic has creaturas calcis, et sábuli. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Cæmentum benedictum reservatur, sed residuum aquæ benedictæ funditur ad basim, sive pedem stipitis altaris per circuitum.

Pontifex deinde procedit processionaliter cum cruce, et clero ad locum in quo Reliquiæ nocte præterita conservatæ fuerint; et defertur Chrisma usque ad fores Ecclesiæ; sed priusquam locum ipsum ingrediatur, stans ab extra, deposita mitra, dicit:

Orémus. *Et ministri: Flectámus genua. R.* Leváte.

Aufer a nobis, quæsumus Dómine, cunctas iniquitates nostras; ut ad Sancta Sanctorum puris mereámur méntibus introire. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde Pontifex, accepta mitra, locum ipsum cum Presbyteris, et clero ingrediente, schola cantat Antiphonas sequentes:

O quam gloriósum est regnum, in quo cum Christo gaudent omnes Sancti, amicti stolis albis, sequúntur Agnum quocúmque ferit.

Alia Antiphona.

Movete vos Sancti Dei de mansiónibus vestris, ad loca festinate, quæ vobis parata sunt.

Alia Antiphona.

Ecce pópulus custódiens iudicium, et faciens veritatem, in te speraverunt Dómine usque in ætérnum.

Alia Antiphona.

Via Sanctorum facta est recta, et iter eorum præparatum est.

Psalmus 94.

Venite, exultémus Dómino: * jubilémus Deo salutári nostro.

Præoccupémus faciẽm ejus in confessiõe, * et in psalmis jubilémus ei.

Quóniam Deus magnus Dóminus: * et Rex magnus super omnes deos.

Quóniam non repellet Dóminus plebem suã, * quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, et altitúdiões móntium ipse cónspicit.

Quóniam ipsius est mare, et ipse fecit illud: * et áridam fundavérunt manus ejus.

Venite adorémus, et procidámus ante Deum: * plorémus co-

ram Dómino, qui fecit nos, quia ipse est Dóminus Deus noster.

Nos autem pópulus ejus: * et oves pásquæ ejus.

Hódie si vocem ejus audiéritis, * nolite obdurare corda vestra.

Sicut in exacerbatiõe, * secúndum diem tentatiónis in deserto.

Ubi tentavérunt me patres vestri: * probavérunt, et vidérunt ópera mea.

Quadraginta annis próximus fui generatiõi huic: * et dixi: Semper hi errant corde.

Ipsi vero non cognovérunt vias meas, quibus jurávi in ira mea; * si introbunt in réquiem meam.

Et non dicitur Glória Patri, vel, si magis placet, omissis omnibus præmissis Antiphonis cum Psalmo, schola cantat Responsorium de illo Sancto, cujus sunt ipsæ Reliquiæ. Interim Pontifex manet stans juxta Reliquias. Finitis autem

Antiphonis cum Psalmo, vel Responsorio prædictis, Pontifex stans ibidem coram Reliquiis, detecto capite, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus gēna. R̄. Leváte.**

Fac nos, quæsumus Dómine, Sanctórum tuórum tibi speciáliter dedicáta membra digne contingere, quorum patrocínia cúpimus incessánter habére. Per Christum Dóminum nostrum. **R̄. Amen.**

Tum Pontifex, accepta mitra, imponit incensum in thuribulo, et fit processio, hoc ordine. Procedunt duo ceroferrarii cum luminaribus, deinde crux, tum clerus cantans Antiphonas subsequentes; post hos, Sacerdotes portantes feretrum cum Reliquiis, et juxta eos thuriferarius continuo Reliquias ipsas incensans, et immediate ante Reliquias ipsas præcedant aliqua intortitia, deinde Pontifex paratus cum suis ministris. Processione igitur locum ipsum exeunte, Pontifex inchoat primam Antiphonam, schola ipsam et omnes alias sequentes prosequente:

Cum jucunditate exhibitis, * et cum gaudio deducimini: nam et montes et colles exsiliant, exspectantes vos cum gaudio, allelúja.

Alia Antiphona.

Súrgite Sancti Dei de mansionibus vestris, loca sanctificáte, plebem benedicíte, et nos hómines peccatóres in pace custodite.

Alia Antiphona.

Ambuláte Sancti Dei, ingredimini in civitatem Dómini, ædificáta est enim vobis Ecclesiá nova, ubi pópulus adoráre debet majestátem Dómini.

Alia Antiphona.

Istórum est enim regnum cœlórum, qui contempserunt vitam mundi, et pervenerunt ad præmia regni, et laverunt stolas suas in sanguine Agni.

Eis igitur ad Ecclesiæ consecrandæ fores pervenientibus, priusquam ingrediantur, dimissa ante fores Ecclesiæ schola Antiphonas prædictas cantante, Pontifex, præcedentibus ipsum duobus ceroferrariis, cruce, thuriferario, et Sacerdotibus feretrum Reliquiarum portantibus, circuit Ecclesiam cum ipsis Reliquiis, populo sequente, et clamante:

Kýrie eléison.

Quo facto Pontifex sedens cum mitra in faldistorio, ante fores Ecclesiæ ad id parato, brevi sermone populum alloquitur.

Quanta, fratres caríssimi, Ecclesiis, et Deo dicátis locis habénda sit reveréntia, cánones, et leges, et universális religiósus fídelium cultus declárat. Nállibi enim quam in sacris basilicis, Dómino offérri sacrificium debet. Præcipiente síquidem Dómino per Móysen, tabernáculum cum mensa, atque altári, et æreis vasis, utensilibúque consecrátum est ad divinum cultum expléndum; ipsum quoque tabernáculum non solum sacrásse, sed óleo quoque linivísse légimus. In ipso autem tabernáculo non álii, quam sancti Sacerdótes, et Levítæ véstibus sacris ornáti Sacraménta tractábant, et pro pópulo oblatiónes offerébant. Póstrmodum tam Reges Hebræórum suum templum, quam Románi christiáni príncipes basilicas

a se constrúctas summa in veneratióne habuérunt; immunésque ab omni vulgári strépitu, et negótio esse voluérunt; ut domus oratiónis ad áliud nullum commércium, atque usum accommodarétur. Eámque privilégii, et immunitátis prærogatívam habére voluérunt; ut si quis temerárie sacrilegas manus apposuisset, gravíssimis suppliciis afficerétur. Non enim justum visum est, domum Dei altíssimi temeráriis præsumptiõibus expósitam esse, nec latrónum (juxta verbum Veritátis) spelúncam esse. Locus est salútis, portus naufragántibus, ad quem de tempestátibus ánchora jácitur. Hanc beneficia petitóri ádeunt, et justæ eórum preces exaudiúntur. Capitálium críminum rei ad hanc fugiéntes, impunitátem facti, implorántibus Sacerdótibus, accípiunt. Magna ergo veneratióne sacrátas Dómino basilicas adeátis, fratres caríssimi, mundíque facinóribus Dómino oblatiónes cordis vestri offerátis. De quibus basilicis hæc una est, cui **N.** et **N.** Summi Pontífices privilégia concessérunt, quam vos ædificári fecistis, (vel **N.** ædificári fecit) et nobis humíliter supplicástis, (vel supplicávit) ut eam consecráre dignarémur. Nos autem vestris (vel suis) honéstis supplicatiõibus inclináti, eam in honórem omnipoténtis Dei, beátæ Mariæ semper Vírginis, et ómnium Sanctórum, ac memóriam sancti **N.** dedicámus; et in ejus altári Reliquias sanctórum **N.** et **N.** Deo propítio, poni decrevimus, et in altári **N.** vel in loco **N.** sunt córpora, vel Reliquiæ Sanctórum **N.** et **N.** quæ (vel quas) qui devóte visitáverit, indulgéntiam **N.** per **N.** concessam obtinébit. Vos însuper móneo, fratres caríssimi, ut décimas quæ sunt divína tribúta, íntegre Ecclesiis et Sacerdótibus persolvátis. Has sibi Dóminus ad universális domínii signum reservávit. Audíte sanctum Augustínus: Décimæ tribúta sunt egéntium animárum. Quod si décimas déderis, non solum abundantiam frúctuum recipies, sed étiam sanitátem córporis, et ánimæ consequeris. Non igitur Dóminus Deus præmium póstulat, sed honórem. Deus enim noster, qui dignátus est totum dare, décimam a nobis dignátus est recipere, non sibi, sed nobis sine dúbio profutúram. Sed si tárdius dare peccátum est, quanto pejus est non dedísse? De militía, de negótio, de artificio redde décimas. Cum enim décimas dando, et terréna et cœlestia possis præmia promeréri, quare pro avaritía dúplici benedictiõne fraudáris? Hæc est enim Dei justíssima consuetúdo, ut si tu illi décimam non déderis, tu ad décimam revoceris. Dabis ímpio militi, quod non vis dare Sacerdóti; et hoc tollit fiscus, quod non accipit Christus. Revertimini ad me, inquit Dóminus apud Prophétam, et revertar ad vos. Et dixístis: In quo revertémur? Si affiget homo Deum, quia vos confígitis me? Et dixístis: In quo confígimus, te? In décimis, et in primitiis. Et in penúria vos maledicti estis, et me vos confígitis gens tota. Inférte omnem décimam in hórreum, et

Antiphonis cum Psalmo, vel Responsorio prædictis, Pontifex stans ibidem coram Reliquiis, detecto capite, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus gēna. R̄. Leváte.**

Fac nos, quæsumus Dómine, Sanctórum tuórum tibi speciáliter dedicáta membra digne contingere, quorum patrocínia cúpimus incessánter habére. Per Christum Dóminum nostrum. **R̄. Amen.**

Tum Pontifex, accepta mitra, imponit incensum in thuribulo, et fit processio, hoc ordine. Procedunt duo ceroferrarii cum luminaribus, deinde crux, tum clerus cantans Antiphonas subsequentes; post hos, Sacerdotes portantes feretrum cum Reliquiis, et juxta eos thuriferarius continuo Reliquias ipsas incensans, et immediate ante Reliquias ipsas præcedant aliqua intortitia, deinde Pontifex paratus cum suis ministris. Processione igitur locum ipsum exeunte, Pontifex inchoat primam Antiphonam, schola ipsam et omnes alias sequentes prosequente:

Cum jucunditate exhibitis, * et cum gaudio deducimini: nam et montes et colles exsiliant, exspectantes vos cum gaudio, allelúja.

Alia Antiphona.

Súrgite Sancti Dei de mansionibus vestris, loca sanctificáte, plebem benedicíte, et nos hómines peccatóres in pace custodite.

Alia Antiphona.

Ambuláte Sancti Dei, ingredimini in civitatem Dómini, ædificáta est enim vobis Ecclesiá nova, ubi pópulus adoráre debet majestátem Dómini.

Alia Antiphona.

Istórum est enim regnum cœlórum, qui contempserunt vitam mundi, et pervenerunt ad præmia regni, et laverunt stolas suas in sanguine Agni.

Eis igitur ad Ecclesiæ consecrandæ fores pervenientibus, priusquam ingrediantur, dimissa ante fores Ecclesiæ schola Antiphonas prædictas cantante, Pontifex, præcedentibus ipsum duobus ceroferrariis, cruce, thuriferario, et Sacerdotibus feretrum Reliquiarum portantibus, circuit Ecclesiam cum ipsis Reliquiis, populo sequente, et clamante:

Kýrie eléison.

Quo facto Pontifex sedens cum mitra in faldistorio, ante fores Ecclesiæ ad id parato, brevi sermone populum alloquitur.

Quanta, fratres caríssimi, Ecclesiis, et Deo dicátis locis habénda sit reveréntia, cánones, et leges, et universális religiósus fídelium cultus declárat. Nállibi enim quam in sacris basilicis, Dómino offérri sacrificium debet. Præcipiente síquidem Dómino per Móysen, tabernáculum cum mensa, atque altári, et æreis vasis, utensilibúque consecrátum est ad divinum cultum expléndum; ipsum quoque tabernáculum non solum sacrásse, sed óleo quoque linivísse légimus. In ipso autem tabernáculo non álii, quam sancti Sacerdotes, et Levítæ véstibus sacris ornáti Sacraménta tractábant, et pro pópulo oblatiónes offerébant. Póstrmodum tam Reges Hebræórum suum templum, quam Románi christiáni príncipes basilicas

a se constrúctas summa in veneratióne habuérunt; immunésque ab omni vulgári strépitu, et negótio esse voluérunt; ut domus oratiónis ad áliud nullum commércium, atque usum accommodarétur. Eámque privilégii, et immunitátis prærogatívam habére voluérunt; ut si quis temerárie sacrilegas manus apposuisset, gravíssimis supplicíis afficerétur. Non enim justum visum est, domum Dei altíssimi temeráriis præsumptiõibus expósitam esse, nec latrónum (juxta verbum Veritátis) spelúncam esse. Locus est salútis, portus naufragántibus, ad quem de tempestátibus ánchora jácitur. Hanc beneficia petitóri ádeunt, et justæ eórum preces exaudiúntur. Capitálium críminum rei ad hanc fugiéntes, impunitátem facti, implorántibus Sacerdótibus, accípiunt. Magna ergo veneratióne sacrátas Dómino basilicas adeátis, fratres caríssimi, mundíque facinóribus Dómino oblatiónes cordis vestri offerátis. De quibus basilicis hæc una est, cui **N.** et **N.** Summi Pontífices privilégia concessérunt, quam vos ædificári fecistis, (vel **N.** ædificári fecit) et nobis humíliter supplicástis, (vel supplicávit) ut eam consecráre dignarémur. Nos autem vestris (vel suis) honéstis supplicatiõibus inclináti, eam in honórem omnipoténtis Dei, beátæ Mariæ semper Vírginis, et ómnium Sanctórum, ac memóriam sancti **N.** dedicámus; et in ejus altári Reliquias sanctórum **N.** et **N.** Deo propítio, poni decrevimus, et in altári **N.** vel in loco **N.** sunt córpora, vel Reliquiæ Sanctórum **N.** et **N.** quæ (vel quas) qui devóte visitáverit, indulgéntiam **N.** per **N.** concessam obtinébit. Vos însuper móneo, fratres caríssimi, ut décimas quæ sunt divína tribúta, íntegre Ecclesiis et Sacerdótibus persolvátis. Has sibi Dóminus ad universális domínii signum reservávit. Audíte sanctum Augustínus: Décimæ tribúta sunt egéntium animárum. Quod si décimas déderis, non solum abundantiam frúctuum recipies, sed étiam sanitátem córporis, et ánimæ consequeris. Non igitur Dóminus Deus præmium póstulat, sed honórem. Deus enim noster, qui dignátus est totum dare, décimam a nobis dignátus est recipere, non sibi, sed nobis sine dúbio profutúram. Sed si tárdius dare peccátum est, quanto pejus est non dedísse? De militía, de negótio, de artificio redde décimas. Cum enim décimas dando, et terréna et cœlestia possis præmia promeréri, quare pro avaritía dúplici benedictiõne fraudáris? Hæc est enim Dei justíssima consuetúdo, ut si tu illi décimam non déderis, tu ad décimam revoceris. Dabis ímpio militi, quod non vis dare Sacerdóti; et hoc tollit fiscus, quod non accipit Christus. Revertimini ad me, inquit Dóminus apud Prophétam, et revertar ad vos. Et dixístis: In quo revertémur? Si affiget homo Deum, quia vos confígitis me? Et dixístis: In quo confígimus, te? In décimis, et in primitiis. Et in penúria vos maledicti estis, et me vos confígitis gens tota. Inférte omnem décimam in hórreum, et

sit cibus in domo mea, et probate me super hoc, dicit Dominus: si non aperuero vobis cataractas cœli, et effuero vobis benedictionem usque ad abundantiam, et increpabo pro vobis devorantem, et non corrumpet fructum terræ vestræ; nec erit stérilis vinea in agro, dicit Dominus exercituum. Et beatos vos dicent omnes gentes: eritis enim vos terra desiderabilis, dicit Dominus exercituum. Evitanda est itaque Domini indignatio, solvenda decimæ, et tributa divina persolvenda, nec pro temporali commodo amittenda sunt secutura bona, quæ expectantur. Memores ergo hæc accipite, fratres carissimi, et intellecta pro desiderio complete, ut æterna pro temporalibus accipere beneficia mereamini.

Archidiaconus legat sequentia duo decreta sacrosancti Concilii Tridentini.

Sess. 22. cap. XI. de Reformat.

Si quem clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam imperiali, aut regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupaverit, ut alicujus Ecclesiæ, seu cujusvis sæcularis, vel regularis beneficii, Montium pietatis, aliorumque piorum locorum jurisdictiones, bona, census, ac jura etiam feudalia, et emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obventiones, quæ in ministrorum, et pauperum necessitates converti debent, per se, vel per alios, vi vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsito colore, in proprios usus convertere, illisque usurpare præsumperit, seu impedire, ne ab iis, ad quos jure pertinent, percipiantur; is anathemati tamdiu subjaceat, quamdiu jurisdictiones, bona, res, jura, fructus, et redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque etiam ex donatione suppositæ personæ pervenerint, Ecclesiæ, ejusque administratori, sive beneficiato, integre restituerit, ac deinde a Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si ejusdem Ecclesiæ patronus fuerit, etiam jure patronatus, ultra prædictas pœnas, eo ipso privatus existat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis, et usurpationis hujusmodi fabricator seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subjaceat, necnon quibuscumque beneficiis privatus sit, et ad quacumque alia beneficia inhâbilis efficiatur; et a suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem et absolutionem, sui Ordinarii arbitrio suspendatur.

Conc. Trident. Sessione 25. cap. XII. de Reformat.

Non sunt ferendi, qui variis artibus decimas Ecclesiis obveniētes, subtrahere moliuntur, aut qui ab aliis solvendas temere occupant, et in rem suam vertunt, cum decimarum solutio debita sit Deo: et qui eas dare noluerint aut dantes impediunt, res alienas invadunt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus, cujuscumque gradus, et conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut

eas ad quas de jure tenentur, in posterum Cathedrali, aut quibuscumque aliis Ecclesiis, vel personis, quibus legitime debentur, integre persolvant. Qui vero eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absolvantur. Hortatur dehinc omnes et singulos pro christiana caritate, debitoque erga Pastores suos munere, ut de bonis sibi a Deo collatis, Episcopis et Pârochis, qui tenuioribus præsent Ecclesiis, large subvenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam, non graventur.

Postea Pontifex ad fundatorem dicat:

Scias, frater carissime, quoniam non permittunt jura Ecclesias sine ministris, ac dote consecrari. Quemadmodum enim dos matrimonium consequitur, sic et ad sustentationem ministrorum facultates necessariae sunt. Ea itaque ratione, frater carissime, scire volumus, quot Sacerdotes, et clericos, et qualem eis honorem vis exhibere, et de quo Ecclesiam dotare proponis. Et, ut intelligas, qualem tibi, atque hæredibus tuis honorem, et commoditatem exhibet Ecclesia, scias, ut gratitudinem ipsam ad fundatores ostendat, quod a sanctis Patribus statutum est, in diei dedicationis anniversario solenni, fundatores et eorum hæredes in processionibus primos esse debere; et si casu ad egestatem pervenerint, grata recordatione, Ecclesia fundatoris piam liberalitatem recognoscit.

Qui ad interrogata, prout sibi placuerit, respondet; de quo fiat publicum instrumentum, si numerus clericorum, honor, et dos sufficiens fuerit. Tunc fundator ipse, et plebs profitentur se jussa Pontificis impleturos. Deinde Pontifex jubet Deum deprecari pro eo, qui Ecclesiam construxit, et dotavit, et pro eo, qui eam consecrari petiit; et concedit illis partem in omnibus bonis, quæ ibi fieri continget. Quo facto, Pontifice sic sedente, antequam quis Ecclesiam ingrediatur, schola cantat Responsorium:

Erit mihi Dominus in Deum, et lapis iste, quem erexi in titulum, vocabitur domus Dei, et de universis quæ dederis mihi, * Decimas et hostias pacificas offeram tibi. *V.* Si reversus fuero ad domum patris mei. *Décimas. ut supra.*

Tum Pontifex, deposita mitra, surgit; et versus ad ostium Ecclesiæ, ibidem stans dicit:

Orémus. Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Domum tuam, quæsumus Domine, clementer ingredi; et in tuorum cordibus fidelium perpetuam tibi construe mansionem; et præsta, ut domus hæc, quæ tua subsistit dedicatione sollemnis, tua fiat habitatio sublimis. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Qua Oratione finita, Pontifex, accepta mitra, priusquam ingrediatur, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo, in modum crucis, signat ostium Ecclesiæ exterius, dicens:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Porta sis benedícta, sanctificáta, consecráta, consignáta, et Dómino Deo commendáta; porta sis intróitus salútis, et pacis; porta sis óstium pacíficum, per eum, qui se óstium appellávit, Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Quo dicto, Presbyteri elevant feretrum Reliquiarum, et ingrediendo Ecclesiam cum clero et populo processionaliter, Pontifex cum mitra incipit, et schola prosequitur Antiphonam:

Ingredimini Sancti Dei, * præparáta est enim a Dómino habitatio sedis vestræ: sed et pópulus fidélis cum gaudio inséquitur iter vestrum; ut orétis pro nobis majestatem Dómini. Allelúja.

Alia Antiphona.

Gaudent in cœlis animæ Sanctórum, qui Christi vestigia sunt secúti; et quia pro ejus amore ságuinem suum fuderunt, ideo cum Christo exsultant sine fine.

Interim processionaliter vadunt per Ecclesiam. Cum pervenerint ad altare, in quo Reliquiæ sunt condendæ, Reliquiis ipsis cum feretro prope altare positis, et luminaribus juxta illas ardentibus, Pontifex stans cum mitra ante altare, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Exsultábunt Sancti * in glória, et lætabúntur in cubilibus suis.

Psalmus 149.

Cantáte Dño cánticum novum: * laus ejus in Ecclésia sanctórum. Lætétur Israël in eo, qui fecit eum: * et filii Sion exsultent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro: * in týmpano, et psaltério psallant ei.

Quia beneplácitum est Dómino in pópulo suo: * et exaltábit mansuetos in salutem.

Exsultábunt Sancti in glória: * lætabúntur in cubilibus suis.

Psalmus 150.

Laudáte Dóminum in sanctis ejus: * laudáte eum in firmamento virtútis ejus.

Laudáte eum in virtútibus ejus: * laudáte eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudáte eum in sono tubæ: * laudáte eum in psaltério, et cithara.

Exaltationes Dei in gútture eorum: * et gládii ancípites in má nibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: * increpationes in pópulis.

Ad alligandos reges eorum in compédibus: * et nobiles eorum in mánicis férreis.

Ut faciant in eis iudicium conscriptum: * glória hæc est ómnibus sanctis ejus.

Laudáte eum in týmpano et choro: * laudáte eum in chordis et órgano.

Laudáte eum in cýmbalis benesonántibus, laudáte eum in cýmbalis jubilatiónis: * omnis spíritus laudet Dóminum.

Et non dicitur Glória Patri, sed repetitur Antiphona. Qua dicta, Pontifex, deposita mitra, versus ad altare dicit:

Orémus.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens ac benígnus dedicátor assistis, exaúdi nos, quæsumus, et concéde, ut inviolábilis permáneat hujus loci consecratió; et beneficia tui muneris, univérsitas fidélium quæ tibi súpplicat, percípere mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo signat confessionem, id est, sepulchrum altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis, faciens in singulis signum crucis, et dicens:

Conse ✠ crétur, et sancti ✠ ficétur hoc sepúlchrum. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax huic dómui.

Deinde deposita mitra, recondit veneranter vasculum ipsum cum Reliquiis, et aliis, prout hesternæ die per eum fuit sigillatum, in sepulchro altaris; quibus reconditis, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Sub altáre Dei * sedes accepístis Sancti Dei, intercédite pro nobis ad Dóminum Jesum Christum. **V.** Exsultábunt Sancti in glória. **R.** Et lætabúntur in cubilibus suis.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur.

Interim dum præmissa cantantur, Pontifex sine mitra thurificat Reliquias inclusas. Quo facto, imposita sibi mitra, accipit tabulam seu lapidem cum quo debet claudi sepulchrum, in manum sinistram; et pollicem dexteræ manus intingit in sanctum Chrisma; et cum eo facit in medio dictæ tabulæ sive lapidis, de subtus, signum crucis, dicens:

Conse ✠ crétur, et sancti ✠ ficétur hæc tábula, (vel hic lapis) per istam unctiõnem, et Dei benedictiõnem. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Et mox linit cum cæmento, ponit, et coaptat tabulam seu lapidem super sepulchrum, claudens illud, et inchoans, schola prosequente, Antiphonam:

Sub altáre Dei * audívi voces occisórum dicéntium: Quare non deféndis ságuinem nostrum: Et accepérunt divínium respónsum: Adhuc sustinéte módicum tempus, donec impleátur número fratrum vestrórum.

Alia Antiphona.

Córpóra Sanctórum in pace sepúlta sunt: et vivent nómina eórum in ætérnum. **V.** Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto. **R.** Sicut erat in princípío, et nunc, et semper: et in sæcula sæculórum. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Deus, qui ex ómnium cohabitatiõne Sanctórum ætérnum majestati tuæ condidit habitáculum, da ædificatiõni tuæ incrementa cœlestia: et præsta; ut quorum hic Reliquias pio amore complé-

ctimur, eorum semper meritis adjuvemur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cementarii cum cemento benedicto firmant ipsam tabulam, seu lapidem super sepulchrum; deinde Pontifex intingit iterum pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo format signum crucis super eandem tabulam, sive lapidem, dicens:

Signé * tur, et sancti * ficetur hoc altare. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spiritus * sancti. Pax tibi.

Tum imponit incensum in thuribulum, dicens:

A b illo benedicaris, in cuius honore cremaberis. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spiritus * sancti. *R.* Amen.

Et dextera manu producit desuper signum crucis, et deposita mitra, inchoat, schola prosequente, cantum:

Stetit Angelus * juxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua, et data sunt ei incensa multa: Et ascendit fumus aromatum in conspectu Dei. Allelúja.

Interim cum mitra thurificat altare undique ad dexterum, et sinistrum latus, ante, et desuper, donec præmissus cantus finiatur: quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit:

Orémus.

D irigatur oratio nostra, quæsumus Domine, sicut incensum in conspectu tuo, et copiosa beneficia christianus populus assequatur; ut quicumque tibi in hoc altari sacra libamina devotus obtulerit, vel sacra susceperit; et vitæ subsidia presentis accipiat, et remissionem omnium peccatorum pariter consequatur, et gratiam sempiternæ redemptionis percipiat. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, et ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo, et mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis, in medio, et in quatuor ejus cornibus; quo facto, Pontifex ponit iterum incensum in thuribulo, et illud benedicit, ut supra, videlicet, Ab illo benedicaris, etc. ac tradit uni Sacerdoti superpelliceo induto, qui continue altare circuit incensando, donec consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat; tunc enim Pontifici thuribulum præsentat; et per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, et, ut prius, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola prosequente, Responsorium:

Dirigatur * oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine. *V.* Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

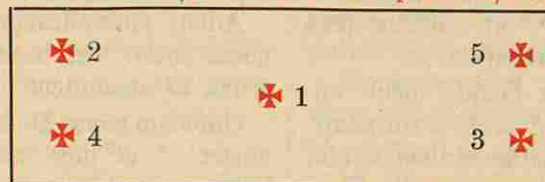
Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continue thurificando. Finita incensatione, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Erexit Jacob * lapidem in titulum fundens oleum desuper: votum vovit Deo Jacob.

Ps. 83. Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: * concupiscit, et deficit anima mea in atria Domini.

Et dicitur totus prout habetur supra. pag. 119. Sed in fine non dicitur Glória Patri.

Dum Antiphona, et Psalmus prædicti cantantur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et cum eo facit quinque cruces, videlicet in medio altaris, et quatuor ejus cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, id est, Evangelii, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, hoc ordine:

Dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti * ficetur, et conse * cretur lapis iste. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spiritus * sancti, in honorem Dei, et gloriosæ Virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, et memoriam sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola prosequente, Responsorium:

Dirigatur * oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine. *V.* Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad dexteram, thurificando illud; deinde restituito thuribulo Sacerdoti, et Responsorio finito, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectamus** genua. *R.* Levate.

A dsit, Domine, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, et super hunc lapidem opem tuæ bene * dictionis, et virtutem tuæ unctionis infunde; ut, te largiente, referat præmium quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Mane surgens Jacob * erigebat lapidem in titulum, fundens oleum desuper: votum vovit Domino: vere locus iste sanctus est, et ego nesciebam.

Psalmus 91.

B onum est confiteri Domino, * et psallere nomini tuo Altissime.

Ad annuntiandum mane misericordiam tuam, * et veritatem tuam per noctem.

In decachordo, psalterio: * cum canticis, in cithara.

Quia delectasti me Domine in factura tua: * et in operibus manuum tuarum exultabo.

Quam magnificata sunt opera tua Domine! * nimis profunda factæ sunt cogitationes tuæ:

Vir insipiens non cognoscet: * et stultus non intelliget hæc.

Cum exorti fuerint peccatores sicut fœnum: * et apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem:

Ut intereant in sæculum sæculi: * tu autem Altissimus in æternum Domine.

ctimur, eorum semper meritis adjuvemur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarii cum cæmento benedicto firmant ipsam tabulam, seu lapidem super sepulchrum; deinde Pontifex intingit iterum pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo format signum crucis super eandem tabulam, sive lapidem, dicens:

Signé * tur, et sancti * ficetur hoc altare. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spiritus * sancti. Pax tibi.

Tum imponit incensum in thuribulum, dicens:

A b illo benedicaris, in cuius honore cremaberis. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spiritus * sancti. *R.* Amen.

Et dextera manu producit desuper signum crucis, et deposita mitra, inchoat, schola prosequente, cantum:

Stetit Angelus * juxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua, et data sunt ei incensa multa: Et ascendit fumus aromatum in conspectu Dei. Allelúja.

Interim cum mitra thurificat altare undique ad dexterum, et sinistrum latus, ante, et desuper, donec præmissus cantus finiatur: quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit:

Orémus.

D irigatur oratio nostra, quæsumus Domine, sicut incensum in conspectu tuo, et copiosa beneficia christianus populus assequatur; ut quicumque tibi in hoc altari sacranda libamina devotus obtulerit, vel sacrata susceperit; et vitæ subsidia præsentis accipiat, et remissionem omnium peccatorum pariter consequatur, et gratiam sempiternæ redemptionis percipiat. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, et ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo, et mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis, in medio, et in quatuor ejus cornibus; quo facto, Pontifex ponit iterum incensum in thuribulo, et illud benedicit, ut supra, videlicet, Ab illo benedicaris, etc. ac tradit uni Sacerdoti superpelliceo induto, qui continue altare circuit incensando, donec consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat; tunc enim Pontifici thuribulum præsentat; et per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, et, ut prius, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola prosequente, Responsorium:

Dirigatur * oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine. V. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

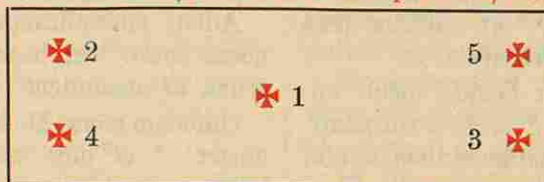
Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continue thurificando. Finita incensatione, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Erexit Jacob * lapidem in titulum fundens oleum desuper: votum vovit Deo Jacob.

Ps. 83. Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: * concupiscit, et deficit anima mea in atria Domini.

Et dicitur totus prout habetur supra. pag. 119. Sed in fine non dicitur Glória Patri.

Dum Antiphona, et Psalmus prædicti cantantur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et cum eo facit quinque cruces, videlicet in medio altaris, et quatuor ejus cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, id est, Evangelii, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, hoc ordine:

Dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti * ficetur, et conse * cretur lapis iste. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spiritus * sancti, in honorem Dei, et gloriosæ Virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, et memoriam sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola prosequente, Responsorium:

Dirigatur * oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine. V. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad dexteram, thurificando illud; deinde restituito thuribulo Sacerdoti, et Responsorio finito, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectamus genua. R.** Levate.

A dsit, Domine, misericordiæ tuæ ineffabilis pietas, et super hunc lapidem opem tuæ bene * dictionis, et virtutem tuæ unctionis infunde; ut, te largiente, referat præmium quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Mane surgens Jacob * erigebat lapidem in titulum, fundens oleum desuper: votum vovit Domino: vere locus iste sanctus est, et ego nesciebam.

Psalmus 91.

B onum est confiteri Domino, * et psallere nomini tuo Altissime.

Ad annuntiandum mane misericordiam tuam, * et veritatem tuam per noctem.

In decachordo, psalterio: * cum canticò, in cithara.

Quia delectasti me Domine in factura tua: * et in operibus manuum tuarum exultabo.

Quam magnificata sunt opera tua Domine! * nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ:

Vir insipiens non cognoscet: * et stultus non intelliget hæc.

Cum exorti fuerint peccatores sicut fœnum: * et apparuerint omnes, qui operantur iniquitatem:

Ut intereant in sæculum sæculi: * tu autem Altissimus in ætèrnum Domine.

Quoniam ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt: * et dispergentur omnes, qui operantur iniquitatem.

Et exaltabitur sicut unicornis cornu meum: * et senectus mea in misericordia uberi.

Et despexit oculus meus inimicos meos: * et in insurgentibus in me malignantibus audiet auris mea.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice de eodem oleo Catechumenorum, in eisdem locis altaris, et eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti * ficetur, et conse * cratur lapis iste. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spiritus * sancti, in honorem Dei, et gloriosae Virginis Mariae, atque omnium Sanctorum, ad nomen, et memoriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat iterum, schola prosequente, Responsorium:

Dirigatur * oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine. **V.** Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, circuit iterum semel altare ad dexteram, illud incensando; quo facto, restituito thuribulo Sacerdoti, et Responsorio finito, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Oramus. *Et ministri: Flectamus genua. R.* Levate.

Adesto, Domine, dedicationi hujus mensae tuae, et in eam, quae a nobis indignis sancto linata est oleo, bene * dictionis et sancti * ficationis tuae virtutem, et consecrationem infunde. Qui vivis et regnas Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Alia Oratio.

Oramus.

Omnipotens sempiterna Deus, altare hoc, quod in honorem tuum, et in memoriam sancti tui N. nos indigni consecramus, virtute tuae bene * dictionis sanctifica; et omnibus te hic invocantibus, atque in te sperantibus, auxilii tui munus ostende; ut huic altari imposita munera semper accepta fieri digneris: et in eo Sacramentorum virtus, et votorum semper obtineatur effectus. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Unxit te Deus, * Deus tuus, oleo laetitiae praesertim tuis.

Justus, ut palma florabit: * sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Plantati in domo Domini, * in atrii domus Dei nostri florabunt.

Adhuc multiplicabuntur in senecta uberi: * et bene patientes erunt, ut annuntient:

Quoniam rectus Dominus Deus noster: * et non est iniquitas in eo.

Psalmus 44.

Eructavit cor meum verbum bonum: * dico ego opera mea regi.

Lingua mea calamus scribae, * velociter scribentis.

Speciosus forma praesertim filiis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis: * propterea benedixit te Deus in aeternum.

Accingere gladio tuo super femur tuum, * potentissime.

Specie tua et pulchritudine tua * intende, prospere procede, et regna.

Propter veritatem, et mansuetudinem, et justitiam: * et deducet te mirabiliter dextera tua.

Sagittae tuae acutae, populi sub te cadent, * in corda inimicorum regis.

Sedes tua Deus in saeculum saeculi: * virga directionis, virga regni tui.

Dilexisti justitiam, et odisti iniquitatem: * propterea unxit te Deus Deus tuus oleo laetitiae praesertim consortibus tuis.

Myrrha, et gutta, et casia a vestimentis tuis, a domibus eburneis: * ex quibus delectaverunt te filiae regum in honore tuo.

Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato: * circumdata varietate.

Audi filia, et vide, et inclina aurem tuam: * et obliviscere populum tuum, et domum patris tui.

Et concupiscet rex decorem tuum: * quoniam ipse est Dominus Deus tuus, et adorabunt eum.

Et filiae Tyri in muneribus * vultum tuum deprecabuntur: omnes divites plebis.

Omnis gloria ejus filiae regis ab intus, * in fimbriis aureis circumamicta varietatibus.

Adducuntur regi virgines post eam: * proximae ejus afferentur tibi.

Afferentur in laetitia et exultatione: * adducuntur in templum regis.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filii: * constitues eos principes super omnem terram.

Memores erunt nominis tui: * in omni generatione et generationem.

Propterea populi confitebuntur tibi in aeternum: * et in saeculum saeculi.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cum pollice dexterae manus in medio tabulae altaris, et in quatuor ejus angulis, ordine supra posito, ad quamlibet crucem dicens:

Sancti * ficetur, et conse * cratur lapis iste. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spiritus * sancti, in honorem Dei, et gloriosae Virginis Mariae, atque omnium Sanctorum, ad nomen, et memoriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola prosequente, Responsorium:

Dirigatur * oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine. **V.** Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad sinistram, illud incensans, ut prius; quo incensato, restituto thuribulo Sacerdoti, et Antiphona finita, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus gēna. R. Leváte.

Descēdat, quāsumus Dōmine Deus noster, Spīritus tuus sanctus super hoc altāre, qui et dona nostra, et pōpuli tui in eo sanctificet, et sumēntium corda dignāter emūndet. Per Christum Dōminum nostrum. R. Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat, et schola prosequitur Antiphonam:

Sanctificāvit * Dōminus tabernāculum suum: quia hęc est domus Dei, in qua invocābitur nomen ejus, de quo scriptum est: Et erit nomen meum ibi, dicit Dōminus.

Psalmus 45.

Deus noster refūgium, et virtus: * adjūtor in tribulatiōnibus, quę invenerunt nos nimis.

Propterea non timēbimus dum turbābitur terra: * et transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt, et turbatę sunt aquę eōrum: * conturbati sunt montes in fortitudīne ejus.

Flūminis impetus lætificat civitatem Dei: * sanctificāvit tabernāculum suum Altissimus.

Deus in medio ejus, non commovēbitur: * adjuvābit eam Deus mane dilūculo.

Et non dicitur Glória Patri.

Interim dum Antiphona, et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, et spargit de oleo Catechumenorum, et Chrismate pariter super altare, illud manu dextera confricans, liniens, et perungens. Quo facto, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Ecce odor filii mei, * sicut odor agri pleni, cui benedixit Dōminus: crescere te faciāt Deus meus, sicut arēnam maris: et donet tibi de rore cœli benedictiōnem.

Psalmus 86.

Fundamēta ejus in mōntibus sanctis: * diligit Dōminus portas Sion super omnia tabernacula Jacob.

Gloriōsa dicta sunt de te, * civitas Dei.

Conturbatę sunt Gentes, et inclināta sunt regna: * dedit vocem suam, mota est terra.

Dōminus virtūtum nobiscum: * suscéptor noster Deus Jacob.

Venite, et videte opēra Dōmini, quę pōsuit prodigia super terram: * aufferens bella usque ad finem terrę.

Arcum cōteret, et confringet arma: * et scuta combūret igni.

Vacate, et videte quōniam ego sum Deus: * exaltābor in Gētibus, et exaltābor in terra.

Dōminus virtūtum nobiscum: * suscéptor noster Deus Jacob.

Memor ero Rahab, et Babylonis * sciēntium me.

Ecce alienigenę, et Tyrus, et pōpulus Æthiōpum, * hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicit: Homo,

et homo natus est in ea: * et ipse fundāvit eam Altissimus?

populorum, et principum: * horum, qui fuerunt in ea.

Sicut lætāntium omnium * habitatio est in te.

Dōminus narrābit in scripturis

Et non dicitur Glória Patri.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Lapidem hunc, fratres carissimi, in quo unguentum sacrę unctiōnis effūnditur, ad suscipiēda pōpuli sui vota, et sacrificia, orémus ut Dōminus noster benedicat, et cōsecret, et quod est unctum a nobis, sit unctum in nōmine ejus; ut plebis vota suscipiat, et altāri per sacram unctiōnem perfēcto, dum propitiatiōnem Sacrorum impōnimus, ipsi propitiatiōres Dei esse mereāmur. Per Jesum Christum Dōminum nostrum, qui cum eo, et Spīritu sancto vivit et regnat Deus in sęcula sęculorum. R. Amen.

Quo dicto, inchoat Antiphonam, schola ipsam et Psalmum ac sequentia Responsoria prosequente.

Lápides pretiōsi omnes muri tui, et turres Jerúsalem gemmis ædificābuntur.

Psalmus 147.

Lauda Jerúsalem Dōminum: * lauda Deum tuum Sion.

Quōniam confortāvit seras portarum tuarum: * benedixit filiis tuis in te.

Qui pōsuit fines tuos pacem: * et adipe frumēnti satiāt te.

Qui emittit elōquium suum terrę: * velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam: * nēbulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut

buccellas: * ante faciē frigidis ejus quis sustinēbit?

Emittet verbum suum, et liquefaciet ea: * flabit spīritus ejus, et fluent aquę.

Qui annūtiat verbum suum Jacob: * justitias, et judicia sua Israël.

Non fecit tāliter omni natiōni: * et judicia sua non manifestāvit eis.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Deinde dicitur Responsorium.

Hęc est Jerúsalem civitas illa magna cœlestis, ornata tamquam sponsa Agni. * Quōniam tabernāculum facta est, allelūja. V. Portę ejus non claudētur per diem; nox enim non erit in ea. Quōniam. ut supra.

Aliud Responsorium.

Platę tuę, Jerúsalem, sternentur auro mundo, allelūja: et cantābitur in te cānticum lætitię, allelūja: * Et per omnes vicos tuos ab universis dicetur, allelūja, allelūja. V. Luce splendida fulgēbis, et omnes fines terrę adorābunt te. Et per omnes.

Incepta Antiphona, interim dum ipsa, et Psalmus, ac Responsoria prædicta cantantur, Pontifex cum mitra incipiens retro altare, et procedens ad ejus dexteram inungit Chrismate cum pollice dextero singulas duodecim cruces in parietibus Ecclesię depictas, ad unamquamque crucem dicens:

Sancti ✠ ficetur, et conse ✠ cratur hoc templum. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, et gloriosae Virginis Mariae, atque omnium Sanctorum, ad nomen, et memoriam Sancti N. Pax tibi.

Et peruncta qualibet cruce, mox accepto thuribulo, illam incensat triplici ductu.

His peractis, Pontifex ad altare revertitur, ac stans cum mitra, et thurificans super illud, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Aedificavit Moyses ✠ altare Domino Deo, offerens super illud holocausta et immolans victimas, fecit sacrificium vespertinum in odorem suavitatis Domino Deo, in conspectu filiorum Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit:

Dei Patris omnipotentis misericordiam supplices imploramus, fratres carissimi, ut altare hoc sacrificiis spiritalibus imbuendum, nostrae vocis exoratus officio praesenti bene ✠ dictione sanctificet, atque in eo semper oblationes famulorum suorum studio sanctae devotionis impositas bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignetur; et spiritali placatus incenso precibus familiae suae promptus exauditor assistat. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deinde benedicit incensum super altare cremandum, stans ibidem, deposita mitra, dicens:

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Domine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cum tremore, quorum servitium spirituale et igneum esse cognoscitur; dignare respicere, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare hanc creaturam incensi, ut omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiae inimici odorem ejus sentientes effugiant, et separentur a plasmate tuo, quod pretioso Filii tui sanguine redemisti, ut nunquam laedatur a morsu iniqui serpentis. Per eundem Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta, et accepta mitra, format propria manu ex ipso incenso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, et oleo, ac Chrismate factae prius fuerunt; et super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela, ad mensuram crucis de granis incensi factae, et cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, et cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, schola prosequente:

Alleluja. **V.** Veni sancte Spiritus, replere tuorum corda fidelium: et tui amoris in eis ignem accende.

Nisi consecratio fiat inter Dominicam Septuagesimae, et festum Paschae Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi: quia tunc, omisso Alleluja, dicitur

Versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare sine mitra, et schola cantat Antiphonas duas sequentes:

Ant. Ascendit fumes aromatatum in conspectu Domini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua, et data sunt ei incensa multa: Et ascendit fumes aromatatum in conspectu Dei.

Sine Alleluja. Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit:

Oremus. Et ministri: Flectamus genua. **R.** Levate.

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, clemens, et propitius preces nostrae humilitatis exaudi, et respice ad hujus altaris tui holocaustum, quod non igne visibili probetur, sed infusum sancti Spiritus tui gratia in odorem suavitatis ascendat, et legitime se sumentibus Eucharistia medicabilis fiat, ad vitamque proficiat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Post haec, combustis candelis, et thure, cineres illius combustionis per unum ex ministris cum spatulis ligneis abraduntur, et collecti in aliquo vase projiciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris, versus ad altare, dicit:

Oremus. Et ministri: Flectamus genua. **R.** Levate.

Deus omnipotens, in cujus honorem, ac beatissimae Virginis Mariae, et omnium Sanctorum, ac nomen et memoriam Sancti tui N. nos indigni altare hoc consecramus, clemens et propitius preces nostrae humilitatis exaudi, et praesta, ut in hac mensa sint libamina tibi accepta, sint grata, sint pingua, et sancti Spiritus tui semper rore perfusa; ut omni tempore hoc in loco supplicantis tibi familiae tuae anxietates releves, aegritudines cures, preces exaudias, vota suscipias, desiderata confirmes, postulata concedas. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans dicit mediocri voce, extensis manibus ante pectus, Praefationem hanc:

Per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. **R.** Habemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere: Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus: Et, ut propensiori cura, et attentiori famulatu tibi servitutis officia deferamus, hoc praesertim tempore, quo religiosarum mentium habitum ultra parietum ornatum delegisti, templum istud, in quo Sancti tui N. mentio habetur, bene ✠ dicere, et sancti ✠

ficare digneris: per cujus sacram reverentiam et honorem, sacratissimo nomini tuo hoc altare dedicamus. Hujus igitur, Domine, efflagitatus precibus, dignare hoc altare celesti sancti \times ficatione perfundere, et bene \times dicere. Assistant Angeli claritatis, et sancti Spiritus illustratione perfulgeat. Sit illius quoque apud te gratia, cujus fuit illud quod Abraham, pater fidei, in nostrae figuram redemptionis, filium immolaturus exstruxit; quod Isaac in conspectu tuae majestatis instituit; quod Jacob Dominum magna videns visione erexit; ut hic orantes exaudias; hic oblata sancti \times fices; hicque superposita bene \times dicas; hic quoque benedicta distribuas. Sit ergo Ecclesiae tuae titulus sempiternus, sit mensa celesti spiritualique convivio preparata. Tu igitur, Domine, proprio ore tuo hostias super eam impositas bene \times dicit, et benedictas suscipito. Ac nobis omnibus tribue, ut participatione earum vitam acquiramus sempiternam.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Præfatione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, * quod operatus es in nobis a templo sancto tuo quod est in Jerusalem, alleluja.

Ps. 67. Exsurgat Deus, et dissipentur inimici ejus: * et fugiant qui oderunt eum, a facie ejus.

Et totus dicitur prout supra pag. 75.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrysmate intincto facit crucem in fronte altaris, nihil dicens. Quo facto, ac prædictis Antiphona, et Psalmo finitis, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Majestatem tuam, Domine, humiliter imploramus, ut altare hoc sacrae unctionis libamine ad suscipienda populi tui munera inunctum potenter bene \times dicere, et sancti \times ficare digneris: ut quod nunc a nobis indignis, sub tui Nominis invocatione, in honorem beatissimæ Virginis Mariæ, et omnium Sanctorum, atque in memoriam Sancti tui **N.** sacrosancti Chrysmatis unctione delibutum est, placeat tibi, atque altare maneat perpetuum; ut quicquid deinceps super illud oblatum, sacratumve fuerit, dignum tibi fiat holocaustum; atque omnium hic offerentium sacrificia a te pio Domino benigne suscipiantur, et per ea vincula peccatorum nostrorum absolvantur, maculae deleantur, veniæ impetrantur, gratia acquirantur, quatenus una cum Sanctis, et Electis tuis vitam percipere mereamur æternam. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrysmate intincto inungit in modum crucis conjunctiones mensæ, seu tabulæ altaris, et tituli, sive stipitis, quatuor angulis, quasi illa conjungens, ad singulas cruces, dicens:

In nomine Pa \times tris, et Fi \times lii, et Spiritus \times sancti.

Deinde deposita mitra, dicit:

Orémus.

Supplices te deprecamur, omnipotens æternæ Deus, per unigenitum Filium tuum Dominum nostrum Jesum Christum, ut altare hoc sanctis usibus preparatum, celesti bene \times dictione sanctifices; et sicut Melchisedech Sacerdotis præcipui oblationem dignatione mirabili suscepisti, ita imposita huic novo altari munera semper accepta ferre digneris; ut populus, qui in hanc Ecclesiæ domum sanctam conveniet, per hæc libamina celesti sanctificatione salvatus, animarum quoque suarum salutem perpetuam consequatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensam altaris; et Pontifex accedit ad sedem suam juxta altare, in qua cum mitra sedens fricat bene manus cum medulla panis, ac lavat, et extergit. Quo facto, Subdiaconis, seu Acolythis presentantibus ipsi Pontifici tobaleas novas et mundas, vasa et ornamenta ad cultum Dei, et Ecclesiæ, ac altaris consecratorum pertinentia, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans, illa benedicit, dicens:

BENEDICTIO

TOBALEARUM, VASORUM, ET ORNAMENTORUM ECCLESIAE,
ET ALTARIS CONSECRATORUM.

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum et terram.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Omnipotens, et misericors Deus, qui ab initio utilia, et necessaria hominibus creasti, templaque manu hominum facta Nomini tuo sancto dicari, tuæque habitationis loca vocari voluisti; quique per famulum tuum Moysen vestimenta Pontificalia et Sacerdotalia, seu Levitica, et alia quæque diversi generis ornamenta ad cultum et decorem tabernaculi, et altaris tui fieri decrevisti; exaudi propitius preces nostras, et omnia hæc diversarum specierum ornamenta in usum hujus Ecclesiæ tuæ, et altaris ad honorem et gloriam tuam preparata purificare, bene \times dicere, sancti \times ficare, et conse \times crare per nostræ humilitatis servitium digneris: ut divinis cultibus, et sacris mysteriis apta existant, hisque confectioni Corporis et Sanguinis Jesu Christi Filii tui Domini nostri dignis pareatur famulatibus: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta; tum ministri ponunt super altare Chrysmale, sive pannum lineum ceratum, ad mensuram altaris factum; deinde

vestiunt altare tobaleis, et ornamentis benedictis, ponentes desuper crucem, et alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem inchoat Antiphonam primam, schola ipsam ac alias Antiphonas sequentes, et Responsoria cum suis Versibus, et Psalmis prosequente.

Ant. Circúmdate Levítæ * altáre Dómini Dei, vestíte vestiméntis albis, estóte et vos canétes hymnum novum, dicétes, allelúja. **V.** Mirábilis Deus in Sanctis suis, et sanctus in ómnibus opéribus suis. **V.** Glória Patri, et Filio, et Spíritui sancto. **R.** Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Alia Antiphona.

Circúmdate Sion, et complectímmini eam, narráte in túrribus ejus. **V.** Magnus Dóminus et laudábilis nimis, in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Deinde dicitur Responsorium.

Induit te Dóminus túnica jucunditátis, et impósuit tibi coronam. * Et ornávit te ornáméntis sanctis. **V.** Luce spléndida fulgébis, et omnes fines terræ adorábunt coram te. * Et ornávit te. **V.** Natiónes ex longinquo ad te vénient, et múnера deferétes adorábunt Dóminum; et terram tuam in sanctificatióne habébunt, et nomen magnum tuum invocábunt. * Et ornávit te. **V.** Benedícti erunt, qui te ædificavérunt, tu autem lætáberis in filiis tuis, quóniam omnes benedicétes, et congregabúntur ad Dóminum. * Et ornávit te.

Et non dicitur Glória Patri, sed sequens Antiphona cantatur.

In velaménto alárum tuárum prótege nos Dómine, et in laude tua gloriémur.

Psalmus 62.

Deus Deus meus * ad te de luce vígilo.

Sitívit in te ánima mea, * quam multipliciter tibi caro mea.

In terra desérta, et ínvia, et inaquósa: * sic in sancto appáruí tibi, ut vidérem virtútem tuam, et glóriam tuam.

Quóniam mélior est misericórdia tua super vitas: * lábia mea laudábunt te.

Sic benedicam te in vita mea: * et in nómine tuo levábo manus meas.

Sicut ádipe et pinguédine repleátur ánima mea: * et lábiis exsultatiónis laudábit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: * quia fuísti adjútor meus.

Et in velaménto alárum tuárum exsultábo, adhæsit ánima mea post te: * me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanum quæsiérunt animam meam, introibunt in inferióra terræ: * tradéntur in manus gládii, partes vúlpium erunt.

Rex vero lætábitur in Deo, laudábúntur omnes qui jurant in eo: * quia obstructum est os loquéntium iniqua.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Finito Psalmo, Pontifex, deposita mitra, ascendit ad altare, et facta cruci super altari positæ reverentiá, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Omnis terra * adóret te Deus, et psallat tibi, psalmum dicat nómini tuo Dómine.

Interim, dum Antiphona cantatur, Pontifex incensat super altare in modum crucis: et Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, et schola prosequitur; et interim iterum ipse Pontifex super altare in modum crucis incensat, quod et tertio facit; quo facto, stans ante medium altaris, dicit:

Orémus.

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre, qui et dona nostra, et pópuli tui in eo sanctificet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, altáre hoc nómini tuo dedicátum cœléstis virtútis benedictióne sancti ✠ fica; et ómnibus in te sperántibus auxilií tui munus osténde; ut hic sacramentórum virtus, et votórum obtineátur efféctus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

V. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spíritu tuo.

V. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad sacristiam, sive sacrarium, ubi, deposito pluviali, si celebrare voluerit, quod conveniens est, accipit sandalia, dicens Psalmum. Quam dilécta. cum aliis; deinde, lotis manibus, accipit omnia paramenta Pontificalia albi coloris. Interim ornatur Ecclesia, et luminaria super altari, et credentia, atque alibi, ubi placuerit, accenduntur. Tunc exit Pontifex Missam celebraturus. Si vero fatigatus nimis celebrare noluerit, facit Missam solemniter per aliquem Sacerdotem celebrari.

Missá dicitur prout in Missali, in ipsa die Dedicatiónis Ecclesiæ.

In fine Pontifex dat Benedictionem solemnem, dicens: Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Et Indulgentias supra declaratas. Quibus publicatis, revertitur ad sacristiam, ubi depositis sacris vestibus, vadit in pace.

Deinde cineres per Ecclesiam aspersi, in quibus litteræ Græcæ et Latinae scriptæ sunt, per ministros Ecclesiæ tolluntur, et Ecclesia totaliter mundatur.

DE ALTARIS CONSECRATIONE, QUÆ FIT SINE ECCLESIAE DEDICATIONE.

Altaris consecratio, quamvis omni die de jure fieri possit, decentius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit. Sane sero ante diem consecrationis, Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti et mundo vasculo, cum tribus granis thuris; ponit etiam in eo chartulam de pergameno, scriptam sub hac forma:

M. DCCC. . . . etc. die N. mensis N. Ego N. Episcopus N. consecravi altare hoc in honorem sancti N. et Reliquias sanctorum Martyrum N. et N. in eo inclusi, et singulis Christi fidelibus, hodie unum annum, et in die anniversario consecrationis hujusmodi ipsum visitantibus quadraginta dies de vera indulgentia, in forma Ecclesiae consueta concessi.

Sigillans ipsum vasculum diligenter, et in honesto et mundo loco ponens, cum duobus candelabris, et luminaribus ardentibus. Celebrandæque sunt Vigiliæ ante Reliquias ipsas, et canendi Nocturni, et Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondendæ.

Parantur etiam in Ecclesia, quæ ad altaris consecrationem sunt necessaria, videlicet sanctum Chrisma in vasculo, et ampulla; oleum sanctum Catechumenorum, etiam in vasculo, et ampulla; una libra thuris, cujus medietas sit in granis; thuribulum cum navicula, et cochleari; vas cum prunis ardentibus, vas aqua plenum, quod in presbyterio ponitur; vas cum cineribus; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendam mensam altaris consecrandi, quoties expedierit; coopertura linea cerata ad mensuram ipsius altaris consecrandi; quinque cruces parvæ factæ de candelis ceræ subtilibus; aliqua spatula ligneæ parvæ, ad abradendum de altari combustiones candelarum, et thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena; sive tegula trita ad faciendum cæmentum, pro liniendo sepulchro Reliquiarum, et junctura mensæ altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vas cum aqua, ad abluendas manus Pontificis; et medulla panis, ac mantilia, pro extergendis manibus; bombyx pro extergenda cruce, quæ fit in stipite altaris; tobaleæ novæ mundæ; et vasa, atque ornamenta ad cultum Dei, et altaris, postquam consecratum fuerit, pertinentia benedicenda.

Pontifex mane in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiam, et sedens in sede ad dexteram, vel in faldistorio ad sinistram altaris consecrandi, incipit et dicit voce submissa cum clericis septem Psalmos cum Antiphona: Ne reminiscaris, etc. pag. 62., sine Litanis. Induens interim amictum, albam, cingulum, stolam, et pluviale albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, et baculum Pastoralem in manu sinistra. Sicque paratus, septem Psalmis expletis, Pontifex cum ministris accedit coram altari consecrando; ubi depositò baculo Pastoralis, et stans sine mitra inchoat, et schola prosequitur sequentem Antiphonam:

Antiph. Adesto Deus, unus omnipotens, Pater, et Filius, et Spiritus sanctus.

Deinde dicit, stans eodem modo:

Orémus.

Actiões nostras, quæsumus Dómine, aspirando præveni, et adjuvando proséquere: ut cuncta nostra oratio, et operatio a te semper incipiat, et per te cœpta finiatur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua dicta, Pontifex accepta mitra, procumbit super faldistorium ibidem præparatum, et cantores incipiunt Litanias pag. 18., vel cantoribus deficientibus, Pontifex eas legit, in quibus suo loco nominetur bis Sanctus ille, in cujus honore, et nomine dedicatur ipsum altare, et illi, quorum Reliquiæ in eo includuntur. Postquam autem dictum fuerit:

Ut ómnibus fidélibus, etc.

R. Te rogámus, audi nos.

Pontifex ab accubitu surgit, et baculum Pastoralem in sinistra tenens, dexteram in altum extendens, producit communiter super aram, et stipitem altaris consecrandi ter successive signum crucis, dicens primo:

Ut altáre hoc ad honórem tuum, et nomen Sancti **N.** consecrándum bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Secundo dicit:

Ut altáre hoc ad honórem tuum, et nomen Sancti **N.** consecrándum bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Tertio dicit:

Ut altáre hoc, ad honórem tuum, et nomen Sancti **N.** consecrándum bene ✠ dicere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Quo dicto, et deposito baculo Pastoralis, iterum accumbit super faldistorium, et perficiuntur Litanie. Quibus finitis, ab accubitu surgit, et cum mitra accedit versus altare consecrandum, et distans ab illo spatio congruenti, deposita mitra, genuflexus dicit cantando, si in cantu fit officium, alioquin competenti voce dicit sine notis quod etiam in omnibus aliis sequentibus observatur.

Deus, in adjutórium meum inténde.

Quo dicto, Pontifice surgente, chorus seu ministri respondent:
Dómine, ad adjuvándum me festína.

Tunc Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit:

Glória Patri, et Filio, et Spirítui sancto.

Chorus, seu ministri respondent:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper: et in sácula sáculórum. Amen.

Sine Allelúja. Et id eisdem modo et loco, secundo et tertio fit, voce semper altius elevata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra benedicit aquam cum sale, cinere, et vino, incipiens absolute exorcismum salis; et faciens, prout habetur supra sub Ecclesie Dedicatíone, pag. 131. usque ad Oratíonem.

Omnipotens sempitérne Deus, creátor, et conservátor humáni géneris, etc. **inclusive.**

Post hæc Pontifex procedit ad altare cum mitra, et ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam sequentem:

Introibo ad altáre Dei: ad Deum qui lætíficat juventútem meam.

Psalmus 42.

Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: * ab hómine iníquo et dolóso érue me.

Repetitur tota Antiphona prædicta si necesse fuerit.

Quia tu es Deus fortitúdo mea: * quare me repulísti, et quare tristis incédo, dum affligit me inimicus?

Iterum repetitur Antiphona.

Emitte lucem tuam, et veritátem tuam: * ipsa me deduxérunt et adduxérunt in montem san-

ctum tuum, et in tabernácula tua.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona prædicta repetitur:

Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare, intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, et cum eo, et aqua hujusmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens:

Sancti ✠ ficétur hoc altáre, in honórem Dei omnipoténtis, et gloriósæ Vírginis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, et ad nomen ac memóriam sancti N. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sancti ✠ ficétur hoc altáre, etc.

Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori altaris, id est, ubi legitur Evangelium, secundam in sinistra parte anteriori transversa primæ, tertiam

in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertix transversa in hunc modum:

Quo facto, et finitis Antiphona et Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus genua. R. Leváte.

Singuláre illud propitiatórium in altári crucis pro nobis rediméndis oblátum, in cujus præfigurátione Patriárcha Jacob lápidem eréxit in titulum, quo fieret sacrificium, et portæ cœli désuper aperirétur oráculum; súpplices tibi, Dómine, preces fúndimus, ut lápidis hujus expolítam matériam, supérnis sacrificiis imbuéndam, ipse tuæ ditári sanctificatiónis ubertáte præcípias, qui quondam lapideis legem scripsísti in tábulis. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam altaris, aspergens eam, et stipitem de aqua prædicta cum cinere et vino benedicta, cum aspensorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium altaris inchoat Antiphonam, et schola prosequitur:

Aspérge me, Dómine. Quæ tota dicitur, et repetitur cum Psalmo Miserére, eo modo, prout supra, pag. 135. de Consecratione altaris in Ecclesie Dedicatíone ordinatum est. Quo facto, Pontifex stans sine mitra ante medium altaris, dicit:

Ÿ. Dómine exáudi oratíonem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

Ÿ. Dóminus vobíscum. R. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Deus, qui es visibílium rerum ómnium et invisibílium cónditor, et cunctárum sanctificatiónum consecrátor, ad dedicatiónem hujus Domínice mensæ adesse dignáre; et quæ sacráto óleo, et Chrísmate a nobis indignis est liniénda, et benedicénda, tuæ sanctificatiónis in eam infúnde virtútem et consecratiónem; ut omnes qui ad eam te deprecáturi accésserint, tuæ propitiatiónis auxiliú sentiant. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Deinde ibidem cum præmissa aqua benedicta facit maltam, seu cæmentum, quod mox deposita mitra benedicit, dicens:

Ÿ. Dóminus vobíscum. R. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Summe Deus, qui summa, et média, ímaque custódis, qui omnem creatúram intrínsecus ambiéndo conclúdis, sancti ✠ fica, et benedic has creatúras calcis, et sábuli. Per Christum Dóminum nostrum.

Cæmentum benedictum reservatur, sed residuum aquæ benedictæ funditur ad basim, sive pedem stipitis altaris per circuitum; Pontifex deinde procedit processionaliter cum cruce, et clero ad locum, in quo nocte præterita conservatæ Reliquiæ fuerunt: sed priusquam locum ipsum ingrediatur, stans ab extra deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus gēnuā. R. Leváte.**

Aufer a nobis, quæsumus Dómine, cunctas iniquitátes nostras; ut ad Sancta Sanctorum puris mereámur méntibus introíre. Per Christum Dóminum nostrum. **R. Amen.**

Ingressus vero sine mitra, stans juxta, et versus ad Reliquias, dicit:

Fac nos, quæsumus Dómine, Sanctorum tuorum tibi specialiter dedicáta membra digne contíngere, quorum patrocínia cúpimus incessánter habére. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Qua dicta, Pontifex sine mitra accipit reverenter vasculum Reliquiarum: tum, accepta mitra, portat eas solemniter et processionaliter ad altare consecrandum; vel, si sint super feretrum, per Sacerdotes ferri facit, inchoans, schola prosequente, Antiphonam.

Cum jucunditáte * exhibitis, et cum gáudio deducémini, nam et montes, et colles exsiliént exspectántes vos cum gáudio, allelúja.

Poterit deinde etiam dici, si expedierit, sequens Responsorium:

Súrgite, Sancti Dei, de mansiónibus vestris, loca sanctificáte, plebem benedicite, * Et nos hómines peccátóres in pace custodíte. V. Ambuláte Sancti Dei ad locum prædestinátum, qui vobis præparátus est. * Et nos hómines.

Cumque pervenerit prope ipsum altare, deponit eas reverenter cum luminaribus super feretrum vel aliquam tabulam honeste ibidem paratam, luminaribus juxta illas ardentibus, et mox Pontifex cum mitra stans prope altare inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

Exsultábunt Sancti * in glória: lætabúntur in cubilibus suis.

Psalmus 149. Cantáte Dómino cánticum novum: * laus ejus. pag. 146.

*Deinde Ps. 150. Laudáte Dóminum in Sanctis ejus: * laudáte eum, ut supra, pag. 146. sine Glória Patri, in fine utriusque, sed his Psalmis dictis, Antiphona repetitur. Qua finita, Pontifex, deposita mitra, stans versus ad altare, dicit:*

Orémus.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens ac benignus dedicátor assistis, exáudi nos, quæsumus, et concéde, ut inviolábilis permáneat hujus loci consecrátio; et beneficia tui múnieris, univérsitas fidélium quæ tibi súpplicat, percípere mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R. Amen.**

Et mox Pontifex, accepta mitra, signat cum pollice dexteræ manus de Chrismate confessionem, id est, sepulchrum altaris, in quo Reliquiæ sunt repóndæ, in quatuor angulis; faciens in singulis signum crucis, et dicens, dum unamquamque crucem facit:

Conse * crétur, et sancti * ficétur hoc sepúlchrum. In nómine Pa * tris, et Fi * lii, et Spíritus * sancti. Pax huic dómui.

Deinde, deposita mitra, recondit ibi vasculum cum Reliquiis et aliis in eo inclusis veneranter, inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Sub altáre Dei * sedes accepístis, Sancti Dei, intercédite pro nobis ad Dóminum Jesum Christum.

V. Exsultábunt Sancti in glória.

R. Et lætabúntur in cubilibus suis.

Et non dicitur Glória Patri, sed repetitur Antiphona. Interim dum præmissa dicuntur, Pontifex stans sine mitra, imposito, et benedicto incenso in thuribulo, et illo a Diacono accepto, thurificat Reliquias inclusas: quo facto, imposita sibi mitra, accipiens lapidem, seu tabulam, cum qua debet claudi sepulchrum, facit cum pollice crucem de Chrismate in medio ejus de subtus, dicens:

Conse * crétur, et sancti * ficétur hæc tábula, (vel hic lapis) per istam unctiónem, et Dei benedictiónem. In nómine Pa * tris, et Fi * lii, et Spíritus * sancti. Pax tibi.

Et mox ponit, et coaptat tabulam, seu lapidem super sepulchrum, claudens illud, et inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Sub altáre Dei * audívi voces occisórum dicéntium: Quare non deféndis sánguinem nostrum? et accepérunt divínium respónsum: Adhuc sustinéte módicum tempus, donec impleátur número fratrúrum vestrórum.

Alia Antiphona:

Córpóra Sanctorum in pace sepúlta sunt: et vivent nómina eórum in ætérnum.

V. Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto.

R. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Deus, qui ex ómnium cohabitatióne Sanctorum ætérnum majestáti tuæ condís habitáculum, dá ædificatióni tuæ increménta cœlestia: et præsta; ut quorum hic Reliquias pio amóre compléctimur, eórum semper méritis adjuvémur. Per Christum Dóminum nostrum. **R. Amen.**

Tunc, accepta mitra Pontifice prius incipiente, cæmentarii cum cæmento benedicto firmant ipsam tabulam seu lapidem super sepulchrum: deinde Pontifex facit crucem desuper ex Chrismate cum pollice dexteræ manus, dicens:

Signé * tur, et sancti * ficétur hoc altáre. In nómine Pa * tris, et Fi * lii, et Spíritus * sancti. Pax tibi.

Tum, deposita mitra, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Stetit Angelus * juxta aram templi habens thuribulum áureum in manu sua; et data sunt ei incénsa multa; et ascéndit fumus arómátum in conspéctu Dei. Allelúja.

Interim cum mitra thurificat altare undique ad dexterum et sinistrum latus, ante et desuper, donec præmissus cantus finiatur; quo finito, stans coram altari sine mitra, dicit:

Orémus.

Dirigátur oratio nostra, quæsumus Dómine, sicut incensum in conspéctu tuo, et copiosa beneficia christiánus pópulus assequátur; ut quicumque tibi in hoc altári sacranda libamina devótus obtulerit, vel sacrata suscéperit; et vitæ subsidia præsentis accipiat, et remissionem ómnium peccatorum páriter consequátur, et grátiam sempiternæ redemptionis percipiat. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, et ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo, et mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis in medio, et in quatuor ejus cornibus; quo facto, Pontifex ponit iterum incensum in thuribulo, et illud benedicit, ut supra, videlicet, Ab illo benedicaris, etc. ac tradit uni Sacerdoti superpelliceo induto, qui continue altare circuit, incensando, donec consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illud incensat; tunc enim Pontifex thuribulum præsentat; et per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, et, ut prius, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigátur oratio mea sicut incensum in conspéctu tuo Dómine.

V. Elevatio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter altare ad dexteram continue thurificando. Finita incensatione, Pontifex inchoat, schola sive ministris prosequentibus, Antiphonam:

Eréxit Jacob lápidem in titulum, fundens óleum desuper: votum vovit Deo Jacob.

Psalmus 83.

Quam dilécta tabernacula tua Dómine virtutum: * concupiscit, et déficit ánima mea in átria Dómini.

Repetitur Antiphona.

Cor meum, et caro mea * exultaverunt in Deum vivum.

Repetitur Antiphona.

Etenim passer invénit sibi domum: * et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Repetitur Antiphona.

Altaria tua Dómine virtutum: * Rex meus, et Deus meus.

Repetitur Antiphona.

Beáti, qui hábitant in domo tua Dómine: * in sæcula sæculórum laudábunt te.

Repetitur Antiphona.

Beátus vir, cujus est auxiliú abs te: * ascensiones in corde suo dispósuit in valle lacrimárum in loco, quem pósuit.

Repetitur Antiphona.

Etenim benedictionem dabit legislátor, ibunt de virtute in virtutem: * vidébitur Deus deórum in Sion.

Repetitur Antiphona.

Dómine Deus virtutum exaudi orationem meam: * aúribus percipe Deus Jacob.

Repetitur Antiphona.

Protéctor noster aspice Deus: * et respice in faciém Christi tui:

Repetitur Antiphona.

Quia mélior est dies una in átriis tuis, * super millia.

Repetitur Antiphona.

Elégi abjectus esse in domo Dei mei: * magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Repetitur Antiphona.

Quia misericordiam, et veritatem diligit Deus: * grátiam, et glóriam dabit Dóminus.

tem diligit Deus: * grátiam, et glóriam dabit Dóminus.

Repetitur Antiphona.

Non privabit bonis eos, qui ambulat in innocentia: * Dñe virtutum, beátus homo, qui sperat in te.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur. Dum Antiphona et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et cum eo facit quinque cruces, videlicet in medio altaris, et in quatuor ejus cornibus, in locis in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, id est, Evangelii, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori quintam in sinistro posteriori, hoc ordine:

Dicens dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficétur, et conse ✠ crétur lapis iste. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti, in honórem Dei, et gloriósæ Virginis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, et memóriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigátur oratio mea sicut incensum in conspéctu tuo Dómine.

V. Elevatio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad dexteram, thurificando illud: deinde restituto thuribulo Sacerdoti, et Responsorio finito, sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus genua. **R.** Leváte.

Adsit, Dómine, misericordiæ tuæ ineffábilis pietas, et super hunc lápidem opem tuæ bene ✠ dictionis, et virtutem tuæ unctionis infúnde; ut te largiente, réferat præmium quisquis intúlerit votum. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

• Oratione finita, Pontifex inchoat, et schola seu ministri prosequuntur, Antiphonam:

Mane surgens Jacob erigebat lápidem in titulum, fundens óleum desuper: votum vovit Dómino: vere locus iste sanctus est, et ego nesciebam.

Psalmus 91.

Bonum est confitèri Dómino, * et psállere nómini tuo Altissime.

Repetitur Antiphona.

Ad annuntiandum mane misericordiam tuam, * et veritatem tuam per noctem.

Repetitur Antiphona.

In decachordo, psalterio: * cum cántico, in cithara.

Repetitur Antiphona.

Quia delectásti me Dómine in factúra tua: * et in opéribus mánuum tuárum exsultábo.

Repetitur Antiphona.

Quam magnificáta sunt ópera tua Dómine! * nimis profúndæ factæ sunt cogitátiones tuæ.

Repetitur Antiphona.

Vir insipiens non cognóscet: * et stultus non intélliget hæc.

Repetitur Antiphona.

Cum exórti fuerint peccátóres sicut fœnum: * et apparuerint omnes, qui operántur iniquitátem.

Repetitur Antiphona.

Ut intéreant in sæculum sæculi: * tu autem Altíssimus in ætérnum Dómine.

Repetitur Antiphona.

Quóniam ecce inimíci tui Dómine, quóniam ecce inimíci tui períbunt: * et dispergéntur omnes, qui operántur iniquitátem.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur. Interim Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice de eodem oleo Catechumenorum in eisdem locis altaris, et eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti * ficétur et conse * crétur lapis iste. In nómine Pa * tris, et Fi * lii, et Spíritus * sancti, in honórem Dei, et gloriósæ Virginis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen et memóriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat iterum, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigátur * orátio mea, sicut incensum in conspéctu tuo Dómine.

Ÿ. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit iterum semel altare ad dexteram, illud incensando; quo facto, restituto thuribulo Sacerdoti, et Responsorio finito, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus** génua. **R.** Leváte.

Adésto Dómine dedicatióni hujus mensæ tuæ, et in eam, quæ a nobis indignis sancto liníta est oleo, bene * dictionis et sancti *

Repetitur Antiphona.

Et exaltábitur sicut unicórnis cornu meum: * et senéctus mea in misericórdia úberi.

Repetitur Antiphona.

Et despéxit óculus meus inimicos meos: * et in insurgéntibus in me malignántibus audiet auris mea.

Repetitur Antiphona.

Justus, ut palma florébit: * sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

Repetitur Antiphona.

Plantáti in domo Dómini, * in átriis domus Dei nostri florébunt.

Repetitur Antiphona.

Adhuc multiplicábuntur in senécta úberi: * et bene patiéntes erunt, ut annúntient:

Repetitur Antiphona.

Quóniam rectus Dóminus Deus noster: * et non est iniquitas in eo.

ficationis tuæ virtútem, et consecratiónem infúnde: Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Alia Oratio.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, altáre hoc quod in honórem tuum, et in memóriam Sancti tui **N.** nos indigni consecrámus, virtúte tuæ bene * dictionis sanctifica: et ómnibus te hic invocántibus, atque in te sperántibus auxilií tui munus osténde; ut huic altári impósita múnera semper accépta fieri dignéris; et in eo Sacramentórum virtus, et votórum semper obtineátur efféctus. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Unxit te Deus * Deus tuus oleo lætitiæ præ consórtibus tuis.

Psalmus 44.

Eructávit cor meum verbum bonum: * dico ego ópera mea regi.

Repetitur Antiphona.

Lingua mea cálamus scribæ, * velóriter scribéntis.

Repetitur Antiphona.

Speciósus forma præ filiis hóminum, diffúsa est grátia in lábiis tuis: * proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Repetitur Antiphona.

Accingere gládio tuo super femur tuum, * potentíssime.

Repetitur Antiphona.

Spécie tua, et pulchritúdine tua * inténde, prospere procéde, et regna.

Repetitur Antiphona.

Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam: * et dedúcet te mirabíliter dextera tua.

Repetitur Antiphona.

Sagittæ tuæ acútæ, pópuli sub te cadent, * in corda inimicórum regis.

Repetitur Antiphona.

Sedes tua Deus in sæculum sæculi: * virga directiónis virga regni tui.

Repetitur Antiphona.

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem: * proptérea unxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ præ consórtibus tuis.

Repetitur Antiphona.

Myrrha, et gutta, et cásia a vestiméntis tuis, a dómibus ebúrneis: * ex quibus delectavérunt te filiæ regum in honóre tuo.

Repetitur Antiphona.

Astitit regína a dextris tuis in vestítu deauráto: * circúmdata varietáte.

Repetitur Antiphona.

Audi filia, et vide, et inclína aurem tuam: * et obliviscere pópulum tuum, et domum patris tui.

Repetitur Antiphona.

Et concupíscet rex decórem tuum: * quóniam ipse est Dóminus Deus tuus, et adorábunt eum.

Repetitur Antiphona.

Et filiæ Tyri in munéribus * vultum tuum deprecabúntur: omnes dívites plebis.

Repetitur Antiphona.

Omnis glória ejus filiæ regis ab intus, * in fimbriis aúreis circumamícta varietátibus.

Repetitur Antiphona.

Adducéntur regi vírgines post eam: * próximæ ejus afferéntur tibi.

Repetitur Antiphona.

Afferéntur in lætítia et exultatióne: * adducéntur in templum regis.

Repetitur Antiphona.

Pro pátribus tuis nati sunt tibi

Et non dicitur Glória Patri.

Incepta Antiphona. Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cum pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, et in quatuor ejus angulis, ordine supra posito, pag. 167. ad quamlibet crucem dicens:

Sancti * ficétur, et conse * crétur lapis iste. In nómine Pa * tris, et Fí * lii, et Spíritus * sancti, in honórem Dei, et gloriósæ Vírginis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, et memóriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigátur orátio mea sicut incensum in conspéctu tuo Dómine.

V. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel altare ad sinistram, illud incensans, ut prius; quo incensato, restituto thuribulo Sacerdoti, et Antiphona finita, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus. *Et ministri:* Flectámus gœna. *R.* Leváte.

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre, qui et dona nostra, et pópuli tui in eo sanctificet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat, et schola seu ministri prosequantur, Antiphonam:

Sanctificávit Dóminus tabernáculum suum: quia hæc est domus Dei, in qua invocábitur nomen ejus, de quo scriptum est: Et erit nomen meum ibi, dicit Dóminus.

Psalmus 45.

Deus noster refúgium, et virtus: * adjútor in tribulatió-nibus, quæ invenérunt nos nimis.

Repetitur Antiphona.

Proptérea non timébimus dum

fílii: * constítues eos príncipes super omnem terram.

Repetitur Antiphona.

Mémores erunt nóminis tui: * in omni generatióne et generatióne.

Repetitur Antiphona.

Proptérea pópuli confitebúntur tibi in ætérnum: * et in sæculum sæculi.

Repetitur Antiphona.

Flúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei: * sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Repetitur Antiphona.

Deus in médio ejus, non movébitur: * adjuvábít eam Deus mane dilúculo.

Repetitur Antiphona.

Conturbátæ sunt gentes, et inclináta sunt regna: * dedit vocem suam, mota est terra.

Repetitur Antiphona.

Dóminus virtútum nobiscum: * suscep-tor noster Deus Jacob.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit et spargit oleum Catechumenorum, et Chrisma pariter desuper altare, illud manu dextera confricans, liniens, et perungens. Quo facto, incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Ecce odor filii mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dóminus: créscere te fáciat Deus meus, sicut arénam maris: et donet tibi de rore coeli benedictiónem.

Ps. 86. Fundaménta ejus. pag. 122. Et non dicitur Glória Patri.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Lápidem hunc, fratres caríssimi, in quo unguéntum sacræ unctiósni effúnditur, ad suscipiéndá pópuli sui vota et sacrificia, orémus ut Dóminus noster bene * dicat, et conse * cret, et quod est unctum a nobis, sit unctum in nómine ejus: ut plebis vota suscipiat, et altári per sacram unctiósne perfécto, dum propitiósne sacrórum impónimus, ipsi propitiósne Dei esse mereámur. Per Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum eo, et Spíritu sancto vivit, et regnat Deus in sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Quo dicto, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Ædificávit Móyses altáre Dómino Deo, ófferens super illud holocausta: et ímmolans víctimas, fecit sacrificium vespertinum in odórem suavitátis Dómino Deo, in conspéctu filiórum Israél.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit:

Dei Patris omnipoténtis misericórdiam súpplices implorémus, fratres caríssimi, ut altáre hoc sacrificiis spirítualibus imbuéndum, nostræ vocis exorátus officio præsentí bene * dictione sanctificet, atque in eo semper oblatiósne famulórum suórum stúdio sanctæ devotiósne impósitas bene * dicere, et sancti * ficare dignétur; et spirítuali placátus incenso précibus familiæ suæ promptus exauditor assistat. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde benedicit incensum super altare cremandum, stans ibidem, deposita mitra, et dicens:

V. Dómine exaúdi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Dómine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelórum cum tremóre, quorum servitium spirituále et ígneum esse cognóscitur, dignáre respícere, bene **✠** dicere, et sancti **✠** ficáre hanc creatúram incénsi, ut omnes languóres, omnesque infirmitates, atque insídiæ inimíci odórem ejus sentiéntes effúgiant, et separéntur a plásmate tuo, quod pretiósó Filii tui Sánguine redemísti, ut numquam lædátur a morsu iníqui serpéntis. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta, et accepta mitra, format propria manu ex ipso incenso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua et oleo ac Chrismate factæ prius fuerunt, et super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela, ad mensuram crucis de granis incénsi factæ, et cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, et cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, schola seu ministris prosequentibus:

Allelúja. **V.** Veni sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium, et tui amóris in eis ignem accénde.

Nisi Consecratio hujusmodi fieret inter Dominicam Septuagesimæ, et Festum Paschæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, quia tunc, omisso Allelúja, dicitur Versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare, sine mitra, et schola seu ministri cantant Antiphonas duas sequentes:

Ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dómini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuríbulum aúreum in manu sua: et data sunt ei incénsa multa; et ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit:

Orémus. **Et ministri: Flectámus génua.** **R.** Leváte.

Dómine sancte, Pater omnipotens ætérne Deus, clemens, et propítius, preces nostræ humilitátis exaúdi, et respice ad hujus altáris tui holocaústum, quod non igne visibili probétur, sed infúsum sancti Spíritus tui grátia in odórem suavitátis ascéndat, et legitime se suméntibus Eucharístia medicábilis fiat, ad vitámque proficiat sempiténam. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Post hæc combustis candelis et thure, cineres illius combustionis per unum ex ministris cum spatulis ligneis abraduntur, et collecti in aliquo vase, projiciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris, versus ad altare, dicit:

Orémus. **Et ministri: Flectámus génua.** **R.** Leváte.

Deus omnipotens, in cujus honórem, ac beatíssimæ Virgínis Mariæ, et ómnium Sanctórum, ac nomen et memóriam Sancti tui **N.** nos indigni altáre hoc consecrámus, clemens et propítius preces nostræ humilitátis exaúdi: et præsta; ut in hac mensa sint libámina tibi accépta, sint grata, sint pínguia, et sancti Spíritus tui semper rore perfúsa; ut omni témpore hoc in loco supplicántis tibi familiæ tuæ anxietates réleves, ægritúdes cures, preces exaúdias, vota suscipias, désideráta confirmes, postuláta concédas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans, dicit mediocri voce, extensis manibus ante pectus, hanc Præfationem:

Per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

V. Sursum corda. **R.** Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, et clemens: cujus nec initium, nec finis advértitur; qui quantus es, tantus esse voluísti, sanctus scilicet, ac mirábilis Deus, cujus majestátem eleménta non cápiunt. Te benedicimus, te súpplices deprecámur, ut tibi sit altáre hoc, sicut illud quod Abel salutáris mystérii in passióne præcúrsor, jugulátus a fratre, novo sánguine ímbuit, et sacrávit. Sit tibi Dómine altáre hoc, sicut illud quod Abraham pater noster, qui vidére te méruit, fabricávit, et invocáto tuo nómine, consecrávit. In quo sacérdos Melchisedech sacrificii formam triumphális expéssit. Sit tibi Dómine altáre hoc, sicut illud, super quod Abraham seminárium fidei nostræ Isaac filium suum, dum tibi toto corde crédidit, toto corde impósuit. In quo salutáris mystérii sacraméntum domínice Passiónis osténsus est, dum offértur Fílius, Agnus occíditur. Sit tibi Dómine altáre hoc, sicut illud quod Isaac púteum profúndæ puritátis invéniens, abundántiæ ei nomen impónens, tuæ majestáti dicávit. Sit tibi Dómine altáre hoc, sicut ille lapis quem Jacob suppónens cápiti suo, ascéndentes et descendentes Angelos per scalæ mystérium, somno revelánte, cognóvit. Sit tibi Dómine altáre hoc, sicut illud quod Móyses, susceptis mandátis, in præfiguratióne Apostólica, duódecim lápidum constructióne firmávit. Sit tibi Dómine altáre hoc, sicut illud quod Móyses septem diérum purificatióne mundávit, et cœlesti tuo collóquio, Sancta Sanctórum vocávit. Sicut locúsus es ad Móysen, dicens: Si quis tetigerit altáre hoc, sanctificátus habeátur. Sit in hoc ergo altári innocétiæ cultus, immolétur superbía, iracúndia jugulétur, luxúria, omnisque libído feriátur, offe-

rátur pro turtúribus sacrificium castitátis, et pro pullis columbárum innocéntiæ sacrificium.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiri possit:

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, inungit cum pollice dexteræ manus Chirmate intincto, frontem altaris in modum crucis, inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem, allelúja.

Ps. 67. Exsúrgat Deus. pag. 75.

Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Majestátem tuam, Dómine, humiliter implorámus, ut altáre hoc sacræ unctiónis libámine ad suscipiéndam pópuli tui múnera inunctum poténter bene ✠ dicere et sancti ✠ ficáre dignéris; ut quod nunc a nobis indignis, sub tui nóminis invocatióne, in honórem beatissimæ Virgini Mariæ, et ómnium Sanctórum, atque in memóriam sancti tui **N.** sacrosánci Chirmatis unctiône delibútum est, pláceat tibi, atque altáre máneat perpétuum; ut quicquid deinceps super illud oblátum sacratúmve fúerit, dignum tibi fiat holocáustum, atque ómnium hic offeréntium sacrificia a te pio Dómino benigne suscipiántur, et per ea víncula peccatórum nostrórum absolvantur, máculæ deleántur; vénix impetréntur; et grátix acquirántur: quatenus una cum Sanctis, et Eléctis tuis vitam percipere mereámur ætérnam. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chirmate intincto, inungit in modum crucis conjunctiones mensæ seu tabulæ altaris et tituli, sive stipitis, in quatuor angulis, quasi illa conjungens, ad singulas cruces dicens:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ li, et Spíritus ✠ sancti.

Deinde deposita mitra, dicit:

Orémus.

Súplices te deprecámur, omnipotens ætérne Deus, per unigénitum Fílium tuum Dóminum nostrum Jesum Christum, ut altáre hoc sanctis úsibus præparátum, cœlesti bene ✠ dictione sanctifices; et, sicut Melchisedech sacerdotis præcipui oblatiõem dignatiõem mirábili suscepisti, ita impósita huic novo altári múnera, semper accépta ferre dignéris: ut pópulus, qui in hanc Ecclésiæ domum sanctam convéniet, per hæc libámina cœlesti sanctificatiõem salvátus, animárum quoque suárum salutem perpétuam consequátur. Per eúdem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensam altaris; et Pontifex accedit ad sedem suam juxta altare, in qua cum mitra sedens fricat bene manus cum medulla panis, ac lavat, et extergit. Quo facto, Subdiaconi seu Acolythis præsentantibus ipsi Pontifici tobaleas novas et mundas, ac vasa, et ornamenta ad cultum Dei, et altaris consecrati pertinentia, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans benedicit illa, dicens:

BENEDICTIO TOBALEARUM,

VASORUM, ET ORNAMENTORUM ALTARIS CONSECRATI.

Ÿ. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

Ÿ. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnipotens, et miséricors Deus, qui ab initio utilia et necessariá hominibus creásti, quique per famulum tuum Móysen vestiménta pontificália, et sacerdotália, seu levítica Sacerdotibus, et Levítis, atque ornámata et lintheamina fácere famulum tuum Móysen per quadraginta dies docuísti, atque étiam quæ Maria téxuit et fecit, in usum ministérii tabernáculi fœderis ordinásti, purificáre, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre per nostræ humilitátis servítium dignéris hæc ornámata et lintheamina in usum altaris tui, ut divinis cultibus et sacris mystériis apta existant, hisque confectióri Córporis et Sanguinis Jesu Christi Fílii tui Dómini nostri dignis pareátur famulátibus: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta. Tum ministri ponunt super altare Chirmale, sive pannum lineum ceratum, ad mensuram altaris factum, deinde vestiunt altare tobaleis, et ornamentis benedictis, ponentes desuper crucem, et alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem, inchoat Antiphonam primam, schola seu ministris prosequentibus ipsam, et alias Antiphonas sequentes, et Responsoria cum suis Versibus, et Psalmis:

Antiphona:

Circúmdate, Levítæ, altáre Dómini Dei, vestíte vestiméntis albis, estóte et vos canétes hymnum novum dicétes, allelúja.

Ÿ. Mirábilis Deus in Sanctis suis, et sanctus in ómnibus opéribus suis.

Glória Patri, et Filio, et Spíritui sancto.

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Alia Antiphona:

Circúmdate Sion, et complectímmini eam, narráte in túrribus ejus. **Ÿ.** Magnus Dóminus et laudábilis nimis, in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

rátur pro turtúribus sacrificium castitátis, et pro pullis columbárum innocéntiæ sacrificium.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiri possit:

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, inungit cum pollice dexteræ manus Chirmate intincto, frontem altaris in modum crucis, inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem, allelúja.

Ps. 67. Exsúrgat Deus. pag. 75.

Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Majestátem tuam, Dómine, humiliter implorámus, ut altáre hoc sacræ unctiónis libámine ad suscipiéndam pópuli tui múnera inunctum poténter bene ✠ dicere et sancti ✠ ficáre dignéris; ut quod nunc a nobis indignis, sub tui nóminis invocatióne, in honórem beatissimæ Virgini Mariæ, et ómnium Sanctórum, atque in memóriam sancti tui **N.** sacrosánci Chirmatis unctiône delibútum est, pláceat tibi, atque altáre máneat perpétuum; ut quicquid deinceps super illud oblátum sacratúmve fúerit, dignum tibi fiat holocáustum, atque ómnium hic offeréntium sacrificia a te pio Dómino benigne suscipiántur, et per ea víncula peccatórum nostrórum absolvántur, máculæ deleántur; véniæ impetréntur; et grátia acquirántur: quatenus una cum Sanctis, et Eléctis tuis vitam percipere mereámur ætérnam. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chirmate intincto, inungit in modum crucis conjunctiones mensæ seu tabulæ altaris et tituli, sive stipitis, in quatuor angulis, quasi illa conjungens, ad singulas cruces dicens:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ li, et Spíritus ✠ sancti.

Deinde deposita mitra, dicit:

Orémus.

Súplices te deprecámur, omnipotens ætérne Deus, per unigénitum Fílium tuum Dóminum nostrum Jesum Christum, ut altáre hoc sanctis úsibus præparátum, cœlesti bene ✠ dictione sanctifices; et, sicut Melchisedech sacerdotis præcipui oblatiõem dignatiõem mirábili suscepisti, ita impósita huic novo altári múnera, semper accépta ferre dignéris: ut pópulus, qui in hanc Ecclésiæ domum sanctam convéniet, per hæc libámina cœlesti sanctificatiõem salvátus, animárum quoque suárum salutem perpétuam consequátur. Per eúdem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensam altaris; et Pontifex accedit ad sedem suam juxta altare, in qua cum mitra sedens fricat bene manus cum medulla panis, ac lavat, et extergit. Quo facto, Subdiaconis seu Acolythi præsentantibus ipsi Pontifici tobaleas novas et mundas, ac vasa, et ornamenta ad cultum Dei, et altaris consecrati pertinentia, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans benedicit illa, dicens:

BENEDICTIO TOBALEARUM,

VASORUM, ET ORNAMENTORUM ALTARIS CONSECRATI.

Y. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

Y. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnipotens, et miséricors Deus, qui ab initio utilia et necessariá hominibus creásti, quique per famulum tuum Móysen vestiménta pontificália, et sacerdotália, seu levítica Sacerdotibus, et Levítis, atque ornámata et linteámina fácere famulum tuum Móysen per quadraginta dies docuísti, atque étiam quæ Maria téxuit et fecit, in usum ministérii tabernáculi fœderis ordinásti, purificáre, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre per nostræ humilitátis servítium dignéris hæc ornámata et linteámina in usum altaris tui, ut divinis cultibus et sacris mystériis apta existant, hisque confectióri Córporis et Sanguinis Jesu Christi Fílii tui Dómini nostri dignis pareátur famulátibus: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta. Tum ministri ponunt super altare Chirmale, sive pannum lineum ceratum, ad mensuram altaris factum, deinde vestiunt altare tobaleis, et ornamentis benedictis, ponentes desuper crucem, et alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem, inchoat Antiphonam primam, schola seu ministris prosequentibus ipsam, et alias Antiphonas sequentes, et Responsoria cum suis Versibus, et Psalmis:

Antiphona:

Circúmdate, Levítæ, altáre Dómini Dei, vestíte vestiméntis albis, estóte et vos canétes hymnum novum dicétes, allelúja.

Y. Mirábilis Deus in Sanctis suis, et sanctus in ómnibus opéribus suis.

Glória Patri, et Filio, et Spíritui sancto.

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Alia Antiphona:

Circúmdate Sion, et complectímmini eam, narráte in túrribus ejus. **Y.** Magnus Dóminus et laudábilis nimis, in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Deinde dicitur Responsorium:

Induit te Dóminus túnica jucunditátis, et impósuit tibi corónam. * Et ornávit te ornáméntis sanctis.

℣. Luce spléndida fulgébis, et omnes fines terræ adorábunt coram te. * Et ornávit te.

℣. Natiónes ex longínquo ad te vénient, et múnера deferéntes adorábunt Dóminum; et terram tuam in sanctificatióne habébunt, et nomen magnum tuum invocábunt. * Et ornávit te.

℣. Benedicti erunt, qui te ædificavérunt: tu autem lætáberis in filiis tuis, quóniam omnes benedicéntur, et congregabúntur ad Dóminum. * Et ornávit te.

Et non dicitur Glória Patri, sed sequens Antiphona dicitur:

In velaménto alárum tuárum prótege nos, Dómine, et in laude tua gloriémur.

Psalmus 62. Deus, Deus meus, * ad te de luce vígilo.

Et dicitur totus prout habetur supra, pag. 158. cum Glória Patri, in fine.

Finito Psalmo, Pontifex, deposita mitra, ascendit ad altare, et facta cruci super altare positæ reverentia, incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Omnis terra * adóret te Deus, et psallat tibi: psalmum dicat nómini tuo Dómine.

Interim dum Antiphona cantatur, Pontifex incensat super altare in modum crucis; et Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, et schola prosequitur; et interim iterum ipse Pontifex super altare in modum crucis incensat, quod et tertio facit: quo facto, stans ante médium altaris, dicit:

Orémus.

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre, qui et dona nostra, et pópuli tui in eo sanctíficet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, altáre hoc nómini tuo dedicátum cœléstis virtútis bene ✠ dictione sanctífica; et ómnibus in te sperántibus auxilií tui munus osténde; ut hic Sacramentórum virtus, et votórum obtineátur effectus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sœcula sœculórum. **R.** Amen.

℣. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

℣. Benedicámus Dómino. **R.** Deo grátias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad sacristiam, sive sacrarium, ubi, deposito pluviali, parat se ad celebrandam Missam, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem in dicto altari consecrato solemniter celebrari. Missa dicitur ut in Missali, in ipsa die Dedicationis Altaris.

Finita Missa, Pontifex dat benedictionem solemnem, et indulgentias; exiit se sacris vestibus, et vadit in pace.

DE CONSECRATIONE ALTARIS, CUJUS SEPULCHRUM RELIQUIARUM EST IN MEDIO SUMMITATIS STIPITIS.

Rordo prædictus consecrandi altare semper servatur, quando sepulchrum Reliquiarum est in medio tabulæ altaris, a parte superiori, vel in stipite a parte anteriori, aut posteriori. Si vero sepulchrum est in medio summitatis stipitis, supra autem sit ponenda ipsa tabula, sive mensa altaris; finita aquæ benedictione, cum vino, et cinere, ut supra, pag. 131. atque Oratione.

Omnípotens sempitérne Deus, créator, et conservátor humáni géneris, etc. pag. 132.

Pontifex stans cum mitra, et aqua benedicta hujusmodi, vino et cinere mixta, facit maltam, sive cæmentum ex calce, et sabulo, seu tegula trita ad hoc paratis, quod deinde, deposita mitra, benedicit, dicens:

℣. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Summe Deus, qui summa, et média, ímaque custódis, qui omnem creatúram intrínsecus ambiéndo conclúdis, sanctí ✠ fica, et béne ✠ dic has creatúras calcis, et sábuli. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Quo facto, tabula ipsa altaris a stipite separata jacente, debet fieri Reliquiarum deportatio, et inclusio, Pontifice processionaliter accedente ad locum, ubi Reliquiæ sunt depositæ, in quo Pontifex stans ab extra sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génua. **R.** Leváte.

Aufer a nobis, quæsumus, etc. ut supra, p. 164. et continuans per omnia usque ad Conse ✠ crétur, et sancti ✠ ficétur, hæc tabula, inclusive, prout supra ordinatum est, pag. 165. Quibus dictis, Sacerdotes et Levitæ elevant aram, sive tabulam, seu mensam altaris, et collocant eam super stipitem; et cæmentarii cum dicto cæmento benedicto ipsam liniunt, et firmant, schola interim cantante, seu ministris dicentibus Responsorium:

Vos Sacerdótes et Levitæ sanctificámini. * Et afférte aram Dómini Dei Israël ad locum qui ei parátus est. ℣. Vos sancti Dómini vocabímíni, ministri Dei nostri: dicétur vobis, sit timor Dei vobíscum, et cum diligéntia cuncta fácite. Et afférte.

Levata itaque ara, et collocata, ac cum cæmento prædicto bene firmata, Pontifex inchoat Antiphonam: Sub altáre Dei audívi, ut supra, pag. 165. et continuat usque ad Orationem, Dirigátur, inclusive: qua dicta, prosequitur altaris consecrationem, accedens ad altare cum mitra, et stans ante illud, deposita mitra, incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

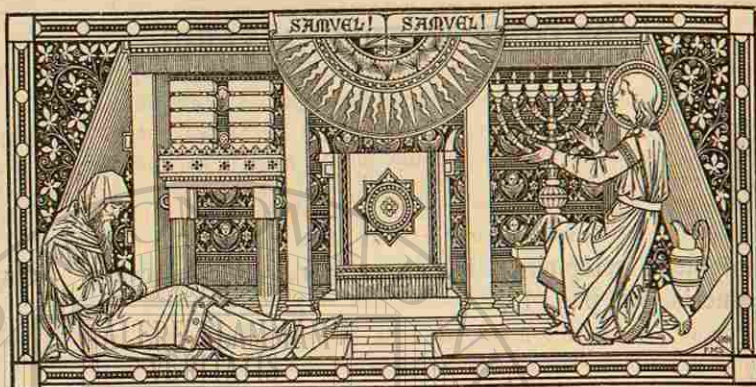
Introíbo ad altáre Dei, ut supra, pag. 162. cum omnibus sequentibus, usque ad Orationem, Deus, qui es visibílium rerum ómnium, etc. inclusive.

Qua dicta, Pontifex accepta mitra sedet, et ministri extergunt mensam altaris cum linteo mundo; et mox Pontifex thurificat super illam in modum crucis in medio, et in quatuor ejus angulis, inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigátur orátio mea, sicut incénsus in conspéctu tuo Dómine.

℣. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Et omnia alia deinde fiunt, prout supra ordinata sunt, usque ad finem.

DE ALTARIS PORTATILIS CONSECRATIONE.

Altaris portatilis consecratio potest fieri quocumque die, et loco, jejuno tamen stomacho.

Parantur in loco, ubi consecratio hujusmodi fieri debet, in primis aliqua Reliquia cum tribus granis incensi in altari recludenda; sanctum Chrisma in vasculo, et ampulla; oleum sanctum Catechumenorum etiam in vasculo, et ampulla; media libra thuris, cujus medietas sit in granis; thuribulum cum navicula, et cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas aquae mundae; vas cum cineribus; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa ad extergendum altare consecrandum, quoties expedierit; quinque cruces parvae factae de candelis cere subtilibus; aliqua spatula lignea parvae, ad abradendum de altari combustiones candelarum et thuris; vas, in quo ipsae rasurae deponantur; duo candelabra cum duobus cereis continuo ardentibus prope Reliquias; vas cum aqua ad abluendas manus Pontificis, et medulla panis, ac mantilia pro extergendis manibus.

Pontifex igitur, paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluviati albi coloris, et mitra simplici, si consecrationem hujusmodi publice facere velit, vel, si in camera sua, aut alio loco secreto, stolam habeat super rochetum, vel supra superpellicem, si sit regularis, ab humeris dependentem, et mitram simplicem, stans ante tabulam ipsam, sive altare consecrandum positum super aliquam mensam, vel altare, mitram in capite tenens, absolute dicit:

Deum omnipotentem, fratres carissimi, votis exsultantibus deprecemur, ut qui per omnem mundum fidem sparsit, et Ecclesiam congregavit, qui est lapis de monte sine manibus abscissus, qui angularem compagem solidavit, hanc petram serenus illustret, eamque aeterno lumine irrigatam ita multiplicibus et diversis charismatibus locupletet, ut super illam, administrandam sui Corporis hostiam bene dicat, et suscipiat consecratam: Qui cum Deo Patre vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Deinde, detecto capite, genuflexus ante altare consecrandum, dicit:
Deus in adjutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgente, chorus respondet:
Domine ad adjuvandum me festina.

Tum Pontifex, stans sine mitra in eodem loco, dicit:
Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Chorus respondet:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Sine Alleluja. Et id eisdem modo et loco secundo, et tertio fit, voce semper altius elevata.

Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra, benedicit aquam cum sale, cinere, et vino, incipiens absolute exorcismum salis, prout habetur supra sub Ecclesiae Dedicatione, pag. 131. usque ad Orationem

Omnipotens sempiternus Deus, creator, et conservator humani generis, etc. ut pag. 132. inclusive, hoc salvo, quod ubicumque fit mentio de Ecclesiae consecratione, dicit solum de altaris, vel tabulae.

Aqua igitur benedicta, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare intingit pollicem dexterae manus in aqua praedicta per eum benedicta; et cum eo, et aqua hujusmodi facit crucem in medio tabulae, vel altaris, dicens:

Sancti * ficetur, et conse * cratur haec tabula. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spiritus * sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba praemissa:

Sancti * ficetur, et conse * cratur haec tabula, etc.

Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori lapidis, id est, Evangelii, secundam in sinistra parte anteriori transversa primae, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiae transversa in hunc modum:

Quo facto, inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Asperges me * Domine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealabor.

Psalmus 50. Miserere mei Deus: * secundum magnam misericordiam tuam.

Et totus dicitur ut supra, pag. 64. sine Gloria Patri. Sed in fine repetitur ipsa Antiphona, et interim, dum dicuntur Antiphona, et Psalmus praedicti, Pontifex cum mitra aspergit cum aspersorio de herba hyssopi facto de ipsa aqua tabulam, per ejus circuitum tribus vicibus. Quo facto, tabula abstergitur cum mundo panno lineo; deinde Pontifex, deposita mitra, dicit:

V. Dómine exaúdi oratióem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobíscum.
R. Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Deus, qui es visibílium ómnium rerum et invisibílium cónditor, et cunctárum sanctificatiónum consecrator, ad dedicatióem hujus domínicae mensae adesse dignáre; et quae sacráto Oleo, et Chrismate a nobis indignis est linienda, et benedicenda, tuae sanctificatiónis in eam infúnde virtútem et consecratióem; ut omnes qui ad eam te deprecáturí accesserint, tuae propitiatiónis auxiliúm sentiant. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Tum inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Dirigátur * oratio mea sicut incensum in conspéctu tuo Dómine.

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat tertio tabulam per circuitum ejus. Finita incensatione, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Eréxit Jacob * lápidem in titulum, fundens óleum désuper.

Psalmus 83. Quam dilécta tabernacula tua Dómine virtutum! * concupiscit, et déficit ánima mea in átria Dómini.

Et totus dicitur prout supra habetur in benedictione et impositione primarii lapidis, pag. 119, sed in fine non dicitur Glória Patri.

Dum Antiphona et Psalmus dicuntur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et cum eo facit quinque cruces, videlicet, in medio altaris, et quatuor ejus cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero cornu posteriori, id est, Evangelii, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, hoc ordine:

Dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficétur, et conse ✠ crétur hæc tábula. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spírítus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Dirigátur * oratio mea sicut incensum in conspéctu tuo Dómine.

Et dum Antiphona dicitur, Pontifex thurificat semel tabulam per circuitum; deinde, restituto thuribulo, et Antiphona finita, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génuá. **R.** Leváte.

Adsit Dómine misericórdia tua ineffábilis pietas: et super hanc tábulam opem tuæ bene ✠ dictionis, et virtútem tuæ unctiõnis infúnde; ut, te largiente, réferat præmium quisquis intúlerit votum. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Mane surgens Jacob * erigebat lápidem in titulum, fundens óleum désuper, votum vovit Dómino: vere locus iste sanctus est, et ego nesciebam.

Psalmus 91. Bonum est confitéri Dómino, * et psállere nómini tuo Altíssime.

Et totus dicitur prout supra habetur sub Dedicatione Ecclesiae, pag. 149. Et in fine non dicitur Glória Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice de eodem oleo Catechumenorum in eisdem locis altaris, et eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficétur, et conse ✠ crétur hæc tábula. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spírítus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Dirigátur * oratio mea sicut incensum in conspéctu tuo Dómine.

Interim dum Antiphona dicitur, Pontifex, retenta mitra, thurificat iterum semel tabulam per circuitum. Quo facto, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génuá. **R.** Leváte.

Adesto Dómine dedicatióni hujus mensae tuæ, et in eam quæ a nobis indignis sancto liníta est óleo, bene ✠ dictionis et sanctificatiónis tuæ virtútem et consecratióem infúnde: Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Unxit te Deus, * Deus tuus, óleo lætitiæ præ consórtibus tuis.

Psalmus 45. Deus noster refúgium, et virtus: * adjutor in tribulatióibus, quæ invenérunt nos nimis.

Et totus dicitur prout habetur supra sub Dedicatione Ecclesiae, pag. 152. et in fine non dicitur Glória Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cum pollice dexteræ manus in medio tabulæ altaris, et in quatuor ejus angulis ordine supra posito, ad quamlibet crucem dicens:

Sancti ✠ ficétur, et conse ✠ crétur hæc tábula. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spírítus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito et benedicto incenso, stans cum mitra inchoat, et schola seu ministri prosequuntur, Antiphonam:

Dirigátur * oratio mea sicut incensum in conspéctu tuo Dómine.

Qua incepta, Pontifex, retenta mitra, iterum semel thurificat tabulam per circuitum; deinde, deposita mitra, dicit:

Orémus. *Et ministri: Flectámus gēna. R. Leváte.*

Exaudi nos Deus noster, et precum nostrarum libenter accipe vota, et altare hoc ad celebranda divina mysteria preparatum celestis unguenti odore asperge, et aromata divina sanctificationis illi infunde: et sicut lapidem Jacob Patriarchae erectum unguenti perfusione dicasti, et Angelicis visionibus per scalam gradus Ecclesiae figurasti, sic quoque super hunc lapidem altari coaptandum celestis gratiam sanctificationis immitte; ut dum tibi super eum sacri Corporis et Sanguinis unigeniti Filii tui mysteria consecrantur, petentibus peccata dimittantur, et merentibus influas gratiam sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Oratione dicta, Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo signat confessionem, id est, sepulchrum, in quo Reliquiae sunt reponendae, in medio formando signum, dicens:

Consecratur, et sanctificatur hoc sepulchrum. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Pax huic domui.

Deinde, deposita mitra, recondit veneranter Reliquias cum tribus granis thuris in tabula, sive altari, et sepulchrum Reliquiarum hujusmodi claudit. Quo facto, adhuc stans sine mitra, dicit:

Orémus.

Deus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorum æternum majestati tuæ condidisti habitaculum, da aedificationi tuæ incrementa caelestia; et præsta, ut quorum hic Reliquias pio amore complectimur, eorum semper meritis adjuvemur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Tum inchoat Pontifex, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Ecce odor filii mei, * sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: crescere te faciat Deus meus sicut arenam maris, et donet tibi de rore caeli benedictionem.

Ps. 86. Fundamenta ejus. pag. 122.

Et non dicitur Gloria Patri.

Dum Antiphona, et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, et spargit oleum Catechumenorum, et sanctum Chrisma; manu dextera confricans, liniens, et perungens totum lapidem.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Lapidem hunc, fratres carissimi, in quo unguentum sacrae unctionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota, et sacrificia, orémus ut Dominus noster bene dicat, et consecratur, et quod est unctum a nobis, sit unctum in nomine ejus; ut plebis vota suscipiat, et altari per sacram unctionem perfecto, dum propitiationem sacrarum imponimus, ipsi propitiatores Dei esse mereamur. Per Jesum Christum Dominum nostrum: Qui cum eo, et Spiritu sancto vivit, et regnat Deus, in saecula saeculorum.

R. Amen.

Quo dicto, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Aedificavit Moyses * altare Domino Deo, offerens super illud holocausta: et immolans victimas; fecit sacrificium vespertinum in odorem suavitatis Domino Deo, in conspectu filiorum Israel.

Qua finita, stans adhuc cum mitra Pontifex, dicit:

Dei Patris omnipotentis misericordiam supplices implorémus, fratres carissimi, ut altare hoc sacrificiis spiritalibus imbuendum, nostrae vocis exoratus officio praesenti bene dictione sanctificet, atque in eo semper oblationes famulorum suorum studio sanctae devotionis impositas bene dicere, et sanctificare dignetur, et spiritali placatus incenso precibus familiae suae promptus exauditor assistat. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Deinde benedicit incensum super altare cremandum, et stans ibidem, deposita mitra, dicit:

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Domine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cum tremore, quorum servitium spirituale et igneum esse cognoscitur; dignare respicere, bene dicere, et sanctificare hanc creaturam incensi, ut omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiae inimici odorem ejus sentientes effugiant, et separentur a plasmate tuo quod pretioso Filii tui Sanguine redemisti; ut numquam laedatur a morsu iniqui serpentis. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta, et accepta mitra, format propria manu ex ipso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca altaris, in quibus cruces de aqua, Oleo, et Chrismate factae prius fuerunt, et super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela ad mensuram crucis de granis incensi factae, et cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, et cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, et schola seu ministri prosequuntur:

Allelúja. V. Veni sancte Spiritus: reple tuorum corda fidelium, et tui amoris in eis ignem accende.

Nisi Consecratio fiat inter Dominicam Septuagesimae, et festum Paschae Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, quia tunc omisso Allelúja, dicitur Versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare sine mitra, et schola seu ministri dicunt Antiphonas duas sequentes:

Ascendit fumus aromatum in conspectu Domini de manu Angeli.

Alia Antiphona:

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua; et data sunt ei incensa multa; et ascendit fumus aromatum in conspectu Dei. Sine Allelúja.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus genua. *R.* Leváte.

Hujus altáris, Dómine, holocaústum sancti Spíritus tui grátia infúsum in odórem tuæ suavitatís ascéndat. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Post hæc combustis candelis et thure, cineres illius combustionis per unum ex ministris cum spatulis ligneis abraduntur, et collecti in aliquo vase projiciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris versus ad altare, dicit:

Orémus.

Súpplices tibi, Dómine Deus Pater omnipotens, preces effúndimus, ut metálli hujus expolitam matériam supérnis sacrificiis imbuéndam ipse tuæ ditáre sancti *✠*ficatiónis ubertáte dignéris, qui quondam legem in tábulis scripsísti lapídeis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans, mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem hanc:

Per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

V. Sursum corda. *R.* Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus: Qui post offendicula lapsus primi hóminis, instituísti tibi offerri propitiatorii delibaménta libáminis; ut culpa, quæ præcèsserat per supérbiam, futúris tempóribus expiarétur per múnera, quibus honoraréntur altária, honorificaréntur et templa. Quod tibi primus Noë præparávit officio, rursus Abraham immolatúrus filium, dehinc Jacob érigens et ungens lápidem in titulum. Te Redemptor mundi exorámus, ut lápidem istum, seu mensam, in honórem tuum, gloriosæque Vírginis Mariæ, et ómnium Sanctórum, conse *✠*cráre, et sancti *✠*ficáre dignéris benedictiόνis tuæ illápsu, má nibus nostris opem tuæ benedictiόνis infúdens, et sacri hujus mystérii sicut institútor, ita étiam et sanctificátor appáre, qui te angulárem lápidem, et saxum sine má nibus abscíssum nominári voluísti. Inháreas hic plácido ætérnæ majestátis obtútu, ut quidquid sacro ritu super hoc immolábitur, sicut Melchisedech oblátum tibi pláceat holocaústum. Adsit misericórdiæ tuæ ineffábilis piétas: ut, te largiénte, réferat præmium, quisquis intúlerit votum.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiatur.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Præfatione finita, Pontifex inchoat, et schola, seu ministri prosequuntur, Antiphonam:

Confirma hoc, Deus, * quod operátus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem. *V.* Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto. *R.* Sicut erat in princípío, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona. Qua dicta, Pontifex sine mitra dicit:

Orémus.

Quæsumus, omnipotens Deus, universárum rerum rationábilis *Q*ártifex, qui inter céteras creaturárum formas lapídeum metállum ad obséquium tui sacrificii condidísti, ut legítimæ libatióni præpararétur altáre: annue dignánter, ut quidquid hic oblátum sacratúmve fúerit, nómini tuo assúrgat, Religióni proficiat, spei innitátur, et fidei sit honóri. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Postea inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Omnis terra * adóret te Deus, et psallat tibi: psalmum dicat nómini tuo Dómine.

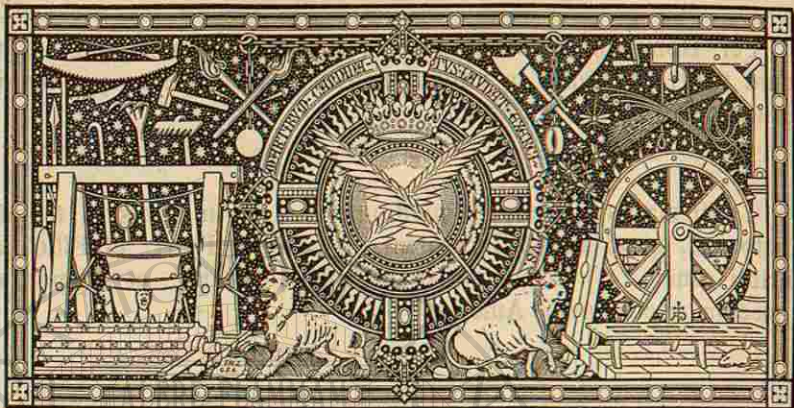
Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat super tabulam in modum crucis, deinde, deposita mitra, dicit:

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hoc altáre, qui et dona nostra, et pópuli tui in eo sanctificet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Postremo extergitur tabula per ministros cum panno lineo. Tum Pontifex parat se ad celebrandum si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem super dictam tabulam consecratam Missam celebrari.

Missa dicitur ut in Missali, in ipsa die Dedicatiónis altaris.

DE CŒMETERII BENEDICTIONE.

Die præcedenti ponuntur in cœmeterio benedicendo quinque lignæ cruces, videlicet una altior in medio, et quatuor aliæ, quælibet ad staturam hominis, quarum una in extremitate cœmeterii ante crucem mediam, alia in alia extremitate cœmeterii retro crucem mediam, tertia in tertia extremitate a dextris, et quarta in quarta extremitate cœmeterii a sinistris crucis mediæ; et ante quamlibet ex dictis quinque crucibus ponitur seu figitur in terram aliquod lignum in ejus summitate aptum ad affigendum illi tres candelas, trium unciarum quamlibet, vel circa; scala super quam ascendens Pontifex possit attingere summitates ipsarum crucum; vas magnum aqua plenum benedicenda; et vas cum sale.

Mane vero Pontifex in sacristia paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albi coloris, mitra simplici, et baculo pastorali, accedit cum ministris ad cœmeterium benedicendum, ubi faldistorium ante crucem in medio positam sibi paratur, super quo residens facit populo brevem sermonem de sanctitate et libertate cœmeterii.

Quo facto, affiguntur et accenduntur quindecim candelæ, tres ante quamlibet crucem super ligna, ut supra ordinata; quibus ardentibus, Pontifex ante mediam crucem et candelas stans, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Omnipotens Deus, qui es custos animarum, et tutela salutis, et fides credentium, respice propitius ad nostræ servitutis officium; ut ad intróitum nostrum purgétur, bene ✠ dicatur, sancti ✠ ficetur, et conse ✠ crétur hoc cœmeterium, ut humana corpora hic post vitæ cursum quiescèntia, in magno judicii die simul cum felicibus animabus mereántur adipisci vitæ perennis gaudia. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Et mox ante ipsam crucem super faldistorio Pontifex, accepta mitra, accumbit; et cantor incipit et prosequitur Litanias, ut pag. 18.

Cumque dictum fuerit:

Ut omnibus fidelibus defunctis réquiem æternam donare dignéris.
R. Te rogámus, audi nos.

Pontifex surgit ab accubitu, et baculum pastorem in sinistra tenens, pro-
ducit signum crucis super cœmeterium, dicens primo:

Ut hoc cœmeterium purgare, et bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Secundo dicit:

Ut hoc cœmeterium purgare, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignéris. *R.* Te rogámus, audi nos.

Tertio dicit:

Ut hoc cœmeterium purgare, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare dignéris. *R.* Te rogámus, audi nos.

Quo facto, redit ad accubitu, cantore Litanias perficiente.

Quibus finitis, surgit cum mitra ab accubitu Pontifex, et stans juxta aquam ibidem in vase paratam, benedicit eam, et sal simpliciter, prout supra sub benedictione et impositione primarii lapidis pro Ecclesia ædificanda, pag. 117. Aqua igitur taliter benedicta, Pontifex accedens ad crucem ante mediam positam, mitra ibidem deposita, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Aspérge me * Dómine hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Ps. 50. Miserére mei, Deus.

Et totus dicitur, ut supra, pag. 64. cum Glória Patri, in fine. Quo dicto, Antiph. repetitur. Dum Antiphona et Psalmus dicuntur, Pontifex, accepta mitra, circuit et perambulat totum locum cœmeterii, incipiens circuire ad ejus dexteram, aspergens aquam benedictam undique. Expleto autem circuitu, rediens ante crucem, quæ est ante medium, deposita mitra, respiciens ad ipsam crucem, dicit:

Orémus.

Deus, qui es totius orbis conditor, et humani generis redemptor, cunctarumque creaturarum visibilium, et invisibilium perfectus dispositio, te supplici voce ac puro corde exposcimus, ut hoc cœmeterium sive polyandrum, in quo famulorum famularumque tuorum corpora quiescere debent post curricula hujus vitæ labéntia, pur ✠ gáre, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignéris; quique remissionem omnium peccatorum per tuam magnam misericordiam in te confidentibus præstitisti, corporibus quoque eorum in hoc cœmeterio quiescèntibus, et tubam primi Archángeli hic exspectantibus consolationem perpétuam largiter impertire. Per Christum Dñm nostrum. *R.* Amen.

Deinde thurificat ipsam crucem, et figit in summitate ipsius unam ex tribus candelis ardentibus, et alias duas similiter ardentibus in duobus brachiis ejusdem crucis. Quo facto, accepta mitra, accedit ad crucem retro mediam positam, aspergendo semper aquam benedictam per cœmeterium, interim dicens cum ministris sequentes Psalmos.

Ps. 6. Dómine, ne in furóre. pag. 63. Et non dicitur Glória Patri.

Ps. 31. Beati, quorum remissæ. pag. 63. Et non dicitur Glória Patri.

Quibus expletis, Pontifex stans ante ipsam crucem, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Dómine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, trina Majestas, et una Déitas, Pater, et Fílius, et Spíritus sanctus, justitiæ auctor, vénia largitor, bonorum dator, sanctitatis origo, charismatum distributor, omniumque ad te venientium pius receptor: præsta propitius, ut hoc cœmeterium, in honorem nómínis tui compositum,

bene ✠ dīci, et sancti ✠ ficāri concēdas; qui beāto Abrahæ Patriārchæ famulo tuo terram, a filiis Hebron comparātam, in sepultūrā benedixisti; et qui pōpulo Israelitico promissionis tellūrem in ævo durāntem concessisti, famulōrum famularūmque tuārum corpōribus in hoc cœmeterium intrāntibus quiētis sedem, et ab omni incursiōne malōrum spirītuum tutelam benignus largitor tribuas; ut post animārum, corporūmque resurrectionem coadunātam, te donānte atque concedēte, beatitudinē sempiternam percipere mereāntur, qui in Trinitate perfectā vivis et regnas Deus, per omnia sœcula sœculōrum. **R.** Amen.

Tum thurificat ipsam crucem, et figit in summitate ejus unam ex tribus candelis ardentibus, et alias duas in duobus brachiis ejusdem crucis, et, accepta mitra, vadit ad crucem ad dexteram mediæ positam, aspergendo aquam benedictam per cœmeterium, et dicendo cum ministris sequentem Psalmum:

Ps. 37. Dōmine ne in furōre. pag. 64. Et non dicitur Glōria Patri. Quo dicto, Pontifex stans ante ipsam crucem, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Dōmine Deus, pastor æternæ glōriæ, lux et honor sapiētiæ, custos et vigor prudētiæ, salus ægrotāntium, valetudo potēntium, mœstorū solāmen, vita justōrum, glōria humilium; te supplices flagitāmus, ut hoc servōrum tuōrum cœmeterium ab omni spurciæ inquinamēto et immundōrum spirītuum insidiis custodire, mundāre, et bene ✠ dicere dignēris, atque corpōribus humanis in hunc locum adveniēntibus sinceritatem perpētuum tribuere non desinas, ut quicumque Baptismi Sacramētum percēperint, et in fide Catholica usque ad vitæ terminum perseverāntes fuerint, atque decurso hujus ævi término, corpōra sua in hoc cœmeterio requiēi commendāverint, angēlicis tubis concrepāntibus, animæ simul cum corpōribus præmia cœlestium gaudiōrum percipiant sempiterna. Per Christum Dōminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde thurificat ipsam crucem, et figit in summitate ejus unam ex tribus candelis ardentibus, et alias duas in duobus brachiis ipsius crucis. Tum, accepta mitra, vadit ad crucem, quæ est ad sinistram mediæ crucis posita, aspergendo semper aquam benedictam per cœmeterium, dicendo cum ministris sequ. Ps.:

Ps. 101. Dōmine exaudi. pag. 65. Et non dicitur Glōria Patri.

Quo dicto, stans ante ipsam crucem, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Dōmine Jesu Christe, qui corpus humanum de terra pro angēlica reparatiōne formasti, et in te pro redemptiōne assumpsisti, in terram pro conditione carnis resolvisti, et de terra pro immortalitate resuscitabis: hanc terram, quæsumus, ad usum sepulturæ de benedictione tui sepulti corporis conse ✠ crare dignare; et in Baptismate tibi consepultos, in natura carnis hic consepeliēdos, sub spe tuæ resurrectionis in tuæ redemptiōnis misericordia requiescere concede: Qui venturus es judicare vivos, et mortuos, et sœculum per ignem. **R.** Amen.

Tum thurificat ipsam crucem, et figit in ejus summitate unam de tribus candelis ardentibus, et alias duas in duobus brachiis ejusdem crucis; et, accepta mitra, revertitur ad crucem mediam, aspergendo semper per cœmeterium aquam benedictam, dicendo cum ministris sequentes Psalmos.

Ps. 129. De profundis. pag. 66. Et non dicitur Glōria Patri.

Ps. 142. Dōmine exaudi. pag. 66. Et non dicitur Glōria Patri.

Quibus finitis, Pontifex stans ante ipsam crucem mediam, deposita mitra, dicit:
Orémus.

Adesto, quæsumus Dōmine Deus, obsēquiis nostris, in nōmine tuo hunc locum visitāntibus, et nostræ fragilitatis ministērio; et sicut benedixisti per manus servōrum tuōrum Abrahæ, Isaac et Jacob terram sepulturæ suæ peregrinatiōnis, ita, quæsumus, Dōmine, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare dignēris hoc cœmeterium pretio unigēniti Filii tui Dōmini nostri Jesu Christi Sanguinis tūpice comparatum, ad nostræ peregrinatiōnis corpōra quiescēda, donec per eūdem Dōminum nostrum Jesum Christum de pulvere ad glōriam dones resurgēda: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spirītus sancti Deus.

Deinde mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem:

Per omnia sœcula sœculōrum. R. Amen.

V. Dōminus vobiscum. **R.** Et cum spirītu tuo.

V. Sursum corda. **R.** Habemus ad Dōminum.

V. Grātiās agāmus Dōmino Deo nostro. **R.** Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutāre, nos tibi semper et ubique grātiās agere: Dōmine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus: per Christum Dōminum nostrum. Qui est dies æternus, lux indeficiens, clāritas sempiterna. Qui sic sequāces suos in lucem præcipit ambulāre, ut noctis æternæ valeant caliginem evādere, et ad lucis patriam feliciter pervenire. Qui per humanitatem assumptam Lāzarum fleuit, per divinitatis potēntiam vitæ reddidit, atque humanum genus, quadrifida peccatōrum mole obrutum, ad vitam redūxit. Per quem te Dōmine suppliciter deprecāmur, ut qui in hoc sepeliēntur polyandro, in novissimo, cum tubæ perstrepuerint Angelōrum, a peccatōrum nexibus absoluti, et æternæ felicitati redditi, et Sanctōrum cœtibus connumerati, te, qui es vita æterna, benignum et misericordem invēniant, ut te auctorem vitæ exsultantes cum omnibus Sanctis collaudent.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Per eūdem Dōminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spirītus sancti Deus, per omnia sœcula sœculōrum. **R.** Amen.

Tum thurificat crucem ipsam, et figit in summitate ejus unam de tribus candelis ardentibus, et alias duas in duobus brachiis ejusdem crucis. Quo facto, stans versus ad ipsam crucem, dicit:

Orémus. *Et ministri: Flectámus génuá. R. Leváte.*

Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, locórum ómnium sanctificátor, et in mélius reformátor, a quo et per quem omnis benedictio de cœlis descendit in terras; bene **+** dicere dignáre locum istum, ut sit polyándrum seu cœmeterium, dulcis réquies et pausatio mortuórum; quorum ánimæ, quarum córpora hic sepúlta, vel sepeliénda sunt, jucunditátis tuæ dulcédine potiántur; sintque ínterim in supérna Jerúsalem gaudéntes et lætántes, donec in magno judicij die de sepúlchris própria córpora recípiant, et sic veniénte Dómino ad judicándum óbviám cum fructu bonæ operatiónis occurrant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sœcula sœculórum. *R. Amen.*

His peractis, Pontifex solemmíter benedicit populo dicens:

Sit nomen Dómini benedíctum, etc.

Deinde intrat Ecclesiam, et, si velit, parat se ad Missam; si vero celebrare noluerit, facit per aliquem Sacerdotem solemmíter celebrari.

Missa dicitur de die, et cum Oratione diei dicitur sub uno Per Dóminum nostrum, sequens Oratio:

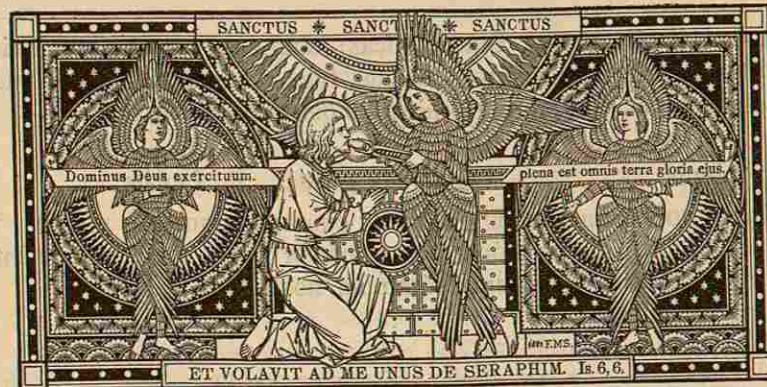
Deus, cujus miseratióne ánimæ fidélium requiésunt, huic cœmeterio, quæsumus Dómine, Angelum tuum sanctum députa custódem: et quorum quarúmque córpora hic sepeliúntur, ánimas eórum ab ómnibus absólve vínculis delictórum; ut in te semper cum Sanctis tuis sine fine læténtur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sœcula sœculórum. *R. Amen.*

Cum Secreta diei dicitur sub uno Qui vivis et regnas, sequens Secreta.

Múnera Dómine oblata sanctifica, et qui te ipsum in sepúlchro poni voluisti, et exéplum resurgéndi fidélibus tuis largíri dignátus es: da quæsumus, fidélium tuórum animábus hic in te quiescéntibus, véniam peccatórum; ut hæc salutáris hóstia sit remédium et réquies animárum eórum, et córporum: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sœcula sœculórum. *R. Amen.*

Cum Postcommunione diei dicitur sub uno Per Dóminum nostrum, sequens Postcommunio.

Munéribus sacris satiáti quæsumus, Dómine Deus noster, ut plebs tua, quæ in futúro a morte córporis resurrectúra créditur, te miseránte, a morte ánimæ resúrgere mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sœcula sœculórum. *R. Amen.*

DE ECCLESIAE, ET CŒMETERII RECONCILIATIONE.

Ecclésiæ et cœmeterii reconciliatio omni die fieri potest. In primis in mane diei qua reconciliatio fieri debet, paratur faldistorium super tapetè in medio cœmeterii, et altare Ecclesiæ omnino nudatur. Parantur etiam duo vasa cum aqua, unum in cœmeterio, et aliud in Ecclesia in Presbyterio, et ibidem unum vas vini; vas cum sale; vas cum cineribus; et aspersorium de herba hyssopi factum. Providetur etiam quod Ecclesia possit libere circui. Si vero Ecclesia tantum sit reconcilianda, paratur faldistorium super tapete ante portam principalem Ecclesiæ, et ibidem vas cum aqua, et aspersorium de herba hyssopi factum, ac alia in Ecclesia, quæ supra sunt ordinata.

Quibus omnibus sic paratis, Pontifex in sacristia, vel alio condecanti loco ornatus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albo, mitra simplici, et baculo Pastoralis, procedit ad cœmeterium, si est reconciliandum, alias ante portam principalem Ecclesiæ; ubi stans juxta faldistorium sibi paratum, benedicit aquam ibidem in vase positam simpliciter cum sale, prout habetur supra in benedictione et impositione primarii lapidis pro Ecclesia ædificanda pag. 118. Aqua igitur benedicta, Pontifex sine mitra inchoat, schola prosequente Antiphonam:

Aspérges me * Dómine hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Ps. 50. Miserére mei Deus.

Et totus dicitur pag. 64. cum Glória Patri, et Sicut erat.

Quo finito, Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona, et Psalmus dicuntur, Pontifex, accepta mitra, aspergit cum ipsa aqua in circuitu de foris Ecclesiam, et cœmeterium simul, aspergendo aquam alternatim nunc ad murum Ecclesiæ, nunc ad terram cœmeterii, et specialiter loca contaminata. Quo facto, rediens ad locum ubi aquam benedixit, stans deposita mitra, dicit:

Orémus.

Omnipotens, et miséricors Deus, qui sacerdotibus tuis tantam præceteris grátiam contulisti, ut quidquid in tuo nómine digne perfectéque ab eis ágitur, a te fieri credátur: quæsumus imménsam cleméntiam tuam; ut quod modo visitáturi sumus, vísites, et quid-

quid benedictūri sumus, bene ✠ dicas; sitque ad nostræ humilitatis intrōitum, Sanctōrum tuōrum mēritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dōminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde iterum dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus gēna.** **R.** Leváte.

Aufer a nobis, quæsumus Dōmine, cunctas iniquitates nostras; ut ad loca tuo sancto nōmini purificāda puris mereāmur mētib; introire. Per Christum Dōminum nostrum.

R. Amen.

Et si Ecclesia reconciliatur sine cœmeterio, omittitur sequens Oratio. Si vero Ecclesia simul cum cœmeterio reconciliatur, Pontifex, finita præcedente, mox dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus gēna.** **R.** Leváte.

Dōmine pie, qui agrum figuli prætio sânguinis tui in sepulturam peregrinōrum comparari voluisti; quæsumus dignāter reminiscere clementissimi hujus mysterii tui. Tu es enim Dōmine figulus noster, tu quiētis nostræ ager, tu agri hujus es prætium, tu dedisti etiā et suscepisti, tu de prætio et in prætio tui vivifici Sânguinis nos requiescere donasti; tu ergo Dōmine, qui es offensionis nostræ clementissimus indūtor, exspectantissimus judicātor, judicīi tui superabundantissimus miserātor, judicium tuæ justæ severitatis abscondens, post miseratiōnem tuæ piæ redemptionis adesto exauditor et effector nostræ reconciliationis, hocque cœmeterium, mausolēum peregrinōrum tuōrum cœlestis patriæ incolatum expectantium benignus purifica et reconcilia; et hic tumulōrum et tumulandōrum cōrpora, de potētia et pietate tuæ resurrectionis ad glōriam incorruptionis non damnans, sed glorificans resuscita: Qui ventūrus es judicare vivos et mōrtuos, et sæculum per ignem.

R. Amen.

Postea cantor incipit Litanias, ut pag. 18., et Pontifex, accepta mitra, ingreditur Ecclesiam cum Clero, cantando eas; acceditque ante altare majus, coram quo paratur ei faldistorium, super quod Pontifex cum mitra procumbit. Cumque dictum fuerit:

Ut omnibus fidēlib; etc.

R. Te rogāmus, audi nos.

Pontifex surgit de accubitu, et baculum Pastoralem in sinistra tenens, pro dicit signum crucis super altare, Ecclesiam, et cœmeterium, dicens:

Ut hanc Ecclesiam, et altare hoc, ac cœmeterium purgare, et recon ✠ ciliare digneris.

R. Te rogāmus, audi nos.

Secundo dicit:

Ut hanc Ecclesiam, et altare hoc, ac cœmeterium purgare, recon ✠ ciliare, et sancti ✠ ficare digneris.

R. Te rogāmus, audi nos.

Tertio dicit:

Ut hanc Ecclesiam, et altare hoc, ac cœmeterium purgare, recon ✠ ciliare, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris.

R. Te rogāmus audi nos.

Si autem cœmeterium non sit pollutum, et sic neque reconciliandum, non fit de cœmeterio mentio. Quibus dictis, iterum super faldistorio accumbit, cantore Litanias resumente et perficiente. Quibus finitis, Pontifex surgit et, deposita mitra, stans versus ad dictum altare, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus gēna.** **R.** Leváte.

Deus, qui peccati veteris hæreditariam mortem, in qua posteritatis genus omne successerat, Christi Filii tui Dōmini nostri passione solvisti: da propitius; ut conformes eidem effecti, sicut imaginem terrēni parēntis naturæ necessitate portavimus, ita imaginem cœlestis gratiæ sanctificatione portemus, per virtutem ejusdem Christi Filii tui Dōmini nostri: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spīritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculōrum. **R.** Amen.

Deinde Pontifex genuflectit ante faldistorium prædictum, et sine mitra cantando dicit, prout etiam habetur supra in Ecclesiae Dedicatione. pag. 130.

Deus in adiutorium meum intende.

Tunc surgit Pontifex, et Chorus respondet:

Dōmine ad adjuvandum me festina.

Tunc Pontifex stans sine mitra, dicit:

Glória Patri, et Filio, et Spīritui sancto.

Chorus respondet:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper: et in sæcula sæculōrum. Amen, absque Allelūja.

Idem fit eisdem modo et loco secundo, et tertio, voce semper altius elevata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco, accepta mitra, benedicit aliam aquam ibidem in Presbyterio in aliquo vase paratam cum sale, cinere, et vino, incipiens absolute:

Exorcizo te creatura salis, prout habetur supra in Dedicatione Ecclesiae in secunda aquæ benedictione, pag. 131. continuans usque ad Orationem. Omnipotens sempiternus Deus, creator et conservator humani generis, etc. inclusive.

Qua dicta, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Exurgat Deus, et dissipentur inimici ejus, et fugiant, qui oderunt eum, a facie ejus.

Incepta Antiphona, Pontifex facit, ut in fine Psalmi habetur.

Psalmus 67.

In ecclesiis benedicite Deo Dōmino, * de fontibus Israël.

Repetitur Antiphona.

Ibi Bénéjamin adolescētulus, * in mentis excēssu.

Repetitur Antiphona.

Principes Juda, duces eorum:

* principes Zábulon, principes Néphthali.

Repetitur Antiphona.

Manda Deus virtuti tuæ: * confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Repetitur Antiphona.

A templo sancto tuo in Jerusalem, * tibi offerent reges múnera.

Repetitur Antiphona.

Increpa feras arúndinis, congregatio taurórum in vaccis populórum: * ut excludant eos, qui probati sunt argento.

Repetitur Antiphona.

Dissipa Gentes, quæ bella volunt: venient legati ex Ægypto: * Æthiopia præveniet manus ejus Deo.

Repetitur Antiphona.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur.

Interim dum Antiphona et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, circuit ter Ecclesiam intrinsecus, aspergendo in primo circuitu parietes in superiori parte; in secundo autem in inferiori parte eorum; in tertio vero pavementum Ecclesiae: aspergit etiam specialiter loca contaminata, quando Ecclesia principaliter est polluta, vel violata.

Quo facto, Pontifex stans in Presbyterio cum mitra versus ad altare, dicit:

Deum indultorem criminum, Deum sordium mundatorem, Deum, qui corruptum peccatis originalibus mundum adventus sui nitore purificavit, fratres carissimi, supplices deprecemur: ut contra diaboli furentis insidias fortis nobis propugnator assistat; ut si quid ejus virosa calliditate quotidianis insectationibus maculatum in isto loco corruptumque fuerat, efficiatur cælesti miseratione purgatum, quia sicut illius est solidum perfectumque quassare, ita auctoris est nostri lapsa restituere, nutantia stabilire, et corrupta purgare: Qui cum Deo Patre, et Spiritu sancto vivit, et regnat Deus.

Deinde, deposita mitra, mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

Per omnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. *R.* Habemus ad Dominum.

V. Grátias agamus Dño Deo nostro. *R.* Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper, et ubique grátias agere, Dómine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: Cujus immensa bonitas, ut non habuit principium, ita nec terminum habebit. Qui divina naturalique pietate plenus, eligis in nobis magis restituere perditam, quam percüttere peritura. Et si quid aut negligentia polluit, aut ira committit, aut stimulat ebrietas, aut libido subvertit, hoc Dómine clementi patientia sustines; ut ante per grátiam purifices, quam percütias per furórem. Et operis

Regna terræ, cantate Deo: * psállite Dómino.

Repetitur Antiphona.

Psállite Deo, qui ascendit super cælum cæli, * ad Oriëntem.

Repetitur Antiphona.

Ecce dabit voci suæ vocem virtutis, date glóriam Deo super Israël, * magnificentia ejus, et virtus ejus in núbibus.

Repetitur Antiphona.

Mirabilis Deus in sanctis suis, Deus Israël ipse dabit virtutem, et fortitudinem plebi suæ, * benedictus Deus.

tui providus plasmator eligis potius erigere jacéntia, quam punire damnanda. Te Dómine supplices deprecamur, ut hujus tabernaculi receptaculum placatus aspicias, et altare tuum, quod insectantis est inimici fraude pollutum, per infusionem grátiae cælestis purifices, purificatum possideas, possessumque, ne deinceps aliqua labe sordescat, custodias. Absint in posterum omnes nequitiae spirituales, et eliminentur; exstinguatur antiqui serpentis invidia, et cum omnibus fraudibus suis diaboli turba propellatur. Efferat secum maculam, quam ingressit, et perennibus quandoque suppliciis deputandus operum suorum semina secum colligat peritura. Nihil hic in posterum noceat præteriti culpa contagii, nihil sit, quod remaneat inimici fraude pollutum, quandoquidem spiritus tui est infusione purgatum. Resurgat Ecclesiae tuæ pura simplicitas, et candor innocentiae hætenus maculatus, dum receperit grátiam, resurgat ad glóriam: ut populórum fidelium hic turba conveniens, dum petitionis ingerit vota, votórum sentiat se obtinuisse suffragia.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad altare, et ibi inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Introibo ad altare Dei: * ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Psalmus 42.

Júdica me Deus, et discerne causam meam de gente non sancta: * ab homine iniquo, et doloso erue me.

Quia tu es Deus fortitudo mea: * quare me repulisti, et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Emitte lucem tuam et veritatem tuam: * ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem san-

ctum tuum, et in tabernacula tua.

Et introibo ad altare Dei: * ad Deum qui lætificat juventutem meam.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus: * quare tristis es anima mea? et quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: * salutare vultus mei, et Deus meus.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur. Qua repetita, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens ac benignus purificator assistis: exaudi nos, quæsumus, et concede; ut in posterum inviolabilis hujus loci permaneat consecratio; et tui muneris beneficia universitas fidelium, quæ supplicat, percipere mereatur. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde stans ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Ps. 67. Exsurgat Deus, et dissipentur. pag. 75.

Et dicitur totus cum Glória Patri, et Sicut erat, cum Antiphona prædicta. Incepta Antiphona. Pontifex accipit mitram, stans cum ea in dicto loco, usque ad finem Psalmi. Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, stans adhuc ibidem dicit:

Orémus.

Deus, qui Ecclesiam tuam sanctam, de omnibus mundi finibus congregatam, per tui lateris admirabile sacramentum cunctarum Gentium matrem esse dixisti, quam etiam populorum varietate depictam, sanctorum Martyrum tuorum meritis decorasti; bene dic, Domine quæsumus, Sanctorum tuorum opitulante suffragio, tam altare, quod eorum exornatur, te juvante, Reliquiis, quam Ecclesiam, ac fidelium tuorum tibi pie offerentium vota in illa sanctifica: Qui cum Deo Patre, et Spiritu sancto vivis, et regnas Deus in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Tum Pontifex benedicit populo solemniter, dicens:

Sit nomen Domini benedictum, etc.

Deinde, si velit, parat se ad celebrandum Missam. Sed si celebrare non fuerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter Missam celebrari.

Missam dicitur de die, et cum Oratione diei dicitur sequens Collecta sub uno Per Dominum.

Oratio.

Deus, qui dixisti: Domus mea domus orationis vocabitur, domum istam infidelium spurcitiis contaminatam mundare, et sanctificare digneris, et omnium preces et vota hoc in loco ad te clamantium clementer exaudias, et benignus suscipias. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Secreta.

Hæc hostia, quæsumus Domine, et locum istum ab omnibus immunditiis expurget, et supplicationes nostras semper et ubique reddat tibi acceptas. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Postcommunio.

Percipientes Domine mûnera salutis æternæ supplices exoramus, ut templum hoc et cœmeterium ab infidelium inquinamentis emundatum, benedictione tua maneat sanctificatum, et pectora nostra ab omni sorde vitiorum alienata, tibi que devota semper existant. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

DE RECONCILIATIONE CÆMETERII, SINE ECCLESIE RECONCILIATIONE.

Quando cœmeterium benedictum violatum seu pollutum, separatim est ab Ecclesia, et propterea ipsa non habetur pro violata vel polluta, reconciliatio cœmeterii fieri poterit quocumque die, hoc ordine:

In mane diei, qua reconciliatio fieri debet, parantur in medio cœmeterii faldistorium pro Pontifice, et vas aquæ mundæ benedicendæ, et vas salis; deinde hora convenienti Pontifex indutus in sacristia aut alio convenienti loco, amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albi coloris, et mitra simplici, baculum pastorem in manu tenens, accedit ad medium cœmeterii, ubi supra faldistorium ornatum procumbit; et cantores ibidem incipiunt, et prosequuntur Litanias, pag. 18; in quibus cum dictum fuerit:

Ut omnibus fidelibus, etc.

R. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, et baculum pastorem in manu sinistra tenens, producit signum crucis super cœmeterium, dicens:

UT hoc cœmeterium recon **✠** ciliare digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Secundo dicit:

Ut hoc cœmeterium recon **✠** ciliare, et sancti **✠** ficare digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Tertio dicit:

Ut hoc cœmeterium recon **✠** ciliare, sancti **✠** ficare, et conse-
crare digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Quibus dictis, Pontifex iterum super faldistorium procumbit, cantoribus Litanias perficientibus. Quibus finitis, surgit Pontifex ab accubitu, et benedicit ibi sal et aquam simpliciter, prout habetur supra in benedictione et impositione primarii lapidis pro Ecclesia ædificanda. pag. 117. Quo facto, Pontifex in eodem loco stans sine mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Asperges me * Domine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Ps. 50. Miserere mei Deus.

Et dicitur totus sine Glória Patri. pag. 64.

Incepta Antiphona, Pontifex mitram accipit, et dum Antiphona, et Psalmus prædicti dicuntur, circuit totum cœmeterium incipiens ad ejus dexteram, aspergens semper et ubique aquam benedictam cum aspersorio, et potissime in loco, ubi pollutio, vel violatio commissa est. Quo peracto, redit ad locum, ubi Litanie dictæ fuerunt. Finito Psalmo prædicto, et cœmeterio undique asperso, Pontifex stans ante faldistorium suum, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectamus genua. **R.** Levate.

Domine pie, qui agrum figuli pretio sanguinis tui in sepulturam peregrinorum comparari voluisti; quæsumus, dignanter reminiscere clementissimi hujus mysterii tui; tu es enim Domine figulus noster; tu quietis nostræ ager; tu agri hujus es pretium; tu dedisti etiam et suscepisti; tu de pretio, et in pretio tui vivifici

Deinde stans ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.

Ps. 67. Exsurgat Deus, et dissipentur. pag. 75.

Et dicitur totus cum Glória Patri, et Sicut erat, cum Antiphona praedicta. Incepta Antiphona. Pontifex accipit mitram, stans cum ea in dicto loco, usque ad finem Psalmi. Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, stans adhuc ibidem dicit:

Orémus.

Deus, qui Ecclesiam tuam sanctam, de omnibus mundi finibus congregatam, per tui lateris admirabile sacramentum cunctarum Gentium matrem esse dixisti, quam etiam populorum varietate depictam, sanctorum Martyrum tuorum meritis decorasti; bene **✠** dic, Domine quæsumus, Sanctorum tuorum opitulante suffragio, tam altare, quod eorum exornatur, te juvante, Reliquiis, quam Ecclesiam, ac fidelium tuorum tibi pie offerentium vota in illa sanctifica: Qui cum Deo Patre, et Spiritu sancto vivis, et regnas Deus in saecula saeculorum. **R.** Amen.

Tum Pontifex benedicit populo solemniter, dicens:

Sit nomen Domini benedictum, etc.

Deinde, si velit, parat se ad celebrandum Missam. Sed si celebrare non fuerit, facit per aliquem Sacerdotem solemniter Missam celebrari.

Missam dicitur de die, et cum Oratione diei dicitur sequens Collecta sub uno Per Dominum.

Oratio.

Deus, qui dixisti: Domus mea domus orationis vocabitur, domum istam infidelium spurcitiis contaminatam mundare, et sanctificare digneris, et omnium preces et vota hoc in loco ad te clamantium clementer exaudias, et benignus suscipias. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Secreta.

Haec hostia, quæsumus Domine, et locum istum ab omnibus immunditiis expurget, et supplicationes nostras semper et ubique reddat tibi acceptas. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Postcommunio.

Percipientes Domine mûnera salutis aeternae supplices exoramus, ut templum hoc et coemeterium ab infidelium inquinamentis emundatum, benedictione tua maneat sanctificatum, et pectora nostra ab omni sorde vitiorum alienata, tibi que devota semper existant. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

DE RECONCILIATIONE COEMETERII, SINE ECCLESIAE RECONCILIATIONE.

Quando coemeterium benedictum violatum seu pollutum, separatim est ab Ecclesia, et propterea ipsa non habetur pro violata vel polluta, reconciliatio coemeterii fieri poterit quocumque die, hoc ordine:

In mane diei, qua reconciliatio fieri debet, parantur in medio coemeterii faldistorium pro Pontifice, et vas aquae mundae benedicendae, et vas salis; deinde hora convenienti Pontifex indutus in sacristia aut alio convenienti loco, amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albi coloris, et mitra simplici, baculum pastorem in manu tenens, accedit ad medium coemeterii, ubi supra faldistorium ornatum procumbit; et cantores ibidem incipiunt, et prosequuntur Litanias, pag. 18; in quibus cum dictum fuerit:

Ut omnibus fidelibus, etc.

R. Te rogamus audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, et baculum pastorem in manu sinistra tenens, producit signum crucis super coemeterium, dicens:

UT hoc coemeterium recon **✠** ciliare digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Secundo dicit:

Ut hoc coemeterium recon **✠** ciliare, et sancti **✠** ficare digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Tertio dicit:

Ut hoc coemeterium recon **✠** ciliare, sancti **✠** ficare, et conse-
crare digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Quibus dictis, Pontifex iterum super faldistorium procumbit, cantoribus Litanias perficientibus. Quibus finitis, surgit Pontifex ab accubitu, et benedicit ibi sal et aquam simpliciter, prout habetur supra in benedictione et impositione primariae lapidis pro Ecclesia aedificanda. pag. 117. Quo facto, Pontifex in eodem loco stans sine mitra inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Asperges me * Domine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealabor.

Ps. 50. Miserere mei Deus.

Et dicitur totus sine Glória Patri. pag. 64.

Incepta Antiphona, Pontifex mitram accipit, et dum Antiphona, et Psalmus praedicti dicuntur, circuit totum coemeterium incipiens ad ejus dexteram, aspergens semper et ubique aquam benedictam cum aspersorio, et potissime in loco, ubi pollutio, vel violatio commissa est. Quo peracto, redit ad locum, ubi Litaniae dictae fuerunt. Finito Psalmo praedicto, et coemeterio undique asperso, Pontifex stans ante faldistorium suum, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **F**lectamus genua. **R.** Levate.

Domine pie, qui agrum figuli pretio sanguinis tui in sepulturam peregrinorum comparari voluisti; quæsumus, dignanter reminiscere clementissimi hujus mysterii tui; tu es enim Domine figulus noster; tu quietis nostrae ager; tu agri hujus es pretium; tu dedisti etiam et suscepisti; tu de pretio, et in pretio tui vivifici

sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo Domine, qui es offensionis nostræ clementissimus indultor, exspectantissimus iudicator, iudicii tui superabundantissimus miserator, iudicium tuæ justæ severitatis abscondens post miserationem tuæ piæ redemptionis, adesto exauditor et effector nostræ reconciliationis; hocque cœmeterium, mausolœum peregrinorum tuorum, cœlestis patriæ incolatum exspectantium, benignus purifica, et reconcilia; et hic tumulorum et tumulandorum corpora de potentia et pietate tuæ resurrectionis ad gloriâ incorruptionis non damnans, sed glorificans resuscita: Qui venturus es iudicare vivos, et mortuos, et sæculum per ignem.

R. Amen.

His dictis, Pontifex stans in loco prædicto, dat benedictionem solemnem populo, dicens:

Sit nomen Domini benedictum. etc.

Tum redit ad sacristiam, aut alium locum, in quo paramenta accepit, ubi depositis sacris vestibus, vadit in pace.

DE PATENÆ, ET CALICIS CONSECRATIONE.

Pontifex ad consecrationem Calicis, vel cujuslibet indumenti, seu ornamenti ecclesiastici procedere volens, debet semper stolam circa collum habere, et mitram tenere poterit ubi convenit. Quodcumque enim Episcopalia agit, episcopalibus, non sacerdotalibus, debet esse paramenti ornatus. Omnium quoque mobilium Benedictiones hujusmodi possunt fieri, ubi Pontifici placuerit, et omni die.

In Patenæ igitur consecratione, pro qua parandum est sanctum Chrisma, et vas aquæ benedictæ cum aspersorio, Pontifex stans cum mitra, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

Orémus, fratres carissimi, ut divinæ gratiæ benedictio consecret, et sanctificet hanc Patenam, ad confringendum in ea corpus Domini nostri Jesu Christi, qui crucis passionem sustinuit pro nostrum omnium salute.

Tum deposita mitra dicit:

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui legâlium institutor es hostiarum, quique inter eas conspersam similâginem deferris in Patenis aureis et argenteis ad altare tuum jussisti: bene **✠** dicere, sancti **✠** ficare, et conse **✠** crare digneris hanc Patenam, in administrationem Eucharistiæ Jesu Christi Filii tui, qui pro nostra omniumque salute seipsum tibi Deo Patri in patibulo crucis elégit immolari, ac tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, facit cum pollice dexteræ manus Chrimate intincto crucem super Patenam, ab ora in oram, et mox linit, et perungit totam ejus superficiem cum ipso pollice, dicens:

Conse **✠** crare, et sancti **✠** ficare digneris, Domine Deus, Patenam hanc per istam unctionem, et nostram bene **✠** dictionem in Christo Jesu Domino nostro: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Deinde stans adhuc cum mitra procedit ad benedictionem Calicis, dicens:

Orémus, fratres carissimi, ut Deus, et Dominus noster Calicem istum in usum ministerii sui consecrandum cœlestis gratiæ inspiratione sanctificet, et ad humanam consecrationem plenitudinem divini favoris accommodet. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Tum deposita mitra dicit:

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Dignare, Domine Deus noster, Calicem hunc bene **✠** dicere, in usum ministerii tui pia famulatus devotioe formatum, et ea sancti **✠** ficatione perfundere, qua Melchisedech famuli tui sacratum Calicem perfudisti, et quod arte vel metalli natura effici non potest altaribus tuis dignum, fiat tua bene **✠** dictione sanctificatum. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deinde, accepta mitra, facit crucem cum pollice dexteræ manus de Chrimate intra ipsum Calicem a labio ejus in labium, et mox linit, et perungit interiorius ipsum totum, dicens:

Conse **✠** crare, et sancti **✠** ficare digneris, Domine Deus, Calicem hunc per istam unctionem, et nostram bene **✠** dictionem in Christo Jesu Domino nostro: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

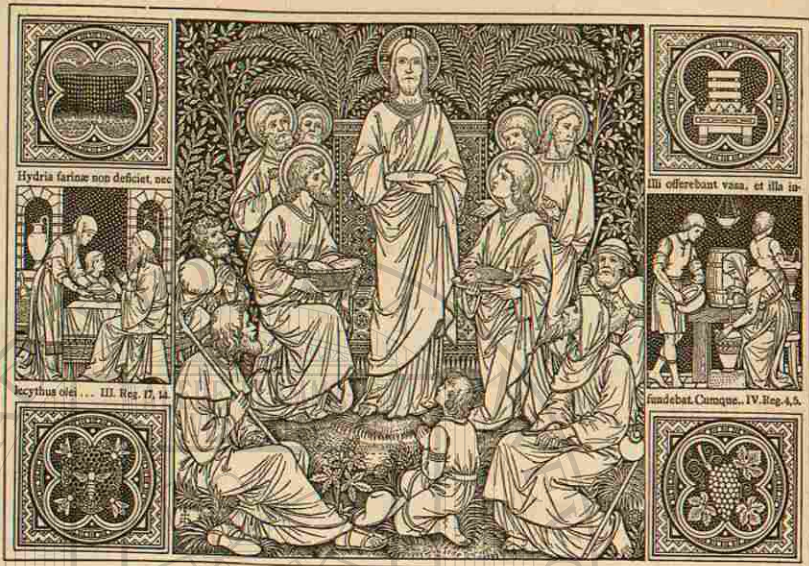
Tum deposita mitra, dicit super Calicem, et Patenam:

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempiternæ Deus, manibus nostris, quæsumus, opem tuæ benedictionis infunde, ut per nostram bene **✠** dictionem hoc vasculum et Patena sanctificentur, et Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi novum sepulchrum sancti Spiritus gratia efficiantur. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Demum aspergit Calicem et Patenam cum aqua benedicta, quod fieri debet in omnibus quarumlibet benedictionibus rerum. Quo facto, abstergi facit per aliquem Sacerdotem Patenam et Calicem cum mica panis, et bene mundari; deinde extersiones projiciuntur in ignem, vel sacrarium.

DE BENEDICTIONE SACERDOTALIU INDUMENTORUM IN GENERE.

Pontifex sacerdotalia indumenta benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℞. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum. ℞. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempiternè Deus, qui per Moysen famulum tuum, pontificalia et sacerdotalia, seu levitica vestimenta ad explendum in conspectu tuo ministerium eorum, ad honorem et decorem nominis tui fieri decrevisti; adesto propitius invocationibus nostris: ut hæc indumenta sacerdotalia, desuper irrigante gratia tua, ingenti benedictione per nostræ humilitatis servitium puri ✠ ficare, bene ✠ dicere, et conse ✠ crare digneris: ut divinis cultibus et sacris mysteriis apta et benedicta existant: his quoque sacris vestibus Pontifices et Sacerdotes seu Levitæ tui induti, ab omnibus impulsionebus seu tentationibus malignorum spirituum muniti et defensi esse mereantur, tuisque mysteriis apte et condigne servire et inhærere, atque in his tibi placide et devôte perseverare tribue. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Alia Oratio.

Orémus.

Deus invictæ virtutis triumphator, et omnium rerum creator ac sanctificator: intende preces nostras; et hæc indumenta leviticæ, sacerdotalis, et pontificalis gloriæ ministris tuis fruenda tuo ore proprio bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris,

omnesque eis utentes tuis mysteriis aptos, et tibi in eis devôte ac laudabiliter servièntes, gratos efficere digneris. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Deinde aspergit ipsa indumenta aqua benedicta.

BENEDICTIO SPECIALIS CUJUSLIBET INDUMENTI.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℞. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum. ℞. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus omnipotens, bonarum virtutum dator et omnium benedictionum largus infusor, supplices te rogamus, ut manibus nostris opem tuæ benedictionis infundas, et has caligas, et sandalia, vel amictum, vel albam, vel cingulum, vel stolam, vel manipulum, vel tunicellam, vel dalmaticam, vel planetam, divino cultui præparatam, virtute sancti Spiritus bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris, et omnibus ea, vel eo, vel eis utentibus gratiam sanctificationis sacri mysterii tui benignus concede; ut in conspectu tuo sancti et immaculati atque irreprehensibiles appareant, et auxilium misericordiæ tuæ acquirant. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. ℞. Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE MAPPARUM, SEU LINTEAMINUM SACRI ALTARIS.

Pontifex mappas seu linteamina sacri altaris benedicturus, stans sine mitra, dicit:

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℞. Qui fecit cœlum et terram.
℣. Dominus vobiscum. ℞. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Exaudi Domine preces nostras, et hæc linteamina sacri altaris usui præparata bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen.

Orémus.

Domine Deus omnipotens, qui Moysen famulum tuum ornamenta et linteamina facere per quadraginta dies docuisti, quæ etiam Maria texuit, et fecit in usum ministerii tabernaculi fœderis, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare et conse ✠ crare digneris hæc linteamina ad

tegendum involvendúmque altáre gloriosíssimi Fílii tui Dómini nostri Jesu Christi: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE CORPORALIUM.

Pontifex Corporalia benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Clementíssime Dómine, cujus inenarrábilis est virtus, cujus mystéria arcánis mirábilibus celebrántur, tribue quæsumus; ut hoc linteámen tuæ propitiatiónis bene *✠* dictione sanctificétur ad consecrándum super illud Corpus et Sánguinem Dei et Dómini nostri Jesu Christi Fílii tui: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Alia Oratio.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, bene *✠* dicere, sancti *✠* ficare, et conse *✠* crare dignéris linteámen istud ad tegendum involvendúmque Corpus et Sánguinem Dómini nostri Jesu Christi Fílii tui: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Alia Oratio.

Orémus.

Omnípotens Deus, má nibus nostris opem tuæ benedictiónis infúnde: ut per nostram bene *✠* dictionem hoc linteámen sanctificétur, et Córporis ac Sánguinis Redemptóris nostri novum sudárium Spíritus sancti grátia efficiátur. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE NOVÆ CRUCIS.

Nova Crux, seu tabula in qua Crucifixus est depictus, hoc modo benedicitur. Paratis thure, thuribuloque cum igne, et aqua benedicta, Pontifex paratus supra rochetum, amictu, stola, pluviali rubri coloris, et mitra simplici, stans sine mitra, dicit:

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Béne *✠* dic, Dómine Jesu Christe, hanc Crucem, per quam eripuisti mundum a potestáte dáemonum, et superásti passióne tua suggestórem peccáti, qui gaudébat in prævaricatióne primi hóminis per ligni vétiti sumptiónem: Qui cum Deo Patre, et Spíritu sancto vivis et regnas in sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Alia Oratio.

Orémus.

Rogámus te, Dómine sancte, Pater omnipotens, sempitérne Deus, ut dignéris bene *✠* dicere hoc lignum Crucis, ut sit remédium salutáre géneri humano; sit soliditas fidei, profectus bonórum óperum, redemptio animárum: sit solámen et protectio ac tutelá contra sæva jácula inimicórum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deinde dicit voce mediocri, extensis manibus ante pectus, Præfationem.

Per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

V. Sursum corda. *R.* Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dño Deo nostro. *R.* Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: cujus sanctum ac terribile nomen inter ceteras visibiles creatúras, ligna quoque fructífera laudáre ac benedicere non cessant: Qui in figúram unigénitæ sapiéntiæ tuæ ligno vitæ a principio paradísum voluptátis ornásti, ut ejúsdem fructus sacro mysterio protoparéntes nostri géneris mortem cavére, et vitam admonéres obtinére perpétuam: quique nos vétitæ árboris attáctu justæ morti addictos, ejúsdem coætérnæ tibi sapiéntiæ Dei et Dómini nostri Jesu Christi innóxia morte ad vitam misericórditer revocáre dignátus es: te súpplices exorámus, ut hoc singuláre signum, quod ad exéplum primi illíus sacratíssimi vexílli, quo pretíoso Fílii tui Sáanguine triumphásti, fidélium tuórum devotióne compáctum erectúmque est, cœlesti tua bene *✠* dictione sanctificáre dignéris; ut ómnibus hic génuá flecténtibus, ac tuæ majestáti supplicántibus, lárgior et cordis compúnctio, et admissórum indulgéntia concedátur; atque intercedénte ipsa victoriosíssima unigéniti Fílii tui passióne, et tibi plácita postuláre, et citíus váleant postuláta percípere. Da quæsumus, clementíssime Pater, in quo vivimus, movémur, et sumus, ut quóties triúmphum divínæ humilitátis, quæ superbiam nostri hostis dejécit, óculis intuémur, quotíesque mente recólimus, et contra hostem ipsum fidúciam fortitúdinis, et majórem tibi devótæ humilitátis grátiam consequámur. Quátenuis in illo treméndo tuæ majestátis exámine, cum pavéntibus eleméntis, cœlorúmque commóti virtútibus, signum istud glóricum Redemptiónis

nostræ apparuerit in cœlo, ipsi de morte ad vitam transire, ac perpétua beátæ resurrectionis videre gáudia mereámur.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit.

Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Orémus.

Deus, qui beátæ Crucis patibulum, quod prius erat sceléstis ad pœnam, convertisti redemptis ad vitam; concéde plebi tuæ ejus vallári præsidio, cujus est armata vexillo. Sit ei Crux fidei fundaméntum, spei suffrágium, in advérsis defénsio, in prósperis adjuvámen; sit ei in hostes victória, in civitate custódia, in campis protéctio, in domo fultúra; ut per eam pastor in futuro gregem consérvet incólumem, quæ nobis, Agno ✠ vincénte, convérsa est in salutem. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Alia Oratio.

Sancti ✠ fica, Dómine Jesu Christe, signáculum istud passiónis tuæ, ut sit inimicis tuis obstáculum, et credéntibus in te perpétuum efficiátur victóriæ vexillum: Qui cum Deo Patre vivis et regnas in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum offertur Pontifici thus in navicula, aut alio vase, quod Pontifex stans sine mitra benedicit, dicens:

Orémus.

Dómine, Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelórum cum tremóre, quorum servítium spirituále et ígneum esse cognóscitur: dignáre respicere, bene ✠ dicere et sancti ✠ ficáre hanc creatúram incénsi; ut omnes languóres, omnesque infirmitates atque insídiæ inimici odórem ejus sentiéntes effúgiant, et separéntur a plásmate tuo, ut numquam lædátur a morsu antiqui serpéntis, quod pretiósio Filii tui Sanguine redemísti. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Quo facto, Pontifex imponit thus in thuribulum. Deinde aspergit crucem aqua benedicta, et mox eam incensat. Tum dicit adhuc stans sine mitra:

Sanctificétur lignum istud, in nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti: et benedictio illius ligni, in quo membra sancta Salvatoris suspénsa sunt, sit in isto ligno; ut orántes inclinántesque se propter Deum ante istam Crucem, invéniant córporis et animæ sanitátem: Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum Pontifex, flexis ante crucem genibus, ipsam devote adorat, et oscu-

latur. Idem faciunt quicumque alii voluerint. Si vero crux est ex metallo, vel lapide, loco præcedentis orationis, videlicet Sanctificétur, etc.

Pontifex stans sine mitra, dicit sequentem Orationem:

Deus glóriæ, Deus excélse Sábaoth, fortissime Emmánuel, Deus pater veritátis, pater sapiéntiæ, pater beatitúdinis, pater illuminationis ac vigilatiónis nostræ, qui mundum regis, qui cuncta regna dispónis, qui es bonórum collátor múnierum, et bonórum ómnium attribútor; cui omnes gentes, pópuli, tribus et linguæ sérviant; cui assistit omnis Angelórum légio; qui largiris fámulis tuis fidem et laudem tui nóminis, ut débita tibi oblata persólvant, cui prius fides offeréntium cómplacet, deinde sacrificáture oblátio, quæsumus exorábilem misericórdiæ tuæ pietátem, ut sancti ✠ fices tibi hoc signum crucis et cónse ✠ cres, quod tota mentis devotióne famulórum tuórum religiósia fides constrúxit, trophæum scilicet victóriæ tuæ ac redemptionis nostræ, quod in amórem Christi triumphális glória consecrávit. Aspice hoc signum crucis insuperábile, per quod diaboli est exinanita potéstas, mortálium restituta libértas: quæ licet fúerit aliquándo in pœnam, sed nunc versa est in honórem per grátiam; et quæ reos quondam puniébat supplicio, nunc et nóxios absolvit a débito. Et tibi quid per hoc placere pótuit, nisi id per quod tibi plácuít nos redímere? Et nullum tibi débitum ámplius munus est, quam quod tibi tunc córporis dedicávit affixio; nec tibi est magis familiáris oblátio, quam quæ familiári mánuum tuárum extensióne sacrata est. Illis ergo mánibus hanc crucem áccipe, quibus illam ampléxus es; et de sanctitate illius hanc sancti ✠ fica, et sicuti per illam mundus expiátus est a reátu, ita offeréntium famulórum tuórum animæ devotíssimæ hujus crucis mérito, omni cáreant perpetrato peccato; et tuæ veræ crucis obtéctu, enitéscant succésibus assíduis triumphatóres. Rádiet hic unigéniti Filii tui Dómini nostri splendor divinitátis in auro; émicet glória passiónis ejus in ligno; in cruce rúilet nostræ mortis redemptio; in crystalli splendóre vitæ nostræ purificatio. Sit suórum protéctio, spei certa fidúcia; eos simul cum gente et plebe, fide confirmet; spe et pace consóciat; aúgeat triúmphis; amplíficet in secúndis; proficiat eis ad perpetuitátem témporis, ad vitam æternitátis; ut eos temporáli florétes glória múniant, et ad perpétuam redemptos coronam, ad regna cœlestia poténti virtúte perdúcat. Præsta, per propitiatiónem Sanguinis ejus, per ipsum datórem, qui seípsum dedit redemptionem pro multis, qui se hóstiam pro delictis offerre dignátus est, qui exaltátus in ligno crucis suæ, principátus et potestates humiliávit, qui tecum sidéreo cónsidet throno, indissolúbili connexióne Spíritus sancti, per infinita sæculórum sæcula. *R.* Amen.

Tum Pontifex, flexis ante crucem genibus, eam devote adorat, et osculatur; idem faciunt quicumque alii voluerint.

DE BENEDICTIONE CRUCIS PECTORALIS.

Ad benedicendam Crucem pectoralem, Pontifex potest uti forma assignata pro Benedictione Crucis proficiscentium in subsidium terræ sanctæ, ut infra. pag. 220.

DE BENEDICTIONE IMAGINIS B. M. V.

Pontifex benedicturus Imaginem beatæ Mariæ Virginis, paratus supra rochetum, amictu, stola pluviæ albi coloris, et mitra simplici, stans sine mitra, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
R. Qui fecit cælum et terram.
V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, qui de beatæ Mariæ Virginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis; ut qui vere eam Genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eundem Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Quo facto, aspergit figuram aqua benedicta. Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam: Sub tuum præsidium.

Qua incepta, et dum ea cantatur, thurificat Imaginem ipsam ter ducens thuribulum. Deinde sedet, reassumpta mitra, donec compleantur Antiphonæ et Psalmi sequentes.

Ant. Sub tuum præsidium, * confugimus sancta Dei Génitrix: nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus; sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriósa et benedicta.

Ps. 86. Fundaménta ejus. pag. 122.

Tempore Paschali, Antiphona.

Allelúja, allelúja.

Ps. 86. Fundaménta ejus. pag. 122.

Deinde dicitur Antiphona.

Ave Mariá, grátia plena, Dominus tecum: benedicta tu in mulieribus. Allelúja.

Psalmus 122.

Ad te levavi oculos meos, * qui hábitas in cælis.

Ecce sicut oculi servorum, * in manibus dominorum suorum.

Sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ: * ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.

Miserere nostri Domine, miserere nostri: * quia multum repléti sumus despectione:

Quia multum repléta est anima nostra: * opprobrium abundantibus, et despectio superbis.

Glória Patri.

Sicut erat, etc.

Finitis Antiphonis, et Psalmis prædictis, Pontifex surgit, deposita mitra, et dicit:

Orémus.

Deus, qui virginalem aulam beatæ Mariæ Virginis, in qua habitares, eligere dignatus es: da, quæsumus; ut sua nos defensione munitos jucundos facias suæ interesse commemoratióni: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Deinde Pontifex incipit Antiphonam, schola prosequente. Qua incepta, sed cum mitra, donec perficiatur Antiphona.

O gloriósa Dei Génitrix * Virgo semper Mariá, quæ Dominum omnium meruisti portare, et Regem Angelorum sola virgo lactare, nostri, quæsumus, pia memorare, et pro nobis Jesum Christum deprecare; ut tuis fulti patrociniis, ad cælestia regna mereamur pervenire.

Canticum B. Mariæ Virginis. Lucae 1. c.

Magnificat * ánima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus: * in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: * ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est: * et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus a progenie in progenies * timentibus eum.

Finita Antiphona, surgit Pontifex, sine mitra stans usque ad finem Cantici. Quo finito, dicit:

Orémus.

Deus, qui de beatæ Mariæ Virginis útero, Verbum tuum Angelo nuntiante carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis; ut qui vere eam Genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Omnipotens sempiternus Deus, clementissima cujus dispensatione cuncta creantur ex nihilo; hanc imaginem in honorem piissimæ Genitricis Filii tui Domini nostri Jesu Christi venerabiliter adaptatam bene * dicere et sancti * ficare digneris; et præsta, misericordissime Pater, per invocationem nominis tui, atque ejusdem uni-

DE BENEDICTIONE CRUCIS PECTORALIS.

Ad benedicendam Crucem pectoralem, Pontifex potest uti forma assignata pro Benedictione Crucis proficiscentium in subsidium terræ sanctæ, ut infra. pag. 220.

DE BENEDICTIONE IMAGINIS B. M. V.

Pontifex benedicturus Imaginem beatæ Mariæ Virginis, paratus supra rochetum, amictu, stola pluviæ albi coloris, et mitra simplici, stans sine mitra, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
R. Qui fecit cælum et terram.
V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, qui de beatæ Mariæ Virginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis; ut qui vere eam Genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eundem Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Quo facto, aspergit figuram aqua benedicta. Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam: Sub tuum præsidium.

Qua incepta, et dum ea cantatur, thurificat Imaginem ipsam ter ducens thuribulum. Deinde sedet, reassumpta mitra, donec compleantur Antiphonæ et Psalmi sequentes.

Ant. Sub tuum præsidium, * confugimus sancta Dei Génitrix: nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus; sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriósa et benedicta.

Ps. 86. Fundaménta ejus. pag. 122.

Tempore Paschali, Antiphona.

Allelúja, allelúja.

Ps. 86. Fundaménta ejus. pag. 122.

Deinde dicitur Antiphona.

Ave Mariá, grátia plena, Dominus tecum: benedicta tu in mulieribus. Allelúja.

Psalmus 122.

Ad te levavi oculos meos, * qui hábitas in cælis.

Ecce sicut oculi servorum, * in manibus dominorum suorum.

Sicut oculi ancillæ in manibus dominæ suæ: * ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.

Miserere nostri Domine, miserere nostri: * quia multum repléti sumus despectione:

Quia multum repléta est anima nostra: * opprobrium abundantibus, et despectio superbis.

Glória Patri.

Sicut erat, etc.

Finitis Antiphonis, et Psalmis prædictis, Pontifex surgit, deposita mitra, et dicit:

Orémus.

Deus, qui virginalem aulam beatæ Mariæ Virginis, in qua habitares, eligere dignatus es: da, quæsumus; ut sua nos defensione munitos jucundos facias suæ interesse commemoratióni: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Deinde Pontifex incipit Antiphonam, schola prosequente. Qua incepta, sed cum mitra, donec perficiatur Antiphona.

O gloriósa Dei Génitrix * Virgo semper Mariá, quæ Dominum omnium meruisti portare, et Regem Angelorum sola virgo lactare, nostri, quæsumus, pia memorare, et pro nobis Jesum Christum deprecare; ut tuis fultis patrociniis, ad cælestia regna mereamur pervenire.

Canticum B. Mariæ Virginis. Lucae 1. c.

Magnificat * ánima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus: * in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: * ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est: * et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus a progenie in progenies * timéntibus eum.

Finita Antiphona, surgit Pontifex, sine mitra stans usque ad finem Cantici. Quo finito, dicit:

Orémus.

Deus, qui de beatæ Mariæ Virginis útero, Verbum tuum Angelo nuntiante carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis; ut qui vere eam Genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Omnipotens sempiternus Deus, clementíssima cujus dispensatione cuncta creantur ex nihilo; hanc imaginem in honorem piíssimæ Genitricis Filii tui Domini nostri Jesu Christi venerabiliter adaptatam bene * dicere et sancti * ficare digneris; et præsta, misericordissime Pater, per invocationem nominis tui, atque ejusdem uni-

géniti Filii tui Dómini nostri Jesu Christi, quem pro salute géneris humáni, integritate Virginitatis Mariæ servata incarnari voluisti, quatenus precibus ejusdem sacratissimæ Virginitatis, quicumque eamdem misericordiæ Reginam et gratiosissimam Dóminam nostram coram hac effigie suppliciter honorare studuerint, et de instantibus periculis eruantur, et in conspectu divinae majestatis tuæ de commissis et omissis veniam impetrent; ac mereantur in præsentem gratiam quam desiderant adipisci: et in futuro perpétua salvatione cum electis tuis valeant gratulari. Per eundem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Ultimo aspergit Imaginem aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE IMAGINUM ALIORUM SANCTORUM.

Pontifex stans sine mitra, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Dómini.

R. Qui fecit cælum et terram.

V. Dómine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempiternus Deus, qui Sanctorum tuorum imagines seu effigies sculpi aut pingi non reprobas, ut quoties illas oculis corporis intuemur, toties eorum actus et sanctitatem ad imitandum memoriæ oculis meditemur, hanc, quæsumus, imaginem, seu sculpturam in honorem, et memoriam beati *N.* Apóstoli tui, *vel* Mátyris, *vel* Confessoris, *aut* Pontificis, *vel* Virginitatis adaptatam benedicere, et sancti *✠* ficare digneris: et præsta, ut quicumque coram illa ipsum gloriosissimum Apóstolum tuum, *vel* Mátyrem, *vel* Confessorem, *aut* Pontificem, *vel* Virginitatem suppliciter colere et honorare studuerint, illius precibus ac obtentu, a te gratiam in præsentem, et æternam gloriam obtineat in futurum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Ultimo aspergit eas aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE SACRORUM VASORUM, ET ALIORUM ORNAMENTORUM IN GENERE.

Pontifex sacra vasa, vel alia ornamenta benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Dómini.

R. Qui fecit cælum et terram.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Exaudi, Dómine, Pater clementissime, preces nostras, et hæc purificanda vasa et ornamenta, sacri altaris atque Ecclesiæ tuæ sacri ministrii usui præparata, bene *✠* dicere et sancti *✠* ficare digneris. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Omnipotens sempiternus Deus, a quo omnia immunda purgantur, et in quo omnia purgata clarescunt: supplices omnipotentiam tuam invocamus; ut ab his vasis et ornamentis, quæ tibi offerunt famuli tui, omnis spiritus immundus confusus longe discédet, et per tuam bene *✠* dictionem ad usum et ministrium sancti altaris, et Ecclesiæ tuæ sanctificata permaneant. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE TABERNACULI, SIVE VASULI PRO SACROSANCTA EUCHARISTIA CONSERVANDA.

Pontifex tabernaculum sive vasculum pro conservanda sacrosancta Eucharistia benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Dómini.

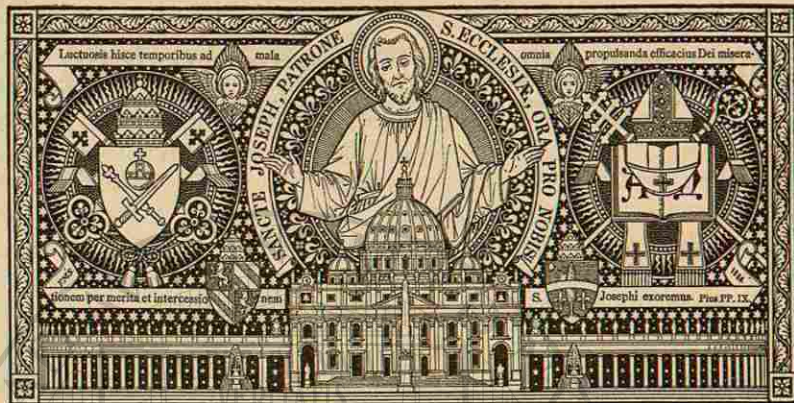
R. Qui fecit cælum et terram.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempiternus Deus, majestatem tuam supplices deprecamur: ut vasculum hoc pro corpore Filii tui Dómini nostri Jesu Christi in eo condendo fabricatum, bene *✠* dictionis tuæ gratia dicere digneris. Per eundem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Tum aspergit illud aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE CAPSARUM PRO RELIQUIIS, ET ALIIS SANCTUARIIS INCLUDENDIS.

Pontifex capsas pro Reliquiis, et aliis sanctuariis includendis, benedicere volens, stans cum mitra, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum et terram.

Orémus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipotentem, ut qui omnia per unigenitum Filium suum in virtute Spiritus sancti valde bona creavit, ipse nobis indignis ad consecrationem harum capsarum Reliquiis Sanctorum suorum condendis paratarum, rorem gratiae suae clementer infunderé dignetur. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus.

Deinde, deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit Praefationem.

Per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. *R.* Habemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Dño Deo nostro. *R.* Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus inestimabilis, Deus ineffabilis, Deus misericordiarum, et totius consolationis. Qui Mòysi famulo tuo præcepisti, ut juxta exemplar quod ei in monte demonstrasti, arcam de lignis imputribilibus construeret, et eam auro mundissimo circumdaret, in qua urna aurea manna cœlesti plena, cum tabulis testamenti digito majestatis tuæ conscriptis, in testimonium futuris generationibus servari deberet. Quique nostris sæculis eadem sacratius intelligenda manifestasti, dum corpus unici Filii tui, opere Spiritus sancti de incorrupta Virgine conceptum, et anima rationali vivificatum, omni plenitudine divinitatis replèsti: te suppliciter imploramus, omnipo-

tens Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, ex quo omnis paternitas in cœlo et in terra nominatur; ut hæc vâscula Sanctorum tuorum pignoribus præparata, eisdem Sanctis tuis intercedentibus, cœlesti bene *✠* dictione perfundere digneris; quatenus qui horum patrocinia requirunt, ipsis intercedentibus, cuncta sibi adversantia, te adjuvante, superare, et omnia commode profutura, abundantia largitatis tuæ mereantur invenire. Et sicut illi, te Domine inspirante, spiritalium nequitiarum versutias cavere, et humanitus exquisita tormenta non solum contemnere, sed etiam penitus evincere, Christo Domino confortante, potuerunt; ita ipsorum merita venerantibus, et Reliquias humiliter amplectentibus, contra diabolum, et angelos ejus, contra fulmina et tempestates, contra grâdines, et varias pestes, contra corruptum aërem, et mortes hominum, vel animalium, contra fures et latrones, sive gentium incursiones, contra malas bestias, et serpentium, ac reptantium diversissimas formas, contra malorum hominum adventiones pessimas, eorundem Sanctorum tuorum precibus complacatus, dexteram invictæ potentiae tuæ ad depulsionem nocivorum et largitatem proficuum semper et ubique propitius extende. *Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus possit audiri.*

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen. *Tum adhuc stans sine mitra dicit:*

V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Domine Deus omnipotens, qui ut murmur insani populi compesceres, et sacerdotium Aaron tibi placitum comprobâres, virgam ejus aridam germinare, et flores fructiferos producere fecisti, eandemque in arca testamenti pro signo virtutis tuæ poni jussisti; sed et nobis eodem præsigio Christum in ara crucis arefactum, tertia die resurrectione refluere, et in Ecclesia novissimo tempore resuscitanda, per mortem suam die ac nocte fructificare demonstrasti; te, quæsumus, indulgentissime generis humani provisor, ut hæc vâscula Sanctorum tuorum receptaculo præparata, ita gratuita gratia sanctifices, ut ubicumque in tuo nomine perlata fuerint, intercedentibus habitatorum ipsorum meritis, cuncta adversa repellas, et nullifices, et omnia utilia multiplices atque custodias; quatenus fidelis tui magnitudine sive universitate beneficiorum tuorum, in parte modica Reliquiarum, integra Sanctorum corpora se percipisse gratulentur; et per temporalia loca ipsorum precibus impensa, ad æterna cum eis gaudia possidenda fiducialius animentur. Per eundem Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tunc aspergit eas aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE SIGNI, **VEL** CAMPANÆ.

Signum vel Campana debet benedici, antequam ponatur in campanili, hoc ordine. In primis debet Campana ipsa ita suspendi, et situari, ut commode possit intus et extra tangi, tractari, et circumiri; deinde prope ipsam Campanam benedicendam paratur Pontifici faldistorium: vas aquæ benedicendæ; aspersorium; vas cum sale; lintea munda ad extergendum Campanam, quando opus fuerit; vas Olei sancti infirmorum; sanctum Chrisma; thymiana; thus; myrrha, et thuribulum cum igne. Diaconus etiam accipit amictum, albam, cingulum, manipulum, stolam, et dalmaticam albi coloris. Quibus ordinatis, Pontifex in sacristia, aut alio convenienti loco paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albi coloris, et mitra simplici, baculum Pastoralem manu gestans, venit prope Campanam, ubi sedens super faldistorium ibidem sibi paratum, dicit cum ministris Psalmos sequentes, videlicet:

Ps. 50. Miserere mei Deus. pag. 64.

Psalmus 53.

Deus in nómine tuo saluum me fac: * et in virtúte tua júdica me.

Deus exaúdi orationem meam: * aúribus percipe verba oris mei.

Quóniam aliéni insurrexérunt advérsum me, et fortes quæsiérunt ánimam meam: * et non proposuérunt Deum anté conspéctum suum.

Ecce enim Deus ádjuvat me: * et Dóminus suscéptor est ánimæ meæ.

Psalmus 56.

Miserere mei Deus, miserere mei: * quóniam in te confidit ánimá mea.

Avérte mala inimicis meis: * et in veritate tua dispérde illos.

Voluntárie sacrificábo tibi, * et confitébor nómini tuo Dómine: quóniam bonum est.

Quóniam ex omni tribulatione eripuisti me: * et super inimicos meos despéxit óculus meus.

Glória Patri, et Filio, * et Spirítui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculórum. Amen.

Et in umbra alárum tuárum sperábo, * donec tránseat iniquitas.

Clamábo ad Deum altíssimum: * Deum qui benefécit mihi.

Misit de cælo, et liberávit me: * dedit in oppróbrium conculcántes me.

Misit Deus misericórdiam suam, et veritátem suam, * et eripuit ánimam meam de médio catulórum leónum: dormívi conturbátus.

Filii hóminum dentes eórum arma et sagittæ: * et lingua eórum gládius acútus.

Exaltáre super cælos Deus: * et in omnem terram glória tua.

Láqueum paravérunt pédibus meis: * et incurvavérunt ánimam meam.

Fodérunt ante faciém meam fóveam: * et incidérunt in eam.

Parátum cor meum Deus, parátum cor meum: * cantábo, et psalmum dicam.

Exsúrge glória mea, exsúrge psaltérium et cíthara: * exsúrgam dilúculo.

Confitébor tibi in pópulis Dómine: * et psalmum dicam tibi in Géntibus:

Quóniam magnificáta est usque ad cælos misericórdia tua, * et usque ad nubes veritas tua.

Exaltáre super cælos Deus: * et super omnem terram glória tua.

Glória Patri, et Filio, * et Spirítui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculórum. Amen.

Psalmus 66.

Deus misereátur nostri, et benedícat nobis: * illúminet vultum suum super nos, et misereátur nostri.

Ut cognoscámus in terra viam tuam: * in ómnibus Géntibus salutáre tuum.

Confiteántur tibi pópuli Deus: * confiteántur tibi pópuli omnes.

Læténtur et exsúltent Gentes: * quóniam júdicas pópulos in æquitáte, et Gentes in terra dírigis.

Psalmus 69.

Deus in adjutórium meum inténde: * Dómine ad advándum me festína.

Confundántur et reveréantur, * qui quærun t ánimam meam.

Avértantur retrórsus, et erubéscant, * qui volunt mihi mala.

Confiteántur tibi pópuli Deus, confiteántur tibi pópuli omnes: * terra dedit fructum suum.

Benedícat nos Deus, Deus noster, benedícat nos Deus: * et métuant eum omnes fines terræ.

Glória Patri, et Filio, * et Spirítui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculórum. Amen.

Avértantur statim erubescéntes, * qui dicunt mihi: Euge, euge.

Exsúltent et læténtur in te omnes qui quærun t te, * et dicant semper: Magnificétur Dóminus: qui diligunt salutáre tuum.

Ego vero egēnus, et pauper sum: * Deus adjuva me.

Adjutor meus, et liberator meus es tu: * Domine ne moreris.

Glória Patri, et Filio, * et Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculorum. Amen.

Psalmus 85.

Incлина Domine aurem tuam, et exaudi me: * quoniam inops, et pauper sum ego.

Custodi animam meam quoniam sanctus sum: * salvum fac servum tuum, Deus meus, sperantem in te.

Miserere mei Domine, quoniam ad te clamavi tota die: * lætifica animam servi tui, quoniam ad te Domine animam meam levavi.

Quoniam tu Domine suavis, et mitis: * et multæ misericordiæ omnibus invocantibus te.

Auribus percipe Domine orationem meam: * et intende voci deprecationis meæ.

In die tribulationis meæ clamavi ad te: * quia exaudisti me.

Non est similis tui in diis Domine: * et non est secundum opera tua.

Omnes gentes quascumque fecisti, venient, et adorabunt coram te Domine: * et glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu, et faciens mirabilia: * tu es Deus solus.

Deduc me Domine in via tua,

Ps. 129. De profundis clamavi. pag. 66.

Expletis Psalmis, surgit Pontifex, et stans cum mitra benedicit sal, et aquam dicens: **Ps.** Adjutorium nostrum, etc., prout habetur supra in Benedictione et impositione primarii lapidis, pag. 117. et continuans usque ad Orationem, Deus, qui ad salutem humani generis, etc. inclusive.

Qua dicta, Pontifex adhuc sine mitra stans dicit absolute sequentem Orationem:

et ingrediar in veritate tua: * lætetur cor meum ut timeat nomen tuum.

Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo, * et glorificabo nomen tuum in æternum:

Quia misericordia tua magna est super me: * et eruisti animam meam ex inferno inferiori.

Deus, iniqui insurrexerunt super me, et synagoga potentium quæsierunt animam meam: * et non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu Domine Deus miserator et misericors, * patiens, et multæ misericordiæ, et verax.

Respice in me, et miserere mei, * da imperium tuum puero tuo: et salvum fac filium ancillæ tuæ.

Fac mecum signum in bonum, ut videant qui oderunt me, et confundantur: * quoniam tu Domine adjuvisti me, et consolatus es me.

Glória Patri, et Filio, * et Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculorum. Amen.

Bene * dic Domine hanc aquam benedictione cœlesti, et assistat super eam virtus Spiritus sancti; ut cum hoc vasculum, ad invitandos filios sanctæ Ecclesiæ præparatum, in ea fuerit tinctum, ubicumque sonuerit hoc tintinnabulum, procul recedat virtus insidiantium, umbra phantasmatum, incursio turbinum, percussio fulminum, læsio tonitruorum, calamitas tempestatum, omnisque spiritus procellarum; et cum clangorem illius audierint filii Christianorum, crescat in eis devotionis augmentum, ut festinantes ad piæ matris Ecclesiæ gremium, cantent tibi in Ecclesia Sanctorum canticum novum, deferentes in sono præconium tubæ, modulationem psalterii, suavitatem organi, exultationem tympani, jucunditatem cymbali; quatenus in templo sancto gloriæ tuæ suis obsequiis et percibus invitare valeant multitudinem exercitus Angelorum. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex mittit sal in aquam, in modum crucis, dicendo semel:

Commixtio salis, et aquæ pariter fiat. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spiritus * sancti. **R.** Amen.

Ps. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus invictæ virtutis auctor, et insuperabilis imperii rex, ac semper magnificus triumphator; qui adversæ dominationis vires reprimis; qui inimici rugientis sævitiam superas; qui hostiles nequitas potenter expugnas; te, Domine, tremētes et supplices deprecamur, ac petimus, ut hanc creaturam salis et aquæ dignanter aspicias, benignus illustres, pietatis tuæ rore sanctifices; ut ubicumque fuerit aspersa, per invocationem sancti tui nominis, omnis infestatio immundi spiritus abigatur, terrorque venenosi serpentis procul pellatur; et præsentia sancti Spiritus nobis misericordiam tuam poscentibus ubique adesse dignetur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.**

R. Amen.

His peractis, Pontifex, accepta mitra, incipit lavare Campanam cum dicta aqua: et ministri prosequuntur lotionem: lavantes eam totaliter intus, et extra, deinde cum linteo mundo extergunt; Pontifice interim cum mitra sedente, et cum aliis ministris dicente Psalmum, cum aliis sequentibus.

Psalmus 145.

Lauda anima mea Dominum, laudabo Dominum in vita mea: * psallam Deo meo quamdiu fuero. Nolite confidere in principi-

bus: * in filiis hominum, in quibus non est salus.

Exibit spiritus ejus, et revertetur in terram suam: * in illa

die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus, cujus Deus Jacob adiutor ejus, spes ejus in Domino Deo ipsius: * qui fecit cœlum et terram, mare, et omnia, quæ in eis sunt.

Qui custodit veritatem in sæculum, facit iudicium injuriis patientibus: * dat escam esuriētibus.

Laudate Dominum quoniam bonus est psalmus: * Deo nostro sit jucunda, decoraque laudatio.

Ædificans Jerusalem Dominus: * dispersiones Israelis congregabit.

Qui sanat contritos corde: * et alligat contritiones eorum.

Qui numerat multitudinem stellarum: * et omnibus eis nomina vocat.

Magnus Dominus noster, et magna virtus ejus: * et sapientiae ejus non est numerus.

Suscipiens mansuetos Dominus: * humilians autem peccatores usque ad terram.

Lauda Jerusalem Dominum: * lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortavit seras portarum tuarum: * benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: * et adipe frumenti satiavit te.

Qui emittit eloquium suum terræ: * velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam: * nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut

Dominus solvit compeditos: * Dominus illuminat caecos.

Dominus erigit elisos, * Dominus diligit justos.

Dominus custodit advenas, pupillum et viduam suscipiet: * et vias peccatorum disperdet.

Regnabit Dominus in saecula Deus tuus Sion, * in generationem et generationem.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Psalmus 146.

Præcinite Domino in confessione: * psallite Deo nostro in cithara.

Qui operit cœlum nubiis: * et parat terræ pluviam.

Qui producit in montibus fœnum: * et herbam servituti hominum.

Qui dat jumentis escam ipsorum: * et pullis corvorum invocantibus eum.

Non in fortitudine equi voluntatem habebit: * nec in tibiis viri beneplacitum erit ei.

Beneplacitum est Domino super timentes eum: * et in eis, qui sperant super misericordia ejus.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Psalmus 147.

buccellas: * ante faciem frigoris ejus quis sustinebit?

Emittet verbum suum, et liquefaciet ea: * flabit spiritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Jacob: * justitias, et iudicia sua Israel.

Non fecit taliter omni nationi: * et iudicia sua non manifestavit eis.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Psalmus 148.

Laudate Dominum de caelis: * laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli ejus: * laudate eum omnes virtutes ejus.

Laudate eum sol et luna: * laudate eum omnes stellæ, et lumen.

Laudate eum cœli cœlorum: * et aquæ omnes, quæ super cœlos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, et facta sunt: * ipse mandavit, et creata sunt.

Statuit ea in æternum, et in saeculum saeculi: * præceptum posuit, et non præteribit.

Laudate Dominum de terra, * dracones, et omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spi-

Psalmus 149.

Cantate Domino canticum novum: * laus ejus in Ecclesia sanctorum.

Lætetur Israel in eo, qui fecit eum: * et filii Sion exsultent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro: * in tympano, et psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo: * et exaltabit mansuetos in salutem.

Exsultabunt Sancti in gloria: * lætabuntur in cubilibus suis.

Psalmus 150.

Laudate Dominum in sanctis ejus: * laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus: * laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ: * laudate eum in psalterio, et cithara.

ritus procellarum: * quæ faciunt verbum ejus:

Montes, et omnes colles: * ligna fructifera, et omnes cedri.

Bestiae, et universa pecora: * serpentes, et volucres pennatae:

Reges terræ, et omnes populi: * principes, et omnes iudices terræ.

Juvenes, et virgines: senes cum junioribus laudent nomen Domini: * quia exaltatum est nomen ejus solius.

Confessio ejus super cœlum, et terram: * et exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus sanctis ejus: * filiis Israel, populo appropinquanti sibi.

Sine Glória Patri.

Exaltationes Dei in gutture eorum: * et gladii ancipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus: * increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus: * et nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciant in eis iudicium conscriptum: * gloria hæc est omnibus sanctis ejus.

Sine Glória Patri.

Laudate eum in tympano et choro: * laudate eum in chordis et organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis: * omnis spiritus laudet Dominum.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Quibus finitis, surgit Pontifex cum mitra, et cum pollice dexteræ manus facit ab extra supra Campanam de Oleo sancto infirmorum signum crucis; quo facto, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Deus, qui per beátum Móysen legíferum fámulum tuum tubas argénteas fieri præcepisti, quibus dum Sacerdótes témpore sacrificii clángerent, sónitu dulcédinis pópulus mónitus ad te adorándum fieret præparátus, et ad celebránda sacrificia conveniret; quarum clangóre hortátus ad bellum, molimina prostérneret adversántium; præsta, quæsumus; ut hoc vásculum sanctæ tuæ Ecclésiæ præparátum sancti ✠ ficétur a Spíritu sancto, ut per illius tactum fidéles inviténtur ad præmium. Et cum melódia illius aúribus insonúerit populórum, crescat in eis devótio fidei; procul pellántur omnes insídiæ inimici, fragor grándinum, procélla túrbinum, ímpetus tempestátum; temperéntur infésta tonítrua; ventórum flabra fiant salúriter, ac moderáte suspénsa; prostérnat aéreas potestátes dextera tuæ virtútis; ut hoc audiéntes tintinnábulum contremíscant, et fúgiant ante sanctæ crucis Filii tui in eo depíctum vexillum, cui fléctitur omne genu cœléstium, terréstrium, et inférnorum, et omnis lingua confitétur, quod ipse Dóminus noster Jesus Christus, ab-sórpta morte per patíbulum crucis, regnat in glória Dei Patris, cum eódem Patre, et Spíritu sancto, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Pontifex, accepta mitra, extergit cum linteo mundo crucem a se factam. Deinde inchoat, schola prosequente, Antiphonam.

Vox Dómini * super aquas multas, Deus majestátis intónuit: Dóminus super aquas multas.

Psalmus 28.

Afférte Dómino filii Dei: * afférte Dómino filios arietum.

Afférte Dómino glóriam et honórem, afférte Dómino glóriam nómini ejus: * adoráte Dóminum in átrio sancto ejus.

Vox Dómini super aquas, Deus majestátis intónuit: * Dóminus super aquas multas.

Vox Dómini in virtúte: * vox Dómini in magnificéntia.

Vox Dómini confringéntis cedros: * et confrínget Dóminus cedros Libani:

Et commínet eas tamquam vítulum Libani: * et diléctus

quemádmódum filius unicór-nium.

Vox Dómini intercidéntis flammam ignis: * vox Dómini concutiéntis désertum: et commovébit Dóminus désertum Cades.

Vox Dómini præparántis cervos, et revelábit condénsa: * et in templo ejus omnes dicent glóriam.

Dóminus dilúvium inhabitáre facit: * et sedébit Dóminus rex in ætérnum.

Dóminus virtútem pópulo suo dabit: * Dóminus benedícet pópulo suo in pace.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Deinde repetitur Antiphona. Interim Pontifex cum mitra stans facit cum pollice dexteræ manus de Oleo sancto infirmorum septem cruces exterius super Campanam; et deintus cum Chrismate quatuor pari distantia, dicens, dum quamlibet crucem facit:

Sancti ✠ ficétur, et conse ✠ crétur, Dómine, signum istud. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. In honórem sancti N. Pax tibi.

Deinde finitis Antiphona, et Psalmo, ac factis crucibus prædictis, Pontifex stans, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, qui ante arcam fœderis per clangórem tubárum, muros lapídeos, quibus adversántium cingebátur exercitus, cádere fecísti; tu hoc tintinnábulum cœlésti benedictiône perfúnde; ut ante sónitum ejus lóngius effugéntur ignita jácula inimici, percússio fúlminum, ímpetus lápidum, læsio tempestátum; ut ad interrogatióem prophéticam, quid est tibi mare, quod fugísti? suis mótibus cum Jordánico retroáctis fluénto respóndeat: A fácie Dómini mota est terra, a fácie Dei Jacob, qui convertit petram in stagna aquárum, et rupem in fontes aquárum. Non ergo nobis Dómine, non nobis, sed nómini tuo da glóriam, super misericórdia tua; ut cum præsens vásculum, sicut réliqua altáris vasa, sacro Chrismate tángitur, Oleo sancto úngitur, quicúmque ad sónitum ejus convénerint, ab ómnibus inimici tentatióibus líberi, semper fidei Cathólicæ documenta secténtur. Per Dñm nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Tum sedet Pontifex, et accepta mitra, imponit in thuribulo thymiamam, thus, et myrrham, si haberi possunt, alioquin, quæ ex ipsis habentur: quibus impositis, thuribulum ipsum supponitur Campanæ, seu signo, ut totum fumum recipiat, schola interim cantante Antiphonam:

Deus in sancto via tua: quis Deus magnus sicut Deus noster?

Psalmus 76.

Vidérunt te aquæ Deus, vidérunt te aquæ: * et timuérunt, et turbátæ sunt abyssi.

Multitúdo sónitus aquárum: * vocem dedérunt nubes.

Etenim sagítte tuæ transeunt: * vox tonítrui tui in rota.

Illuxérunt coruscationes tuæ

orbi terræ: * commóta est, et contrémuit terra.

In mari via tua, et sémitæ tuæ in aquis multis: * et vestigia tua non cognoscéntur.

Deduxísti sicut oves pópulum tuum, * in manu Móysi et Aaron.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Quibus dictis, deposita mitra, surgit Pontifex, et dicit:

Orémus.

Omnípotens dominátor Christe, quo secúndum carnis assumptiõem dormiénte in navi, dum obórta tempésta mare conturbásset, te prótinus excitáto et imperánte, dissiluit, tu necessitatibus

pópuli tui benignus succúrre; tu hoc tintinnábulum sancti Spíritus rore perfúnde, ut ante sónitum illius semper fúgiat bonórum inimicus: invitétur ad fidem pópulus cristiánus; hostilis terreátur exércitus; confortétur in Dómino per illud pópulus tuus convocátus: ac sicut Davidica cithara delectátus désuper descéndat Spíritus sanctus; atque ut Samuэле agnum lacténtem mactánte in holocáustum regis ætérni impérii, fragor aurárum turbam répulit adversántium: ita dum hujus vasculi sónitus transit per núbila, Ecclésiæ tuæ convéntum manus consérvet angélica; fruges credéntium, mentes et córpora salvet protéctio sempitérna. Per te, Christe Jesu, qui cum Deo Patre vivis et regnas in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Demum Diaconus, sacris vestibus albi coloris paratus, dicit:

V. Dóminus vobíscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. Cap. 10.

In illo témpore: Intrávit Jesus in quoddam castéllum: et múlier quædam Martha nómine excépit illum in domum suam: et huic erat soror nómine María, quæ étiam sedens secus pedes Dómini, audiébat verbum illius. Martha autem satagébat circa frequens ministérium: quæ stetit, et ait: Dómine, non est tibi curæ quod soror mea reliquit me solam ministráre? Dic ergo illi, ut me ádjuvet. Et respóndens, dixit illi Dóminus: Martha, Martha, sollicita es, et turbáris erga plúrima: porro unum est necessariú. María óptimam partem elégit, quæ non auferétur ab ea.

Finito Evangelio, Pontifex osculatur líbrum Evangeliorum per unum ex ministris sibi porrectum. Tum producit super Campanam benedictam signum crucis, et reassumpta mitra, discedens revertitur ad locum, ubi paramenta accepit, in quo dimissis sacris vestibus, vadit in pace.

DE BENEDICTIONE ET IMPOSITIONE CRUCIS PROFICISCENTIBUS IN SUBSIDIUM ET DEFENSIONEM FIDEI CHRISTIANÆ, SEU RECUPERATIONEM TERRÆ SANCTÆ.

Rofecturus in subsidium, et defensionem fidei Christianæ, seu recuperationem Terræ sanctæ, genuflectit ante Pontificem, coram quo unus ministrorum tenet crucem benedicendam illi imponendam. Tum Pontifex stans sine mitra, dicit super Crucem:

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cælum et terram.

V. Dóminus vobíscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnípotens Deus, qui crucis signum pretióso Filii tui Sáanguine dedicásti, quique per eámdem crucem Filii tui Dómini nostri Jesu Christi mundum redímere voluísti, et per virtútem ejúsdem

venerábilis crucis humánium genus ab antíqui hostis chirógrapho liberásti; te suppliciter exorámus, ut dignéris hanc crucem patérna pietáte bene ✠ dicere, et cœléstem ei virtútem, et grátiam impertíre, ut quicúmque eam in passiónis et crucis Unigéniti tui signum ad tutelám córporis, et animæ super se gestáverit, cœléstis grátiae plenitúdinem in ea, et munímen váleat tuæ benedictiónis accípere. Quemádmódum virgam Aaron ad rebéllium perfídiam repelléndam benedixísti, ita et hoc signum tua dextera béne ✠ dic; et contra omnes diabólicas fraudes virtútem ei tuæ defensionis impédas: ut portántibus illud animæ páriter, et córporis prosperitátem cónferat salutárem, et spirituália in eis dona múltiplicet. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde Pontifex aspergit Crucem ipsam aqua benedicta, et super recepturum ipsam dicit:

Orémus.

Dómine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui es verus et omnipotens Deus, splendor, et imágo Patris, et vita ætérna; qui tuis discipulis asseruísti, ut quicúmque vult post te venire, semetípsum abneget, et suam crucem tollens te sequátur, quæsumus imménsam cleméntiam tuam: ut hunc fámulum tuum, qui juxta verbum tuum seípsum abnegáre, suámque crucem tóllere, et te sequi, ac contra inimicos nostros pro salúte pópuli tui elécti properáre, et pugnáre desiderat, semper, et ubique prótegas, ac a periculis ómnibus éruas, et a vínculo peccatórum absólvas, acceptúmque votum ad efféctum dedúcas optátum. Tu Dómine, qui es via, véritas, et vita, et in te sperántium fortitúdo, ejus iter bene dispónas, et próspéra cuncta concédas; ut inter præséntis sæculi angústias, tuo semper auxilio gubernétur. Mitte ei Dómine Angelum tuum Raphaélem, qui Tobíæ comes fuit in itinere suo, ejúsq; patrem a córporis cæcitate liberávit, in eúndo et redeúndo sit ei defénsor contra omnes visibiles et invisibiles hostis insídias, et omnem mentis et córporis ab eo cæcitatém repéllat: Qui cum Deo Patre, et Spíritu sancto vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum Pontifex sedens, accepta mitra, imponit illi Crucem dicens:

Accipe signum crucis. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spí ✠ ritus ✠ sancti, in figúram crucis, passiónis, et mortis Christi, ad tui córporis, et animæ defensionem: ut divínæ bonitátis grátia post iter explétum, salvus et emendátus ad tuos váleas remeáre. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Demum Pontifex aspergit cruce signatum aqua benedicta, qui genuflexus osculatur manum Pontificis, et discedit.

DE BENEDICTIONE ARMORUM.

Pontifex benedicturus arma, quæ aliquis ministrorum coram eo tenet, aut supra altare vel aliquam mensam ponuntur, stans sine mitra, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum et terram.

V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Benedictio Dei omnipotentis Pa- tris, et Fi- lii, et Spiritus sancti, descendat super hæc arma, et super induentem ea, quibus ad tuendam justitiam induatur. Rogamus te Domine Deus, ut illum protegas, et defendas: Qui vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Alia Oratio.

Orémus.

Deus omnipotens, in cujus manu victoria plena consistit, quique etiam David ad expugnandum rebellem Goliath vires mirabiles tribuisti, clementiam tuam humili prece deposcimus, ut hæc arma almifica pietate bene dicere digneris; et concede famulo tuo eadem gestare cupienti, ut ad munimen, ac defensionem sanctæ matris Ecclesiæ, pupillorum, et viduarum, contra visibillum et invisibillum hostium impugnationem, ipsis libere et victorioso utatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde aspergit ea aqua benedicta.

DE BENEDICTIONE ENSIS.

Pontifex ense benedicere volens, illo cui tradendus est coram eo genuflectente, quem unus ex ministris coram eo tenet, stans sine mitra, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum et terram.

V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Bene dicere digneris, quæsumus Domine, ense istum; et hunc famulum tuum, qui eum, te inspirante, suscipere desiderat, pietatis tuæ custodia munias, et illæsum custodias. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde aspergat ense aqua benedicta. Tum sedens, accepta mitra, tradit eum illi, cui tradendus est, genuflexo coram eo permanente, dicens:

Accipe ense istum, in nomine Pa- tris, et Fi- lii, et Spiritus sancti, et utaris eo ad defensionem tuam, ac sanctæ Dei Ecclesiæ, et ad confusionem inimicorum crucis Christi, ac fidei chri-

stianæ; et quantum humana fragilitas permiserit, cum eo neminem injuste lædas; quod ipse tibi præstare dignetur, qui cum Patre, et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculorum.

R. Amen.

DE BENEDICTIONE ET TRADITIONE VEXILLI BELLICI.

Pontifex vexillum bellicum, quod unus ex ministris coram eo tenet, benedicere volens, stans sine mitra, dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum et terram.

V. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui es cunctorum benedictio, et triumphantium fortitudo; respice propitius ad preces humilitatis nostræ, et hoc vexillum, quod bellico usui præparatum est, cælesti bene dictione sanctifica; ut contra adversarias, et rebelles nationes sit validum, tuoque munimine circumseptum, sitque inimicis christiani populi terribile, atque in te confidentibus solidamentum, et certa fiducia victoriæ. Tu enim es Deus, qui conteris bella, et cælestis præsidii sperantibus in te præstas auxilium. Per unicum Filium tuum, Christum Dominum nostrum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde aspergit vexillum aqua benedicta. Tum sedens, accepta mitra, genuflexo coram eo illo cui vexillum tradendum est, consignat ei ipsum vexillum, dicens:

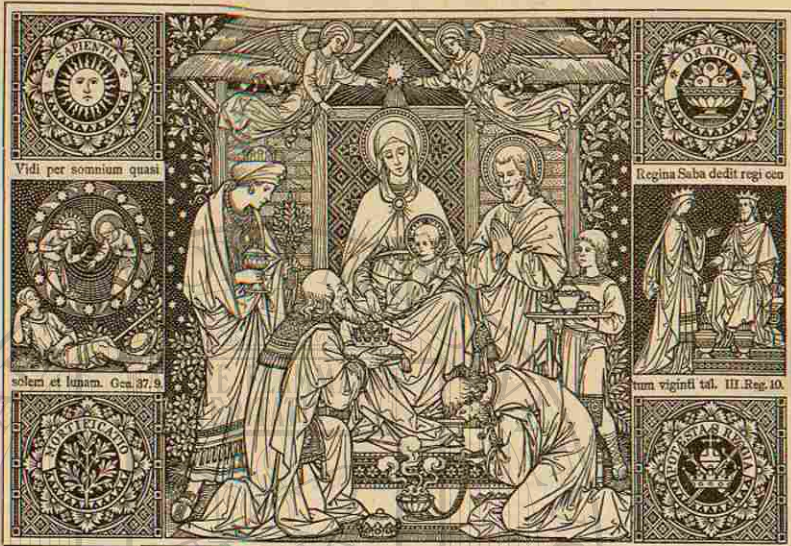
Accipe vexillum cælesti benedictione sanctificatum, sitque inimicis populi Christiani terribile, et det tibi Dominus gratiam, ut ad ipsius nomen, et honorem, cum illo hostium cuneos potenter penetres incolumis, et securus.

Deinde dat ei osculum pacis, dicens:

Pax tibi.

Qui, accepto vexillo, osculatur manus Pontificis, surgit, et discedit.

PONTIFICALIS PARS TERTIA.

DE PUBLICATIONE FESTORUM MOBILIIUM IN EPIPHANIA DOMINI.

In Epiphania Domini, cantato Evangelio, Archidiaconus, sive aliquis Canonicus, vel Beneficiatus, aut alius, juxta consuetudinem loci, pluviali paratus, ascendet ambonem, vel pulpitum, et ibidem, vel in alio loco ubi cantari solet Evangelium, e vetusto Ecclesiae sanctae instituto publicabit Festa mobilia anni currentis juxta infrascriptam formulam, et diem Synodi diocesanæ suo loco promulgabit, licet in formula infrascripta Dominica secunda post Pascha notata sit.

Novéritis, fratres caríssimi, quod annuente Dei misericórdia, sicut de Nativitate Dómini nostri Jesu Christi gavísi sumus, ita et de Resurreccióne ejúsdem Salvatóris nostri gáudium vobis annuntiámus. Die prima (vel alia, prout occurrit.) (Januárii vel Februárii) erit Dominica in Septuagésima. Vigésima (vel alia quæ occurrit, uti et in sequentibus.) (Februárii, Martii ejusdem.) dies Cínerum, et inítiu jejunii sacratíssimæ Quadragésimæ. . . . (Martii, Aprilis.) sanctum Pascha Dómini nostri Jesu Christi cum gáudio celebrábitis. Dominica secúnda post Pascha diocesaná Sýnodus habébitur . . . (Aprilis, Maji, Junii.) erit Ascénsio Dómini nostri Jesu Christi . . . (Maji, Junii, ejusdem.) Festum Pentecóstes . . . (ejusdem, Junii.) Festum sacratíssimi Córporis Christi . . . (Novémbris, Decémbris.) Dominica prima Advéntus Dómini nostri Jesu Christi, cui est honor et glória, in sácula sæculórum. Amen.

DE EXPULSIONE PUBLICÆ PŒNITENTIUM AB ECCLESIA, IN FERIA QUARTA CINERUM.

In capite Quadragesimæ solemniter pœnitentes de Ecclesia ejiciuntur hoc modo:

Pœnitentes, quibus secundum jus vel consuetudinem, pro gravius criminibus solemniter pœnitentia est imponenda, hac die hora quasi tertia conveniunt ad Ecclesiam Cathedralam, in vilibus vestimentis, nudis pedibus, et vultibus ad terram demissis, quorum nomina scribi debent; accipientes pœnitentiam juxta modum culpæ ab Episcopi Pœnitentiario, vel ab aliis, quibus hoc officium commissum est; et postea omnes emittuntur, et manent ante fores Ecclesiae. Pontifex interim, dicta Sexta, si non sit celebraturus, paratur supra rochetum (vel, si sit regularis, supra superpelliceum) amictu, alba, cingulo, stola, pluviali violaceis, mitra simplici, et baculo pastorali. Si autem Pontifex est celebraturus, dum dicitur Nona, more solito accipit sandalia, et cetera paramenta Pontificalia, usque ad dalmaticam inclusive, et desuper pluviale coloris violacei, et mitram simplicem; et benedicit cineres, atque imponit. Quibus peractis, Pontifex cum ministris, schola, et toto Clero, cruce, aqua benedicta, et duobus cereis præcedentibus, egreditur chorum circa medium Ecclesiae, ubi parata sit sedes. Tunc Clerus dividitur per duos choros, hinc, inde, versus valvas Ecclesiae. Pœnitentes vero omnes ingressi prosternunt se cum lacrimis in Ecclesiae pavimento coram Pontifice inter utrumque chorum. Tunc Pontifex sedens cum mitra, vel Archipresbyter stans, imponit cineres super capita singulorum dicens:

Meménto homo, quia pulvis es, et in púlverem revertéris: age pœniténtiam, ut hábeas vitam ætérnam.

Et unus ex Canonicis aspergit eos aqua benedicta. Postea Pontifex stans, deposita mitra, benedicit cilicia, in hunc modum:

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

V. Dómine exaúdi oratiómem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnipotens, et misericors Deus, qui peccatoribus pietatis tuæ misericordiam quærentibus hoc indumento vestitis, misericordiam tuam et veniam tribuisti, obsecramus clementiam tuam: ut hoc indumentum, quod vocatur cilicium, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris; ut quicumque eo pro peccatis suis indutus fuerit, et misericordiam tuam imploraverit, veniam et indulgentiam tuæ sanctæ misericordiæ consequatur. Per Christum Dñm nostrum.

R. Amen.

Aspergantur aqua benedicta. Benedictis ciliciis, Pontifex capita eorum cooperit cum eis, dicens:

Apod Dñm misericordia est, et apud Deum redemptio: ita enim lapsis hominibus subvenit, non solum per Baptismi, et Confirmationis gratiam, sed etiam per Pœnitentiæ medicinam, ut spiritus humanus vita reparetur æterna. R. Deo gratias.

Quo facto, Pontifex incipit: Ant. **Ne reminiscaris.** et super faldistorium accumbit, et ministri, et totus populus, et pœnitentes prosternunt se in terram, et pro ipsorum pœnitentium absolutione dicunt septem Psalmos Pœnitentiales alternatim: prout supra habentur pag. 63—66. Deinde repetitur Antiphona **Ne reminiscaris.**

Postea dicuntur Litanie ut supra pag. 18. quibus finitis Pontifex dicit super ipsos pœnitentes:

Pater noster. Et reliqua secreto.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvos fac servos tuos, et ancillas tuas.

R. Deus meus sperantes in te.

V. Mitte eis Dñm auxilium de sancto. R. Et de Sion tuere eos.

V. Nihil proficiat inimicus in eis.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis.

V. Esto eis Dñm turris fortitudinis. R. A facie inimici.

V. Dñm Deus virtutum, converte nos.

R. Et ostende faciem tuam, et salvi erimus.

V. Dñm exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dñm vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Exaudi Dñm preces nostras, et confitentium tibi parce peccatis, ut quos conscientie reatus accusat, indulgentia tuæ misericordie absolvat. Per Christum Dñm nostrum. R. Amen.

Orémus.

Præveniat hos famulos tuos, (vel has famulas tuas) quæsumus Dñm, misericordia tua, ut omnes iniquitates eorum celeri indulgentia deleantur. Per Christum Dñm nostrum. R. Amen.

Orémus.

Adesto Dñm supplicationibus nostris, nec sit ab his famulis, (vel famulabus tuis) clementiæ tuæ longinqua miseratio; sana vulnera, eorumque dimitte peccata; ut ab omnibus iniquitatibus expiati, tibi Dñm semper valeant adhærere. Per Christum Dñm nostrum. R. Amen.

Orémus.

Dñm Deus noster, qui offensione nostra non vinceris, sed satisfactione placaris; respice, quæsumus, ad hos famulos tuos, (vel has famulas tuas) qui, (vel quæ) se tibi peccasse graviter confitentur; tuum est enim absolutionem criminum dare, et veniam præstare peccantibus, qui dixisti, te pœnitentiam malle peccatorum, quam mortem; concede ergo, Dñm, ut tibi pœnitentiæ excubias celebrent, et correctis actibus suis, confèri sibi a te sempiterna gaudia gratulentur. Per Christum Dñm nostrum. R. Amen.

His peractis, surgunt pœnitentes, et facit eis Pontifex sermonem; ostendens qualiter Adam propter peccatum ejectus est de paradiso, et multa maledicta in eum congesta sunt; et qualiter, ejus exemplo, ipsi de Ecclesia ad tempus ejiciendi sunt. Quo facto, accipiat unum ex eis per dexteram manum; et omnes alii similiter se manibus tenentes, candelas accensas in manibus habentes, subquantur eum; et ita eos ejiciat de Ecclesia, cum lacrimis dicens:

Ecce ejicimini vos hodie a liminibus sanctæ matris Ecclesiæ propter peccata, et scœlera vestra, sicut Adam primus homo ejectus est de paradiso propter transgressionem suam.

Et interim schola cantat Responsorium.

In sudore vultus tui vesceris pane tuo, dicit Dñm ad Adam: cum operatus fueris terram, non dabit fructus suos: * Sed spinas et tribulos germinabit tibi. V. Pro eo quod audisti vocem uxoris tuæ plus, quam me: maledicta terra in opere tuo, non dabit fructus suos. Sed spinas.

Aliud Responsorium.

Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est, sciens bonum et malum: * Videte, ne forte sumat de ligno vitæ, et vivat in æternum. V. Fecitque Dñm Adæ tunicam pelliceam, et induit eum, et ait. Videte. Glória Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Videte.

Et sic eis extra ejectis, et ante valvas Ecclesiæ genibus flexis gemendo manentibus, Pontifex in limine ostii stans moneat eos, quod de Domini misericordia non desperent, sed jejuniis, orationibus, peregrinationibus, elemosynis, et aliis bonis operibus invigilent, ut Dominus ad dignum fructum veræ pœnitentiæ eos perducatur; quodque feria quinta in Cœna Domini redeant, quoniam tunc in sanctam Ecclesiam reducentur, quam usque tunc ingredi non præsumant. Et mox Pontifice cum processione ad chorum redeunte, valvæ Ecclesiæ ante oculos eorum clauduntur, et incipitur Missa, et proceditur ordine suo.

**DE RECONCILIATIONE PŒNITENTIUM,
QUÆ FIT IN FERIA QUINTA CŒNÆ DOMINI.**

Feria quinta Cœnæ Domini reconciliantur pœnitentes, quibus ab Ecclesia solemnem agere pœnitentiam injunctum est, qui in capite Quadragesimæ de ipsa ejeti fuerunt.

Pontifex paratus amictu, alba, stola, pluviali coloris violacei, mitra simplici, et baculo pastorali, ministris etiam paratis, et insuper quatuor Subdiaconis paratis, et uno Diacono de antiquioribus induto, solemniter, atque Archidiacono cum amictu, alba, et stola sine dalmatica, prosternit se super faldistorium coram altari, dicens cum præfatis ministris et Clero septem Psalmos pœnitentiales ut supra. p. 63—66. et Litanias, ut supra. p. 18. Pœnitentes vero tunc ante fores Ecclesiæ nudis pedibus ad terram prostrati manent, tenentes in manibus cereos extinctos. Cumque in Litanis dictum fuerit:

Omnes sancti Patriarchæ et Prophætæ,

R. Orâte pro nobis.

Et idem a Choro fuerit responsum, paulisper subsistitur; et tunc Pontifex mittit ad pœnitentes duos Subdiaconos candelas accensas in manibus ferentes. Qui cum ad portam pervenerint, stantes in limine ostii, elevatis manibus ostendunt illis candelas accensas, dicentes Antiphonam:

Vivo ego, dicit Dóminus: nolo mortem peccatoris, sed ut magis convertátur, et vivat.

Qua finita, extinguunt mox ipsas candelas coram illis, et revertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litanis. Cumque dictum fuerit:

Omnes sancti Mártyres,

R. Orâte pro nobis.

Et idem a Choro responsum fuerit, tunc etiam subsistitur a Litanis, et Pontifex mittit ad illos duos alios Subdiaconos, simili modo, cum candelis accensis, qui in limine ostii constituti cantant Antiphonam:

Dicit Dóminus: pœnitentiam ágite: appropinquávit enim regnum cœlórum.

Et mox extinctis candelis, ut prius, revertuntur ad locum suum. Et proceditur in Litanis usque ad Agnus Dei, exclusive.

Tunc Pontifex mittit ad illos unum senem Diaconum indutum, ut supra, cum magno cereo illuminato. Ille igitur in limine ostii constitutus cantat Antiphonam:

Leváte cápita vestra: ecce appropinquábit redemptio vestra.

Et tunc accenduntur candelæ pœnitentium ex illo cereo. Cereus autem ille non exstinguitur, sed Diaconus cum eo accenso revertitur. Et tunc dicitur in Litanis:

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi,

R. Parce nobis, Dómine.

Et alia usque in finem. Quo dicto, Pontifex ab accubitu surgens cum ministris, et Clero, cruce, thuribulo, cereis, et omni paratu præcedentibus, egreditur extra chorum Ecclesiæ. Et parato sibi in medio Ecclesiæ faldistorio, sedet respiciens ad ostium Ecclesiæ, Clero per choros versus ipsum ostium ab utroque latere disposito seriatim. Tunc Archidiaconus paratus, ut præmissum est, stans in limine ostii, excelsa voce in tono lectionis dicit ad illos ante ostium foris stantes:

State in siléntio: audiéntes audíte.

Indicto itaque silentio, vertens se ad Pontificem, dicit similiter in tono Lectionis:

Adest, o venerábilis Póntifex, tempus accéptum, dies propitiatiónis divínæ, et salutis humanæ, quo mors intéritum, et vita accépit æténa principium; quando in vinea Dómini Sábaoth, sic novórum pálmítum plantatio sarcíenda est, ut purgétur exsecratio vetustátis. Quamvis enim a divítiis bonitátis et pietátis Dei, nihil témporis vacet, nunc tamen et largior est per indulgéntiam remissio peccatórum, et copiósius per grátiam assumptio renascéntium. Augémur regenerándis, créscimus revérsis. Lavant aquæ; lavant lácrimæ. Inde est gáudium de assumptiône vocatórum; hinc lætítia de absolutiône pœniténtium. Inde est, quod súpplices fámuli tui, posteaquam in várias formas críminum, negléctu mandatórum cœléstium, et morum probatórum transgressiône ceciderunt, humiliáti ac prostráti prophética ad Dóminum voce clamant dicéntes: Peccávimus, injúste égimus; iniquitátem fécimus. Miserére nostri, Dómine. Evángélicam vocem non frustratória aure capiéntes: Beáti qui lugent, quóniam ipsi consolabúntur. Manducavérunt, sicut scriptum est, panem dolóris: lácrimis stratum suum rigavérunt; cor suum luctu, corpus afflixérunt jejúniis, ut animárum recíperent, quam perdíderant, sanitátem. Unicum itaque est pœniténtiæ suffrágium, quod et síngulis prodest, et ómnibus in commúne succúrrit.

His dictis, Pontifex surgens accedit cum ministris ad ostium Ecclesiæ, Clericorum Choro se non movente. Et stans in medio ostii facit eis brevem exhortationem de clementia divina, et de veniæ promissione, dicens eis, qualiter

mox in Ecclesiam reducentur, et qualiter vivere debent. Quo facto, cantat Antiphonam:

Venite, venite, venite filii, audite me, timorem Dómini docébo vos.

Qua dicta, Diaconus ex parte pœnitentium stans dicit pro eis:

Flectámus génuâ.

Tunc omnes genua flectunt pœnitentes.

Quo facto, Diaconus ex parte Pontificis dicit: **Levâte.**

Et Episcopus secundo dicit dictam Antiphonam: **Venite, venite, etc.**

Et Diaconus idem iterum dicit: **Flectámus génuâ.**

Et mox Episcopus tertio repetit præfatam Antiphonam:

Venite, venite, etc.

Et Diaconus idem tertio dicit: **Flectámus génuâ.**

Deinde Pontifex ingreditur Ecclesiam, stans infra ostium, distans ab illo spatio convenienti, et tunc Archidiaconus inchoat, et schola prosequitur, Antiphonam:

Accédite ad eum, * et illuminámini: et fácies vestræ non confundéntur.

Psalmus 33.

Benedicam Dóminum in omni tempore: * semper laus ejus in ore meo.

In Dómino laudábitur ánima mea: * aúdiat mansuéti, et læténtur.

Magnificáte Dóminum mecum: * et exaltemus nomen ejus in idípsum.

Exquisívi Dóminum, et exaudivit me: * et ex ómnibus tribulatióibus meis eripuit me.

Accédite ad eum, et illuminámini: * et fácies vestræ non confundéntur.

Iste pauper clamávit, et Dóminus exaudivit eum: * et de ómnibus tribulatióibus ejus salvávit eum.

Immíttet Angelus Dómini in circúitu timéntium eum: * et erípiet eos.

Gustáte et vidéte quóniam suávis est Dóminus: * beátus vir, qui sperat in eo.

Timéte Dóminum omnes sancti ejus: * quóniam non est inópia timéntibus eum.

Dívites eguérunt et esuriérunt: * inquirentes autem Dóminum non minuéntur omni bono.

Venite filii, audite me: * timorem Dómini docébo vos.

Quis est homo qui vult vitam: * diligit dies vidére bonos?

Próhibe linguam tuam a malo: * et lábia tua ne loquántur dolium.

Divérte a malo, et fac bonum: * inquire pacem, et perséquere eam.

Oculi Dómini super justos: * et aures ejus in preces eórum.

Vultus autem Dómini super faciéntes mala: * ut perdat de terra memóriam eórum.

Clamavérunt justí, et Dóminus exaudivit eos: * et ex ómnibus tribulatióibus eórum liberávit eos.

Juxta est Dóminus iis, qui tribuláto sunt corde: * et húmiles spírítu salvábit.

Multæ tribulatiónes justórum: * et de ómnibus his liberábit eos Dóminus.

Custódit Dóminus ómnia ossa

eórum: * unum ex his non conterétur.

Mors peccatórum péssima: * et qui odérunt justum, delínquent.

Rédimet Dóminus ánimas servórum suórum: * et non delínquent omnes qui sperant in eo.

Qua incepta mox pœnitentes ingredientiés infra ostium Ecclesiæ corruunt ad pedes Pontificis, sicque prostrati, et flentes, jacent, donec præmissa Antiphona et Psalmus compleantur. Quibus expletis, Archipresbyter dicit in tono Lectionis id, quod sequitur:

Redíntegra in eis, Apostólice Póntifex, quidquid diabólo suadente corrúptum est; et oratiónum tuárum patrocínantibus méritis, per divínæ reconciliatiónis grátiam fac hómines próximos Deo. Ut qui ántea in suis sibi perversitatibus displicébant, nunc étiam placére se Dómino in regióne vivórum devícto suæ mortis auctóre gratuléntur.

Et Pontifex interrogat: **Scis illos reconciliatióne fore dignos?**

Et ille respondet: **Scio, et testificor, fore dignos.**

Et tunc alter Diaconus dicit: **Levâte.**

Quibus surgentibus, Pontifex accipit unum ex illis per manum, omnibus aliis similiter sese ad manus tenentibus. Tunc Archipresbyter dicit alta voce:

V. Iniquitates meas ego cognosco.

R. Et peccátum meum contra me est semper.

V. Avérte fáciem tuam a peccátis meis.

R. Et omnes iniquitates meas dele.

V. Redde mihi lætítiam salutáris tui.

R. Et spírítu principáli confirma me.

Quo dicto, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Dico vobis, * gáudium est Angelis Dei super uno peccatóre pœniténtiam agénte.

Qua dicta, trahit illum quem manu tenet, et ille alios, ducens eos usque ad faldistorium in medio Ecclesiæ prius ibi paratum. Et ibi stans super scabellum conversus ad illos genua flectentes inchoat Antiphonam:

Opórtet te, fili, gaudére, * quia frater tuus mórtuus fúerat, et revíxit, perierat et invéntus est.

Qua dicta, dicit in modum Oratiónis:

Omnípotens Deus vos absólvat ab omni vínculo peccatórum, ut habeátis vitam ætérnam, et vivátis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spírítus sancti Deus.

Deinde dicit super illos voce mediocri, tenens manus apertas ante pectus, hanc Præfationem:

Per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

V. Sursum corda. **R.** Habemus ad Dóminum.

V. Grátias agamus Dómino Deo nostro. **R.** Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, per Christum Dóminum nostrum. Quem omnipotens génitor ineffabiliter nasci voluisti, ut débitum Adæ tibi persólveret ætérno Patri, mortémque nostram sua interficeret, et vúlnera nostra in suo corpore ferret, nostrásque máculas Sanguine suo dilúeret, ut qui antiqui hostis corruerámus invidia, et ipsius resurgerémus cleméntia. Te per eum, Dómine, súpplices rogámus ac pétimus, ut pro aliórum excéssibus nos dignéris exaudíre, qui pro nostris non sufficimus exoráre. Tu igitur, clementíssime Dómine, hos fámulos tuos, quos a te separaverunt flagítia, ad te révoça pietáte sólita. Tu namque nec Achab scelestíssimi humiliatiónem despexísti, sed vindictam débitam protelásti. Petrum quoque lacrimántem exaudísti, clavésque postmodum cœléstis regni ipsi tradidísti; et confiténti latróni ejúsdem regni præmia promisísti. Ergo, clementíssime Dómine, hos, pro quibus preces tibi fúndimus, clemens recólige, et tuæ Ecclésiæ grémio redde, ut nequáquam de eis váleat triumpháre hostis, sed tibi reconcíliet Fílius, tibi coæquális, emundétque eos ab omni facínore et ad tuæ sacratíssimæ cœnæ dapes dignétur admíttere. Sicque sua carne, et sanguine reficiat, ut post hujus vitæ cursum ad cœléstia regna perdúcat.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo:

Jesus Christus Fílius tuus Dóminus noster: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Præfatione finita, Pontifex super faldistorium, et ministri super tapetia, et Clerus, et populus ad terram prosternuntur, et Cantor inchoat, schola prosequente, Antiphonam et Psalmos sequentes:

Ant. Cor mundum crea * in me Deus: et Spíritum rectum ínno-
va in viscéribus meis.

Ps. 50. Miserére mei Deus . . . Et secúndum. pag. 64.

Psalmus 55.

Miserére mei Deus, quóniam in Deo sperávi: * non timébo quid
conculcávit me homo: * tota faciát mihi caro.
die impúgnans tribulávit me.

Tota die verba mea exsecra-
bántur: * advérsus me omnes
Conculcaverunt me inimíci mei
cogitatiónes eórum in malum.
tota die: * quóniam multi bel-
lántes advérsus me.

Inhabitábunt et abscondent: *
Ab altitúdine diéi timébo: * ipsi calcáneum meum observá-
ego vero in te sperábo.

In Deo laudábo sermónes meos, Sicut sustinuérunt ánimam me-

am, pro nihilo salvos faciés illos:
* in ira pópulos confringes.

Deus vitam meam annuntiávi
tibi: * posuísti lácrimas meas in
conspéctu tuo.

Sicut et in promissióne tua: *
tunc converténtur inimíci mei re-
trórsus:

In quacúmque die invocávero
te: * ecce cognóvi quóniam Deus
meus es.

In Deo laudábo verbum, in
Dómino laudábo sermónem: * in
Deo sperávi, non timébo quid
faciát mihi homo.

In me sunt Deus vota tua, *
quæ reddam, laudatiónes tibi.

Quóniam eripuísti ánimam me-
am de morte, et pedes meos de
lapsu: * ut pláceam coram Deo
in lúmine vivéntium.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Ps. 56. Miserére mei Deus . . . Et in umbra. pag. 212.

Quibus dictis, Pontifex ab accubitu surgens, dicit super pœnitentes:

Kýrie eléison. **Christe** eléison. **Kýrie** eléison.

Pater noster, **reliqua secreto.**

V. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

R. Sed líbera nos a malo.

V. Dómine non secúndum peccáta nostra faciás nobis.

R. Neque secúndum iniquitátes nostras retribuás nobis.

V. Dómine ne memíneris iniquitátum nostrárum antiquárum.

R. Cito anticipent nos misericórdiæ tuæ.

V. Convertere Dómine úsquequo.

R. Et deprecábilis esto super servos tuos.

V. Salvos fac servos tuos, et ancillas tuas.

R. Deus meus, sperántes in te.

V. Esto eis Dómine turris fortitúdinis.

R. A facié inimíci.

V. Mitte eis Dómine auxiliúm de sancto.

R. Et de Sion tuére eos.

V. Dómine exaúdi oratióne meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Adésto Dómine supplicatióne nostris: et me, qui étiam miseri-
córdia tua primus indígeo, cleméter exaúdi, et quem non
electióne mériti, sed dono grátie tuæ constituísti hujus óperis mi-
nistrium; da fidúciam tui múnieris exsequéndi, et ipse in nostro
ministério, quod tuæ pietátis est, operáre. Per Dóminum nostrum
Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte
Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Orémus.

Præsta, quæsumus Dómine, his fámulis tuis dignum pœniténtiæ
fructum: ut Ecclésiæ tuæ sanctæ, a cujus integritáte deviáve-

rant peccando, admissorum vêniam consequendo reddantur innoxii. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Precor Dómine tuæ cleméntiam majestátis, ut his fámulis tuis peccáta et facínora sua confiténtibus vêniam præstare, et præteritórum críminum víncula relaxare digneris: qui húmeris tuis ovem pèrditam reduxisti ad caulas, et Publicáni preces placátus exaudisti; tu étiam, Dómine, his fámulis tuis placare; tu horum præcibus benignus assiste; ut in confessióne flébili permanéntes, cleméntiam tuam celeriter exórent, ac sanctis altáribus restitúti, spei rursus æternæ, ac cœlesti glóriæ reforméntur: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Orémus.

Deus, húmáni géneris benigníssime cõnditor, et misericordíssime reformátor, qui hóminem invidiá diaboli ab æternitate dejéctum, únici Fílii tui ságuine redemisti, vivifica hos fámulos tuos, quos tibi nullátenus mori desíderas; et qui non derelinquis devios, assúme corréctos; móveant pietátem tuam, quæsumus Dómine, horum famulórum tuórum lacrimósa suspíria; tu eórum medere vulneribus; tu jacéntibus manum pórrige salutárem, ne Ecclésiá tua álíqua sui córporis portióne vastétur: ne grex tuus detriméntum sustíneat; ne de familiæ tuæ damno inimicus exsúltet, ne renátos lavácro salutári mors secúnda possídeat. Tibi ergo Dómine súplices fúndimus preces, tibi fletum cordis effúndimus; tu parce confiténtibus, ut imminéntibus pœnis senténtiam futúri judicíi, te miseránte, non incidant; nésciant quod terret in ténebris, quod stridet in flammis, atque ab erróris via ad iter revérsi justitíæ, nequáquam ultra novis vulneribus sauciéntur, sed íntegrum sit eis ac perpétuum, et quod grátia tua cóntulit et quod misericórdia reformávit. Per eúdem Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Deus misericors, Deus clemens, Deus, qui secúndum multitudinem miseratiónum tuárum peccáta pœniténtium deles, et præteritórum críminum culpas vénia remissiónis évacuas: respice propítius super hos fámulos tuos, et remissiónem sibi ómnium peccatórum suórum tota cordis confessióne poscéntes, deprecátus exaudi. Rénova in eis, piíssime Pater, quidquid terréna fragilitáte corrúptum, vel quidquid diabólica fraude violátum est; et unitáti córporis Ecclésiæ membrum redemptiónis annécte. Miserére Dómine gemituum, miserére lacrimárum eórum; et non habéntes fidúciam, nisi in misericórdia tua, ad tuæ Sacraméntum reconciliatiónis admítte. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Orémus.

Majestátem tuam súplices deprecámur, omnipotens æterne Deus, ut his fámulis tuis, longo squalóre pœniténtiæ macerátis, miseratiónis tuæ vêniam largiri digneris; ut nuptiáli veste recépta, ad regálem mensam, unde ejectione fuerant, mereántur introire. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Absolutio.

Dóminus Jesus Christus, qui totius mundi peccáta sui traditíone, atque immaculáti Sanguinis effusióne dignátus est expurgare, quique discipulis suis dixit: Quæcúmque ligáveritis super terram, erunt ligáta et in cœlis; et quæcúmque solvéritis super terram, erunt solúta et in cœlis: de quorum número me, quamvis indignum, místrum esse vóluit, intercedente Dei Genitrice María, et beáto Michaële Archángelo, et sancto Petro Apóstolo, cui data est potestas ligándi, ac solvéndi, et ómnibus Sanctis; ipse per místrum meum ab ómnibus peccátis vestris, quæcúmque aut cogitátióne, aut locutióne, vel operatióne negligénte egístis, vos absolvat sancti sui Sanguinis interventióne, qui in remissiónem peccatórum effusus est; atque a vínculis peccatórum absolútos perducere dignétur ad regna cœlórum: Qui cum Deo Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tunc Pontifex aspergat eos aqua benedicta, et thurificet eos, dicens:

Exsúrgite qui dormítis, exsúrgite a mórtuis, et illuminábit vos Christus.

Ultimo dat eis indulgentiam, prout sibi placuerit. Qua data, manibus elevatis, et supra illos extensis, dicit solemnem Benedictionem:

Precibus et méritis beátæ Mariæ semper Virginis, beáti Michaëlis Archángeli, beáti Joánnis Baptistæ, sanctórum Apostolórum Petri et Pauli, et ómnium Sanctórum misereátur vestri omnipotens Deus, et dimissis ómnibus peccátis vestris perducát vos ad vitam æternam. *R.* Amen.

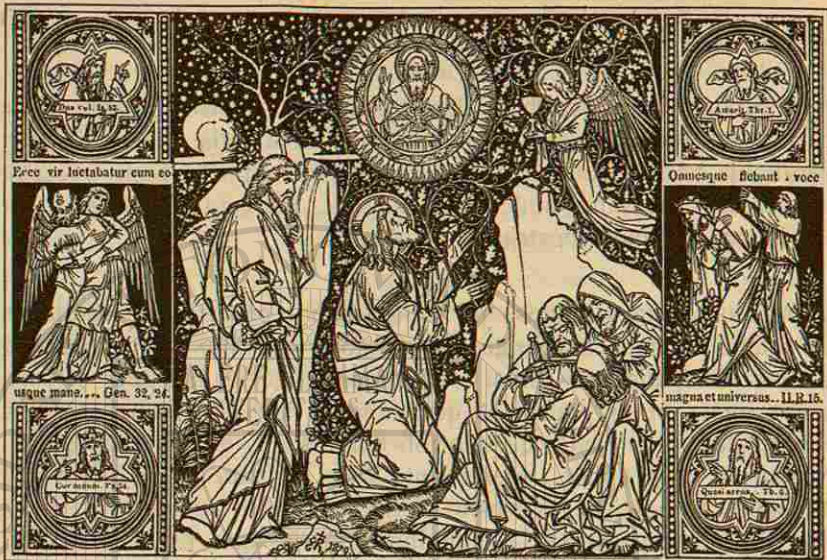
Indulgéntiam, absolutiónem, et remissiónem ómnium peccatórum vestrórum tríbuat vobis omnipotens, et misericors Dóminus.

R. Amen.

Ultimo benedicit eis, dicens:

Benedicat vos omnipotens Deus, Pa ✠ ter, et Fi ✠ lius, et Spíritus ✠ sanctus. R. Amen.

Quo facto, crines et barbam quam nutrierant, deponunt; et vestibus pœnitentialibus dimissis, se cultioribus, et mundioribus induunt.

**DE OFFICIO IN FERIA QUINTA CENÆ DOMINI,
CUM BENEDICITUR OLEUM CATECHUMENORUM ET INFIRMORUM,
ET CONFICITUR CHRISMA.**

Hac die singulis annis benedicitur Oleum Catechumenorum, et Infirmorum, et conficitur Chrisma. Mane itaque Sacrista, vel ille ad quem spectat, omnia quæ ad Oleorum benedictionem, et Chrismatis confectioem necessaria sunt, parat, videlicet: tres ampullas oleo mundissimo plenas, quas in sacrario ponit, et diligenter custodit; unam ad Oleum Infirmorum, aliam ad Oleum Catechumenorum, tertiam quæ major sit, ad Chrisma: et hæc tertia cooperiri debet de panno sericeo albo; prima autem et secunda de sericeo panno alterius coloris sint coopertæ: duas mappulas mundas, sive vela, pro Diaconis, qui ampullas oleorum pro Chrismate, et Oleo Catechumenorum de sacristia ad Chorum portare debent; et ultra hæc sedem, seu faldistorium, et credentiam consuetam. Paratur etiam alia sedes in presbyterio ab opposito altaris, juxta gradus circa finem presbyterii; et ante ipsam sedem versus altare paratur mensa mappis ornata, quæ sit juxta sedem, inter ipsam, et altare. Juxta dictam sedem hinc, et inde, magis tamen ad finem presbyterii, posita sint scamna pro duodecim Sacerdotibus, ita ut ibidem sedentes facies vertant ad altare.

Deinde hora competenti Pontifex venit ad Ecclesiam, ubi parat se ad Missam omnibus Pontificalibus ornamentis pretiosis albi coloris. Parant se etiam ministri Pontificis, et ultra illos duodecim Presbyteri, septem Diaconi, septem Subdiaconi, Acolythi, et alii necessarii, omnes vestibus albi coloris Ordini suo congruentibus. Quibus omnibus paratis, procedunt ad altare processionaliter, hoc modo:

In primis procedit thuriferarius, quem sequuntur duo ceroferarii, post hos septem Subdiaconi, bini et bini, et in tertio loco tres simul vadunt; tum septem Diaconi, etiam bini et bini, et in tertio loco tres; post hos duodecim Presbyteri, bini et bini, quos sequitur Subdiaconus librum Evangeliorum portans ante pectus, cum manipulo in eo reposito; deinde Diaconus, et a dextris ejus Capellanus Assistens, quos demum Pontifex sequitur incedens medius inter duos digniores

Canonicos Ecclesiæ; aut in dignitate constitutos, si Pontifex sit in Ecclesia sua, alioquin ibit medius inter Diaconum, et Assistentem. Et si Pontifex sit Archiepiscopus, vel Patriarcha, et in Ecclesia sua, portatur etiam in hujusmodi processione crux per unum ex ministris, ad hoc ordinatum, qui medius inter ceroferarios incedit.

Duodecim Presbyteri suo ordine juxta sedilia, in fine presbyterii posita, hinc et inde stabunt, vel sedebunt, aut genuflectent, prout tempus postulabit, facies semper ad altare vertentes; post eos stabunt septem Diaconi, et post Diaconos septem Subdiaconi in gradibus presbyterii. Pontifex vero, postquam ante altare pervenerit, facit Confessionem; incipitur Introitus, et proceditur in Missa more consueto, usque ad illum locum Canonis, ubi dicitur:

Per quem hæc omnia, Dómine, semper bona creas, exclusive.

Priusquam ergo Pontifex verba ipsa dicat, facta reverentia Sacramento in altari consecrato, retrahit se ad partem Epistolæ altaris, ubi super alium Calicem vacuum abluit digitos, et ad purificatorium extergit, et ablutio usque post communionem Pontificis reservatur. Tum facta iterum Sacramento reverentia, descendit primum gradum altaris, et ibidem accepta mitra, vadit ad dictam sedem sibi paratam in presbyterio, ab opposito altaris; et sedet super ipsam, versa facie ad altare, dictam mensam ante se habens, circumstantibus ministris, Sacerdotibus, et aliis paratis prædictis, in suis locis manentibus. Tunc Archidiaconus stans apud Pontificem dicit alta voce in tono Lectionis:

Oleum infirmorum.

Et mox unus Subdiaconus ex septem paratis prædictis cum duobus Acolythis, hinc et inde associatus, vadit ad sacristiam, ubi accipiens ampullam olei, quod pro infirmis consecrari debet, coopertam, ut invenit, portat eam sinistro brachio circumdatam ante Pontificem, ubi eam tradit in manibus Archidiaconi, plane dicens:

Oleum infirmorum.

Archidiaconus præsentat illam Pontifici ad benedicendum, idem dicens, collocans eam coram eo supra mensam supradictam.

Pontifex surgens cum mitra, exorcizat, et benedicit illud voce demissa, ita tamen quod a circumstantibus Sacerdotibus audiri possit, absolute dicens:

Exorcizo te, immundissime spiritus, omnisque incursio sathanæ, et omne phantasma: in nómine Pa * tris, et Fi * lii, et Spíritus * sancti; ut recedas ab hoc óleo, ut possit éffici únctio spiritalis ad corroborandum templum Dei vivi; ut in eo possit Spíritus sanctus habitare, per nomen Dei Patris omnipotentis, et per nomen dilectissimi Filii ejus Dómini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. **R.** Amen.

Deinde deposita mitra, benedicit ipsum Oleum, dicens eadem voce:

V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Emítte, quæsumus Dómine, Spíritum sanctum tuum Paráclitum de cœlis in hanc pinguédinem olivæ, quam de víridi ligno producere dignátus es, ad refectiónem mentis, et córporis; ut tua sancta bene * dictione, sit omni hoc unguénto cœlestis medicínæ perúnctio tutámen mentis et córporis, ad evacuándos omnes dolóres, omnes infirmitates, omnémque ægritúdinem mentis et córporis, unde unxísti

Sacerdotes, Reges, Prophetas et Martyres; sit Chrisma tuum perfectum, Domine, nobis a te benedictum, permanens in visceribus nostris. In nomine Domini nostri Jesu Christi.

His expletis, Oleum ipsum eo modo, quo apportatum fuit, ad sacrarium reportatur, et diligentissime conservatur. Tunc Pontifex, reassumpta mitra, sedet, et lavat manus; tum surgit, et cum mitra, et cum ministris suis (ceteris Sacerdotibus, et aliis paratis in locis suis manentibus) accedit usque ad gradum altaris, ubi, deposita mitra, facit reverentiam Sacramento; tum ascendit ad altare, et incipiens ubi dimiserat, videlicet, *Per quem hæc omnia, etc.* procedit in Missa usque ad communionem Corporis et Sanguinis inclusive, quam Pontifex ipse solus sumit. Quo facto, Diaconus ponit Hostiam consecratam pro crastina die reservandam in Calicem, seu vasculum ad hoc paratum, et reverenter collocat ipsam super medium altaris. Deinde Pontifex communicat Diaconum et Subdiaconum, ac alios de Clero, et postquam se purificaverit, ac etiam primam digitorum ablutionem ex alio Calice sumpserit, facta reverentia Sacramento in altari posito, in secundo gradu altaris mitram accipit, et redit ad prædictam sedem cum ministris suis, et aliis Assistentibus, eo ordine quo præmissum est, et ibi cum mitra sedet. Tunc Archidiaconus stans apud Pontificem dicit alta voce in tono Lectionis:

Oleum ad sanctum Chrisma.

Et mox eadem voce, in tono subjungit:

Oleum Catechumenorum.

Quo dicto, oblato Pontifici thuribulo, Pontifex imponit incensum, et benedicit more solito. Tum duodecim Presbyteri, septem Diaconi, et septem Subdiaconi parati prædicti, et alii ministri, quot necessarii fuerint, eo ordine quo venerunt, pergunt ad sacrarium ad deferendum cum omni decore et reverentia Oleum Chrismale, et Oleum Catechumenorum, ministris tamen Pontificis cum eo remanentibus. Incedunt autem redeuntes ad Chorum cum ampullis, hoc ordine: Primo thuriferarius cum thuribulo fumigante, quem sequitur Subdiaconus crucem deferens, medius inter duos Acolythos cum cereis ardentibus; tum duo Cantores cantantes Versus: *O Redemptor.* ut infra habentur; quos sequuntur, bini et bini, Subdiaconi et Diaconi; deinde unus Subdiaconus portans vasculum cum balsamo, tum duo Diaconi ampullas olei ad sanctum Chrisma et pro oleo Catechumenorum portantes, qui habent mappulas mundas, sive vela ad collum, quorum extremitates ante pectus dependent, tenentes ipsas ampullas sinistris suis brachiis circumdatas, et extremitatibus mappularum, quæ a dextris dependent, involutas, et coopertas; ita tamen, ut a medio supra videri possint. Diaconus autem, qui Oleum ad sanctum Chrisma portat, a dextris vadit; hos sequuntur duodecim Sacerdotes, Diaconi et Subdiaconi prædicti, bini et bini. Quibus sic a sacristia versus Pontificem procedentibus, duo Cantores prædicti cantant Versus sequentes:

O Redemptor, sume carmen temet concinéntium.

Et Chorus idem replicat. Deinde dicti duo Cantores prosequuntur sequentes versus:

Audi Judex mortuorum, una spes mortalium, audi voces proferentium donum pacis prævium.

Chorus repetit versum: **O Redemptor.**

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versum:

Arbor foeta alma luce hoc sacrandum protulit: fert hoc prona præsens turba Salvatori sæculi.

Chorus repetit versum: **O Redemptor.**

Tum illi duo Cantores prosequuntur versum:

Stans ad aram imo supplex infulatus Pontifex, debitum persolvit omne, consecrato Chrismate.

Chorus repetit versum: **O Redemptor.**

Deinde illi duo Cantores prosequuntur versum:

Consecrare tu dignare, Rex perennis patriæ, hoc olivum, signum vivum, jura contra dæmonum.

Chorus repetit versum: **O Redemptor.**

Eis igitur ordine præmissis in Presbyterium Ecclesiæ cantando versus præmissos pervenientibus, Crux cum candelabris et incenso situatur prope altare, juxta cornu Epistolæ; Archidiaconus, Diaconus, et Subdiaconus, ministrantes, sint circa Pontificem, hinc et inde. Sacerdotes vero duodecim parati juxta eos duo cornua faciunt, sex hinc, et sex illinc, vertentes faciem ad altare, a lateribus assistentes Pontifici, tamquam ejus testes, et ministerii sacri Chriasmatis cooperatores. Diaconi vero post tergum Pontificis, et post eos, Subdiaconi parati stant, tamquam ministri, et inspectores. Interim Diaconi ampullas olei Chriasmalis, et olei Catechumenorum portantes, et Subdiaconus cum balsamo subsistunt, quousque omnes prædicti in suis locis fuerint ordinati. Omnibus itaque dispositis, Diaconus ampullam olei Chriasmalis ferens venit ante Pontificem, et Archidiaconus illam involutam cum mappula, quam Diaconus ipse circa collum portavit, de manu ejus accipiens, eam sic involutam ostendit Pontifici sedenti, et illam super mensam ante Episcopum positam collocat diligenter, alio Diacono ampullam aliam assidue inter brachia tenente. Tunc Subdiaconus vasculum cum balsamo portans, illud tradit Archidiacono, qui balsamum Pontifici similiter ostendens ipsum supra mensam collocat. Tum Pontifex, deposita mitra, surgit, et versus ad altare, habens ante se super mensam ampullam olei Chriasmalis, et balsamum, ante omnia benedicit ipsum balsamum, dicens:

Ÿ. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, mysteriorum cœlestium et virtutum omnium præparator, nostras, quæsumus, preces exaudi, hanc odoriferam sicci corticis lacrimam (quæ felicis virgæ profluendo sudorem, sacerdotali nos opimat unguento) acceptabilem tuis præsta mysteriis, et concessa benedictione sancti ✠ fica. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R. Amen.**

Orémus.

Creaturarum omnium, Domine, procreator, qui per Moysen famulum tuum permistis herbis aromatatum fieri præcepisti sanctificationem unguenti; clementiam tuam suppliciter deposcimus, ut huic unguento, quod radix produxit stirpea, spiritualem gratiam largiendo, plenitudinem sancti ✠ ficationis infundas. Sit nobis Domine, fidei hilaritate conditum; sit sacerdotalis unguenti Chrisma perpetuum; sit ad cœlestis vexilli impressionem dignissimum; ut quicumque Baptismate sacro renati isto fuerint liquore peruncti,

corporum atque animarum benedictionem plenissimam consequantur, et beatæ fidei collato munere perenniter ampliuntur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Deinde accepta mitra, stans adhuc Pontifex miscet super Patenam, vel in aliquo parvo vasculo balsamum cum modico olei de ampulla Chrismali sumpti, dicens:

Oremus Dominum Deum nostrum omnipotentem, qui incomprehensibilem unigeniti Filii sui sibi que coæterni divinitatem mirabili dispositione veræ humanitati inseparabiliter conjunxit, et cooperante gratia Spiritus sancti, oleo exsultationis præ participibus suis linivit, ut homo, fraude diaboli perditus, gemina et singulari constans materia, perenni redderetur, de qua exciderat, hereditati; quatenus hos ex diversis creaturarum speciebus liquores creatos sanctæ Trinitatis perfectione bene ✠ dicat, et benedicendo sancti ✠ ficet, concedatque, ut simul permisti unum fiant; et quicumque exterius inde perunctus fuerit, ita interius liniatur, quod omnibus sordibus corporalis materiæ carens, se participem regni cœlestis effici gratuletur. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Quo facto, sedet Pontifex, retenta mitra, et halat plane tertio, in modum Crucis, super os ampullæ Chrismalis involutæ ante se super mensam stantis. Deinde duodecim Sacerdotes parati, qui juxta eum sunt, ordinatim facientes reverentiam Sacramento in altari posito, et Pontifici, ad mensam prædictam accedunt, et stantes ante eam singuli successive eodem modo, ut Pontifex fecerat, in modum Crucis super os ampullæ prædictæ halant. Tum reverentiam, ut supra, facientes, ad loca sua revertuntur. Quo facto, surgit Pontifex, et stans, cum mitra, legendo dicit exorcismum Chrismalem, absolute dicens:

BENEDICTIO CHRISMATIS.

Exorcizo te, creatura olei, per Deum Patrem omnipotentem, qui fecit cœlum et terram, mare, et omnia quæ in eis sunt, ut omnis virtus adversarii, omnis exercitus diaboli, omnisque incursio, et omne phantasma satanæ eradicetur, et effugetur a te; ut fias omnibus qui ex te ungenti sunt, in adoptionem filiorum, per Spiritum sanctum. In nomine Dei Pa ✠ tris omnipotentis, et Jesu ✠ Christi Filii ejus Domini nostri, qui cum eo vivit et regnat Deus, in unitate ejusdem Spiritus ✠ sancti.

Deinde deposita mitra, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem.

Per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. **R.** Habemus ad Dominum.

V. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper, et ubique grátias agere: Dómine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus: Qui in principio, inter cetera bonitatis tuæ múnera, terram producere fructifera ligna jussisti, inter quæ hujus pinguisissimi liquoris ministræ olivæ nascerentur, quarum fructus sacro Chrismati deserviret. Nam et David prophético spiritu grátia tuæ Sacramenta prænosens, vultus nostros in oleo exhilarandos esse cantavit: et cum mundi crimina dilúvio quondam expiarerentur effúso, similitudinem futuri muneris colúmba demonstrans per olivæ ramos, pacem terris redditam nuntiavit. Quod in novissimis temporibus manifestis est effectibus declaratum, cum Baptismatis aquis omnium criminum commissa delentibus, hæc olei unctio vultus nostros jucundos efficit, ac serenos. Inde etiam Móysi famulo tuo mandatum dedisti, ut Aaron fratrem suum prius aqua lotum per infusionem hujus unguenti constitueret Sacerdotem. Accessit ad hoc amplior honor, cum Filius tuus Jesus Christus Dóminus noster lavari se a Joanne undis Jordanicis exegisset, ut Spiritu sancto in colúmbæ similitudine desuper misso, Unigenitum tuum, in quo tibi optime complacuisse, testimonio subsequenter vocis ostenderes, et hoc illud esse manifestissime comprobares, quod cum oleo lætitiæ præ consortibus suis ungendum David Propheta cecinisset. Te igitur deprecamur, Dómine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, per eundem Jesum Christum Filium tuum Dóminum nostrum, ut hujus creaturæ pinguedinem sancti ✠ ficare tua bene ✠ dictione digneris, et sancti ✠ Spiritus ei admiscere virtutem, cooperante Christi Filii tui potentia, a cujus nomine sancto Chrisma nomen accepit, unde unxisti Sacerdotes, Reges, Prophetas et Mátyres: ut spiritalis lavacri Baptismo renovandis creaturam Chrismatis in Sacramentum perfectæ salutis vitæque confirmes; ut sanctificatione unctiois infusa, corruptione primæ nativitatis absorpta, sanctum uniuscujusque templum acceptabilis vitæ innocentiae odore redolenscat; ut secundum constitutionis tuæ Sacramentum, regio, et sacerdotali, propheticoque honore perfusi, vestimento incorrupti muneris induantur; ut sit his, qui renati fuerint ex aqua et Spiritu sancto, Chrisma salutis, eosque æternæ vitæ participes, et cœlestis gloriæ faciat esse consortes.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus possit audiri:

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Præfatione hujusmodi finita, Pontifex balsamum cum illo modico oleo ex ampulla Chrismali sumpto mistum commiscet sancto Chrismati, reponens ipsum in ampullam Chrismalem, et dicens:

Hæc commixtio liquórum fiat ómnibus ex ea perúctis propitiatio, et custódia salutáris in sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tum Diaconus, qui ampullam Chrismalem de sacristia portavit, deponit mappulam, sive velum de ipsa ampulla, dimissa ei sua serica veste alba, quam antea habebat, et Pontifex capite inclinato, salutatur Chrisma dicens:

Ave sanctum Chrisma.

Et hoc secundo, et tertio facit, semper altius dicendo; quod postquam tertio dixerit, osculatur labium ampullæ; quo facto, sedet Pontifex et accipit mitram. Tum singuli duodecim Sacerdotes parati prædicti accedunt successive per ordinem ad mensam, supra quam posita est ampulla Chrismatis, et factis reverentiis Sacramento in altare posito, et Pontifici, tertio in varia distantia genuflectunt coram ampulla, qualibet vice semper altius dicendo in tono prædicto:

Ave sanctum Chrisma.

Quo tertio dicto, labium ampullæ reverenter osculantur, et ad sua loca revertuntur. Quo peracto, ampulla in uno latere mensæ prædictæ collocatur. Et mox Diaconus aliam ampullam sua veste coopertam cum oleo Catechumenorum ferens, accedit ad præsentiam Pontificis, et ampullam ipsam sine mappula, quam Diaconus ipse circa collum retinet, tradit Archidiacono, qui illam suscipiens, eam ostendit Pontifici, et collocat supra mensam prædictam, in medio ante Pontificem; super quam ampullam statim tam ipse Pontifex, quam etiam duodecim Presbyteri prædicti halant, prout supra de ampulla Chrismatis factum est. Quo facto, Pontifex surgens cum mitra, submissa voce legendo absolute exorcismum olei Catechumenorum, dicit:

BENEDICTIO OLEI CATECHUMENORUM.

Exorcizo te, creatúra olei, in nómine Dei Pa- tris omnipotentis, et in nómine Jesu Christi, et Spíritus sancti, ut in hac invocatióne individue Trinitatis, atque unius virtute Deitatis, omnis nequissima virtus adversarii, omnis inveterata malitia diaboli, omnis violénta incursio, omne confusum et cæcum phantasma eradicetur, et effugetur, et discédat a te; ut divinis Sacramentis purificata fias in adoptiònem carnis et spíritus, eis qui ex te unguendi sunt, in remissionem ómnium peccatórum; ut efficiantur eórum cõpõra ad omnem grátiam spiritualem accipiendam sanctificata. Per eumdem Dóminum nostrum Jesum Christum: Qui venturus est judicare vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. **R.** Amen.

Deinde, deposita mitra, Pontifex stans benedicit dictum oleum Catechumenorum eadem voce dicens:

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Deus, incrementórum ómnium et profectuum spirituálium remunerátor, qui virtute sancti Spíritus imbecillárum mentium rudiménta confirmas, te orámus, Dómine, ut emittere digneris tuam bene dictionem super hoc oleum, et ventúris ad beátæ regeneratiónis lavácrum, tribuas per unctiònem hujus creaturæ purgatióne mentis et cõpõris; ut si quæ illis adversántium spírituum inhæsere

máculæ, ad tactum sanctificati olei hujus abscedant; nullus spirituálibus nequitiis locus, nulla refugis virtutibus sit facultas, nulla insidiántibus malis latendi licentia relinquatur. Sed veniéntibus ad fidem servis tuis, et sancti Spíritus tui operatione mundandis, sit unctiõnis hujus præparatio utilis ad salutem, quam etiam cœlestis regeneratiõnis nativitate in Sacramento sunt Baptismatis adepturi. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui venturus est judicare vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem. **R.** Amen.

Deinde Pontifex, et successive duodecim Sacerdotes prædicti reverenter salutant oleum ipsum, dicentes tertio in tono Lectionis:

Ave sanctum oleum.

Et postquam tertio id fecerint, osculantur os ipsius ampullæ, prout supra positum est de Chrismate. His itaque peractis, ambæ ampullæ per dictos duos Diaconos, eo ordine et decore, quo delatæ fuerant, ad sacrarium sive sacristiam processionaliter reportantur. Interim dum reportantur, duo præmissi Cantores cantant hos versus:

Ut novetur sexus omnis unctiõe Chrismatis: ut sanetur sauciata dignitatis glória.

Chorus replicat totum versum: **O Redemptor.**

Tum dicti duo Cantores prosequuntur versum:

Lota mente sacro fonte aufugantur crimina, uncta fronte sacrosancta influunt charismata.

Chorus replicat versum: **O Redemptor.**

Deinde dicti duo Cantores prosequuntur versum:

Corde natus ex Parentis alvum implens Virginis, præsta lucem, claudes mortem Chrismatis consortibus.

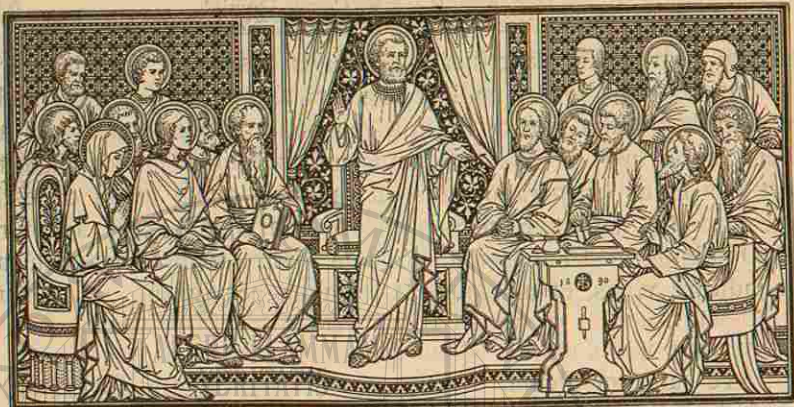
Chorus replicat versum: **O Redemptor.**

Quo replicato, dicti duo Cantores prosequuntur versum:

Sit hæc dies festa nobis sæculórum sæculis: sit sacrata digna laude, nec senescat tempore.

Chorus replicat versum: **O Redemptor.**

Vetus autem Chrisma, et oleum Catechumenorum, ac infirmorum, si quod remanserat in ampullis, ponitur in lampadibus Ecclesiæ ante Sacramentum, ut comburatur. Reliquum autem, quod est in pyxidibus, sive capsulis cum bombyce, igne comburitur; et novum deinde cum nova bombyce in pyxidibus, sive capsulis imponitur. Interim dum Chrisma, et oleum Catechumenorum ad sacrarium portantur, Pontifex sedens cum mitra lavat manus, deinde redit ad altare, et prosequitur Missam, ut in Missali habetur, et dicto *Ite Missa est*, dat benedictionem, et dicens Evangelium sancti Joannis, accedit ad faldistorium, ubi sedet cum mitra, et jubet Presbyteros attente, ut juxta Canonum traditionem Chrisma et olea fideliter custodiant, et nulli sub prætextu medicinæ, vel maleficii tradere præsumant, alioquin honore priventur.

ORDO AD SYNODUM.

Sacerdotes et Clerici universi qui ad Synodum de jure vel consuetudine venire tenentur, conveniunt in civitate, vel alio loco, prout Pontifex ordinaverit.

Prima autem die Synodi Pontifex summo mane cappam indutus, ab universo Clero cum superpelliceis comitatus, ad Ecclesiam pergit; paratur in sede; celebrat Missam de Spiritu sancto, et præbet Clero sacram Communionem. Qua finita, paratur faldistorium ante medium altaris, juxta inferiorem gradum, per quem ad altare ascenditur; et alia sedes in plano altaris (poterit tamen faldistorium suo tempore, loco secundæ sedis, cum tempus erit, poni). Pontifex vero supra rochetum, vel si sit Regularis, supra superpellicem amictu, stola, pluviali rubeo, et mitra pretiosa induitur, quibus paratus, baculum Pastoralem manu ferens, accedit coram altari; Diacono et Subdiacono paratis rubeis ornamentis, ac si in Missa servire deberent, ipsum hinc et inde associantibus, et ibi ante faldistorium sibi paratum genuflexus, deposita mitra, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Exaúdi nos, Dómine, * quóniam benigna est misericórdia tua: et secúndum multitudínem miseratiónum tuárum respice nos Dómine.

Psalmus 68.

Salvum me fac Deus: * quóniam intravérunt aquæ usque ad ánimam meam.

Incepto Psalmo, sedet Pontifex, accepta mitra, et sic manet quousque finiatur Psalmus, et Antiphona repetatur.

Infixus sum in limo profúndi: * et non est substántia.

Veni in altitúdinem maris: * et tempéstat demérsit me.

Laborávi clamans, raucæ factæ sunt fauces meæ: * defecerunt óculi mei, dum spero in Deum meum.

Multiplicáti sunt super capillos cápitis mei, * qui odérunt me gratis.

Confortáti sunt qui persecúti sunt me inimíci mei injúste: * quæ non rápui, tunc exsolvébam.

Deus tu scis insipiéntiam meam: * et delicta mea a te non sunt abscondita.

Non erubéscant in me qui expéctant te Dómine, * Dómine virtutum.

Non confundántur super me * qui quærunte, Deus Israël.

Quóniam propter te sustinui oppróbrium: * opéruit confusio faciém meam.

Extráneus factus sum frátribus meis, * et peregrínus filiis matris meæ.

Quóniam zelus domus tuæ comédit me: * et oppróbria exprobrántium tibi, cecidérunt super me.

Et opéruí in jejúnio ánimam meam: * et factum est in oppróbrium mihi.

Et pósui vestiméntum meum cilíciúm: * et factus sum illis in parábolam.

Advérsus me loquebántur, qui sedébant in porta: * et in me psallébant qui bibébant vinum.

Ego vero oratióne meam ad te Dómine: * tempus benepláciti Deus.

In multitudíne misericórdiæ tuæ exaúdi me: * in veritaté salutis tuæ.

Eripe me de luto, ut non infigar: * líbera me ab iis, qui odérunt me, et de profúndis aquárum.

Non me demérgat tempéstat aquæ, neque absórbeat me profúndum: * neque úrgeat super me púteus os suum.

Exaúdi me Dómine, quóniam benigna est misericórdia tua: * secúndum multitudínem miseratiónum tuárum respice in me.

Et ne avértas faciém tuam a púero tuo: * quóniam tribulor, velóciter exaúdi me.

Inténde ánimæ meæ, et líbera eam: * propter inimícos meos éripe me.

Tu scis impropérium meum,

et confusióne meam, * et reveréntiam meam.

In conspéctu tuo sunt omnes qui tribulant me, * impropérium exspectávit cor meum, et miseriam.

Et sustinui qui simul contristarétur, et non fuit: * et qui consolarétur, et non invéni.

Et dedérunt in escam meam fel: * et in siti mea potavérunt me acéto.

Fiat mensa eórum coram ipsis in láqueum, * et in retributiónes, et in scándalum.

Obscuréntur óculi eórum ne videant: * et dorsum eórum semper incúrva.

Effúnde super eos iram tuam: * et furor iræ tuæ comprehéndat eos.

Fiat habitátió eórum desérta: * et in tabernáculis eórum non sit qui inhábitet.

Quóniam quem tu percussísti, persecúti sunt: * et super dolórem vúlnerum meórum addidérunt.

Appóne iniquitátem super iniquitátem eórum: * et non intrent in justítiam tuam.

Deleántur de libro vivéntium: * et cum justis non scribántur.

Ego sum pauper et dolens: * salus tua Deus suscepit me.

Laudábo nomen Dei cum cántico: * et magnificábo eum in laude:

Et placébit Deo super vítulum novéllum: * córnua producéntem et úngulas.

Videant paúperes et læténtur: * quærite Deum, et vivet ánimá vestra.

Quóniam exaudivit pauperes
Dóminus: * et vinctos suos non
despéxit.

Laudent illum cœli et terra,
* mare, et ómnia reptilia in eis.

Quóniam Deus salvam faciet
Sion: * et ædificabuntur civitates
Juda.

Et inhabitábunt ibi, * et hæ-
reditate acquirunt eam.

Et semen servórum ejus pos-
sidébit eam, * et qui diligunt no-
men ejus, habitábunt in ea.

Glória Patri.

Sicut erat, etc.

Finito Psalmo, et repetita Antiphona, Pontifex surgit, deposita mitra, et versus ad altare, dicit:

Adsumus, Dómine sancte Spíritus, adsumus, peccáti quidem im-
manitate deténti, sed in nómine tuo speciáliter aggregáti: veni
ad nos, adesto nobis; dignare illabi córdibus nostris: doce nos,
quid agámus; quo gradiámur, osténde; quid efficiámus, operáre.
Esto solus et suggéstor, et efféctor judiciórum nostrórum, qui solus
cum Deo Patre, et ejus Filio nomen pössides gloriósum: non nos
patiáris perturbátos esse justitiæ, qui summe diligis æquitatem;
ut sinistrum nos non ignorántiæ trahat; non favor inflectat; non
acceptio múneris, vel personæ corrúmpat: sed junge nos tibi effi-
cáriter solius tuæ grátiæ dono, ut simus in te unum, et in nullo
deviémus a vero; quátenus in nómine tuo collécti, sic in cunctis
teneámus cum moderámine pietátis justitiam, ut hic a te in nullo
dissentiat senténtia nostra, et in futuro pro bene gestis consequá-
mur præmia sempitérna.

Respondetur ab omnibus: Amen.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, qui misericórdia tua nos incólumes
in hoc loco speciáliter aggregásti; mentes nostras, quæsumus,
Paráclitus, qui a te procedit, illúminet, et indúcat in omnem, sicut
tuus promísit Fílius, veritatem; cunctósque in tua fide, et caritate
corróboret; ut excitáti a temporáli sýnodo, proficiámus ad æternæ
felicitátis augméntum. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Chri-
stum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejúsdem
Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R. Amen.*

*Finita Oratione, Pontifex, accepta mitra, procumbit supra faldistorium
prædictum, aliis omnibus genuflectentibus; et Cantores dicunt Litanias, prout
habentur supra. pag. 18. Et postquam dictum fuerit:*

Ut ómnibus fidélibus defúctis, etc.

R. Te rogámus, audi nos.

*Pontifex surgit, et baculum pastorem in sinistra tenens, stans versus ad
Synodum, dicit:*

*Ut hanc præsentem Sýnodum visitáre, dispónere, et bene- ✠
dicere dignéris.*

R. Te rogámus, audi nos.

*Producens signum crucis pariter super omnes: quo facto, iterum accumbit,
Cantoribus Litanias perficientibus. Quibus dictis, surgunt omnes, et Pontifex,
deposita mitra, dicit stans versus ad altare:*

Orémus. Et ministri: Flectámus genua. R. Leváte.

Da, quæsumus Ecclésiæ tuæ, miséricors Deus, ut Spíritu sancto
congregáta, secúra tibi devotiône servíre mereátur. Per Dómi-
num nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et
regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula
sæculórum. *R. Amen.*

*Deinde Pontifex, accepta mitra, ascendit ad sedem sibi paratam in plano
altaris, ita ut in ea sedens dorsum suum vertat ad altare. Et imponit incen-
sum in thuribulum, et benedicit more solito. Diaconus dalmatica indutus, præ-
cedentibus thuriferario, et duobus ceroferariis, et Subdiacono tunicella induto,
paramentis rubeis, benedictione accepta a Pontifice, cantat in loco convenienti:*

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. Capit. 9.

In illo tẽpore: Convocáti Jesus duódecim Apóstolis, dedit illis
virtútem, et potestátem super ómnia dæmónia, et ut languóres
curárent. Et misit illos prædicáre regnum Dei, et sanáre infirmos.
Et ait ad illos: Nihil tuléritis in via, neque vírgam, neque peram,
neque panem, neque pecúniam, neque duas túnicas habeátis. Et
in quancúmque domum intravéritis, ibi manéte, et inde ne exeátis.
Et quicúmque non recéperint vos, exeúntes de civitate illa, étiam
púlverem pedum vestrórum excúttite in testimónium super illos.
Egréssi autem circuébant per castélla evangelizántes, et curántes
ubique.

*Quo finito, liber Evangeliorum apertus per Subdiaconum portatur Pontifici
per eum osculandus, qui et deinde incensatur. Quo facto, Pontifex ipse ante
sedem suam prædictam, deposita mitra, versus ad altare, atque alii omnes in
locis suis genuflectunt. Tum Pontifex hic genuflexus incipit cantando, schola
prosequente, Hymnum:*

Veni creátor Spíritus. pag. 31.

*Finito primo versu, Pontifex surgit, stans versus ad altare, sine mitra,
usque ad finem Hymni; similiter omnes alii cum Pontifice surgunt.*

*Expleto Hymno, omnes sedent in silentio, et Pontifex, accepta mitra, se-
dens in sede prædicta supra, in plano altaris posita, eos, si placet, in hanc
sententiam alloquitur:*

Venerábiles consacerdotes et fratres nostri caríssimi, præmissis
Deo précibus, opórtet ut ea, quæ de divinis officiis, vel sacris
Ordínibus, aut étiam de nostris móribus, et necessitatibus ecclesiá-
sticis a nobis conferénda sunt, cum caritate et benignitate unus-
quisque vestrum suscipiat, summáque reveréntia, quantum valet,
Dómino adjuvante, percipiat, vel quæ emendatiône digna sunt, omni
devotiône unusquisque fidéliter studeat emendáre: et si cui forte
quod dicéatur, aut agéatur, displiceat, sine álquo scrúpulo conten-
tiónis, palam coram ómnibus cónferat: quátenus, Dómino mediante,

et hoc ad optimum statum perveniat; ita ut nec discordans contentio ad subversionem justitiae locum inveniat, neque iterum in perquirenda veritate vigor nostri ordinis, vel sollicitudo tepescat.

Post allocutionem hujusmodi, vel prius, prout magis placuerit Pontifici, fit per aliquem virum doctum idoneum sermo, in quo tractatur de disciplina ecclesiastica, de divinis mysteriis et de correctione morum in Clero secundum ea, quae Pontifici videbuntur. Et post sermonem, querelae, si quae sint, audiuntur.

Deinde Archidiaconus ex suggesto alta voce legit decreta sacri Concilii Tridentini de residentia, et de professione fidei, quam tunc emittent omnes, qui ad eam tenentur, in manibus Pontificis, juxta formam infra positam; item de eligendis examinadoribus, qui statim nominantur, et approbantur, et jurant in manibus Pontificis, demum de eligendis iudicibus causarum, qui similiter proponuntur, ut supra.

Postremo caritative monentur omnes, quod durante Synodo honeste se habeant in omnibus, et extra; ita quod eorum conversatio ceteris sit merito in exemplum. Quo facto, surgit Pontifex, et solemniter omnibus benedicit, dicens:

Sit nomen Domini benedictum, etc., more consueto; qua data, discedunt omnes.

Forma juramenti.

Ego N. firma fide credo, et profiteor omnia, et singula quae continentur in symbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur; videlicet, Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem caeli et terrae, visibilium omnium, et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum, ante omnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de caelis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis, sub Pontio Pilato passus et sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum Scripturas. Et ascendit in caelum; sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, et mortuos; cujus regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, et vivificantem: qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur, et conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptismum in remissionem peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi saeculi. Amen. Apostolicas, et Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiae observationes, et constitutiones firmissime admitto et amplector.

Item sacram Scripturam juxta eum sensum, quem tenuit et tenet sancta mater Ecclesia, cujus est iudicare de vero sensu et interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec etiam umquam nisi juxta unanimum consensum Patrum accipiam et interpretabor.

Profiteor quoque septem esse vere et proprie Sacramenta novae legis, a Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, et Matrimonium; illaque gratiam conferre, et ex his Baptismum, Confirmationem, et Ordinem, sine sacrilegio reiterari non posse. Recipere quoque et approbatos Ecclesiae Catholicae ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solenni administratione recipio et admitto: omnia et singula quae de peccato originali, et de justificatione, in sacrosancta Tridentina Synodo definita et declarata fuerunt, amplector et recipio.

Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, et propitiatorium sacrificium, pro vivis, et defunctis: atque in sanctissimo Eucharistiae Sacramento esse vere, realiter et substantialiter Corpus, et Sanguinem una cum anima, et divinitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conversionem totius substantiae panis in Corpus, et totius substantiae vini in Sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat.

Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constantiter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari. Similiter et Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse; eosque orationes Deo pro nobis offerre; atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparae semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas et retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse; illarumque usum christiano populo maxime salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam, et Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, et magistram agnosco; Romanoque Pontifici, beati Petri Apostolorum principis successori, ac Jesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac juro. Cetera item omnia a sacris Canonibus, et oecumenicis Conciliis, ac praecipue a sacrosancta Tridentina Synodo et ab oecumenico Concilio Vaticano tradita, definita, et declarata, praesertim de Romani Pontificis Primatu et infallibili magisterio indubitanter recipio atque profiteor; simulque contraria omnia, atque haereses quascumque ab Ecclesia damnatas, et rejectas, et anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, et anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in praesenti sponte profiteor, et veraciter teneo, eandem integram, et inviolatam, usque ad extremum vitae spiritum, constantissime (Deo adjuvante) retinere, et confiteri, atque a meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, et

et hoc ad optimum statum perveniat; ita ut nec discordans contentio ad subversionem justitiae locum inveniat, neque iterum in perquirenda veritate vigor nostri ordinis, vel sollicitudo tepescat.

Post allocutionem hujusmodi, vel prius, prout magis placuerit Pontifici, fit per aliquem virum doctum idoneum sermo, in quo tractatur de disciplina ecclesiastica, de divinis mysteriis et de correctione morum in Clero secundum ea, quae Pontifici videbuntur. Et post sermonem, querelae, si quae sint, audiuntur.

Deinde Archidiaconus ex suggesto alta voce legit decreta sacri Concilii Tridentini de residentia, et de professione fidei, quam tunc emittent omnes, qui ad eam tenentur, in manibus Pontificis, juxta formam infra positam; item de eligendis examinadoribus, qui statim nominantur, et approbantur, et jurant in manibus Pontificis, demum de eligendis iudicibus causarum, qui similiter proponuntur, ut supra.

Postremo caritative monentur omnes, quod durante Synodo honeste se habeant in omnibus, et extra; ita quod eorum conversatio ceteris sit merito in exemplum. Quo facto, surgit Pontifex, et solemniter omnibus benedicit, dicens:

Sit nomen Domini benedictum, etc., more consueto; qua data, discedunt omnes.

Forma juramenti.

Ego N. firma fide credo, et profiteor omnia, et singula quae continentur in symbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur; videlicet, Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem caeli et terrae, visibilium omnium, et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum, ante omnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de caelis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis, sub Pontio Pilato passus et sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum Scripturas. Et ascendit in caelum; sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, et mortuos; cujus regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, et vivificantem: qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur, et conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptismum in remissionem peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi saeculi. Amen. Apostolicas, et Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiae observationes, et constitutiones firmissime admitto et amplector.

Item sacram Scripturam juxta eum sensum, quem tenuit et tenet sancta mater Ecclesia, cujus est iudicare de vero sensu et interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec etiam umquam nisi juxta unanimum consensum Patrum accipiam et interpretabor.

Profiteor quoque septem esse vere et proprie Sacramenta novae legis, a Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, et Matrimonium; illaque gratiam conferre, et ex his Baptismum, Confirmationem, et Ordinem, sine sacrilegio reiterari non posse. Recptos quoque et approbatos Ecclesiae Catholicae ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solenni administratione recipio et admitto: omnia et singula quae de peccato originali, et de justificatione, in sacrosancta Tridentina Synodo definita et declarata fuerunt, amplector et recipio.

Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, et propitiatorium sacrificium, pro vivis, et defunctis: atque in sanctissimo Eucharistiae Sacramento esse vere, realiter et substantialiter Corpus, et Sanguinem una cum anima, et divinitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conversionem totius substantiae panis in Corpus, et totius substantiae vini in Sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat.

Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constantiter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari. Similiter et Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse; eosque orationes Deo pro nobis offerre; atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparae semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas et retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse; illarumque usum christiano populo maxime salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam, et Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, et magistram agnosco; Romanoque Pontifici, beati Petri Apostolorum principis successori, ac Jesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac juro. Cetera item omnia a sacris Canonibus, et oecumenicis Conciliis, ac praecipue a sacrosancta Tridentina Synodo et ab oecumenico Concilio Vaticano tradita, definita, et declarata, praesertim de Romani Pontificis Primatu et infallibili magisterio indubitanter recipio atque profiteor; simulque contraria omnia, atque haereses quascumque ab Ecclesia damnatas, et rejectas, et anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, et anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in praesenti sponte profiteor, et veraciter teneo, eandem integram, et inviolatam, usque ad extremum vitae spiritum, constantissime (Deo adjuvante) retinere, et confiteri, atque a meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, et

prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem **N.** spondeo, voveo, ac juro. Sic me Deus adjuvet, et hæc sancta Dei Evangelia.

Secunda die convenientibus iterum omnibus in Ecclesia, finita Missa, Pontifex, paratus ut supra, procedit coram altari, Diacono et Subdiacono, paratis ut supra, ipsum associantibus, et ibi in faldistorio ante medium altaris juxta inferiorem gradum sibi parato genuflexus, deposita mitra, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Propitius esto peccatis nostris, Domine, nequando dicant Gentes: Ubi est Deus eorum?

Pinita Antiphona, et incepto Psalmo, sedet Pontifex, reassumpta mitra, usque ad finem Psalmi.

Psalmus 78.

Deus venerunt Gentes in hereditatem tuam, polluerunt templum sanctum tuum: * posuerunt Jerusalem in pomorum custodiam.

Posuerunt morticina servorum tuorum, escas volatilibus cœli: * carnes sanctorum tuorum bestiis terræ.

Effuderunt sanguinem eorum tamquam aquam in circuitu Jerusalem: * et non erat qui sepeffret.

Facti sumus opprobrium vicinis nostris: * subsannatio et illusio his, qui in circuitu nostro sunt.

Usquequo Domine irasceris in finem: * accendetur velut ignis zelus tuus?

Effunde iram tuam in Gentes, quæ te non noverunt: * et in regna, quæ nomen tuum non invocaverunt:

Quia comederunt Jacob: * et locum ejus desolaverunt.

Ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, cito antici-

Deinde, finito Psalmo, et repetita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, dicit:

Orémus.

Nostrorum tibi Domine curvantes genua cordium, quaesumus, ut bonum quod in nobis a te requiritur exsequamur; scilicet, ut

penitent nos misericordiae tuae: * quia pauperes facti sumus nimis.

Adjuva nos Deus salutaris noster: et propter gloriam nominis tui Domine libera nos: * et propitius esto peccatis nostris, propter nomen tuum:

Ne forte dicant in Gentibus: Ubi est Deus eorum? * et innotescat in nationibus coram oculis nostris.

Ultio sanguinis servorum tuorum, qui effusus est: * introeat in conspectu tuo gemitus compeditorum.

Secundum magnitudinem brachii tui, * posside filios mortificatorum.

Et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum: * improperium ipsorum, quod exprobraverunt tibi Domine.

Nos autem populus tuus, et oves pascuae tuae, * confitebimur tibi in saeculum.

In generationem et generationem * annuntiabimus laudem tuam.

Gloria Patri. Sicut erat, etc.

prompta tecum sollicitudine gradientes, discretionis arduæ subtile iudicium faciamus; ac misericordiam diligentes, clareamus studiis tibi placitæ actionis. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Mentibus nostris, quaesumus Domine, Spiritum sanctum benignus infunde, quatenus in nomine tuo collecti, sic in cunctis teneamus cum moderamine pietatis justitiam, ut hic a te in nullo dissentiat voluntas nostra, sed semper rationabilia meditantés, quæ tibi sunt placita, et dictis exsequamur, et factis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Orémus. Et ministri dicunt: **Flectamus genua.** **R.** Levate.

Deus, qui nos justitiam loqui, et quæ recta sunt, præcipis iudicare; tribue nobis, ut neque iniquitas in ore, nec pravitas inveniat in mente; ut puro cordi purior sermo consentiat, ostendatur in opere justitia, neque appareat dolus in lingua, sed ex corde veritas proferatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris, et sedet in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato.

Tum accedit Diaconus cum thuriferario, et Pontifex imponit incensum; deinde Diacono benedicit, qui procedens ad locum consuetum signat, incensat, et cantat Evangelium, ut heri, Pontifice ante sedem prædictam sine mitra verso ad Diaconum stante.

✠ **Sequentia sancti Evangelii secundum Lucam. Capit. 10.**

In illo tempore: Designavit Dominus et alios septuaginta duos: et misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem, et locum, quo erat ipse venturus. Et dicebat illis: Messis quidem multa, operarii autem pauci. Rogate ergo Dominum messis ut mittat operarios in messem suam. Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta, et neminem per viam salutaveritis. In quamcumque domum intraveritis, primum dicite: Pax huic domui: et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra: sin autem, ad vos revertetur. In eadem autem domo manete edentes, et bibentes, quæ apud illos sunt: dignus est enim operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domum. Et in quamcumque civitatem intraveritis, et susceperint vos, manducate quæ apponuntur vobis: et curate infirmos, qui in illa sunt, et dicite illis: Appropinquavit in vos regnum Dei.

Quo finito, et per Pontificem libro osculato, et ipso incensato, Pontifex sine mitra ante sedem prædictam versus ad altare, ac aliis omnibus in suis locis genuflexis, incipit, schola prosequente, Hymnum:

Veni creator Spiritus.

Et dicitur totus, ut supra, pag. 31. Quem schola prosequitur, ut in primo die. Finito primo versu, Pontifex surgit, stans versus ad altare, detecto capite usque ad finem Hymni. Simili modo faciunt omnes alii. Expleto Hymno, omnes sedeant in silentio. Tunc Pontifex sedens in sede prædicta cum mitra, Synodum his verbis alloquitur, si velit:

Venerabiles, et dilectissimi fratres nostri, oportet ut sicut hesternæ die admonuimus benignam mansuetudinem vestram de divinis officiis, et sacris altaris gradibus, aut etiam de moribus, et necessitatibus ecclesiasticis, quæcumque emendanda, vel renovanda sunt, caritas omnium vestrum, ubicumque noverit aliqua emendatione condigna, in medium proferre non ambigat; ut per vestræ caritatis studium, Domino largiente, ad optimum perveniant statum, ad laudem, et gloriam nominis Jesu Christi Domini nostri.

Post allocutionem huiusmodi, vel prius, si magis placet Pontifici, fit sermo per aliquem doctum idoneum, in quo iterum tractetur de disciplina ecclesiastica, et aliis, de quibus Pontifici videbitur. Deinde Archidiaconus alta voce legit Apostolicas Constitutiones ibi non promulgatas, vel alias, pro Pontificis arbitrio. Quo finito, leguntur Constitutiones per Synodum approbandæ; quibus lectis, habito scrutinio, quæ placent, per Patres confirmantur. His peractis, Pontifex surgens benedicit omnibus solemniter, ut heri. Deinde omnes discedunt.

Die tertia, conventionem facta in Ecclesia, finita Missa, Pontifex paratus, ut heri, assistentibus sibi Diacono et Subdiacono paratis, genuflexus in faldistorio juxta inferiorem gradum ante medium altaris sibi parato, deposita mitra, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Exaudi nos Domine quoniam benigna est misericordia tua: * et secundum multitudinem miserationum tuarum respice nos Domine.

Psalmus 68. Salvum me fac Deus; * quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam.

Et dicitur totus, prout habetur supra in primo die, pag. 244.

Deinde repetitur Antiphona. Incepto Psalmo, Pontifex sedet, et accipit mitram, sic manens quousque Psalmus finiatur, et Antiphona repetatur: qua repetita, deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, dicit:

Orémus.

Ad te Domine interni clamoris vocibus proclamantes, unanimiter postulamus, ut respectu tuæ gratiæ solidati, præcones veritatis efficiamur intrépidi, tuumque valeamus verbum cum omni fiducia loqui. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Orémus.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui sacro verbi tui oraculo promissisti, ubi duo, vel tres in nomine tuo congregati essent, te

medium fore; adesto cœtui nostro propitius, et cor nostrum illumina misericors, ut a bono misericordiæ tuæ nullatenus aberremus, sed rectum justitiæ tuæ tramitem in omnibus teneamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Orémus. Et ministri dicunt: Flectamus genua. R. Levate.

Deus, qui populis tuis et indulgentia consulis, et amore dominaris; da spiritum sapientiæ tuæ, quibus dedisti regimen disciplinæ: ut de profectu sanctarum ovium fiant gaudia æterna pastorum. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, ascendit ad planum altaris, sedens in sede, seu faldistorio ibidem sibi parato. Tum accedit Diaconus cum thuriferario, et Pontifex imponit incensum; deinde benedicit Diacono, qui procedens ad locum consuetum signat, incensat, et cantat Evangelium, ut heri, Pontifice ante sedem prædictam sine mitra verso ad Diaconum stante.

✠ Sequentia sancti Evangelii secundum Matthæum. Capit. 18.

In illo tempore: Dixit Jesus discipulis suis: Si peccaverit in te frater tuus, vade, et corripe eum inter te, et ipsum solum. Si te audierit, lucratus eris fratrem tuum. Si autem te non audierit, adhibe tecum adhuc unum, vel duos, ut in ore duorum vel trium testium stet omne verbum. Quod si non audierit eos: dic Ecclesiæ. Si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus, et publicanus. Amen dico vobis, quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata et in cælo: et quæcumque solveritis super terram, erunt soluta et in cælo. Iterum dico vobis: quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re quamcumque petierint, fiet illis a Patre meo, qui in cælis est. Ubi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. Tunc accedens Petrus ad eum, dixit: Domine, quoties peccabit in me frater meus, et dimittam ei? usque septies? Dicit illi Jesus: Non dico tibi usque septies; sed usque septuagies septies.

Quo finito, et per Pontificem libro osculato, et ipso incensato, Pontifex sine mitra ante sedem prædictam versus ad altare, atque aliis omnibus in locis suis genuflexis, incipit, schola prosequente, Hymnum:

Veni creator Spiritus.

Et dicitur totus, ut supra, pag. 31. Finito primo Versu, Pontifex surgens, stat versus ad altare, detecto capite usque ad finem Hymni. Simili modo faciunt omnes alii. Expleto Hymno, omnes sedent in silentio. Tunc Pontifex sedens in sede prædicta cum mitra, Concilium seu Synodum his verbis alloquitur, si velit. Poterit tamen huiusmodi allocutionem omittere, et quod ejus loco, si placebit, per aliquem doctum idoneum, de his quæ in allocutione continentur, et aliis opportunis, sermo fiat, committere.

Venerábiles, et dilectíssimi fratres, cónvenit, ut ea quæ de ecclesiasticis officiis et sacerdotálibus grádibus, vel étiam canónicis sanctionibus, propter divérsas occupationes, aut (quod negáre non póssumus) propter nostram, aliorúmque desidiam, non tam plene, ut opórtet, exsecúta sunt; ómnium nostrum unánimi consénsu et voluntáte requirántur, et humiliter coram caritate vestra reciténtur; ut quæ digna sunt emendatióne ad meliorem statum, auxiliante Dómino, perducántur. Et cui fortásse áliquid, quod digéstum est, displicet, caritati vestræ cum benignitate et modéstia intimáre non differat; quátenuis totum quod synodáli conventiÓne nostra statútum fúerit vel renovátum, absque omni contrarietate, concórdia sanctæ pacis ab ómnibus æque custodiátur, ac teneátur, ad augméntum æternæ beatitúdinis ómnium nostrum.

Post hæc leguntur Constitutiones, si quæ sint per Synodum approbandæ; quibus lectis, et per Patres, si placet, confirmatis, atque omnibus terminatis, Pontifex sedens cum mitra omnium orationibus se commendat. Deinde leguntur nomina omnium qui Synodo interesse debent, et presentes ad sua nomina surgunt, et respondent singuli: Adsum.

Absentes vero notantur, et per Pontificem debita poena mulctantur. Demum Pontifex adhuc in sede prædicta cum mitra sedens, si placet, congregatos admonet, et exhortatur sub hujusmodi verbis:

Fratres dilectíssimi, et Sacerdótes Dómini, Cooperatóres Ordinis nostri estis. Nos, quamvis indigni, locum Aaron tenemus, vos autem locum Eleázari, et Ithámari. Nos vice duódecim Apostolorum fungimur, vos ad formam septuaginta duorum discipulorum estis. Nos pastóres vestri sumus, vos autem pastóres animarum vobis commissarum. Nos de vobis ratióne reddituri sumus summo Pastóri nostro Dómino Jesu Christo, vos de pléribus vobis commendatis. Et ideo, fratres dilectíssimi, vidéte periculum vestrum. Admonémus itaque, et obsecrámus fraternitatem vestram, ut quæ vobis suggérimus, memóriæ commendétis, et ópere exercére studeátis. In primis admonémus, ut vita et conversatio vestra sit irreprehensibilis. In dómibus vestris mulieres non cohábent. Omni nocte ad nocturnas horas súrgite. Officiu vestrum horis certis decantáte. Nullus, nisi jejúnus, Missam célebret, et non in véstibus commúnibus, sed sacris, et nítidis, amictu, alba, cingulo, manípulo, stola et cásula, quæ ad álios usus non sérviant. Missas religiÓse celebráte: Corpus, et Sanguinem Dómini nostri Jesu Christi cum omni reveréntia, et tremóre súmite. Corporália mundíssima sint. Vasa sacra própriis máribus ablúite, et extérgite diligénter. Nulla fémina ad altáre Dómini accédát, nec cálicem Dómini tangat. Altáre sit coopértum mundis línteis, saltem tribus divérsis. Et désuper nihil ponátur, nisi reliquiæ, ac res sacræ, et pro sacrificio opportunæ. Missále, Breviárium, et Martyrológium unusquisque hábeat. Ecclesiæ vestræ bene sint coopértæ, et mundæ. In sacri-

stii sive secretáriis, aut juxta altáre majus, sit locus præparátus ad infundéndum aquam ablutiÓnis corporárium, et vasórum sacrórum, ac mánuum postquam sanctum Chrisma, aut óleum Catechumenórum, vel Infirmórum tractavéritis. Ibíque pendeat vas cum aqua munda, pro lavándis máribus Sacerdotum, et aliórum qui rem sanctam et officium divinum sunt peracturi, et prope, linteum mundum ad illas abstergéndum. Atria Ecclesiæ sint bene muníta. Nullus sine scitu, et consénsu nostro, per potestatem sæculárem, Ecclesiám obtíneat. Nullus Ecclesiám, ad quam intitulátus est dimittat, et ad áliam quæstus grátia se transférat. Nullus plures Ecclesiás sine título, et contra sacrórum Cánonum dispositiÓnes nancisci præsumat. Nullatenus étiam una Ecclesiá inter plures dividátur. Nullus extra Ecclesiám in locis non consecratis célebret. Nullus alterius parochianum, nisi itinerántem, et tunc de Rectóris sui licéntia ad communionem recipiat. Nullus in alterius parochia absque próprii Sacerdotis licéntia Missam célebret. In celebratiÓne, quisque Cálicem, et oblata, non círculo, aut digitórum vacillatiÓne, ut quidam faciunt, sed junctis et exténsis dígitis cruce signet, sicque benedicat. Calix, et paténa sunt aúrei, vel argétei, non ærei, aut aurichálcei, vítrei, vel línei. Quisque Présbyter cléricum hábeat, vel scholárem, qui cum eo Psalmos cantet, Epístolam, et LectiÓnem legat, et in Missa respóndeat. Ipse quoque Présbyter infirmos visitet, et reconcíliet, et juxta Apóstolum própria manu comunicet, óleo sancto inúngat. Nullus præsumat tradere communionem láico aut féminæ, ad deferéndum infirmo. Nullus pro baptizándis infántibus, sive adúltis, aut infirmis reconciliándis, aut mórtuis sepeliéndis, præmium vel munus éxigat. Per negligéntiam vestram nullus infans sine Baptismo, et adúltus sine CommuniÓne péreat. Nullus vestrum sit ebriÓsus, aut litigiÓsus. Nullus arma ferat. Nullus canum, aut ávium jocis insérviat; nullus in tabéris bibat. Quisque vestrum, quantum sapit, de Evangélio Dómínico et céteris festívis díebus suæ plebi annúntiet. Verbum Dómini prædicáte. Curam paúperum, peregrinórum, viduárum, et orphanórum hábete, ipsósque peregrinos ad prándium vestrum vocáte. Estóte hospitáles, áliis exínde bonum exéplum præbéntes. Singulis díebus Dómínicis ante Missam, aquam, qua pópulus aspergátur, benedicite, ad quod vas próprium hábete. Vasa sacra et vestiménta sacerdotália, nolite negotiátóri aut tabernário in pignus dare. Minus digne pœniténtem cujuscúmque rei grátia ad reconciliatiÓnem non addúcite, neque ei reconciliatiÓnis testimónium perhibéte. Usúras non éxigite. Nec facultates vestras post ordinationem vestram acquisitas alienáte, quóniam Ecclesiæ sunt. Nullus étiam res, possessiÓnes, aut mancipium Ecclesiæ véndere, commutáre, aut quocúmque ingénio præsumat alienáre. Nullus decimam

altéius recípiat. Nullus pœnitentem, carnem manducáre, aut vinum bibere invítet, nisi pro eo tunc eleemósynam fécerit. Quisque fontes baptismáles lapídeos hábeat bene mundos; quos si hábere non pót-erit, vas áliud ad hoc opus solum deputátum téneat. Omnibus parochiánis vestris Sýmbolum, et Oratióem Dominicam insinuáte. Jejúnia Quadragésimæ, Quátuor Téporum, et ália Ecclésiæ mandáta significáte observánda. Ante Quadragésimam quarta féria pópulum ad confessiõem invitáte et conféssis juxta qualitátem criminum pœnitentiám injúngite. Tribus tempóribus in anno, id est, Nativitáte Dómini, Pascha, et Pentecóste, omnes fidéles accédere ad communionem corpóris Dómini nostri Jesu Christi admonéte, et ne omíttat, quin saltem in Pascha comunicet. Certis tempóribus conjugátos abstinére ab uxóribus exhortámini. Nullus vestrum rúbeis, aut virídibus, vel laicálibus véstibus utátur. Diem Dominicam, et céteras festivitátes, absque ópere servíli, a véspera in vésperam celebrári docéte. Cantus, et choréas mulierum in átrio Ecclésiæ prohibéte. Incantatiónes super mórtuos noctúrnis horis a vulgo fieri consuétas sub contestatióne Dei omnipoténtis vetáte. Cum excommunicátis nolíte communicáre: Nec quis vestrum in eórum præséntia celebráre præsúmat, quod étiam plebi nuntiáte. Et nullus ex plebe uxórem domum ducat, nisi prius núptiæ tempóribus ab Ecclésiá permissis públice fúerint celebrátæ. Quod nullus ad raptam, vel consanguineam accédát, aut altéius sponsam ducat omnímōdis prohibéte. Porcários, et álios pastóres, saltem Dominica die faciátis venire ad Missam. Patrinos, ut filiolos Sýmbolum et Oratióem Dominicam dóceant, aut docéri faciánt, exhortámini. Sacraméntum Eucharistiæ, sanctum Chrisma, et Oleum Catechumenórum, ac sanctum, seu Infirmórum, in Ecclésiá in loco mundo, condecénti, et secu-ro, sub sera, et fida custódia diligénter serváte. Quisque vestrum expositionem Sýmboli et Oratióis Dominicæ juxta orthodoxórum Patrum traditiónes penes se hábeat, eásque atque Oratiónes Missárum, et Epístolas, Evangélias, et Cánonem bene intélligat, ex quibus prædicándo, pópulum sibi commissum sédulo ínstruat, et máxime non bene credentem. Intróitum Missæ, Oratiónes, Epístolam, Graduále, Evangélium, Sýmbolum, et cétera non secréta, alta et intelligíbili voce próferat. Secréta vero, et Cánonem, moróse et distíncte submissa voce legat. Psalmórum verba, et distínctiões, reguláriter cum Cánticis consuétis intelligíbilitér pronúntiet. Sýmbolum sancti Athanásii de Trinitáte et fide cathólica memóriter téneat. Exorcismos, et Oratiónes ad Catechúmenos faciéndos, ac réliquis preces super másculum, et féminam, pluráliter, vel singuláriter, respectíve, distíncte próferat. Ordinem baptizándi, et ad succurréndum infirmis, reconciliatiónis, et commendatiónis ánimæ, et in agéndis exséquiis defunctorum, juxta

modum canónicum obsérvet. Exorcismos, et benedictiões salis et aquæ pertinénter legat. Cánticum diúrnum, et noctúrnum sciat. Cómputum étiam minórem ad inveniéndum lítteram Dominicálem, tempus interváli diéi Paschæ, et majórum móbilium Festórum non ignóret. Vólumus autem, fratres dilectíssimi, quátenuis quæ nostra percepístis traditióne, bonis studeátis opéribus adimplére, præstánte Dómino nostro Jesu Christo, cui cum Patre, et Spíritu sancto, est honor et glória in sæcula sæculórum.

Tum Pontifex, dimissa mitra, surgit, et stans versus ad altáre, dicit absolute:

Orémus.

Nulla est Dómine humánæ consciéntiæ virtus, quæ inoffénsæ possit tuæ voluntátis judícia experiri, et ideo, quia imperfécum nostrum vident óculi tui, perfectiõni députa, miséricors Deus, quod perfécito æquitátis fine concludere peroptámus; te in nostris principiis occursórem popóscimus, te in hoc fine judiciórum nostrórum indultórem nostris excéssibus sperámus, scilicet, ut ignorántiæ parcas, errorí indulgeas, ut perfécis votis perfécitam óperis efficaciam largiáris: et quia consciéntia remordénte tabéscimus, ne aut ignorántia nos tráxerit in errorém, aut præceps fórsitan volúntas impulerit justítiam declináre; hoc te póscimus, te rogámus, ut si quid offensiõnis in hac Sýnodi celebritáte contráximus, te miseránte, indulgéntiam sentiámus: ut in eo, quod solutúri sumus aggregátam Sýnodum, a cunctis primum absolvámur nostrórum néxibus delictórum; quáliter, et transgressóres vénia, et confiténtes tibi subsequátur remunerátiõ sempitérna. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde benedicit solemniter omnibus, dicens:

Sit nomen Dómini benedíctum, etc.

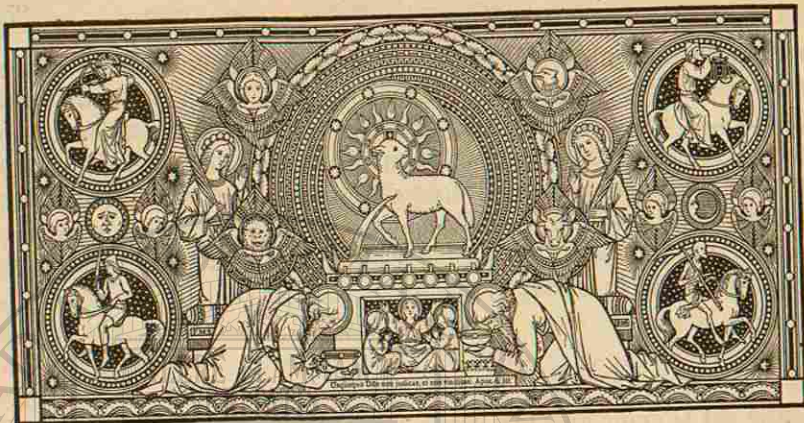
Et dat indulgentiam. Quibus peractis Archidiaconus stans juxta Pontificem, dicit alta voce:

Recedámus cum pace.

Et respondent omnes:

In nómine Christi.

Tunc omnes pariter surgentes, Pontificem cappa indutum cum superpelleis ad domum reducunt. Si vero in primo dié vel in secundo omnia negotia Synodi expediuntur; approbatis omnibus, et conclusione Synodi facta, Pontifex sedens cum mitra, ut supra, commendat se omnium orationibus, et leguntur nomina interesse debentium, admonentur per Pontificem congregati, et alia fiunt, prout supra sunt ordinata.

**ORDO SUSPENSIONIS,
RECONCILIATIONIS, DEPOSITIONIS, DISPENSATIONIS,
DEGRADATIONIS, ET RESTITUTIONIS SACRORUM ORDINUM.**

Pro notandum est, quod Clericus quandoque suspenditur, quandoque deponitur, quandoque degradatur. Suspenditur quis quandoque ab homine, quandoque a jure, et quandoque ad tempus, quandoque in perpetuum.

Ab homine, quando Prælati sic in scriptis pronuntiat:

Quia constat te tale quid commisisse, ideo ab officio et executione Ordinum tuorum te suspendimus.

Vel quando fit in genere, dicit:

Quicumque tale quid fecerit, aut non fecerit; ipsum in his scriptis suspendimus, vel in his scriptis noverit se suspensum.

Hujusmodi autem suspensionis sententia taliter revocatur:

Quia de tali negotio, propter quod suspensionis sententiam incurras, emendationem plenam, et poenitentiam condignam egisti, ideo sententiam suspensionis hujusmodi misericorditer relaxamus.

Illud autem sciendum est, quod simpliciter et sine temporis præfinitione ab homine vel a jure suspensus perpetuo intelligitur esse suspensus; ad tempus vero suspensus, utpote donec poenituerit, vel a crimine abstinerit, eo ipso, quod abstinuit, vel poenitet, executionem sui officii recuperat; nec alia est reconciliatio, seu sententiæ suspensionis relaxatio necessaria. Ad hæc Clerici publice delinquentes, et enormiter, executionem sui Ordinis secundum Canones perdunt; et etiam post peractam poenitentiam ab executione suorum Ordinum suspensi remanent; adeo, quod absque dispensatione, et reconciliatione non possunt in illis licite ministrare, neque ad majores Ordines promoveri, præcipue si de hoc convicti fuerint in judicio, et puniti. Episcopi tamen possunt in adulteriis, et aliis criminibus, quæ sunt minora, et generaliter ubicumque a jure expresse non prohibentur, post peractam poenitentiam, vel partem ipsius, cum talibus dispensare, et eos reconciliare; quæ reconciliatio, et dispensatio fit hoc modo:

Quamvis tale enorme crimen publice commiseris, quod confessus es (vel de quo convictus es) et in judicio condemnatus, propter quod secundum juris rigorem merueras ab officio, et beneficio

amovèri, et propterea non vales ulterius secundum Cánones in tuis Ordinibus licite ministrare: quia tamen defectus nostri temporis antiquam non patitur Cánones manere censuram, eligentes potius de misericordia, quam de severitate reddere rationem; idcirco vitam tuam plénius agnoscèntes, et meliòra, et salutè viciniòra de te de cetero verisimiliter expectantes, de misericordia quæ superexaltat judicium, hanc poenam auctoritate nobis in hac parte a jure concessa tibi duximus relaxandam, et relaxamus. Indulgèntes tibi, ut, hoc non obstante, licite possis ad superiòres Ordines conscèndere, et in susceptis etiam Ordinibus licite ministrare. Infamiam insuper canonicam propter hoc per te contractam penitus abolèntes, et restituèntes te in intègrum pristino státui, ac famæ.

Circa depositionem vero notandum est, quod si agitur ut deponatur quis a beneficio, solus Episcopus hoc potest. Sicut potest deponere ab Ordine cum Capitulo suo, sive ab ipso Capitulo deputatis, et etiam solus ex consuetudine. Et similiter Episcopus cum Capitulo suo deponit ab Ordine Clericos primæ tonsuræ, et in minoribus Ordinibus constitutos, si post hujusmodi verbalem depositionem secutura sit actualis degradatio. Et si isto modo agitur, in depositione Subdiaconi, vel Diaconi ab Ordine requiritur numerus trium Episcoporum, ultra proprium Episcopum, in examine, et in definitione; et sex in causa Presbyteri, excepta causa hæresis. In depositione vero Episcopi ab ordinatione exigitur numerus duodecim Episcoporum, præter Metropolitanum, qui debet esse tertiusdecimus, qui omnes possint procedere contra Episcopum usque ad conclusionem tantum, et definitio tam circa condemnationem, quam absolutionem, reservatur Papæ. Sed in ipsa actuali degradatione non requiritur numerus Episcoporum. Et præmissa de numero Episcoporum adhibendo procedunt, si agitur ex potestate ordinaria. Dictabitur autem sententia depositionis ab Ordine, si interdicitur, ut post eam sequatur actualis degradatio nomine Episcopi ordinarii, cum præsentia Capituli, sive cum consilio, et assensu Episcoporum respective, prout eam requirit, in hunc modum, videlicet:

Quia nobis evidènter, et legitime constat, te tale crimen, seu flagitium, commisisse, quod non solum grave, verum etiam damnabile est, et damnosum, idcirco de talium consilio, et assensu ab omni ordine, et privilegio clericali te sententialiter perpétuo duximus deponendum, et deponimus.

Per talem itaque sententiam taliter depositus, omni Ordinum, tam majorum, quam minorum executione perpetuo est exutus.

Verum si Episcopus deponens, evidènter agnoverit in posterum emendationem vitæ et morum depositi, vel forte sententiam suam injustam fuisse; poterit ei de jure misericorditer restituere Graduum et Ordinum executionem, qua privatus exstiterat; quæ restitutio debet fieri in Ecclesia, in qua Episcopus elegerit hoc facere, sive sit Cathedralis, sive alia; et coram altari, quia et ibi Ordinum gradus distribuuntur; et potest fieri per Episcopum solum cum Capitulo suo, non solum in Quatuor temporibus, verum etiam quolibet tempore, et sine Missæ celebratione; et tam restituens, quam restituendus debent esse jejuni.

Depositus ergo, qui restitutionem privilegii clericalis, et executionis quatuor minorum Ordinum petierit, vestibus suis consuetis indutus debet genua flectere coram Pontifice parato amictu, stola, pluviali, tempore convenientibus, et mitra simplici, baculum Pastorem in manu tenente, et in faldistorio ante

medium altaris sedente, qui, deposita mitra, surgit, et stans versus ad illum coram se genuflexum, dicit:

V. Deus in adiutorium meum intende.

R. Domine ad adjuvandum me festina.

V. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

R. Sicut erat in principio, et nunc, et semper: et in secula seculorum. Amen.

Et hæc secundo, et tertio dicuntur. Deinde subjungit Pontifex:

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Pater noster, reliqua secreto. Deinde

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Solum fac servum tuum Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

V. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, qui in sanctis habitas, et pia corda non deseris, suscipe propitius orationem nostram, et hunc famulum tuum, quem delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis absolvat. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Tum sedet Pontifex, accepta mitra, et super caput illius coram eo genuflexi imponit manum dexteram, dicens:

In nomine Domini. Ego, licet peccator, tamen Episcopus, auctoritate a Deo mihi concessa, per hanc manus impositionem restituo tibi carissimo filio privilegium clericale, et executionem Ordinis et gradus Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, atque Acolythatus, quibus fueras juste privatus et ab eis depositus; ut amodo possis digne custodire ostia domus Domini cum omnibus, quæ intra retinentur; et distincte legere de codice, audiente populo Dei: et ab hinc in antea habeas potestatem imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos, et ut deinceps possis digne accendere luminaria Ecclesiæ, et ante Evangelium portare. Præstante Domino nostro Jesu Christo: Qui vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Deinde Pontifex adhuc cum mitra sedens benedicit illi, dicens:

Benedictio Dei omnipotentis Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti, descendat super te, et maneat semper. **R.** Amen.

Quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Exsecutionis Subdiaconatus, et minorum Ordinum, ac privilegii clericalis restitutio fit similiter per omnia, prout supra, usque ad manus impositionem, ad quam Pontifex cum mitra sedens, dicit:

In nomine Domini. Ego, licet peccator, tamen Episcopus, per hanc manus impositionem restituo tibi dilectissimo filio privilegium clericale, et executionem Ordinum et graduum Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus, et Subdiaconatus, quibus fueras juste privatus, et ab eis depositus, ut amodo digne possis custodire ostia domus Domini cum omnibus, quæ intra retinentur; et distincte legere de codice, audiente populo Dei; et ab hinc in antea habeas potestatem imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos; et possis digne accendere luminaria Ecclesiæ, et ante Evangelium portare; ac legere Prophetias, Epistolas ad Missas, et ministrare Diacono, ac Presbytero, vel Episcopo. Præstante eodem Domino nostro Jesu Christo: Qui vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Tum benedicit ei, ut supra; quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Exsecutionis vero Diaconatus, Subdiaconatus, et minorum Ordinum, ac privilegii clericalis restitutio fit similiter per omnia, prout supra, usque ad manus impositionem, ad quam Pontifex sedens cum mitra dicit:

In nomine Domini. Ego, licet peccator, tamen Episcopus, per hanc manus impositionem restituo tibi dilectissimo filio privilegium clericale, et executionem Ordinum et graduum Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus, Subdiaconatus, et Diaconatus, quibus fueras juste privatus, et ab eis depositus, ut amodo possis digne custodire ostia domus Domini, cum omnibus, quæ intra retinentur; et distincte legere de codice, audiente populo Dei; et habeas potestatem imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos; et possis digne accendere luminaria Ecclesiæ, et ante Evangelium portare; ac legere Prophetias, et Epistolas, ac Lectionem Evangelicam ad Missas, et in eis ministrare Presbytero, vel Episcopo, et fundere aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi. Præstante eodem Domino nostro Jesu Christo: Qui vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum.

R. Amen.

Tum benedicit ei, ut supra; quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Exsecutionis autem Presbyteratus, Diaconatus, Subdiaconatus, et minorum Ordinum, et privilegii clericalis restitutio fit similiter, prout supra, usque ad manus impositionem, in qua Pontifex cum mitra sedens dicit:

In nomine Domini. Ego, quamvis peccator, tamen Episcopus, per hanc manus impositionem restituo tibi dilectissimo filio privilegium clericale, et executionem Ordinum et graduum Ostiariatus,

Lectorátus, Exorcistátus, Acolythátus, Subdiaconátus, Diaconátus, et Presbyterátus, quibus fúeras juste depósitus et privátus; ut ámodo possis digne custodire óstia domus Dómini cum ómnibus, quæ intra retinéntur; et distincte légere de códice, audiénte pópulo Dei; et abhinc in ántea hábeas potestátem imponéndi manus super ener-gúmenos, sive baptizátos, sive Catechúmenos; et possis digne ac-céndere luminária Ecclésiæ, et ante Evangélium portáre; ac légere Prophetias, et Epístolas, ac Lectiónem Evangélicam ad Missas, et in eis ministráre Diácono, Presbýtero, et Episcopo, et fúndere aquam in Eucharístiam Sanguinis Christi; ac Missas celebráre pro vivis, ac defúctis, acceptábiles quoque Hóstias offerre Deo, et ministérium Presbyterále devóte perficere. Præstánte eódem Dó-mino nostro Jesu Christo: Qui vivit et regnat Deus, in sæcula sæculórum. **R. Amen.**

Tum benedicit ei, ut supra; quo facto, ille osculatur manum dexteram Pontificis, surgensque discedit.

Nunc degradationem subijcimus.

SI Clericus secundum primam formam sententialiter depositus, incorrigibilis appareat, debet excommunicari. Et si postmodum in profundum malorum veniens contempserit, tunc, ut cum Ecclesia non habeat ultra quid faciat, Pontifex debet illum degradare, et curiæ sæculari relinquere, quæ degradatio fit hoc modo:

DEGRADATIONIS FORMA.

Degradandus, indumentis sacerdotalibus, si Sacerdos sit, indutus, vel diaconalibus, si sit Diaconus; et sic de reliquis Ordinibus et indumentis, offertur Pontifici. Pontifex vero quasi exsequendo sententiam depositionis in illum dudum prolatam, præsenté iudice sæculari, cui degradandus debet relinqui, publice abradit cum vitro vel cultello vel alio hujusmodi, leviter sine sanguinis effusione, loca manuum illius quæ in collatione Ordinum inuncta fuerunt, et etiam tonsuram, si velit. Et consequenter seriatim, et sigillatim detrahit illi omnia insignia, sive sacra ornamenta, quæ in Ordinum susceptione recepit, et demum exiit illum habitu clericali, et induit laicali, dicens publice iudici sæculari præsentí, ut illum propter scelera sua sic depositum, degradatum, exspoliatum, et exauctoratum in suum, si velit, fórum recipiat.

Et est notandum, quod in hac executione sententiæ non est necessaria Coëpiscoporum præsentia, nec etiam refert, sive in Ecclesia fiat, sive extra in platea, sive Pontifex degradans indutus sit Pontificalibus ornamentis, sive non; et talis degradatio, solemnitas depositio vocatur, proprie tamen loquendo, quis a dignitatibus, et honoribus deponitur, sed ab Ordinibus degradatur; et post talem degradationem, iuste et rite factam, solus Romanus Pontifex cum tali dispensat. Episcopus tamen ante ipsam insignium detractionem, et etiam post sententiæ depositionis prolationem dispensare, et restituere solo verbo potest, sicut et verbaliter depositus fuit, ut præmissum est.

Sed si, priusquam sæcularis iudex in illum animadverterit, talis depositio, et degradatio injusta, vel nulla inveniatur, tunc non solum verbo, sed etiam facto secundum ea, quæ præmissa sunt, dispensatio, et restitutio fiat, et insignia sibi detracta seriatim, sigillatim, et solemniter ei coram altari restituantur. Et, si sit Episcopus, recuperabit orarium, baculum, anulum, sandalia, mitram, et

alia insignia Pontificalia; si Presbyter, orarium et planetam; si Diaconus, orarium, et dalmaticam; si Subdiaconus, tunicellam, et manipulum. Et reliqui gradus in restitutione sua recuperant ea, quæ, cum ordinarentur, receperunt. Poterit tamen (quod convenientius videtur) ad aliorum terrorem actualis degradatio sic fieri:

In primis in publico extra Ecclesiam paratur aliquis eminens congruentis spatii locus, pro degradatione faciendâ; supra quem ordinatur una credentia simplici tobalea cooperta, supra quam ponuntur ampulla vini, ampulla aquæ, calix cum patena, et hostia; unum vas vini, unum vas aquæ; liber Evangeliorum, liber Epistolarum; bacile cum buccali, et mantili; unum candelabrum cum candela exstincta; liber Exorcismorum; liber Lectionum; claves; Antiphonarium; forcipes, cultellus, aut vitrum: paramenta pro degradando, videlicet, si degradandus sit Archiepiscopus, ordinentur super dictam credentiam superpellicem; sandalia, cum caligis; amictus; alba; cingulum; manipulus; tunicella; stola; dalmatica; chirothecæ; alia stola; planeta; mitra; annulus pontificalis; pallium; baculus pastoralis; et aliqua vestis habitus sæcularis. Si vero degradandus non sit Archiepiscopus, sed Episcopus tantum, omisso pallio, ponuntur super credentiam omnia alia prædicta. Si vero Presbyter tantum, omissis pallio et aliis pontificalibus paramentis prædictis, ponuntur ibidem omnia alia prædicta. Idem in aliis Ordinibus, etiam in ordinatione credentiæ observatur. Item paratur in dicto loco faldistorium pro Pontifice degradatore, sedilia pro Officialibus. Vocantur, et ibidem adsint ministri Pontificis; iudex sæcularis, cui degradatus committatur; notarius, qui processum degradationis legit (si opus erit, vel Pontifici placeat) et barbitonsor.

Hora congruenti ducitur degradandus, sive sit Archiepiscopus, sive quicumque alius, quotidiano suo habitu indutus, super dictum locum ad hoc præparatum; ubi cum fuerit, solvitur, et liber ibidem manet. Tum a Clericis induitur omnibus paramentis sui Ordinis, ut præmittitur supra credentiam Ordine suo positus; incipiendo a superpelliceo, et continuando usque ad ultimum paramentum sui Ordinis. Quo sic induto, Pontifex degradator indutus amictu, alba, cingulo, stola, et pluviali rubeis, ac mitra simplici, baculum pastorem in sinistra tenens, ascendit ad locum prædictum, et ibidem sedet in faldistorio, in convenienti loco sibi parato, versus ad populum, astante sibi iudice sæculari. Tum degradandus, sive Archiepiscopus fuerit, sive alius, omnibus sui Ordinis vestibus sacris indutus, et singulis ornamentis ornatus, habens in manibus ornamentum ad Ordinem suum spectans, ac si deberet in suo officio ministrare, adducitur ante Pontificem, coram quo genuflectit. Tum Pontifex, ut supra sedens, populo in vulgari notificat degradationis hujusmodi causam; deinde contra degradandum sententiam fert in hæc verba, si sit Sacerdos, aut Diaconus, aut Subdiaconus, vel Clericus, et prius hujusmodi sententia lata non sit.

IN nómine Pa-tris, et Fi-lii, et Spíritus sancti. Amen. Quia nos N., Dei et Apostólicæ Sedis grátia Episcopus N. per viam accusatiónis vel denunciatiónis, aut inquisitiónis cognoscéntes de crimine N. contra N. Presbýterum, vel Diáconum, vel Subdiáconum, seu Cléricum propter ipsius confessiōnem, vel legítimas probatiōnes, evidénter invénimus eum ipsum crimen commisísse, quod cum non solum grande, sed étiam damnábile, et damnósum sit, et ádeo enórme quod exínde non tantum divína majéstas offénsa, sed et unívérsa civitas commóta est, et ob hoc indignus officio, et beneficio ecclesiástico sit rédditus, idcirco nos auctorité Dei omnipo-

téntis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti, et nostra, ipsum omni hujusmodi officio, et beneficio ecclesiástico sententialiter perpétuo privamus in his scriptis, ipsumque ab illis verbo depónimus, et pronuntiamus realiter et actualiter secundum traditionem Cánonom deponendum, et degradandum.

Qua sententia sic, ut præfertur, lata, Pontifex degradator aufert ab illo singula ornamenta sibi juxta Ordinem suum tradita, inchoando ab ultimo ornamento, et descendendo gradatim, continuans usque ad primum, quod in prima Tonsura sibi datum fuit, hoc Ordine:

DEGRADATIO AB ORDINE PONTIFICALI.

Si degradandus sit Archiepiscopus, Pontifex degradator aufert ab eo pallium, sic dicendo:

Prærogativa pontificalis dignitatis, quæ in pallio designatur, te exuimus, quia male usus es ea.

Deinde, vel si degradandus sit Episcopus tantum, Pontifex degradator amovet ei mitram, dicendo:

Mitra, pontificalis dignitatis videlicet ornatum, quia eam male præsidendo fœdisti, tuum caput denudamus.

Deinde unus ex ministris tradit degradando librum Evangeliorum, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens:

Redde Evangelium; quia prædicandi officio, quo sprete Dei gratia te indignum fecisti, te juste privamus.

Deinde Pontifex degradator amovet anulum de digito degradandi, sic dicens:

Anulum, fidei scilicet signaculum, tibi digne subtrahimus, quia ipsam sponsam Dei Ecclesiam temere violasti.

Tum unus ex ministris tradit degradando in manus baculum Pastorem, quem mox Pontifex degradator tollit de manibus degradandi, dicens:

Auferimus a te baculum pastorem, ut inde correctionis officium, quod turbasti, non valeas exercere.

Deinde extractis sibi per ministros chirothecis, Pontifex degradator abradit degradando pollices et manus leviter cum cultello, aut vitro dicens:

Sic spiritalis benedictionis, et delibutionis mysticæ gratia, quantum in nobis est, te privamus, ut sacrificandi et benedicendi perdas officium, et effectum.

Post hæc Pontifex cum eodem cultello aut vitro abradit leviter caput degradandi, dicens:

Consecrationem, et benedictionem, atque unctionem tibi traditam radendo delémus, et te ab ordine pontificali, quo inhabilis es redditus, abdicamus.

Tum degradando per ministros extrahuntur sandalia.

DEGRADATIO AB ORDINE PRESBYTERATUS.

Ministri tradunt in manus degradandi Calicem cum vino, et aqua, ac Patena, et Hostia, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens:

Amovemus a te, quin potius amotam esse ostendimus, potestatem offerendi Deo sacrificium, Missamque celebrandi tam pro vivis, quam pro defunctis.

Deinde Pontifex degradator abradit leviter cum cultello vel vitro, pollices et indices utriusque manus degradandi, dicens:

Potestatem sacrificandi, consecrandi, et benedicendi, quam in unctione manuum et pollicum recepisti, tibi tollimus hac rasura.

Quo dicto, Pontifex degradator accipit casulam sive planetam per posteriorem partem caputii, et degradandum exiit, dicens:

Veste sacerdotali caritatem signante te merito exspoliamus, quia ipsam, et omnem innocentiam exuisti.

Tum Pontifex degradator aufert a degradando stolam, dicens:

Signum Domini per hanc stolam turpiter abjecisti, ideoque ipsam a te amovemus, quem inhabilem reddimus ad omne sacerdotale officium exercendum.

DEGRADATIO AB ORDINE DIACONATUS.

Ministri tradunt degradando in manus librum Evangeliorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus ejus, dicens:

Amovemus a te potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, quia id non competit, nisi dignis.

Tum Pontifex degradator exiit degradandum dalmatica, dicens:

Levitico ordine te privamus, quia tuum in eo ministerium non implevisti.

Deinde Pontifex degradator amovet degradando stolam de humeris, proiciens eam post tergum, dicens:

Stolam candidam, quam accéperas immaculatam in conspectu Domini perferendam, quia non sic cognito mysterio, exemplum conversationis tuæ fidelibus præbueris, ut plebs dicata Christi nomine posset exinde imitationem acquirere, juste a te amovemus, omne Diaconatus officium tibi prohibentes.

DEGRADATIO AB ORDINE SUBDIACONATUS.

Ministri tradunt in manus degradandi librum Epistolarum, quem Pontifex degradator de manibus illius accipit, dicens:

Auferimus tibi potestatem legendi Epistolam in Ecclesia Dei, quia hoc ministerio indignus es redditus.

Tum Pontifex degradator exiit degradandum tunicella, dicens:

Túnica subdiaconáli te exúimus, cujus cor et corpus, timor Dómini castus et sanctus in ætérnum pérmanens, non constringit.

Deinde Pontifex degradator accipit a degradando manipulum, dicens:

Depóne manipulum; quia per fructus bonórum óperum, quos designat, non expugnásti spirituáles insidias inimíci.

Tum Pontifex tangens amictum degradandi, dicit:

Quia vocem tuam non castigásti, ideo amictum a te auférimus.

Post hæc unus ex ministris tradit in manus degradandi urceolos cum vino, et aqua, ac bacile cum manutergio, ac Calicem vacuum cum patena. Tum Archidiaconus tollit de manu degradandi urceolos cum vino, et aqua, ac bacile cum buccali, et manutergio. Pontifex vero Calicem vacuum, et patenam tollit, dicens:

Potestátem introëúndi sacrárium, tangéndi pallas, vasa, et ália induménta sacra, omnéque Subdiaconátus ministérium exercéndi, a te amovémus.

Deinde ministri exuunt degradandum cingulum, albam, et amictum.

DEGRADATIO AB ORDINE ACOLYTHATUS.

Unus ex ministris tradit in manus degradandi urceolum vacuum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

Immúnde, vinum et aquam ad Eucharístiam de cétero non ministres.

Tum unus ministrorum tradit in manus degradandi candelabrum cum cereo extincto, quod Pontifex degradator accipit de manibus illius, dicens:

Dimítte perferéndi visibile lumen officium, quia præbére spirituále móribus neglexísti, atque univérsum Acolythátus officium hic depóne.

DEGRADATIO AB ORDINE EXORCISTATUS.

Unus ex ministris tradit degradando in manus librum Exorcismorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

Privámus te potestáte imponéndi manum super energúmenos, et dáemones de obséssis corpóribus expelléndi, omni tibi Exorcistátus officio interdícto.

DEGRADATIO AB ORDINE LECTORATUS.

Unus ministrorum tradit degradando in manus librum Lectionum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

IN Ecclésia Dei non legas ultérius, aut cantes; nec panes aut fructus novos ullátenuis benedícas, quia tuum officium non implevísti fidéliter et devóte.

DEGRADATIO AB ORDINE OSTIARIATUS.

Unus ex ministris tradit degradando in manus claves Ecclesiæ, quas Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens:

Quia in clávis errásti, claves dimítte; et quia óstia cordis tui male dáemónibus obserásti, amovémus a te officium Ostiárii; ut non percútias cýmbalum; non apérias Ecclésiám, non sacrárium, non librum ámplius prædicánti.

DEGRADATIO A PRIMA TONSURA.

Pontifex degradator extrahit degradando superpellicem, dicens:

Auctoritáte Dei omnipoténtis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti, ac nostra, tibi auférimus hábitum clericálem, et nudámus te religiónis ornátu, ac depónimus, degradámus, spoliámus, et exúimus te omni Ordine, beneficio, et privilégio clericáli; et velut clericális professiónis indígnum, redígimus te in servitútem, et ignomíniam hábitus sæcularis, ac status.

Tum Pontifex degradator cum forficibus tondere incipit, et per barbitonsorem ibidem præsentem totaliter tonderi facit caput degradandi, dicens:

Te velut ingrátum filium a sorte Dómini, ad quam vocátus fúeras, abjícimus, et corónam tui cápitis, regále quidem signum Sacerdotii, de tuo cápite amovémus, propter tui regimínis pravitatém.

Tum ministri Pontificis exuunt degradatum veste, et habitu clericali, et ipsum induunt habitum sæcularem. Quo facto, si fuerit talis casus, quo degradatus tradi debeat Curie sæculari, Pontifex degradator degradatum amplius non tangit, sed in hunc modum contra ipsum pronuntiat, dicens:

Pronuntiamus, ut hunc exútum omni Ordine ac privilégio clericáli, Cúria sæcularis in suum forum recipiat degradátum.

Tum Pontifex degradator efficaciter, et ex corde, et omni instantia, pro miserrimo illo derelicto intercedit apud judicem sæcularem, ut citra mortis periculum, vel mutilationis, contra degradatum sententiam moderetur, dicens:

Dómine iudex, rogámus vos cum omni afféctu, quo póssumus, ut amore Dei, pietátis et misericórdiæ intúitu, et nostrórum intervéntu precáminum, miserrimo huic nullum mortis vel mutilatiónis periculum inferátis.

Quo facto, ministri Curie sæcularis degradatum sub sua custodia recipiunt, et discedunt.

ORDO EXCOMMUNICANDI ET ABSOLVENDI.

Notandum quod triplex est excommunicatio, videlicet, minor, major, et anathema. Minor excommunicatio contrahitur per solam participationem cum excommunicato, et a tali potest simplex Sacerdos absolvere absque juratoria cautione; taliter autem excommunicatus confiteatur proprio Sacerdoti, dicens:

Confiteor Deo, et tibi **N.** quod sum excommunicatus, quia participavi tali excommunicato in oratione, vel locutione, vel bibendo, vel comedendo cum eo.

Sacerdos vero absolvens eam, dicit hujusmodi verba:

Auctoritate Dei omnipotentis, et mihi concessa, absolvo te a vinculo hujus excommunicationis, quam confessus es, et a quolibet alia simili (si qua teneris), in quantum possum et debeo; ac restituo te ecclesiasticis Sacramentis. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. **R.** Amen.

Major vero excommunicatio, quam Pontifex per sententiam scriptam legendo promulgat, hoc modo profertur:

Cum ego **N.** talem primo, secundo, tertio, et quarto, ad malitiam convincendam, legitime monuerim, ut tale quid faciat, vel non faciat, ipse vero mandatum hujusmodi contempserit adimplere; quia nihil videretur obedientia prodesse humilibus, si contemptus contumacibus non obesset: idcirco auctoritate Dei omnipotentis Patris, et Filii, et Spiritus sancti, et beatorum Apostolorum Petri et Pauli, et omnium Sanctorum, exigente ipsius contumacia, ipsum excommunico in his scriptis, et tamdiu ipsum vitandum denuntio, donec adimplerit, quod mandatur; ut spiritus ejus in die iudicii salvus fiat.

Circa absolutionem vero ab hac majori excommunicatione, sive a Canone, sive ab homine prolata, tria sunt specialiter attendenda. Primum est, ut ex-

communicatus juret ante omnia parere mandatis Ecclesiae, et ipsius absolventis, super eo propter quod excommunicationis vinculo est ligatus; et si propter manifestam offensam excommunicatus sit, quod ante omnia satisfaciat competenter.

Secundum est, ut reconcilietur, quod fieri debet hoc modo. Excommunicatus namque (ubi sic fieri solitum est) exutus usque ad camisiam ante fores Ecclesiae, coram Pontifice ipsum absolvere volente, qui indutus amictum, stolam, pluviale violaceum, et mitram simplicem, sedet super faldistorium ante principalem portam Ecclesiae sibi paratum, genuflexus detecto capite humiliter absolutionem petit. Pontifex vero primum accipit ab eo juramentum de parendo mandatis Ecclesiae; deinde accepta in dextra manu virga, dicit Psalmum:

Ps. 50. Miserere mei Deus. pag. 64.

Ps. 66. Deus misereatur nostri. pag. 213.

Et in quolibet Versu Pontifex cum virga leviter inter scapulas verberat absolvendum. Finitis Psalmis, deposita mitra, surgit Pontifex, et dicit:

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Pater noster. reliqua secreto.

Deinde dicit:

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvum fac servum tuum (vel ancillam tuam) Domine.

R. Deus meus sperantem in te.

V. Nihil proficiat inimicus in eo (vel in ea).

R. Et filius iniquitatis non nocet ei.

V. Esto ei Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, cui proprium est misereri semper, et parcere, suscipe deprecationem nostram, et hunc famulum tuum (vel famulam tuam) quem (vel quam) excommunicationis catena constringit, miseratio tuae pietatis clementer absolvat. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Præsta, quæsumus Domine, huic famulo tuo (vel huic famulae tuae) dignum poenitentiae fructum, ut Ecclesiae tuae sanctae, a cujus integritate deviaverat peccando, admissorum veniam consequendo, reddatur innocuus (vel innocua). Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deinde sedet Pontifex et accepta mitra, dicit:

Auctoritate Dei omnipotentis, et beatorum Apostolorum Petri et Pauli, atque Ecclesiae suae sanctae, et ea qua fungor, absolvo te a vinculo talis excommunicationis, qua ex tali causa ligatus (vel ligata) eras. In nomine Pa-**x** tris, et Fi-**x** lii, et Spiritus **x** sancti. **R.** Amen.

Deinde surgit Pontifex cum mitra, et apprehendens absolutum per dexteram manum, introducit eum in Ecclesiam, dicens:

Reduco te in gremium sanctae matris Ecclesiae, et ad consortium et communionem totius Christianitatis, a quibus fueras per excommunicationis sententiam eliminatus (vel eliminata): et restituo te participationi ecclesiasticorum Sacramentorum. In nomine Pa-**x** tris, et Fi-**x** lii, et Spiritus **x** sancti.

R. Amen.

Tertium est, quod absoluto fieri debent iusta et rationabilia praecpta. Circa quod considerandum est, utrum ipse fuerit ligatus a Canone, vel ab homine. Si a Canone, satisfacto ei, quem laesit, injungendum est sibi, ne ulterius contra illum Canonem faciat. Quandoque tamen cogendus est de jure sufficienter super hoc cavere. Si vero excommunicatus auctoritate Apostolica habeat temporale impedimentum, quominus ad Sedem Apostolicam accedere possit, et propterea ab Ordinario absolvatur; tunc injungendum est absoluto, ut statim, impedimento cessante, debeat se Summo Pontifici praesentare, vel ejus Legato, mandatum illius super hoc impleturus; quod tamen in pueris, et mulieribus, et similibus non servatur, qui sicut perpetuum habent impedimentum, perpetuo excusantur. Si vero aliquis ligatus est ab homine, et tunc aut offensa ejus est manifesta, tunc satisfacere debet, priusquam absolvatur; aut est dubia, et tunc, si post absolutionem apparuerit, ipsum injuste fuisse ligatum, nihil omnino praecipuum est ei. Si vero apparuerit, ipsum juste fuisse ligatum, praecipuum est ei, quod satisfaciatur competenter.

Quando vero anathema, id est, sollemnis excommunicatio pro gravioribus culpis fieri debet, Pontifex paratus amictu, stola, pluviali violaceo, et mitra simplici, assistentibus sibi duodecim Presbyteris superpelliceis indutis, et tam ipso, quam Presbyteris candelas ardentis in manibus tenentibus, sedet super faldistorium ante altare majus, aut alio loco publico, ubi magis sibi placebit, et ibi pronuntiat, et profert anathema, hoc modo:

Quia **N.** diabolo suadente, christianam promissionem, quam in Baptismo professus est, per apostasiam postponens, Ecclesiam Dei devastare, ecclesiastica bona diripere ac pauperes Christi violenter opprimere non veretur; idcirco solliciti, ne per negligentiam pastoralem pereat, pro quo in tremendo iudicio, ante Principem Pastorum Dominum nostrum Jesum Christum rationem reddere compellamur, juxta quod Dominus ipse terribiliter comminatur dicens: Si non annuntiaveris iniquo iniquitatem suam, sanguinem ejus de manu tua requiram, monuimus eum canonicè, primo, secundo, tertio, et etiam quarto, ad ejus malitiam convincendam, ipsum ad emendationem, satisfactionem, et poenitentiam invitantes, et paterno affectu corripientes. Ipse vero, proh dolor! monita salutaria sper-

nens, Ecclesiae Dei quam laesit, superbiae spiritu inflatus, satisfacere dedignatur. Sane praecptis Dominicis atque Apostolicis informamur, quid de hujusmodi praevicatoribus agere nos oporteat. Ait enim Dominus: Si manus tua vel pes tuus scandalizat te, absconde eum, et projice abs te. Et Apostolus inquit: Auferte malum ex vobis. Et iterum: Si is qui frater nominatur, est fornicator, aut avarus, aut idolis serviens, aut maledicus, aut ebriosus, aut rapax, cum ejusmodi nec cibum sumere. Et Joannes praeceteris dilectus Christi discipulus, talem nefarium hominem salutare prohibet, dicens: Nolite recipere eum in domum nec AVE ei dixeritis. Qui enim dicit illi AVE, communicat operibus ejus malignis. Dominica itaque atque Apostolica praecpta adimplentes, membrum putridum et insanabile, quod medicinam non recipit, ferro excommunicationis ab Ecclesiae corpore abscondamus, ne tam pestifero morbo reliqua corporis membra, veluti veneno inficiantur. Igitur quia monita nostra, crebrasque exhortationes contempsit, quia tertio secundum Dominicum praecptum vocatus ad emendationem, et poenitentiam venire despexit, quia culpam suam nec cogitavit, nec confessus est, nec missa legatione excusationem aliquam praetendit, nec veniam postulavit, sed diabolo cor ejus indurante, in incerta malitia perseverat, juxta quod Apostolus dicit: Secundum duritiam suam, et cor impoenitens thesaurizat sibi iram in die irae: idcirco eum cum universis complicitibus, fautoribusque suis, iudicio Dei omnipotentis Patris, et Filii, et Spiritus sancti, et beati Petri principis Apostolorum, et omnium Sanctorum, necnon et mediocritatis nostrae auctoritate, et potestate ligandi et solvendi in caelo et in terra nobis divinitus collata, a pretiosi Corporis et Sanguinis Domini perceptione, et a societate omnium Christianorum separamus, et a liminibus sanctae matris Ecclesiae in caelo et in terra excludimus, et excommunicatum et anathematizatum esse decernimus; et damnatum cum diabolo, et angelis ejus, et omnibus reprobis in ignem aeternum judicamus; donec a diaboli laqueis resipiscat, et ad emendationem, et poenitentiam redeat, et Ecclesiae Dei, quam laesit, satisfaciat, tradentes eum satanae in interitum carnis, ut spiritus ejus salvus fiat in die iudicii.

Et omnes respondent: **Fiat. Fiat. Fiat.**

Quo facto, tam Pontifex, quam Sacerdotes debent projicere in terram candelas ardentis, quas in manibus tenebant. Deinde Epistola Presbyteris per Parochias, et etiam vicinis Episcopis mittatur, continens nomen excommunicati, et excommunicationis causam, ne quis per ignorantiam ulterius illi communicet, et ut excommunicationis occasio omnibus auferatur.

Si vero anathematizatus poenitentia ductus, veniam postulare voluerit, et emendationem promittere, Pontifex qui eum excommunicavit, paratus ut supra, ante januas Ecclesiae venit, sedens ibidem in faldistorio sibi parato, et duodecim Pres-

byteri superpelliceis induti eum hinc inde circumstare debent. Adsint etiam illi, quibus injuria vel damnum est illatum, et ibidem secundum leges divinas omne damnum commissum emendetur. Tum anathematizatus genuflectit coram Pontifice, quem interrogat Pontifex, si poenitentiam, prout Canones præcipiunt pro perpetratis sceleribus, suscipere velit? Ille tunc genuflexus veniam postulat, culpam confitetur, poenitentiam implorat, et de futuris cautelam spondet. Tunc Pontifex sedens cum mitra, dicit cum ministris septem Psalmos Poenitentiales, (quos require supra pag. 63—66) Pontifice quandoque illum leviter inter scapulas verberante: finitis Psalmis, Pontifex, deposita mitra, surgit, et dicit:

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Pater noster. reliqua secreto. Deinde dicit:

V. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvum fac servum tuum (vel ancillam tuam) Dómine.

R. Deus meus sperántem in te.

V. Nihil proficiat inimicus in eo (vel in ea).

R. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.

V. Esto ei Dómine turris fortitúdinis.

R. A fácie inimici.

V. Dómine exáudi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Deus, cui próprium est miseréri semper, et párcere, súscipe deprecatióem nostram, et hunc fámulum tuum (vel fámulam tuam) quem (vel quam) excommunicatiónis caténa constríngit, miserátio tuæ pietátis cleméter absólvat. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Præsta, quæsumus Dómine, huic fámulo tuo (vel fámulæ tuæ) dignum poenitentiae fructum, ut Ecclesiæ tuæ sanctæ, a cujus integritate deviáverat peccádo, admissórum véniam consequéndo reddátur innóxius (vel innóxia). Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde sedet Pontifex, et accepta mitra, dicit:

Auctoritáte Dei omnipoténtis, et beatórum Apostolórum Petri et Pauli, atque Ecclesiæ suæ sanctæ, et ea qua fungor, absólvo te a vínculo talis excommunicatiónis, qua ex tali causa ligátus (vel ligáta) eras. In nómine Pa-**tris**, et Fí-**lii**, et Spíritus **sancti**. **R.** Amen.

Tum surgit cum mitra Pontifex, et apprehendens absolutum per dexteram manum, introducit eum in Ecclesiam usque ante gradus majoris altaris, interim dicens:

Redúco te in grémium sanctæ matris Ecclesiæ, et ad consórtium et communióem totius Christianitátis, a quibus fúeras per excommunicatiónis senténtiam eliminátus (vel elimináta); et restítuo te participatióni ecclesiasticórum Sacramentórum. In nómine Pa-**tris**, et Fí-**lii**, et Spíritus **sancti**. **R.** Amen.

Quo dicto, et cum ante gradus majoris altaris pervenerint, ille ibidem in inferiori gradu altaris genuflectit. Pontifex vero ascendit ad altare, ubi stans versus ad introductum, deposita mitra, absolute dicit:

Orémus.

Majestátem tuam, quæsumus, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, qui non mortem peccatórum, sed poenitentiam semper inquíris, réspice flentem fámulum tuum, atténde prostrátum, ejúsque planctum in gáudium tua miseratióne convérte; scinde delictórum saccum, et índue eum lætítia salutári; ut post longam peregrinatiónis famem, de sanctis Altáribus satiétur, ingressúsque cubículum Regis in ipsíus aula benedicat nomen glóriæ tuæ semper. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Deus miséricors, Deus clemens, qui secúndum multitudinem miseratiónum tuárum peccáta poeniténtium deles, et præteritórum criminum culpas vénia tuæ miseratiónis evácuas, réspice propítius super hunc fámulum tuum, et remissióem sibi ómnium peccatórum suórum tota cordis devotióne poscéntem, deprecátus exáudi; rénova in eo, piússime Pater, quicquid terréna fragilitáte corruptum, seu diabólica fraude violátum est, et unitáti córporis Ecclesiæ membrum perfécta remissióem restítue. Miserére Dómine gemítuum, miserére lacrimárum ejus, et non habéntem fidúciam, nisi in misericórdia tua, ad tuæ Sacraméntum reconciliatiónis ad-mitte. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde Pontifex producit signum crucis super introductum, qui surgit, et discedit.

**ORDO AD RECONCILIANDUM
APOSTATAM, SCHISMATICUM VEL HÆRETICUM.**

Pontifex apostatam, schismaticum, vel hæreticum reconciliare volens, paratus amictu, stola, pluviali albo, et mitra simplici, sedet super faldistorium ante fores Ecclesiæ sibi paratum, coram quo genuflectit reconciliandus, quem interrogat Pontifex de fide, dicens:

Credis duodecim Articulos Fidei?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cœli, et terræ?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis et in Jesum Christum Filium ejus unicum Dñm nostrum?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis quod conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Mariâ Virgine?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis quod passus est sub Põntio Pilato, crucifixus, mortuus, et sepultus?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis quod descendit ad inferos?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis quod tertia die resurrexit a mortuis?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis, quod ascendit ad cœlos, et sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis quod venturus est judicare vivos, et mortuos?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis in Spiritum sanctum?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis remissionem omnium peccatorum?

Ille respondet: Credo.

Pontifex interrogat: Credis carnis resurrectionem et vitam æternam?

Ille respondet: Credo.

Deinde Pontifex surgit cum mitra, et super illum genuflexum dicit absolute, incipiens:

Exorcizo te, immunde spiritus, per Deum Patrem omnipotentem, et per Jesum Christum Filium ejus, et per Spiritum sanctum, ut recedas ab hoc famulo Dei, quem Deus et Dominus noster ab erroribus et perceptionibus tuis liberare, et ad sanctam matrem Ecclesiam Catholicam atque Apostolicam revocare dignatur. Ipse tibi imperet, maledicte ac damnate, qui pro salute hominum passus, mortuus, et sepultus est, te atque omnes vires tuas superavit, ac resurgens cœlos ascendit, inde venturus judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem.

Tunc signat illum cum pollice dexteræ manus in fronte signo crucis, dicens:

Accipe signum crucis Christi, atque Christianitatis, quod prius acceptum non custodivisti, sed male decēptus abnegasti.

Deinde surgit ille, et Pontifex retenta mitra, sinistra sua illum apprehendit per manum dexteram, dicens:

Ingredere in Ecclesiam Dei, a qua incaute aberrasti; ac evasisse te laqueos mortis agnosce; horrēce idola; respue omnem pravitatem, sive superstitionem hæreticam, vel gentilem, aut judaicam. Cole Deum Patrem omnipotentem, et Jesum Christum Filium ejus, et Spiritum sanctum, unum, vivum, et verum Deum, sanctam, et individuam Trinitatem.

Tum introducit illum in Ecclesiam per manum, ut eum apprehendit, usque ad altare majus, coram quo in infimo gradu ille genuflectit. Pontifex verò ascendit ad medium altaris, ubi deposita mitra, stans versus ad illum, dicit absolute:

Omnipotens sempiternæ Deus, hanc ovem tuam de faucibus lupi tua virtute substractam, paternæ recipe pietate, et gregi tuo reforma pia benignitate; ne de familiæ tuæ damno inimicus exsultet, sed de conversione et liberatione ejus, Ecclesia tua ut pia mater de filio reperto gratuletur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Deus, qui hominem ad imaginem tuam conditum misericorditer reparas, quem mirabiliter creasti; respice propitius super hunc famulum tuum, ut quod hujus ignorantie cecitate, hostili et dia-

bólica fraude surréptum est, indulgéntia tuæ pietátis ignóscat, et absólvat; et altáribus sacris, recépta veritátis tuæ communióne, reddátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde sedet ibidem Pontifex super faldistorio, et accepta mitra, interrogat illum iterum de Fide Catholica, dicens:

Credis in Deum Patrem omnipoténtem, creatórem cœli et terræ?

Respondet ille: **Credo.**

Interrogatio: **Credis et in Jesum Christum ejus Fílium únicum, Dóminum nostrum, natum, et passum?**

Respondet: **Credo.**

Interrogatio: **Credis in Spíritum sanctum, sanctam Ecclesiám Cathólicam, Sanctórum communióne, remissionem peccatórum, carnis resurrectionem, et vitam ætérnam post mortem?**

Respondet: **Credo.**

Postea interrogat Pontifex: **Homo, abrenúntias sátanæ, et ángelis ejus?**

Respondet: **Abrenúntio.**

Interrogatio: **Abrenúntias étiam omni sectæ gentilitátis, vel hæreticæ pravitátis, sive judáicæ superstitionís?**

Respondet: **Abrenúntio.**

Interrogatio: **Vis esse, et vívere in unitáte sanctæ Fidei Cathólicæ?**

Respondet: **Volo.**

Tunc, deposita mitra, surgit Pontifex, et reconciliatus accedit ad pedes ejus, coram eo genuflectens. Pontifex vero imponit manum dexteram super caput illius, dicens:

Orémus.

Dómine Deus omnipotens, Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui dignátus es hunc fámulum tuum ab errore gentilitátis, **vel** mendáció hæreticæ pravitátis, **sive** judáicæ superstitionís cleménter erúere, et ad Ecclesiám tuam sanctam revocáre; tu Dómine emítte in eum Spíritum sanctum Paráclitum de cœlis. **R.** Amen.

Spíritum sapiéntiæ et intelléctus. **R.** Amen.

Spíritum consilii et fortitúdinis. **R.** Amen.

Spíritum sciéntiæ et pietátis. **R.** Amen.

Adimple eum lúmine splendóris tui, et in nómine ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi signétur signo cru ✠ cis in vitam ætérnam. **R.** Amen.

Post hæc, si reconciliatus sit is qui præcipuus et notabilis fautor schismatis exstitit, genufexus, ut supra, facit publice professionem, et abjurationem, Pontifice cum mitra in faldistorio ante altare sedente, dicens:

Ego **N.** compérto divisiónis láqueo quo tenébar, diútina mecum deliberatióne pertráctans, prona et spontánea voluntáte ad unitátem Sedis Apostólicæ, divína grátia duce, revérsus sum: ne vero non pura mente, seu simuláta revérsus existimer, spondeo sub

órdinis mei casu, et anathématis obligatióne, atque promitto tibi, **tali** Episcopo, et per te sancto Petro Apostolórum príncipi, atque sanctíssimo in Christo Patri, et Dómino nostro, Dómino **N.** Papæ **N.** et successóribus suis, me numquam quorúmlibet suasióibus, vel quocúmque álio modo, ad schisma, de quo Redemptóris nostri grátia liberánte eréptus sum, reversúrum, sed semper in unitáte Ecclesiæ Cathólicæ, et in communióne Románi Pontificis per ómnia permansúrum: unde jurans dico per Deum omnipoténtem, et sancta Dei Evangélia, me in unitáte et communióne præmissis inconcússe mansúrum. Et si (quod absit) ab hac me unitáte áliqua occasiόne, vel arguménto divisero, perjúrii reátum incúrrens ætérnæ obligátus pœnæ invéníar, et cum auctóre schismatis hábeam in futúro sæculo portiόnem.

Deinde super librum Evangeliorum, quem Pontifex ante se tenet apertum, ponit ambas manus extensas, junctis digitis, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Tum producto per Pontificem signo crucis super reconciliatum, surgit reconciliatus et discedit.

Si vero reconciliatus fuerat hæresiarcha, seu præcipuus auctor alicujus hæresis, omissa promissione præcedente, facit sequentem, genufexus coram Pontifice cum mitra in faldistorio ante altare sedente, dicens:

Ego **N.** cognóscens veram Cathólicam, et Apostólicam Fidem, anathematizo hic públice omnem hæresim, præcipue illam de qua háctenus exstíti infamátus, quæ astrúere conátur **hoc, vel illud.** Conséntio autem sanctæ Románæ Ecclesiæ; et Apostólicæ Sedi ore et corde profiteor me crédere **sic, vel sic,** et eámdem Fidem tenére, quam sancta Romána Ecclesiá auctoritate Evangélica et Apostólicá tenéndam tradit. Jurans hoc per sanctam homóusion, id est, ejúsdem substántiæ Trinitátem; per sacrosáncta Evangélia Christi; eos autem, qui contra Fidem hanc vénerint, cum dogmátibus et sectatóribus suis ætérno anathémate dignos esse pronúntio. Et si ego ipse (quod absit) aliquándo contra hæc áliquid assentíri, aut prædicáre præsumpsero, cánonum severitati subjáceam.

Et mox ambas manus extensas, digitis non disjunctis, ponit super librum Evangeliorum, quem Pontifex ante se apertum tenet, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Tum producto per Pontificem signo crucis super reconciliatum, surgit ipse reconciliatus, et discedit.

DE ITINERATIONE PRÆLATORUM.

Prælatatus incipiens iter agere, antequam equum ascendat, inchoat hanc Antiphonam:

In viam pacis.

Canticum Zachariæ. Lucæ 1. g.

Benedictus Dóminus Deus Israëli, * quia visitávit, et fecit redemptionem plebis suæ:

Et erexit cornu salutis nobis: * in domo David púeri sui.

Sicut locútus est per os sanctorum, * qui a sæculo sunt, prophetarum ejus:

Salutem ex inimicis nostris, * et de manu ómnium, qui odérunt nos:

Ad faciendam misericordiam cum pátribus nostris: * et memorári testaménti sui sancti.

Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham patrem nostrum, * dáturum se nobis:

Ut sine timóre, de manu ini-

micórum nostrórum liberáti, * serviámus illi.

In sanctitate, et justitia coram ipso, * ómnibus diébus nostris.

Et tu puer, Prophéta Altíssimi vocáberis: * præibis enim ante faciém Dómini paráre vias ejus:

Ad dandam sciéntiam salutis plebi ejus: * in remissionem peccatórum eórum:

Per víscera misericórdiæ Dei nostri: * in quibus visitávit nos, oriens ex alto:

Illumináre his, qui in ténebris, et in umbra mortis sedent: * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.

Glória Patri. Sicut erat, etc.

Deinde dicit totam Antiphonam, et alia sequentia:

IN viam pacis et prosperitátis dirigat nos omnipotens et misericors Dóminus, et Angelus Ráphaël comitétur nobiscum in via, ut cum pace, salute, et gaudio revertámur ad própria.

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Pater noster, reliqua secreto.

V. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvos fac servos tuos.

R. Deus meus sperántes in te.

V. Mitte nobis Dómine auxiliúm de sancto.

R. Et de Sion tuére nos.

V. Esto nobis Dómine turris fortitúdinis.

R. A fácie inimíci.

V. Nihil proficiat inimícus in nobis.

R. Et filius iniquitátis non appónat nocére nobis.

V. Benedictus Dóminus die quotidie.

R. Prósperum iter fáciat nobis Deus salutárium nostrórum.

V. Vias tuas Dómine demónstra nobis.

R. Et sémitas tuas édoce nos.

V. Utinam dirigántur viæ nostræ.

R. Ad custodiéndas justificatiónes tuas.

V. Erunt prava in directa. R. Et áspera in vias planas.

V. Angelis suis Deus mandávit de te.

R. Ut custódiat te in ómnibus viis tuis.

V. Dómine exaúdi oratiónem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Deus, qui filios Israëli per maris médium sicco vestigio ire fecisti, quique tribus Magis iter ad te stella duce pandisti: tribue nobis quæsumus iter Prósperum, tempúsque tranquillum: ut Angelo tuo sancto cómite, ad eum quo pèrgimus locum, ac demum ad æternæ salutis portum pervenire feliciter valeámus.

Deus, qui Abraham púerum tuum de Ur Chaldæórum eductum, per omnes suæ peregrinatiónis vias illæsum custodisti: quæsumus, ut nos fámulos tuos custodire dignéris: esto nobis Dómine in procinctu suffrágium, in via solátium, in æstu umbráculum, in plúvia, et frígore teguméntum, in lassitúdine vehículum, in adversitate præsidium, in lúbrico báculus, in naufrágio portus; ut te duce quo téndimus, prospere perveniámus, et demum incólumes ad própria redeámus.

Adesto, quæsumus Dómine, supplicatióibus nostris, et viam famulórum tuórum in salutis tuæ prosperitate dispóne; ut inter omnes viæ et vitæ hujus varietates tuo semper protegámur auxilio.

Præsta, quæsumus omnipotens Deus: ut familia tua per viam salutis incédât, et beati Joánnis præcursóris hortaménta sectándo, ad eum, quem prædixit secúra pervéniat, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tum dicit Pontifex.

V. Procedámus cum pace. **R.** In nómine Dómini.

Et discedunt.

ORDO AD RECIPIENDUM PROCESSIONALITER PRÆLATUM, VEL LEGATUM.

Cum Prælatum, vel Legatum, civitatem aliquam vel oppidum insigne est ingressurus, processio Cleri ex more loci ordinata cum Cruce procedit illi obviam extra portam urbis, et cum Legatus, sive Prælatum, advenerit, Prælatum ejus loci indutus amictu, stola, pluviali, et mitra pretiósus, sive primam dignitatem habens, indutus superpelliceo, et pluviali pretioso, offert venienti crucem osculandam, quam Legatus seu Prælatum ex equo, vel, si maluerit, descendens in terram super tapetem stratum genuflexus devote osculatur. Tum, si intrans est Episcopus, vel major, aut Presbyter vel Episcopus Cardinalis, Cantores incipiunt, et prosequuntur Antiphonam:

Sacérdos, et Póntifex, et virtútum ópifex, pastor bone in pópulo, sic placuísti Dómino.

Vel dicatur Responsorium.

Ecce Sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuít Deo: * Ideo jurejurádo fecit illum Dóminus créscere in plebem suam. **V.** Benedictiónem ómnium géntium dedit illi, et testaméntum suum confirmávit super caput ejus. * Ideo. **V.** Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto. * Ideo.

Si vero Legatus recipiendus sit Diaconus Cardinalis, cantatur Responsorium:

Fidélis namque, et prudens dispensátor in magni patrisfamilias domo constitútus erat: * Ut consérvis suis mensúram tritici erogáret. **V.** Pro salute, et augméto gregis sibi commissi cura pervígili sollicitus erat. * Ut.

Si autem duo, vel plures recipentur Legati, etiam si non essent Episcopi, vel Presbyteri Cardinales, cantatur Antiphona:

Vos estis cives Sanctórum, et doméstici Dei, superædicáti supra fundaméntum Apostolórum, et Prophetárum.

In porta autem urbis consueverunt Magistratus illius obviare Legato, vel Prælato primo intranti, ac illum benigne suscipere, et associare, ac baldachinum

super eum deferre. Incepta Antiphona, processio, quæ locum habere debet immediate ante crucem Prælati, nisi intersint Canonici Cathedralis Ecclesiæ, ordine suo progreditur, et cantantur post dictas Antiphonas, seu Responsoria, alia Cantica, vel Hymni, prout magis placebit, usque ad Ecclesiam majorem, seu principalem loci. Si vero processioni intersint Canonici Ecclesiæ Cathedralis, illi soli possunt ire post crucem Legati immediate ante eum. Equitantes vero omnes equitare debent ante processionem; togati vero debent Legatum, seu Prælatum sequi. Cum Prælatum, seu Legatum descenderit, et intrat portam majoris, seu principalis Ecclesiæ, Prælatum Ecclesiæ, seu majorem dignitatem habens, indutus, ut supra, detecto capite, offert illi aspersorium, cum aqua benedicta, quod Prælatum, seu Legatum accipiens aspergit primo seipsum, deinde alios. Tum idem Prælatum Ecclesiæ, seu primam dignitatem habens, offert ei naviculam, aliquo alio Sacerdote superpelliceo induto thuribulum porrigente, et Legatum, seu Prælatum imponit incensum, et statim Prælatum Ecclesiæ, seu dignitatem habens, incensat ipsum Prælatum, seu Legatum stantem cooperto capite, more consueto. Deinde procedunt ad altare majus Ecclesiæ, et ibi super faldistorio ante infimum gradum altaris parato procumbit, et orat Prælatum, seu Legatum. Interim vero Prælatum Ecclesiæ, seu dignitatem majorem habens, stans in cornu Epistolæ altaris versus ad orantem detecto capite, dicit:

V. Protéctor noster aspice Deus.

R. Et respice in faciém Christi tui.

Cum omnibus sequentibus, si receptus sit Prælatum, aut Legatum, Episcopus vel Presbyter Cardinalis. Si vero sit Diaconus Cardinalis, omisso Versu præcedente, dicit sequentes tantum:

V. Salvum fac servum tuum. **R.** Deus meus sperántem in te.

V. Mitte ei Dómine auxilium de sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

V. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non appónat nocere ei.

V. Dómine exáudi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempitérne Deus, qui facis mirabilia magna solus, præténde super hunc famulum tuum, et cunctas congregatiónes illi commissas, Spíritum grátie salutáris, et ut in veritate tibi compláceat, perpétuum ei rorem tuæ benedictiónis infúnde. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

His dictis, Cantores cantant aliquam Antiphonam eis magis placentem de Sancto Patrono Ecclesiæ cum Versiculo de eodem Sancto. Et cum dicitur Versiculus, surgens Prælatum vel Legatum ascendit ad altare osculaturque illud in medio, deinde procedit ad cornu Epistolæ, ubi stans, ad ipsum altare versus, cantat Orationem de dicto Sancto; deinde ad medium altaris revertitur, ubi stans dat benedictionem solemnem populo dicens:

Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Qua data, facit promulgari per unum ex suis, sive ex beneficiatis Ecclesiæ indulgentias, quas ipse interessentibus concedit; deinde Prælatum Ecclesiæ, et alii, dimissis paramentis, associant illum usque ad diversorium suum. Cum vero

novus Prælati primo ad Ecclesiam suam veniens recipitur, loco Orationis prædictæ Omnipotens sempiternæ Deus, etc., dicitur sequens Oratio.

Orémus.

Deus, omnium fidélium Pastor et rector, famulum tuum **N.**, quem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitiùs respice: da ei, quæsumus, verbo et exémplo, quibus præest, proficere; ut ad vitam una cum grege sibi crédito perveniat sempiternam. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

ORDO AD VISITANDAS PAROCHIAS.

Pontifex visitaturus Diocesim, et Parochias suas cum ad civitatem seu oppida suæ Diœcesis pervenerit, recipitur processionaliter eo ordine, prout supra in receptione Prælati, seu Legati, dictum est. Hoc solo dempto, quod loco Orationis, Omnipotens sempiternæ Deus, qui facis mirabilia magna, etc., seu Deus omnium fidélium, etc., ipso Prælato ante altare in faldistorio genua flectente, dicitur sequens Oratio:

Orémus.

Deus, humilium visitator, qui eos paterna dilectione consoláris, prætende societati nostræ grátiam tuam; ut per eos, in quibus hábitas, tuum in nobis sentiámus advéntum. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua finita, Pontifex surgens ascendit ad altare majus, osculaturque illud in medio, et ibidem populo solemniter benedicit.

Deinde, vel in medio Missæ, versus ad populum sedens proponit populo causas adventus sui, quia sacri Canones, et Ecclesiasticus ordo hoc fieri præcipiunt propter multa.

Primo ad absolvendas animas defunctorum.

Secundo, ut sciat, et videat qualiter Ecclesia ipsa spiritualiter et temporaliter gubernetur; quomodo se habeat in ornamentis, qualiter ibi Ecclesiastica Sacramenta ministrantur, et divina officia peraguntur; quale servitium ibi impenditur; qualis sit vita ministrorum, et populi; ut ex officio inquisitionis suæ, per eum, si qua in præmissis corrigenda fuerint, corrigantur, et emendantur.

Tertio ad adulteria, fornicationes, sacrilegia, divinationes, et similia publica in populo punienda, ad quod interdum non sufficiunt Ecclesiarum Rectores; ostendens diligenter populo, quam damnabilia, et detestanda sunt crimina ipsa.

Quarto propter casus, qui de jure, vel consuetudine, ad Episcopum dumtaxat pertinere noscuntur, qui in Constitutionibus synodalibus continentur, in quibus nullus alius se intromittere potest; protestans plebi, quod si quis, vel si qua in aliquo ipsorum casuum, vel in quocumque alio, consilio ejus indigerit, paratus sit benigne audire, et consilium, et absolutionem impendere; ac poenitentiam misericorditer injungere salutarem.

Quinto ad exhibendum Sacramentum Confirmationis, cujus solus Episcopus ordinarius minister est.

Deinde inducit diligenter populum ad poenitentiam et instruit in Ecclesiasticis Sacramentis, et in Articulis Fidei, et qualiter debent declinare a malo, et facere bonum; fugere vitia, et sectari virtutes; alteri non facere quod sibi fieri

nolunt. His expletis, fit populi confessio, et absolutio generalis, et indulgentia datur per Pontificem. Post hæc Pontifex, deposita cappa, induitur amictu, stola, pluviali violacei vel nigri coloris, et mitra simplici, et stans cum mitra juxta altare, versus ad populum incipit Antiphonam:

Si iniquitates.

Postea cum ministris seu Capellanis suis dicit Psalmum.

Psalmus 129.

De profundis clamavi ad te Dómine: * Dómine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Dómine: * Dómine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: * et propter legem tuam sustinuit te Dómine.

Sustinuit ánima mea in verbo

Tum dicit totam Antiphonam:

Si iniquitates observaveris Dómine: Dómine quis sustinebit?

Qua dicta, deposita mitra, dicit:

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Pater noster.

Quod secreta completur. Et interim accepto aspersorio, cum aqua benedicta, tertio aspergit ante se; deinde imposito incenso in thuribulo, et illo benedicto, eodem modo incensat. Quo facto, pronuntiat Versus:

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. In memoria æterna erunt justi.

R. Ab auditione mala non timebunt.

V. A porta inferi. R. Erue Dómine ánimas eorum.

V. Réquiem æternam dona eis Dómine.

R. Et lux perpétua luceat eis.

V. Dómine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, qui inter Apostólicos Sacerdotes famulos tuos Pontificáli fecisti dignitate vigere: præsta, quæsumus; ut eorum quoque perpétuo aggregentur consórtio. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde aqua benedicta, thuriferario, duobus ceroferariis, cruce, et Clero præcedentibus, et cantantibus Responsorium:

Qui Lázarum resuscitásti a monumento fœtidum: * Tu eis Dómine dona réquiem, et locum indulgéntiæ. *V.* Qui ventúrus es judicáre vivos et mórtuos, et sœculum per ignem. * Tu eis.

Pontifex cum mitra exit ad cœmeterium, interim dicens cum ministris suis Antiphonam:

Si iniquitates, etc.

Deinde Psalmum 129. De profúndis clamávi. totum ut supra pag. 283. et in fine

V. Réquiem ætérnam * dona eis Dómine. *R.* Et lux perpétua * lúceat eis.

Et Antiphoná repétitur.

Si iniquitates observáveris Dómine: Dómine quis sustinébit?

Quibus omnibus dictis, cum fuerint in medio cœmeterii, subsistunt suo ordine, et Chorus cantat Responsorium:

*Libera me Dómine de morte ætérna in die illa treménda: * Quando cœli movéndi sunt et terra: * Dum véneris judicáre sœculum per ignem. V. Tremens factus sum ego, et timeo, dum discússio vénerit, atque ventúra ira. * Quando cœli movéndi sunt et terra. V. Dies illa, dies iræ, calamitátis et misériæ, dies magna et amára valde. * Dum véneris judicáre sœculum per ignem. V. Réquiem ætérnam dona eis Dómine: et lux perpétua lúceat eis.*

Tum repetitur Responsorium:

Libera me Dómine, etc.

Usque ad primum Versum. Interim dum Responsorium repetitur, offertur per digniorem Ecclesiæ navicula, et per alium ex ministris thuribulum Pontifici, qui imponit incensum more consueto. Responsorio repétito, Chorus cantat:

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Mox Pontifex, mitra deposita, convenienti voce dicit:

Pater noster, reliqua secreto.

Deinde aspergit, et incensat, prout fecit in Ecclesia. Quo facto, dicit versus:

V. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

R. Sed libera nos a malo.

V. In memória ætérna erunt justí.

R. Ab auditióne mala non timébunt.

V. A porta inferi. *R.* Erue Dómine ánimas eórum.

V. Réquiem ætérnam dona eis Dómine.

R. Et lux perpétua lúceat eis.

V. Dómine exaúdi oratiónem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Deus, qui inter Apostólicos Sacerdótes fámulos tuos Sacerdotáli fecísti dignitáte vigére: præsta quæsumus; ut eórum quoque perpétuo aggregéntur consórtio.

Deus, véniæ largítor, et humanæ salutis amátor: quæsumus cleméntiam tuam; ut nostræ congregatiónis fratres, propínquos, et benefactóres, qui ex hoc sœculo transiérunt, beáta María semper Vírgine intercedénte, cum ómnibus Sanctis tuis ad perpétuæ beatitúdinis consórtium pervenire concédas.

Deus, cujus miseratióne animæ fidélium requiescunt: fámulis et famulábus tuis ómnibus hic et ubique in Christo quiescéntibus, da propítius véniam peccatórum; ut a cunctis reátibus absoluti tecum sine fine læténtur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

V. Réquiem ætérnam dona eis Dómine.

R. Et lux perpétua lúceat eis.

Tum duo Cantores dicunt:

V. Requiescant in pace. *R.* Amen.

Et mox Pontifex, elevata dextera, producit signum crucis ab omni parte super cœmeterium. Tum accepta mitra per Pontificem, revertuntur omnes ad Ecclesiam ordine quo venerunt, Choro dicente congruenti voce sine nota totum Psalmum.

*Miserere mei Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam, ut supra. pag. 64. cum V. Réquiem ætérnam * dona eis Dómine. R. Et lux perpétua * lúceat eis.*

Quem etiam Pontifex ipse dicit voce demissa cum ministris seu Capellanis suis: quibus dictis, et cum ad Chorum ante majus altare pervenerit Pontifex, deposita mitra, stans ibidem in medio, versus ad altare, dicit:

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Pater noster, reliqua secreto.

V. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

R. Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi. *R.* Erue Dómine ánimas eórum.

V. Dómine exaúdi oratiónem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Absólve, quæsumus Dómine, ánimas famulórum famularúmque tuárum, ab omni vínculo delictórum: ut in resurrectiÓnis glória inter Sanctos et eléctos tuos resuscitati respírent. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

His peractis, depositis stola et pluviali nigris, seu violaceis, et assumptis albis, incipit visitationem a Sanctissima Eucharistia, ad Baptisterium, inde ad sancta Olea, ad sacras Reliquias, tum ad Altaria, et Capellas, et sacras Imagines, item ad sacristiam, et cœmeterium se confert; post ad ædes Canonicales, hospitalia, confraternitates, et alia loca pia. Poterit postea Pontifex confirmare pueros, præmissa monitione, et aliis servatis, prout supra in principio de confirmandis dictum est.

Expedita itaque Confirmatione, et benedictis ornamentis, si quæ benedicenda sunt, depositisque indumentis Ecclesiasticis, confessiones, et deinde quærelas, si quæ sunt, audit. Tum de conversatione Cleri, et populi, ac qualiter spiritualia, et temporalia in ipsa Ecclesia ministrantur; et de libris ac ornamentis diligenter de plano inquirat.

Peracta demum visitatione illius loci, et omnibus expeditis, cum discedere voluerit Pontifex, in suo habitu communi accedit ad Ecclesiam, et stans ante altare in cornu Epistolæ versus ad illud, dicit

Ps. De profundis. pag. 283. totum cum Réquiem ætérnam, et Antiphonam. Si iniquitates.

Deinde dicit, Pater noster, secreto.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi. **R.** Erue Dómine ánimas eórum.

V. Requiéscant in pace. **R.** Amen.

V. Dómine exaúdi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Deus, cujus miseratióne ánime fidélium requiéscunt: fámulis et famulábibus tuis ómnibus hic et ubique in Christo quiescéntibus, da propítius véniam peccatórum, ut a cunctis reátibus absolúti, tecum sine fine læténtur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Post hæc discedit, quo voluerit.

ORDO AD RECIPIENDUM PROCESSIONALITER IMPERATOREM.

Quando Imperator venit ad aliquam urbem, vel oppidum insigne, Clerus urbis obviam venit ei processionaliter, ut dictum est superius de receptione Prælati, vel Legati; tamen extra portam aliquantulum magis remote, quam Prælato, et Legato fieri solet. Imperator ex equo, vel (quod magis convenit) descendens in terra super tapete stratum genuflexus osculatur ibidem crucem, et sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam. Processio præcedit immediate Imperatorem, et is qui gladium Imperatori præfert, equitat immediate post Prælaturum processionis. Si vero Legatus Apostolicus Imperatorem reciperet, aut cum eo urbem intraret, vel alias secum iret, vel equitaret; ille qui gladium Imperatori præfert, et alius crucem Legati portans, simul ire debent. Crux Legati, quia debetur ei latria, erit a dexteris, et gladius Imperatoris a sinistris. Interim dum procedunt ad Ecclesiam, cantatur Antiphona:

Ecce mitto Angelum meum, qui præparábit viam tuam ante fáciem meam.

Et post Antiphonam prædictam cantantur Hymni vel alia Cantica devota, prout magis placebit. Cum Imperator descenderit, et intrat Ecclesiam, Prælatus Ecclesiæ, accepto aspersorio, aspergit eum, deinde alios in genere, et procedunt usque ad altare majus, coram quo Imperator genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato. Prælatus vero Ecclesiæ ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

V. Deus júdicium tuum Regi da.

R. Et jústítiam tuam filio Regis.

V. Salvum fac **N.** Imperatórem nostrum Dómine.

R. Deus meus sperántem in te.

V. Mitte ei Dómine auxiliúm de sancto.

R. Et de Sion tuére eum.

V. Nihil proficiat inimícus in eo.

R. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.

V. Fiat pax in virtúte tua. **R.** Et abundántia in túrribus tuis.

V. Dómine exaúdi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Deus, in cujus manu sunt corda Regum, inclína ad preces humilitatis nostræ aures misericordiæ tuæ, et Imperatóri nostro fámulo tuo **N.** régimen tuæ sapiéntiæ appóne: ut haustis de tuo fonte consiliis, et tibi pláceat, et super ómnia regna præcéllat.

Præténde Dómine, quæsumus, fámulo tuo **N.** Imperatóri nostro dexteram cœlestis auxilií: ut te toto corde perquirat, et quæ digne póstulat, ássequi mereátur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde si Prælatus sit Episcopus, vel major, stans ante altare benedicit solemniter populo dicens:

Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Intellige, si non sit præsens Legatus, quia benedicit Legatus, si sit præsens ibi. Qua benedictione data, depositis sacris vestibus, associat Imperatorem usque ad ejus hospitium. Si autem Prælatus ipse non sit Episcopus, vel major, finitis Orationibus prædictis, depositis vestibus sacris, associat, ut supra.

ORDO AD RECIPIENDUM PROCESSIONALITER REGEM.

Quando Rex ad aliquam urbem aut oppidum insigne venit, Clerus processionaliter obviam vadit ei extra portam, ubi Rex ex equo, vel (quod magis convenit) descendens in terra super tapete stratum genuflexus osculatur crucem, quæ per Prælaturum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur usque ad Ecclesiam ordine supra-dicto. Interim cantatur Responsorium:

Elégit eum Dóminus, * Et excélsam fecit illum præ Régibus terræ. *V.* Glorificávit eum in conspéctu Regum, et non confundé-
tur. * Et excélsam. *V.* Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto. *
Et excélsam.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cum Rex Eccle-
siam intrat, Prælatu, accepto aspersione, aspergit eum, deinde alios in genere,
et procedunt usque ad altare majus, coram quo Rex genuflectit super faldistorio
ibidem sibi parato, et orat. Prælatu vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris,
ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

V. Deus iudicium tuum Regi da.
R. Et iustitiam tuam filio Regis.
V. Salvum fac Regem nostrum Dómine.
R. Deus meus sperántem in te.
V. Mitte ei Dómine auxilium de sancto. *R.* Et de Sion tuere eum.
V. Nihil proficiat inimicus in eo.
R. Et filius iniquitátis non appónat nocere ei.
V. Fiat pax in virtúte tua. *R.* Et abundantia in túrribus tuis.
V. Dómine exaúdi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Deus, cui omnis potestas et dignitas famulatur: da huic famulo
tuo Regi nostro *N.* prosperum suæ dignitatis effectum, in qua
te semper timeat, tibi que júgiter placere conténdat. Per Christum
Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde Prælatu, si sit Episcopus, vel major, accedit ad medium altaris,
et ibi populo solemniter benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Regem usque
ad hospitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENDUM PROCESSIONALITER PRINCIPEM MAGNÆ POTENTIÆ.

Quando Princeps magnæ potentiæ ad aliquam urbem aut insigne oppi-
dum venit, Clerus processionaliter ei obviam venit extra portam.
Ubi Princeps ex equo, vel (quod magis convenit) descendens in
terra super tapete stratum genuflexus osculatur crucem, quæ per
Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur usque ad
Ecclesiam ordine consueto. Interim cantatur Responsorium:

Posui adiutorium super potentem, et exaltavi electum de plebe
mea: * Manus enim mea auxiliabitur ei. *V.* Inveni David servum
meum, oleo sancto meo unxi eum. * Manus. *V.* Glória Patri, et
Fílio, et Spirítui sancto. * Manus.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cum Princeps
Ecclesiam intrat, Prælatu, accepto aspersione, aspergit eum, deinde alios in
genere, et procedunt usque ad altare majus, coram quo Princeps genuflectit

super faldistorio ibidem sibi parato, et orat. Prælatu vero ascendit ad cornu
Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

V. Salvum fac Principem nostrum Dómine.
R. Deus meus sperántem in te.
V. Mitte ei Dómine auxilium de sancto.
R. Et de Sion tuere eum.
V. Nihil proficiat inimicus in eo.
R. Et filius iniquitátis non appónat nocere ei.
V. Fiat pax in virtúte tua. *R.* Et abundantia in túrribus tuis.
V. Dómine exaúdi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Deus, cui omnis potestas et dignitas famulatur: da huic famulo
tuo Principi nostro *N.* prosperum suæ dignitatis effectum, in
qua te semper timeat, tibi que júgiter placere conténdat. Per Chri-
stum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde Prælatu, si sit Episcopus, vel major, accedit ad medium altaris,
et ibi populo solemniter benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Principem
usque ad hospitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENDUM

PROCESSIONALITER IMPERATRICEM, VEL REGINAM.

Quando Imperatrix, vel Regina, ad aliquam urbem aut insigne oppi-
dum venit, Clerus processionaliter ei obviam venit extra portam.
Imperatrix, vel Regina, ex equo, vel (quod magis convenit) descen-
dens in terra super tapete stratum genuflexa osculatur crucem,
quæ per Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur
usque ad Ecclesiam ordine consueto. Interim cantatur Responsorium:

Ista est speciosa inter filias Jerúsalem. * Sicut vidistis eam
plenam caritate, et dilectione in cubilibus, et in hortis aromatum.
V. **I**sta est speciosa, quæ ascendit de deserto, deliciis affluens. *
Sicut. *V.* Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto. * Sicut.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cum Impera-
trix, vel Regina Ecclesiam intrat, Prælatu accepto aspersione aspergit eam,
deinde alios in genere, et procedunt usque ad altare majus, coram quo Impera-
trix, vel Regina genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, et orat. Præ-
latu vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem,
detecto capite, dicit:

V. Salvam fac ancillam tuam Dómine.
R. Deus meus sperántem in te.
V. Mitte ei Dómine auxilium de sancto.
R. Et de Sion tuere eam.

Elégit eum Dóminus, * Et excélsum fecit illum præ Régibus terræ. *V.* Glorificávit eum in conspéctu Regum, et non confundé-
tur. * Et excélsum. *V.* Glória Patri, et Filio, et Spirítui sancto. *
Et excélsum.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cum Rex Eccle-
siam intrat, Prælatu, accepto aspersione, aspergit eum, deinde alios in genere,
et procedunt usque ad altare majus, coram quo Rex genuflectit super faldistorio
ibidem sibi parato, et orat. Prælatu vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris,
ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

V. Deus iudicium tuum Regi da.
R. Et justitiam tuam filio Regis.
V. Salvum fac Regem nostrum Dómine.
R. Deus meus sperántem in te.
V. Mitte ei Dómine auxilium de sancto. *R.* Et de Sion tuere eum.
V. Nihil proficiat inimicus in eo.
R. Et filius iniquitátis non appónat nocere ei.
V. Fiat pax in virtute tua. *R.* Et abundantia in túrribus tuis.
V. Dómine exaúdi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spirítu tuo.

Orémus.

Deus, cui omnis potestas et dignitas famulatur: da huic famulo
tuo Regi nostro *N.* prosperum suæ dignitatis effectum, in qua
te semper timeat, tibi que júgiter placere conténdat. Per Christum
Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde Prælatu, si sit Episcopus, vel major, accedit ad medium altaris,
et ibi populo solemniter benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Regem usque
ad hospitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENDUM PROCESSIONALITER PRINCIPEM MAGNÆ POTENTIÆ.

Quando Princeps magnæ potentiæ ad aliquam urbem aut insigne oppi-
dum venit, Clerus processionaliter ei obviam venit extra portam.
Ubi Princeps ex equo, vel (quod magis convenit) descendens in
terra super tapete stratum genuflexus osculatur crucem, quæ per
Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur usque ad
Ecclesiam ordine consueto. Interim cantatur Responsorium:

Posui adiutorium super poténtem, et exaltavi eléctum de plebe
mea: * Manus enim mea auxiliábitur ei. *V.* Inveni David servum
meum, óleo sancto meo unxi eum. * Manus. *V.* Glória Patri, et
Filio, et Spirítui sancto. * Manus.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cum Princeps
Ecclesiam intrat, Prælatu, accepto aspersione, aspergit eum, deinde alios in
genere, et procedunt usque ad altare majus, coram quo Princeps genuflectit

super faldistorio ibidem sibi parato, et orat. Prælatu vero ascendit ad cornu
Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem, detecto capite, dicit:

V. Salvum fac Principem nostrum Dómine.
R. Deus meus sperántem in te.
V. Mitte ei Dómine auxilium de sancto.
R. Et de Sion tuere eum.
V. Nihil proficiat inimicus in eo.
R. Et filius iniquitátis non appónat nocere ei.
V. Fiat pax in virtute tua. *R.* Et abundantia in túrribus tuis.
V. Dómine exaúdi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spirítu tuo.

Orémus.

Deus, cui omnis potestas et dignitas famulatur: da huic famulo
tuo Principi nostro *N.* prosperum suæ dignitatis effectum, in
qua te semper timeat, tibi que júgiter placere conténdat. Per Chri-
stum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Deinde Prælatu, si sit Episcopus, vel major, accedit ad medium altaris,
et ibi populo solemniter benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Principem
usque ad hospitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENDUM

PROCESSIONALITER IMPERATRICEM, VEL REGINAM.

Quando Imperatrix, vel Regina, ad aliquam urbem aut insigne oppi-
dum venit, Clerus processionaliter ei obviam venit extra portam.
Imperatrix, vel Regina, ex equo, vel (quod magis convenit) descen-
dens in terra super tapete stratum genuflexa osculatur crucem,
quæ per Prælatum sibi porrigitur. Deinde sub baldachino ducitur
usque ad Ecclesiam ordine consueto. Interim cantatur Responsorium:

Ista est speciosa inter filias Jerúsalem. * Sicut vidistis eam
plenam caritate, et dilectione in cubilibus, et in hortis aromatum.
V. **I**sta est speciosa, quæ ascendit de deserto, deliciis affluens. *
Sicut. *V.* Glória Patri, et Filio, et Spirítui sancto. * Sicut.

Deinde cantantur Hymni, vel alia Cantica magis placentia. Cum Impera-
trix, vel Regina Ecclesiam intrat, Prælatu accepto aspersione aspergit eam,
deinde alios in genere, et procedunt usque ad altare majus, coram quo Impera-
trix, vel Regina genuflectit super faldistorio ibidem sibi parato, et orat. Præ-
latu vero ascendit ad cornu Epistolæ altaris, ubi stans versus ad orantem,
detecto capite, dicit:

V. Salvam fac ancillam tuam Dómine.
R. Deus meus sperántem in te.
V. Mitte ei Dómine auxilium de sancto.
R. Et de Sion tuere eam.

V. Nihil proficiat inimicus in ea.
R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
V. Fiat pax in virtute tua. **R.** Et abundantia in turribus tuis.
V. Domine exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, cujus providentia in sui dispositione non fallitur, ineffabilem clementiam tuam supplices exoramus: ut sicut Esther Reginam Israëliticæ plebis causa salutis ad Regis Assuéri thalamum, regniq; sui consortium transire fecisti, ita hanc famulam tuam Christianæ plebis salutis gratia ad gratiam tuam transire facias; ut tibi super omnia jûgiter placere desideret, et, te inspirante, quæ tibi placita sunt toto corde perficiat, et dexteræ tuæ potentia illam semper hic et ubique circumdet. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deinde Prælati, si sit Episcopus, vel major, accedit ad medium altaris, et ibi solemniter populo benedicit. Tum sacris dimissis vestibus, Imperatricem, vel Reginam usque ad hospitium comitatur.

ORDO AD RECIPIENDUM

PROCESSIONALITER PRINCIPISSAM MAGNÆ POTENTIÆ.

Pincipissa magnæ potentiæ recipitur processionaliter eo modo, et ordine, prout supra de Imperatrice, vel Regina, dictum est, hoc solo excepto, quod loco Orationis, Deus, cujus providentia, etc., dicitur hæc sequens Oratio:

Orémus.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut hanc famulam tuam ubique sapientia tua doceat et confortet; atque eam Ecclesia tua fidèlem semper agnoscat. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

DE OFFICIO,

QUOD POST MISSAM SOLEMNEM PRO DEFUNCTIS AGITUR.

In exsequiis alicujus Summi Pontificis, S. R. E. Cardinalis, seu Metropolitanæ, aut Episcopi proprii, seu Imperatoris, Regis, vel Ducis magni, aut Domini loci, finita Missa, ordinantur in loco, ubi absolutiones fieri debent, in capite loci, in medio, unum faldistorium pro illo, qui celebravit, et in quatuor angulis quatuor scabella, videlicet, in quolibet angulo unum scabellum. Subdiaconus accipit crucem processionalem; unus Acolythus accipit thuribulum cum igne, et naviculam cum thure, et cochleari; alius Acolythus vas aquæ benedictæ cum aspersorio, et duo alii Acolythi duo candelabra cum luminaribus ardentibus capiunt. Interim Prælati, qui celebravit, apud faldistorium prope altare deponit planetam, et, si placet, poterit deponere dalmaticam, et tunicellam, et accipit pluviale nigrum, et mitram simplicem, et quatuor alii Prælati (si adsint) accedunt ad sacristiam, vel alium locum convenientem, et propinquum, ubi quilibet eorum accipit super rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpelliceum, amictum, stolam, pluviale nigrum, et mitram simplicem, si ea uti possunt; sin minus biretum, et omnes sic parati accedunt apud Prælatum celebrantem paratum, cum quo vadunt ad castrum doloris, seu feretrum, aut sepulturam, vel alium locum, in quo absolutiones fieri consueverunt, hoc ordine: Præcedant duo Acolythi, unus cum thuribulo, et navicula incensi; alius cum vase aquæ benedictæ, et aspersorio; tum duo alii Acolythi cum duobus aliis candelabris, et candelis accensis, in quorum medio erit Subdiaconus, qui in Missa cantavit Epistolam, paratus deferens crucem; post eum duo juniores Prælati, deinde duo seniores, et quilibet eorum penes se habebit unum Capellanum superpelliceo indutum, qui mitra sibi serviat, et unum scutiferum, qui cereum accensum portet. Ultimo loco incedet Prælati qui Missam celebravit, ad sinistram habens Diaconum paratum, qui eum comitetur; et post eum Capellani superpelliceis induti. Si vero non adsint quatuor Prælati, loco deficientium parantur digniores Canonici Ecclesiæ, vel alii in dignitate constituti supra superpellicea pluvialibus nigris; et ordine supradicto procedunt ad locum absolutionis, ubi cum fuerint, locantur hoc ordine: Thuriferarius cum Acolytho deferente aquam benedictam subsistunt in capite loci a parte dextera. Acolythi vero ceroferrarii, ac Subdiaconus cum cruce vadunt ad pedes loci, et Subdiaconus cum cruce collocabit se in medio eorum. Junior Prælati sedebit in scabello in angulo castrum doloris ad pedem dexterum; alius post eum in angulo ad humerum sinistram; tertius in angulo ad pedem sinistram; quartus

qui erit senior, in angulo ad humerum dexterum loci. Celebrans vero sedebit in faldistorio in capite loci in medio, ita ut cruce directe respiciat. Omnibus sic ordinatis, surget celebrans, detecto capite, omnibus similiter surgentibus, et incipiet in tono Lectionis, absolute Orationem:

Non intres in iudicium cum servo tuo, Dómine, quóniam nullus apud te justificábitur homo, nisi per te ómnium peccatórum ei tribuátur remissio; non ergo eum tua, quæsumus, judiciális sententia premat, quem tibi vera supplicatio fidei Christianæ comméndat, sed grátia tua illi succurrénte, mereátur evádere iudicium ultiónis qui dum viveret insignitus est signáculo sanctæ Trinitátis: Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Qua finita, omnes sedent coopertis capitibus, et Cantores incipiunt **R.**

Subvenite Sancti Dei, occurrere Angeli Dómini: * Suscipientes animam ejus: * Offerentes eam in conspéctu Altíssimi. **V.** Suscipiat te Christus, qui vocávit te: et in sinum Abrahæ Angeli deducant te. * Suscipientes. **V.** Réquiem ætérnam dona ei Dómine. **R.** Et lux perpétua luceat ei. Offerentes.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio accedent ad angulum dexterum capitis, ubi est dignior Prælatus; et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto Versiculo: Réquiem ætérnam, etc. Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat:

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Et dum dicitur primum Kýrie eléison, surgunt omnes, detectis capitibus, et ultimo Kýrie eléison, dicto, prædictus dignior Prælatus dicit voce intelligibili:

Pater noster.

Quod secrete complet, et interim, accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum mortuorum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante, et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter cruce reverentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit, tertio in qualibet parte laterali thuribulum ducens, et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicit Versiculos:

V. Et ne nos inducas in tentationem. **R.** Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi. **R.** Erue Dómine animam ejus.

V. Requiéscat in pace. **R.** Amen.

V. Dómine exaúdi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, cui ómnia vivunt, et cui non péreunt moriéndo córpora nostra, sed mutántur in mélius: te súpplices deprecámur; ut súscipi júbeas animam fámuli tui **N.** per manus sanctórum Ange-

lórum tuórum deducéndam in sinum amíci tui Abrahæ patriárchæ, resuscitándamque in novíssimo iudicii magni die, et quidquid vitiorum, diabolo fallénte, contráxit, tu pius et miséricors ábluas indulgendo. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua finita, omnes sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium:

Qui Lázarus resuscitásti a monumento fctidum: * Tu eis Dómine dona réquiem, et locum indulgéntiæ. **V.** Qui ventúrus es iudicare vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. * Tu eis. **V.** Réquiem ætérnam dona eis Dómine. **R.** Et lux perpétua luceat eis. * Tu eis.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio accedunt ad secundum digniorem Prælatum sedentem in angulo ad sinistrum pedem, et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto Versiculo:

Réquiem ætérnam, etc.

Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum secundum digniorem Prælatum, qui ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat:

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Et dum dicitur primum Kýrie eléison, surgunt omnes, detectis capitibus, et ultimo Kýrie eléison, dicto, prædictus secundus dignior Prælatus dicit voce intelligibili: **Pater noster.**

Quod secrete complet, et interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante, et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter cruce reverentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit, tertio in qualibet parte laterali thuribulum ducens, et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicit Versiculos:

V. Et ne nos inducas in tentationem. **R.** Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi. **R.** Erue Dómine animam ejus.

V. Requiéscat in pace. **R.** Amen.

V. Dómine exaúdi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Fac quæsumus Dómine, hanc cum servo tuo **N.** defuncto misericórdiam, ut factórum suórum in pœnis non recípiat vicem, qui tuam in votis tenuit voluntátem: ut sicut hic eum vera fides junxit fidélium turmis; ita illic eum tua miseratio sóciat choris angélicis. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium:

Dómine, quando véneris iudicare terram, ubi me abscondam a vultu iræ tuæ? * Quia peccávi nimis in vita mea. **V.** Commissa

mea pavésco, et ante te erubésco: dum véneris judicáre noli me condemnáre. * Quia peccávi. **V.** Réquiem ætérnam dona eis Dómine: et lux perpétua lúceat eis. * Quia peccávi.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio accedent ad tertium digniorem Prælatum sedentem in angulo ad sinistrum pedem, et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto Versiculo:

Réquiem ætérnam, etc.

Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum tertium digniorem Prælatum, qui, ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat:

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Et cum dicitur primum Kýrie eléison, surgunt omnes, detectis capitibus, et ultimo Kýrie eléison dicto, prædictus tertius dignior Prælatus dicit voce intelligibili: **Pater noster.**

Quod secreta complet, et interim, accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante et fimbrias pluvialis sublevante, et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter cruci reverentiam faciet, transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit, tertio in qualibet parte laterali thuribulum ducens, et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicit Versiculos:

- V.** Et ne nos indúcas in tentatióem. **R.** Sed líbera nos a malo.
- V.** A porta ínferi. **R.** Erue Dómine ánimam ejus.
- V.** Requíescat in pace. **R.** Amen.
- V.** Dómine exaúdi oratióem meam.
- R.** Et clamor meus ad te véniat.
- V.** Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Inclína Dómine aurem tuam ad preces nostras, quibus misericórdiam tuam súpplices deprecámur: ut ánimam fámuli tui **N.** quam de hoc sæculo migráre jussisti, in pacis ac lucis regióne constituas; et Sanctórum tuórum júbeas esse consórtem. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium:

Ne recordéris peccáta mea Dómine, * Dum véneris judicáre sæculum per ignem. V. Dirige Dómine Deus meus in conspéctu tuo viam meam. * Dum véneris. **V.** Réquiem ætérnam dona eis Dómine: et lux perpétua lúceat eis. * Dum véneris.

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio accedent ad quartum, et juniorem Prælatum sedentem in angulo ad dexterum pedem, et se ad ejus dexteram collocabunt. Incepto Versiculo:

Réquiem ætérnam, etc.

Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum quartum digniorem Prælatum, qui, ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat:

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Et cum dicitur primum Kýrie eléison, surgunt omnes detectis capitibus, et ultimo Kýrie eléison dicto, prædictus quartus Prælatus dicit voce intelligibili:

Pater noster.

Quod secreta complet, et interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante, et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter cruci reverentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit tertio in qualibet parte laterali thuribulum ducens, et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante scabellum stans intelligibili voce dicit Versiculos:

- V.** Et ne nos indúcas in tentatióem. **R.** Sed líbera nos a malo.
- V.** A porta ínferi. **R.** Erue Dómine ánimam ejus.
- V.** Requíescat in pace. **R.** Amen.
- V.** Dómine exaúdi oratióem meam.
- R.** Et clamor meus ad te véniat.
- V.** Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Absólve quæsumus Dómine, ánimam fámuli tui **N.** ab omni vínculo delictórum: ut in resurrectionis glória inter Sanctos et Eléctos tuos resuscitátus respíret. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua finita, omnes similiter sedent cum mitra, et Chorus cantat Responsorium:

Libera me Dómine de morte ætérna in die illa treménda: * Quando cœli movéndi sunt et terra: * Dum véneris judicáre sæculum per ignem. **V.** Tremens factus sum ego, et tímeo, dum discússio vénerit, atque ventúra ira. * Quando cœli movéndi sunt et terra. **V.** Dies illa, dies iræ, calamitátis et misériæ, dies magna et amára valde. * Dum véneris judicáre sæculum per ignem. **V.** Réquiem ætérnam dona eis Dómine: et lux perpétua lúceat eis. **Libera me Dómine.**

Tunc duo Acolythi cum thuribulo, et navicula, et aqua benedicta, et aspersorio, accedent ad dexteram Prælati, qui Missam celebravit. Incepto Versiculo: **Réquiem ætérnam, etc.** Acolythus dabit naviculam Diacono, et ipse accedet cum thuribulo ante dictum Prælatum, qui ministrante Diacono naviculam, imponet thus in thuribulum; finito Responsorio, Chorus cantat:

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Et cum dicitur primum Kýrie eléison, surgunt omnes detectis capitibus, et ultimo Kýrie eléison dicto, prædictus Prælatus dicit voce intelligibili:

Pater noster.

Quod secrete complet, et interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluvialis sublevante, et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter cruci reverentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit, tertio in qualibet parte laterali thuribulum ducens, et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante faldistorium stans intelligibili voce dicit Versiculos:

V. Et ne nos inducas in tentationem. **R.** Sed libera nos a malo.
V. A porta inferi. **R.** Erue Dómine animam ejus.
V. Requiéscat in pace. **R.** Amen.
V. Dómine exáudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Absólve quæsumus Dómine animam fámuli tui **N.** ut defúnctus sæculo tibi vivat, et quæ per fragilitatem carnis humana conversatione commisit, tu vénia misericordíssimæ pietátis abstérge. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde dicit idem Pontifex benedicens lectum:

V. Réquiem ætérnam dona ei Dómine.
R. Et lux perpétua lúceat ei.

Tum duo ex cantoribus dicunt alta voce:

Requiéscat in pace. R. Amen.

Quo dicto, Prælati ipsi qui mitris utuntur, illas recipiunt, et omnes eo ordine, quo venerunt, revertuntur ad sacristiam, vel alium locum idoneum, ubi deponunt sacras vestes, et ad propria quisque revertitur.

Absolutiones istas quatuor vel quinque non semper in omnibus exsequiis fieri convenit, sed tantum in primis exsequiis, quæ fieri solent post obitum.

In exsequiis vero anniversariis non debent fieri hujusmodi quatuor absolutiones, sed una tantum per Prælatum celebrantem, post Missam, vel si adesset castrum doloris, vel alius locus, quo eundum esset ad absolvendum. Celebrans solus paratus, ut supra, precedente cruce cum omnibus ministris superius narratis, et sequentibus cum suis Capellanis accedet ad castrum doloris, et ibidem dispositis ministris, ut supra dictum est, stans ante suum faldistorium in capite lecti, dicit Orationem: Non intres in iudicium cum servo tuo, etc., in tono prædicto; qua finita, sedet, et Chorus cantat Responsorium: Libera me, Dómine, etc., et Kyrie eléison. ut supra.

Prælati vero imponit incensum, ac aspergit, et incensat lectum ordine, quo supra dictum est, et demum dicit unam ex quinque præfatis Orationibus, quam maluerit, et in fine dicto Responsorio, Réquiem ætérnam, etc., ordine, quo venit, revertitur ad sacristiam, vel alium locum deputatum, et ibidem depositis paramentis, recedit ad propria. Quod similiter servari poterit etiam in primis exsequiis, ubi commode quatuor Prælati, qui post Missam, ut supra dictum est, absolvant, haberi non poterunt.

DE SCRUTINIO SEROTINO,

QUO ANTIQVI UTEBANTUR ANTEQUAM ELECTUS IN EPISCOPUM CONSECRARETUR.

Scrutiniū serotini ordo hic erat: Sabbato ante Dominicam ad consecrandum Electum statutam, hora vespertina Metropolitanus residebat super faldistorium in atrio Ecclesiæ, vel in alio solito, vel quo maluerat loco paratum. Et Suffraganei Episcopi duo ad minus ad hoc specialiter convocati, a dextris et sinistris ejus super faldistoria similiter residebant, parati supra rochetum, vel (si essent Regulares) supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, pluviali coloris temporis convenientis, mitra, baculum pastorem in sinistra, et libros Pontificales ante se tenentes.

Tunc Archipresbyter, vel Archidiaconus Ecclesiæ, ad quam in crastino consecrandus erat Electus, vel alius juxta morem Ecclesiæ, paratus amictu, alba, cingulo, et pluviali, vel casula, si moris erat, deductus medius inter duos Canonicos ejusdem Ecclesiæ, veniebat coram Metropolitanano, et flexis a remoto genibus, a Metropolitanano benedictionem petebat, dicens in tono Lectionis:

Jube domne benedícere.

Respondebat Metropolitanus sedens eodem tono, voce minori:

Nos regat et salvet cœlestis cõnditor aulae.

Deinde idem Archipresbyter, vel Archidiaconus, surgens appropinquabat se paululum, et iterum genuflectens benedictionem simili modo petebat, dicens:

Jube domne benedícere.

Et Metropolitanus respondebat:

Nos Dóminus semper custódiat atque gubérnet.

Tertio propinquius Metropolitanano genuflexus coram illo tertiam benedictionem petebat, dicens:

Jube domne benedícere.

Respondebat Metropolitanus:

Gáudia cœlórum det nobis rector eórum.

Benedictione itaque completa, interrogabat eum Metropolitanus coram se genuflexum:

Fili mi, quid póstulas?

Quod secrete complet, et interim accepto aspersorio cum aqua benedicta de manu Diaconi, aspergit sepulturam, seu lectum, circumcirca ambulans, incipiens a sua parte dextera, tertio aspergens quamlibet lecti partem lateralem, Diacono a dextris comitante, et fimbrias pluviālis sublevante, et dum transibit ante alios Prælatos, illos salutabit, et similiter cruci reverentiam faciet transiens ante illam ad pedes lecti. Postquam cum aspersorio circumierit lectum, et ad locum suum redierit, ibidem ab eodem Diacono capiet thuribulum, et lectum similiter circumcirca thurificabit, tertio in qualibet parte laterali thuribulum ducens, et cum redierit post thurificationem ad locum suum, ante faldistorium stans intelligibili voce dicit Versiculos:

V. Et ne nos inducas in tentationem. **R.** Sed libera nos a malo.
V. A porta inferi. **R.** Erue Dómine animam ejus.
V. Requiéscat in pace. **R.** Amen.
V. Dómine exáudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te véniat.
V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Absólve quæsumus Dómine animam fámuli tui **N.** ut defúnctus sæculo tibi vivat, et quæ per fragilitatem carnis humana conversatione commisit, tu vénia misericordíssimæ pietátis abstérge. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde dicit idem Pontifex benedicens lectum:

V. Réquiem ætérnam dona ei Dómine.
R. Et lux perpétua lúceat ei.

Tum duo ex cantoribus dicunt alta voce:

Requiéscat in pace. R. Amen.

Quo dicto, Prælati ipsi qui mitris utuntur, illas recipiunt, et omnes eo ordine, quo venerunt, revertuntur ad sacristiam, vel alium locum idoneum, ubi deponunt sacras vestes, et ad propria quisque revertitur.

Absolutiones istas quatuor vel quinque non semper in omnibus exsequiis fieri convenit, sed tantum in primis exsequiis, quæ fieri solent post obitum.

In exsequiis vero anniversariis non debent fieri hujusmodi quatuor absolutiones, sed una tantum per Prælatum celebrantem, post Missam, vel si adesset castrum doloris, vel alius locus, quo eundum esset ad absolvendum. Celebrans solus paratus, ut supra, precedente cruce cum omnibus ministris superius narratis, et sequentibus cum suis Capellanis accedet ad castrum doloris, et ibidem dispositis ministris, ut supra dictum est, stans ante suum faldistorium in capite lecti, dicit Orationem: Non intres in iudicium cum servo tuo, etc., in tono prædicto; qua finita, sedet, et Chorus cantat Responsorium: Libera me, Dómine, etc., et Kyrie eléison. ut supra.

Prælati vero imponit incensum, ac aspergit, et incensat lectum ordine, quo supra dictum est, et demum dicit unam ex quinque præfatis Orationibus, quam maluerit, et in fine dicto Responsorio, Réquiem ætérnam, etc., ordine, quo venit, revertitur ad sacristiam, vel alium locum deputatum, et ibidem depositis paramentis, recedit ad propria. Quod similiter servari poterit etiam in primis exsequiis, ubi commode quatuor Prælati, qui post Missam, ut supra dictum est, absolvant, haberi non poterunt.

DE SCRUTINIO SEROTINO,

QUO ANTIQUI UTEBANTUR ANTEQUAM ELECTUS IN EPISCOPUM CONSECRARETUR.

Scrutiniū serotini ordo hic erat: Sabbato ante Dominicam ad consecrandum Electum statutam, hora vespertina Metropolitanus residebat super faldistorium in atrio Ecclesiæ, vel in alio solito, vel quo maluerat loco paratum. Et Suffraganei Episcopi duo ad minus ad hoc specialiter convocati, a dextris et sinistris ejus super faldistoria similiter residebant, parati supra rochetum, vel (si essent Regulares) supra superpelliceum, amictu, alba, cingulo, stola, pluviāli coloris tempori convenientis, mitra, baculum pastoralem in sinistra, et libros Pontificales ante se tenentes.

Tunc Archipresbyter, vel Archidiaconus Ecclesiæ, ad quam in crastino consecrandus erat Electus, vel alius juxta morem Ecclesiæ, paratus amictu, alba, cingulo, et pluviāli, vel casula, si moris erat, deductus medius inter duos Canonicos ejusdem Ecclesiæ, veniebat coram Metropolitanano, et flexis a remoto genibus, a Metropolitanano benedictionem petebat, dicens in tono Lectionis:

Jube domne benedícere.

Respondebat Metropolitanus sedens eodem tono, voce minori:

Nos regat et salvet cœlestis cōnditor aulae.

Deinde idem Archipresbyter, vel Archidiaconus, surgens appropinquabat se paululum, et iterum genuflectens benedictionem simili modo petebat, dicens:

Jube domne benedícere.

Et Metropolitanus respondebat:

Nos Dóminus semper custódiat atque gubérnet.

Tertio propinquius Metropolitanano genuflexus coram illo tertiam benedictionem petebat, dicens:

Jube domne benedícere.

Respondebat Metropolitanus:

Gáudia cœlórum det nobis rector eórum.

Benedictione itaque completa, interrogabat eum Metropolitanus coram se genuflexum:

Fili mi, quid póstulas?

Respondabat Archidiaconus:

Ut Deus, et Dóminus noster concédât nobis pastórem.

Interrogatio: Est de vestra Ecclésia, vel de ália?

Respondabat: De nostra.

Interrogatio: Quid vobis compláuit in illo?

Respondabat: Modéstia, humilitas, patiéntia, et cétera virtútes.

Interrogatio: Habétis decretum? Respondabat: Habémus.

Metropolitanus dicebat: Legátur.

Tunc proferebatur, et legebatur decretum, hoc modo:

Reuerendíssimo in Christo Patri Dómino **N.** Metropólicæ sedis dignitate conspicuo, Capitulum **N.** Ecclésiæ totius devotiõnis famulatum. Crédimus non latere vestram Celsitudinem, quod nostra Ecclésia suo sit viduata pastore. Qua síquidem solatio próprii destituta rectoris, ne grex dominicus perfidorum luporum morsibus patéret, et ne improbi fieret præda raptoris, commúni voto atque consensu elégimus nobis in Pontificem **N.** Presbyterum nostræ Ecclésiæ, (vel **N.** Ecclésiæ, si non sit de ipsa) virum útique prudentem, hospitalem, moribus ornatum, castum, sóbrium, et mansuetum, Deo, et hominibus per ómnia placentem, quem ad Celsitudinis vestræ dignitatem dedúcere curávimus, unanimiter postulantes, et obsecrantes a vestra reverendíssima paternitate nobis illum Pontificem ordinári; quatenus, auctore Dómino, nobis velut idóneus pastor præesse váleat, et prodesse: nosque sub ejus sacro regimine Dómino semper militare condigne possimus. Ut autem ómnium nostrum vota in hanc electiõnem convenire noscátis, huic Canónico decreto própriis manibus roborando nos subscripsimus.

Et quilibet scribens dicebat:

Ego **N.** scripsi et subscripsi. Et sic de aliis.

Lecto decreto, prosequatur Metropolitanus, et dicebat:

Vidéte, ne aliquam promissionem vobis fécerit, quia simoniacum, et contra Cánones est. Respondabat: Absit.

Et Metropolitanus dicebat: Ducátur.

Tunc Archidiaconus, vel Archipresbyter, exhibito dicto Decreto ipsi Metropolitanus, revertebatur cum Canonicis sicut venerant ad vestiarium, et ibi deponabant vestes. Accensis autem cereis, Electus adhuc jejunos, pluviali albi coloris supra superpellicem paratus, ducebatur processionaliter coram Metropolitanus, præcedentibus eum Canonicis Ecclésiæ, ad quam erat Electus, Archidiacono, et Archipresbytero Ecclésiæ Metropolitanæ hinc et inde ipsum deducuntibus, qui stans convenienter remotus a Metropolitanus, flexis genibus, petebat intelligibili voce benedictionem dicens:

Jube domne benedicere.

Metropolitanus sedens, in eodem tono, voce minori dicebat:

Lux de luce Patris sacro vos lúmine lustret.

Deinde surgens et procedens paululum, iterum genua flectebat, dicens:

Jube domne benedicere.

Metropolitanus respondebat:

Próteget et salvet nos Christus conditor orbis.

Rursum surgens adhuc paululum appropinquans et genuflectens, dicebat tertio:

Jube domne benedicere.

Metropolitanus respondebat:

Sédibus a súperis véniat benedictio nobis. **R.** Amen.

Tunc interrogabat eum coram se genuflexum Metropolitanus:

Fili mi, quid póstulas?

Respondabat Electus:

Reverendissime Pater, confrátes mei elegérunt me (licet indignum) sibi esse pastórem.

Interrogatio: Quo honóre fúngeris?

Respondabat: Presbyterátus, vel talis.

Interrogatio: Quot annos habes in Presbyterátu?

Respondabat: Decem, vel tot.

Si vero forsán ipsa die, vel infra breve tempus fuerat ab eo in Presbyterum ordinatus, respondebat: Tu scis Dómine.

Interrogatio: Habuísti conjúgium? Respondabat: Mínime.

Si forte habuerat, et per ipsum Consecratorem ejus electio examinata, et confirmata fuerat, tunc respondebat: Tu scis Dómine.

Interrogatio: Disposuísti dómui tuæ? Respondabat: Dispósui.

Interrogatio: Qui libri legúntur in Ecclésia tua?

Respondabat: Pentatéuchus, Prophéta, Evangélium, Epístolæ Pauli, Apocalýpsis, et reliqui.

Interrogatio: Nosti Cánones? Respondabat: Doce me Dómine.

Vide, cum Ordinatiões féceris, certis temporibus fácias, jejúnio primi, quarti, séptimi et décimi mensis. Bigamos, sive spúrios, aut curiales, aut de servili conditiõe ad sacros Ordines non promóveas. A simoniaca vero háresi te omnino custódiás. Dábitur tamen tibi edictum de scrinio nostro, qualiter débeas conversári. Vide autem, ne aliquam promissionem propterea féceris, quia simoniacum, et contra Cánones est. **R.** Absit.

Metropolitanus dicebat:

Tu videris. Quia ergo ómnium in te vota convéniunt, hódie abstinébis, et cras, Deo annuente, consecráberis.

R. Præcepísti Dómine.

Sed si expediebat, Metropolitanus dispensabat cum illo, ut comederet, et deputabat ei aliquem discretum de sua Ecclesia confessorem, cui consecrandus peccata sua confitebatur, et mox consecrando ad terram prostrato, Metropolitanus sedens cum mitra incipiebat, schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, * quod operátus es in nobis: a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Ps. 67. Exsúrgat Deus. pag. 75.

Deinde repetebatur Antiphona. Qua dicta, Metropolitanus, deposita mitra, surgebat, et stans versus ad consecrandum prostratum dicebat:

V. Salvum fac servum tuum Dómine.

R. Deus meus sperántem in te.

V. Esto ei Dómine turris fortitúdinis. **R.** A fácie inimíci.

V. Nihil proficiat inimícus in eo.

R. Et filius iniquitátis non appónat nocére ei.

V. Dómine exaúdi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, miserere huic fámulo tuo **N.** et dirige eum secúndum tuam cleméntiam in viam salutis aetérnæ: ut, te donánte, tibi plácita cúpiat, et tota virtúte perficiat.

Actiões nostras, quæsumus Dómine, aspirádo præveni, et adjuvádo proséquere: ut cuncta nostra orátio et operátio a te semper incípiat, et per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde Metropolitanus, detecto capite, crucem ante se habens, benedicebat populo, dicens: **Sit nomen Dómini, etc.**

Qua data, singuli ad propria revertebantur.

Die Dominica, qua consecratio fieri debebat, parabantur Ecclesia, et Capellæ, credentia, paramenta, et omnia alia supra in principio consecrationis Electi posita. Deinde veniebant Metropolitanus, Electus, et Episcopi assistentes ad Ecclesiam, et in Capellis suis se induebant, ut supra.

Quibus paratis, et Metropolitanus in faldistorio ante altare sedente, adducebatur Electus medius inter assistentes Episcopos, et, facta reverentia Metropolitanus, senior assistentium Episcoporum stans, deposita mitra, dicebat:

Reuerendissime Pater, póstulat sancta mater Ecclesiá Cathólica, ut hunc præsentem Presbýterum ad onus Episcopátus sublevétis.

Metropolitanus dicebat: Scitis illum esse dignum?

Respondebat Episcopus:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scimus, et crédimus illum dignum esse.

Metropolitanus respondebat: Deo grátias.

Tunc omnibus sedentibus, ut supra dictum est, Metropolitanus intelligibili voce, et assistentes Episcopi submissa voce faciebant examinationem superscriptam, videlicet Antíqua Sanctórum, etc. et omnia alia suo ordine, prout supra in prima Parte pag. 60—61. sunt ordinata, usque ad finem examinis. Quo completo, et manu Metropolitanus per Electum osculata, idem Electus ante Metropolitanum genuflexus ante se habens schedulam scriptam jurabat, et præstabat fidelitatis debitæ solitum juramentum Metropolitanus in hunc modum:

Ego **N.** Ecclesiæ **N.** vocátus Episcopus, promitto in conspéctu omnipoténtis Dei, atque totíus Ecclesiæ, quod ab hac hora in ántea fidélis et obédiens ero perpétuo more prædecessórum meó-

rum beáto **N.** sanctæ Ecclesiæ **N.** nominando Ecclesiam Metropolitanam, et vobis Dómino meo **N.** Dei grátia ejúsdem Ecclesiæ Archiepiscopo, vestrisque successoribus canónice intrántibus, prout est a sanctis Pátribus institútum, et Ecclesiástica, ac Romanórum Pontíficum comméndat auctóritas. Non ero in consilio, aut consénsu, vel in facto, ut vitam perdátis, aut membrum, aut capiámini mala captiõe. Consílium, quod mihi per vos, aut per litteras, vel per núntium creditúri estis, ad damnum vestrum, me sciénte, nulli pandam. Vocátus ad Sýnodum véniam, nisi præpeditus fuero canónica præpeditiõe. Vos quoque, et núntios vestros, ac Ecclesiæ **N.** nominando Ecclesiam Metropolitanam, quos certos esse cognóvero, in eúndo, stando, et redeúndo, honorífice tractábo, et in suis necessitatibus adjuvábo; possessiones vero ad mensam mei Episcopátus pertinéntes non vendam, neque donábo, neque de novo infeudábo, vel áliquo modo contra jus, vel consuetúdinem Ecclesiæ meæ alienábo; vobis vel vestris successoribus inconsúltis.

Deinde librum Evangeliorum, quem Metropolitanus coram eo apertum super genibus tenebat, Electus ambabus manibus supra scripturam tangebatur, dicens:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélica.

Quo facto, sigillum suum litteræ juramenti hujusmodi pro majore illius robore appendebatur, seu appendi faciebat, et eam Metropolitanus tradebat.

Tunc deposita mitra, surgebat Metropolitanus, et faciebat Confessionem, et procedebatur in omnibus, et per omnia, prout supra in prima Parte pag. 62—74., ordinatum est, usque Ad multos annos, inclusive.

Quo per Consecratum dicto, Metropolitanus tradebat Consecrato edictum scriptum hujusmodi tenoris:

Dilécito nobis fratri, et Coépiscopo **N.** salutem in Dómino sempitérnam. Quóniam, ut crédimus, divíno te nutu vocánte, Capitulum **N.** Ecclesiæ unanimiter elegérunt rectórem, et ad nos usque perducéntes petiérunt Episcopum consecrári. Et ideo, auxiliánte Dómino, testimónium illis reddéntibus de consciéntia tua, ob utilitátem ipsius Ecclesiæ, per manus nostræ impositionem te Episcopum consecrávimus. Amodo, frater caríssime, scias te máximum pondus suscepisse labóris, quod est sárcina regíminis animárum, et cómodis servíre multórum, omniúmque fieri mínimum, atque mínistrum, et pro crédito tibi talénto in die exáminis, et júdicii ratiõe reddíturum. Nam si Salvátor noster dicit: Non veni ministrári, sed ministráre; et ánimam suam pósuit pro óvibus suis: quanto magis nos inútiles servi summi patrisfámilias debémus máximo cum sudóre incúmbere, oves Dominicas a summo nobis Pastóre consignátas ad ovíle Dominicum, suffragánte divína grátia, absque morbo, vel mácula perdúcere? Exhortámur ergo dilectiõe nem tuam, ut fidem, quam in exórdio tuæ consecrationis breviter, lucidéque digéssimus, illibátam, et inviolábiliter custódiás; quia

fides ómnium virtútum fundaméntum est. Scimus quod ab infántia sacris es litteris eruditus, et canónicis institútis edóctus; áttamen breviter ad te nobis dirigendus est sermo. Ordinatiónes ergo cum féceris, secúndum Cánones, atque Apostólicam Ecclésiám, aptis tempóribus fac, id est, mensis primi, quarti, séptimi, et décimi. Vide, ut manus cito némini impónas, neque commúnices peccátis aliénis; bigamos, vel curiáles, aut servum cuiuslibet ad sacrum Ordinem nequáquam promóveas, nec neóphytum, ne secúndum Apóstoli sentétiám in supérbiam elátus, in iudiciúm incidat diabóli: sed eos in sacrosáncta Ecclésiá ordináre stude, qui ætátem hábeant maturitátis, et apud Deum, et hómines fidéliter víxerint, et deinceps vivere stúdeant. Et hoc cavéndum est tibi, et quasi venénium pestíferum rejiciéndum, ne avarítia surripiat cor tuum; ut per quódlibet munus accéptum manus impositionem alicui tribuas, et in simoniacam háeresim, quam Salvátor noster omnimode detestátur, in præceps ruas. Meménto quia gratis accepisti, gratis et da; secúndum enim Vatis elóquium: Qui prójicit avaritiam, et éxcutit manus suas ab omni múnere, iste in excélsis habitábit, muniménta saxórum sublimitas ejus, panis ei datus est, aquæ ejus fidéles sunt, Regem in decóre vidébunt óculi ejus. Temetípsum mitem, castúmque custódiás. In habitáculum tuum aut raro aut numquam mulieri sit ingrèssus. Omnes puéllas, et vírgines Christi aut æquanímiter ignóra, aut æquanímiter dilige, nec de præterita castitate confidas, quia neque Samsóne fórtior, nec Davide sánctior nec Salomóne póteris esse sapiéntior. Quando autem ob animárum lucrum visitatiónis causa in Collégiúm, vel infra septa ingrèssus fúeris ancillárum Dei, non solus intróeas, sed tales tecum ádhibe sócios, de quorum contubérnio non diffaméris: quia opórtet Episcopum irreprehensibilem esse, et testimónium habére bonum ad omnes; ut ne quis ex eo scándalum sumat; scandalizánti enim unum de pusillis scimus quanta animadvérsio a Dómino comparétur. Prædicatióni insta; verbum Dei plebi tibi commissæ affluénter, et mellífue, ac distincte, in quantum rore cœlésti perfúsus fúeris, prædicáre non désinas. Scriptúras divinas sæpius lege; immo (si potest fieri) léctio sancta in mánibus tuis maximéque in pectore tuo semper inhæreat, ipsam vero lectiõem orátio interrúmpat; ad instar namque spéculi ánima tua in ipsam sédulo respiciat; ut vel quæ incorrécta sunt córrigat, vel quæ pulchra sunt, ámplius exórnet. Disce quod sapiénter dóceas, ampléctens eum qui secúndum doctrinam est, fidélem sermóne; ut possis exhortári in doctrína sana, et eos qui contradícunt, argúere. Pérmáne in his, quæ didicisti et crédita sunt tibi elóquia divínæ dispensatiónis. Parátus semper esto ad satisfactiõem. Nec confúndant ópera tua sermóne tuum, ne, cum in Ecclésiá tua lóqueris, táctus quilibet respón-

deat: Cur ergo ipse non facis, quod jubes? Recognósce, magíster, qui túrgidum ventrem ferre vidéris, quómodo mihi de jejúniis prædicás? Furta, atque perjúria possunt étiam detestári latrónes et avaritiam cúpidi. Vita igitur tua irreprehensibilis fiat; in ipsa filii tui régulam sumant; ex ipsa quidquid in eis minus corréctum fúerit córrigant; ex ipsa vídeant, quod dligant; cernant, quod imitari festinent; ut ad exéplum tuum omnes fidéli stúdio vívere compellántur. Sit erga subjéctos tuos sollicitúdo laudábilis. Exhibeátur cum mansuetúdine disciplína, cum discretiõem corréctio. Iram benignitas mítiget, benignitátem zelus exácuat: ita et álterum ex áltero condiátur, ut nec immoderáta últio ultra quam opórtet, affligat, neque íterum frangat rectórem remíssio disciplínæ. Itaque boni te dulcem, pravi ásperum séntiant correptórem; in qua videlicet correptiõem hunc esse órđinem nóveris observándum, ut persónas diligas, et vítia perseguáris, ne, si áliter ágere fortásse volúeris, tránseat in crudelitátem corréctio, et perdas per irremíssam iram, quos emendáre per discretiõem debúeras. Sic enim vulnere cónvenit te abscíndere, ut non fácias ulcerári, quod sanum esse vidétur; neque si plus, quam res exégerit, ferrum incisiónis imprés-seris, nóceas, cui prodésse festínas. Nec dícimus, ut in te delinquentibus non te osténdas ultórem, et vítia nutriri permittas: sed hortámur, ut in iudicio semper misericórdia misceátur, ut possis cum Prophéta fiduciáliter dícere: Misericórdiam et iudiciúm cantábo tibi Dómine. Sit in te pastóris pietas, amabilisque dulcédo, et secúndum canónicas régulas sevéra districtio, videlicet, ut innocéter vivéntes leníter fóveas, et inquietos, perfidósque feriéndo a pravitate compéscas. Nullius faciém in iudicio aspicias, ut nec dívitem poténtia sua apud te extóllere possit, nec paúperem propter paupertátem humilitátemque ipsius, exasperátió tua de re quam súggerat, humiliórem reddat. Substántiam Ecclésiæ, quam ad dispensándum súscipis, fidéliter, ac discrète erogáre ne dissímules. Scias te aliénium esse dispensatórem, ut in te domínium impleátur elóquium dicens: Fidélis servus et prudens, quem constítuit Dóminus super familiam suam, ut det illis escam in témpore. Hospitalitátem sectáre. Misericórdem, prout vires súppetunt, paupéribus te exhibe; quia qui obtúrat aurem ad clamórem eórum, ut non exaúdiat, ipse clamábit, et non exaudiétur. Víduæ, órphani, pupillique te benigníssimum pastórem, ac tutórem se habére gaúdeant. Opprésis defénsio tua subvéniat. Illis autem, qui ópprimunt, vigor tuus effícaciter contradícat. Et ita cuncta, Deo adjuvánte, præmúnias, ut lupus sævians, sequacésve illíus adhuc in carné vitam ágentes, huc illúcque debacchántes, et ánimas innocéntium laniáre cupiéntes, in ovile Domínium ingrediéndi, ad perdéndas ánimas locum non hábeant. Nullus te favor extóllat, nulla advérsitas átterat, id est, ut

nec in prósperis cor tuum elevétur, neque in advérsis in áliquo dejiaciátur; sed ómnia, et in ómnibus cautè et cum discretiónè ágere te vólumus, ut absque reprehensióne ab ómnibus vivere comprobéris. Sancta Trinitas fraternitátem tuam sua protectione incólumem custódiat, ut dum tali moderámine in Deo nostro onus, quod suscepisti, perégeris, in die æternæ retributiónis, eo dicente, audire mereáris: Euge serve bone et fidélis, quia super pauca fuísti fidélis, supra multa te constituam, intra in gáudium Dómini tui. Quod ipse tibi præstare dignétur, qui cum Patre, et Spírítu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum. Amen.

Quo tradito, ibunt omnes, quilibet ad locum suum ad se exuendum.

DE BARBA TONDENDA.

Quando primo Clericis barbæ tondentur, dici debet, Pontifice sedente cum mitra, Antiphona:

Sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion, sic descendat super te Dei benedictio.

Ps. 132. Ecce quam bonum, pag. 45.

Quo expleto, repetitur tota Antiphona. Sicut ros Hermon, etc.

Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad illum dicit:

Orémus.

Deus, cujus providéntia omnis creatúra increméntis adúlta congaudet, preces nostras super hunc fámulum tuum, juvenilis ætátis decóre lætántem, et primis auspíciis attondéndum exaúdi, ut in ómnibus protectionis tuæ munitus auxilió, ævóque largióre provéctus, cœlestem bene ✠ dictionem accípiat, et præsentis vitæ præsídiis gaudeat et futúre. Per Dóminum nostrum Jesum, etc.

DE OFFICIO PSALMISTATUS.

Psalmista, id est Cantor, potest sola jussione Presbyteri Officium suscipere cantandi, dicente sibi Presbytero:

Vide, ut quod ore cantas, corde credas, et quod corde credis, opéribus cómprobés.

Et si Episcopus Clericos ordinans hæc faciat, bene facit.

Si Officium Psalmistatus collatum olim fuerit degradando, post degradationem a prima Tonsura, si velit, Pontifex dicit:

Quia quod ore cantásti, corde non credidísti, nec ópere implevísti; ideo cantándi officium in Ecclésia Dei a te amovémus.

APPENDIX

AD PONTIFICALE ROMANUM.

PONTIFICALIS RITUS

PRO BAPTISMO PARVULORUM.

Pontifex infantem vel infantes sive pueros sacri Baptismatis unda immergere seu perfundere volens, solitis indumentis in secretario vel alibi ad ejus libitum, pluvialique violacei coloris, et mitra simplici paratus, et baculo Pastoralis accepto, Capellanis vel aliis Presbyteris et Clericis, superpelliceis indutis, qui ei assistant, ac ministrent, præcedentibus, ad Ecclesiæ portam, extra quam exspectant, qui infantes baptizandos detulerunt, procedit; ibique, deposito baculo, sedet cum mitra in faldistorio, ad ejusdem portæ limen, cum strato, et violacea veste præparato. Sicque sedens cum mitra, interrogat infantem positum super brachium dexterum illius, qui eum defert, illum nomine proprio, eidem imposito, appellando, et dicens: *(Si plures fuerint baptizandi, dicat singulariter singulis.)*

N. Quid petis ab Ecclésia Dei?

Patrinus respondet: Fidem.

Pontifex: Fides, quid tibi præstat?

Patrinus respondet: Vitam æternam.

(Etiam singulariter singulis.)

Pontifex: Si igitur vis ad vitam ingredi, serva mandata. Diliges Dóminum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota ánima tua, et ex tota mente tua, et próximum tuum sicut te ipsum.

Deinde surgat cum mitra, et ter exsufflet leniter in faciem infantis, et dicat semel: *(Singulariter singulis.)*

Exi ab eo *(vel ab ea)*, immúnde spíritus, et da locum Spírítui sancto Paráclito.

Postea sedeat cum mitra, et pollice faciat signum Crucis in fronte, et in pectore infantis, dicens:

nec in prósperis cor tuum elevétur, neque in advérsis in áliquo dejiaciátur; sed ómnia, et in ómnibus cautè et cum discretiónè ágere te vólumus, ut absque reprehensiónè ab ómnibus vivere comproberis. Sancta Trinitas fraternitátem tuam sua protectionè incólumem custódiat, ut dum tali moderámine in Deo nostro onus, quod suscepisti, perégeris, in die æternæ retributiónis, eo dicente, audire mereáris: Euge serve bone et fidélis, quia super pauca fuísti fidélis, supra multa te constituam, intra in gáudium Dómini tui. Quod ipse tibi præstare dignétur, qui cum Patre, et Spírítu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculórum. Amen.

Quo tradito, ibunt omnes, quilibet ad locum suum ad se exuendum.

DE BARBA TONDENDA.

Quando primo Clericis barbæ tondentur, dici debet, Pontifice sedente cum mitra, Antiphona:

Sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion, sic descendat super te Dei benedictio.

Ps. 132. Ecce quam bonum, pag. 45.

Quo expleto, repetitur tota Antiphona. Sicut ros Hermon, etc.

Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad illum dicit:

Orémus.

Deus, cujus providéntia omnis creatúra increméntis adúlta congaudet, preces nostras super hunc fámulum tuum, juvenilis ætátis decóre lætántem, et primis auspíciis attondéndum exaúdi, ut in ómnibus protectionis tuæ munitus auxilió, ævóque largióre provéctus, cœlestem bene ✠ dictionem accípiat, et præsentis vitæ præsídiis gaudeat et futuræ. Per Dóminum nostrum Jesum, etc.

DE OFFICIO PSALMISTATUS.

Psalmista, id est Cantor, potest sola jussione Presbyteri Officium suscipere cantandi, dicente sibi Presbytero:

Vide, ut quod ore cantas, corde credas, et quod corde credis, opéribus cómprobés.

Et si Episcopus Clericos ordinans hæc faciat, bene facit.

Si Officium Psalmistatus collatum olim fuerit degradando, post degradationem a prima Tonsura, si velit, Pontifex dicit:

Quia quod ore cantásti, corde non credidísti, nec ópere implevísti; ideo cantándi officium in Ecclésia Dei a te amovémus.

APPENDIX

AD PONTIFICALE ROMANUM.

PONTIFICALIS RITUS

PRO BAPTISMO PARVULORUM.

Pontifex infantem vel infantes sive pueros sacri Baptismatis unda immergere seu perfundere volens, solitis indumentis in secretario vel alibi ad ejus libitum, pluvialique violacei coloris, et mitra simplici paratus, et baculo Pastoralis accepto, Capellanis vel aliis Presbyteris et Clericis, superpelliceis indutis, qui ei assistant, ac ministrent, præcedentibus, ad Ecclesiæ portam, extra quam exspectant, qui infantes baptizandos detulerunt, procedit; ibique, deposito baculo, sedet cum mitra in faldistorio, ad ejusdem portæ limen, cum strato, et violacea veste præparato. Sicque sedens cum mitra, interrogat infantem positum super brachium dexterum illius, qui eum defert, illum nomine proprio, eidem imposito, appellando, et dicens: *(Si plures fuerint baptizandi, dicat singulariter singulis.)*

N. Quid petis ab Ecclésia Dei?

Patrinus respondet: Fidem.

Pontifex: Fides, quid tibi præstat?

Patrinus respondet: Vitam æternam.

(Etiam singulariter singulis.)

Pontifex: Si igitur vis ad vitam ingredi, serva mandata. Diliges Dóminum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota ánima tua, et ex tota mente tua, et próximum tuum sicut te ipsum.

Deinde surgat cum mitra, et ter exsufflet leniter in faciem infantis, et dicat semel: *(Singulariter singulis.)*

Exi ab eo *(vel ab ea)*, immúnde spíritus, et da locum Spírítui sancto Paráclito.

Postea sedeat cum mitra, et pollice faciat signum Crucis in fronte, et in pectore infantis, dicens:

Accipe signum Crucis tam in fronte ✠, quam in corde ✠, sume fidem cœlestium præceptorum: et talis esto moribus, ut templum Dei jam esse possis.

Surgat inde, deposita mitra, et stans dicat Orationem manibus junctis, quod etiam in reliquis Orationibus observet. *(In plurali pro omnibus.)*

Orémus.

Preces nostras, quæsumus Dómine, cleménte exaudi: et hunc Eléctum tuum **N.** Crucis Dominicæ impressiōe signatum perpétua virtute custodi: ut magnitudinis glóriæ tuæ rudiménta servans, per custodiam mandatorum tuorum ad regeneratiōis glóriam pervenire mereatur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

(Singulariter singulis.) Deinde imponat manum super caput infantis, et adhuc sine mitra dicat: *(In plurali pro omnibus.)*

Orémus.

Omnipotens, sempitérne Deus, Pater Dómini nostri Jesu Christi, respicere dignare super hunc famulum tuum **N.**, quem ad rudiménta fidei vocare dignatus es: omnem cæcitatē cordis ab eo expelle: dirumpes omnes láqueos sátanæ, quibus fuerat colligatus: áperi ei, Dómine, jánuam pietatis tuæ, ut signo sapiéntiæ tuæ imbutus, omnium cupiditatum foetóribus careat, et ad suáven odórem præceptorum tuorum lætus tibi in Ecclesia tua deserviat, et proficiat de die in diem. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde benedicturus sal (quod semel benedictum, alias ad eúmdem usum deservire potest) accepta mitra, stans dicat: *(Sine mutatione pro omnibus.)*

BENEDICTIO SALIS.

Exorcizo te, creatúra salis, in nómine Dei Patris omnipoténtis ✠, et in caritate Dómini nostri Jesu Christi ✠, et in virtute Spíritus sancti ✠. Exorcizo te per Deum vivum ✠, per Deum verum ✠, per Deum sanctum ✠, per Deum ✠, qui te ad tulélam humáni géneris procreávit, et pópulo veniénti ad credulitatē per servos suos consecrari præcepit, ut in nómine sanctæ Trinitatis efficiaris salutáre sacraméntum ad effugándum inimicum.

Hic deponat mitram, et adhuc stans prosequatur:

Proinde rogámus te, Dómine Deus noster, ut hanc creatúram salis sanctificádo sanctifices ✠, et benedicédo benedicas ✠, ut fiat omnibus accipiéntibus perfécta medicina, pérmanens in visceribus eórum, in nómine ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi, qui ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos, et sáculum per ignem.

R. Amen.

Deinde sedeat cum mitra, et accipiens modicum salis benedicti, immittat in os infantis, dicens: *(Singulariter singulis.)*

N. Accipe sal sapiéntiæ: propitiatio sit tibi in vitam æternam. **R.** Amen.

Pontifex: Pax tecum.

R. Et cum spíritu tuo.

Surgat inde deposita mitra, et dicat: *(In plurali pro omnibus.)*

Orémus.

Deus patrum nostrorum, Deus univérsæ conditor veritatis, te supplices exorámus, ut hunc famulum tuum **N.** respicere digneris propitius, et hoc primum pábulum salis gustántem, non diútius esurire permittas, quo minus cibo expleatur cœlesti, quatenus sit semper spíritu fervens, spe gaudens, tuo semper nómini serviens. Perduc eum, Dómine quæsumus, ad novæ regeneratiōis lavácrum, ut cum fidélibus tuis promissiōnum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Accepta mitra, adhuc stans dicit Exorcismum.

Exorcizo te, immunde spíritus, in nómine Patris ✠, et Filii ✠, et Spíritus ✠ sancti, ut éxeas, et recedas ab hoc famulo Dei **N.**: Ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui pedibus super mare ambulávit, et Petro mergenti dexteram porréxit.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honórem Deo vivo et vero, da honórem Jesu Christo Filio ejus, et Spíritui sancto, et recede ab hoc famulo Dei **N.**, quia istum sibi Deus et Dóminus noster Jesus Christus ad suam sanctam grátiam, et benedictiōnem, fontemque Baptismatis vocare dignatus est.

Retenta mitra, adhuc stans, et pollice in fronte signans infantem, dicit: (Singulariter singulis.)

Et hoc signum sanctæ Cru ✠ cis, quod nos fronti ejus damus, tu maledicte diabole, numquam audeas violare. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

(Singulis.) Mox, deposita mitra, et adhuc stans, impositaque manu super caput infantis, dicit: *(In plurali pro omnibus.)*

Orémus.

Ætérnam, ac justissimam pietatem tuam deprecor, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, auctor lúminis et veritatis, super hunc famulum tuum **N.**, ut digneris illum illuminare lúmine intelligéntiæ tuæ: munda eum, et sanctifica: da ei sciéntiam veram, ut dignus grátia Baptismi tui effectus, téneat firmam spem, consiliū rectum, doctrinam sanctam. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Accipit mitram et imposita extrema parte stolæ super infantem, introducit eum in Ecclesiam, præcedentibus omnibus, qui cum eo venerant, dicens: (In plurali pro omnibus.)

N. Ingrédere in templum Dei, ut hábeas partem cum Christo in vitam ætérnam. Amen.

Cum fuerint Ecclesiam ingressi, Pontifex deponit mitram, et procedens ad Fontem, usque ad cancellos exclusive, cum Susceptoribus, dicit clara voce simul cum illis:

Credo in Deum, Patrem omnipoténtem, creatórem cœli et terræ. Et in Jesum Christum, Fílium ejus únicum, Dóminum nostrum: qui concéptus est de Spírítu sancto, natus ex María Vírgine: passus sub Póntio Piláto, crucifixus, mórtuus, et sepúltus: descéndit ad ínferos, tértia die resurréxit a mórtuis, ascéndit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipoténtis: inde ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos. Credo in Spírítum sanctum; sanctam Ecclésiám Cathólicam; Sanctórum communiómem; remissionem peccatórum; carnis resurrectionem; vitam ætérnam. Amen.

Pater noster, qui es in cœlis, sanctificétur nomen tuum: advéniat regnum tuum: fiat volúntas tua, sicut in cœlo, et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hódie; et dimitte nobis débita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris: et ne nos indúcas in tentatiómem: sed libera nos a malo. Amen.

Deinde accipit mitram, et priusquam accedat ad Baptisterium, terga vertens ad ipsum, extra cancellos, dicat versus infantem:

Exorcismus.

Exorcízo te, omnis spírítus immúnde, in nómine Dei Patris omnipoténtis ✠, et in nómine Jesu Christi Fílii ejus, Dómini et Júdicis nostri ✠, et in virtúte Spírítus sancti ✠, ut discédas ab hoc plásmate Dei ✠, quod Dóminus noster ad templum sanctum suum vocáre dignátus est, ut fiat templum Dei vivi, et Spírítus sanctus hábitet in eo. Per eúdem Christum Dóminum nostrum, qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sœculum per ignem.

R. Amen.

Mox cum mitra, et adhuc stans, digito accipiat de saliva oris sui, et tangat aures, et nares infantis: tangendo veró aurem dexteram, et sinistram, dicat: *(Singulariter singulis.)*

Ephpheta, quod est, adaperire.

Deinde tangat nares, dicens:

In odórem suavitátis. Tu autem effugáre diabóle, appropinquábit enim júdicium Dei.

Postea sedens ibidem cum mitra, interrogat baptizandum nominatim, dicens:

N. Abrenúntias sátanæ?

Patrinus respondet: Abrenúntio.

Pontifex: Et ómnibus opéribus ejus?

Respondet Patrinus: Abrenúntio.

Pontifex: Et ómnibus pompis ejus?

Respondet Patrinus: Abrenúntio.

Deinde Pontifex, adhuc sedens cum mitra, intingit pollicem in oleo Catechumenorum, et infantem ungit in pectore, et inter scapulas in modum crucis, dicens semel:

Ego te línio ✠ oleo salutis in Christo Jesu Dómino nostro, ut hábeas vitam ætérnam. **R.** Amen.

Deinde pollicem, et inuncta loca abstergit bombacio, vel re simili. Mox depositis mitra simplici, pluviali et stola violaceis, accipit stolam, et pluviale albi coloris, et mitram auriphrygiatam, et tunc ingreditur capellam baptisterii, ubi, sedens ante ostium Fontis, interrogat expresso nomine baptizandum, Patrino respondente:

N. Credis in Deum Patrem omnipoténtem, Creatórem cœli et terræ?

Patrinus respondet: Credo.

Pontifex: Credis in Jesum Christum, Fílium ejus únicum, Dóminum nostrum, natum et passum?

Respondet Patrinus: Credo.

Pontifex: Credis et in Spírítum sanctum, sanctam Ecclésiám Cathólicam, Sanctórum communiómem, remissionem peccatórum, carnis resurrectionem, et vitam ætérnam?

Respondet Patrinus: Credo.

Subinde expresso nomine baptizandi, Pontifex adhuc sedens cum mitra, dicit:

N. Vis baptizári?

Patrinus respondet: Volo.

Si baptizet per immersionem, Pontifex, mitram retinens, surgit, et accipit infantem, et advertens ne lædatur, caute caput ejus immergit in aquam, et trina mersione baptizans, semel tantum dicit:

N. Ego te baptizo in nómine Patris ✠, et Fílii ✠, et Spírítus ✠ sancti.

Mox Patrinus, vel Matrina, vel uterque simul, infantem de sacro Fonte levant, suscipientes illum de manu Pontificis.

Si vero Pontifex per infusionem baptizet, Patrino, vel Matrina, vel utroque (si ambo admittantur) infantem tenente, Pontifex, adhuc sedens cum mitra, vasculum, vel urceolum accipit cum aqua baptismali, et aliquo Capellano lancem supponente ad recipiendam aquam, ter de ea fundit super caput infantis in modum crucis, et simul verba proferens, semel tantum distincte, et attente, dicit:

N. Ego te baptizo in nómine Patris ✠, fundat primo, et Fílii ✠, fundat secundo, et Spírítus ✠ sancti, fundat tertio.

Si vero dubitatur, an infans fuerit baptizatus, utatur hac forma:

N. Si non es baptizátus, ego te baptizo in nómine Patris ✠, et Fílii ✠, et Spírítus ✠ sancti.

(Singulis.) Deinde Pontifex sedens, et retinens mitram, intingit pollicem in sacro Chrismate, et ungit infantem in summitate capitis in modum crucis, dicens:

Deus omnipotens, Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui te regenerávit ex aqua et Spírítu sancto, quique dedit tibi remissionem ómnium peccatórum, (Hic inungit) ipse te líniat Chrismate

salutis ✠ in eodem Christo Jesu Domino nostro in vitam æternam. **R.** Amen.

Pontifex: Pax tibi.

R. Et cum spiritu tuo.

Tum bombacio, aut re simili, abstergit pollicem suum, et locum inunctum. Deinde etiam sedens cum mitra, imponit capiti infantis linteolum candidum loco vestis albæ, dicens:

Accipe vestem candidam, quam immaculatam perferas ante tribunal Domini nostri Jesu Christi, ut habeas vitam æternam.

R. Amen.

Postea pariter sedendo cum mitra, dat infanti, vel Patrino, candelam accensam, dicens:

Accipe lampadem ardentem, et irreprehensibilis custodi Baptismum tuum; serva Dei mandata, ut cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei una cum omnibus Sanctis in aula cœlesti, habeasque vitam æternam, et vivas in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Postremo dicit etiam sedendo cum mitra:

N. Vade in pace, et Dominus sit tecum. **R.** Amen.

Ac demum, sedens adhuc cum mitra, moneat susceptores de spirituali cognatione, quam contraxerunt cum baptizato, baptizatique patre et matre; et de obligatione, quam habent, ubi opus fuerit, opportune docendi baptizatum tamquam filium spiritualem, fidei rudimenta: unde ad hujusmodi munus, qui ea ignorant, non admittantur.

Si vero fuerint plures baptizandi, masculi, seu feminae, in catechismo masculi statuuntur ad dexteram, feminae vero ad sinistram; omnia pariter dicantur ut supra, in proprio genere, et in numero plurali. Quod si fuerint masculi et feminae simul baptizandi, omnia dicantur in numero plurali, sed in genere masculino, etiamsi sint plures feminae, quam masculi.

Quædam vero non in numero plurali pro omnibus, sed in numero singulari pro singulis dici oportet; in genere tamen masculino pro masculis et in genere femineo pro feminis, ut notatur in Rituali Romano in Rubrica post Baptismum parvulorum; sed nos pro majori commoditate adnotavimus in propriis locis in Rubricis parenthesi notatis; ita ut, quando dicitur in tali Rubrica: *Singulariter singulis*, intellige quod illa verba, vel actiones usque ad aliam Rubricam dici, vel fieri debent singulariter singulis, et primum masculis, deinde feminis, mutato solum genere, ut dictum est supra. Quando vero in simili Rubrica dicitur: *In plurali pro omnibus*, intellige, quod illa verba usque ad aliam Rubricam, dici debent semel, sed pro omnibus in plurali, mutato solum genere, si omnes sint feminae.

Pontifex demum, completo baptizate, sedens adhuc cum mitra, lavat manus more solito: et inde eodem comitatu, eodemque modo, quo baptizaturus accessit, eo, unde venerat, revertitur.

PONTIFICALIS RITUS PRO ADULTORUM BAPTISMO.

ontifex, adultos sacri Baptismatis unda mergere seu perfundere volens, prius diligenter inquirat, An adulti baptizandi in christiana fide, ac sanctis moribus sint instructi et an scientes, et volentes ad Baptismum accedant.

Ne quis, jam baptizatus, imperitia, vel errore, aut ad quæstum, vel ob aliam causam, fraude dolove, iterum baptizari velit.

In Sabbato Sancto Paschatis vel Pentecostes, hujusmodi Baptismum solemniter ministrari curet; nisi catechumeni, rite instructi, Baptismum suum in longum tempus differri ægre ferant.

Cum igitur hujusmodi Baptismus ministrandus erit, disponantur suis locis sequentia:

In Secretario: Altare cum cruce, et candelabris cum cereis: baculus pastoralis a latere Epistolæ.

Super altare autem mitra simplex, pectorale, pluviale, et stola coloris violacei, crux pectoralis, cingulus albi coloris, alba, amictus, et si Pontifex erit regularis, superpelliceum: omnia velo serico violaceo cooperta.

Item faldistorium cum veste, et pulvinis violaceis super tapete, ante idem altare.

Insuper sedes Pontificalis cum pulvino violaceo, et tapete, si Pontifex erit in propria ecclesia.

In abaco ejusdem Secretarii. Bacile, et buccale cum aqua. Mappæ pro gremio, et manibus. Candelabra duo cum cereis. Clava Cardinalitia, si Pontifex erit S. R. E. Cardinalis; liber hic, et bugia.

In presbyterio, et choro: Altare cum pallio violaceo, cruce et candelabris cum cereis. Faldistorium cum veste, et pulvinis violaceis super tapete. Sedes Pontificalis tecta violaceis, si Pontifex, ut supra, erit in propria Ecclesia.

Ad valvas ecclesiæ, et ad ostium cancellorum Baptisterii. Faldistorium coopertum veste violacea, super strato.

In Baptisterio. Fons late patens pro immersione Catechumeni. Faldistorium cum veste alba et tria scabella circa illud super tapete, intra cancellos ante ostium Fontis.

In abaco ejusdem Baptisterii. Pelvicula cum sale. Vascula duo cum bombacio madido sanctis oleis, alterum Chrismatis, alterum Catechumenorum. Bombacium siccum pro abstersione locorum inunctorum. Paramenta albi coloris, videlicet, mitra auriphrygiata, pluviale, et stola, cooperta velo serico albo. Chrismalia, seu candidi linteoli, et vestes candidæ pro numero Neophytorum. Item et cerei eisdem tradendi. Vasa cum mica panis ad lavandas manus. Mappæ ad eas tergendas, et pro gremio.

Pontifex igitur, paratis omnibus de mane, in secretario lavat prius manus, deinde super rochetum, sive superpelliceum, si sit regularis, accipit amictum, albam, cingulum, crucem pectoralem, stolam, ac pluviale violacei coloris, pectorale et mitram.

Postmodum, cum toto Clero suæ Ecclesiæ, ordine processionali accedit ante altare majus, vel ejusdem Secretarii, ubi genuflexus super faldistorio, deposita mitra, genuflectentibus pariter omnibus, piis mente ad Deum preces effundat, ut tantum Sacramentum digne valeat ministrare.

Deinde ad implorandum divinum auxilium, surgens, se signat, et dicit:

salutis ✠ in eodem Christo Jesu Domino nostro in vitam æternam. **R.** Amen.

Pontifex: Pax tibi.

R. Et cum spiritu tuo.

Tum bombacio, aut re simili, abstergit pollicem suum, et locum inunctum. Deinde etiam sedens cum mitra, imponit capiti infantis linteolum candidum loco vestis albæ, dicens:

Accipe vestem candidam, quam immaculatam perferas ante tribunal Domini nostri Jesu Christi, ut habeas vitam æternam.

R. Amen.

Postea pariter sedendo cum mitra, dat infanti, vel Patrino, candelam accensam, dicens:

Accipe lampadem ardentem, et irreprehensibilis custodi Baptismum tuum; serva Dei mandata, ut cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei una cum omnibus Sanctis in aula cœlesti, habeasque vitam æternam, et vivas in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Postremo dicit etiam sedendo cum mitra:

N. Vade in pace, et Dominus sit tecum. **R.** Amen.

Ac demum, sedens adhuc cum mitra, moneat susceptores de spiritali cognatione, quam contraxerunt cum baptizato, baptizatique patre et matre; et de obligatione, quam habent, ubi opus fuerit, opportune docendi baptizatum tamquam filium spiritualem, fidei rudimenta: unde ad hujusmodi munus, qui ea ignorant, non admittantur.

Si vero fuerint plures baptizandi, masculi, seu feminae, in catechismo masculi statuuntur ad dexteram, feminae vero ad sinistram; omnia pariter dicantur ut supra, in proprio genere, et in numero plurali. Quod si fuerint masculi et feminae simul baptizandi, omnia dicantur in numero plurali, sed in genere masculino, etiamsi sint plures feminae, quam masculi.

Quædam vero non in numero plurali pro omnibus, sed in numero singulari pro singulis dici oportet; in genere tamen masculino pro masculis et in genere femineo pro feminis, ut notatur in Rituali Romano in Rubrica post Baptismum parvulorum; sed nos pro majori commoditate adnotavimus in propriis locis in Rubricis parenthesi notatis; ita ut, quando dicitur in tali Rubrica: *Singulariter singulis*, intellige quod illa verba, vel actiones usque ad aliam Rubricam dici, vel fieri debent singulariter singulis, et primum masculis, deinde feminis, mutato solum genere, ut dictum est supra. Quando vero in simili Rubrica dicitur: *In plurali pro omnibus*, intellige, quod illa verba usque ad aliam Rubricam, dici debent semel, sed pro omnibus in plurali, mutato solum genere, si omnes sint feminae.

Pontifex demum, completo baptizate, sedens adhuc cum mitra, lavat manus more solito: et inde eodem comitatu, eodemque modo, quo baptizaturus accessit, eo, unde venerat, revertitur.

PONTIFICALIS RITUS PRO ADULTORUM BAPTISMO.

ontifex, adultos sacri Baptismatis unda mergere seu perfundere volens, prius diligenter inquirat, An adulti baptizandi in christiana fide, ac sanctis moribus sint instructi et an scientes, et volentes ad Baptismum accedant.

Ne quis, jam baptizatus, imperitia, vel errore, aut ad quæstum, vel ob aliam causam, fraude dolove, iterum baptizari velit.

In Sabbato Sancto Paschatis vel Pentecostes, hujusmodi Baptismum solemniter ministrari curet; nisi catechumeni, rite instructi, Baptismum suum in longum tempus differri ægre ferant.

Cum igitur hujusmodi Baptismus ministrandus erit, disponantur suis locis sequentia:

In Secretario: Altare cum cruce, et candelabris cum cereis: baculus pastoralis a latere Epistolæ.

Super altare autem mitra simplex, pectorale, pluviale, et stola coloris violacei, crux pectoralis, cingulus albi coloris, alba, amictus, et si Pontifex erit regularis, superpelliceum: omnia velo serico violaceo cooperta.

Item faldistorium cum veste, et pulvinis violaceis super tapete, ante idem altare.

Insuper sedes Pontificalis cum pulvino violaceo, et tapete, si Pontifex erit in propria ecclesia.

In abaco ejusdem Secretarii. Bacile, et buccale cum aqua. Mappæ pro gremio, et manibus. Candelabra duo cum cereis. Clava Cardinalitia, si Pontifex erit S. R. E. Cardinalis; liber hic, et bugia.

In presbyterio, et choro: Altare cum pallio violaceo, cruce et candelabris cum cereis. Faldistorium cum veste, et pulvinis violaceis super tapete. Sedes Pontificalis tecta violaceis, si Pontifex, ut supra, erit in propria Ecclesia.

Ad valvas ecclesiæ, et ad ostium cancellorum Baptisterii. Faldistorium coopertum veste violacea, super strato.

In Baptisterio. Fons late patens pro immersione Catechumeni. Faldistorium cum veste alba et tria scabella circa illud super tapete, intra cancellos ante ostium Fontis.

In abaco ejusdem Baptisterii. Pelvicula cum sale. Vascula duo cum bombacio madido sanctis oleis, alterum Chrismatis, alterum Catechumenorum. Bombacium siccum pro abstersione locorum inunctorum. Paramenta albi coloris, videlicet, mitra auriphrygiata, pluviale, et stola, cooperta velo serico albo. Chrismalia, seu candidi linteoli, et vestes candidæ pro numero Neophytorum. Item et cerei eisdem tradendi. Vasa cum mica panis ad lavandas manus. Mappæ ad eas tergendas, et pro gremio.

Pontifex igitur, paratis omnibus de mane, in secretario lavat prius manus, deinde super rochetum, sive superpelliceum, si sit regularis, accipit amictum, albam, cingulum, crucem pectoralem, stolam, ac pluviale violacei coloris, pectorale et mitram.

Postmodum, cum toto Clero suæ Ecclesiæ, ordine processionali accedit ante altare majus, vel ejusdem Secretarii, ubi genuflexus super faldistorio, deposita mitra, genuflectentibus pariter omnibus, piis mente ad Deum preces effundat, ut tantum Sacramentum digne valeat ministrare.

Deinde ad implorandum divinum auxilium, surgens, se signat, et dicit:

Deus in adiutorium meum intende.

R. Dómine ad adiuvándum me festína.

Glória Patri, et Filio, et Spirítui sancto.

R. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Postea stans ibidem, incipiat, prosequentibus Clericis, Antiphonam:

Effúdam super vos aquam mundam, et mundabimini ab ómnibus inquinaméntis vestris, dicit Dóminus.

Psalmus 8.

Dómine Dóminus noster: * quam admirábile est nomen tuum in univérſa terra!

Incepto Psalmo, Pontifex, accepta mitra, sedebit vel in sede, si fuerit in propria Ecclesia, vel in faldistorio in plano Epistolæ.

Quóniam eleváta est magnificéntia tua, * super cœlos.

Ex ore infántium et lacténtium perfecisti laudem propter inimicos tuos, * ut déstruas inimicum et ultórem.

Quóniam vidébo cœlos tuos, ópera digitórum tuórum: * lunam et stellas, quæ tu fundásti.

Quid est homo, quod memor

Ps. 28. Afférte Dómino. pag. 218.

Psalmus 41.

Quemádmódum desiderat cervus ad fontes aquárum: * ita desiderat ánima mea ad te Deus.

Sitívit ánima mea ad Deum fortem vivum: * quando véniam, et apparebo ante faciém Dei?

Fuérunt mihi lácrimæ meæ panes die ac nocte: * dum dicitur mihi quotidie: Ubi est Deus tuus?

Hæc recordátus sum, et effúdi in me ánimam meam: * quóniam transíbo in locum tabernáculi admirábilis, usque ad domum Dei.

es ejus? * aut filius hóminis, quóniam vísitas eum?

Minuísti eum paulo minus ab Angelis, glória et honóre coronásti eum; * et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Omnia subjecísti sub pédibus ejus, * oves et boves univérſas: insuper et pécora campi.

Vólucres cœli, et pisces maris; * qui perámbulant sémitas maris.

Dómine Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérſa terra!

Glória Patri. Sicut erat, etc.

In voce exsultationis, et confessionis: * sonus epulántis.

Quare tristis es ánima mea? * et quare contúrbas me?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: * salutáre vultus mei, et Deus meus.

Ad meípsum ánima mea conturbáta est: * propterea memor ero tui de terra Jordánis, et Hermóniim a monte módico.

Abýssus abýssum invocát, * in voce cataractárum tuárum.

Omnia excélsa tua, et fluctus tui * super me transiérunt.

In die mandávit Dóminus misericórdiam suam: * et nocte cánticum ejus.

Apud me orátio Deo vitæ meæ, * dicam Deo: Suscéptor meus es.

Quare oblítus es mei? * et quare contristátus incédo, dum affligit me inimícus?

Dum confringúntur ossa mea,

Et repetitur Antiphona:

Effúdam super vos aquam mundam, et mundabimini ab ómnibus inquinaméntis vestris, dicit Dóminus.

Completa Antiphona, Pontifex deposita mitra, surgit et stans versus altare dicit:

Kýrie eléison. **C**hriste eléison. **K**ýrie eléison.

Pater noster. **secreto usque ad**

V. Et ne nos indúcas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Dómine exaúdi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, qui dedísti fámulis tuis in confessione veræ fidei, æternæ Trinitátis glóriam agnóscere; et in poténtia majestátis adoráre unitátem: quæsumus; ut ejúsdem fidei firmitáte, ab ómnibus semper muniámur advérsis.

Oratio.

Adésto supplicationibus nostris, omnipotens Deus: et quod humilitátis nostræ geréndum est ministério, tuæ virtútis impleátur effectú.

Oratio.

Da, quæsumus Dómine, Elécto nostro, *(In plurali pro pluribus, et in genere masculino, nisi omnes sint feminae.)* ut sanctis edóctus mystériis, et renovétur fonte Baptísmatis, et inter Ecclesiæ tuæ membra numerétur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde Pontifex, accepta mitra et baculo pastorali, procedit cum toto suo Clero, ut supra, ad fores ecclesiæ: ibique in limine, deposito baculo, et retenta mitra, sedet in faldistorio. Catechizandus vero extra limen genuflectit, e regione Pontificis. Et si sint plures mares et feminae; illi ad dexteram Pontificis, hæc vero ad sinistram statuuntur.

Tum Pontifex, sedens cum mitra, interrogat Catechumenum: *(Singulariter singulis, si plures, usque ad Orationem.)*

* exprobravérunt mihi qui tribulant me inimici mei.

Dum dicunt mihi per singulos dies: Ubi est Deus tuus? * quare tristis es ánima mea, et quare contúrbas me?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: * salutáre vultus mei, et Deus meus.

Glória Patri.

Sicut erat, etc.

Quo nómine vocáris?

Catechumenus respondet: N.

Pontifex: N. Quid petis ab Ecclésia Dei?

Respondet Catech. Fidem.

Pontifex: Fides, quid tibi præstat?

Resp. Catech. Vitam ætérnam.

Pontifex: Si vis habere vitam ætérnam, serva mandáta. Dílignes Dóminum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota ánima tua, et ex tota mente tua, et próximum tuum, sicut teípsum. In his duóbus mandátis tota Lex pendet, et Prophætæ. Fides autem est, ut unum Deum in Trinitáte, et Trinitátem in unitáte veneréris, neque confundéndo persónas, neque substántiam separádo. Alia est enim persóna Patris, ália Filii, ália Spíritus sancti; sed horum trium una est substántia, et nónnisi una Divínitas.

Et rursus interrogat: N. Abrenúntias sátanæ?

Respondet Catech. Abrenúntio.

Interrogat: Et ómnibus opéribus ejus?

Respondet: Abrenúntio.

Interrogat: Et ómnibus pompis ejus?

Respondet: Abrenúntio.

Deinde Pontifex interrogat de Symbolo Fidei, dicens:

Credis in Deum, Patrem omnipoténtem, Creatórem cœli et terræ?

Respondet: Credo.

Interrogat: Credis in Jesum Christum, Filium ejus únicum, Dóminum nostrum, natum, et passum?

Respondet: Credo.

Interrogat: Credis et in Spíritum sanctum, sanctam Ecclésiam Cathólicam, Sanctórum communióem, remissionem peccatórum, carnis resurrectionem, et vitam ætérnam?

Respondet: Credo.

Tunc Pontifex surgit cum mitra, et exsufflat ter in faciem ejus, semel dicens:

Exi ab eo spíritus immúnde, et da locum Spíritui sancto Paráclito.

Hic in modum crucis halet in faciem ipsius, et dicat:

N. Accipe Spíritum bonum per istam insufflatiónem, et Dei benedictiónem ✠. Pax tibi.

R. Et cum spíritu tuo.

Deinde Pontifex sedet cum mitra, et facit Crucem cum pollice in fronte, et in pectore Catechumeni, dicens:

N. Accipe signum Crucis tam in fronte ✠, quam in corde ✠: sume fidem cœlestium præceptórum. Talis esto móribus, ut templum Dei jam esse possis: ingressúsque Ecclésiam Dei, evasisse te láqueos mortis, lætus agnósce.

Et si Catechumenus venit de gentilitatis errore, seu de ethnicis et idololatris, dicat:

Horrésce idóla, réspue simulácula.

Si ex Hebræis, dicat:

Horrésce Judáicam perfídiam, réspue Hebráicam superstitióem.

Si ex Mahumetanis, dicat:

Horrésce Mahuméticam perfídiam, réspue pravam sectam infidelitátis.

Si ex Hæreticis, et in ejus Baptismo debita forma servata non sit, dicat:

Horrésce hæreticam pravitátem, réspue nefárias sectas impiórum N.

Exprimens proprio nomine sectam de qua venit. Inde prosequatur:

Cole Deum Patrem omnipoténtem, et Jesum Christum, Filium ejus únicum, Dóminum nostrum, qui ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem. R. Amen.

Si Catechumeni fuerint plures, Pontifex singulariter singulos interrogabit, repetendo: Quo nómine vocáris? et, ut supra, cetera perficiendo.

Deinde surgit, et deposita mitra, dicit: (In plurali pro pluribus.)

Orémus.

Te déprecor, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus: ut huic fámulo tuo N., qui in hujus sæculi nocte vagátur incértus, ac dúbius, viam veritátis, et agnitiónis tuæ júbeas demonstrári: quátenus, reserátis óculis cordis sui, te unum Deum Patrem in Filio, et Filium in Patre cum Spíritu sancto recognóscat, atque hujus confessiónis fructum, et hic, et in futúro sæculo percipere mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Mox sedens cum mitra signat signo Crucis cum pollice in fronte dicens: (Singulariter singulis.)

Signo tibi frontem ✠, ut suscipias Crucem Dómini.

In auribus: Signo tibi aures ✠, ut aúdias divína præcépta.

In oculis: Signo tibi óculos ✠, ut vídeas claritátem Dei.

In naribus: Signo tibi nares ✠, ut odórem suavitátis Christi séntias.

In ore: Signo tibi os ✠, ut loquáris verba vitæ.

In pectore: Signo tibi pectus ✠, ut credas in Deum.

In scapulis: Signo tibi scáputas ✠, ut suscipias jugum servitútis ejus.

In toto corpore, illud non tangens, manu producit signum Crucis, et dicit:

Signo te totum in nómine Patris ✠, et Filii ✠, et Spíritus ✠ sancti, ut hábeas vitam ætérnam, et vivas in sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde, deposita mitra, surgit, et dicat: (In plurali pro pluribus.)

Orémus.

Oratio.

Preces nostras, quæsumus Dómine, cleménte exaúdi, et hunc Eléctum tuum **N.** Crucis Dominicæ, cujus impressióne cum signámus, virtúte custódi: ut magnitúdinis glóriæ tuæ rudiménta servans, per custódiám mandatórum tuórum ad regeneratiónis glóriam pervenire mereátur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Oratio.

Deus, qui humáni géneris ita es cónditor, ut sis étiam reformátor, propitiáre pópulis adoptivis, et novo testaméto sóbolem novæ prolis adscribe: ut filii promissiónis, quod non potuerunt ásequi per natúram, gaúdeant suscepisse per grátiam. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

(Singulariter.) Tunc imponit manum super caput Electi, et stans sine mitra dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Orémus.

Omnípotens, sempitérne Deus, Pater Dómini nostri Jesu Christi, respicere dignéris super hunc fámulum tuum **N.**, quem ad rudiménta fidei vocáre dignátus es: omnem cæcitatém cordis ab eo expélle: dirúmpe omnes láqueos sátanæ, quibus fúerat colligátus; áperi ei, Dómine, jánuam pietátis tuæ, ut signo sapiéntiæ tuæ imbutus, ómnium cupiditátum fœtóribus cáreat, et ad suávem odórem præceptórum tuórum lætus tibi in Ecclésiá tua desérviat, et proficiat de die in diem, ut idóneus efficiátur accédere ad grátiam Baptismi tui, percépta medicína. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Deinde stans cum mitra, benedicit sal. *(Sine mutatione.)*

BENEDICTIO SALIS DANDI CATECHUMENO.

Exorcizo te, creatúra salis, in nómine Dei Patris omnipoténtis ✠, et in caritaté Dómini nostri Jesu Christi ✠, et in virtúte Spíritus sancti ✠. Exorcizo te per Deum vivum ✠, per Deum verum ✠, per Deum sanctum ✠, per Deum ✠, qui te ad tutelam humáni géneris procreávit, et pópulo veniénti ad credulitatém per servos suos consecrári præcépit, ut in nómine sanctæ Trinitátis efficiáris salutáre sacraméntum ad effugándum inimícum.

Hic deposita mitra, et adhuc stans, prosequitur, dicens:

Proinde rogámus te, Dómine Deus noster, ut hanc creatúram salis sanctificádo sanctífices ✠, et benedicédo benedícas ✠, ut fiat ómnibus accipiéntibus perfécta medicína, pérmanens in viscéribus eórum, in nómine ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi, qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sáeculum per ignem.

R. Amen.

Quod si Catechumenus fuerit Gentilis, sive ex Idololatrâ venerit ad fidem, benedicto sale, antequam ejus medicinam gustet, Pontifex adhuc stans sine mitra, addat sequentem Oratióem, quæ tamen pro venientibus ex Hebræis vel aliis, ut supra, non dicitur: *(In plurali pro pluribus.)*

Orémus.

Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, qui es, qui eras, et qui pérmanes usque in finem, cujus origo nescitur, nec finis comprehénderi potest: te súpplices invocámus super hunc fámulum tuum **N.** quem liberásti de erróre gentilium, et conversatióne turpíssima; dignáre exaudire eum, qui tibi cervices suas humiliat ad lavácri fontem, ut renátus ex aqua, et Spíritu sancto, exspoliátus vétérem hómíne, induat novum, qui secúndum te creatus est; accipiat vestem incorrúptam et immaculatam, tibi que Deo nostro servíre mereátur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Tunc Pontifex sedet cum mitra, et pollice ac indice accipit de ipso sale, et immittit in os Catechumeni, dicens: *(Singulariter singularis.)*

N. Accipe sal sapiéntiæ: propitiatio sit tibi in vitam ætérnam.

R. Amen.

Pax tibi. R. Et cum spíritu tuo.

Deinde sine mitra surgit, et stans dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Orémus.

Deus patrum nostrórum, Deus univérsæ cónditor veritátis, te súpplices exorámus, ut hunc fámulum tuum **N.** respicere dignéris propitiús, et hoc primum pábulum salis gustántem, non diútius esurire permittas, quo minus cibo expleátur cœlesti, quátenus sit semper spíritu fervens, spe gaudens, tuo semper nómini sérvians. Perduc eum, Dómine quæsumus, ad novæ regeneratiónis lavácrum, ut cum fidélibus tuis promissiónum tuárum ætérna præmia cónsequi mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Si inter Catechuménos adsint femínæ, recedant ipsæ in partem, quousque tertio dicatur masculis: Ora, Elécte etc. et hi signati fuerint in fronte.

Deinde Pontifex sedet cum mitra, et dicat Catechumeno stanti: *(In plurali pro pluribus masculis tantum.)*

Ora, Elécte, flecte génua, et dic: Pater noster.

Et Electus genu flexo orat, et dicit: Pater noster, etc.

Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive,

Pontifex dicit: **Leva,** comple oratióem tuam, et dic: Amen.

Electus, surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: **Signa eum.**

Deinde Electo: **Accéde.**

Et Patrino pollice signat eum in fronte, dicens:

In nómine Patris, et Filii, et Spíritus sancti.

Et Pontifex pariter faciet crucem in fronte ejus, dicens:

In nómine Patris, et Filii, et Spíritus sancti.

(Singularis.) Postea Pontifex sine mitra surgit, et stans imponit manum super Electum, et dicit: *(In plurali pro pluribus masculis.)*

Orémus.

Oratio.

Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, Deus, qui Móysi famulo tuo in monte Sínai apparuisti, et filios Israël de terra Ægypti eduxisti, deputans eis Angelum pietatis tuæ, qui custodiret eos die ac nocte: te quæsumus, Dómine; ut mittere digneris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui similiter custodiat et hunc famulum tuum **N.**, et perducat eum ad grátiam Baptismi tui. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde accipit mitram, et adhuc stans dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Exorcismus.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo Filio ejus, et Spiritui sancto, et recede ab hoc famulo Dei **N.** quia istum sibi Deus, et Dóminus noster Jesus Christus ad suam sanctam grátiam, fontemque Baptismatis vocare dignatus est: et hoc signum sanctæ Crucis ✠,

(Signat singulos.)

Quod nos fronti ejus damus, tu maledicte diabole, numquam audeas violare. Per eundem Christum Dóminum nostrum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem.

R. Amen.

Pontifex sedet, retenta mitra, et dicit secundo Electo: *(In plurali pro pluribus masculis.)*

Ora, Elécte, flecte gēna, et dic: Pater noster.

Et Electus genu flexo orat, et dicit: Pater noster.

Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive,

Pontifex dicit: **Leva**, comple orationem tuam, et dic: Amen.

Electus, surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: **Signa eum.**

Deinde Electo: **Accede.**

Et Patrinus pollice signat eum in fronte, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter faciet crucem in fronte ejus, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Postea Pontifex sine mitra surgit, et stans imponit manum super Electum, et dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Orémus.

Deus, immortale præsidium omnium postulantium, liberatio supplicum, pax rogantium, vita credentium, resurrectio mortuorum: te invoco super hunc famulum tuum **N.**, qui Baptismi tui donum petens, æternam consequi grátiam spirituáli regeneratione

desiderat: accipe eum Dómine, et quia dignatus es dicere: Pétite, et accipietis; quærite, et inveniatis; pulsate, et aperiatur vobis: petenti præmium porridge, et januam pande pulsanti, ut æternam cœlestis lavacri benedictionem consecutus, promissa tui muneris regna percipiat. Qui cum Patre, et Spiritu sancto vivis et regnas Deus, in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Inde accipit mitram, et adhuc stans, dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Exorcismus.

Audi, maledicte sátana, adjuratus per nomen æterni Dei, et Salvatoris nostri Jesu Christi Filii ejus, cum tua victus invidia tremens, gemensque discède: nihil tibi sit commune cum servo Dei **N.**, jam cœlestia cogitante, renuntiatio tibi, et sæculo tuo et beætæ immortalitati victuro. Da igitur honorem adveniénti Spiritui sancto, qui ex summa cœli arce descendens, proturbatis fraudibus tuis, divino fonte purgatum pectus, sanctificatum Deo templum, et habitaculum perficiat: ut ab omnibus penitus noxiis præteritorum criminum liberatus servus Dei, grátias perennes Deo referat semper, et benedicat nomen sanctum ejus in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Pontifex sedet, retenta mitra, et tertio dicit Electo: *(In plurali pro pluribus masculis.)*

Ora, Elécte, flecte gēna, et dic: Pater noster.

Et Electus genu flexo orat, et dicit: Pater noster.

Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive,

Pontifex dicit: **Leva**, comple orationem tuam et dic: Amen.

Electus, surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: **Signa eum.**

Deinde Electo: **Accede.**

Et Patrinus pollice signat eum in fronte, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter faciet signum Crucis in fronte ejus, dicens: *(In plurali pro pluribus.)*

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Deinde surgens, retenta mitra, imponit manum super Electum dicens: *(In plurali pro pluribus.)*

Exorcismus.

Exorcizo te, immunde spiritus, in nomine Patris ✠, et Filii ✠, et Spiritus ✠ sancti, ut exeas, et recedas ab hoc famulo Dei **N.** Ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui pedibus super mare ambulavit, et Petro mergenti dexteram porrexit.

Exorcismus.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo Filio ejus,

et Spiritui sancto, et recede ab hoc famulo Dei **N.** quia istum sibi Deus, et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam, fontemque Baptismatis vocare dignatus est: et hoc signum sanctae Crucis ✠,

(Signat singulos.)

Quod nos fronti ejus damus, tu maledicte diabole, numquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et saeculum per ignem.

R. Amen.

Si, ut supra, adsint feminae, retrahunt se masculi in partem, et accedunt feminae ante Pontificem, et stant.

Pontifex igitur, sedens cum mitra, dicit Catechumenae: *(In plurali pro pluribus.)*

Ora, Electa, flecte genua, et dic: Pater noster.

Et Electa genu flexo, orat et dicit: Pater noster, etc. Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive,

Pontifex dicit: **Leva**, comple orationem tuam, et dic: Amen.

Electa, surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: **Signa eam.**

Deinde dicit Electae: **Accede.**

Et Patrinus pollice signat Electam in fronte, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter faciet signum Crucis in fronte ejus, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

(Singulis si plures.)

Deinde Pontifex, surgens sine mitra, imponit manum super Electam, et dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Orémus.

Oratio.

Deus coeli, Deus terrae, Deus Angelorum, Deus Archangelorum, Deus Patriarcharum, Deus Prophetarum, Deus Apostolorum, Deus Martyrum, Deus Confessorum, Deus Virginum, Deus omnium bene viventium, Deus, cui omnis lingua confitetur, et omne genu flectitur, caelestium, terrestrium, et infernorum: te invoco, Domine, super hanc famulam tuam **N.**, ut eam custodire, et perducere digneris ad gratiam Baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Deinde cum mitra, et adhuc stans, dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Exorcismus.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo Filio ejus, et Spiritui sancto, et recede ab hac famula Dei **N.** quia istam sibi Deus, et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam, fontemque Baptismatis vocare dignatus est: et hoc signum sanctae Crucis ✠,

(Signat singulas, si plures.)

Quod nos fronti ejus damus, tu, maledicte diabole, numquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et saeculum per ignem.

R. Amen.

Deinde sedens Pontifex cum mitra, dicit iterum Electae: *(In plurali si plures.)*

Ora, Electa, flecte genua, et dic: Pater noster.

Et Electa genu flexo orat, et dicit: Pater noster, etc.

Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive,

Pontifex dicit: **Leva**, comple orationem tuam, et dic: Amen.

Electa, surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: **Signa eum.**

Deinde Electae: **Accede.**

Et Patrinus pollice signat Electam in fronte, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter faciet signum Crucis in fronte ejus, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

(Singulis si plures.) Postea Pontifex surgit, et stans sine mitra imponit manum super caput Electae, et dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Orémus.

Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, Deus, qui Moyse famulo tuo in monte Sinai apparuisti, et filios Israel de terra Aegypti eduxisti, deputans eis Angelum pietatis tuae, qui custodiret eos die ac nocte: te quaesumus Domine; ut mittere digneris sanctum Angelum tuum de caelis, qui similiter custodiat et hanc famulam tuam **N.** et perducatur eam ad gratiam Baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Postea sedet, accepta mitra, et dicit tertio Electae: *(In plurali, si plures.)*

Ora, Electa, flecte genua, et dic: Pater noster.

Et Electa genu flexo orat, et dicit: Pater noster, etc.

Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive,

Pontifex dicit: **Leva**, comple orationem tuam, et dic: Amen.

Electa, surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: **Signa eam.**

Deinde Electae: **Accede.**

Et Patrinus pollice signat Electam in fronte, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter faciet signum Crucis in fronte ejus, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

(Singulis, si plures.) Postea surgit, et stans cum mitra, imponit manum super caput Electae, et dicit: *(In plurali, si plures.)*

Exorcismus.

Exorcizo te, immunde spiritus, per Patrem ✠, et Filium ✠, et Spiritum ✠ sanctum, ut ex eas, et recedas ab hac formula Dei N. Ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui caeco nato oculos aperuit, et quatruiduanum Lazarus de monumento suscitavit.

Exorcismus.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo, et vero, da honorem Jesu Christo Filio ejus, et Spiritui sancto, et recede ab hac formula Dei N. quia istam sibi Deus, et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam, fontemque Baptismatis vocare dignatus est: et hoc signum sanctae Crucis ✠,

(Signat singulas, si plures.)

Quod nos fronti ejus damus, tu, maledicte diabole, numquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et saeculum per ignem.

R. Amen.

Postmodum accedunt iterum masculi, qui se retraxerant: et ipsi ad dexteram, feminae vero ad sinistram Pontificis, ut in principio, disponuntur.

Pontifex igitur, deposita mitra, surgit, et imposita manu super Electum, vel, si sint plures, super singulos, tam masculos, quam feminas, stans, dicit: *(In plurali pro pluribus tam masculis, quam feminis.)*

Oremus.

Aeternam, ac justissimam pietatem tuam deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, aeternus Deus, auctor luminis et veritatis, super hunc famulum tuum N. ut digneris eum illuminare lumine intelligentiae tuae: munda eum, et sanctifica: da ei scientiam veram, ut dignus efficiatur accedere ad gratiam Baptismi tui, teneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam, ut aptus sit ad percipiendam gratiam tuam. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Pontifex sedet, et mitram accipit. Interim Clerus, qui ante Pontificem stabat, ingreditur Ecclesiam, et dirigit se ad Baptisterium, et extra cancellos ejusdem se disponit.

Deinde Pontifex surgens cum mitra, sinistra manu sua apprehendens dexteram Electi prope brachium, vel ei porrigens extremam partem stolae, ex humero sinistro pendentis, introducit eum in Ecclesiam.

Si autem baptizandi erunt plures, Pontifex vel porrigit singulis extremam partem stolae, vel trahit illum, quem manu tenet, et ille secundum, et secundus tertium, etc. pariformiter ducat.

Dum autem Pontifex illum, vel illos introducit, dicat: *(In plurali pro pluribus.)*

N. Ingrederere in sanctam Ecclesiam Dei, ut accipias benedictionem caelestem a Domino Jesu Christo, et habebas partem cum illo, et Sanctis ejus. **R.** Amen.

Si plures, omnes simul. Ingressus Ecclesiam, Electus procumbit, seu prosternit se in pavimento, et adorat, deinde surgit.

(Singulis, si plures.) Tunc Pontifex, deposita mitra, adhuc stans, imponit manum super caput Electi, et simul cum eo recitat Symbolum Apostolorum, et Orationem Dominicam. *(Si plures, simul recitant.)*

Credo in Deum, Patrem omnipotentem, creatorem caeli et terrae. Et in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum; qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria Virgine; passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus et sepultus; descendit ad inferos, tertia die resurrexit a mortuis; ascendit ad caelos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis; inde venturus est judicare vivos et mortuos. Credo in Spiritum sanctum; sanctam Ecclesiam catholicam; Sanctorum communionem; remissionem peccatorum; carnis resurrectionem; vitam aeternam. Amen.

Pater noster, qui es in caelis, sanctificetur nomen tuum: adveniat regnum tuum: fiat voluntas tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie: et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem: sed libera nos a malo. Amen.

Interim Pontifex accedit ad faldistorium, extra Baptisterium, et versis renibus ostio cancellorum, accepta mitra, et adhuc stans, *(Singulis, si plures)* imponat rursus manum super caput Electi, et dicat. *(In plurali, pro pluribus.)*

Exorcismus.

Nec te latet, satana, imminere tibi poenas, imminere tibi tormenta, imminere tibi diem iudicii, diem supplicii sempiterni; diem, qui venturus est velut clibanus ardens, in quo tibi, atque universis angelis tuis preparatus sempiternus erit interitus. Proinde, damnate, atque damnande, da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo Filio ejus, da honorem Spiritui sancto Paraclito, in cujus nomine, atque virtute praecipio tibi, quicumque es, spiritus immunde, ut ex eas, et recedas ab hoc famulo Dei N., quem hodie idem Deus, et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam, et benedictionem fontemque Baptismatis dono vocare dignatus est: ut fiat ejus templum per aquam regenerationis in remissionem omnium peccatorum. In nomine ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et saeculum per ignem.

R. Amen.

(Singulorum, si plures.) Pontifex, adhuc stans ibidem cum mitra, pollice accipit de saliva oris sui, et tangit aures, et nares Electi.

Tangendo vero aurem dexteram et sinistram, dicat:

Ephpheta, quod est, Adaperire.

Deinde tangens nares, dicat:

In odorem suavitatis. Et subdit: Tu autem effugare, diabole; appropinquabit enim iudicium Dei.

Postea Pontifex, sedens cum mitra, interrogat Electum, (*Singulos, si plures.*) dicens:

Pontifex: **Quis vocáris?**

Electus respondet: **N.**

Pontifex interrogat: **N. Abrenúntias sátanæ?**

Electus respondet: **Abrenúntio.**

Pontifex interrogat: **Et ómnibus opéribus ejus?**

Electus respondet: **Abrenúntio.**

Pontifex interrogat: **Et ómnibus pompis ejus?**

Electus respondet: **Abrenúntio.**

Tunc Pontifex, adhuc sedens cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in Oleo sancto Catechumenorum, et inungit Electum in modum Crucis, primum in pectore, deinde inter scapulas, dicens: (*Singulos, si plures.*)

Ego te línio ✠ óleo salutis in Christo Jesu Dómino nostro in vitam ætérnam. **R.** Amen. **Pax tibi. R.** Et cum spiritu tuo.

Mox bombacio, vel re simili, Pontifex tergit pollicem, et abstersis similiter locis inunctis, subjungit, dicens:

Exi immúnde spíritus, et da honórem Deo vivo et vero. Fuge immúnde spíritus, et da locum Jesu Christo Fílio ejus. Recéde immúnde spíritus, et da locum Spíritui sancto Paráclito.

Pontifex, depositis mitra, pectorali, ac pluviali, et stola coloris violacei, accipit stolam et pluviale coloris albi, resumit pectorale, et accipit mitram auri-phrygiatam: et tunc ingreditur cum suis ministris Baptisterium, secum ducens Electum, vel Electos.

Ibidem inde ante ostium Fontis sedens cum mitra, interrogat Electum, (*Singulos, si plures.*)

Pontifex: **Quis vocáris?**

Electus respondet: **N.**

Pontifex interrogat: **Credis in Deum, Patrem omnipoténtem, creatórem cœli et terræ?**

Electus respondet: **Credo.**

Pontifex interrogat: **Credis in Jesum Christum, Fílium ejus únicum, Dóminum nostrum, natum et passum?**

Electus respondet: **Credo.**

Pontifex interrogat: **Credis et in Spíritum sanctum, sanctam Ecclésiám catholicam, Sanctórum communióem, remissionem peccatórum, carnis resurrectionem et vitam ætérnam?**

Electus respondet: **Credo.**

Pontifex iterum interrogat: **Quid petis?**

Electus respondet: **Baptísum.**

Pontifex interrogat: **Vis baptizári?**

Electus respondet: **Volo.**

Tunc, si Baptismus fieri debeat per immersionem (prout in sancta Metropolitana Ecclesia Beneventana, ac ferme in omnibus CXLII Parochialibus ejusdem, ex Decreto I. Concilii Provincialis Beneventani de anno MDCXCIII. sub Archiepiscopo Cardinali Ursino; cum in earumdem Baptisteriis unicum vas cum

aqua baptismali consurgat) Pontifex stans cum mitra, accipit Electum per brachia, prope humeros; et superiori parte corporis nudatum, reliqua honeste contactum, ter illum, vel caput ejus mergendo, et toties elevando, baptizet sub trina immersione, sanctam Trinitatem semel tantum invocando, distincte, et attente dicens:

N. Ego te baptizo in nómine Patris ✠, mergat semel, et Fílii ✠, mergat iterum, et Spíritus ✠ sancti, mergat tertio.

Patrino vel Matrino, vel utroque eum tenente, vel tangente.

Et cum Electus surrexit de fonte, Patrino, vel Matrino cum linteo in manibus, suscipit eum de manu Pontificis, ac tergit.

Cum plures sunt Electi, singillatim, ut supra, singuli interrogantur, et baptizantur. Si sunt mares et feminae, primum mares, deinde feminae.

Si vero Baptismus fiat per infusionem, (ut in Ecclesiis in quibus, ultra vas cum aqua baptismali, habetur aliud, in quod aqua ex Baptizati capite defluit) tunc Patrino, vel Matrino, vel utroque, si admittantur, admota manu, tenent, seu tangunt Electum, vel Electam, ante Pontificem, laxatis a collo vestibus, apertum caput flexis genibus inclinantem.

Pontifex autem, sedens cum mitra, hausta, aliquo vasculo, vel urceolo, aqua baptismali de fonte, cum ea, sub trina supra caput, in modum Crucis, infusione, baptizet Electum, seu Electam, in nomine sanctæ Trinitatis, dicens:

N. Ego te baptizo in nómine Patris ✠, fundat primo, et Fílii ✠, fundat secundo, et Spíritus ✠ sancti, fundat tertio.

Si aqua, quæ ex capite baptizati defluit, minime in Sacrarium Baptisterii dilabatur: tunc ipsa recipiatur in subjecta aliqua pelvi per unum ex Capellanis Pontificis sustentata, ac postmodum in Sacrarium prædictum projiciatur.

Verum, si probabiliter dubitetur, an Electus fuerit baptizatus, Pontifex dicat et baptizet, ut supra:

N. Si non es baptizátus, ego te baptizo in nómine Patris ✠, et Fílii ✠, et Spíritus ✠ sancti.

Pontifex deinde, sedens cum mitra, intingat pollicem dexterum in sacrum Chrisma, et perungat verticem Electi in modum Crucis, dicens: (*Singulorum, si plures.*)

Deus omnipotens, Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui te regenerávit ex aqua et Spíritu sancto, quique dedit tibi remissionem ómnium peccatórum, (**Hic inungit**) ipse te líniat Chrismate salutis ✠ in eódem Christo Jesu Dómino nostro in vitam ætérnam. **R.** Amen.

V. Pax tecum. R. Et cum spiritu tuo.

Tunc bombacio, vel re simili, Pontifex pollicem tergit, et imponit capiti Electi Chrismale, seu candidum linteolum; et dat illi vestem candidam, dicens: (*Singulis, si plures.*)

Accipe vestem cándidam, et immaculátam quam pérferas ante tribunal Dómini nostri Jesu Christi, ut hábeas vitam ætérnam.

R. Amen.

Electus prædicto linteolo abstergitur, et in loco remoto deponit priores vestes, et induitur novis albi coloris, vel saltem exteriore candida, quam a Pontifice accipit, et redit ante Pontificem.

Pontifex autem, sedens, ut supra, cum mitra, dat illi cereum, seu candelam accensam in manu dextera, dicens:

Accipe lámpadem ardéntem, et irreprensibilis custódi Baptísmum tuum: serva Dei mandáta, ut, cum Dóminus vénerit ad núptias, possis occurrere ei in aula cœlésti in vitam ætérnam. **R.** Amen.

Ipse vero Neophytus cereum accensum in manibus teneat usque in finem, præterquam dum confirmatur.

Postremo Pontifex, adhuc sedens cum mitra, dicit:

N. Vade in pace, et Dóminus sit tecum. **R.** Amen.

Tandem Pontifex, sedens ut supra, hortatur Neophytum ad baptismalem gratiam custodiendam: atque admonet susceptores de spirituali cognatione, quam contraxerunt cum Baptizato, Baptizatique patre, et matre: quæ cognatio impedit matrimonium contrahendum, ac dirimit contractum.

Completo Baptismate, Pontifex adhuc sedens cum mitra, lavat manus more solito; et inde ordine processionali revertitur in Secretarium, vel accedit ad altare.

Ibidem a Pontifice Neophyti Confirmationis Sacramento initiantur, ut in Pontificali: et successive in Missa, vel per ipsum Pontificem, vel per alium celebrata, cui ipsi intersint, sanctissimam Communionem devote suscipiant.

Pontifex demum deponit sacras vestes, et gratias Deo peractis, recedit in pace.

PONTIFICALIS RITUS

PRO SUPPLENDIS OMISSIS SUPER INFANTEM BAPTIZATUM.

Ium urgente mortis periculo, vel alia cogente necessitate parvulus, sacris precibus, ac cæremoniis prætermisissis, fuerit baptizatus, ubi convaluerit, vel cessaverit periculum, et ad Ecclesiam delatus fuerit, omnia omnia suppleantur. Pontifex itaque solitis indumentis in Secretario, vel alibi ad ejus libitum, Pluvialique violacei coloris, et mitra simplici paratus, et baculo pastorali accepto, Capellanis, vel aliis Presbyteris, et Cleris, superpelliceis indutis, qui ei assistant, ac ministrent, præcedentibus, ad Ecclesiæ portam, extra quam exspectant, qui infantem, vel infantes detulerunt, procedit, ibique, deposito baculo, sedet cum mitra in faldistorio, ad ejusdem portæ limen, cum strato, et violacea veste præparato. Sicque sedens cum mitra interrogat infantem positum super brachium dexterum illius, qui cum defert, illum nomine proprio, eidem imposito, appellando, et dicens: *(Si plures fuerint dicat singulariter singulis.)*

N. Quid petis ab Ecclesiâ Dei?

Patrinus Catechesis respondet: **Fidem.**

Pontifex: **Fides** quid tibi præstat?

Patrinus respondet: **Vitam ætérnam.**

(Etiam singulariter singulis.)

Pontifex: **Si** igitur vis ad vitam ingredi, serva mandáta: Diliges Dóminum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota ánima tua, et ex tota mente tua, et próximum tuum sicut te ipsum.

Deinde surgat cum mitra, et ter exsufflet leniter in faciem infantis, et dicat semel: *(Singulariter singulis.)*

Exi ab eo, immúnde spíritus, et da locum Spíritui Sancto Paráclito.

Postea sedeat cum mitra, et cum pollice faciat signum Crucis in fronte, et in pectore infantis dicens: *(Singulariter singulis.)*

Accipe signum Crucis tam in fronte ✠, quam in corde ✠: sume fidem cœlestium præceptórum, et talis esto móribus, ut templum Dei jam esse possis.

Surgat inde, deposita mitra, et stans dicat orationem manibus junctis, quod etiam in reliquis orationibus observet. *(In plurali pro pluribus.)*

Orémus.

Preces nostras, quæsumus Dómine, cleménte exaúdi: et hunc Eléctum tuum **N.** Crucis Domínicæ impressióne signátum perpétua virtúte custódi: ut magnitúdinis glóriæ tuæ rudiménta servans, per custódiám mandatórum tuórum ad regeneratiónis glóriam pervenire mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

(Singulariter singulis.) Deinde imponat manum super caput infantis, et adhuc sine mitra dicat: *(In plurali pro omnibus.)*

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, Pater Dómini nostri Jesu Christi, respicere dignáre super hunc fámulum tuum **N.**, quem dudum ad rudiménta fidei vocáre dignátus es: omnem cæcitatém cordis ab eo expélle: dirúmpe omnes láqueos sátanæ, quibus fúerat colligátus: áperi ei, Dómine, jánuam pietátis tuæ, ut signo sapiéntiæ tuæ imbútus, ómnium cupiditátum foétóribus cáreat, et ad suávem odórem præceptórum tuórum lætus tibi in Ecclesiâ tua desérviat, et proficiat de die in diem, ut idóneus sit frui grátia Baptísmi tui, quem suscepit, salis percépta medicina. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde benedicturus sal (quod, semel benedictum, alias ad eúmdem usum deservire potest), accepta mitra, stans dicat: *(Sine mutatione pro omnibus.)*

BENEDICTIO SALIS.

Exorcizo te, creatúra salis, in nómine Dei Patris omnipoténtis ✠, et in caritaté Dómini nostri Jesu Christi ✠, et in virtúte Spíritus sancti ✠. Exorcizo te per Deum vivum ✠, per Deum verum ✠, per Deum sanctum ✠, per Deum ✠, qui te ad tutelam humáni géneris procreávit, et pópulo veniénti ad credulitatém per servos suos consecrári præcepit, ut in nómine sanctæ Trinitátis efficiáris salutáre sacraméntum ad effugándum inimicum.

Hic deponat mitram, et adhuc stans prosequatur:

Proínde rogámus te, Dómine Deus noster, ut hanc creatúram salis sanctificádo sanctífices ✠, et benedicédo benedicas ✠, ut fiat ómnibus accipiéntibus perfécta medicina; pérmanens in viscéribus eórum, in nómine ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi, qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem.

R. Amen.

Accipe lámpadem ardéntem, et irreprensibilis custódi Baptísmum tuum: serva Dei mandáta, ut, cum Dóminus vénerit ad núptias, possis occurrere ei in aula cœlesti in vitam ætérnam. **R.** Amen.

Ipse vero Neophytus cereum accensum in manibus teneat usque in finem, præterquam dum confirmatur.

Postremo Pontifex, adhuc sedens cum mitra, dicit:

N. Vade in pace, et Dóminus sit tecum. **R.** Amen.

Tandem Pontifex, sedens ut supra, hortatur Neophytum ad baptismalem gratiam custodiendam: atque admonet susceptores de spirituali cognatione, quam contraxerunt cum Baptizato, Baptizatique patre, et matre: quæ cognatio impedit matrimonium contrahendum, ac dirimit contractum.

Completo Baptismate, Pontifex adhuc sedens cum mitra, lavat manus more solito; et inde ordine processionali revertitur in Secretarium, vel accedit ad altare.

Ibidem a Pontifice Neophyti Confirmationis Sacramento initiantur, ut in Pontificali: et successive in Missa, vel per ipsum Pontificem, vel per alium celebrata, cui ipsi intersint, sanctissimam Communionem devote suscipiant.

Pontifex demum deponit sacras vestes, et gratis Deo peractis, recedit in pace.

PONTIFICALIS RITUS

PRO SUPPLENDIS OMISSIS SUPER INFANTEM BAPTIZATUM.

Ium urgente mortis periculo, vel alia cogente necessitate parvulus, sacris precibus, ac cæremoniis prætermisissis, fuerit baptizatus, ubi convaluerit, vel cessaverit periculum, et ad Ecclesiam delatus fuerit, omnia omnia suppleantur. Pontifex itaque solitis indumentis in Secretario, vel alibi ad ejus libitum, Pluvialique violacei coloris, et mitra simplici paratus, et baculo pastorali accepto, Capellanis, vel aliis Presbyteris, et Cleris, superpelliceis indutis, qui ei assistant, ac ministrent, præcedentibus, ad Ecclesiæ portam, extra quam exspectant, qui infantem, vel infantes detulerunt, procedit, ibique, deposito baculo, sedet cum mitra in faldistorio, ad ejusdem portæ limen, cum strato, et violacea veste præparato. Sicque sedens cum mitra interrogat infantem positum super brachium dexterum illius, qui cum defert, illum nomine proprio, eidem imposito, appellando, et dicens: *(Si plures fuerint dicat singulariter singulis.)*

N. Quid petis ab Ecclesiâ Dei?

Patrinus Catechesis respondet: **Fidem.**

Pontifex: **Fides** quid tibi præstat?

Patrinus respondet: **Vitam ætérnam.**

(Etiam singulariter singulis.)

Pontifex: **Si** igitur vis ad vitam ingredi, serva mandáta: Diliges Dóminum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota ánima tua, et ex tota mente tua, et próximum tuum sicut te ipsum.

Deinde surgat cum mitra, et ter exsufflet leniter in faciem infantis, et dicat semel: *(Singulariter singulis.)*

Exi ab eo, immúnde spíritus, et da locum Spíritui Sancto Paráclito.

Postea sedeat cum mitra, et cum pollice faciat signum Crucis in fronte, et in pectore infantis dicens: *(Singulariter singulis.)*

Accipe signum Crucis tam in fronte ✠, quam in corde ✠: sume fidem cœlestium præceptórum, et talis esto móribus, ut templum Dei jam esse possis.

Surgat inde, deposita mitra, et stans dicat orationem manibus junctis, quod etiam in reliquis orationibus observet. *(In plurali pro pluribus.)*

Orémus.

Preces nostras, quæsumus Dómine, cleméter exáudi: et hunc Eléctum tuum **N.** Crucis Domínicæ impressióne signátum perpétua virtúte custódi: ut magnítudinis glóriæ tuæ rudiménta servans, per custódiám mandatórum tuórum ad regeneratiónis glóriam pervenire mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

(Singulariter singulis.) Deinde imponat manum super caput infantis, et adhuc sine mitra dicat: *(In plurali pro omnibus.)*

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, Pater Dómini nostri Jesu Christi, respicere dignáre super hunc fámulum tuum **N.**, quem dudum ad rudiménta fidei vocáre dignátus es: omnem cæcitatém cordis ab eo expélle: dirúmpe omnes láqueos sátanæ, quibus fúerat colligátus: áperi ei, Dómine, jánuam pietátis tuæ, ut signo sapiéntiæ tuæ imbútus, ómnium cupiditátum foetóribus cáreat, et ad suávem odórem præceptórum tuórum lætus tibi in Ecclesiâ tua desérviat, et proficiat de die in diem, ut idóneus sit frui grátia Baptísmi tui, quem suscepit, salis percépta medicina. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde benedicturus sal (quod, semel benedictum, alias ad eúmdem usum deservire potest), accepta mitra, stans dicat: *(Sine mutatione pro omnibus.)*

BENEDICTIO SALIS.

Exorcizo te, creatúra salis, in nómine Dei Patris omnipoténtis ✠, et in caritaté Dómini nostri Jesu Christi ✠, et in virtúte Spíritus sancti ✠. Exorcizo te per Deum vivum ✠, per Deum verum ✠, per Deum sanctum ✠, per Deum ✠, qui te ad tutelam humáni géneris procreávit, et pópulo veniénti ad credulitatém per servos suos consecrári præcepit, ut in nómine sanctæ Trinitátis efficiáris salutáre sacraméntum ad effugándum inimicum.

Hic deponat mitram, et adhuc stans prosequatur:

Proínde rogámus te, Dómine Deus noster, ut hanc creatúram salis sanctificádo sanctífices ✠, et benedicédo benedícas ✠, ut fiat ómnibus accipiéntibus perfécta medicina; pérmanens in viscéribus eórum, in nómine ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi, qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem.

R. Amen.

Deinde sedeat cum mitra, et accipiens modicum salis benedicti, immittat in os infantis, dicens: *(Singulariter singulis.)*

N. Accipe sal sapiéntiæ; propitiatio sit tibi in vitam ætérnam.

R. Amen.

Pontifex: Pax tecum.

R. Et cum spírítu tuo.

Surgat inde, deposita mitra, et dicat: *(In plurali pro omnibus.)*

Orémus.

Deus patrum nostrórum, Deus univérsæ cónditor veritátis, te súpplices exorámus, ut hunc fámulum tuum **N.** respícere dignéris propítius, et hoc pábulum salis gustántem non diútius esuríre permittas, quo minus cibo expleátur coelésti, quátenus sit semper spírítu fervens, spe gaudens, tuo semper nómini sérvíens, et quem ad novæ regeneratiónis lavárum perduxísti, quæsumus, Dómine, ut cum fidélibus tuis promissiónum tuárum ætérna præmia cónsequi mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Accepta mitra, adhuc stans, dicit Exorcismum.

Exorcízo te, immúnde spírítus, in nómine Patris ✠, et Filii ✠, et Spírítus sancti ✠, ut éxeas, et recédas ab hoc fámulo Dei **N.**: Ipse enim tibi imperat, maledícite damnáte, qui pédibus super mare ambulávit, et Petro mergénti dexteram porréxit.

Ergo, maledícite diabóle, recognósce senténtiam tuam, et da honórem Deo vivo et vero, da honórem Jesu Christo Filio ejus, et Spírítui sancto, et recéde ab hoc fámulo Dei **N.**, quia istum sibi Deus et Dóminus noster Jesus Christus ad suam sanctam grátiam, et benedictiónem, fontémque Baptísmatis vocáre dignátus est.

Retenta mitra, adhuc stans, et pollice in fronte signans infantem, dicit: (Singulariter singulis.)

ET hoc signum sanctæ Crucis ✠, quod nos fronti ejus damus, tu maledícite diabóle, numquam aúdeas violáre. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

(Singulis.) Mox, deposita mitra et adhuc stans, impositaque manu super caput infantis, dicit: *(In plurali pro omnibus.)*

Orémus.

Ætérnam ac justíssimam pietátem tuam déprecor, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, auctor lúminis et veritátis, super hunc fámulum tuum **N.**, ut dignéris illum illumináre lúmine intelligéntiæ tuæ: munda eum, et sanctífica: da ei sciéntiam veram, ut dignus sit frui grátia Baptísmi tui, quem suscepit; téneat firmam spem, consílium rectum, doctrínam sanctam, ut aptus sit ad retinéndam grátiam Baptísmi tui. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Accipit mitram, et imposita extrema parte stolæ super infantem, introducit eum in Ecclesiam, præcedentibus omnibus qui cum eo venerant, dicens: *(In plurali pro omnibus.)*

N. Ingrédere in templum Dei, ut hábeas partem cum Christo in vitam ætérnam. **R.** Amen.

Cum fuerint Ecclesiam ingressi, Pontifex deponit mitram, et procedens ad Fontem usque ad cancellos exclusive, dicit clara voce cum illis:

Credo in Deum, Patrem omnípoténtem, creatórem cœli, et terræ. Et in Jesum Christum, Filium ejus únícum, Dóminum nostrum, qui concéptus est de Spírítu sancto, natus ex María Virgine, passus sub Póntio Piláto, crucifixus, mórtuus, et sepúltus; descéndit ad inferos, tértia die resurréxit a mórtuis: ascéndit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnípoténtis: inde ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos. Credo in Spírítum sanctum; sanctam Ecclésiám Cathólicam; Sanctórum communiónem; remissiónem peccatórum; carnis resurrectiónem; vitam ætérnam. Amen.

Pater noster, qui es in cœlis, sanctificétur nomen tuum: advéniat regnum tuum: fiat volúntas tua, sicut in cœlo, et in terra. Panem nostrum quotidiánum da nobis hódie: et dimítte nobis débíta nostra, sicut et nos dimittimus debitóribus nostris: et ne nos indúcas in tentatiónem: sed líbera nos a malo. Amen.

Deinde accipit mitram, et priusquam accedat ad Baptisterium terga vertens ad ipsum extra cancellos, dicit versus infantem.

Exorcismus.

Exorcízo te, omnis spírítus immúnde, in nómine Dei Patris omnípoténtis ✠, et in nómine Jesu Christi Filii ejus, Dómini et Júdicis nostri ✠, et in virtúte Spírítus sancti ✠, ut discédas ab hoc plásmate Dei **N.**, quod Dóminus noster ad templum sanctum suum vocáre dignátus est, ut fferet templum Dei vivi, et Spírítus sanctus hábitet in eo. Per eúndem Christum Dóminum nostrum, qui ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem.

R. Amen.

Mox cum mitra, et adhuc stans, digito accipiat de saliva oris sui, et tangat aures, et nares infantis. Tangendo vero aurem dexteram, et sinistram dicat: *(Singulariter singulis.)*

Ephpheta, quod est, Adaperíre.

Deinde tangat nares dicens:

In odórem suavitátis. Tu autem effugáre diabóle; appropinquábit enim júdicium Dei.

Postea sedens ibidem cum mitra, interrogat baptizatum nominatim, dicens:

N. Abrenúntias sátanáe?

Patrinus respondet: Abrenúntio.

Pontifex: Et ómnibus opéribus ejus?

Respondet Patrinus: Abrenúntio.

Pontifex: Et omnibus pompis ejus?

Respondet Patrinus: Abrenúntio.

Deinde Pontifex sedens adhuc cum mitra, intingit pollicem in oleo Catechumenorum, et infantem ungit in pectore, et inter scapulas, in modum Crucis, dicens semel:

Ego te línio ✠ oleo salutis in Christo Jesu Dómino nostro, ut hábeas vitam ætérnam. R. Amen.

Deinde pollicem, et inuncta loca abstergit bombacio, vel re simili. Mox depositis mitra simplici, pluviati, et stola violaceis, accipit stolam, et pluviatile albi coloris, et mitram auriphrygiatam, et tunc ingreditur Capellam Baptisterii, ubi, sedens ante ostium Fontis, interrogat, expresso nomine, baptizatum, Patrino respondente: (*Singulis.*)

N. Credis in Deum Patrem omnipoténtem, creatórem cœli et terræ?

Patrinus respondet: Credo.

Pontifex: Credis in Jesum Christum, Fílium ejus únicum, Dóminum nostrum, natum et passum?

Patrinus respondet: Credo.

Pontifex: Credis et in Spíritum sanctum, sanctam Ecclésiám Cathólicam, Sanctórum communionem, remissionem peccatórum, carnis resurrectionem, et vitam ætérnam?

Patrinus respondet: Credo.

Pontifex sedens, et retinens mitram, intingit pollicem in sacro Chrismate, et ungit infantem (quem Patrinus vel Matrinx, vel uterque simul tenent) in summitate capitis in modum Crucis, dicens:

Deus omnipotens, Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui te regenerávit ex aqua et Spíritu sancto, quique dedit tibi remissionem ómnium peccatórum, (*Hic inungit*) ipse te líniat Chrismate salutis ✠ in eódem Christo Jesu Dómino nostro in vitam ætérnam.

R. Amen.

Tum bombacio, vel re simili, abstergit pollicem, et locum inunctum. Deinde etiam sedens cum mitra, imponit capiti infantis linteolum candidum, loco vestis albae, dicens:

Accipe vestem cándidam, quam immaculátam pérferas ante tribunal Dómini nostri Jesu Christi, ut hábeas vitam ætérnam.

R. Amen.

Postea pariter sedendo cum mitra, dat infanti; vel Patrino, candelam accensam, dicens:

Accipe lámpadem ardéntem, et irreprehensibilis custódi Baptísmum tuum: serva Dei mandáta, ut cum Dóminus vénerit ad nuptias, possis occurrere ei una cum ómnibus Sanctis in aula cœlesti, hábeásque vitam ætérnam, et vivas in sœcula sœculórum. **R. Amen.**

Postremo dicit, etiam sedendo cum mitra:

N. Vade in pace, et Dóminus sit tecum. R. Amen.

Si vero fuerint plures infantes, masculi seu feminae, in catechismo masculi statuuntur ad dexteram, feminae vero ad sinistram; et omnia pariter dicantur,

ut supra, in proprio genere, et in numero plurali. Quod si simul fuerint masculi, et feminae, omnia dicuntur in numero plurali, sed in genere masculino, etiam si sint plures feminae, quam masculi.

Quaedam vero non in numero plurali pro omnibus, sed in numero singulari pro singulis dici oportet; in genere tamen masculino pro masculis, et in genere feminino pro feminis, ut notatur in Rituali Romano in rubrica post baptismum parvulorum; sed nos, pro majori commoditate adnotavimus in propriis locis, in rubricis parenthesi notatis; ita ut quando dicitur in tali rubrica: *Singulariter singulis*, intellige quod illa verba, vel actiones, usque ad aliam rubricam dici, vel fieri debent singulariter singulis, et primum masculis, deinde feminis, mutato solum genere, ut dictum est supra.

Quando vero in simili rubrica dicitur: *In plurali pro omnibus*, intellige quod illa verba usque ad aliam rubricam dici debent semel, sed pro omnibus in plurali, mutato solum genere, si omnes sint feminae.

Pontifex demum, completis caeremoniis, adhuc sedens cum mitra, lavat manus more solito: et inde eodem comitatu, eodemque modo, quo accessit, eo, unde venerat, revertitur.

PONTIFICALIS RITUS

PRO SUPPLENDIS OMISSIS SUPER BAPTIZATUM ADULTUM.

Pontifex sacras preces et caeremonias in adulti Baptismo omissas supplere volens, sequentia suis locis disponantur.

In Secretario. Altare cum Cruce, et candelabris cum cereis: baculus pastoralis a latere Epistolæ.

Super Altare. Mitra simplex, pectorale, pluviatile, et stola violacei coloris, Crux pectoralis, cingulus albi coloris, alba, amictus, et si Pontifex erit Regularis, superpellicem: omnia velo serico violaceo cooperta.

Item faldistorium cum veste, et pulvinis violaceis super tapete, ante idem altare.

Insuper sedes Pontificalis cum pulvino violaceo et tapete, si Pontifex erit in propria Ecclesia.

In Abaco ejusdem Secretarii. Bacile, et buccale cum aqua. Mappæ pro gremio, et manibus. Candelabra duo cum cereis. Clava, Cardinalitia, si Pontifex erit S. R. E. Cardinalis, liber hic, et bugia.

In Presbyterio et Choro. Altare cum pallio violaceo, Cruce, et candelabris cum cereis. Faldistorium cum veste, et pulvinis violaceis super tapete. Sedes Pontificalis, tecta violaceis, si Pontifex, ut supra, erit in propria Ecclesia.

Ad valvas Ecclesiæ, et ad ostium cancellorum Baptisterii. Faldistorium coopertum veste violacea, super strato.

In Baptisterio. Faldistorium cum veste alba, et tria scabella circa illud super tapete, intra cancellos ante ostium Fontis.

In Abaco ejusdem Baptisterii. Pelvicula cum sale. Vascula duo cum bombacio madido sanctis Oleis, alterum Chrismatis, alterum Catechumenorum. Bombacium sicum pro abstersione locorum inunctorum. Paramenta albi coloris, videlicet, mitra auriphrygiata, pluviatile, et stola, cooperta velo serico albo. Chrismalia seu candidi linteoli, et vestes candidæ pro numero Neophytorum. Item et cerei eisdem tradendi. Vasa cum mica panis ad lavandas manus. Mappæ ad eas tergendas, et pro gremio.

Pontifex: Et omnibus pompis ejus?

Respondet Patrinus: Abrenúntio.

Deinde Pontifex sedens adhuc cum mitra, intingit pollicem in oleo Catechumenorum, et infantem ungit in pectore, et inter scapulas, in modum Crucis, dicens semel:

Ego te línio ✠ oleo salutis in Christo Jesu Dómino nostro, ut hábeas vitam ætérnam. R. Amen.

Deinde pollicem, et inuncta loca abstergit bombacio, vel re simili. Mox depositis mitra simplici, pluviâ, et stola violaceis, accipit stolam, et pluviâ albi coloris, et mitram auriphrygiatam, et tunc ingreditur Capellam Baptisterii, ubi, sedens ante ostium Fontis, interrogat, expresso nomine, baptizatum, Patrino respondente: *(Singulis.)*

N. Credis in Deum Patrem omnipoténtem, creatórem cœli et terræ?

Patrinus respondet: Credo.

Pontifex: Credis in Jesum Christum, Fílium ejus únicum, Dóminum nostrum, natum et passum?

Patrinus respondet: Credo.

Pontifex: Credis et in Spíritum sanctum, sanctam Ecclésiâ Cathólicam, Sanctórum communionem, remissionem peccatórum, carnis resurrectionem, et vitam ætérnam?

Patrinus respondet: Credo.

Pontifex sedens, et retinens mitram, intingit pollicem in sacro Chrismate, et ungit infantem (quem Patrinus vel Matrino, vel uterque simul tenent) in summitate capitis in modum Crucis, dicens:

Deus omnipotens, Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui te regenerávit ex aqua et Spíritu sancto, quique dedit tibi remissionem ómnium peccatórum, *(Hic inungit)* ipse te líniat Chrismate salutis ✠ in eódem Christo Jesu Dómino nostro in vitam ætérnam.

R. Amen.

Tum bombacio, vel re simili, abstergit pollicem, et locum inunctum. Deinde etiam sedens cum mitra, imponit capiti infantis linteolum candidum, loco vestis albae, dicens:

Accipe vestem cándidam, quam immaculátam pérferas ante tribunal Dómini nostri Jesu Christi, ut hábeas vitam ætérnam.

R. Amen.

Postea pariter sedendo cum mitra, dat infanti; vel Patrino, candelam accensam, dicens:

Accipe lámpadem ardéntem, et irreprehénsibilis custódi Baptísmum tuum: serva Dei mandáta, ut cum Dóminus vénerit ad nuptias, possis occurrere ei una cum ómnibus Sanctis in aula cœlésti, hábeásque vitam ætérnam, et vivas in sœcula sœculórum. **R. Amen.**

Postremo dicit, etiam sedendo cum mitra:

N. Vade in pace, et Dóminus sit tecum. R. Amen.

Si vero fuerint plures infantes, masculi seu feminae, in catechismo masculi statuuntur ad dexteram, feminae vero ad sinistram; et omnia pariter dicantur,

ut supra, in proprio genere, et in numero plurali. Quod si simul fuerint masculi, et feminae, omnia dicuntur in numero plurali, sed in genere masculino, etiam si sint plures feminae, quam masculi.

Quaedam vero non in numero plurali pro omnibus, sed in numero singulari pro singulis dici oportet; in genere tamen masculino pro masculis, et in genere feminino pro feminis, ut notatur in Rituali Romano in rubrica post baptismum parvulorum; sed nos, pro majori commoditate adnotavimus in propriis locis, in rubricis parenthesi notatis; ita ut quando dicitur in tali rubrica: *Singulariter singulis*, intellige quod illa verba, vel actiones, usque ad aliam rubricam dici, vel fieri debent singulariter singulis, et primum masculis, deinde feminis, mutato solum genere, ut dictum est supra.

Quando vero in simili rubrica dicitur: *In plurali pro omnibus*, intellige quod illa verba usque ad aliam rubricam dici debent semel, sed pro omnibus in plurali, mutato solum genere, si omnes sint feminae.

Pontifex demum, completis caeremoniis, adhuc sedens cum mitra, lavat manus more solito: et inde eodem comitatu, eodemque modo, quo accessit, eo, unde venerat, revertitur.

PONTIFICALIS RITUS

PRO SUPPLENDIS OMISSIS SUPER BAPTIZATUM ADULTUM.

Pontifex sacras preces et caeremonias in adulti Baptismo omissas supplere volens, sequentia suis locis disponantur.

In Secretario. Altare cum Cruce, et candelabris cum cereis: baculus pastoralis a latere Epistolæ.

Super Altare. Mitra simplex, pectorale, pluviâ, et stola violacei coloris, Crux pectoralis, cingulus albi coloris, alba, amictus, et si Pontifex erit Regularis, superpellicem: omnia velo serico violaceo cooperta.

Item faldistorium cum veste, et pulvinis violaceis super tapete, ante idem altare.

Insuper sedes Pontificalis cum pulvino violaceo et tapete, si Pontifex erit in propria Ecclesia.

In Abaco ejusdem Secretarii. Bacile, et buccale cum aqua. Mappæ pro gremio, et manibus. Candelabra duo cum cereis. Clava, Cardinalitia, si Pontifex erit S. R. E. Cardinalis, liber hic, et bugia.

In Presbyterio et Choro. Altare cum pallio violaceo, Cruce, et candelabris cum cereis. Faldistorium cum veste, et pulvinis violaceis super tapete. Sedes Pontificalis, tecta violaceis, si Pontifex, ut supra, erit in propria Ecclesia.

Ad valvas Ecclesiæ, et ad ostium cancellorum Baptisterii. Faldistorium coopertum veste violacea, super strato.

In Baptisterio. Faldistorium cum veste alba, et tria scabella circa illud super tapete, intra cancellos ante ostium Fontis.

In Abaco ejusdem Baptisterii. Pelvicula cum sale. Vascula duo cum bombacio madido sanctis Oleis, alterum Chrismatis, alterum Catechumenorum. Bombacium sicum pro abstersione locorum inunctorum. Paramenta albi coloris, videlicet, mitra auriphrygiata, pluviâ, et stola, cooperta velo serico albo. Chrismalia seu candidi linteoli, et vestes candidæ pro numero Neophytorum. Item et cerei eisdem tradendi. Vasa cum mica panis ad lavandas manus. Mappæ ad eas tergendas, et pro gremio.

Pontifex igitur, paratis omnibus de mane, in secretario lavat prius manus, deinde super rochetum, sive superpelliceum, si sit Regularis, accipit amictum, albam, cingulum, Crucem pectoralem, stolam, ac pluviale violacei coloris, pectorale, et mitram.

Postmodum, cum toto Clero suae Ecclesiae, ordine processionali accedit ante Altare majus, vel ejusdem Secretarii, ubi, genuflexus super faldistorio, deposita mitra, genuflectentibus pariter omnibus, pias mente ad Deum preces effundat, ut sacram actionem digne valeat explere.

Deinde ad implorandum divinum auxilium, surgens, se signat, et dicit:

Deus in adiutorium meum intende.

R. Domine ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

R. Sicut erat in principio et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Postea, stans ibidem, incipiat, prosequentibus Clericis, Antiphonam:

Effundam super vos aquam mundam, et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris, dicit Dominus.

Deinde. Ps. Domine, Dominus noster. p. 312. Afferte Domino. p. 218. et Quemadmodum desiderat. p. 312. Et dicuntur toti cum Gloria Patri. Sicut erat etc.

Et repetitur Antiphona.

Effundam super vos aquam mundam, et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris, dicit Dominus.

Completa Antiphona, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, dicit:

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

Pater noster. secreto usque ad

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Omnipotens, sempiterna Deus, qui dedisti famulis tuis in confessione verae fidei, aeternae Trinitatis gloriam agnoscere; et in potentia majestatis adorare unitatem: quaesumus; ut ejusdem fidei firmitate, ab omnibus semper muniamur adversis.

Oratio.

Adesto supplicationibus nostris, omnipotens Deus: et quod humilitatis nostrae gerendum est ministerio, tuae virtutis impleatur effectu.

Oratio.

Da, quaesumus Domine, Elécto nostro, *(In plurali pro omnibus, et in genere masculino, nisi omnes sint feminae.)* ut, sanctis edoctus mysteriis,

et renovetur fonte Baptismatis, et inter Ecclesiae tuae membra numeretur. **Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.**

Deinde Pontifex, acceptis mitra, et baculo Pastoralis, procedit cum toto suo Clero, ut supra, ad fores Ecclesiae, ibique in limine, deposito baculo, et retenta mitra, sedet in faldistorio. Catechizandus vero extra limen genuflectit, e regione Pontificis. Et si sint plures mares, et feminae, illi ad dexteram Pontificis, haec vero ad sinistram statuuntur.

Tum Pontifex sedens cum mitra interrogat Electum. *(Singulariter singulis, si plures, usque ad orationem.)*

Quo nomine vocaris?

Electus respondet: N.

Pontifex: N. Quid petis ab Ecclesia Dei?

Respondet Electus: Fidem.

Pontifex: Fides quid tibi praestat?

Respondet Electus: Vitam aeternam.

Pontifex: Si vis habere vitam aeternam, serva mandata. Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex tota mente tua, et proximum tuum, sicut te ipsum. In his duobus mandatis tota Lex pendet et Prophetae. Fides autem est, ut unum Deum in Trinitate, et Trinitatem in unitate venereris, neque confundendo personas, neque substantiam separando. Alia est enim persona Patris, alia Filii, alia Spiritus sancti; sed horum trium una est substantia, et non nisi una Divinitas.

Et rursus interrogat: N. Abrenuntias sathanæ?

Respondet Electus: Abrenuntio.

Interrogat: Et omnibus operibus ejus?

Respondet: Abrenuntio.

Interrogat: Et omnibus pompis ejus?

Respondet: Abrenuntio.

Deinde Pontifex interrogat de Symbolo Fidei, dicens:

Credis in Deum Patrem omnipotentem, Creatorem caeli et terrae?

Respondet: Credo.

Interrogat: Credis in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum, natum et passum?

Respondet: Credo.

Interrogat: Credis et in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, et vitam aeternam?

Respondet: Credo.

Tunc Pontifex surgit cum mitra, et exsufflat ter in faciem ejus, semel dicendo:

Exi ab eo spiritus immunde, et da locum Spiritui sancto Paraclito.

Hic in modum crucis halet in faciem ipsius, et dicat:

N. Accipe spiritum bonum per istam insufflationem, et Dei benedictionem ✠. Pax tibi.

R. Et cum spiritu tuo.

Deinde Pontifex sedet cum mitra, et facit Crucem cum pollice in fronte, et in pectore Electi, dicens:

N. Accipe signum Crucis tam in fronte ✠, quam in corde ✠: sume fidem coeléstium præceptorum. Talis esto moribus, ut templum Dei jam esse possis: ingressusque Ecclesiam Dei, evasisse te laqueos mortis, lætus agnosce:

Et si Electus venit de Gentilitatis errore, sive de Ethnicis, et Idololatriis, dicat:

Horrésce idóla, respue simulácula.

Si ex Hebræis, dicat:

Horrésce judáicam perfidiam, respue hebráicam superstitionem.

Si ex Mahumetanis, dicat:

Horrésce Mahuméticam perfidiam, respue pravam sectam infidelitátis.

Si ex Hæreticis, et in ejus baptismo debita forma servata non sit, dicat:

Horrésce hæreticam pravitatem, respue nefárias sectas impiórum **N.**

Exprimens proprio nomine sectam, de qua venit. Inde prosequatur:

Cole Deum Patrem omnipotentem, et Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dóminum nostrum, qui venturus est judicare vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem. **R.** Amen.

Si Electi fuerint plures, Pontifex singulariter singulos interrogabit, repetendo:

Quo nómine vocáris? et, ut supra, reliqua perficiendo.

Deinde surgit, et deposita mitra, dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Orémus.

Te deprecor, Dómine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, ut huic fámulo tuo **N.** qui in hujus sæculi nocte vagatur incertus ac dúbius, viam veritátis, et agnitionis tuæ júbeas demonstrári: quatenus, reserátis óculis cordis sui, te unum Deum Patrem in Filio, et Filium in Patre cum Spiritu sancto recognóscat, atque hujus confessionis fructum, et hic, et in futuro sæculo percipere mereatur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Mox, sedens cum mitra, signat signo Crucis Electum cum pollice in fronte, dicens: *(Singulariter singulis.)*

Signo tibi frontem ✠, ut suscipias Crucem Dómini.

In auribus: Signo tibi aures ✠, ut audias divina præcepta.

In oculis: Signo tibi óculos ✠, ut videas claritatem Dei.

In naribus: Signo tibi nares ✠, ut odorem suavitátis Christi sentias.

In ore: Signo tibi os ✠, ut loquáris verba vitæ.

In pectore: Signo tibi pectus ✠, ut credas in Deum.

In scapulis: Signo tibi scáputas ✠, ut suscipias jugum servitútis ejus.

In toto corpore, illud non tangens, manu producit signum Crucis, et dicit:

Signo te totum in nómine Patris ✠, et Filii ✠, et Spiritus ✠ sancti, ut hábeas vitam æternam, et vivas in sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde deposita mitra, surgit, et dicat: *(In plurali pro pluribus.)*

Orémus.

Oratio.

Preces nostras, quæsumus Dómine, cleménte exaudi: et hunc Eléctum tuum **N.** Crucis Dominicæ, cujus impressione eum signámus, virtúte custódi: ut magnitúdinis glóriæ tuæ rudiménta servans, per custódiam mandatórum tuórum ad regeneratiónis glóriam pervenire mereatur. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Oratio.

Deus, qui humáni géneris ita es cónditor, ut sis étiam reformátor, propitiare pópulis adoptivis; et novo testaménto sóbolem novæ prolis adscribe: ut filii promissionis, quod non potuerunt ásequi per naturam, gaudeant suscepisse per grátiam. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

(Singulis.) Tunc imponit manum super caput Electi et stans sine mitra dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Orémus.

Oratio.

Omnipotens, sempitérne Deus, Pater Dómini nostri Jesu Christi, respicere dignéris super hunc fámulum tuum **N.**, quem dudum ad rudiménta fidei vocare dignátus es: omnem cæcitatem cordis ab eo expelle: dirúmpe omnes láqueos sátanæ, quibus fúerat colligátus; áperi ei, Dómine, jánuam pietátis tuæ, ut signo sapiéntiæ tuæ imbútus, ómnium cupiditátum fœtóribus cáreat, et ad suávem odórem præceptorum tuórum lætus tibi in Ecclesiá tua desérviat, et proficiat de die in diem, ut idóneus sit frui grátia Baptismi tui, quem suscepit, salis percépta medicina. Per eúdem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde, stans cum mitra, benedicit sal. *(Sine mutatióne.)*

BENEDICTIO SALIS DANDI CATECHUMENO.

Exorcizo te, creatúra salis, in nómine Dei Patris omnipotentis ✠, et in caritate Dómini nostri Jesu Christi ✠, et in virtúte Spiritus sancti ✠. Exorcizo te per Deum vivum ✠, per Deum verum ✠, per Deum sanctum ✠, per Deum ✠, qui te ad tutelam humáni géneris procreávit, et pópulo venienti ad credulitatem per

servos suos consecrari præcepit, ut in nomine sanctæ Trinitatis efficiaris salutare sacramentum ad effugandum inimicum.

Hic deposita mitra, et adhuc stans, prosequitur, dicens:

Proinde rogamus te, Domine Deus noster, ut hanc creaturam salis sanctificando sanctifices ✠, et benedicendo benedicas ✠, ut fiat omnibus accipientibus perfecta medicina, permanens in visceribus eorum, in nomine ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos, et mortuos, et sæculum per ignem. **R. Amen.**

Quod si Electus fuerit Gentilis, seu ex Idololatriis venerit ad fidem, benedicto sale, antequam ejus medicinam gustet, Pontifex, adhuc stans sine mitra, addat sequentem Orationem, quæ tamen pro venientibus ex Hebræis, vel aliis, ut supra, non dicitur. (In plurali pro pluribus.)

Orémus.

Oratio.

Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, qui es, qui eras, et qui permanes usque in finem, cujus origo nescitur, nec finis comprehendi potest: te supplices invocamus super hunc famulum tuum **N.** quem liberasti de errore gentilium, et conversatione turpissima: dignare exaudire eum, qui tibi cervices suas humiliat ad lavacri fontem, ut renatus ex aqua, et Spiritu sancto, exspoliatus veterem hominem, induat novum, qui secundum te creatus est; accipiat vestem incorruptam, et immaculatam, tibi que Deo nostro servire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. **R. Amen.**

Tunc Pontifex sedet cum mitra, et pollice, ac indice accipit de ipso sale benedicto, et immittit in os Electi, dicens: (Singulariter singularis.)

N. Accipe sal sapientiæ, propitiatio sit tibi in vitam æternam. **R. Amen.**

Pax tecum. R. Et cum spiritu tuo.

Deinde sine mitra, surgit et stans dicit: (In plurali pro pluribus.)

Orémus.

Deus patrum nostrorum, Deus universæ conditor veritatis, te supplices exoramus, ut hunc famulum tuum **N.** respicere digneris propitius, et hoc pabulum salis gustantem, non diutius esurire permittas, quo minus cibo expleatur cœlesti, quatenus sit semper spiritu fervens, spe gaudens, tuo semper nomini serviens. Et quem ad novæ regenerationis lavacrum perduxisti, quæsumus Domine, ut cum fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. **R. Amen.**

Si inter Electos adsint feminae, recedant ipsæ in partem, quousque tertio dicatur masculis: Ora, Elécte etc. et hi signati fuerint in fronte.

Deinde Pontifex sedet cum mitra, et dicat Electo stanti: (In plurali pro pluribus masculis tantum.)

Ora, Elécte, flecte genua, et dic: Pater noster.

Et Electus, genu flexo, orat, et dicit: Pater noster, etc.

Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive, Pontifex dicit: Leva, comple orationem tuam et dic: Amen.

Electus, surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: Signa eum.

Deinde Electo: Accède.

Et Patrinus pollice signat Electum in fronte, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter facit signum Crucis in fronte ejus, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

(Singularis.) Postea Pontifex sine mitra surgit, et stans imponit manum super Electum, et dicit: (In plurali pro pluribus.)

Orémus.

Oratio.

Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, Deus, qui Móysi famulo tuo in monte Sinai apparuisti, et filios Israël de terra Ægypti eduxisti, deputans eis Angelum pietatis tuæ, qui custodiret eos die ac nocte: te quæsumus, Domine; ut mittere digneris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui similiter custodiat et hunc famulum tuum **N.**, et perducat eum ad gratiam Baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum. **R. Amen.**

Deinde accipit mitram, et adhuc stans dicit: (In plurali pro pluribus.)

Exorcismus.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo Filio ejus, et Spiritui sancto, et recede ab hoc famulo Dei **N.** quia istum sibi Deus, et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam, fontemque Baptismatis vocare dignatus est: et hoc signum sanctæ Crucis ✠,

(Signat singulos.)

Quod nos fronti ejus damus, tu, maledicte diabole, numquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum, qui venturus est judicare vivos, et mortuos, et sæculum per ignem. **R. Amen.**

Pontifex sedet, retenta mitra, et dicit secundo Electo: (In plurali pro pluribus masculis.)

Ora, Elécte, flecte genua, et dic: Pater noster.

Electus, genu flexo, orat et dicit Pater noster. Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive,

Pontifex subjungit: Leva, comple orationem tuam et dic: Amen.

Electus surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: Signa eum.

Deinde dicit Electo: Accède.

Et Patrinus pollice signat Electum in fronte, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter facit signum Crucis in fronte ejus, dicens:
In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus sancti.

(Singularis.) Pontifex sine mitra surgit, et stans imponit manum super Electum, et dicit: (In plurali pro pluribus.)

Orémus.

Deus, immortalé præsidium ómnium postulántium, liberátio supplicum, pax rogántium, vita credéntium, resurrectio mortuórum: te invoco super hunc fámulum tuum **N.**, qui Baptísmi tui donum petens, ætérnam cónsequi grátiam spirituáli regeneratióne desiderat: accipe eum, Dómine, et quia dignátus es dicere: Pétite, et accipiétis, quæríte, et inveniétis; pulsáte, et aperiétur vobis: peténti præmium pórrige, et jánuam pande pulsánti, ut ætérnam cœléstis lavácri benedictiónem consecútus, promíssa tui múnis regna percípiat. Qui cum Patre, et Spíritu sancto vivis, et regnas Deus in sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Inde accipit mitram, et adhuc stans, dicit: (In plurali pro pluribus.)

Exorcismus.

Audi, maledicte sátana, adjurátus per nomen ætérni Dei, et Salvatóris nostri Jesu Christi, Fílii ejus, cum tua victus invidia, tremens geménsque discéde; nihil tibi sit commúne cum servo Dei **N.** jam cœléstia cogitánte, renuntiáturo tibi, et sæculo tuo, et beátæ immortalitáti victuro. Da igitur honórem adveniénti Spíritui sancto, qui ex summa cœli arce descéndens, proturbátis fraudibus tuis, divíno fonte purgátum pectus, sanctificátum Deo templum, et habitáculum perfécit, ut ab ómnibus pénitus nóxiis præteritórum criminum liberátus servus Dei, grátias perénnes Deo réferat semper, et benedicat nomen sanctum ejus in sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Pontifex sedet, retenta mitra, et tertio dicit Electo: (In plurali pro pluribus masculis.)

Ora, Elécte, flecte gènu, et dic: Pater noster.

Electus, flexo genu, orat et dicit: Pater noster. Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive,

Pontifex jungit: **L**eva, comple oratióem tuam, et dic: Amen.

Electus, surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: **S**igna eum.

Deinde dicit Electo: **A**ccéde.

Et Patrino pollice signat Electum in fronte, dicens:

In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus sancti.

Et Pontifex pariter facit signum Crucis in fronte ejus, dicens:

In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus sancti.

(Singularis.) Deinde surgens imponit manum super Electum, dicens: (In plurali pro pluribus.)

Exorcismus.

Exorcizo te, immúnde spíritus, in nómine Patris ✠, et Fílii ✠, et Spíritus ✠ sancti, ut éxeas, et recédas ab hoc fámulo Dei **N.** Ipse enim tibi imperat, maledicte damnáte, qui pédibus super mare ambulávit, et Petro mergénti dexteram porréxit.

Exorcismus.

Ergo, maledicte diábole, recognósce senténtiam tuam, et da honórem Deo vivo et vero, da honórem Jesu Christo, Fílio ejus, et Spíritui sancto: et recéde ab hoc fámulo Dei **N.** quia istum sibi Deus, et Dóminus noster Jesus Christus ad suam sanctam grátiam, fontémque Baptísmatis vocáre dignátus est: et hoc signum sanctæ Crucis ✠,

(Signat singulos.)

Quod nos fronti ejus damus, tu, maledicte diábole, numquam aúdeas violáre. Per eúdem Christum Dóminum nostrum: qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem.

R. Amen.

Si, ut supra, adsint feminae, retrahunt se masculi in partem, et accedunt feminae ante Pontificem, et stant.

Pontifex igitur, sedens cum mitra, dicit Electæ: (In plurali pro omnibus.)

Ora, Elécta, flecte gènu, et dic: Pater noster.

Et Electa, genu flexo, orat, et dicit: Pater noster etc.

Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive,

Pontifex dicit: **L**eva, comple oratióem tuam, et dic, Amen.

Electa surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: **S**igna eam.

Deinde dicit Electæ: **A**ccéde.

Et Patrino pollice signat Electam in fronte, dicens:

In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus sancti.

Et Pontifex pariter facit signum Crucis in fronte ejus, et dicit:

In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus sancti.

(Singularis.) Deinde Pontifex surgens sine mitra imponit manum super Electam et dicit: (In plurali pro pluribus.)

Orémus.

Deus cœli, Deus terræ, Deus Angelórum, Deus Archangelórum, Deus Patriarchárum, Deus Prophetárum, Deus Apostolórum, Deus Mártyrum, Deus Confessorum, Deus Virgínum, Deus ómnium bene vivéntium, Deus, cui omnis lingua confitétur, et omne genu fléctitur, cœléstium, terréstrium, et infernórum: te invoco, Dómine, super hanc fámulam tuam **N.**, ut eam custodíre, et perducere dignéris ad grátiam Baptísmi tui. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde cum mitra, et adhuc stans, dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Exorcismus.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo, Filio ejus, et Spiritui sancto, et recede ab hac famula Dei **N.** quia istam sibi Deus, et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam fontemque Baptismatis vocare dignatus est: et hoc signum sanctae Crucis ✠,

(Signat singulas, si plures.)

Quod nos fronti ejus damus, tu, maledicte diabole, numquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum, qui venturus est judicare vivos, et mortuos, et saeculum per ignem.

R. Amen.

Deinde, sedens Pontifex cum mitra, iterum dicit Electae: *(In plurali pro pluribus.)*

Ora, Electa, flecte genua, et dic: Pater noster.

Et Electa, genu flexo, orat et dicit: Pater noster.

Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive,

Pontifex dicit: **Leva,** comple orationem tuam, et dic, Amen.

Electa surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: **Signa eam.**

Deinde dicit Electae: **Accede.**

Et Patrinus pollice signat Electam in fronte dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter facit signum Crucis in fronte ejus, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

(Singulis, si plures.) Postea Pontifex surgit, et stans sine mitra, imponit manum super caput Electae, et dicit: *(In plurali pro pluribus.)*

Oramus.

Oratio.

Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, Deus, qui Moysi famulo tuo in monte Sinai apparuisti, et filios Israel de terra Aegypti eduxisti, deputans eis Angelum pietatis tuae, qui custodiret eos die ac nocte: te quaesumus, Domine, ut mittere digneris sanctum Angelum tuum de caelis, qui similiter custodiat et hanc famulam tuam **N.** et perducat eam ad gratiam Baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Postea sedet, accepta mitra, et dicit tertio Electae: *(In plurali pro pluribus.)*

Ora, Electa, flecte genua, et dic: Pater noster.

Et Electa, genu flexo, orat, et dicit Pater noster etc.

Et cum dixerit usque ad Sed libera nos a malo, inclusive,

Pontifex dicit: **Leva,** comple orationem tuam, et dic, Amen.

Electa surgens, respondet: Amen.

Pontifex dicit Patrino: **Signa eam.**

Deinde dicit Electae: **Accede.**

Et Patrinus pollice signat Electam in fronte, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Et Pontifex pariter facit signum Crucis in fronte ejus, dicens:

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

(Singulis, si plures.) Postea surgit, et stans cum mitra imponit manum super caput Electae, et dicit:

Exorcismus.

Exorcizo te, immunde spiritus, per Patrem ✠, et Filium ✠, et Spiritum ✠ sanctum, ut ex eas et recedas ab hac famula Dei **N.** Ipse enim tibi imperat, maledicte damate, qui caeco nato oculos aperuit, et quatruiduum Lazarum de monumento suscitavit.

Exorcismus.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo Filio ejus, et Spiritui sancto, et recede ab hac famula Dei **N.** quia istam sibi Deus, et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam fontemque Baptismatis vocare dignatus est; et hoc signum sanctae Crucis ✠,

(Signat singulas, si plures.)

Quod nos fronti ejus damus, tu maledicte diabole, numquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et saeculum per ignem.

R. Amen.

Postmodum accedunt iterum masculi, qui se retraxerant: et ipsi ad dexteram, feminae vero ad sinistram Pontificis, ut in principio, disponuntur.

Pontifex igitur, deposita mitra, surgit, et imposita manu super Electum, vel, si sint plures, super singulos, tam masculos, quam feminas, stans, dicit: *(In plurali pro pluribus tam masculis quam feminis.)*

Oramus.

Aeternam, ac justissimam pietatem tuam deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, auctor luminis, et veritatis, super hunc famulum tuum **N.** ut digneris eum illuminare lumine intelligentiae tuae: munda eum, et sanctifica: da ei scientiam veram, ut dignus sit frui gratia Baptismi tui, quem suscepit; teneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam, ut aptus sit ad retinendam gratiam Baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Pontifex sedet, et accipit mitram. Interim Clerus, qui ante Pontificem stabat, ingreditur Ecclesiam, et dirigit se ad Baptisterium, et extra cancellos ejusdem se disponit.

Deinde Pontifex surgens cum mitra, sinistra manu sua apprehendit dexteram Electi prope brachium, vel ei porrigens extremam partem stolae, ex humero sinistro pendentis, introducit eum in Ecclesiam.

Si autem Baptizati erunt plures, Pontifex, vel porrigit singulis extremam partem stolæ, vel trahit illum, quem manu tenet, et ille secundum, et secundus tertium, etc. pariformiter ducat.

Dum autem Pontifex illum, vel illos introducit, dicat: *(In plurali pro pluribus.)*

N. Ingrédere in sanctam Ecclésiã Dei, ut accípias benedictiónem cœlestem a Dómino Jesu Christo, et hábeas partem cum illo, et Sanctis ejus. **R.** Amen.

(Si plures, omnes simul.) Ingressus Ecclesiam, Electus procumbit, seu prosternit se in pavimento, et adorat, deinde surgit.

(Singulari, si plures.) Tunc Pontifex, deposita mitra, adhuc stans, imponit manum super caput Electi, et simul cum eo recitat Symbolum Apostolorum, et Orationem Dominicam. *(Si plures, simul recitant.)*

Credo in Deum, Patrem omnipoténtem, creatórem cœli, et terræ. Et in Jesum Christum, Fílium ejus únicum, Dóminum nostrum; qui concéptus est de Spirítu sancto, natus ex María Virgine; passus sub Póntio Piláto, crucifixus, mórtuus, et sepúltus; descendit ad inferos, tértia die resurrexit a mórtuis; ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipoténtis; inde ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos. Credo in Spirítum sanctum; sanctam Ecclésiã catholicam; Sanctórum communiómem; remissiónem peccatórum; carnis resurrectionem; vitam ætérnam. Amen.

Pater noster, qui es in cœlis, sanctificétur nomen tuum: advéniat regnum tuum; fiat volúntas tua, sicut in cœlo, et in terra. Panem nostrum quotidiánum da nobis hódie: et dímittle nobis débita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiómem: sed libera nos a malo. Amen.

(Singulari, si plures.) Interim Pontifex accedit ad faldistorium extra Baptisterium, et versis renibus ostio cancellorum, accepta mitra, et adhuc stans, imponat rursus manum super caput Electi, et dicat: *(In plurali pro pluribus.)*

Exorcismus.

Nec te latet, sáтана, imminére tibi pœnas, imminére tibi torménta, imminére tibi diem judicii, diem supplicii sempitérni; diem, qui ventúrus est velut clíbanus ardens, in quo tibi, atque univérsis ángelis tuis præparátus sempitérnus erit intéritus. Proinde, damnáte, atque damnánde, da honórem Deo vivo et vero, da honórem Jesu Christo Fílio ejus, da honórem Spirítui sancto Paráclito, in cujus nómine atque virtúte præcipio tibi, quicumque es, spirítus immúnde, ut éxeas, et recédas ab hoc fámulo Dei **N.**, quem hódie idem Deus et Dóminus noster Jesus Christus ad suam sanctam grátiam et benedictiónem, fontémque Baptismatis dono vocáre dignátus est: ut fieret ejus templum per aquam regeneratiónis in remissiónem ómnium peccatórum. In nómine ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi, qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sœculum per ignem. **R.** Amen.

(Singularum, si plures.) Pontifex, adhuc stans ibidem cum mitra, pollice accipit de saliva oris sui, et tangit aures, et nares Electi:

Tangendo vero aurem dexteram, et sinistram, dicat:

Ephpheta, quod est, Adaperire.

Deinde tangens nares, dicat:

In odórem suavitátis. **Et subdit:** Tu autem effugáre, diabóle; appropinquábit enim judicium Dei.

Postea Pontifex, sedens cum mitra, interrogat Electum, dicens: *(Singulari, si plures.)*

Pontifex: Quis vocáris?

Electus respondet: **N.**

Pontifex interrogat: **N.** Abrenúntias sátanæ?

Electus respondet: **Abrenúntio.**

Pontifex interrogat: **Et ómnibus opéribus ejus?**

Electus respondet: **Abrenúntio.**

Pontifex interrogat: **Et ómnibus pompis ejus?**

Electus respondet: **Abrenúntio.**

Tum Pontifex, adhuc sedens cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in Oleo sancto Catechumenorum, et inungit Electum in modum Crucis, primum in pectore, deinde inter scapulas dicens: *(Singulari, si plures.)*

Ego te línio ✠ óleo salutis in Christo Jesu Dómino nostro in vitam ætérnam. **R.** Amen.

Y. Pax tibi. **R.** Et cum spirítu tuo.

Mox bombacio, vel re simili, Pontifex tergit pollicem, et abstersis similiter locis inunctis, subjungit, dicens:

Exi immúnde spirítus, et da honórem Deo vivo et vero. Fuge immúnde spirítus, et da locum Jesu Christo Fílio ejus. Recéde immúnde spirítus, et da locum Spirítui sancto Paráclito.

Pontifex, depositis mitra, pectorali, ac pluviali, et stola coloris violacei, accipit stolam, et pluviale coloris albi, resumit pectorale, et accipit mitram auri-phrygiatam: et tunc ingreditur cum suis ministris Baptisterium, secum ducens Electum vel Electos.

Ibidem, inde ante ostium Fontis, sedens cum mitra, interrogat Electum. *(Singulari, si plures.)*

Pontifex: Quis vocáris?

Electus respondet: **N.**

Pontifex interrogat: **N.** Credis in Deum Patrem omnipoténtem, creatórem cœli et terræ?

Electus respondet: **Credo.**

Pontifex interrogat: **Credis in Jesum Christum, Fílium ejus únicum, Dóminum nostrum, natum, et passum?**

Electus respondet: **Credo.**

Pontifex interrogat: **Credis et in Spirítum sanctum, sanctam Ecclésiã catholicam, Sanctórum communiómem, remissiónem peccatórum, carnis resurrectionem, et vitam ætérnam?**

Electus respondet: **Credo.**

Pontifex, adhuc sedens cum mitra, intingat pollicem dexterum in sanctum Chrisma, et perungat verticem Electi in modum Crucis, dicens: (*Singulorum, si plures.*)

Deus omnipotens, Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui te regenerávit ex aqua et Spíritu sancto, quique dedit tibi remissionem ómnium peccatórum, (*Hic inungit*) ipse te líniat Chrismate salutis ✠ in eódem Christo Jesu Dómino nostro in vitam ætérnam. **R.** Amen.

V. Pax tecum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Tunc bombacio, vel re simili, Pontifex pollicem tergit et imponit capiti Electi Chrismale, seu candidum linteolum, et dat illi vestem candidam, dicens: (*Singulis, si plures.*)

Accipe vestem cándidam et immaculátam, quam pérferas ante tribunal Dómini nostri Jesu Christi, ut hábeas vitam ætérnam. **R.** Amen.

Electus prædicto linteolo abstergitur, et in loco remoto deponit priores vestes, et induitur novis albi coloris, vel saltem exteriore candida, quam a Pontifice accepit, et redit ante Pontificem.

Pontifex autem, sedens, ut supra cum mitra, dat illi cereum, seu candelam accensam in manu dextera, dicens:

Accipe lámpadem ardéntem, et irreprehensibilis custódi Baptísmum tuum: serva Dei mandáta, ut cum Dóminus vénerit ad núptias, possis occurrere ei in aula cœlésti in vitam ætérnam.

R. Amen.

Ipse vero Neophytus cereum accensum in manibus teneat usque in finem, præterquam dum confirmatur.

Postremo Pontifex adhuc sedens cum mitra, dicit:

N. Vade in pace, et Dóminus sit tecum.

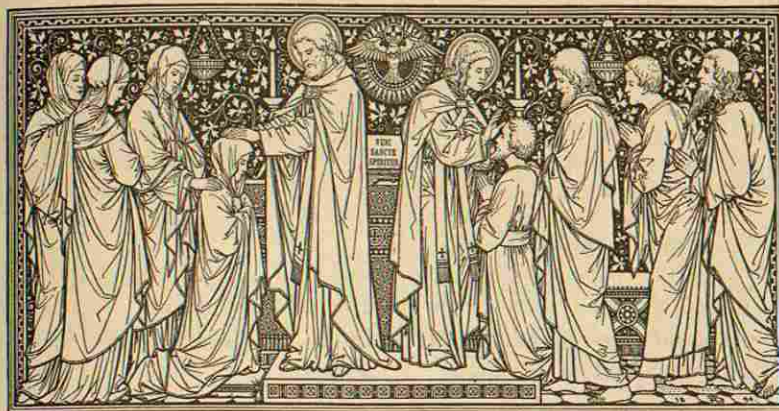
R. Amen.

Tandem Pontifex sedens, ut supra, hortatur Neophytum ad Baptismalem gratiam custodiendam.

Inde adhuc sedens, lavat manus, more solito; tum, ordine Processionali, revertitur in Secretarium, vel accedit ad altare.

Ibidem a Pontifice Neophyti (si sint confirmandi), præmissa, si opus fuerit, Sacramentali Confessione, Confirmationis Sacramento initiantur, ut in Pontificali: et successive in Missa, vel per ipsum Pontificem, vel per alium celebrata, cui ipsi intersint, sanctissimam Communionem devote suscipiant.

Pontifex demum deponit sacras vestes, et gratis Deo peractis, recedit in pace.

CONFIRMATIO UNI TANTUM CONFERENDA.

Parentur vas sacri Chrismatis super pelvim una cum gossipio, gremiale ex tela alba, vas ad abluendum manus cum suo mantili, medulla panis, et vitta linea munda.

Pontifex supra rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpellicem paratus amictu, cruce pectorali, stola et pluviali albi coloris, cum mitra simplici et baculo pastorali, vel si hoc Sacramentum minus solemniter conferatur, quacumque die, scilicet, hora, et loco, ex causa ad arbitrium Episcopi; indutus, ut supra, sine tamen pluviali, accedit ad faldistorium ante medium Altaris, si sit in aliqua Capella, aut in alio convenienti loco sibi paratum, et sedens brevi sermone alloquitur adstantes et Confirmandum; explanans eis effectus hujus Sacramenti, et condiciones ad illud valide ac licite suscipiendum requisitas.

Quo facto, lavat manus: deinde, deposita mitra, surgit, et versa facie ad Confirmandum ante se genuflexum, junctis manibus dicit:

Spíritus sanctus supervéniat in te et virtus Altíssimi custódiat te a peccátis. **R.** Amen.

Deinde signans se manu dextera a fronte ad pectus signo Crucis, dicit:

V. Adjutórium nostrū in nómine Dñi. **R.** Qui fecit cœlū et terram.

V. Dñe exaúdi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Tum extensis versus Confirmandum manibus, dicit: **Orémus.**

Omnipotens sempitérne Deus, qui regeneráre dignátus es hunc fámulum tuum (*vel hanc fámulam tuam*) ex aqua et Spíritu sancto, quique dedísti ei remissionem ómnium peccatórum: emítte in eum (*vel in eam*) septifórmem Spíritum tuum sanctum paráclitum de coelis. **R.** Amen.

Spíritum sapiéntiæ et intelléctus. **R.** Amen.

Spíritum consilii et fortitúdinis. **R.** Amen.

Spíritum sciéntiæ et pietátis. **R.** Amen.

Adimple eum (*vel eam*) Spíritu timóris tui, et consigna eum (*vel eam*) signo Cru ✠ cis Christi, in vitam propitiátus ætérnam. Per eúdem Dóminum . . . in unitáte ejúsdem Spíritus. **R.** Amen.

Pontifex, adhuc sedens cum mitra, intingat pollicem dexterum in sanctum Chrisma, et perungat verticem Electi in modum Crucis, dicens: *(Singulorum, si plures.)*

Deus omnipotens, Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui te regenerávit ex aqua et Spíritu sancto, quique dedit tibi remissionem ómnium peccatórum, *(Hic inungit)* ipse te líniat Chrismate salutis ✠ in eódem Christo Jesu Dómino nostro in vitam ætérnam. **R.** Amen.

V. Pax tecum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Tunc bombacio, vel re simili, Pontifex pollicem tergit et imponit capiti Electi Chrismale, seu candidum linteolum, et dat illi vestem candidam, dicens: *(Singulis, si plures.)*

Accipe vestem cándidam et immaculátam, quam pérferas ante tribunal Dómini nostri Jesu Christi, ut hábeas vitam ætérnam. **R.** Amen.

Electus prædicto linteolo abstergitur, et in loco remoto deponit priores vestes, et induitur novis albi coloris, vel saltem exteriore candida, quam a Pontifice accepit, et redit ante Pontificem.

Pontifex autem, sedens, ut supra cum mitra, dat illi cereum, seu candelam accensam in manu dextera, dicens:

Accipe lámpadem ardéntem, et irreprehensibilis custódi Baptísmum tuum: serva Dei mandáta, ut cum Dóminus vénerit ad núptias, possis occurrere ei in aula cœlésti in vitam ætérnam.

R. Amen.

Ipse vero Neophytus cereum accensum in manibus teneat usque in finem, præterquam dum confirmatur.

Postremo Pontifex adhuc sedens cum mitra, dicit:

N. Vade in pace, et Dóminus sit tecum.

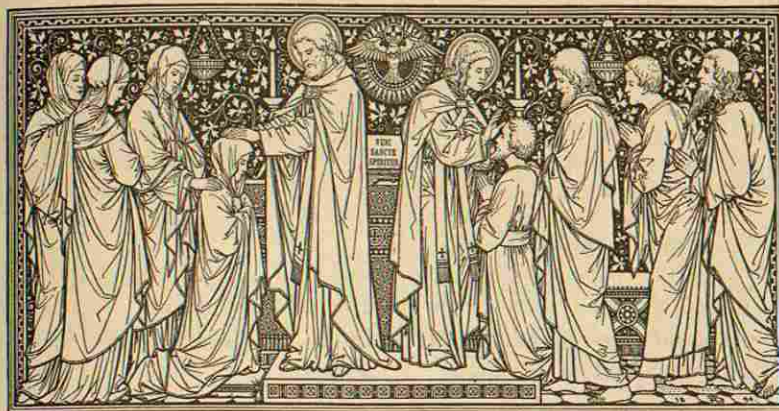
R. Amen.

Tandem Pontifex sedens, ut supra, hortatur Neophytum ad Baptismalem gratiam custodiendam.

Inde adhuc sedens, lavat manus, more solito; tum, ordine Processionali, revertitur in Secretarium, vel accedit ad altare.

Ibidem a Pontifice Neophyti (si sint confirmandi), præmissa, si opus fuerit, Sacramentali Confessione, Confirmationis Sacramento initiantur, ut in Pontificali: et successive in Missa, vel per ipsum Pontificem, vel per alium celebrata, cui ipsi intersint, sanctissimam Communionem devote suscipiant.

Pontifex demum deponit sacras vestes, et gratis Deo peractis, recedit in pace.

CONFIRMATIO UNI TANTUM CONFERENDA.

Parentur vas sacri Chrismatis super pelvim una cum gossipio, gremiale ex tela alba, vas ad abluendum manus cum suo mantili, medulla panis, et vitta linea munda.

Pontifex supra rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpellicem paratus amictu, cruce pectorali, stola et pluviali albi coloris, cum mitra simplici et baculo pastorali, vel si hoc Sacramentum minus solemniter conferatur, quacumque die, scilicet, hora, et loco, ex causa ad arbitrium Episcopi; indutus, ut supra, sine tamen pluviali, accedit ad faldistorium ante medium Altaris, si sit in aliqua Capella, aut in alio convenienti loco sibi paratum, et sedens brevi sermone alloquitur adstantes et Confirmandum; explanans eis effectus hujus Sacramenti, et condiciones ad illud valide ac licite suscipiendum requisitas.

Quo facto, lavat manus: deinde, deposita mitra, surgit, et versa facie ad Confirmandum ante se genuflexum, junctis manibus dicit:

Spíritus sanctus supervéniat in te et virtus Altíssimi custódiat te a peccátis. **R.** Amen.

Deinde signans se manu dextera a fronte ad pectus signo Crucis, dicit:

V. Adjutórium nostrū in nómine Dñi. **R.** Qui fecit cœlū et terram.

V. Dñe exaúdi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Tum extensis versus Confirmandum manibus, dicit: **Orémus.**

Omnipotens sempitérne Deus, qui regeneráre dignátus es hunc fámulum tuum *(vel hanc fámulam tuam)* ex aqua et Spíritu sancto, quique dedísti ei remissionem ómnium peccatórum: emítte in eum *(vel in eam)* septifórmem Spíritum tuum sanctum paráclitum de coelis. **R.** Amen.

Spíritum sapiéntiæ et intelléctus. **R.** Amen.

Spíritum consilii et fortitúdinis. **R.** Amen.

Spíritum sciéntiæ et pietátis. **R.** Amen.

Adimple eum *(vel eam)* Spíritu timóris tui, et consigna eum *(vel eam)* signo Cru ✠ cis Christi, in vitam propitiátus ætérnam. Per eúdem Dóminum . . . in unitáte ejúsdem Spíritus. **R.** Amen.

Pontifex, accepta mitra, sedet in faldistorio, imponitur ei gremiale album, et baculum accipit in sinistra; confirmandus vero coram eo genuflexus, si fuerit infans per patrinum vel matrinam stantem tenetur sub brachio dextero; si autem fuerit adultus, aut alius major, ponat pedem suum super pedem dextrum patrini sui. Et ideo, neque masculus feminae patrinus, neque femina masculo matrina esse deberet.

Deinde, inquisito Confirmandi nomine, et summitate pollicis dexteræ manus Chrismate intincta, Pontifex confirmat eum, dicens:

N. Signo te signo Cru ✠ cis.

Et dum hoc dicit, imposita manu dextera super caput Confirmandi, producit pollice signum Crucis in fronte illius, deinde prosequitur:

Et confirmo te Chrismate salutis: In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. **R.** Amen.

Et leviter eum in maxilla cædit dicens: Pax tecum.

Uctione peracta, patrinus vel matrina confirmati frontem, per ministrum jam extersam, ligat vitta linea munda; et Pontifex, deposito baculo pastorali, tergit cum mica panis, et lavat pollicem et manus super pelvim, et aqua lotionis cum pane funditur in piscinam sacrarii.

Interim dum lavat manus, cantatur vel legitur a ministris sequens Antiph.:
Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis a templo

sancto tuo, quod est in Jerúsalem. **V.** Glória Patri. **R.** Sicut erat.

Deinde repetitur Antiphona; qua repetita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad altare, junctis ante pectus manibus, dicit:

V. Ostende nobis Dómine misericórdiam tuam.

R. Et salutare tuum da nobis.

V. Dñe exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

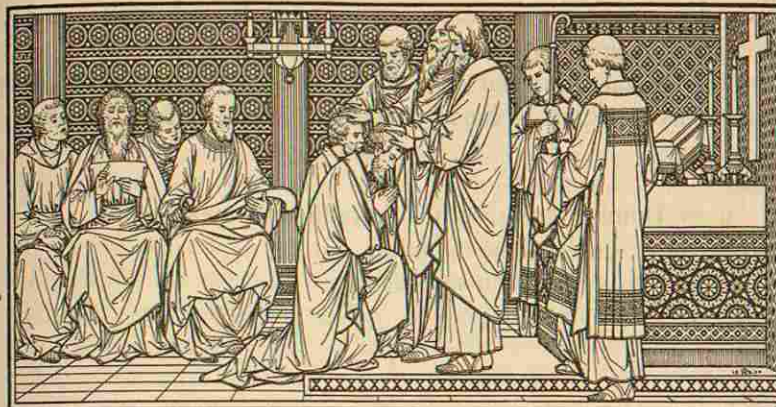
Deus, qui Apóstolis tuis sanctum dedisti Spíritum, et per eos eorumque successores ceteris fidelibus tradendum esse voluisti, respice propitius ad humilitatis nostræ famulatum, et præsta, ut illius cor, cujus frontem sacro Chrismate delinivimus, et signo sanctæ Crucis signavimus, idem Spíritus sanctus in eo (vel in ea) superveniens, templum gloriæ suæ dignanter inhabitando perficiat. Qui cum Patre et eodem Spíritu sancto vivis et regnas Deus, in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Deinde dicit: Ecce sic benedicetur omnis homo, qui timet Dñm.

Et vertens se ad Confirmatum, sinistra accipit pastorale, et dextera manu faciens super eum signum Crucis, dicit:

Bene ✠ dicat te Dóminus ex Sion, ut videas bona Jerúsalem omnibus diébus vitæ tuæ, et hábeas vitam ætérnam. **R.** Amen.

Expedita itaque Confirmatione, Pontifex sedens accepta mitra, patrino, vel matrinæ, annuntiat, quod filium suum instruat bonis moribus, quod fugiat mala, et faciat bona, et doceat eum, Credo in Deum, et Pater noster, et Ave María, quoniam ad hoc est obligatus. Mox sacris exiit; et vadunt in pace omnes.

DE CLERICO FACIENDO.

Pro Clerico ordinando parentur forfices ad incidendos capillos, bacile pro illis imponendis, et gremiale lineum album super gremium Pontificis tempore tonsuræ tenendum.

Sextra Missarum solemnia, quocumque scilicet die, hora et loco minus solemniter Tonsura conferatur, Pontifex supra rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpelliceum, amictu, cruce pectorali, stola alba, et mitra simplici indutus, accedens ad faldistorium ante medium altaris, si sit in Capella seu in alio loco convenienti sibi paratum, sedet.

Vel si immediate ante vel post Missam privatim celebratam conferatur, Pontifex, deposito manipulo, casula tamen retenta, vel ea pariter exutus, accipit mitram simplicem, et accedens ad faldistorium ante medium altaris positum, sedet.

Vel denique si Tonsuram tantum in privatae Missæ celebratione, cum mitra simplici; aut etiam cum aliquo ex majoribus Ordinibus intra Missarum solemnia Pontificaliter paratus conferat Episcopus: In Missa de Sabbato ante Dominicam Passionis, et in aliis Missis, in quibus non dicitur Glória in excelsis, post Introitum, Tonsura conferri debet. In Missis vero de Quatuor Temporibus, de Sabbato sancto, et in aliis Missis in quibus dicitur Glória in excelsis, dicto Kyrie eleison, ad Tonsuram proceditur.

Pontifex igitur sedente in faldistorio, vocatur Tonsurandus nominatim, qui respondens Adsum, accedit: et, facta profunda reverentia Pontifici, genuflectit coram illo, habens suum superpelliceum super brachium sinistrum, et candelam in manu dextera.

Mox surgit Pontifex cum mitra, et dicit:

V. Sit nomen Dómini benedictum.

R. Ex hoc nunc, et usque in sæculum.

V. Adjutorium nostrum in nomine Dómini.

R. Qui fecit cælum et terram.

Orémus, fratres carissimi, Dóminum nostrum Jesum Christum pro hoc famulo suo, qui ad deponendum comas capitis sui pro ejus amore festinat, ut donet ei Spíritum sanctum, qui hábitum religionis in eo in perpétuum conservet, et a mundi impedimento, ac sæculári desiderio cor ejus defendat: ut, sicut immutatur in vultu, ita dextera manus ejus virtutis ei tribuat incrementa, et ab

omni cæcitate spirituáli et humana óculos ejus apériat, et lumen ei æternæ grátie concédatur: Qui vivit et regnat cum Deo Patre in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

Post hæc, sedente Pontifice, schola seu ministri inchoant et prosequuntur Antiphonam et Psalmum sequentes:

Tu es Dómine qui restitues hæreditatem meam mihi.

Ps. 15. **C**onserva me Dómine. pag. 8.

Repetitur Antiphona. Tu es Dómine.

Incepto Psalmo, extenditur supra gremium Pontificis mantile album, et Pontifex cum forficibus incidit tonsurando extremitates capillorum in quatuor locis, videlicet in fronte, in occipito, et ad utramque aurem, deinde in medio capitis aliquot crines capillorum, et in bacile deponit, dicente eo qui tondetur:

Dóminus pars hæreditatis meæ, et cælicis mei: tu es, qui restitues hæreditatem meam mihi.

Tonso Clerico, Pontifex, depositis gremiali et mitra, surgit, et stans versus ad illum, dicit:

Orémus.

Præsta quæsumus omnipotens Deus, ut hic famulus tuus, cujus hodie comas capitis pro amore divino deposuimus, in tua dilectione perpetuo maneat, et cum sine macula in sempiternum custodias. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Tunc schola seu ministri inchoant et prosequuntur Antiphonam et Psalmum sequentes; qua incepta, Pontifex sedet cum mitra.

Antiph. Hic accipiet benedictionem a Dómino, et misericordiam a Deo salutari suo: quia hæc est generatio quærentium Dóminum.

Ps. 23. Dómini est terra. pag. 9.

Repetitur Antiphona. Hic accipiet, etc.

Qua finita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et conversus ad altare, dicit:

Orémus. Et ministri dicunt: Flectamus genua. **R.** Leváte.

Et Pontifex versus ad Tonsum adhuc genuflexum, dicit:

Adesto, Dómine, supplicationibus nostris: et hunc famulum tuum bene * dicere dignare, cui in tuo sancto nómine hábitum sacræ religionis imponimus; ut, te largiente, et devótus in Ecclesia tua persistere, et vitam percipere mereatur æternam. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Tum Pontifex sedet cum mitra, et accipiens præ manibus superpelliceum, Tonsum totaliter induit, dicens:

Induat te Dóminus novum hóminem, qui secundum Deum creatus est, in justitia, et sanctitate veritatis.

Quo expedito, Pontifex, deposita mitra, surgit, et versus ad illum, dicit:

Orémus.

Omnipotens sempiternæ Deus, propitiare peccatis nostris, et ab omni servitute sæcularis hábitus hunc famulum tuum emunda;

ut dum ignominiam sæcularis hábitus depónit, tua semper in ævum grátia perfruatur; ut sicut similitudinem coronæ tuæ cum gestare facimus in capite, sic tua virtute hæreditatem subsequi mereatur æternam in corde: Qui cum Patre, et Spíritu sancto vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Deinde Pontifex, accepta mitra, sedet et Clericum sic alloquitur:

Fili carissime, animadvertere debes, quod hodie de foro Ecclesiæ factus sis, et privilegia clericalia sis sortitus. Cave igitur, ne propter culpam tuam illa perdas: et hábitu honesto, bonisque moribus, atque operibus Deo placere studeas. Quod ipse tibi concédatur per Spíritum sanctum suum. **R.** Amen.

Et si nullus alius ordo conferatur, subdit:

Dic semel septem Psalmos poenitentiales cum Litanis, Versiculis, et Orationibus, et omnipotentem Deum etiam pro me ora.

DE MINORIBUS ORDINIBUS UNI TANTUM CONFERENDIS.

Sextra Missarum solemnia, Dominicis scilicet et festivis diebus duplicibus in mane tantum, minus solemniter conferantur, Pontifex supra rochetum, vel, si sit Regularis, supra superpelliceum amictu, cruce pectorali, stola alba, et mitra simplici indutus, accedens ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum, sedet:

Vel, si immediate ante vel post Missam privatim celebratam conferantur, Pontifex, deposito manipulo, sine casula, vel cum ea, et mitra simplici, accedens ad faldistorium, sedet:

Vel denique si minores tantum Ordines in privata Missæ celebratione, cum mitra simplici, aut etiam cum aliquo ex majoribus Ordinibus intra Missarum solemnia Pontificaliter paratus conferat Episcopus: In Missa de Sabbato ante Dominicam Passionis, et in aliis Missis, in quibus non dicitur Glória in excelsis Deo, post Kýrie eléison, omnes minores Ordines conferantur. In Missis vero de Sabbato sancto, et in aliis Missis, in quibus dicitur Glória in excelsis, eo dicto, ad quatuor minores Ordines proceditur. In Missis autem de Quatuor Temporibus, dicta prima Lectione, ordinatur Ostiarius, post secundam Lectionem Lector, post tertiam Exorcista, post quartam Acolythus.

Ordinandus ad quatuor minores Ordines esse debet superpelliceo indutus, cum candela in manu dextera.

DE ORDINATIONE OSTIARII.

Pro Ostiario parentur claves Ecclesiæ, vel Capellæ, in aliqua pellicula, et tintinnabulum, si non adsint campanæ.

Pontifex ante medium altaris in faldistorio sibi parato sedet, renibus altari versis, et Archidiaconus, aut alius minister, vocat Ordinandum dicens:

Accédatur qui ordinandus est ad officium Ostiariórum.

Mox Notarius appellat eum nomine suo, qui respondens Adsum, accedit, et, facta profunda Pontifici reverentia, genuflectit coram eo. Tum Pontifex illum admonet, dicens:

Suscepturus, fili carissime, officium Ostiariorum, vide, quæ in domo Dei agere debeas. Ostiarium oportet percutere cymbalum, et campanam; aperire Ecclesiam et sacrarium; et librum aperire ei, qui prædicat. Prøvide igitur, ne per negligentiam tuam, illarum rerum, quæ intra Ecclesiam sunt, aliquid depereat: certisque horis domum Dei aperias fidelibus, et semper claudas infidelibus. Stude etiam, ut sicut materialibus clavibus Ecclesiam visibilem aperis et claudis; sic et invisibilem Dei domum, corda scilicet fidelium, dictis et exemplis tuis claudas diabolo, et aperias Deo: ut divina verba, quæ audierint, corde retineant, et opere compleant, quod in te Dominus perficiat per misericordiam suam.

Hujusmodi admonitiones non fiunt Cardinali, nec Episcopo electo.

Deinde claves Ecclesiæ, quas manu dextera tangit Ordinandus, ei traduntur a Pontifice dicente:

Sic age, quasi redditurus Deo rationem pro iis rebus, quæ his clavibus recluduntur.

Post hæc Archidiaconus, vel alius vices ejus tenens, ducit eum ad ostium Ecclesiæ, aut Capellæ, et facit illum claudere et aperire: tradit etiam illi Archidiaconus funem Campanarum, faciens eum campanas, aut, illarum defectu, campanulam pulsare; deinde reducit illum ad Pontificem. Mox deposito gremiali, surgit Pontifex, et stans cum mitra versus ad ipsum coram se genuflectentem, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, suppliciter deprecemur, ut hunc famulum suum bene ✠ dicere dignetur, quem in officium Ostiariorum eligere dignatus est: ut sit ei fidelissima cura in domo Dei diebus ac noctibus, ad distinctionem certarum horarum, ad invocandum nomen Domini, adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Tum, mitra deposita, stat Pontifex, et conversus ad altare, dicit:

Orémus. Ministri subjungunt: **F**lectamus genua. **R.** Levate.

Et statim vertens se ad Ostiarium genuflexum, stans sine mitra, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum in officium Ostiariorum: ut inter janitores Ecclesiæ tuo pareat obséquio, et inter electos tuos partem tuæ mereatur habere mercédis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Si hic tantum Ordo conferatur, et collatio hujusmodi facta fuerit extra Missam, Pontifex statim sedet cum mitra, et Ordinatum alloquitur ut infra: si vero id egerit intra Missam privatim celebratam, data benedictione, sedens ut supra, admonet eum sub his verbis:

Fili dilectissime, diligenter considera Ordinem per te susceptum, ac onus humeris tuis impositum; stude sancte, et religiose

vivere atque omnipotenti Deo placere, ut gratiam suam possis acquirere; quam ipse tibi per suam misericordiam concedere dignetur.

Dic semel septem Psalmos pœnitentiæ cum Litanis, Versiculis, et Orationibus, et omnipotentem Deum etiam pro me ora.

Si vero simul cum isto ordine collata fuerit Tonsura, admonet eum, ut infra post Ordinationem Acolythi.

DE ORDINATIONE LECTORIS.

Pro Lectore ordinando paretur liber Lectionum.

Pontifex in faldistorio ante medium altaris posito, reassumpta mitra sedet; tum Archidiaconus, aut alius, vocat Lectorem hoc modo:

Accedat qui ordinandus est ad officium Lectorum.

Mox illum per Notarium, ut supra, nominatum et coram Pontifice genuflexum Pontifex admonet, dicens:

Electus, fili carissime, ut sis Lector in domo Dei nostri, officium tuum agnosce, et imple. Potens est enim Deus, ut augeat tibi gratiam perfectionis æternæ. Lectorem siquidem oportet legere ea quæ (vel ei qui) prædicat, et lectiones cantare, et benedicere panem, et omnes fructus novos. Stude igitur verba Dei, videlicet Lectiones sacras, distincte et aperte, ad intelligentiam et ædificationem fidelium absque omni mendacio falsitatis proferre; ne veritas divinarum lectionum incuria tua ad instructionem audientium corrumpatur. Quod autem ore legis, corde credas atque opere compleas; quatenus auditores tuos, verbo pariter et exemplo tuo, docere possis. Ideoque dum legis, sta in alto loco Ecclesiæ, ut ab omnibus audiaris et videaris, figurans positione corporali, te in alto virtutum gradu debere conversari; quatenus cunctis a quibus audiris et videris, cœlestis vitæ formam præbeas: quod in te Deus impleat per gratiam suam.

Deinde Pontifex accipit et tradit Ordinando Codicem de quo lecturus est; quem manu dextera tangit, Pontifice interim dicente:

Accipe, et esto verbi Dei relator, habiturus, si fideliter et utiliter impleris officium tuum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administraverunt ab initio.

Tum Pontifex cum mitra surgit, et stans versus ad illum adhuc genuflexum, dicit:

Oremus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem in ordinem Lectorum dignatur assumere, bene ✠ dictionem suam clementer effundat; quatenus legat distincte quæ in Ecclesia Dei legenda sunt, et eadem operibus impleat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium suum, qui

cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Tum Pontifex, mitra deposita, stans conversus ad altare, dicit:

Orémus. Ministri subjungunt: *Flectámus gēna. R.* Leváte.

Deinde vertens se ad Ordinatam genuflexum, dicit sine mitra:

Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum in officium Lectoris; ut assiduitate lectionum instructus sit atque ordinatus, et agenda dicat, et dicta opere impleat, ut in utroque sanctæ Ecclesiæ exemplo sanctitatis suæ consulat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Et si hic tantum Ordo conferatur, admonet eum ut supra. p. 350. sedens cum mitra.

Si vero plures uni tantum Ordines fuerint collati, illum alloquitur, ut infra post Ordinationem Acolythi.

DE ORDINATIONE EXORCISTÆ.

Pro Exorcista paratur liber Exorcismorum, cujus loco dari potest Pontificale, vel Missale.

Pontifex in faldistorio ante medium altaris posito sedente cum mitra, vocatur Exorcista per Archidiaconum, aut alium, modo consueto:

Accédât qui ordinandus est ad Officium Exorcistarum.

Mox illum per Notarium, ut supra, nominatum, et coram Pontifice genuflexum admonet Pontifex, dicens:

Ordinandus, fili carissime, in officium Exorcistarum, noscere debes quid suscipis. Exorcistam etenim oportet abjicere demones, et dicere populo, ut, qui non communicat, det locum; et aquam in ministerio fundere. Accipis itaque potestatem imponendi manum super energumenos; et per impositionem manuum tuarum, gratia Spiritus sancti, et verbis exorcismi pelluntur spiritus immundi a corporibus obsessis. Stude igitur, ut sicut a corporibus aliorum demones expellis, ita ab animo tuo et corpore omnem immunditiam et nequitiam ejicias; ne illi succumbas, quem ab aliis tuo effugas ministerio. Disce per officium tuum vitis imperare, ne in tuis moribus aliquid sui juris inimicus valeat vindicare. Tunc etenim recte in aliis demonibus imperabis, cum prius in teipso eorum multimodam superas nequitiam: quod tibi Dominus agere concedat per Spiritum suum sanctum.

Post hæc Pontifex accipit, et tradit ei librum Exorcismorum, vel illius loco Pontificale, seu Missale, et dum Ordinandus librum tangit manu dextera, dicit Pontifex:

Accipe, et commenda memoriae, et habe potestatem imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos.

Mox surgit Pontifex, et stans cum mitra conversus ad illum adhuc genuflexum, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, supplices deprecemur, ut hunc famulum suum bene ✠ dicere dignetur in officium Exorcistarum; ut sit spiritalis imperator ad abjiciendos demones de corporibus obsessis, cum omni nequitia eorum multiformi. Per unigenitum Filium suum Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Tum conversus ad altare, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri subdunt: *Flectámus gēna. R.* Leváte.

Et convertens se ad Ordinatam genuflexum, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum in officium Exorcistarum: ut per impositionem manuum et oris officium, potestatem et imperium habeat spiritus immundos coercendi, ut probabilis sit medicus Ecclesiæ tuæ, gratia curationum virtutisque celesti confirmatus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Et si hic tantum Ordo conferatur, admonet eum ut supra, pag. 350. dictum est, sedens cum mitra.

Si vero plures minores Ordines eidem collati fuerint, Pontifex hortatur illum ut infra post collationem Acolythatus.

DE ORDINATIONE ACOLYTHI.

Pro Acolytha paratur Candelabrum cum cereo extincto, et urceolus pro vino vacuus.

Pontifex in faldistorio ante medium altaris, reassumpta mitra, sedentem Archidiaconum, vel alium locum ejus tenens, Acolythum vocat, dicens:

Accédât qui ordinandus est ad officium Acolythorum.

Mox illum nominatum, ut supra, et genuflexum, admonet Pontifex, dicens:

Suscepturus, fili carissime, officium Acolythi, pensa quod suscipis. Acolythum etenim oportet cerofarium ferre, luminaria Ecclesiæ accendere, vinum et aquam ad Eucharistiam ministrare. Stude igitur susceptum officium digne implere. Non enim Deo placere poteris, si lucem Deo manibus præferens, operibus tenebrarum inservias, et per hoc aliis exempla perfidiæ præbeas. Sed sicut Veritas dicit: Luceat lux tua coram hominibus, ut videant opera

tua bona, et glorificent Patrem tuum qui in cœlis est. Et sicut ait Apóstolus Paulus: In médio nationis pravæ et perversæ luceas sicut luminare in mundo, verbum vitæ cõtinens. Sint ergo lumbi tui præcincti, et lucernæ ardentes in manibus tuis, ut sis filius lucis. Abjicias ópera tenebrarum, et induaris arma lucis. Eras etenim aliquando tenebræ, nunc autem lux in Dómino, ut filius lucis ámbula. Quæ sit vero ista lux, quam tantopere inculcat Apóstolus, ipse demõstrat, subdens: Fructus enim lucis est, in omni bonitate, et justitia, et veritate. Esto igitur sollicitus, in omni justitia, bonitate et veritate, ut te, et alios, et Dei Ecclésiã illumines. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum suggeres et aquam, si tu ipse Deo sacrificium per castam vitam et bona ópera oblatus fueris; quod tibi Dóminus concédât per misericórdiam suam.

Post hæc accipit et tradit Pontifex Acolytho candelabrum cum candela extincta, quod ipse manu dextera tangit, Pontifice dicente:

Accipe cerofarium cum cœreo, et scias te ad accendenda Ecclésiæ luminaria mancipari, in nómine Dómini. *R. Amen.*

Tum accipit et tradit ei urceolum vacuum, quem similiter tangere debet Acolythus, et dicit Pontifex:

Accipe urceolum, ad suggerendum vinum et aquam in Eucharistiam sanguinis Christi, in nómine Dómini. *R. Amen.*

Postea stans Pontifex cum mitra versus ad eum genuflexus, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, suppliciter deprecemur, ut hunc famulum suum bene ✠ dicere dignetur in ordine Acolythorum: quatenus lumen visibile manibus præferens, lumen quoque spirituale moribus præbeat: adjuvante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum eo, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Tum Pontifex, deposita mitra, convertit se ad altare, et stans dicit:

Orémus. Et ministri dicunt: Flectamus genua. R. Levate.

Et mox conversus ad Acolythum genuflexus, subdit:

Dómine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, qui per Jesum Christum Filium tuum Dóminus nostrum, et Apóstolos ejus, in hunc mundum lumen claritatis tuæ misisti, quique ut mortis nostræ antiquum aboleres chirographum, gloriosissimæ illum Crucis vexillo affigi, ac sanguinem et aquam ex latere illius pro salute generis humani effluere voluisti, bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum in officium Acolythorum, ut ad accendendum lumen Ecclésiæ tuæ, et ad suggerendum vinum et aquam ad conficiendum sanguinem Christi Filii tui in offerenda Eucharistia sanctis altaribus tuis fideliter subministret. Accende, Dómine, cor ejus et mentem ad amorem gratiæ tuæ, ut illuminatus vultu splendoris tui, fideliter tibi in sancta Ecclésiã deserviat. Per eundem Christum Dóminus nostrum. *R. Amen.*

Orémus.

Dómine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, qui ad Móysen et Aaron locutus es, ut accenderentur lucernæ in tabernaculo testimonii: bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum, ut sit Acolythus in Ecclésiã tua. Per Christum Dóminus nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Omnipotens sempiternæ Deus, fons lucis, et origo bonitatis, qui per Jesum Christum Filium tuum, lumen verum, mundum illuminasti, ejusque passionis mysterio redemisti: bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum, quem in officium Acolythorum consecramus, poscentes clementiam tuam, ut ejus mentem et lumine scientiæ illustres, et pietatis tuæ rore irriges; ut ita acceptum ministerium, te auxiliante, peragat, qualiter ad æternam remunerationem pervenire mereatur. Per eundem Christum Dóminus nostrum.

R. Amen.

Deinde, si Ordinatio peracta fuerit extra Missam, Pontifex, accepta mitra, sedet; et ad minores Ordines promotum monet, ut infra: si vero intra Missam, post datam benedictionem sedens cum mitra, eum tunc alloquitur:

Fili dilectissime, diligenter considera Ordines per te susceptos, fac onus humeris tuis impositum; stude sancte et religiose vivere, atque omnipotenti Deo placere ut gratiam suam possis acquirere, quam ipse tibi per suam misericórdiam concédere dignetur.

Dic semel septem Psalmos pœnitentiãles cum Litanis, Versiculis, et Oratiõibus, et omnipotentem Deum etiam pro me ora.

Quod ille devote suscipit, et promittit se facturum. Tandem, si collatus fuerit hic tantum Ordo, admonet eum ut supra, pag. 350.

DE ORDINATIONE SUBDIACONI.

Pro Subdiacono parentur Calix vacuus cum Patena superposita similiter vacua, urceoli vino et aqua pleni super pelviculam, una cum manutergio et liber Epistolarum:

Paretur etiam Hostia parva, et velum oblongum coloris albi pro Communione.

Pontifex omnibus paramentis pontificalibus coloris temporis, et officio convenientis pro Missa necessario celebranda, indutus, ut Subdiaconatus Ordinem conferat in Missis de Quatuor Temporibus, dicta quinta Lectione: in Missis vero et Sabbatis ante Dominicam Passionis, aut Resurrectionis Domini, aut, ex dispensatione Apostolica, in Missis de festivo die duplici, vel de Dominicis, dicta Collecta cum Oratione pro Ordinandis sub una conclusione: et factis Commemorationibus, si quæ sint faciendæ; accedit cum mitra, ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum, et sedet.

Et si fuerit extra Tempora, antequam ad collationem Ordinis procedatur, legitur mandatum Apostolicum, sive supplicatio, cujus vigore eidem Pontifici

tua bona, et glorificent Patrem tuum qui in cœlis est. Et sicut ait Apóstolus Paulus: In médio nationis pravæ et perversæ luceas sicut luminare in mundo, verbum vitæ cõtinens. Sint ergo lumbi tui præcincti, et lucernæ ardentes in manibus tuis, ut sis filius lucis. Abjicias ópera tenebrarum, et induaris arma lucis. Eras etenim aliquando tenebræ, nunc autem lux in Dómino, ut filius lucis ámbula. Quæ sit vero ista lux, quam tantopere inculcat Apóstolus, ipse demõstrat, subdens: Fructus enim lucis est, in omni bonitate, et justitia, et veritate. Esto igitur sollicitus, in omni justitia, bonitate et veritate, ut te, et alios, et Dei Ecclésiã illumines. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum suggeres et aquam, si tu ipse Deo sacrificium per castam vitam et bona ópera oblatus fueris; quod tibi Dóminus concédât per misericórdiam suam.

Post hæc accipit et tradit Pontifex Acolytho candelabrum cum candela extincta, quod ipse manu dextera tangit, Pontifice dicente:

Accipe cerofarium cum cœreo, et scias te ad accendenda Ecclésiæ luminaria mancipari, in nómine Dómini. *R. Amen.*

Tum accipit et tradit ei urceolum vacuum, quem similiter tangere debet Acolythus, et dicit Pontifex:

Accipe urceolum, ad suggerendum vinum et aquam in Eucharistiam sanguinis Christi, in nómine Dómini. *R. Amen.*

Postea stans Pontifex cum mitra versus ad eum genuflexus, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, suppliciter deprecemur, ut hunc famulum suum bene ✠ dicere dignetur in ordine Acolythorum: quatenus lumen visibile manibus præferens, lumen quoque spirituale moribus præbeat: adjuvante Dómino nostro Jesu Christo, qui cum eo, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Tum Pontifex, deposita mitra, convertit se ad altare, et stans dicit:

Orémus. Et ministri dicunt: Flectamus genua. R. Levate.

Et mox conversus ad Acolythum genuflexus, subdit:

Dómine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, qui per Jesum Christum Filium tuum Dóminus nostrum, et Apóstolos ejus, in hunc mundum lumen claritatis tuæ misisti, quique ut mortis nostræ antiquum aboleres chirographum, gloriosissimæ illum Crucis vexillo affigi, ac sanguinem et aquam ex latere illius pro salute generis humani effluere voluisti, bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum in officium Acolythorum, ut ad accendendum lumen Ecclésiæ tuæ, et ad suggerendum vinum et aquam ad conficiendum sanguinem Christi Filii tui in offerenda Eucharistia sanctis altaribus tuis fideliter subministret. Accende, Dómine, cor ejus et mentem ad amorem gratiæ tuæ, ut illuminatus vultu splendoris tui, fideliter tibi in sancta Ecclésiã deserviat. Per eundem Christum Dóminus nostrum. *R. Amen.*

Orémus.

Dómine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, qui ad Móysen et Aaron locutus es, ut accenderentur lucernæ in tabernaculo testimonii: bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum, ut sit Acolythus in Ecclésiã tua. Per Christum Dóminus nostrum.

R. Amen.

Orémus.

Omnipotens sempiternæ Deus, fons lucis, et origo bonitatis, qui per Jesum Christum Filium tuum, lumen verum, mundum illuminasti, ejusque passionis mysterio redemisti: bene ✠ dicere dignare hunc famulum tuum, quem in officium Acolythorum consecramus, poscentes clemenciam tuam, ut ejus mentem et lumine scientiæ illustres, et pietatis tuæ rore irriges; ut ita acceptum ministerium, te auxiliante, peragat, qualiter ad æternam remunerationem pervenire mereatur. Per eundem Christum Dóminus nostrum.

R. Amen.

Deinde, si Ordinatio peracta fuerit extra Missam, Pontifex, accepta mitra, sedet; et ad minores Ordines promotum monet, ut infra: si vero intra Missam, post datam benedictionem sedens cum mitra, eum tunc alloquitur:

Fili dilectissime, diligenter considera Ordines per te susceptos, fac onus humeris tuis impositum; stude sancte et religiose vivere, atque omnipotenti Deo placere ut gratiam suam possis acquirere, quam ipse tibi per suam misericordiam concedere dignetur.

Dic semel septem Psalmos pœnitentiãles cum Litanis, Versiculis, et Oratiõibus, et omnipotentem Deum etiam pro me ora.

Quod ille devote suscipit, et promittit se facturum. Tandem, si collatus fuerit hic tantum Ordo, admonet eum ut supra, pag. 350.

DE ORDINATIONE SUBDIACONI.

Pro Subdiacono parentur Calix vacuus cum Patena superposita similiter vacua, urceoli vino et aqua pleni super pelviculam, una cum manutergio et liber Epistolarum:

Paretur etiam Hostia parva, et velum oblongum coloris albi pro Communione.

Pontifex omnibus paramentis pontificalibus coloris temporis, et officio convenientis pro Missa necessario celebranda, indutus, ut Subdiaconatus Ordinem conferat in Missis de Quatuor Temporibus, dicta quinta Lectione: in Missis vero et Sabbatis ante Dominicam Passionis, aut Resurrectionis Domini, aut, ex dispensatione Apostolica, in Missis de festivo die duplici, vel de Dominicis, dicta Collecta cum Oratione pro Ordinandis sub una conclusione: et factis Commemorationibus, si quæ sint faciendæ; accedit cum mitra, ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum, et sedet.

Et si fuerit extra Tempora, antequam ad collationem Ordinis procedatur, legitur mandatum Apostolicum, sive supplicatio, cujus vigore eidem Pontifici

facultas conceditur ordinandi; quibus lectis, dicit Pontifex Deo grátias, et ad ordinationem procedit.

Tum Archidiaconus, aut illius locum tenens, vocat Ordinandum, et dicit:
Accédât qui ordinándus est Subdiáconus.

Deinde Notarius sub una ex triplici formula convenienti eum vocat, dicens:
N. ad título Ecclésiæ N. vel N. ad título patrimonii sui,
vel Frater N. proféssus Ordinis N. ad título paupertátis.

Ordinandus vero, quisque sit, respondet: Adsum, et accedit versus Episcopum, quem profunda reverentia salutat.

Debet autem Ordinandus in Subdiaconum indutus esse amictu (non tamen super caput, sed ita circa collum dimisso, ut facile possit supra cervicem reduci); item alba, et cingulo; habere etiam debet manipulam in manu sinistra, tunicellam coloris albi super brachio item sinistro, et candelam in manu dextera.

Eum itaque sic paratum competenti spatio coram Pontifice stantem, ille cum mitra, sedens admonet, dicens:

Fili dilectissime, ad sacrum Subdiaconátus Ordinem promovendus, iterum atque iterum consideráre debes atténte, quod onus hódie ultro áppetis. Háctenus enim liber es, licétque tibi pro arbitrio ad sæculária vota transire; quod si hunc Ordinem suscéperis, amplius non licébit a propósito resilire, sed Deo, cui servíre regnáre est, perpétuo famulári; et castitátem, illo adjuvánte, serváre oportébit, atque in Ecclésiæ ministério semper esse mancipátum. Proinde, dum tempus est, cógita, et si in sancto propósito perseveráre placet, in nómine Dómini huc accéde.

Hæc admonitio non fit Religiosis.

Illo tunc accedente, et genua flectente coram Pontifice, si sit alius ad altiorem Ordinem promovendus, Archidiaconus vocat eum, dicens:

Accédât qui ordinándus est Diáconus vel Présbyter.

Mox Subdiaconandus super tapete se prosternit contra cornu Evangelii altaris, facie altari versa; Diaconandus autem, si adsit, contra cornu Epistolæ; et Presbyterandus contra medium altaris, faciebus similiter altari versis. Pontifex vero cum mitra super pulvinum genuflectit ante faldistorium, et incipit Litanias dicens: Kýrie eléison, ut supra pag. 18, proseguendo totas de more genuflexis respondentibus ministris:

Postquam autem dictum fuerit,

Ut ómnibus fidélibus defunctis, etc.

R. Te rogámus, audi nos.

Pontifex surgit cum mitra, et baculum Pastoralem in sinistra tenens, conversus ad Ordinandum, si fuerit solus, dicit:

Primo.

Ut hunc Eléctum bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Secundo.

Ut hunc Eléctum bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Tertio.

Ut hunc Eléctum bene ✠ dicere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Si autem pluribus diversos Ordines conferat Pontifex supradictam benedictionem dabit in plurali, dicens:

Primo.

Ut hos Eléctos bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Secundo.

Ut hos Eléctos bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Tertio.

Ut hos Eléctos bene ✠ dicere, sancti ✠ ficáre, et conse ✠ cráre dignéris.

R. Te rogámus, audi nos.

Deinde reddito baculo Pastoralí, rursus ante faldistorium genuflectit Pontifex, et perficiuntur Litanie,

Ut nos exaudíre, etc.

Quibus finitis, surgens Pontifex cum mitra sedet ut supra; si vero sit aliquis alius infra eadem Missarum solemnía Ordinandus, alta voce dicit Archidiaconus, aut Capellanus, vices illius gerens:

Recédât in partem qui ordinándus est Diáconus, vel Présbyter.

Tum Pontifex Subdiaconandum ante se genuflexum admonet, dicens:

Adepturus, fili dilectissime, officium Subdiaconátus, sédulo atténde quale ministérium tibi tráditur. Subdiáconum enim opórtet aquam ad ministérium altáris præparáre; Diácono ministráre; pallas altáris et corporália ablúere; Cálicem et Paténam in usum sacrificii eidem offerre. Oblatiónes quæ véniunt in altáre, panes propositionis vocántur: de ipsis oblatiόνibus tantum debet in altári poni, quantum pópulo possit sufficere, ne áliquid pútridum in sacrário remáneat. Pallæ, quæ sunt in substratório altáris, in álio vase debent lavári, et in álio corporáles pallæ. Ubi autem corporáles pallæ lotæ fúerint, nullum áliud linteámen debet lavári, ipsaque lotiόνis aqua in baptistérium debet vergi. Stude itaque ut ista visibília ministéria, quæ diximus, nítide et diligentissime complens, invisibília horum exémplo perficias. Altáre quidem sanctæ Ecclésiæ ipse est Christus, teste Joánné, qui in Apocalýpsi sua altáre áureum se vidísse pérhibet: stans ante thronum, in quo, et per quem oblatiόνes fidélium Deo Patri consecrántur. Cujus altáris pallæ et corporália sunt membra Christi, scílicet fidéles Dei, quibus Dóminus, quasi vestiméntis pretiósus, circúmdatur, ut ait Psalmista: Dóminus regnávit, decórem indútus est. Beátus quoque Joánnes in Apocalýpsi vidit Fílium hóminis præcinctum zona áurea,

id est, sanctorum caterva. Si itaque humana fragilitate contingat in aliquo fideles maculari, prebenda est a te aqua celestis doctrinae, qua purificati, ad ornamentum altaris, et cultum divini sacrificii redeant. Esto ergo talis, qui sacrificiis divinis, et Ecclesiae Dei, hoc est, corpori Christi, digne servire valeas, in vera et catholica fide fundatus; quoniam, ut ait Apostolus: Omne quod non est ex fide, peccatum est, schismaticum est, et extra unitatem Ecclesiae est. Et ideo, si usque nunc fuisti tardus ad Ecclesiam, amodo debes esse assiduus. Si usque nunc somnolentus, amodo vigil. Si usque nunc ebriosus, amodo sobrius. Si usque nunc inhonestus, amodo castus: quod ipse tibi prestare dignetur, qui vivit et regnat Deus in saecula saeculorum. **R. Amen.**

Deinde Pontifex adhuc sedens accipit, et Ordinando Calicem vacuum tradit cum Patena vacua superposita, quem ille manu dextera tangit, Pontifice interim dicente:

Vide cujus ministerium tibi traditur: ideo te admoneo ut ita te exhibeas, ut Deo placere possis.

Et Archidiaconus, vel illius vices gerens, accipit et tradit ei urceolos cum vino et aqua, ac bacile cum manutergio; quae omnia similiter Ordinandus tangere debet.

Postea surgit Pontifex, et versus ad populum stans cum mitra, dicit:

Oremus Deum, ac Dominum nostrum, fratres carissimi, ut super hunc servum suum, quem ad Subdiaconatus officium vocare dignatus est, infundat bene **✠** dictionem suam et gratiam: ut in conspectu ejus fideliter serviens, praedestinata Sanctis praemia consequatur: adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R. Amen.**

Tum, deposita mitra, conversus ad altare Pontifex, dicit:

Oremus. Et ministri subdunt: **Flectamus genua. R. Levate.**

Mox Pontifex versus ad Ordinandum genuflexum, dicit, sine mitra:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, bene **✠** dicere dignare hunc famulum tuum, quem ad Subdiaconatus officium eligere dignatus es: ut eum in sacrario tuo sancto strenuum sollicitumque celestis militiae instituas excubitoem, sanctisque altaribus tuis fideliter subministret, et requiescat super eum Spiritus sapientiae, et intellectus; Spiritus consilii et fortitudinis; Spiritus scientiae et pietatis; et repleas eum Spiritu timoris tui; et eum in ministerio divino confirmes, ut obediens facto, ac dicto parens, tuam gratiam consequatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. **R. Amen.**

Tum Pontifex, sedens cum mitra, accipit amictum qui in collo Ordinandi jacet imponitque super caput ejus, dicens:

Accipe amictum, per quem designatur castigatio vocis: In nomine Pa **✠** tris, et Fi **✠** lii, et Spiritus **✠** sancti. **R. Amen.**

Tum immittit Pontifex manipulum in sinistrum brachium ejusdem dicens:

Accipe manipulum, per quem designantur fructus bonorum operum: In nomine Pa **✠** tris, et Fi **✠** lii, et Spiritus **✠** sancti.

R. Amen.

Post haec Tunica illum totaliter induit, dicens:

Tunica jucunditatis, et indumento laetitiae induat te Dominus: In nomine Pa **✠** tris, et Fi **✠** lii, et Spiritus **✠** sancti. **R. Amen.**

Tandem tradit illi librum Epistolarum, quem tangit manu dextera, dicente interim Pontifice:

Accipe librum Epistolarum, et habe potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis: In nomine Pa **✠** tris, et Fi **✠** lii, et Spiritus **✠** sancti. **R. Amen.**

His peractis, Archidiacono suggerente, subdiaconus surgit et facta Pontifici profunda reverentia, redit ad locum suum, et genuflectit. Tum Pontifex surgit, et accedit, si Missa legatur, ad cornu Epistolae, ubi, deposita mitra, illam prosequitur: si vero Missa dicatur in cantu, vadit ad sedem seu ad faldistorium; et suo loco et tempore a Subdiacono novo cantatur Epistola; et si adsit aliquis alius, confert Diaconatum vel Presbyteratum, ut infra.

Lecto autem Offertorio, Pontifex, accepta mitra, in faldistorio, ante medium altaris posito, sedet: mox Subdiaconus candelam accensam dextra sustinens, sinistra pectori admota, accedit; tum facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit, ejusque manum dexteram, dum tradit candelam, osculatur: deinde surgit, et facta iterum reverentia, redit ad locum suum. Facta Oblatione, Pontifex anulum et chirothecas deponit, et lotis manibus, resumit anulum, et surgit: sublatoque faldistorio, accedit ante medium altaris, ubi, deposita mitra, prosequitur Missam; Secreta diei dicitur cum Secreta pro Ordinato sub unico Per Dominum, etc. non omissis aliis Secretis, quae sunt dicenda.

Dum Pontifex dicit Orationem, Domine Jesu Christe, qui dixisti, etc. Subdiaconus accedit ad dexteram Pontificis, et Oratione dicta, uterque simul osculatur altare; Subdiaconus tamen non ponit manus super altare, sed eas ante pectus plicatas retinet, (quod et de Diacono intelligendum est) et conversa facie ad invicem, Pontifex dat osculum pacis Subdiacono, dicens: Pax tecum. Cui ille respondet: **Et cum spiritu tuo.** Tum Subdiaconus, facta ante et post profunda reverentia Pontifici, et genuflexione Ss. Sacramento, vadit ad locum suum.

Postquam vero Pontifex se communicaverit, et totum Sanguinem sumpserit, priusquam se purificet, Palla Calix tegitur, et ultra medium Corporalis ex parte Evangelii, non extra ipsum, collocatur. Tum Pontifex supponit Patenam Hostiae, qua communicandus est Ordinatus; qui ante medium altaris accedens, genuflexus dicit intelligibili voce: **Confiteor Deo, etc.** quo absoluto, Pontifex, facta genuflexione Ss. Sacramento, surgit et aliquantulum se retrahit ad cornu Evangelii; et versus ad Ordinatum, junctis manibus, dicit, licet unicus sit communicandus:

Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducat vos ad vitam aeternam. R. Amen.

Indulgentiam, ✠ absolutiorem, et remissionem peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens et misericors Dominus. R. Amen.

Tum accedit Ordinatus ad supremum altaris gradum, ubi genuflexus, et communicaturus mappulam recipit; Pontifex vero versus ad altare, facit genuflexionem Ss. Sacramento; deinde surgens, sinistra Patenam, dextera vero Hostiam reverenter accipit, quam aliquantulum elevatam tenet super Patenam, et conversus ad Ordinatum in medio altaris, dicit:

Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.

Mox ter subjungit:

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanabitur ánima mea.

Et accedens, Ordinato porrigit Ss. Sacramentum, faciens cum eo signum crucis super Patenam, et simul dicens:

Corpus ✠ Dómini nostri Jesu Christi custódiat te in vitam aetérnam.

Et Ordinatus respondens Amen. manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur, et communionem reverenter sumit, ori ejus supposita Patena. Deinde unus ministrorum purificat illum Calice, aut alio vase cum vino ad hoc destinato; et cum Ordinatus os ad mappulam exterserit, redit ad locum suum.

Hæc omnia simili modo servabuntur in Ordinatione Diaconi, si ipse solus fuerit ordinatus.

Communione peracta, Pontifex colligit fragmenta cum Patena, quam super Calicem suum extergit, et purificationem sumit, cum digitorum ablutione; quo facto, mitram accipit, et lavat manus, quibus extersis, statim deposita mitra, stans in cornu Epistolæ, Missam prosequitur, Postcommunione diei, Ordinati Postcommunione adjuncta; sub uno Per Dóminum, nec omittit alias, si quæ faciendæ sint commemorationes.

Data Benedictione, ut moris est, et reddito baculo Pastoralis, sedet Pontifex in faldistorio ante medium altaris posito: mox Ordinatus accedit, qui, facta profunda Pontifici reverentia, genuflectit; tum his verbis Subdiaconum aut Diaconum alloquitur Pontifex, dicens:

Fili dilectissime, diligenter considera Ordinem per te susceptum, ac onus humeris tuis impositum: stude sancte et religiose vivere, atque omnipotenti Deo placere, ut grátiam suam possis acquirere, quam ipse tibi per misericórdiam suam concedere dignetur. Ad subdiaconátum (vel Diaconátum) ordináte, dic Noctúrnum talis diei; et omnipotentem Deum étiam pro me ora.

Quod ille reverenter suscipit ac promittit se facturum.

Attamen, si pluribus unicuique diversus Ordó collatus fuerit, admonet eos simul, ut habetur infra expleta Ordinatione Presbyteri.

Tum surgit Pontifex, et amoto faldistorio, convertit se ad cornu Evangelii, ubi, deposita mitra, dicit: **Dóminus vobiscum.** Deinde, Inítium sancti Evangelii secúndum Joánnem. In principio erat Verbum, et signat tabellam in qua est Evangelium; aut si deficiat signat altare et se. Mox acceptis mitra et baculo, prosequitur, factaque Cruci debita reverentia in infimo gradu altaris, revertitur ad sedem suam, vel ad faldistorium, ubi exiit sacris vestibus. Si vero aliud Evangelium sit dicendum, illud in cornu Evangelii totum legit eoque dicto, recedit ut prius.

DE ORDINATIONE DIACONI.

Pro Diacono paretur liber Evangeliorum; Hostia parva, ac velum album pro Communione.

Pontifex omnibus paramentis pontificalibus, coloris temporis et officio convenientis, ad Missam necessario celebrandam indutus, ut Ordinationem Diaconatus conferat, in Dominicis, aut festivis diebus ex dispensatione apostolica, aut statutis a jure temporibus, dicta Oratione diei cum sequenti collecta pro Ordinando:

Exaudi, quæsumus Dómine, supplicum preces, et devoto tibi pectore famulantes perpétua defensione custodi: ut nullis perturbationibus impediti, liberam servitutem tuis semper exhibeamus officiis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Quæ semper dicitur sub uno Per Dóminum, etc. et factis aliis Commemorationibus, si quæ sint faciendæ, legit Epistolam: qua finita, accedens ad faldistorium ante medium altaris paratum, sedet cum mitra.

Et, si hujusmodi Ordinis collatio fiat extra Tempora, legitur primo loco Mandatum apostolicum, ut dictum est supra. pag. 355.

Interim promovendus ad Ordinem Diaconatus per Archidiaconum, aut illius locum tenentem, vocatur, dicendo:

Accédat qui ordinándus est ad Diaconátum.

Mox Ordinandus indutus jam amictu, alba, cingulo, et manipulo, ac stolam in sinistra manu, dalmaticam vero coloris albi supra brachium sinistrum, et candelam in dextera tenens, per Notarium nominatus accedit, et, facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit.

Tum Archidiaconus illum offerens Pontifici, sub his verbis loquitur, dicens:

Reuerendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, ut hunc præsentem Subdiaconum ad onus Diaconii ordinétis.

Pontifex interrogat, dicens: **Scis illum dignum esse?**

Respondet Archidiaconus:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testificor ipsum dignum esse ad hujus onus officii.

Mox Pontifex respondet: **Deo grátias.**

Et ad ejus Ordinationem procedit. In primis Pontifex sedens cum mitra, Clero populoque annuntiat, dicens:

Auxiliante Dómino Deo, et Salvatore nostro Jesu Christo, eligimus hunc præsentem Subdiaconum in ordinem Diaconii. Si quis habet aliquid contra illum, pro Deo, et propter Deum cum fiducia éxeat, et dicat: verúmtamen memor sit conditionis suæ.

Et facta aliquali morula, Pontifex convertit Orationem suam ad ordinandum, quem sic admonet:

Provehendus, fili dilectissime, ad Leviticum Ordinem, cógita magnópere ad quantum gradum Ecclesiæ ascéndis. Diaconum enim oportet ministrare ad altare, baptizare, et prædicare. Sane

in veteri lege, ex duodecim una Tribus Levi electa est, quae speciali devotione tabernaculo Dei, ejusque sacrificiis, ritu perpetuo deserviret. Tantaque dignitas ipsi concessa est, quod nullus, nisi ex ejus stirpe, ad divinum illum cultum atque officium ministraturus assurgeret; adeo ut grandi quodam privilegio hereditatis et Tribus Domini esse mereretur et dici: quorum hodie, fili dilectissime, et nomen et officium tenes, quia in ministerium tabernaculi testimonii, id est, Ecclesiae Dei, eligeris in Levitico officio, quae semper in procinctu posita, incessabili pugna contra inimicos dimicat: unde ait Apostolus: Non est nobis colluctatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus principes et potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitiae, in caelestibus. Quam Ecclesiam Dei, veluti tabernaculum, portare et munire debes ornatu sancto, praedicatu divino, exemplo perfecto. Levi quippe interpretatur additus, sive assumptus. Et tu, fili dilectissime, qui ab hereditate paterna nomen accipis, esto assumptus a carnalibus desideriis, a terrenis concupiscentiis, quae militant adversus animam. Esto nitidus, mundus, purus, castus, sicut decet ministrum Christi, et dispensatorem mysteriorum Dei: ut digne addaris ad numerum Ecclesiastici gradus: ut hereditas et Tribus amabilis Domini esse merearis. Et quia comminister et cooperator es corporis et sanguinis Domini, esto ab omni illecebra carnis alienus; sicut ait Scriptura: Mundamini qui fertis vasa Domini. Cogita beatum Stephanum, merito praecipuae castitatis ab Apostolis ad officium istud electum. Cura, ut quibus Evangelium ore annuntias, vivis operibus exponas; ut de te dicatur: Beati pedes evangelizantis pacem, evangelizantis bona. Habe pedes tuos calcatos Sanctorum exemplis, in praeparatione Evangelii pacis: quod tibi Dominus concedat per gratiam suam. *R. Amen.*

Deinde, si non sit ordinatus Subdiaconus, ordinandus Diaconus se prosternit ad cornu Epistolae, vel ubi genuflectebat.

Presbyterandus vero, si adsit, vocatus, ut supra pag. 356. in Ordinatione Subdiaconi dictum est, procumbit ad ejus dexteram super tapete. Pontifex autem cum mitra ante faldistorium suum genuflectens supra pulvinum, recitat Litanias, ut supra pag. 18. et suo loco Ordinandus, per Pontificem benedicetur, ut pag. 356. habetur.

Postea Ordinando ab accubitu surgente, genuflexo tamen manente, Presbyterandus admonitus redit ad locum suum, et Pontifex sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur clerum et populum, dicens:

Commune votum, communis oratio prosequatur: ut hic totius Ecclesiae prece, qui ad Diaconatus ministerium praeparatur, Levitica bene dictionis ordine clarescat; et spirituali conversatione praefulgens, gratia sanctificationis eluceat. Praestante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in saecula saeculorum. *R. Amen.*

Deinde surgens cum mitra Pontifex, stans versus ad Ordinandum, dicit alta voce legendo:

Oremus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem ad officium Diaconatus dignatur assumere, benedictionis suae gratiam clementer effundat; eique consecrationis indulgentiae propitius dona conservet, et preces nostras clementer exaudiat: ut quae nostro gerenda sunt ministerio, suo benignus prosequatur auxilio; et quem sacris mysteriis exsequendis pro nostra intelligentia credimus offerendum, sua bene dictione sanctificet et confirmet. Per unigenitum Filium suum Dominum nostrum Jesum Christum: Qui cum eo et Spiritu sancto vivit et regnat Deus,

Deinde, deposita mitra, et extensis ante pectus manibus, dicit:

Per omnia saecula saeculorum. *R. Amen.*

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. *R.* Habemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, aequum et salutare, nos tibi semper, et ubique gratias agere: Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, honorum dator, ordinumque distributor, atque officiorum dispensor, qui in te manens innovas omnia, et cuncta disponis per verbum, virtutem, sapientiamque tuam, Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, sempiterna providentia praeparas, et singulis quibusque temporibus aptanda dispensas. Cujus corpus, Ecclesiam videlicet tuam, caelestium gratiarum varietate distinctam, suorumque connexam distinctione membrorum, per legem mirabilem totius compagine unitam, in augmentum templi tui crescere dilatarique largiris: sacri muneris servitum trinis gradibus ministrorum nomini tuo militare constituens, electis ab initio Levi filiis, qui in mysticis operationibus domus tuae fidelibus excubiis permanentes, hereditatem benedictionis aeternae sorte perpetua possiderent. Super hunc quoque famulum tuum, quaesumus Domine, placatus intende, quem tuis sacris altaribus servituum in officium Diaconatus suppliciter dedicamus. Et nos quidem tamquam homines, divini sensus et summae rationis ignari, hujus vitam, quantum possumus, aestimamus. Te autem Domine, quae nobis sunt ignota non transeunt, te occulta non fallunt. Tu cognitor es secretorum; tu scrutator es cordium. Tu istius vitam caelesti poteris examinare judicio, quo semper praevales, et admissa purgare et ea quae sunt agenda concedere.

Hic solus Pontifex extensam manum dexteram ponit super caput Ordinandi, dicens:

Accipe Spiritum sanctum, ad robur, et ad resistendum diabolo, et tentationibus ejus: in nomine Domini.

Deinde prosequitur, ut prius, extensam tenens manum dexteram versus Ordinandum usque in finem Præfationis:

Emitte in eum, quæsumus Domine, Spiritum sanctum, quo in opus ministerii tui fideliter exsequendi septiformis gratiæ tuæ mûnere roborétur. Abundet in eo totius forma virtutis, auctoritas modèsta, pudor constans, innocentia puritas, et spiritalis observantia disciplina. In moribus ejus præcepta tua fulgeant, ut suæ castitatis exemplo imitationem sanctam plebs acquirat; et bonum conscientia testimonium præferens, in Christo firmus et stabilis perseveret; dignisque successibus de inferiori gradu per gratiam tuam capere potiora mereatur.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus possit audiri:

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex sedens cum mitra, Ordinando ante se genuflexo porrigit osculandam Crucem, in medio stolæ positam, ac ipsam stolam imponit super humerum ejus sinistrum, dicens:

Accipe stolam ✠ candidam de manu Dei: adimple ministerium tuum; potens enim est Deus, ut augeat tibi gratiam suam: Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Faciens super Ordinandum signum crucis, aliquis vero minister reflectet capita stolæ, et alligabit sub brachio ejus dextero.

Deinde Pontifex accipiens Dalmaticam ea totaliter induit Ordinandum, dicens:

Induat te Dominus indumento salutis, et vestimento lætitiæ, et dalmatica justitiæ circumdet te semper. In nomine Domini.

R. Amen.

Postremo Pontifex accipit, et Ordinando tradit librum Evangeliorum, quem manu dextera tangenti dicit:

Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis. In nomine Domini. *R.* Amen.

Quo facto, Pontifex, stans sine mitra ad altare conversus, dicit:

Orémus. *Ministri* subjungunt: **E**lectamus genua. *R.* Levate.

Deinde vertens se ad Ordinatum, dicit:

Exaudi, Domine, preces nostras et super hunc famulum tuum Spiritum tuæ bene ✠ dictionis emitte: ut cœlesti mûnere ditatus, et tuæ majestatis gratiam possit acquirere, et bene vivendi aliis exemplum præbere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Orémus.

Domine sancte, Pater fidei, spei, et gratiæ, et profectuum remunerator, qui in cœlestibus et terrenis Angelorum ministeriis ubique dispositis per omnia elementa voluntatis tuæ diffundis effectum: hunc quoque famulum tuum spiritali dignare illustrare affectu; ut tuis obsèquiis expeditus, sanctis altaribus tuis minister purus accrescat, et indulgentia tua purior, eorum gradu, quos Apóstoli tui in septenarium numerum, beato Stéphano duce ac prævio, Spiritu sancto auctore, elegerunt, dignus existat; et virtutibus univèrsis, quibus tibi servire oportet, instructus, tibi compláceat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

His peractis, Archidiacono suggerente, Diaconus surgit, factaque Pontifici profunda reverentia, redit ad locum suum, ibique genuflectit; et suo loco, si officium fieret in cantu, concinet Evangelium.

Pontifex item surgit, et si Missa legatur, vadit ad cornu Epistolæ, ubi deposita mitra, illam prosequitur: si vero cantetur, redit ad sedem, seu faldistorium: et suo loco, et tempore, si adsit, ordinat Presbyterum.

Diaconus autem tam in offerendo candelam, quam in recipiendo Pacem et Communionem, gerit se ut dictum est supra pag. 359. Excepto tamen, quod, si simul adfuerit alius Ordinatus in Subdiaconum, Diaconus debet semper, et in omnibus actibus illum præcedere, et cantare etiam debet Confiteor, ante Communionem, quando Missa fiat in cantu.

Data benedictione, Episcopus admonet Ordinatum in Diaconum, ut supra pag. 360. et si fuerint plures, sed diversi, ut infra post ordinationem Presbyteri.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro Presbytero ordinando paratur oleum Catechumenorum: calix cum vino, et aqua: patena, et hostia desuper posita; medulla panis, et bacile cum buccali, et manutergis pro manibus abluendis tam pro Episcopo, quam pro Ordinando; stolæ saltem tres coloris convenientis pro impositione manuum super caput Promovendi a tribus saltem Presbyteris faciendâ; gremiale lineum album: Hostia parva, et velum pro communionem.

Pontifex omnibus paramentis Pontificalibus, coloris tempori, et officio convenientis pro Missa necessario celebranda, indutus, ut Ordinem Presbyteratus conferat: In Missis de Quatuor Temporibus, et ex Indulto summi Pontificis, in Dominicis ac Festivis diebus a Dominica Septuagesimæ usque ad Pascha exclusive, ante ultimum Versum Tractus: in Sabbato vero infra Octavam Pentecostes, et in Festis quæ habent Sequentiam, ante ultimum Sequentiæ Versum: in Dominicis autem, et Festivis diebus per annum, et per Adventum ante Versum Allelúja, accipit mitram, et accedens ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum, sedet.

Et si fuerit extra Tempora, ante omnia legitur Mandatum Apostolicum, ut dictum est supra pag. 355.

Accipe Spiritum sanctum, ad robur, et ad resistendum diabolo, et tentationibus ejus: in nomine Domini.

Deinde prosequitur, ut prius, extensam tenens manum dexteram versus Ordinandum usque in finem Præfationis:

Emitte in eum, quæsumus Domine, Spiritum sanctum, quo in opus ministerii tui fideliter exsequendi septiformis gratiæ tuæ mûnere roborétur. Abundet in eo totius forma virtutis, auctoritas modèsta, pudor constans, innocentia puritas, et spiritalis observantia disciplina. In moribus ejus præcepta tua fulgeant, ut suæ castitatis exemplo imitationem sanctam plebs acquirat; et bonum conscientia testimonium præferens, in Christo firmus et stabilis perseveret; dignisque successibus de inferiori gradu per gratiam tuam capere potiora mereatur.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus possit audiri:

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex sedens cum mitra, Ordinando ante se genuflexo porrigit osculandam Crucem, in medio stolæ positam, ac ipsam stolam imponit super humerum ejus sinistrum, dicens:

Accipe stolam ✠ candidam de manu Dei: adimple ministerium tuum; potens enim est Deus, ut augeat tibi gratiam suam: Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Faciens super Ordinandum signum crucis, aliquis vero minister reflectet capita stolæ, et alligabit sub brachio ejus dextero.

Deinde Pontifex accipiens Dalmaticam ea totaliter induit Ordinandum, dicens:

Induat te Dominus indumento salutis, et vestimento lætitiæ, et dalmatica justitiæ circumdet te semper. In nomine Domini.

R. Amen.

Postremo Pontifex accipit, et Ordinando tradit librum Evangeliorum, quem manu dextera tangenti dicit:

Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis. In nomine Domini. **R.** Amen.

Quo facto, Pontifex, stans sine mitra ad altare conversus, dicit:

Orémus. **M**inistri subjungunt: **F**lectamus genua. **R.** Levate.

Deinde vertens se ad Ordinatum, dicit:

Exaudi, Domine, preces nostras et super hunc famulum tuum Spiritum tuæ bene ✠ dictionis emitte: ut cœlesti mûnere ditatus, et tuæ majestatis gratiam possit acquirere, et bene vivendi aliis exemplum præbere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Orémus.

Domine sancte, Pater fidei, spei, et gratiæ, et profectuum remunerator, qui in cœlestibus et terrenis Angelorum ministeriis ubique dispositis per omnia elementa voluntatis tuæ diffundis effectum: hunc quoque famulum tuum spiritali dignare illustrare affectu; ut tuis obséquiiis expeditus, sanctis altaribus tuis minister purus accrescat, et indulgentia tua purior, eorum gradu, quos Apóstoli tui in septenarium numerum, beato Stéphano duce ac prævio, Spiritu sancto auctore, elegerunt, dignus existat; et virtutibus universis, quibus tibi servire oportet, instructus, tibi complacere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

His peractis, Archidiacono suggerente, Diaconus surgit, factaque Pontifici profunda reverentia, redit ad locum suum, ibique genuflectit; et suo loco, si officium fieret in cantu, concinet Evangelium.

Pontifex item surgit, et si Missa legatur, vadit ad cornu Epistolæ, ubi deposita mitra, illam prosequitur: si vero cantetur, redit ad sedem, seu faldistorium: et suo loco, et tempore, si adsit, ordinat Presbyterum.

Diaconus autem tam in offerendo candelam, quam in recipiendo Pacem et Communionem, gerit se ut dictum est supra pag. 359. Excepto tamen, quod, si simul adfuerit alius Ordinatus in Subdiaconum, Diaconus debet semper, et in omnibus actibus illum præcedere, et cantare etiam debet Confiteor, ante Communionem, quando Missa fiat in cantu.

Data benedictione, Episcopus admonet Ordinatum in Diaconum, ut supra pag. 360. et si fuerint plures, sed diversi, ut infra post ordinationem Presbyteri.

DE ORDINATIONE PRESBYTERI.

Pro Presbytero ordinando paratur oleum Catechumenorum: calix cum vino, et aqua: patena, et hostia desuper posita; medulla panis, et bacile cum buccali, et manutergis pro manibus abluendis tam pro Episcopo, quam pro Ordinando; stolæ saltem tres coloris convenientis pro impositione manuum super caput Promovendi a tribus saltem Presbyteris faciendâ; gremiale lineum album: Hostia parva, et velum pro communionem.

Pontifex omnibus paramentis Pontificalibus, coloris temporis, et officio convenientis pro Missa necessario celebranda, indutus, ut Ordinem Presbyteratus conferat: In Missis de Quatuor Temporibus, et ex Indulto summi Pontificis, in Dominicis ac Festivis diebus a Dominica Septuagesimæ usque ad Pascha exclusive, ante ultimum Versum Tractus: in Sabbato vero infra Octavam Pentecostes, et in Festis quæ habent Sequentiam, ante ultimum Sequentiæ Versum: in Dominicis autem, et Festivis diebus per annum, et per Adventum ante Versum Allelûja, accipit mitram, et accedens ad faldistorium ante medium altaris sibi paratum, sedet.

Et si fuerit extra Tempora, ante omnia legitur Mandatum Apostolicum, ut dictum est supra pag. 355.

Interim ad Ordinem Presbyteratus promovendum more Diaconorum paratum, amictu, alba, cingulo, stola et manipulo, habentem planetam coloris albi complicatam super brachium sinistrum, et in manu dextera candelam, ac mapulam albam pro ligandis et tergendis manibus, Archidiaconus, aut illius locum tenens, vocat illum, dicens:

Accédât qui ordinandus est ad ordinem Presbyteratus.

Mox Ordinandus per Notarium nominatus respondens Adsum, accedit, et facta Pontifici profunda reverentia, genuflectit.

Tum Archidiaconus illum offerens Pontifici, sub his verbis loquitur, dicens:

Reverendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia catholica, ut hunc presentem Diaconum ad onus Presbyterii ordinetis.

Et Pontifex interrogat, dicens: Scis illum esse dignum?

Respondet Archidiaconus:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testificor ipsum dignum esse ad hujus onus officii.

Mox Pontifex dicit: Deo gratias.

Et annuntiat clero et populo, dicens:

Quoniam, fratres carissimi, rectori navis, et navigio deferendis, eadem est vel securitatis ratio, vel communis timoris, par eorum debet esse sententia, quorum causa communis existit. Neque enim fuit frustra a Patribus institutum, ut de electione illorum, qui ad regimen altaris adhibendi sunt, consulatur etiam populus, quia de vita et conversatione presentandi, quod nonnumquam ignoratur a pluribus, scitur a paucis; et necesse est, ut facilius ei quis obedientiam exhibeat ordinato, cui assensum praeberit ordinando. Hujus siquidem Diaconi in Presbyterum, auxiliante Domino, ordinandi conversatio (quantum mihi videtur) probata, et Deo placita existit et digna (ut arbitror) ecclesiastici honoris augmento. Sed ne unum fortasse, vel paucos, aut decipiat assensio, vel fallat affectio, sententia est expetenda multorum. Itaque, quid de ejus actibus, aut moribus novitis, quid de merito sentiatis, libera voce pandatis; ac illi testimonium Sacerdotii, magis pro merito quam affectione aliqua tribuatis. Si quis igitur habet aliquid contra illum, pro Deo, et propter Deum, cum fiducia exeat, et dicat. Verumtamen memor sit conditionis suae.

Postea Pontifex, aliqua interjecta morula, convertens sermonem suum ad ordinandum, admonet eum, dicens:

Consecrandus, fili dilectissime, in Presbyteratus officium, illud digne suscipere, ac susceptum laudabiliter exsequi studeas. Sacerdotem etenim oportet offerre, benedicere, praesesse, praedicare, et baptizare. Cum magno quippe timore ad tantum gradum ascendendum est, ac providendum ut caelestis sapientia, probi mores et diuturna justitiae observatio ad id electos commendent. Unde Dominus praecipiens Moysi, ut septuaginta viros de universo Israel

in adiutorium suum eligeret, quibus Spiritus sancti dona divideret, suggessit: Quos tu nosti, quod senes populi sunt. Tu siquidem in septuaginta viris et senibus signatus es, si per Spiritum septiformem, Decalogum legis custodiens, probus et maturus in scientia similiter et opere eris. Sub eodem quoque mysterio et eadem figura in novo Testamento Dominus septuaginta duos elegit, ac binos ante se in praedicationem misit, ut doceret verbo simul et facto, ministros Ecclesiae suae fide et opere debere esse perfectos, seu geminae dilectionis, Dei scilicet et proximi, virtute fundatos. Talis itaque esse studeas, ut in adiutorium Moysi et duodecim Apostolorum, Episcoporum videlicet Catholicorum, qui per Moysen et Apostolos figurantur, digne per gratiam Dei eligi valeas. Hac certe mira varietate Ecclesia sancta circumdatur, ornatur, et regitur, cum alii in ea Pontifices, alii minoris ordinis Sacerdotes, Diaconi et Subdiaconi, diversorum ordinum viri consecrantur; et ex multis, et alternae dignitatis membris unum Corpus Christi efficitur. Itaque, fili dilectissime, quem ad nostrum adiutorium fratrum nostrorum arbitrium consecrandum elegit, serva in moribus tuis castae et sanctae vitae integritatem. Agnosce quod agis; imitare quod tractas, quatenus mortis Dominae mysterium celebrans, mortificare membra tua a vitis et concupiscentiis omnibus procures. Sit doctrina tua spiritualis medicina populo Dei. Sit odor vitae tuae delectamentum Ecclesiae Christi, ut praedicatione atque exemplo aedifices domum, id est, familiam Dei, quatenus nec nos de tua profectione, nec tu de tanti officii susceptione damnari a Domino, sed remunerari potius mereamur: quod ipse nobis concedat per gratiam suam. **R. Amen.**

Deinde, si non sit ordinatus Subdiaconus vel Diaconus, ordinandus Presbyter se prosternit ad cornu Evangelii, vel ubi genuflectebat: Pontifex vero cum mitra ante faldistorium suum genuflectit supra pulvinum, et recitat Litanias, ut supra pag. 18; et Presbyterandum benedicit, prout dictum est, pag. 356. ubi de Ordinatione Subdiaconi.

Post haec Ordinando ab accubitu surgente, et ante Pontificem genuflexo manente, Pontifex, cum mitra, stans ante faldistorium suum, simul utramque manum super Ordinandi caput imponit, nihil dicens. Idemque faciunt post cum omnes Presbyteri praesentes, vel saltem tres, superpelliceo et stola a collo pendente parati. Quo facto, tam Pontifex quam Sacerdotes tenent dexteras manus extensas super illum, dum solus Pontifex stans cum mitra, dicit:

Oramus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem ad Presbyterii munus elegit, caelestia dona multiplicet; et quod ejus dignatione suscipit, ipsius consequatur auxilio. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Pontifex, deposita mitra, conversus ad altare, dicit:

Oramus. Et ministri subjungunt: **Flectamus genua. R. Levate.**

Et mox vertens se ad Ordinandum dicit:

Exaudi nos, quæsumus Dómine Deus noster, et super hunc famulum tuum bene ✠ dictionem sancti Spíritus, et grátiae Sacerdotális infúnde virtútem: ut, quem tuæ pietátis aspéctibus offérimus consecrándum, perpétua múnere tui largitáte prosequáris. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus.

Tum, extensis manibus ante pectus, dicit:

Per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

V. Sursum corda. **R.** Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dño Deo nostro. **R.** Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, honórum auctor, et distribútor ómnium dignitátum; per quem proficiunt univérſa, per quem cuncta firmántur, amplificátis semper in mélius naturæ rationalis incrementis, per órdinem congrua ratióne dispositum. Unde et Sacerdotáles gradus, atque officia Levitárum, Sacraméntis mysticis institúta crevérunt; ut cum Pontifices summos regéndis pópulis præfécisses, ad eórum societátis et óperis adjuméntum, sequéntis órdinis viros et secúndæ dignitátis eligeres. Sic in erémo, per septuaginta virórum prudéntium mentes, Móysi spíritum propagásti; quibus ille adjutóribus usus, in pópulo innúmeras multitudines fáçile gubernávit. Sic et in Eleázarum et Ithamarum filios Aaron patrénæ plenitúdinis abundantiam transfudísti; ut ad hóstias salutáres, et frequentióris officii Sacraménta, ministérium sufficeret Sacerdotum. Hac providéntia, Dómine, Apóstolis Filii tui Doctóres fidei cómites addidísti, quibus illi orbem totum secúndis prædicatióibus implevérunt. Quapropter infirmitáti quoque nostræ, Dómine quæsumus, hæc adjuménta largíre; qui quanto fragilióres sumus, tanto his plúribus indigémus. Da, quæsumus, omnipotens Pater, in hunc famulum tuum Presbyterii dignitátem; innova in viscéribus ejus Spíritum sanctitátis; ut accéptum a te, Deus, secúndi mériti munus obtíneat, censurámque morum exémplo suæ conversatiónis insinuet. Sit próvidus cooperátor órdinis nostri; elúceat in eo totius forma justitiæ, ut bonam ratiónem dispensatiónis sibi créditæ redditurus, ætérnæ beatitúdinis præmia consequátur.

Quod sequitur, legat submissa voce, ita tamen quod a circumstantibus audiri possit:

Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

His dictis, Pontifex sedet et, accepta mitra, reflectit orarium sive stolam ab humero sinistro Ordinandi, capiens partem quæ retro pendet, et imponens super dexterum humerum, aptat eam ante pectus, in modum crucis, dicens:

Accipe jugum Dómini: jugum enim ejus suáve est, et onus ejus leve.

Postea imponit Ordinando casulam usque ad scapulas, quæ tamen remanere debet super humeros complicata, et a parte anteriori deorsum dependens, et interim dicit:

Accipe vestem Sacerdotálem, per quam caritas intelligitur: potens est enim Deus, ut augeat tibi caritátem, et opus perfectum.

R. Deo grátias.

Surgit Pontifex sine mitra, et Ordinando genuflexo dicit:

Deus sanctificatiónum ómnium auctor, cujus vera consecrátió, plénaque benedictió est, tu Dómine, super hunc famulum tuum, quem ad Presbyterii honórem dedicámus, munus tuæ bene ✠ dictionis infúnde, ut gravitáte áctuum, et censúra vivéndi probet se seniórem, his institútus disciplinis, quas Tito et Timótheo Paulus expósuit; ut in lege tua die ac nocte méditans, quod légerit, credat; quod crediderit, dóceat; quod docuerit, imitétur; justitiam, constántiam, misericórdiam, fortitúdinem, ceterásque virtútes in se osténdat; exémplo præbeat; admonitióne confirmet; ac purum et immaculátum ministérii sui donum custódiat; et in obséquium plebis tuæ panem et vinum in corpus et ságuinem Filii tui immaculáta benedictióne transfórmet; et inviolábili caritáte in virum perfectum, in mensúram ætátis plenitúdinis Christi, in die justí et ætérni judicii Dei, consciéntia pura, fide vera, Spíritu sancto plenus resúrgat. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tum Pontifex sine mitra conversus ad altare, intelligibili voce incipit sequentem Hymnum:

Veni creátor Spíritus. pag. 31.

Et statim genuflectit super pulvinum ante faldistorium, ministris cum astantibus prosequentibus usque ad finem.

Finita prima strophá, surgit Pontifex, et sedet in faldistorio ante medium altaris, et assumpta mitra, deponit annulum et chirothecas, resumat annulum, et ponitur ei gremiale sive mappula super gremium a ministro, et Ordinandus accedens, facta profunda reverentia coram eo, genuflectit; et Pontifex cum oleo Catechumenorum inungit ipsi ambas manus simul junctas, in modum crucis, producendo cum pollice suo dextero in dictum oleum intincto duas lineas, videlicet a pollice dexteræ manus usque ad indicem sinistræ; et a pollice sinistræ usque ad indicem dexteræ, unguendo mox totaliter palmas, dicens:

Consecráre, et sanctificáre dignéris, Dómine, manus istas per istam unctiόnem, et nostram bene ✠ dictionem. **R.** Amen.

Pontifex producit manu dextera signum crucis super manus illius quem ordinat, et prosequitur:

Ut quæcúmque benedixerint, benedicántur, et quæcúmque consecráverint, consecréntur, et sanctificéntur, in nómine Dómini nostri Jesu Christi.

Tum Ordinandus respondet: Amen.

Deinde Pontifex claudit, seu jungit illi manus, quas sic consecratas aliquis ministrorum Pontificis albo panniculo lineo simul, videlicet dexteram super sinistram, alligat.

Mox Pontifex, pollice mica panis exterso, sumit et Ordinando tradit Calicem cum vino et aqua, et Patenam superpositam cum Hostia, quæ omnia ille accipit inter indices et medios digitos, cuppam Calicis et Patenam simul tangens, non disjunctis manibus, et Pontifex interim dicit:

Accipe potestátem offerre sacrificium Deo, Missásque celebráre. tam pro vivis, quam pro defúctis. In nómine Dómini.

R. Amen.

His peractis, Ordinandus surgit, et facta Pontifici profunda reverentia, paululum recedit et genuflectit; Pontifex vero, amoto annulo, lavat manus cum mica panis, et aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium: tum acceptis chirothecis et annulo, surgit, et accedit ad sedem, vel faldistorium, si Missa fiat in cantu, alias ad cornu Epistolæ, ubi, deposita mitra, prosequitur Missam usque ad Offertorium. Interim ordinatus Sacerdos stans lavat manus cum medulla panis, et aqua bene mundatas, extergit linteo illo quo erant ligatæ, vel alia mappula, et aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium; tum genuflectit.

Pontifex autem, lecto Offertorio, accipit mitram, et in faldistorio ante medium altaris posito sedet. Mox Ordinatus candelam accensam dextera sustinens, sinistra pectori admota, accedit; et facta profunda reverentia, genuflectit, ac Pontificis manum dexteram, dum tradit candelam, osculatur: deinde surgit, et facta iterum reverentia, paululum retrocedens genuflectit; si vero aliquis sit ordinatus Diaconus, aut Subdiaconus, eadem observat ad oblationem accedens.

Facta oblatione, Pontifex annulum et chirothecas deponit, et lotis manibus resumit annulum, et surgit; tum sublato faldistorio, accedit ante medium altaris, ubi, deposita mitra, prosequitur Missam.

Sacerdos autem ordinatus post Pontificem genuflexus habeat coram se librum Missale, supra scabellum locatum, dicens: Súscipe, sancte Pater, etc., et omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex, qui bene advertat ut Secretas morose, et aliquantulum alte dicat; ita ut ordinatus Sacerdos possit secum omnia dicere, et præsertim verba consecrationis, quæ dici debent eodem momento per Ordinatum, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro Ordinato, quæ dicitur cum Secreta Missæ diei sub uno Per Dóminum, etc.

Tuis, quæsumus Dómine, operáre mystériis: ut hæc tibi múnera dignis méntibus offerámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Tum dicit alias Secretas, si quæ dicendæ sint.

Dicta Oratione Dómine Jesu Christe, qui dixisti, etc. Ordinatus accedat ad dexteram Pontificis, et ambo simul osculantur altare, positus manibus super illud et conversa facie ad invicem, Pontifex dat osculum pacis Ordinato dicens: Pax tecum. Cui ille respondet: Et cum spiritu tuo. Tum Ordinatus, facta ante et post profunda reverentia Pontifici, et genuflexione Ss. Sacramento, vadit ad locum suum. Si vero sit aliquis Subdiaconus, aut Diaconus ordinatus, eodem

ritu pacem a Pontifice recipit; primum Diaconus, mox Subdiaconus, qui manus non super altare, sed ante pectus plicatas tenere debent.

Postquam autem Pontifex se communicaverit, et totum Sanguinem sumserit, priusquam se purificet, ordinatus Presbyter, non præmissa Confessione, nec data Absolutione, (quia concelebrat Pontifici) ad supremum Altaris gradum accedit, et genuflexus mappulam recipit ad Communionem sumendam. Interim Pontifex, Hostia consecrata supra Patenam posita, genuflectit, surgit, et Patenam sinistra, Hostiam vero dextera reverenter accipiens, convertit se ad ordinatum Presbyterum, cui porrigit Ss. Sacramentum, cum eo faciens signum Crucis super Patenam, nihil dicens.

Tum manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur, et communionem reverenter sumit, ori suo supposita Patena. Deinde unus ministrorum purificat Presbyterum Calice ad hoc destinato, vel eo potius quem paulo ante tetigerat, ex quo vinum cum aqua paratum in purificationem exhaurit.

Si aliquis Subdiaconus, aut Diaconus ordinatus fuerit, ad Communionem accedit, eo ritu quo dictum est supra in Ordinatione Subdiaconi, pag. 360. Communionem peracta, Pontifex colligit fragmenta cum Patena, quam super Calicem suum extergit, purificationem sumit, et digitorum ablutionem. Quo facto, accipit mitram et lavat manus; quibus extersis, statim deposita mitra, stans in cornu Epistolæ versus ad illud, inchoat, ministris prosequentibus, Responsorium, quod a Septuagesima usque ad Pascha dicitur sine Alléluja.

Jam non dicam vos servos, sed amicos meos, quia ómnia cognovistis quæ operátus sum in médio vestri, alléluja. * Accipite Spíritum sanctum in vobis Paráclitum: * Ille est quem Pater mittit vobis, alléluja. **V.** Vos amici mei estis, si feceritis, quæ ego præcipio vobis. Accipite. **V.** Glória Patri, et Filio, et Spíritui sancto. Ille.

Incepto Responsorio, Pontifex, accepta mitra, vertit se ad Presbyterum ordinatum, qui ante altare coram ipso stans profitetur fidem quam prædicaturus est, dicens:

Credo in Deum, Patrem omnipoténtem, Creatórem cœli et terræ. Et in Jesum Christum, Filium ejus únicum Dóminum nostrum: qui concéptus est de Spíritu sancto, natus ex María Vírgine: passus sub Póntio Piláto, crucifixus, mórtuus, et sepúltus: descendit ad ínferos: tértia die resurréxit a mórtuis: ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipoténtis: inde ventúrus est judicáre vivos et mórtuos. Credo in Spíritum sanctum, sanctam Ecclésiám Cathólicam, Sanctórum communiómem, remissionem peccatórum, carnis resurrecciónem, vitam ætérnam. Amen.

Quo finito, Pontifex cum mitra sedens super faldistorium, ante medium altaris, imponit ambas manus super caput illius coram se genuflexi, dicens illi:

Accipe Spíritum sanctum, quorum remiseras peccáta, remittúntur eis, et quorum retinúeris, reténta sunt.

Deinde explicans casulam, quam Ordinatus habet complicatam super humeros, ea induit illum, dicens:

Stola innocéntiæ induat te Dóminus.

Tum Ordinatus adhuc genuflexus ponit manus suas junctas inter manus Pontificis, interim dicentis:

Si suus sit Ordinarius:

Promittis mihi, et successoribus meis reverentiam, et obedientiam?

Et ille respondet: **P**romitto.

Si vero Pontifex non est suus Ordinarius, cum manus ejus inter suas tenet, ut praefertur, dicit Presbytero saeculari:

Promittis Pontifici Ordinatio tuo, etc.

Sacerdoti vero regulari: Promittis Praelato Ordinatio tuo, etc.

Promittis Pontifici (vel Praelato) Ordinatio tuo pro tempore existenti reverentiam, et obedientiam?

Et ille respondet: **P**romitto.

Tunc Pontifex, adhuc tenens manus illius inter suas, osculatur ipsum, dicens:

Pax Domini sit semper tecum.

Et ille respondet: **A**men.

His expletis, Pontifex sedens cum mitra et baculo admonet eum, dicens:

Quia res, quam tractaturus es, satis periculosa est, fili dilectissime, moneo te, ut diligenter totius Missae ordinem, atque Hostiae consecrationem ac fractionem, et communionem, ab aliis jam doctis Sacerdotibus discas, priusquam ad celebrandum Missam accedas.

Pontifex surgit cum mitra et baculo, et Presbytero coram se adhuc genuflexo benedicit, dicens voce competenti:

Benedictio Dei omnipotentis Patris, et Filii, et Spiritus sancti descendat super te; ut sis benedictus in ordine Sacerdotali; et offeras placabiles Hostias pro peccatis, atque offensionibus populi omnipotenti Deo, cui est honor, et gloria per omnia saecula saeculorum. **R.** Amen.

Post haec, depositis baculo et mitra, et amoto faldistorio, convertitur ad altare, et prosequitur Missam, dicens in cornu Epistolae Communionem; et Postcommunioni Missae diei adjungitur sub una conclusione sequens

Postcommunio.

Quos tuis, Domine, reficis Sacramentis, continuis attolle benignus auxiliis; ut tuae redemptionis effectum et mysteriis capiamus, et moribus: Qui vivis et regnas cum Deo Patre. **R.** Amen.

Deinde aliae Postcommuniones, si quae sint dicendae. Tum Pontifex subjungit: **I**te Missa est, vel **B**enedicamus Domino, prout tempus requirit: post haec, **P**laceat tibi sancta, etc.

Quo dicto, Pontifex, accepta mitra, subdit:

Sit nomen Domini benedictum, et alios **V.**: tum accepto Pastoralis baculo, dat solitam benedictionem.

Qua concessa et reddito baculo, sedet Pontifex et ordinatum Sacerdotem sub his verbis alloquitur:

Fili dilectissime, diligenter considera ordinem per te susceptum, ac onus humeris tuis impositum; stude sancte et religiose vivere, atque omnipotenti Deo placere, ut gratiam suam possis acquirere: quam ipse tibi per misericordiam suam concedere dignetur.

Dic, post primam tuam Missam, tres alias Missas, videlicet, unam de Spiritu sancto, aliam de beata Maria semper Virgine, tertiam pro fidelibus Defunctis, et omnipotentem Deum etiam pro me ora.

Quod ille devote suscipit et respondet se facturum.

Verum si pluribus Ordinibus, sed singulis diversum, contulerit, his verbis eos universim alloquetur Pontifex dicens:

Fili dilectissimi, diligenter considerate ordinem per vos susceptum, ac onus humeris vestris impositum: studete sancte et religiose vivere, atque omnipotenti Deo placere, ut gratiam suam possitis acquirere, quam ipse vobis per suam misericordiam concedere dignetur.

Tum ad singulos ista singulariter dicit:

Clerico.	Ad Primam Tonsuram vel Ad minores Ordines	Promote.
IV Minoribus initiato.	Dic semel septem Psalmos Poenitentiales cum Litanis, Versiculis et Orationibus.	Promote.
Subdiacono.	Ad Subdiaconatum vel	Ordinate.
Diacono.	Ad Diaconatum Dic Nocturnum talis diei.	Ordinate.
Sacerdoti.	Ad Presbyteratum vero Post primam tuam Missam dic tres alias Missas, videlicet, unam de Spiritu sancto, aliam de beata Maria semper Virgine, tertiam pro fidelibus Defunctis.	Ordinate.

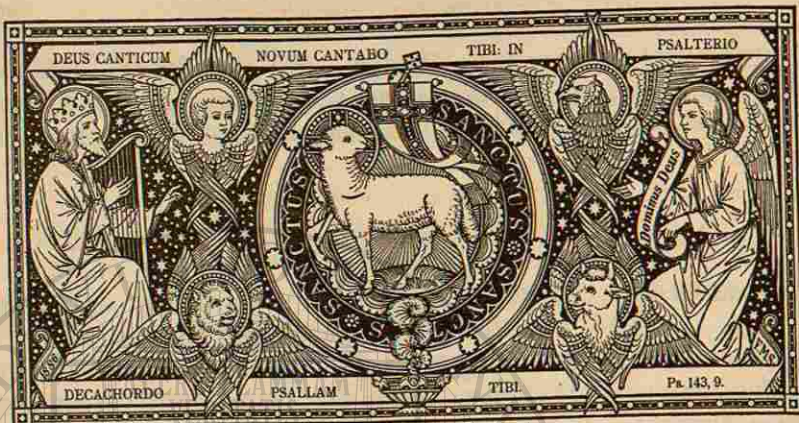
Et omnipotentem Deum etiam pro me orate.

Quod illi devote suscipiunt, et respondent se facturos.

Tum surgit Pontifex, et, amoto faldistorio, convertit se ad cornu Evangelii, ubi, deposita mitra, dicit intelligibili voce: Dominus vobiscum. Initium sancti Evangelii secundum Joannem. In principio erat Verbum, etc. signat tabellam in qua est Evangelium, aut (si deficiat) signat altare, et se. Mox, acceptis mitra, et baculo, prosequitur; factaque Crucis debita reverentia in infimo gradu altaris, revertitur ad sedem vel ad faldistorium, ubi exiit sacris vestibus. Si aliud Evangelium sit dicendum, illud dicit in cornu Evangelii, eoque dicto, recedit, ut dictum est.

Ordinatus etiam ad Presbyteratum dicit idem Evangelium, et in loco convenienti sacras vestes deponit; et cum eo alii ordinati, si forte adfuerint.

DE CONSECRATIONE PLURIUM ELECTORUM IN EPISCOPOS.

Bisepiscopi non debent consecrari, nisi prius constet Consecratori de commissione ejus consecrandi, sive per litteras Apostolicas, si sit extra curiam, sive per commissionem vivæ vocis oraculo, a Summo Pontifice Consecratori factam, si Consecrator ipse sit Cardinalis.

Dies habendæ consecrationis debet esse Dominica, vel Natalitium sanctorum Apostolorum, vel etiam festiva, si Summus Pontifex hoc specialiter indulserit: et tam Consecrator, quam Electi, conveniens est, ut præcedenti die jejunent.

Consecratio, si extra curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam dignior ex Electis consecrandis promotus fuerit, aut in illius provincia, si commode fieri poterit, celebretur.

In Ecclesia, ubi fiet consecratio, ornantur duæ capellæ, major pro Consecratore, et minor pro Electis. Et in majori quidem, super altari parato, ut est moris, erit crux in medio, sex candelabra, aut ad minus quatuor. In terra ad gradus altaris erunt tapetia strata, super quibus procumbunt Electi; sed Consecrator, et alii genuflectent.

Paratur etiam in loco propinquo, et congruo credentia pro Consecratore, super quam erit mappa munda; duo candelabra; vasa ad abluendum manus, cum suis mantilibus; vas cum aqua benedicta, et aspersionario; thuribulum cum navicella, cochleari, et incenso, si Officium fit in cantu, alias non; ampullæ cum vino, et aqua pro sacrificio; Calix, hostiaria cum hostiis; medulla panis pro abstergendis manibus; sanctum Chrisma.

Item paramenta omnia Pontificalia, coloris tempori et officio Missæ convenientis, videlicet, sandalia, amictus, alba, cingulum, crux pectoralis, stola, tunica, dalmatica, chirothecæ, planeta, mitra auriphrygiata, annulus Pontificalis, baculus Pastoralis, manipulus, et gremiale.

Item parantur non unum tantum faldistorium ornatum pro Consecratore, sed et alia, quæ opus fuerint, pro inthronizandis Electis in fine. Parantur etiam sedes pro ipsis Electis, et duobus Episcopis Assistentibus; libri Missales, et Pontificales. Consecrator habeat tres Capellanos ad minus, cum superpelliceis, et duos scutiferos ad credentiam.

In capella vero minore pro Electis, quæ a majore debet esse distincta, paratur altare cum cruce, et quatuor, aut saltem duobus candelabris; et super

illud disponantur pro unoquoque Electo, ut singuli proprias habeant, infra-scriptæ res.

Missale, et Pontificale, ac paramenta omnia Pontificalia albi coloris, ut supra pro Consecratore numerata sunt; et ultra illa, pluviale album pro quolibet; et prope altare alia credentia cum mappa munda, vasis ad abluendum manus; et medulla panis ad extergendum manus, et caput.

Ponuntur etiam pro unoquoque ex Electis octo mappulæ ex duabus cannis panni linei subtilis, per medium scissis in longitudinem, quarum duæ sint longitudinis sex palmorum quælibet, aliæ vero sex æqualis sint quantitatis. Et duodecim candelæ, aut saltem octo, unius libræ quælibet, quarum sex aut quatuor super altare Consecrantis, duæ super ejus credentiam, et quatuor, aut duæ super altare Electorum ponuntur.

Parentur etiam Annuli cum gemma benedicendi, et Electis tradendi; ac pectines eburnei. Et quilibet Electus pro Offertorio habere debet intortitia duo, quatuor librarum quodlibet, duos panes magnos, et duo barilia vini; panes, et barilia ornentur: duo, videlicet, videantur argentea, et duo aurea, hinc et inde insignibus Consecratoris, suisque propriis ornata, cum capello vel cruce, vel mitra pro cujusque gradu, et dignitate.

Adsint duo ad minus Episcopi assistentes, qui induuntur rochetto, et si sint Regulares, superpelliceo, amictu, stola, pluviali, (quæ cum reliquis paramentis sint coloris tempori et officio Missæ congruentis,) et mitra simplici alba, et quisque habeat suum Pontificale, et duos Capellanos superpelliceis indutos.

Hora igitur competenti Consecrator, Electi, assistentes Episcopi, et alii, qui consecrationi interesse debent, ad Ecclesiam conveniunt, et Consecrator, facta oratione ante altare, ascendit ad sedem, si sit in Ecclesia sua, vel accedit ad faldistorium in capella sua, juxta cornu Epistolæ præparatum, et ibi de more paratur. Electi vero cum assistentibus Episcopis vadunt ad propriam capellam, et ibi capiunt paramenta opportuna, videlicet: si Missa cantatur, amictum, albam, cingulum, stolam in modum Sacerdotis, et pluviale. Si vero Officium legitur, poterunt, antequam dicta paramenta accipiant, capere sandalia et legere Psalm. *Quam dilècta, etc.* Assistentes etiam Episcopi interim sua paramenta prædicta capiunt.

Omnibus itaque paratis, Consecrator accedit ante altare, et ibi in medio sedet super faldistorium, vertens renes altari. Consecrandi autem, bireto tecti, ducuntur sic parati, medii inter assistentes sibi Episcopos paratos, et mitratos; et cum ante Consecratorem pervenerint, nudato capite, illud profunde inclinando, ei reverentiam faciunt, assistentes vero Episcopi eidem cum mitra caput aliquantum inclinant.

Tum sedent in sedibus suis ante Consecratorem, hoc modo: Electi contra faciem Consecratoris, ita ut inter eos, et Consecratorem ipsum sit competens distantia. Antiquior Episcopus assistens ad dexteram Electorum, junior ad sinistram; ita tamen, quod ipsi Assistentes ad alterutrum facies vertant. Cum sic locati fuerint, et aliquantum quieverint, surgunt, Electi sine bireto, et assistentes Episcopi sine mitris, et senior Assistentium versus ad Consecratorem dicit:

Reuerendissime Pater, póstulat sancta mater Ecclèsia Cathòlica, ut hos præsesentes Presbýteros ad onus Episcopátus sublevétis.

Consecrator dicit: *Habétis mandátum Apostólicum?*

Respondet Episcopus senior Assistentium: *Habémus.*

Consecrator dicit: *Legátur.*

Tum Notarius Consecratoris accipiens mandatum de manu senioris Episcopi assistentis legit a principio ad finem. Interim sedent omnes, tectis capitibus. Mandato per Notarium perlecto, Consecrator dicit: *Deo grátias.*

Vel, si consecratio fit vigore litterarum Apostolicarum, per quas etiam juramenti per Electos præstandi receptio Consecratori committitur, litteris ipsis lectis, antequam Consecrator aliud dicat; omnes Electi de sedibus suis venientes coram Consecratore, genuflectunt; et eorum prior, ceteris audientibus, legit juramentum de verbo ad verbum, juxta tenorem commissionis prædictæ præstandum, in hunc modum, videlicet:

FORMA JURAMENTI.

Ego **N.** Eléctus Ecclésiæ **N.** ab hac hora in ántea fidélis, et obédiens ero beáto Petro Apóstolo, sanctæque Románæ Ecclésiæ, et Dómino nostro, Dómino **N.** Papæ **N.** suisque successoribus canónice intrántibus. Non ero in consílio, aut consénsu, vel facto, ut vitam perdant, aut membrum, seu capiántur mala captióne, aut in eos violénter manus quomodólibet ingerántur, vel injúriæ áliquæ inferántur, quovis quæsító colóre. Consilium vero, quod mihi creditúri sunt, per se, aut Núntios suos, seu litteras, ad eórum damnum, me sciénte, némini pandam. Papátum Románum, et Regália sancti Petri, adjútor eis ero ad retinéndum, et defendéndum, salvo meo órdine, contra omnem hóminem. Legátum Apostólicæ Sedis ineúndo et redeúndo honoríficè tractábo, et in suis necessitatibus adjuvábo. Jura, honóres, privilégia, et auctoritatem sanctæ Románæ Ecclésiæ, Dómini nostri Papæ, et successorum prædictorum, conserváre, deféndere, augére, et promovére curábo. Neque ero in consílio, vel facto, seu tractátu, in quibus contra ipsum Dóminum nostrum, vel eámdem Románam Ecclésiám, áliqua sínistra, vel præjudiciála personárum, juris, honóris, status, et potestátis eórum machinéntur. Et si tália a quibuscúmque tractári, vel procurári nóvero, impédiám hoc pro posse: et quanto cítius pótero, significábo eidem Dómino nostro vel álteri, per quem possit ad ipsius notítiam pervenire. Régulas sanctórum Patrum, decréta, ordinationes seu dispositiones, reservationes, provisiones, et mandáta Apostólica, totis víribus observábo, et faciám ab aliis observári. Hæreticos, schismaticos, et rebelles eidem Dómino nostro, vel successoribus prædictis, pro posse pérsequar, et impugnábo. Vocátus ad sýnodum, véniam, nisi præpeditus fúero canónica præpeditióne. Apostolórum límina síngulis (triénniis *, vel quadriénniis *, vel quinquénniis *, vel decénniis *) personaliter per me ipsum visitábo; et Dómino nostro, ac successoribus præfátis, ratióne reddam de toto meo pastoráli officio, ac de rebus ómnibus ad meæ Ecclésiæ statum, ad cleri et pópuli disciplínam, animárum dénique, quæ meæ fidei traditæ sunt, salutem, quovis modo pertinentibus, et vicissim mandáta Apostólica humíliter recipiám, et quam diligentíssime éxsequar. Quod si legítimo impediméto deténtus fúero, præfáta ómnia adimplébo per certum Núntium ad hoc speciále mandátum habéntem, de grémio mei Capítuli, aut álium in digni-

tate ecclesiástica constitutum, seu alias personatum habentem: aut, his mihi deficientibus, per diocesanum Sacerdotem; et clero deficiente omnino, per aliquem alium Presbyterum sæcularem, vel regularem, spectatæ probitatis, et religionis, de supradictis omnibus plene instructum. De hujusmodi autem impedimento docébo per legítimas probationes ad sanctæ Románæ Ecclésiæ Cardinalem Proponéntem in Congregatióne sacri Concílii, per supradictum Núntium transmittédas.

Possessiones vero ad mensam meam pertinentes non vendam, nec donábo, neque impignorábo, nec de novo infeudábo, vel áliquo modo alienábo, étiam cum consénsu Capítuli Ecclésiæ meæ, inconsulto Románo Pontífice. Et si ad áliquam alienationem devénero, pœnas in quadam super hoc édita constitutióne conténtas, eo ipso incúrrere volo.

Consecrator in gremio suo librum Evangeliorum ambabus manibus apertum tenens, inferiore parte libri Electis versa, ab eis præstationem hujusmodi juramenti recipit. Et primus omnium is, qui legit illud, adhuc genuflexus, et ipsum textum Evangeliorum ambabus manibus tangens, dicit:

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Mox successive alii omnes Electi unus post alium, similiter genuflexi, et librum, ut supra tangentes, jurant.

Et ego **N.** Eléctus Ecclésiæ **N.** juro in ómnibus, et per ómnia, ut supra, in forma juramenti jam lecta, fácere, et observáre pro Ecclésiá **N.** mihi commissa.

Sic me Deus ádjuvet, et hæc sancta Dei Evangélia.

Tum et non prius, Consecrator dicit: Deo grátias.

¶ Ad hoc tempus singulorum trienniorum tenentur omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, atque Episcopi Itali, videlicet, vel ex Italicis insulis, unde in Italiam commodius trajici potest; veluti Siculi, Sardi, Corsi, et alii adjacentium provinciarum Italiæ, atque etiam Dalmatiæ et Græcarum, quæ e regione ipsius Italiæ, et Siciliæ oris sunt.

¶ Ad tempus singulorum quadrienniorum, Germani, Galli, Hispani, Belgæ, Bohemi, Hungari, Poloni, Angli, Scoti, Hiberni, et ceteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, et Balticum, atque omnium Insularum maris Mediterranei.

¶ Ad tempus singulorum quinquenniorum, qui intra Europæ fines sunt his provinciis remotiores, atque etiam Africani littoribus nostris adversi, atque insularum maris Oceani, Septentrionalis, et Occidentalis Europæ, atque Africæ, citra continentem novi orbis, tam qui nunc sunt, quam qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint.

¶ Ad tempus singulorum decenniorum Asiatici, et qui extra Asiam, et in aliis novis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, et Septentrionalibus, tam in Insulis, quam in Continentibus, et denique in quibuslibet mundi partibus exsistentes.

Deinde surgunt Electi, et cum Assistentibus in locis suis (ut dictum est) sedent tectis capitibus. Consecrator vero intelligibili voce legit sequentem ex-

aminationem, quæ legi debet semper, sicut jacet, in singulari. Assistentes autem Episcopi submissa voce dicunt quæcumque dixerit Consecrator, et omnes debent tunc mitras tenere, et sedere.

EXAMEN.

Antiqua sanctorum Patrum institutio docet, et præcipit, ut is qui ad Episcopatus ordinem eligitur, antea diligentissime examinetur cum omni caritate, de fide sanctæ Trinitatis, et interrogetur de diversis causis, et moribus, quæ huic regimini congruunt, ac necessaria sunt retineri secundum Apostoli dictum: Manus nemini cito imposueris. Et ut etiam is, qui ordinandus est, erudiatur, qualiter sub hoc regimine constitutum oporteat conversari in Ecclesia Dei; et ut irreprehensibiles sint, qui ei manus ordinationis imponunt. Eadem itaque auctoritate et præcepto, interrogamus te, dilectissime frater, caritate sincera, si omnem prudentiam tuam, quantum tua capax est natura, divinæ Scripturæ sensibus accommodare volueris.

Tum Electi aliquantulum assurgent nudatis capitibus; et unusquisque separatim ab altero successive respondet:

Ita ex toto corde volo in omnibus consentire, et obedire.

Et hoc idem servabitur ad omnes alias responsiones sequentes.

Interrogat Consecrator.

Vis ea, quæ ex divinis Scripturis intelligis, plebem, cui ordinandus es, et verbis docere, et exemplis? *R. Volo.*

Interrogatio.

Vis traditiones orthodoxorum Patrum, ac Decretales sanctæ et Apostolicæ Sedis constitutiones veneranter suscipere, docere, ac servare? *R. Volo.*

Interrogatio.

Vis beato Petro Apostolo, cui a Deo data est potestas ligandi, ac solvendi; ejusque Vicario Domino nostro, Domino N. Papæ N. suisque successoribus, Romanis Pontificibus, fidem, subjectionem, et obedientiam, secundum canonicam auctoritatem, per omnia exhibere? *R. Volo.*

Interrogatio.

Vis mores tuos ab omni malo temperare, et quantum poteris, Domino adjuvante, ad omne bonum commutare? *R. Volo.*

Interrogatio.

Vis castitatem, et sobrietatem cum Dei auxilio custodire, et docere? *R. Volo.*

Interrogatio.

Vis semper in divinis esse negotiis mancipatus, et a terrenis negotiis, vel lucris turpibus alienus, quantum te humana fragilitas consenserit posse? *R. Volo.*

Interrogatio.

Vis humilitatem, et patientiam in teipso custodire et alios similiter docere? *R. Volo.*

Interrogatio.

Vis pauperibus, et peregrinis, omnibusque indigentibus esse propter nomen Domini affabilis, et misericors? *R. Volo.*

Tunc eis dicit Consecrator:

Hæc omnia, et cetera bona tribuat tibi Dominus, et custodiat vos, atque corroboret in omni bonitate.

Et respondent omnes: Amen.

Interrogatio.

Credis, secundum intelligentiam, et capacitatem sensus tui, sanctam Trinitatem, Patrem, et Filium, et Spiritum sanctum, unum Deum omnipotentem, totamque in sancta Trinitate Deitatem, coessentialem, consubstantialem, coæternam, et coomnipotentem, unius voluntatis, potestatis, et majestatis, creatorem omnium creaturarum, a quo omnia, per quem omnia, et in quo omnia, quæ sunt in cælo, et in terra, visibilia, et invisibilia, corporalia, et spirituality?

R. Assentio, et ita credo.

Interrogatio.

Credis singulam quamque in sancta Trinitate personam unum Deum, verum, plenum, et perfectum? *R. Credo.*

Interrogatio.

Credis ipsum Filium Dei, Verbum Dei æternaliter natum de Patre, consubstantialem, coomnipotentem, et coæqualem per omnia Patri in divinitate, temporaliter natum de Spiritu sancto ex Maria semper Virgine, cum anima rationali, duas habentem natiuitates, unam ex Patre æternam, alteram ex Matre temporalem, Deum verum, et hominem verum, proprium in utraque natura, atque perfectum, non adoptivum, nec phantasmaticum, sed unicum, et unum Filium Dei in duabus, et ex duabus naturis, sed in unius personæ singularitate, impassibilem, et immortalē divinitate, sed in humanitate pro nobis, et pro salute nostra passum vera carnis passione, et sepultum, ac tertia die resurgentem a mortuis vera carnis resurrectione; die quadragésimo post resurrectionem cum carne, qua resurrexit, et anima ascendisse ad cælum, et sedere ad dexteram Patris; inde venturum judicare vivos, et mortuos; et redditurum unicuique secundum opera sua, sive bona fuerint, sive mala?

R. Assentio, et ita per omnia credo.

Interrogatio.

Credis etiam Spiritum sanctum, plenum, et perfectum, verumque Deum, a Patre et Filio procedentem, coæqualem, et coessentialem, coomnipotentem, et coæternum per omnia Patri et Filio? *R. Credo.*

Interrogatio.

Credis hanc sanctam Trinitatem, non tres Deos, sed unum Deum omnipotentem, æternum, invisibilem, et incommutabilem?

R. Credo.

Interrogatio.

Credis sanctam, catholicam, et apostolicam, unam esse veram Ecclesiam, in qua unum datur verum baptisma, et vera omnium remissio peccatorum? R. Credo.

Interrogatio.

Anathematizas etiam omnem hæresim, extollentem se adversus hanc sanctam Ecclesiam catholicam? R. Anathematizo.

Interrogatio.

Credis etiam veram resurrectionem ejusdem carnis, quam nunc gestas, et vitam æternam. R. Credo.

Interrogatio.

Credis etiam novi, et veteris Testamenti, legis, et Prophetarum, et Apostolorum, unum esse auctorem Deum, ac Dominum omnipotentem? R. Credo.

Postea Consecrator dicit:

Hæc vobis fides augeatur a Domino, ad veram et æternam beatitudinem, dilectissimi fratres in Christo.

Et respondent omnes: Amen.

Expleto itaque examine, præfati assistentes Episcopi ducunt Electos ad Consecratorem, coram quo quilibet e Consecrandis successive genuflexus ejus manum reverenter osculatur. Tunc Consecrator, deposita mitra, cum ministris ad altare conversus, facit, solito more, Confessionem, Electis ab ejus sinistra aliquantulum retro manentibus, et respondentibus; et omnes Episcopi ante sedes suas stantes faciunt similiter Confessionem cum Capellanis suis. Facta itaque Confessione, Consecrator ascendit ad altare; et osculatur illud, et Evangelium in Missa dicendum, et incensat altare, more solito. Deinde vadit ad sedem suam, vel faldistorium, et procedit in Missa usque ad Allelúja, sive ultimum Versum Tractus, vel Sequentiæ exclusive.

Si autem Missa legitur, osculato altari, et Evangelio, ommissa incensatione, omnia prædicta legit in altari, et illis dictis, sive Missa legatur, sive cantetur, redit cum mitra ad sedendum in faldistorio, quod ante medium altaris sibi reponitur.

Episcopi vero assistentes ducunt Electos ad propriam capellam, ubi depositis pluvialibus, Acolythi induunt eos, legentes Psalmos, et Orationes consuetas, sandalia, si prius illa non acceperint. Tum eis imponitur crux pectoralis, et stola aptatur, ut ab humeris dependeat. Deinde tunicella, dalmatica, casula, et manipulo induuntur; quibus induti accedunt ad proprium altare, medii inter Episcopos assistentes, ubi stant in medio, et detectis capitibus legunt totum Officium Missæ, usque ad Allelúja, sive ultimum Versum Tractus vel Sequentiæ exclusive; nec vertunt se ad populum cum dicunt: Dominus vobiscum, ut in aliis Missis fieri solet.

Propter Ordinationes Episcoporum numquam mutatur Officium diei: dicitur tamen post Collectam diei pro Officio Consecrationis, Collecta pro Electis, sub uno Per Dominum nostrum, etc.

Oratio.

Adesto supplicationibus nostris, omnipotens Deus, ut quod humilitatis nostræ gerendum est ministerio, tuæ virtutis impleatur effectum. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Finito Graduali, si Allelúja dicitur, alioquin dicto Tractu vel Sequentia, usque ad ultimum Versum exclusive, Consecrator accedit ad faldistorium ante medium altaris, et ibi sedet cum mitra; assistentes vero Episcopi iterum ducunt Electos ad Consecratorem, cui Electi, deposito bireto, caput profunde inclinant, humilem reverentiam faciunt; Assistentes tamen cum mitris se aliquantulum inclinant, etiam Consecratorem venerantur. Tum sedent omnes, ut prius; et Consecrator sedens cum mitra, versus ad illos, dicit:

Episcopum oportet judicare, interpretari, consecrare, ordinare, offerre, baptizare, et confirmare.

Deinde omnibus surgentibus, Electi deponunt biretum; Consecrator vero, et Assistentes, stantes cum mitra, dicunt ad populum:

Oremus, fratres carissimi, ut his Electis utilitati Ecclesiæ providens, benignitas omnipotentis Dei gratiæ suæ tribuat largitatem. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Et mox Consecrator ante faldistorium suum, et assistentes Episcopi ante sedes suas cum mitris procumbunt: Electi vero prosternunt se a sinistris Consecratoris; ita tamen, ut eidem prior illorum proximior sit: Ministri etiam, atque alii omnes genuflectunt.

Tum cantor, vel, si officium fit legendo, Consecrator incipit Litanias, dicens, Kyrie eleison etc. proseguendo totas, ut in fine hujus Appendicis.

Postquam autem dictum fuerit:

Ut omnibus fidelibus, etc.

R. Te rogamus, audi nos.

Consecrator ab accubitu surgens, ad Electos conversus, baculum Pastorem cum sinistra tenens, dicit sub voce Litaniarum, primo:

Ut hos præsentés Electos bene ✠ dicere digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Secundo dicit:

Ut hos præsentés Electos bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Tertio dicit:

Ut hos præsentés Electos bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Producendo semper signum crucis super illos: idemque faciunt, et dicunt assistentes Episcopi, genuflexi tamen permanentes.

Deinde iterum procumbit Consecrator; et cantor, seu ipse, qui prius dixit, eas proseguitur usque ad finem.

Ut nos exaudire digneris, etc.

Quibus finitis, surgunt omnes, et Consecrator ante faldistorium suum cum mitra stante, Electi coram eo genuflectunt. Tum Consecrator, accepto libro Evangeliorum, illum apertum, adjuvantibus Episcopis assistentibus, nihil dicens, imponit super cervicem, et scapulas dignioris Electi; ita quod inferior pars libri cervicem capitis Electi tangat, littera ex parte inferiore manente, quem unus ex Capellanis præfati Electi, post ipsum genuflexus, quousque liber ipse eidem Electo in manus tradendus sit, continue sustinet.

Deinde Consecrator et assistentes Episcopi ambabus manibus caput Consecrandi tangunt, dicentes:

Accipe Spiritum sanctum.

Et hoc tam in libri, et manuum impositione, quam in verborum prolatione super quolibet Consecrando singulariter agunt, ac repetunt.

Quo facto, Consecrator stans, deposita mitra, dicit:

Propitiare, Dómine, supplicatióibus nostris, et inclináto super hos fámulos tuos cornu grátiae sacerdotális, bene ✠ dictionis tuæ in eos effunde virtútem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus:

Deinde extensis manibus ante pectus, dicit:

Per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spíritu tuo.

V. Sursum corda. R. Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dño Deo nostro. R. Dignum et justum est.

Vere dignum, et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, honor ómnium dignitátum, quæ glóriæ tuæ sacris famulántur ordinibus. Deus, qui Móysen fámulum tuum secréti familiáris affátu inter cétera cœléstis documénta culturæ, de hábitu quoque induménti Sacerdotális instituens eléctum Aaron mystico amíctu vestíri inter sacra jussisti, ut intelligéntiæ sensum de exémpis priórum cáperet secutúra postéritas, ne eruditio doctrínæ tuæ ulli deésset ætáti. Cum et apud véteres reveréntiam ipsa significatiónum spécies obtinéret, et apud nos certióra essent experiménta rerum, quam ænigmata figurárum. Illius namque Sacerdotii anterióris hábitus nostræ mentis ornátus est; et Pontificálem glóriam non jam nobis honor comméndat véstium, sed splendor animárum. Quia et illa, quæ tunc carnálibus blandiebántur obtúibus, ea pótius, quæ in ipsis erant, intelligénda poscébant. Et idcirco his fámulis tuis, quos ad summi Sacerdotii ministérium elegísti, hanc, quæsumus Dómine, grátiam largiáris; ut quidquid illa velámína in fulgóre auri, in nitóre gemmárum, et in multimodi óperis varietáte signábant, hoc in eórum móribus, actibusque claréscat. Comple in Sacerdotibus tuis ministérii tui summam; et ornáméntis totius glorificatiónis instrúctos cœléstis unguénti rore sanctifica.

Si in Romana curia fit Consecratio, Subdiaconus Apostolicus, vel unus ex Capellanis Pontificis ligat caput uniuscujusque Electi cum una ex longioribus mappulis, de octo superius dictis, et Consecrator, stans, versus ad altare, incipit, ac statim genuflectit, prosequentibus ceteris, Hymnum: Veni, créator Spíritus, ut supra. pag. 31.

Finita prima strophá, surgit Pontifex, et sedet in faldistorio ante medium altaris; capit mitram; deponit annulum et chirothecas; resumat annulum; et imponitur ei gremiale a ministris.

Tum pollicem suum dexterum intingit in sanctum Chrisma, et caput prioris Electi coram se genuflexi inungit, formans primo signum crucis per totam coronam, deinde reliquum coronæ liniendo, interim dicens:

Ungátur, et consecrétur caput tuum, cœlésti benedictiône, in ordine Pontificáli.

Et producens manu dextera tertio signum crucis super caput præfati Electi dicit:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. R. Amen.

V. Pax tibi. R. Et cum spíritu tuo.

Et hoc in persona cujuslibet Electi singulariter facit ac repetit.

Expleta oratione, Pontifex pollicem cum medulla panis paululum abstergit; et finito Hymno prædicto, deposita mitra surgit; et in pristina voce prosequitur, manibus similiter extensis ante pectus, dicens:

Hoc, Dómine, copiósè in caput eórum influat; hoc in oris subjécta decúrrat; hoc in totius córporis extrémá descéndat, ut tui Spíritus virtus et interióra eórum répleat, et exterióra circúmtegat. Abúndet in eis constántia fidei, puritas dilectiόνis, sinceritas pacis. Sint speciósi múnere tuo pedes eórum ad evangelizándum pacem, ad evangelizándum bona tua. Da eis, Dómine, ministérium reconciliatiónis in verbo, et in factis, in virtúte signórum et prodigiórum. Sit sermo eórum, et prædicatió, non in persuasibilibus humanæ sapiéntiæ verbis, sed in ostensióne spíritus et virtútis. Da eis, Dómine, claves regni cœlórum, ut utántur, non gloriéntur potestáte, quam tribuis in ædificatiónem, non in destructiónem. Quodcúmque ligáverint super terram, sit ligátum et in cœlis; et quodcúmque sólverint super terram, sit solútum et in cœlis. Quorum retinúerint peccáta, reténta sint, et quorum remiserint, tu remittas. Qui maledíxerit eis, sit ille maledíctus; et qui benedíxerit eis, benedictiόνibus repleátur. Sint fidéles servi, et prudentes, quos constitúas tu, Dómine, super familiam tuam, ut dent illis cibum in témpore opportúno, et exhibeant omnem hóminem perféctum. Sint sollicitúdine ímpigri, sint spíritu fervéntes, óderint superbiam, humilitátem ac veritátem diligant, neque eam unquam déserant aut laúdis aut timóre superáti. Non ponant lucem ténebras, nec ténebras lucem; non dicant malum bonum, nec bonum malum. Sint sapiéntibus et insipiéntibus debitóres; ut fructum de proféctu ómnium consequántur. Tribuas eis, Dómine, cáthe-

dram Episcopalem, ad regendum Ecclesiam tuam, et plebem sibi commissam. Sis eis auctoritas, sis eis potestas, sis eis firmitas. Multiplica super eos bene ✠ dictionem et gratiam tuam: ut ad exorandam semper misericordiam tuam tuo munere idonei et tua gratia possint esse devoti.

Deinde jungens manus, submissa voce dicit legendo, ita quod a circumstantibus audiri possit:

Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. *R. Amen.*

Post hæc Consecrator inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Unguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aaron, quod descendit in oram vestimenti ejus: mandavit Dominus benedictionem in seculum.

Ps. 132. Ecce quam bonum. pag. 45.

Deinde repetitur tota Antiphona: Unguentum in capite, etc.

Incepta Antiphona ante Psalmum, imponitur ad collum cujuslibet Electi alia ex longioribus mappulis, de octo supradictis. Consecrator sedet, accipit mitram, et digniori Electo ante ipsum genuflexo inungit ambas manus simul junctas cum Chrismate in modum crucis, producendo cum pollice suo dextero intincto duas lineas; videlicet a pollice dexteræ manus usque ad indicem sinistræ, et a pollice sinistræ, usque ad indicem dexteræ; et mox inungat totaliter palmas ejusdem Electi, dicens:

Ungantur manus istæ de oleo sanctificato, et Chrismate sanctificationis, sicut unxit Samuel David Regem, et Prophetam, ita ungantur, et consecrentur.

Et producens manu dextera ter signum crucis super manus præfati Electi, dicit:

In nomine Dei Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti, facientes imaginem sanctæ crucis Salvatoris nostri Jesu Christi, qui nos a morte redemit, et ad regna cælorum perduxit. Exaudi nos, pie Pater omnipotens, æternæ Deus; et præsta, ut, quod te rogamus, exoremus. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Et prosequitur sedens:

Deus, et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui te ad Pontificatus sublimari voluit dignitatem, ipse te Chrismate, et mysticæ delibutionis liquore perfundat, et spiritualis bene ✠ dictionis ubertate fecundet; quicquid bene ✠ dixeris, benedicatur; et quicquid sanctificaveris, sanctificetur; et consecratæ manus istius, vel pollicis impositio cunctis proficiat ad salutem. *R. Amen.*

Præmissis itaque expeditis, Consecratus jungit ambas manus, et dexteram super sinistram tenet, et eas imponit mappulæ a collo dependenti; ac trahit se in partem.

Tum accedunt alii successive Consecrandi unus post alterum, et Pontifex supra quemlibet eorum hoc idem facit, ac repetit.

Omnium manibus unctis, Consecrator abstergit paululum cum medulla panis pollicem; et, deposita mitra surgit, et conversus ad altare benedicit baculos Pastorales, (si non sint benedicti) dicens:

Orémus.

Sustentator imbecillitatis humanæ Deus, bene ✠ dic baculos istos; et quod in eo exteriùs designatur, interiùs in moribus horum famulorum tuorum, tuæ propitiationis cleméntia, operetur. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Deinde illos aspergit aqua benedicta.

Tum sedens, accepta mitra, solus tradit Consecratis coram se genuflexis, unicuique suum proprium baculum jam benedictum; et Consecrati illum capiunt, ac tenent inter indices, et medios digitos, manibus non disjunctis: Consecratore singulariter singulis successive dicente:

Accipe baculum Pastoralis officii, ut sis in corrigendis vitis pie sæviens, iudicium sine ira tenens, in fovendis virtutibus auditorum animos demulcens, in tranquillitate severitatis censuram non deserens. *R. Amen.*

Quo facto, deposita mitra, surgit iterum Consecrator, et vertens se ad altare benedicit annulos (si non sint prius benedicti) dicens:

Orémus.

Creator, et conservator humani generis, dator gratiæ spiritualis, largitor æternæ salutis, tu Domine, emitte bene ✠ dictionem tuam super hos annulos; ut quicumque hoc sacrosanctæ fidei signo insignitus incesserit, in virtute cælestis defensionis ad æternam vitam sibi proficiat. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

Tum aspergit ipsos annulos aqua benedicta: sedet cum mitra, et solus annulum in digitum annularem dexteræ manus singulorum Consecratorum successive immittit, cuilibet dicens:

Accipe annulum, fidei scilicet signaculum: quatenus sponsam Dei, sanctam videlicet Ecclesiam, intemerata fide ornatus, illibate custodias. *R. Amen.*

Mox Consecrator, adjuvantibus Episcopis Assistentibus, accipit librum Evangeliorum de scapulis dignioris Consecrati, et eum tradit clausum eidem Consecrato, tangenti illum sine apertione manuum, dicens:

Accipe Evangelium, et vade, prædica populo tibi commisso; potens est enim Deus, ut augeat tibi gratiam suam: Qui vivit et regnat in secula seculorum. *R. Amen.*

Demum Consecrator recipit dictum digniorem Consecratum ad osculum pacis: ac similiter faciunt assistentes Episcopi singuli, dicentes ipsi Consecrato:

Pax tibi.

Et ipse respondet singulis: Et cum spiritu tuo.

Tum dignior Consecratus surgit, et retrahit se in partem, donec successive in singulis aliis Consecratis hæc omnia supra præscripta per Consecratorem, et assistentes Episcopos eodem prorsus modo repetantur, et fiant.

Tandem his omnibus expeditis, Consecrati, medii inter assistentes Episcopos, redeunt ad propriam Capellam, ubi eis consedentibus abstergitur caput

cum medulla panis, et cum panno mundo: deinde cum pectine mundantur, et complanantur capilli; postea lavant manus.

Consecrator vero in suo faldistorio manus lavat, et resumit chirothecas, et annulum. Deinde procedit in Missa usque ad Offertorium inclusive; quod faciunt etiam Consecrati in propria capella.

Dicto Offertorio, Consecrator sedet cum mitra in faldistorio, ante medium altaris. Et consecrati veniunt e propria capella, inter assistentes Episcopos medii, coram Consecratore: Et eorum quilibet (consedentibus interim aliis) successive genuflectit ante illum, eique offert duo intortitia accensa, duos panes, et duo barilia vino plena, et Consecratoris prædicta recipientis manum reverenter osculatur.

Peracta oblatione, Consecrator annulum, et chirothecas deponit, et lotis manibus resumit annulum: deposita mitra surgit, et accedit ad altare, ubi prosequitur Missam. Consecrati etiam ad posterius cornu Epistolæ altaris ejusdem accedunt; et ibi stantes medii inter Episcopos assistentes, ita se disponunt, ut dignior eorum proximior sit ipsi Consecratori; ultimus autem postremum locum in eodem cornu prope candelabra occupet, et habentes ante se Missalia simul cum Consecratore dicunt et faciunt omnia prout in Missali.

Pro Consecrante, et Consecratis una tantum ponatur Hostia consecranda et vinum consecrandum in Calice, sufficiens pro omnibus.

Secreta sequens dicitur cum Secreta Missæ diei sub uno Per Dóminum, per Consecratorem.

Secreta.

Súscipe, Dómine, múnera, quæ tibi offerimus pro his fámulis tuis: et propítius in eis tua dona custódias. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Unusquisque vero e Consecratis pro se ipso dicit:

Secreta.

Súscipe, Dómine, múnera, quæ tibi offerimus pro me fámulo tuo; et propítius in me tua dona custódias. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Infra actionem dicit Consecrator:

Hanc igitur oblationem servitútis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, étiam pro his fámulis tuis, quos ad Episcopátus órđinem promovére dignátus es, quæsumus Dómine, ut placátus accípias, et propítius in eis tua dona custódias: ut quod divíno múnere consecúti sunt, divínis efféctibus exsequántur; diésque nostros in tua pace dispónas: atque ab ætérna damnatióne nos éripi, et in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Quilibet autem Consecratus dicit:

Hanc igitur oblationem servitútis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, étiam pro me fámulo tuo, quem ad Episcopátus órđinem promovére dignátus es, quæsumus Dómine,

ut placátus accípias, et propítius in me tua dona custódias; ut, quod divíno múnere consecútus sum, divínis efféctibus exsequar; diésque nostros in tua pace dispónas; atque ab ætérna damnatióne nos éripi, et in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Dicta Oratione Dómine Jesu Christe, qui dixisti, etc. per Consecratorem et Consecratos, Consecrator osculatur altare, quod Consecrati ad ejus dexteram accedentes, unus post alium, similiter osculantur; et Consecrator dat illis successive pacem, singulis dicens: Pax tecum.

Cui quilibet e Consecratis respondet: Et cum spíritu tuo.

Et illam ordinatim defert assistentibus sibi Episcopis, seniori primum, tum alteri, unicuique dicens: Pax tibi.

Et illi respondent ei: Et cum spíritu tuo.

Communione tempore, Consecrator reponit supra corporale dimidiam partem Hostiæ consecratæ, et alteram reverenter sumit; et postquam corpus sumserit, non totum sanguinem haurit, sed solum partem ejus cum particula Hostiæ in Calicem missa; et priusquam se purificet, dividens illam dimidiam Hostiæ partem, ut supra reservatam, in frustula, quod opus habuerit, communicat Consecratos ante se in eodem cornu capite inclinato stantes, et non genuflectentes, prius de Corpore, tum de Sanguine. Deinde purificat se, postea Consecratos. Tum abluit digitos super Calicem, et sumit etiam ablutioem; et assumpta mitra, lavat manus.

Interim Consecrati cum assistentibus Episcopis accedunt ad posteriorem partem alterius cornu altaris, videlicet Evangelii, locantes se, ut dictum est supra; et ibi prosequuntur Missam, sicut Consecrator in cornu Epistolæ.

Postcommunio, quæ dici debet cum Postcommunionem diei, sub uno Per Dóminum nostrum, etc.

Plenum, quæsumus Dómine, in nobis remédium tuæ miseratiónis operáre; ac tales nos esse pèrfice propítius, et sic fove, ut tibi in ómnibus placére valeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Deinde dictis per Consecratorem, et Consecratos, Ite missa est, vel Benedicámus Dómino, prout tempus requirit, ac Pláceat tibi, etc. Consecrator accepta mitra, si non sit Archiepiscopus, et in sua provincia, stans in medio versus ad altare, populo solemniter benedicturus, dicit: Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Data benedictione, reponitur faldistorium ante medium altaris, et Consecrator cum mitra in eo sedet. Consecrati vero parvum biretum in capite tenentes coram eo genuflectunt.

Tunc Consecrator, deposita mitra, surgit; et conversus ad altare benedicit mitras, si non sint benedictæ, dicens:

Orémus.

Dómine Deus, Pater omnipotens, cujus præclára bónitas est, et virtus imménsa, a qua omne datum óptimum, et omne donum pèrfectum, totiúsque decóris ornáméntum, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignáre has mitras horum famulórum tuórum Antistitum capítibus imponéndas. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Et mox eas aspergit aqua benedicta; deinde sedens cum mitra, adjuvantibus ipsum assistentibus Episcopis, singulorum Consecratorum capiti propriam imponit, cuilibet dicens:

Impónimus, Dómine, cápiti hujus Antistitis, et agonístæ tui gáeam munitiónis et salútis, quátenus decoráta fácie, et armáto cápíte, córnibus utriúsque Testaméti terribilis appáreat adversáriis veritátis; et, te ei largiénte grátiam, impugnátor eórum robústus exsístat, qui Móysi fámuli tui fáciem ex tui sermónis consórtio decorátam, lucidíssimis tuæ claritátis ac veritátis córnibus insignisti: et cápiti Aaron Pontíficis tui tíaram impóni jussisti. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde, si chirothecæ non sint benedictæ, surgit Consecrator, mitra deposita, et eas benedicit, dicens:

Orémus.

Omnípotens Creátor, qui hómini ad imáginem tuam cóndito manus discretiónis insignítas, tamquam órganum intelligéntiæ, ad recte operándum dedísti: quas servári mundas præcepisti, ut in eis ánima digne portarétur, et tua in eis digne consecraréntur mystéria, benedicere, et sancti ficáre dignáre mánuum hæc teguménta; ut quicumque ministrórum tuórum sacrórum Pontíficum his veláre manus suas cum humilitáte volúerit, tam cordis, quam óperis ei mundítiam tua misericórdia subministret. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Et aspergit eas aqua benedicta. Tunc extrahitur unicuique Consecrato anulus Pontificalis. Consecrator autem sedet, et accepta mitra, adjuvantibus assistentibus Episcopis, imponit illas jam benedictas manibus cujuslibet Consecrati, dicens singulis:

Circúmdata, Dómine, manus hujus ministri tui mundítia novi hóminis, qui de cælo descéndit, ut quemádmódu Jacob diléctus tuus, pelliculis hædórum opértis mánibus, patérnam benedictiónem, obláto patri cibo, potúque gratíssimo, impetrávit, sic et iste, obláta per manus suas hóstia salutári, grátia tuæ benedictiónem impetráre mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui in similitúdinem carnis peccáti tibi pro nobis óbtulit semetípsum. **R.** Amen.

Et statim imponit eis anulum Pontificalem. Tum surgit Consecrator, et per ministros locantur in medio altaris supra suppedaneum alia faldistoria. Consecrator accipit Consecratum per manum dexteram: et primus ex assistentibus Episcopis per sinistram, et inthronizant eum, si id fiat in Ecclesia propria dicti dignioris Consecrati, in sede Episcopali consueta; sin autem inthronizant eum, ponendo ipsum ad sedendum in faldistorio, de quo surrexit Consecrator; ceteri autem Consecrati eodem modo per Consecratorem, et primum Assistentem ponuntur ad sedendum super alia faldistoria; et solus Consecrator tradit unicuique eorum baculum Pastoralem in sinistra.

Deinde versus ad altare Consecrator, deposita mitra, stans incipit, ceteris usque ad finem prosequentibus:

Hymnus. Te Deum laudámus. pag. 50.

Incepto Hymno, Consecrati ducuntur ab assistentibus Episcopis cum mitris per Ecclesiam; et omnibus benedicunt, Consecratore interim apud altare sine mitra stante in eodem loco. Cum vero Consecrati ad sedem, et faldistoria respective reversi fuerint, iterum sedent, quousque finiatur Hymnus prædictus; Assistentes deponunt mitras, et stant apud Consecratorem.

Finito Hymno, Consecrator stans sine mitra apud altare ad dexteram, Consecratorum in cornu scilicet Evangelii, versa facie ad populum dicit: vel si Officium cantatur, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Firmétur manus tua, et exaltétur dextera tua: justítia, et júdicium præparátio sedis tuæ.

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto.

Sicut erat in princípío et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Et repetitur tota Antiphona, qua finita, Consecrator dicit:

V. Dómine exaúdi oratiómem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spirítu tuo.

Orémus.

Deus, ómnium fidélium pastor, et rector, hos fámulos tuos, quos Ecclesiæ tuæ præesse voluísti, propítius réspice: da eis, quæsumus, verbo et exémplo, quibus præsumunt, proficere; ut ad vitam, una cum grege sibi crédito, pervéniant sempitérnam. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

His dictis, Consecrator, detecto capite, manet ad cornu Evangelii altaris, apud quem Assistentes similiter stant sine mitris.

Consecrati vero surgunt, et removentibus ministris de medio altaris faldistoria, dignior eorum accedens cum mitra, et baculo Pastoralis ante medium altaris, versus ad illud, signans se cum pollice dexterae manus ante pectus, dicit:

V. Sit nomen Dómini benedíctum.

R. Ex hoc nunc et usque in sæculum.

Deinde faciens signum crucis a fronte ad pectus, dicit:

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cælum et terram.

Tum elevans, ac jungens manus, et caput inclinans, dicit:

Benedícat vos omnipotens Deus.

Et cum dixerit Deus, vertit se ad populum et tertio super eum signans benedicit, subdens:

Pater, et **Fí**lius, et **Spirítus** sanctus. **R.** Amen.

Ceteri autem Consecrati successive post eum similiter faciunt; et postquam omnes eodem modo, et forma populo benedixerint, Consecrator accipit mitram, stans in cornu Evangelii, versa facie ad cornu Epistolæ, apud quem etiam stant Assistentes cum mitris: Consecrati vero post datam benedictionem accedunt ad cornu Epistolæ altaris, et ibidem quilibet eorum separatim ab aliis cum mitra, et baculo genuflexus, versus ad Consecratorem, dicit cantando:

Ad multos annos.

Deinde accedens ante medium altaris, ubi iterum, ut prius genuflexus, dicit altius cantando: **Ad multos annos.**

Postea accedit ad pedes Consecratoris, ubi tertio genuflexus, ut supra, iterum altius cantando dicit: **Ad multos annos.**

Et continuo Consecrator recipit eum surgentem ad osculum pacis; et similiter faciunt assistentes Episcopi.

His ab unoquoque eorum ordinatum peractis, Episcopi assistentes eosdem Consecratos cum mitra, et baculo Pastoralis incedentes, et Evangelium sancti Joannis, **In principio erat Verbum, etc.** dicentes, post reverentiam cruci super altari factam, inter se medios ducentes, ad propriam capellam revertuntur. Consecrator vero, pacis osculo, ut præmittitur, Consecratis dato, dicit submissa voce:

Dóminus vobiscum.

Inítium sancti Evángelii secúndum Joánnem.

In principio erat Verbum, etc.

Signat altare, et se; et facta similiter cruci reverentia, apud sedem vel faldistorium deponit sacras vestes.

Interim tam Consecrator quam Consecrati, dum ipsi quoque sacris se exuunt indumentis, recitant submissa voce Antiphonam **Trium puerórum, etc.** et Canticum, **Benedicite, etc.**

Tandem Consecrati ad Consecratorem accedentes eidem, et Assistentibus suis, pro more, gratias agunt; et vadunt in pace omnes.

Quando Electus in Patriarcham, vel Archiepiscopum consecratur, forma præmissa in omnibus observatur; sed per hujusmodi consecrationem non assumit sibi nomen Patriarchæ, vel Archiepiscopi, quod per traditionem Pallii dumtaxat sibi attribuitur, usque ad quam dicitur Electus, etiam post consecrationem prædictam. Electus vero in Episcopum, cum primum consecratus est, Episcopus vocatur, non Electus.

In anniversario consecrationis Episcopi dicitur Missa ut in Missali Romano.

RITUS PONTIFICALIS

PRO CELEBRANDO SACRAMENTO MATRIMONII.

Altare decentiori pallio coloris albi, tobaleisque mundis ornetur cum tapete super gradus extenso, et pulvinari ad genuflectendum. Paretur quoque faldistorium super ipsum altare, quatuor saltem candelabra cum cereis albis, et Crux in medio illorum.

Paretur etiam abacus sive credentia, super qua erunt vas aquæ benedictæ cum aspersorio; pelvicula pro deponendo annulo, dum benedicitur; bugia cum candela; Liber hic, sive Rituale Romanum, et si benedicuntur nuptiæ, parentur quoque omnia ad Missam necessaria cum hostiis pro communione Sponsi et Sponsæ; velum ante ipsos communionis tempore extendendum; vas cum vino, et mappula pro illorum purificatione; instrumentum ad osculum pacis cum velo coloris ceteris paramentis missalibus uniformis, ad ipsius manubrium appenso.

Super altari in medio: Pluviale cum stola coloris albi, Crux pectoralis, cingulum, alba, amictus, et omnia oblongo ejusdem coloris velo cooperiuntur: mitra auriphrygiata, et velum pro ministro de ea inserviente; et baculus Pastoralis, si eo utatur.

Adsint ad minus quatuor Capellani superpelliceis induti, et duo testes; quorum nomina excipientur in scriptis.

Scribentur etiam in pagella nomina cum Sponsi, tum Sponsæ, quam accedentem ad contrahendum Matrimonium cohonestari decet præsentia parentum vel propinquorum.

His omnibus ordinatis, Pontifex accedit ad altare, aliquantulum orat genuflexus; et si erit Missam celebraturus, accedit ad Sedem si fuerit in Ecclesia propria, vel ad faldistorium, in cornu Epistolæ altaris paratum, ubi sedens recitat Psalmum, **Quam dilècta, etc.**, cum suis Capellanis.

Post orationes lavat manus et induitur supra rochetum, vel supra superpelliceum, si fuerit Regularis, amictu, alba, cingulo, Cruce pectorali, stola, et pluviali coloris albi, deinde accipiet formale, si eo utatur, mitram et baculum Pastoralem; ascendit ad altare, quod in medio osculatur. Tum, deposito baculo, sedet super faldistorio, ante medium altaris allato, renibus ipsi altari conversis.

Vocantur Sponsus et Sponsa, qui debito venerationis actu accedentes coram Pontifice genuflectunt; muliere ad sinistram viri stante.

Pontifex adhuc cum mitra sedens, eos sigillatim interrogat coram tribus, vel duobus testibus de consensu in matrimonium; proprio quemque nomine vocans, et patrio sermone alloquens primo virum, mox mulierem, in hunc modum:

N. volete ricevere N. qui presente per vostra legittima moglie secondo il Rito della Santa Madre Chiesa?

Id est: N. vis accipere N. hic præsentem in tuam legítimam uxórem juxta Ritus sanctæ Matris Ecclésiæ?

Respondeat Sponsus: Volo.

Recepto viri consensu per verbum: Volo, vel aliud sensibile signum, mulierem interrogat:

N. volete ricevere N. qui presente per vostro legittimo marito secondo il Rito della Santa Madre Chiesa?

Hoc est: N. vis accipere N. hic præsentem in tuum legítimum marítum juxta Ritus sanctæ Matris Ecclésiæ?

Recepto mulieris consensu, quæ similiter respondere debet: Volo.

Nec sufficit consensus unius, sed debet esse amborum, et expressus aliquo signo sensibili, sive fiat per se, sive per procuratorem.

Mutuo igitur contrahentium consensu intellecto, Pontifex jubet eos invicem jungere dexteras, dicens:

Ego conjúngo vos in matrimónium. In nómine Pa-tris, et Fí-lii, et Spíritus sancti. R. Amen.

Vel aliis verbis utatur juxta receptum uniuscujusque provinciae ritum: postea surgens cum mitra, eos aspergit aqua benedicta. Mox deposita mitra, et ad altare conversus, annulum super pelvicula sibi oblatum benedicat.

BENEDICTIO ANNULI.

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

V. Dómine exáudi oratiónem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spíritu tuo.

Deinde accedens ante medium altaris, ubi iterum, ut prius genuflexus, dicit alius cantando: **Ad multos annos.**

Postea accedit ad pedes Consecratoris, ubi tertio genuflexus, ut supra, iterum alius cantando dicit: **Ad multos annos.**

Et continuo Consecrator recipit eum surgentem ad osculum pacis; et similiter faciunt assistentes Episcopi.

His ab unoquoque eorum ordinatis peractis, Episcopi assistentes eosdem Consecratos cum mitra, et baculo Pastoralis incedentes, et Evangelium sancti Joannis, **In principio erat Verbum, etc.** dicentes, post reverentiam cruci super altari factam, inter se medios ducentes, ad propriam capellam revertuntur. Consecrator vero, pacis osculo, ut præmittitur, Consecratis dato, dicit submissa voce:

Dóminus vobiscum.

Inítium sancti Evángelii secúndum Joánnem.

In principio erat Verbum, etc.

Signat altare, et se; et facta similiter cruci reverentia, apud sedem vel faldistorium deponit sacras vestes.

Interim tam Consecrator quam Consecrati, dum ipsi quoque sacris se exuunt indumentis, recitant submissa voce Antiphonam **Trium puerórum, etc.** et Canticum, **Benedicite, etc.**

Tandem Consecrati ad Consecratorem accedentes eidem, et Assistentibus suis, pro more, gratias agunt; et vadunt in pace omnes.

Quando Electus in Patriarcham, vel Archiepiscopum consecratur, forma præmissa in omnibus observatur; sed per hujusmodi consecrationem non assumit sibi nomen Patriarchæ, vel Archiepiscopi, quod per traditionem Pallii dumtaxat sibi attribuitur, usque ad quam dicitur Electus, etiam post consecrationem prædictam. Electus vero in Episcopum, cum primum consecratus est, Episcopus vocatur, non Electus.

In anniversario consecrationis Episcopi dicitur Missa ut in Missali Romano.

RITUS PONTIFICALIS

PRO CELEBRANDO SACRAMENTO MATRIMONII.

Altare decentiori pallio coloris albi, tobaleisque mundis ornetur cum tapete super gradus extenso, et pulvinari ad genuflectendum. Paretur quoque faldistorium super ipsum altare, quatuor saltem candelabra cum cereis albis, et Crux in medio illorum.

Paretur etiam abacus sive credentia, super qua erunt vas aquæ benedictæ cum aspersorio; pelvicula pro deponendo annulo, dum benedicitur; bugia cum candela; Liber hic, sive Rituale Romanum, et si benedicuntur nuptiæ, parentur quoque omnia ad Missam necessaria cum hostiis pro communione Sponsi et Sponsæ; velum ante ipsos communionis tempore extendendum; vas cum vino, et mappula pro illorum purificatione; instrumentum ad osculum pacis cum velo coloris ceteris paramentis missalibus uniformis, ad ipsius manubrium appenso.

Super altari in medio: Pluviale cum stola coloris albi, Crux pectoralis, cingulum, alba, amictus, et omnia oblongo ejusdem coloris velo cooperiuntur: mitra auriphrygiata, et velum pro ministro de ea inserviente; et baculus Pastoralis, si eo utatur.

Adsint ad minus quatuor Capellani superpelliceis induti, et duo testes; quorum nomina excipientur in scriptis.

Scribentur etiam in pagella nomina cum Sponsi, tum Sponsæ, quam accedentem ad contrahendum Matrimonium cohonestari decet præsentia parentum vel propinquorum.

His omnibus ordinatis, Pontifex accedit ad altare, aliquantulum orat genuflexus; et si erit Missam celebraturus, accedit ad Sedem si fuerit in Ecclesia propria, vel ad faldistorium, in cornu Epistolæ altaris paratum, ubi sedens recitat Psalmum, **Quam dilécta, etc.**, cum suis Capellanis.

Post orationes lavat manus et induitur supra rochetum, vel supra superpelliceum, si fuerit Regularis, amictu, alba, cingulo, Cruce pectorali, stola, et pluviali coloris albi, deinde accipiet formale, si eo utatur, mitram et baculum Pastoralem; ascendit ad altare, quod in medio osculatur. Tum, deposito baculo, sedet super faldistorio, ante medium altaris allato, renibus ipsi altari conversis.

Vocantur Sponsus et Sponsa, qui debito venerationis actu accedentes coram Pontifice genuflectunt; muliere ad sinistram viri stante.

Pontifex adhuc cum mitra sedens, eos sigillatim interrogat coram tribus, vel duobus testibus de consensu in matrimonium; proprio quemque nomine vocans, et patrio sermone alloquens primo virum, mox mulierem, in hunc modum:

N. volete ricevere N. qui presente per vostra legittima moglie secondo il Rito della Santa Madre Chiesa?

Id est: N. vis accipere N. hic præsentem in tuam legítimam uxórem juxta Ritus sanctæ Matris Ecclésiæ?

Respondeat Sponsus: Volo.

Recepto viri consensu per verbum: Volo, vel aliud sensibile signum, mulierem interrogat:

N. volete ricevere N. qui presente per vostro legittimo marito secondo il Rito della Santa Madre Chiesa?

Hoc est: N. vis accipere N. hic præsentem in tuum legítimum marítum juxta Ritus sanctæ Matris Ecclésiæ?

Recepto mulieris consensu, quæ similiter respondere debet: Volo.

Nec sufficit consensus unius, sed debet esse amborum, et expressus aliquo signo sensibili, sive fiat per se, sive per procuratorem.

Mutuo igitur contrahentium consensu intellecto, Pontifex jubet eos invicem jungere dexteras, dicens:

Ego conjúngo vos in matrimónium. In nómine Pa-tris, et Fí-lii, et Spíritus sancti. R. Amen.

Vel aliis verbis utatur juxta receptum uniuscujusque provincie ritum: postea surgens cum mitra, eos aspergit aqua benedicta. Mox deposita mitra, et ad altare conversus, annulum super pelvicula sibi oblatum benedicat.

BENEDICTIO ANNULI.

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cælum et terram.

V. Dómine exáudi oratiónem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Benedic ✠, Dómine, ánnulum hunc, quem nos in tuo nómine bene ✠ dicimus, ut quæ eum gestáverit, fidelitatem íntegram suo sponso tenens, in pace et voluntate tua permáneat, atque in mútua caritate semper vivat. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Deinde Pontifex aspergat annulum aqua benedicta in modum crucis: postea iterum sedeat accepta mitra: et fradat annulum benedictum Sponso, qui statim illum ponit in digito annulari sinistrae manus Sponsæ, Pontifice dicente:

In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Amen.

Tum cantatur, vel legitur sequens Antiphona, Pontifice adhuc cum mitra sedente:

Ant. Confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

V. Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto.

R. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Et repetitur vel legitur Antiphona:

Confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem.

Qua repetita, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans versus ad Sponsum et Sponsam, dicit super eos, manibus junctis:

Kýrie eléison. Christe eléison. Kýrie eléison.

Pater noster, etc. secreto.

V. Et ne nos indúcas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvos fac servos tuos. R. Deus meus, sperantes in te.

V. Mitte eis Dómine auxiliúm de sancto.

R. Et de Sion tuere eos.

V. Esto eis Dómine turris fortitudinis.

R. A fácie inimici.

V. Dómine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Respice, quæsumus Dómine, super hos fámulos tuos, et institútis tuis, quibus propagatióem húmáni géneris ordinásti, benignus assiste; ut qui te auctóre junguntur, te auxiliante serventur. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

His expletis, si benedicendæ sint nuptiæ, aliquantulum recedentibus in partem Conjugibus, Pontifex parat se ad Missam, ut infra dicitur: sin minus, absoluta supradicta Oratióne, iterum sedet, accipit mitram, et gravi sermone alloquitur Sponsum et Sponsam adhuc coram se genuflexos, admonendo eos, ut sibi invicem fidem servent: Orationis tempore, et præsertim jejuniorum ac

solemnitatum, casti permaneant: et vir uxorem, atque uxor virum diligat, et in timore Dei maneant.

Postea, accepto aspersorio, surgit, et super eos iterum fundit aquam benedictam.

DE BENEDICTIONE NUPTIARUM.

Si, contracto jam Matrimonio, Pontifex celebraturus sit Missam, ut nuptias benedicat, quæ nunquam benedicuntur, si mulier sit vidua; post Orationem supradictam, si celebrationi Matrimonii ipse astitit, descendit ante altare, ubi, depositis mitra, et pluviali, induit paramenta missalia coloris temporis congruentis.

Si fuerit dies Dominica, vel festum de præcepto, aut occurrat Officium primæ vel secundæ classis, Missa erit de Dominica, vel festo cum commemoratione pro Sponso et Sponsa: in aliis vero diebus, etiamsi ritu duplicis majoris vel minoris, Missa erit pro Sponso et Sponsa ex votivis in fine Missalis.

Pontifex legit totam Missam usque ad Pater noster, inclusive; quo absoluto, antequam dicat: Libera nos, quæsumus Dómine, facta sanctissimo Sacramento genuflexione, convertit se versus Sponsum et Sponsam, ante altare genuflexos, et stans in cornu Epistolæ dicit super eos sequentes Orationes, manibus junctis:

Orémus.

Propitiare, Dómine, supplicatióibus nostris, et institútis tuis, quibus propagatióem húmáni géneris ordinásti, benignus assiste: ut quod te auctóre júngitur, te auxiliante servetur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Orémus.

Deus, qui potestate virtutis tuæ de nihilo cuncta fecisti: qui dispositis universitatis exórdiis, hómini ad imáginem Dei facto, ideo inseparabile mulieris adjutórium condidisti, ut femíneo corpore de virili dares carne principium, docens quod ex uno placuisset institui, numquam licere disjúngi: Deus, qui tam excellenti mystério conjugálem cópulam consecrásti, ut Christi et Ecclésiæ Sacraméntum præsignáres in fœdere nuptiarum: Deus, per quem múlier júngitur viro, et societas principáliter ordináta, ea benedictiône doná-tur, quæ sola nec per originális peccáti pœnam, nec per dilúvii est abláta sententiam: respice propítius super hanc fámulam tuam, quæ maritali júngenda consórtio, tua se expetit protectione muniri: sit in ea jugum dilectiόνis et pacis: fidélis et casta nubat in Christo, imitatrixque sanctarum permáneat feminarum; sit amábilis viro suo, ut Rachel: sapiens, ut Rebécca: longæva et fidélis, ut Sara: nihil in ea ex áctibus suis ille auctor prævaricatiónis usúrpet: nexa fidei, mandatisque permáneat: uni thoro juncta, contactus illicitos fúgiat: múniat infirmitatem suam róbore disciplinæ: sit verecúndia gravis, pudóre venerábilis, doctrinis cœlestibus erudíta: sit fecúnda

in sóbole, sit probáta et innocens: et ad Beatórum réquiem, atque ad cœlestia regna perveniat: et videant ambo filios filiórum suórum, usque in tértiam et quartam generatióem, et ad optátam perveniant senectútem. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tum Pontifex reversus ad medium altaris dicat: Libera nos, quæsumus Dómine, et reliqua more solito; et postquam sumpserit sanguinem, communicet Sponsos, et prosequatur Missam.

Dicto Benedicámus Dómino; vel si Missæ illius diei conveniat, Ite Missa est, antequam populo benedicat, conversus ad Sponsam et Sponsam coram altari genuflexos, dicit sine mitra, et manibus junctis, sequentem Orationem:

Deus Abraham, Deus Isaac, et Deus Jacob sit vobiscum: et ipse adimpleat benedictiónem suam in vobis; ut videátis filios filiórum vestrórum usque ad tértiam, et quartam generatióem, et póstea vitam ætérnam habeátis sine fine: adjuvánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Pontifex sedet cum mitra, et eos moneat sermone gravi ut sibi invicem servent fidem: orationis tempore, et præsertim jejuniorum ac solemnitaturn, casti maneant: et vir uxorem, atque uxor virum diligat: et in timore Dei permanéant. Postea surgens eos aspergat aqua benedicta, et, deposita mitra, et dicto Pláceat tibi sancta Trínitas, etc., ex more benedicit subdens: Sit nomen Dómini benedictum, etc., et dat benedictiónem, more solito: et legit, ut solitum est, Evangelium sancti Joannis: In princípio erat Verbum, etc.

Ceterum si quæ Provinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus consuetudinibus, et cæremóniis in celebrando Matrimonii Sacramento utuntur, eas sancta Tridentina Synodus optat retineri.

RITUS ET FORMULA

ABSOLUTIONIS ET BENEDICTIONIS PONTIFICALIS POST HOMILIAM SEU SERMONEM INFRA MISSÆ SOLEMNIS CELEBRATIONEM.

Rinito sermone, Diaconus qui cantavit Evangelium, conversus ad Episcopum stantem cum mitra, cantabit confessionem in tono prout habetur in Rituali Romano, et dum dicit tibi Pater, et te Pater, si fuerit Canonicus, profunde se inclinabit, si non fuerit Canonicus, genuflectet.

Finita Confessione per Diaconum, Episcopus sedet, et sermoeinator, qui in pulpito dum cantatur Confessio genuflectet, surgens publicabit Indulgentiam in forma sequenti, videlicet:

Reverendíssimus in Christo Pater et Dóminus, Dóminus **N.** Dei et Apostólicæ Sedis grátia hujus sanctæ **N.** Ecclésiæ Episcopus, dat, et concédit ómnibus hic præsentibus quadraginta dies de vera Indulgentia in forma Ecclésiæ consuéta. Rogáte Deum pro felíci statu Sanctíssimi Dómini nostri **N.** divína Providéntia Papæ **N.** Dominatiónis suæ Reverendíssimæ, et sanctæ Matris Ecclésiæ.

Publicata Indulgentia, Episcopus, deposita mitra, surget et leget ex libro in tono Orationis versus populum, ut infra:

Précibus et méritis beátæ Mariæ semper Virgínis, beáti Michaélis Archángeli, beáti Joánnis Baptistæ, Sanctórum Apostolórum Petri et Pauli, et ómnium Sanctórum, misereátur vestri omnipotens Deus, et dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam ætérnam.

R. Amen.

Indulgentiam, absolutiónem, et remissionem peccatórum vestrórum tríbuat vobis omnipotens, et miséricors Dóminus. **R.** Amen.

Deinde reassumpta mitra, benedicens populo more consueto, dicit:

Et benedictio Dei omnipoténtis Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti descéndat super vos, et máneat semper. **R.** Amen.

Si autem erit Archiepiscopus, statim publicata Indulgentia, Capellanus portabit ante illum Crucem, quam genuflexus tenebit, et Archiepiscopus surgens, deposita mitra, prius Cruci caput profunde inclinabit, et deinde adhuc stans prosequetur Précibus, etc. et sic, detecto capite, solemniter benedictet.

RITUS ET FORMULA BENEDICTIONIS APOSTOLICÆ.

Ritus, et forma, a Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis et Episcopis pro impertienda Benedictione, una cum plenaria Indulgentia post Missarum solemniam, triplici signo crucis emisso, et in Episcopali throno cum mitra, ceterisque sacris paramentis indutis, circumstantibus ministris, adhibendus, quod congrue de Prælatibus inferioribus intelligatur, talis esse debet.

Expleta in utraque solemnitate Missæ solemnibus celebratione, in primis alta voce per ministrum superpelliceo indutum legantur litteræ Apostolicæ, quibus Indulgentia plenaria conceditur, una cum potestate Benedictionem Apostolicam super populum effundendi, ut de delegatione astantibus constet, et concessio ex latino sermone in vulgarem ad populi intelligentiam translata recitetur. Postea Episcopus surgens, juxta Ritus in Cæremóniali Episcoporum expressum, dicit:

Précibus, et méritis beátæ Mariæ semper Virgínis, beáti Michaélis Archángeli, beáti Joánnis Baptistæ, et sanctórum Apostolórum Petri et Pauli, et ómnium Sanctórum:

Misereátur vestri omnipotens Deus, et dimíssis ómnibus peccátis vestris, perdúcat vos Jesus Christus ad vitam ætérnam.

R. Amen.

Indulgentiam, absolutiónem, et remissionem ómnium peccatórum vestrórum, spátium veræ, et fructuósæ pœnitentiæ, cor semper pœnitens, et emendatióem vitæ, perseverántiam in bonis opéribus tríbuat vobis omnipotens, et miséricors Dóminus. **R.** Amen.

Et benedictio Dei omnipoténtis Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti descéndat super vos, et máneat semper. **R.** Amen.

Demum post impertitam benedictionem, publicabitur latino, et vernaculo idiomate concessio plenariæ Indulgentiæ, sequenti formula:

Attentis facultatibus a Sanctissimo in Christo Patre et Domino nostro Domino **N.** divina providentia Papa **N.**, in enuntiatis Apostolicis Litteris expressis, datis Reverendissimo Domino Domino **N.** Dei, et Apostolicæ Sedis gratia hujus sanctæ **N.** Ecclesiæ Antistiti, eadem Dominatio sua Reverendissima, Summi Pontificis nomine, dat et concedit omnibus hic presentibus vere poenitentibus, et confessis, ac sacra communione refectis Indulgentiam Plenariam in forma Ecclesiæ consueta: rogate igitur Deum pro felici statu Sanctissimi Domini nostri Papæ, Dominationis suæ Reverendissimæ, et sanctæ Matris Ecclesiæ.

ORDO BENEDICTIONIS AQUÆ

PRO RECONCILIATIONE ECCLESIE AB EPISCOPO FACIENDÆ.

Benedictio hujus aquæ fieri potest omni die. Parantur pro Episcopo faldistorium super tapete, rochetum, stola, et mitra simplex. Insuper, supra mensam tobalea coopertam parantur unum vas cum sale, vas cum aqua benedicenda; vas cum cineribus; et vas vini.

Pontifex ornatus rochetto (vel, si Regularis sit, superpelliceo) assumet stolam et mitram, deinde prope faldistorium stans cum mitra, aquæ benedictionem ab exorcismo salis incipiens, dicit absolute:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

Exorcizo te, creatura salis, in nomine Domini nostri Jesu Christi, qui Apostolis suis ait: Vos estis sal terræ; et per Apostolum dicit: Sermo vester semper in gratia sale sit conditus; ut sanctificeris ad reconciliationem Ecclesiæ, ad expellendas omnes demonum tentationes; et omnibus qui ex te sumpserint, sis animæ et corporis tutamentum, sanitas, protectio, et confirmatio salutis. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem.

R. Amen.

Deinde, deposita mitra, dicat:

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Domine Deus, Pater omnipotens, qui hanc gratiam cœlitus salis tribuere dignatus es, ut ex illo possint universa condiri, quæ hominibus ad escam procreasti: bene **+** dic hanc creaturam salis, ad effugandum inimicum, et ei salubrem medicinam immitte, ut proficiat sumentibus ad animæ et corporis sanitatem. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Tum, assumpta mitra, dicit absolute Exorcismum aquæ.

Exorcizo te, creatura aquæ, in nomine Dei Pa **+** tris, et Fi **+** lii, et Spiritus **+** sancti, ut repellas diabolum a termino justorum, ne sit in umbraculis Ecclesiæ. Et tu, Domine Jesu Christe, infunde Spiritum sanctum in Ecclesiam tuam, ut proficiat ad sanitatem corporum animarumque adorantium te, et magnificetur nomen tuum in gentibus; et increduli corde convertantur ad te, et non habeant alium Deum, præter te Dominum solum; qui venturus es judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem.

R. Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit:

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Domine Deus, Pater omnipotens, statutor omnium elementorum, qui per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum elementum hoc aquæ in salutem humani generis esse voluisti, te supplices deprecamur: ut, exauditis orationibus nostris, eam tuæ pietatis aspectu sancti **+** fices; atque ita omnium spirituum immundorum ab ea recedat incursio, ut ubicumque fuerit in nomine tuo aspersione, gratia tuæ benedictionis adveniat, et mala omnia, te propitiante, procul recedant. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Tum stans sine mitra, dicit super cineres.

Benedictio cinerum.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempiternus Deus, parce poenitentibus, propitiare supplicanti- bus: et mittere digneris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui bene **+** dicat, et sancti **+** ficet hos cineres, ut sint remedium salubre omnibus nomen sanctum tuum humiliter implorantibus, ac semetipsos pro conscientia delictorum suorum accusantibus, ante conspectum divinæ clementiæ tuæ facinora sua deplorantibus, vel serenissimam pietatem tuam suppliciter obnixèque flagitantibus; et præsta, per invocationem sanctissimi nominis tui, ut quicumque eos super se aspersione, pro redemptione peccatorum suorum, corporis sanitatem, et animæ tutelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Tum Pontifex accipit sal, et miscet cineri in modum crucis, dicens:

Commixtio salis et cineris páriter fiat: In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. *R.* Amen.

Deinde accipiens pugillum de mistura salis et cinerum, in módum crucis ter mittit in aquam, qualibet vice dicens:

Commixtio salis, cineris, et aquæ páriter fiat: In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. *R.* Amen.

Deinde, stans sine mitra, dicit super vinum.

Benedictio vini.

V. Dómine exáudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Dómine Jesu Christe, qui in Cana Galilææ ex aqua vinum fecisti, quique es vitis vera: multiplica super nos misericórdiam tuam: et bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare dignéris hanc creatúram vini, ut ubicúmque fustum fuerit, vel aspésum, divínæ id benedictionis tuæ opuléntia repleátur, et sanctificétur: qui cum Patre et Spíritu sancto vivis et regnas, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Deinde mittit, in modum crucis, vinum in aquam ipsam, dicens:

Commixtio vini, salis, cineris, et aquæ páriter fiat: In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. *R.* Amen.

V. Dómine exáudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, créator et conservátor humáni géneris, et dator grátie spirituális, ac largitor æternæ salutis, emitte Spíritum sanctum tuum super hoc vinum cum aqua, sale, et cinere mixtum: ut armátum cœlestis defensione virtútis, ad reconciliatióem Ecclésiæ tuæ proficiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Expleta oratione, Pontifex, deposita stola et rochetto, vadit in pace.

SUPPLEMENTUM

AD APPENDICEM PONTIFICALIS ROMANI.

DE ECCLESIE DEDICATIONE

SEU CONSECRATIONE, SI PLURA ALTARIA SIMUL CONSECRENTUR.

Eccliesiarum Consecratio, quamvis omni die de jure fieri possit, decetius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit.

Quando autem Ecclesia fuerit dedicanda, debet Archidiaconus prænuntiare clero et populo, quibus est Ecclesia consecranda; ut priusquam consecratur, jejurent. Nam Pontifex consecrans, et qui petunt sibi Ecclesiam consecrari, precedenti die jejunare debent. Sane sero ante diem Dedicacionis, Pontifex parat Reliquias in altaribus consecrandis includendas, ponens eas pro unoquoque altari in decenti et mundo vasculo, cum tribus granis thuris; ponit etiam in eis chartulam de pergameno, scriptam sub hac forma:

MDCCC. etc. die N. mensis N. Ego N. Episcopus N. consecravi Ecclesiam et altare hoc, in honorem Sancti N. et Reliquias Sanctorum Martyrum N. et N. in eo inclusi, et singulis Christi fidelibus hodie unum annum, et in die anniversario Consecrationis hujusmodi ipsam visitantibus quadraginta dies de vera Indulgentia, in forma Ecclesie consueta concessi.

Sigillans ipsa singula vascula diligenter, et illa in honesto et mundo loco, vel sub tentorio ante fores Ecclesie consecrande parato ponens, et super ornatum feretrum decenter collocans, cum duobus candelabris et luminaribus ardentibus.

Celebrandæque sunt vigiliæ ante Reliquias ipsas, et canendi Nocturni, et Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondendæ; imagines vero, cruces, et alia ipsa nocte remaneant in Ecclesia consecranda.

Parantur etiam in Ecclesia, quæ ad Dedicacionem ipsius Ecclesie et altarium sunt necessaria, videlicet sanctum Chrisma in vasculo et ampulla; Oleum sanctum Catechumenorum, etiam in vasculo et ampulla; duæ libræ thuris, cujus medietas sit in granis; thuribulum cum navicula et cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas cum cineribus, pro quantitate Ecclesie; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendas mensas altarium, quoties expedit; coopertura linea cerata, ad mensuram altaris,

Tum Pontifex accipit sal, et miscet cineri in modum crucis, dicens:

Commixtio salis et cineris páriter fiat: In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. **R.** Amen.

Deinde accipiens pugillum de mistura salis et cinerum, in módum crucis ter mittit in aquam, qualibet vice dicens:

Commixtio salis, cineris, et aquæ páriter fiat: In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. **R.** Amen.

Deinde, stans sine mitra, dicit super vinum.

Benedictio vini.

V. Dómine exaúdi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Dómine Jesu Christe, qui in Cana Galilææ ex aqua vinum fecisti, quique es vitis vera: multiplica super nos misericórdiam tuam: et bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare dignéris hanc creatúram vini, ut ubicúmque fustum fuerit, vel aspésum, divínæ id benedictionis tuæ opuléntia repleátur, et sanctificétur: qui cum Patre et Spíritu sancto vivis et regnas, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Deinde mittit, in modum crucis, vinum in aquam ipsam, dicens:

Commixtio vini, salis, cineris, et aquæ páriter fiat: In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. **R.** Amen.

V. Dómine exaúdi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, créator et conservátor humáni géneris, et dator grátiae spirituális, ac largitor æternæ salutis, emitte Spíritum sanctum tuum super hoc vinum cum aqua, sale, et cinere mixtum: ut armátum cœlestis defensione virtútis, ad reconciliatióem Ecclésiæ tuæ proficiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Expleta oratione, Pontifex, deposita stola et rochetto, vadit in pace.

SUPPLEMENTUM

AD APPENDICEM PONTIFICALIS ROMANI.

DE ECCLESIAE DEDICATIONE

SEU CONSECRATIONE, SI PLURA ALTARIA SIMUL CONSECRENTUR.

Ecclesiarum Consecratio, quamvis omni die de jure fieri possit, decen-
tius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit.

Quando autem Ecclesia fuerit dedicanda, debet Archidiaconus prænuntiare clero et populo, quibus est Ecclesia consecranda; ut priusquam consecratur, jejunent. Nam Pontifex consecrans, et qui petunt sibi Ecclesiam consecrari, precedenti die jejunare debent. Sane sero ante diem Dedicationis, Pontifex parat Reliquias in altaribus consecrandis includendas, ponens eas pro unoquoque altari in decenti et mundo vasculo, cum tribus granis thuris; ponit etiam in eis chartulam de pergameno, scriptam sub hac forma:

MDCCC. etc. die N. mensis N. Ego N. Episcopus N. consecravi Ecclesiam et altare hoc, in honorem Sancti N. et Reliquias Sanctorum Martyrum N. et N. in eo inclusi, et singulis Christi fidelibus hodie unum annum, et in die anniversario Consecrationis hujusmodi ipsam visitantibus quadraginta dies de vera Indulgentia, in forma Ecclesiae consueta concessi.

Sigillans ipsa singula vascula diligenter, et illa in honesto et mundo loco, vel sub tentorio ante fores Ecclesiae consecrandae parato ponens, et super ornatum feretrum decenter collocans, cum duobus candelabris et luminaribus ardentibus.

Celebrandæque sunt vigiliæ ante Reliquias ipsas, et canendi Nocturni, et Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondendæ; imagines vero, cruces, et alia ipsa nocte remaneant in Ecclesia consecranda.

Parantur etiam in Ecclesia, quæ ad Dedicationem ipsius Ecclesiae et altarium sunt necessaria, videlicet sanctum Chrisma in vasculo et ampulla; Oleum sanctum Catechumenorum, etiam in vasculo et ampulla; duæ libræ thuris, cujus medietas sit in granis; thuribulum cum navicula et cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas cum cineribus, pro quantitate Ecclesiae; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendas mensas altarium, quoties expedit; coopertura linea cerata, ad mensuram altaris,

pro quolibet altari consecrando; quinque cruces parvæ etiam pro quolibet altari consecrando, factæ de candelis ceræ subtilibus; aliqua spatulæ lignæ parvæ, ad abradendum de altaribus combustiones candelarum et thuris; vas in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena, sive tegula trita ad faciendum cæmentum, pro liniendis sepulchris Reliquiarum, et junctura mensæ uniuscujusque altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vasa cum aqua, ad ablundas manus Pontificis; et medulla panis, ac mantilia, pro extergendis manibus; duæ libræ bombycis, pro extergendis crucibus unctis, quæ fiunt in parietibus Ecclesiæ, et in stipite uniuscujusque altaris; duo vasa cum aqua benedicenda, unum extra Ecclesiam, et aliud intus in presbyterio; tobaleæ novæ mundæ, et vasa, atque ornamenta ad cultum Dei et Ecclesiæ, et altarium, postquam consecrata fuerint, pertinentia, benedicenda. Item depingantur in parietibus Ecclesiæ intrinsecus per circuitum duodecim cruces, circa decem palmos super terram, videlicet tres pro quolibet, ex quatuor parietibus. Et ad caput cujuslibet crucis figatur unus clavus, cui affigatur una candela unius uncie. Scala, super quam ascendens Pontifex possit attingere ipsas duodecim cruces; fontes Ecclesiæ, in quibus conservatur aqua benedicta, vacui sint, et bene mundi. Et provideatur, quod Ecclesia possit exterius libere circumiri.

Pontifex manens in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiam: ordinat in Ecclesia consecranda, quæ ordinanda sunt; et ejus jussu accenduntur præmissæ duodecim candelæ; et faldistorium ornatum ponitur supra tapete in medio Ecclesiæ; et mox Pontifex exit ab Ecclesia, cunctis inde exire jussis, uno tantum Diacono amictu, alba, cingulo, et stola albi coloris parato intus remanente; et Ecclesiæ fores clauduntur.

Tunc Pontifex cum clero et populo accedit ad locum, ubi pridie Reliquiæ positæ fuerunt, et ibi incipit, et dicit voce submissa cum clericis, septem Psalmos cum Antiphona Ne reminiscaris, Dómine, etc. (sine Litanis), pag. 62, induens interim amictum, albam, cingulum, stolam, et pluviale albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, et baculum pastorem in manu sinistra. Alter quoque Diaconus paratus similiter amictu, alba, cingulo, et stola albi coloris; Subdiaconus etiam amictum, albam, et cingulum indutus; acolythi et alii ministri superpelliceis parati adsint. Septem Psalmis expletis, redit Pontifex cum ministris ante fores Ecclesiæ consecrandæ, et parato ibi alio super tapete faldistorio, Pontifex deposito baculo pastorali, et stans sine mitra inchoat, et schola prosequitur Antiphonam,

Adesto Deus * unus omnipotens, Pater, Fílius, et Spiritus sanctus.

Deinde dicit, stans eodem modo:

Orémus.

Actiões nostras, quæsumus Dómine, aspirando præveni, et advándo prosequere, ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat, et per te cœpta finiatur. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Qua dicta, Pontifex, accepta mitra, procumbit supra faldistorium ibidem præparatum, et cantores incipiunt Litanias, pag. 18, et eas prosequuntur usque ibi: Ab omni malo, Libera nos Dómine, exclusive. Tunc surgens Pontifex ab accubitu, et stans cum mitra, benedicit ibidem aquam, et sal, dicens:

V. Adjutorium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cælum et terram.

Exorcizo te, creatúra salis, per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Eliséum Prophétam in aquam mitti jussit, ut sanarétur sterilitas aquæ; ut efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium; et sis omnibus suméntibus te sánitas animæ et corpóris: et effúgiat atque discédet a loco, in quo aspésum fúeris, omnis phantásia et nequítia vel versútia diabólicæ fraudis, omnisque spíritus immúndus adjurátus per eum, qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. *R.* Amen.

Deinde, depositis baculo pastorali et mitra, junctis manibus dicit:

V. Dómine exaúdi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Imménsam cleméntiam tuam, omnipotens ætérne Deus, humíliter Implorámus, ut hanc creatúram salis, quam in usum géneris humáni tribuísti, bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare tua pietáte digneris: ut sit omnibus suméntibus salus mentis et corpóris; et quidquid ex eo tactum vel respésum fúerit, cáreat omni immundítia, omni-que impugnatione spirituális nequítie. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Tum acceptis mitra et baculo pastorali, super aquam absolute dicit:

Exorcizo te, creatúra aquæ, in nómine Dei Pa ✠ tris omnipoténtis, et in nómine Jesu Christi Fi ✠ lii ejus Dómini nostri, et in virtúte sancti ✠ Spíritus, ut fias aqua exorcizata ad effugándam omnem potestátem inimíci, et ipsum inimicum eradicáre et explan-táre váleas, cum ángelis suis apostáticis, per virtútem ejúsdem Dómini nostri Jesu Christi, qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. *R.* Amen.

Deinde, depositis baculo pastorali et mitra, junctis manibus dicit:

V. Dómine exaúdi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Deus, qui ad salutem humáni géneris máxima quæque Sacra-ménta in aquárum substántia condidísti, adesto propítius invocatióibus nostris, et eleménto huic multimodis purificatióibus præparáto, virtútem tuæ bene ✠ dictionis infúnde; ut creatúra tua mystériis tuis sérvians, ad abjiciéndos dámones, morbósque pel-léndos, divinæ grátie sumat effectum; ut quidquid in dómibus, vel in locis fidélium hæc unda respéserit, cáreat omni immundítia, liberétur a noxa: non illic resídeat spíritus péstíleus, non aura

corrumpens, discédant omnes insídiæ laténtis inimíci, et si quid est quod aut incolumitáti habitántium ínvidet aut quiéti, aspersione hujus aquæ effúgiat; ut salúbritas per invocatióem sancti tui nóminis expetita, ab ómnibus sit impugnationibus defénsa. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

Pontifex mittit sal in aquam, in modum crucis, dicendo semel:

Commixtio salis, et aquæ páriter fiat. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. *R.* Amen.

V. Dóminus vobiscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Deus, invictæ virtútis auctor, et insuperábilis impérii Rex, ac semper magnificus triumphátor, qui advérsæ dominationis vires réprimis, qui inimíci rugiéntis sævitiam súperas, qui hostiles nequítias poténter expúgnas: te Dómine treméntes et súpplices deprecámur ac pétimus; ut hanc creatúram salis et aquæ dignánter aspicias, benignus illústres, pietátis tuæ rore sanctifices: ut ubicúmque fúerit aspérsa, per invocatióem sancti tui nóminis, omnis infestatio immúndi spíritus abigátur, terrórque venenósi serpéntis procul pellátur, et præsentia sancti Spíritus nobis misericórdiam tuam poscéntibus, ubique adéssé dignétur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Expleta aquæ benedictione, Pontifex stans sine mitra, aspergit se, et circumstantes cum illa, inchoans, schola prosequente, Antiphonam:

*Aspérges me * Dómine hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.*

Qua incepta, imposita sibi mitra, stans ante fores Ecclesiæ, præcedentibus ipsum duobus Acolythis cum candelis accensis, incipit circuire ad manum dexteram, procedens cum clero, et populo, et aspergens cum ipsa aqua forinsecus parietes Ecclesiæ, in superiori parte eorum, et cœmeterium, dicens semper:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.

Interim, finita dieta Antiphona, schola cantat Responsorium:

*Fundata est domus Dómini super vérticem móntium, et exaltata est super omnes colles, et vénient ad eam omnes gentes. * Et dicent: Glória tibi Dómine. V. Veniéntes autem vénient cum exsultatióne, portántes manipulos suos. * Et dicent.*

Expleto circuitu, Pontifex perveniens ante ostium, stans ibidem versus ad ostium, depositis aspersorio et mitra, dicit:

Orémus. Et ministri, seu Diaconus: Flectámus génuá. Subdiaconus: R. Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui in omni loco dominatiónis tuæ totus assistis, totus operáris; adésto supplicatióibus nostris, et hujus domus, cujus es fundátor, esto protéctor; nulla hic nequítia contráriæ potestátis obsístat, sed virtúte Spíritus sancti operánte, fiat hic tibi semper purum servítium, et devóta libértas. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Quo dicto, Pontifex, acceptis mitra et baculo pastorali, ad ostium Ecclesiæ appropinquans, percutit illud semel cum inferiori parte ejusdem baculi pastoralis, superliminare, dicens intelligibili voce:

Attóllite portas príncipes vestras, et elevámini portæ æternáles, et introíbit Rex glóriæ.

Diaconus intus existens dicit alta voce:

Quis est iste Rex glóriæ?

Pontifex respondet:

Dóminus fortis, et potens: Dóminus potens in prælio.

Deinde Pontifex, deposito baculo pastorali, et accepto aspersorio, iterum circuit Ecclesiam cum clero et populo, incipiens ad eandem manum dexteram, aspergendo parietes juxta fundamentum ipsorum, et cœmeterium, dicens semper:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.

Interim schola cantat Responsorium:

*Benedic Dómine domum istam, quam ædificávi nómini tuo. Veniéntium in loco isto: * Exáudi preces in excélsó sólio glóriæ tuæ. V. Dómine si convérsus fúerit pópulus tuus et égerit pœniténtiam, veniénsque oráverit in loco isto. * Exáudi.*

Expleto circuitu Pontifex perveniens ante ostium, stans, ibidem versus ad illud, depositis aspersorio et mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génuá. R. Leváte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui per Filium tuum, angulárem scilicet lápidem, duos ex dívérso veniéntes, ex circumcisióne et præpútio parietes, duosque greges óvium sub uno eodémque pastóre unísti; da fámulis tuis per hæc nostræ devotiónis officia indissolúbile vínculum caritátis, ut nulla divisióne méntium, nulláque perversitátis varietáte sequestréntur, quos sub unius regímine pastóris unus grex cóntinet, uniusque te custóde ovilis septa conclúdunt. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Tum acceptis mitra et baculo pastorali, appropinquans iterum ad ostium, percutit secundo, cum eodem baculo pastorali, superliminare, dicens simili voce, ut prius:

Attóllite portas príncipes vestras, et elevámini portæ æternáles, et introíbit Rex glóriæ.

Diaconus intus existens, dicit:

Quis est iste Rex glóriæ?

Pontifex respondet:

Dóminus fortis, et potens: Dóminus potens in prælio.

Deinde, deposito baculo pastorali et accepto aspersorio, circuit tertio Ecclesiam cum clero et populo, incipiens ad sinistram manum, proceditque aspergens exterius cum eadem aqua parietes in media parte eorum, id est, circa altitudinem faciei suæ, et cœmeterium, dicens semper:

In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.

Interim schola cantat Responsorium:

Tu Dómine universórum, qui nullam habes indigéntiam, voluísti templum tuum fieri in nobis. ✠ Conserva domum istam immaculatam in ætérnum Dómine. ✠ Tu elegísti Dómine domum istam ad invocándum nomen tuum in ea, ut esset domus oratiónis et obsecratiónis pópulo tuo. ✠ Conserva.

Expleto cantu et circuitu, cum Pontifex pervenerit ante ostium, stans ibidem versus ad illud, depositis aspersorio et mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génuâ. R. Leváte.

Omnipotens, et miséricors Deus, qui sacerdotibus tuis tantam præ ceteris grátiam contulísti, ut quidquid in tuo nómine digne perfectéque ab eis ágitur, a te fieri credátur: quæsumus imménsam cleméntiam tuam, ut quidquid modo visitatúri sumus, visites; et quidquid benedictúri sumus, benedicas; sitque ad nostræ humilitátis intróitum, Sanctórum tuórum méritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Tum acceptis mitra et baculo pastorali, appropinquans tertio ad ostium Ecclesiæ, percussit iterum superliminare cum eodem baculo pastorali, dicens:

Attóllite portas príncipes vestras, et elevámini, portæ æternáles, et introibit Rex glóriæ.

Diaconus intus existens, dicit:

Quis est iste Rex glóriæ?

Pontifex et universus clerus respondet:

Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Adjicientes: Aperíte. Aperíte. Aperíte.

Pontifex facit crucem super liminare in ostio cum inferiore parte baculi pastoralis, dicens:

Ecce cru ✠ eis signum, fúgiant phantásmata cuncta.

Et aperto ostio, intrat Ecclesiam solus cum ministris, clericis, et choro, et cœmentariis, qui collocare et linire debent lapides super sepulchra Reliquiarum, et mensas altarium, si sunt remotæ, aut separatæ a stipite, dimisso ab extra clero et populo, et clauso Ecclesiæ ostio post eos. Ingressus autem Pontifex Ecclesiam, dicit intelligibili voce:

Pax huic dómui.

Et Diaconus, qui est intus, respondet:

In intróitu vestro.

Et omnes dicunt: Amen.

Tum schola, sive cantores cantant Antiphonam:

Pax ætérna ab Ætérno huic dómui. Pax perénis, Verbum Patris, sit pax huic dómui. Pacem pius Consolátor huic præstet dómui.

Qua dicta, cantant etiã sequentem Antiphonam:

Zachæe festínans descénde, ✠ quia hódie in domo tua opórtet me manére. At ille festínans descéndit, et suscepit illum gaudens in domum suam. Hódie huic dómui salus a Deo facta est, allelúja.

Hæc dum cantantur, Pontifex procedit usque ad medium Ecclesiæ, ubi faldistorium paratum est; et expletis prædictis Antiphonis, depositis baculo et mitra, flexis ibi genibus, versus ad altare majus inchoat, schola prosequente, Hymnum:

Veni Creátor Spíritus.

Et dicitur totus, prout habetur supra pag. 31. Finito primo versu, surgit Pontifex, et stat usque ad finem, sine mitra.

Interim unus ex ministris spargit cinerem per pavementum Ecclesiæ, in modum crucis, faciendo ex eo lineas duas, quamlibet latitudinis fere unius palmi; unam ab angulo Ecclesiæ ad sinistram manum per principalem portam intrantis, ad angulum transversum illius, id est, dexteram intrantis, ad caput Ecclesiæ; et aliam ab angulo Ecclesiæ ad dexteram manum intrantis, ad angulum transversum illius, id est, sinistram ipsius, ad caput Ecclesiæ; vel si Ecclesia sit magna, fieri possunt loco primæ lineæ viginti quatuor Areolæ æquali spatio distantes, ex cinere; et loco secundæ, viginti tres.

Finito Hymno, Pontifex accepta mitra, accumbit super faldistorium, et schola iterum incipiet et prosequetur Litanias, pag. 18, in quibus suo loco nominentur bis Sancti illi, in quorum honore et nomine Ecclesia, vel altaria dedicantur; et illi, quorum Reliquiæ in eis includuntur. Postquam autem dictum fuerit

Ut ómnibus fidélibus, etc.

R. Te rogámus audi nos.

Pontifex ab accubitu surgit, et baculum pastorem in sinistra tenens, dicit in eodem tono:

Ut locum istum visitare dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Secundo dicit:

Ut in eo Angelórum custódiam deputare dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Deinde dexteram in altum extendens, producit communiter super Ecclesiam, et altaria consecranda, ter successive signum crucis, dicens primo:

Ut Ecclesiam, et altaria hæc, ad honorem tuum, et nomen Sanctórum N. N. consecranda bene ✠ dicere dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Secundo dicit:

Ut Ecclesiam, et altaria hæc, ad honorem tuum, et nomen Sanctórum N. N. consecranda bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Tertio dicit:

Ut Ecclesiam, et altaria hæc, ad honorem tuum, et nomen Sanctórum N. N. consecranda bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare dignéris.

R. Te rogámus audi nos.

Quo facto, deposito baculo pastorali, iterum accumbit super faldistorium, schola Litanias resumente, et perficiente; quibus finitis, ab accubitu surgit, deposita mitra, et stans ibidem versus ad altare majus, dicit intelligibili voce:

Orémus. Et ministri: Flectámus genua. **R.** Leváte.

Præveniát nos, quæsumus Dómine, misericórdia tua, et intercedéntibus ómnibus Sanctis tuis, voces nostras cleméntia tuæ propitiatiónis anticipet. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Alia Oratio.

Orémus.

Magnificáre Dómine Deus noster in Sanctis tuis, et hoc in templo tibi ædificáto appáre: ut qui cuncta in filiis adoptiόνis operáris, ipse semper in tua hæreditáte laudéris. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

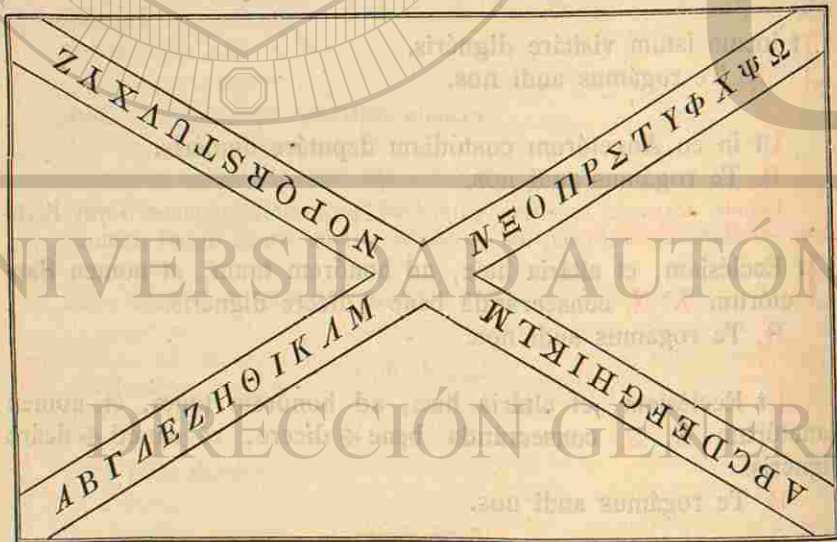
Finitis Orationibus, schola incipit, et prosequitur Antiphonam:

O quam metuéndus est locus iste: vere non est hic aliud, nisi domus Dei, et porta cœli.

Canticum Zachariæ. Benedíctus Dóminus. pag. 129.

Interim, dum præmissa cantantur, Pontifex, acceptis mitra et baculo pastorali, incipiens ab angulo Ecclesiæ ad sinistram intrans, prout supra lineæ factæ sunt, cum extremitate baculi pastoralis scribit super cineres alphabetum Græcum, ita distinctis litteris, ut totum spatium occupent, his videlicet.

Deinde simili modo incipiens ab angulo Ecclesiæ ad dexteram intrans, scribit alphabetum Latinum, super cineres distinctis litteris, his videlicet:

Post hæc Pontifex cum mitra accedit versus altare majus consecrandum, et distans ab illo, spatio congruenti, depositis baculo et mitra, genuflexus, competenti voce dicit:

Deus in adjutórium meum inténde.

Quo dicto, Pontifice surgente, Chorus respondet:

Dómine ad adjuvándum me festína.

Tum Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit:

Glória Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Chorus respondet:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Et id eisdem modo, et loco, secundo, et tertio fit, voce semper altius elevata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra, benedicit aliam aquam cum sale, cinere, et vino, incipiens absolute exorcismum salis.

Exorcizo te, creatúra salis, in nómine Dómini nostri Jesu Christi, qui Apóstolis suis ait: Vos estis sal terræ, et per Apóstolum dicit: Sermo vester semper in grátia sale sit condítus; ut sanctificéris ad consecratiónem hujus Ecclesiæ, et horum altárium, ad expelléndas omnes dæmonum tentatiónes; et ómnibus, qui ex te sumpserint, sis animæ, et córporis tutaméntum, sánitas, protéctio, et confirmátió salutis. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui ventúrus est judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. **R.** Amen.

Deinde, deposita mitra, dicit:

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Dómine Deus, Pater omnipotens, qui hanc grátiam cœlitis salis tribúere dignátus es, ut ex illo possint univérsa condíri, quæ hominibus ad escam procreásti, béne dic hanc creatúram salis, ad effugándum inimicum; et ei salúbrem medicínam immitte, ut proficiat suméntibus ad animæ et córporis sanitátem. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Tum assumpta mitra, dicit absolute exorcismum aquæ.

Exorcizo te creatúra aquæ, in nómine Dei Patris, et Filii, et Spíritus sancti, ut repéllas diábolum a término justórum, ne sit in umbráculis hujus Ecclesiæ, et horum altárium. Et tu, Dómine Jesu Christe, infúnde Spíritum sanctum in hanc Ecclesiam tuam, et hæc altária; ut proficiat ad sanitátem córporum animarúmque adorántium te, et magnificétur nomen tuum in Géntibus: et increduli corde convertántur ad te, et non hábeant álium Deum, præter te Dóminum solum, qui ventúrus es judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. **R.** Amen.

Deinde deposita mitra, dicit:

V. Dómine exaúdi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Dómine Deus, Pater omnipotens, statutor omnium elementorum, qui per Jesum Christum Filium tuum Dóminum nostrum elementum hoc aquæ in salutem humani generis esse voluisti, te supplices deprecámur, ut, exauditis orationibus nostris, eam tuæ pietatis aspectu sancti * fices; atque ita omnium spirituum immundorum ab ea recedat incursio, ut ubicumque fuerit in nomine tuo aspersione, gratia tuæ benedictionis advéniat, et mala omnia, te propitiante, procul recedant. Per eundem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Tum stans sine mitra, dicit super cineres:

Benedictio cinerum.

*V. Dómine exaudi orationem meam.**R. Et clamor meus ad te véniat.**V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.*

Orémus.

Omnipotens sempiternæ Deus, parce poenitentibus, propitiare supplicantes, et mittere digneris sanctum Angelum tuum de cælis, qui bene * dicat, et sancti * ficet hos cineres, ut sint remedium salubre omnibus nomen sanctum tuum humiliter implorantibus, ac semetipsos pro conscientia delictorum suorum accusantibus, ante conspectum divinæ clementiæ tuæ facinora sua deplorantibus, vel serenissimam pietatem tuam suppliciter obnixè que flagitantibus; et præsta, per invocationem sanctissimi nominis tui, ut quicumque eos super se aspersione, pro redemptione peccatorum suorum, corporis sanitatem et animæ tutelam percipiant. Per Christum Dóminum nostrum. *R. Amen.*

Tum Pontifex accipit sal, et miscet cineri in modum crucis, dicens:

Commixtio salis et cineris pariter fiat. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spíritus * sancti. *R. Amen.*

Deinde accipiens pugillum de mistura salis, et cinerum in modum crucis, ter immittit in aquam, qualibet vice dicens:

Commixtio salis, cineris, et aquæ pariter fiat. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spíritus * sancti. *R. Amen.*

Deinde stans sine mitra, dicit super vinum:

Benedictio vini.

*V. Dómine exaudi orationem meam.**R. Et clamor meus ad te véniat.**V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.*

Orémus.

Dómine Jesu Christe, qui in Cana Galilææ ex aqua vinum fecisti, quique es vitis vera, multiplica super nos misericordiam tuam;

et bene * dicere, et sancti * ficare digneris hanc creaturam vini, ut ubicumque fustum fuerit, vel aspersum, divinæ id benedictionis tuæ opulentiâ repléatur, et sanctificetur: Qui cum Patre, et Spíritu sancto vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

Deinde mittit, in modum crucis, vinum in aquam ipsam, dicens:

Commixtio vini, salis, cineris et aquæ pariter fiat. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spíritus * sancti. *R. Amen.*

*V. Dómine exaudi orationem meam.**R. Et clamor meus ad te véniat.**V. Dóminus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.*

Orémus.

Omnipotens sempiternæ Deus, creator et conservator humani generis, et dator gratiæ spiritalis, ac largitor æternæ salutis, emitte Spíritum sanctum tuum super hoc vinum cum aqua, sale, et cinere mixtum; ut armatum cælestis defensione virtutis, ad consecrationem hujus Ecclesiæ et horum altarium tuorum proficiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spíritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R. Amen.*

Tum Pontifex, assumpta mitra, dicit absolute super aquam prædictam:

Sancti * ficare per verbum Dei unda cælestis: sancti * ficare aqua calcata Christi vestigiis; quæ montibus pressa non clauderis; quæ scopulis illisa non frangeris; quæ terris diffusa non deficiis. Tu sustines aridam, tu portas montium pondera, nec demergeris; tu cælorum vertice contineris; tu circumfusa per totum, lavas omnia, nec lavaris. Tu fugientibus populis Hebræorum in molem durata constricta es: tu rursus alsis resoluta vorticibus Nili accolis perdis, et hostilem globum freto sæviante perséqueris: una eademque es salus fidelibus, et ultio criminosis. Te per Móysen percussa rupes evomuit, neque abdita cautibus latere potuisti, cum majestatis império jussa prodires: tu gestata nubibus imbre jucundo arva fecundas. Per te, aridis æstu corporibus, dulcis ad gratiam, salutaris ad vitam potus infunditur: tu intimis scaturiens venis, aut spíritum inclusa vitalem, aut succum fertilem præstas, ne siccatis exinanita visceribus solèmnis neget terra proventus: per te initium, per te finis exultat; vel potius ex Deo est, tuum ut terminum nesciamus; aut tuorum, omnipotens Deus, cujus virtutum non nescii, dum aquarum mérita promimus, operum insignia prædicamus. Tu benedictionis auctor, tu salutis origo: te suppliciter deprecámur ac quæsumus, ut imbrem gratiæ tuæ super hanc domum cum abundantia tuæ bene * dictionis infundas; bona omnia largiaris; prospera tribuas; adversa repellas; malorum facinorum

dæmonem destruas; Angelum lucis amicum, bonorum provisorem defensorémque constituas. Domum in tuo nomine cœptam, te adiutore perfectam, bene ✠ dicitio tua in longum mansuram confirmet. Tuum hæc fundamenta præsidium, cùlmina tegumentum, òstia introitum, penetràlia mereantur accessum. Sit per illustrationem vultus tui utilitas hominum, stabilitas parietum.

Tum Pontifex accedit ad ostium Ecclesie, et cum extremitate baculi pastoralis facit crucem in parte superiori, et aliam in parte inferiori intrinsecus.

Quo facto deposito baculo, stans ibidem prosequitur, dicens:

Sit positus crux invicta liminibus; utriusque postes gratiæ tuæ inscriptione signentur; ac per multitudinem propitiatiōnis tuæ visitatoribus domus sit pax cum abundantia, sobrietas cum modestia, redundantiā cum misericordia. Inquietudo omnis et calamitas longe recedant. Inopia, pestis, morbus, languor, incursusque malorum spirituum tua semper visitatione discendant; ut tua fusa in hoc loco visitationis gratia extensos ejus terminos et atria circumacta percurret; sitque per cunctos ejus angulos ac recessus hujus gurgitis purificatio per lavacrum; ut semper hic lætitia quietis, gratia hospitalitatis, abundantia frugis, reverentia religionis, copiamque sit salutis. Et ubi invocatur sanctum nomen tuum, bonorum omnium succedat copia, malorum tentamenta procul effugiant: et mereamur habere nobiscum Angelum pacis, castitatis, caritatis, ac veritatis, qui semper ab omnibus malis nos custodiat, protegat, et defendat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Deinde redit ad dictum locum, ubi aquam benedixit, et stans ibidem versus ad altare majus, mitram in capite tenens, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, in cujus domo mansiones multæ sunt, supplices deprecemur, ut habitaculum istud bene ✠ dicere, et custodire dignetur, per aspersionem hujus aquæ cum vino, sale, et cinere mixtæ. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium suum: Qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Post hæc Pontifex procedit ad primum altare cum mitra; et ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam sequentem:

CONSECRATIO ALTARIS.

Introibo ad altare Dei: * ad Deum qui lætificat juventutem meam.

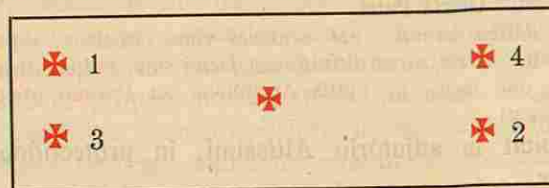
Ps. 42. *Júdica me Deus. pag. 134.*

Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta, ultimo per eum benedicta, et cum eo, et aqua hujusmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens:

Sancti ✠ ficetur hoc altare, in honorem Dei omnipotentis, et gloriosæ Virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, et ad nomen ac memoriam Sancti N. In nomine Pa ✠ tris, et Fy ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sancti ✠ ficetur hoc altare, etc. Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori altaris, id est, ubi legitur Evangelium, secundam in sinistra parte anteriori transversa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertie transversa in hunc modum.

Tum Pontifex accedit ad altare secundum, in quo peragit easdem aspersiones, quas confecerit super primum. Quo facto, procedit ad tertium altare, deinde ad quartum et sic deinceps ad reliqua altaria, quæ consecranda erunt.

Quo facto, et finitis Antiphona, et Psalmo prædictis, Pontifex redit ante medium primi altaris et stans ibidem, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectamus genua. *R.* Levate.

Singulare illud propitiatorium in altari crucis pro nobis redimendis oblatum, in cujus præfiguratione Patriarcha Jacob lapidem erexit in titulum, quo fieret sacrificium, et portæ cœli desuper aperiretur oraculum; supplices tibi, Domine, preces fundimus, ut lapidum horum expolitam materiam, supernis sacrificiis imbuendam, ipse tuæ ditari sanctificationis ubertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam uniuscujusque altaris, aspergens eam, et stipitem de aqua prædicta ultimo per eum benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium primi altaris inchoat Antiphonam, et schola prosequitur:

Asperges me * Domine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealabor.

Ps. 50. *Miserere mei Deus. pag. 136.*

Et non dicitur Glória Patri. Interim Pontifex circuit septimo, aspergitque, et redit, ut supra.

Subsequenter circuit ter Ecclesiam interius, tantum aspergendo parietes ejus cum prædicta aqua benedicta, hoc modo.

Finitis dictis Versibus, et septimo circuitu per Pontificem, ut supra, facto, schola cantat Antiphonam:

Hæc est domus Domini firmiter ædificata: bene fundata est supra firmam petram.

Ps. 121. Lætátus sum in his. pag. 123.

Et non dicitur Glória Patri.

Interim incepta Antiphona prædicta, Pontifex cum mitra, incipiens retro altare majus, procedit ad dexteram partem, circuiens intrinsecus Ecclesiam, et parietes illius; aspergit eam a parte inferiori, juxta terram, rediens usque ad locum retro altare, unde discessit: quo facto, ac finitis Antiphona, et Psalmo prædictis, schola cantat Antiphonam:

Exsurgat Deus, et dissipentur inimici ejus, et fugiant qui odérunt eum a fácie ejus.

Ps. 67. In ecclésiis benedicite. pag. 137.

Et non dicitur Glória Patri.

Interim Pontifex secundo, per eandem viam circuiens, aspergit parietes Ecclesie in medio, id est, circa altitudinem faciei suæ, rediens usque ad locum unde discessit: quo facto, ac finitis Antiphona, et Psalmo prædictis, schola cantat Antiphonam:

Qui hábitat in adjutório Altissimi, in protectióne Dei cœli commorábitur.

Ps. 90. Dicit Dómino. pag. 138.

Et non dicitur Glória Patri.

Interim Pontifex tertio circuit Ecclesiam, incipiens a sinistra parte; et aspergit parietes illius, altius quam secundo, rediens ad locum, unde discessit. Quo facto, adhuc mitram in capite tenens aspergit eam prædicta aqua pavimentum Ecclesie per medium, incipiens ante altare majus, usque ad portam principalem, deinde per transversum, de uno pariete ad alium. Interim schola cantat tres sequentes Antiphonas cum suis Versiculis:

Domus mea, domus oratiónis vocábitur. *V.* Narrábo nomen tuum frátribus meis, in médio Ecclésiæ laudábo te. *sine* Glória Patri.

Alia Antiphona.

Dómine diléxi decórem domus tuæ. *V.* Et locum habitatiónis glóriæ tuæ. *sine* Glória Patri.

Alia Antiphona.

Non est hic áliud nisi domus Dei, et porta cœli.

Dictis Antiphonis prædictis, et aspersione, ut præmittitur, facta, Pontifex stans cum mitra in médio Ecclesie versus ad altare majus, inchoat, et schola prosequitur, Antiphonam:

Vidit Jacob scalam, * súmmitas ejus cœclos tangébat, et descendentes Angelos, et dixit: Vere locus iste sanctus est.

Dum cantatur Antiphona prædicta, Pontifex stans cum mitra in médio Ecclesie aspergit aquam per pavimentum, versus Orientem, Occidentem, Aquilonem, et Austrum.

Finita Antiphona, Pontifex, deposita mitra, stans ibidem in médio Ecclesie, conversus ad portam principalem, dicit competenti voce:

Orémus. Et ministri: Flectámus génuá. *R.* Leváte.

Deus, qui loca nómini tuo dicánda sanctificas, effúnde super hanc oratiónis domum grátiam tuam; ut ab ómnibus hic nomen tuum invocántibus, auxiliúm tuæ misericórdiæ sentiátur. Per Christum Dóminum nostrum. *R.* Amen.

Tum ibidem stans, adhuc conversus ut prius, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génuá. *R.* Leváte.

Deus sanctificatiónum, omnipotens dominátor, cujus pietas sine fine sentítur; Deus, qui cœlestia simul et terréna complécteris, servans misericórdiam tuam pópulo tuo ambulánti ante conspéctum glóriæ tuæ: exáudi preces servórum tuórum; ut sint óculi tui apérti super domum istam die ac nocte: hanc quoque basilicam in honórem sanctæ et victoriosissimæ Crucis, et memóriam Sancti tui *N.* sacris mystériis institútam clementíssimus dédi ✕ ca, miserátus illú ✕ stra, próprio splendóre clarí ✕ fica, omnémque hóminem veniéntem adoráre te in hoc loco placátus admítte, propítius respícere dignáre, et propter nomen tuum magnum, et manum tuam fortem, et bráchium tuum excélsum, in hoc tabernáculo tuo supplicántes libens prótege, dignánter exáudi, æténa defensióne consérva; ut semper felices, sempérque in tua religióne lætántes, constánter in sanctæ Trinitátis confessióne, fide Cathólica perseverént. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deinde stans adhuc conversus, ut prius, ibidem extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem:

Per ómnia sæcula sæculórum. *R.* Amen.

V. Dóminus vobíscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

V. Sursum corda. *R.* Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnipotens, æténe Deus, adésto précibus nostris, adésto Sacraméntis, adésto étiam piis famulórum tuórum labóribus, nobisque misericórdiam tuam poscéntibus. Descéndat quoque in hanc Ecclésiám tuam, quam sub invocatióne sancti nóminis tui, in honórem sanctæ Crucis, in qua coætérnus tibi Fílius tuus Dóminus noster Jcsus Christus pro redemptióne mundi pati dignátus est, et memóriam Sancti tui *N.* nos indigni consecrámus, Spíritus sanctus tuus, septifórmis grátie ubertáte redúndans; ut quotiescúmque in hac domo tua sanctum nomen tuum fúerit invocátum, eórum, qui te invocáverint, a te pio Dómino preces exaudiántur. O beáta et sancta Trínitas, quæ ómnia purificas, ómnia mundas, et ómnia perórnas. O beáta majéstas Dei, quæ cuncta implet, cuncta cóntines, cuncta dispónis. O beáta et sancta manus Dei, quæ ómnia sanctificas, ómnia benedícis, ómnia locuplétras. O sancte Sanctórum Deus, tuam cleméntiam humíllima devotióne depóscimus, ut hanc Ecclésiám tuam, per nostræ humilitátis famulátum, in honórem sanctæ et victorio-

sissimæ Crucis, et memoriã Sancti tui **N.** puri ✠ ficãre, bene ✠ dicere, et conse ✠ crãre perpétua sanctificatiõnis tuæ ubertate digneris. Hic quoque Sacerdotes sacrificia tibi laudis offerant; hic fideles pópuli vota persolvant; hic peccatorum ónera solvantur, fidelésque lapsi reparentur. In hac ergo, quæsumus Dómine, domo tua Spiritus sancti grátia ægróti sanentur; infirmi recuperentur; claudi curentur; leprosi mundentur; cæci illuminentur; dæmónia ejiciantur. Cunctorum hic debiliũ incómoda, te Dómine annuente, pellantur, omniũque vincula peccatorum absolvantur. Ut omnes, qui hoc templum beneficia juste deprecãturi ingrediuntur, cuncta se impetrãsse lætentur; ut concessa misericórdia, quam precantur, perpétuo miseratiõnis tuæ múnere gloriëntur.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo ita tamen, quod a circumstantibus audiri possit:

Per eúdem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejúsdem Spiritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, procedit ante primum altare, et ibi cum præmissa aqua benedicta facit maltam, seu cæmentum, quod mox deposita mitra, stans ibidem benedicit, dicens:

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Summe Deus, qui summa, et média, imaque custodis, qui omnem creaturam intrinsecus ambiendo concludis, sancti ✠ fica, et bene ✠ dic has creaturas calcis, et sãbuli. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Cæmentum benedictum reservatur, sed residuum aquæ benedictæ funditur ad basim, sive pedem stipitis uniuscujusque altaris per circuitum.

Pontifex deinde procedit processionaliter cum cruce, et clero ad locum in quo Reliquiæ nocte præterita conservatæ fuerunt; et defertur Chrisma usque ad fores Ecclesiæ; sed priusquam locum ipsum ingrediatur, stans ab extra, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectãmus genua. **R.** Levãte.

Aufer a nobis, quæsumus Dómine, cunctas iniquitates nostras; ut ad Sancta Sanctorum puris mereãmur méntibus introire. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde Pontifice, accepta mitra, locum ipsum cum Presbyteris, et clero ingrediente, schola cantat Antiphonas sequentes:

O quam gloriósum est regnum, in quo cum Christo gaudent omnes Sancti, amicti stolis albis, sequuntur Agnum quocúmque íerit.

Alia Antiphona.

Movete vos Sancti Dei de mansionibus vestris, ad loca festinate, quæ vobis parata sunt.

Alia Antiphona.

Ecce pópulus custodiens iudicium, et faciens veritatem, in te speraverunt Dómine usque in ætérnum.

Alia Antiphona.

Via Sanctorum facta est recta, et iter eorum præparatum est.

Ps. 94. Venite, exultemus Dómino. pag. 141.

Et non dicitur Glória Patri, vel, si magis placet, omissis omnibus præmissis Antiphonis cum Psalmo, schola cantat Responsorium de illis Sanctis quorum sunt ipsæ Reliquiæ. Interim Pontifex manet stans juxta Reliquias. Finitis autem Antiphonis cum Psalmo, vel Responsorio prædictis, Pontifex stans ibidem coram Reliquiis, detecto capite, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectãmus genua. **R.** Levãte.

Fac nos, quæsumus Dómine, Sanctorum tuorum tibi specialiter dedicata membra digne contingere, quorum patrociniã cupimus incessanter habere. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, imponit incensum in thuribulo, et fit processio, hoc ordine. Procedunt duo ceroferarii cum luminaribus, deinde crux, tum clerus cantans Antiphonas subsequentes; post hos, Sacerdotes portantés feretrum cum Reliquiis, et juxta eos thuriferarius continuo Reliquias ipsas incensans, et immediate ante Reliquias ipsas præcedant aliqua intortitia, deinde Pontifex paratus cum suis ministris. Processione igitur locum ipsum exeunte, Pontifex inchoat primam Antiphonam, schola ipsam et omnes alias sequentes prosequente:

Cum jucunditate exhibitis, * et cum gaudio deducemini: nam et montes et colles exsiliunt, exspectantes vos cum gaudio, allelúja.

Alia Antiphona.

Surgite Sancti Dei de mansionibus vestris, loca sanctificate, plebem benedicite, et nos homines peccatores in pace custodite.

Alia Antiphona.

Ambulate Sancti Dei, ingredimini in civitatem Dómini, ædificata est enim vobis Ecclesiã nova, ubi pópulus adorare debet maiestatem Dómini.

Alia Antiphona.

Istorum est enim regnum cœlorum, qui contempserunt vitam mundi, et pervenerunt ad præmia regni, et laverunt stolas suas in sanguine Agni.

Eis igitur ad Ecclesiã consecrandæ fores pervenientibus, priusquam ingrediantur, dimissa ante fores Ecclesiæ schola Antiphonas prædictas cantante, Pontifex, præcedentibus ipsum duobus ceroferariis, cruce, thuriferario, et Sacerdotibus feretrum Reliquiarum portantibus, circuit Ecclesiã cum ipsis Reliquiis, populo sequente, et clamante:

Kýrie eléison.

Quo facto Pontifex sedens cum mitra in faldistorio, ante fores Ecclesiæ ad id parato, brevi sermone populum alloquitur.

Quanta, fratres carissimi, Ecclesiis, et Deo dicatis locis habenda sit reverentia, cánones, et leges, et universális religiósus fidé-

lium cultus declarat. Nulli enim quam in sacris basilicis, Domino offerri sacrificium debet. Præcipiente siquidem Domino per Moysen, tabernaculum cum mensa, atque altari, et æreis vasis, utensilibusque consecratum est ad divinum cultum explendum; ipsum quoque tabernaculum non solum sacrasse, sed oleo quoque linivisse legimus. In ipso autem tabernaculo non alii, quam sancti Sacerdotes, et Levitæ vestibus sacris ornati Sacramenta tractabant, et pro populo oblationes offerébant. Postmodum tam Reges Hebræorum suum templum, quam Romani christiani principes basilicas a se constructas summa in veneratione habuerunt; immunisque ab omni vulgari strepitu, et negotio esse voluerunt; ut domus orationis ad aliud nullum commercium, atque usum accommodaretur. Eamque privilegii, et immunitatis prerogativam habere voluerunt; ut si quis temerarie sacrilegas manus apposuisset, gravissimis suppliciis afficeretur. Non enim justum visum est, domum Dei altissimi temerariis presumptionibus expositam esse, nec latronum (juxta verbum Veritatis) speluncam esse. Locus est salutis, portus naufragantibus, ad quem de tempestatibus anchora jacitur. Hanc beneficia petituri adeunt, et justæ eorum preces exaudiuntur. Capitalium criminum rei ad hanc fugientes, impunitatem facti, implorantibus Sacerdotibus, accipiunt. Magna ergo veneratione sacratas Domino basilicas adeatis, fratres carissimi, mundique facinoribus Domino oblationes cordis vestri offeratis. De quibus basilicis hæc una est, cui N. et N. Summi Pontifices privilegia concesserunt, quam vos ædificari fecistis, (vel N. ædificari fecit) et nobis humiliter supplicastis, (vel supplicavit) ut eam consecrare dignarémur. Nos autem vestris (vel suis) honestis supplicationibus inclinati, eam in honorem omnipotentis Dei, beatæ Mariæ semper Virginis, et omnium Sanctorum, ac memoriam sancti N. dedicamus; et in ejus altaribus Reliquias sanctorum N. et N. Deo propitio, poni decrevimus, et in altaribus N. et N. vel in loco N. sunt corpora, vel Reliquiæ Sanctorum N. et N. quæ (vel quas) qui devôte visitaverit, indulgentiam N. per N. concessam obtinebit. Vos insuper moneo, fratres carissimi, ut decimas quæ sunt divina tributa, integre Ecclesiis et Sacerdotibus persolvatis. Has sibi Dominus ad universalis domini signum reservavit. Audite sanctum Augustinum: Decimæ tributa sunt egentium animarum. Quod si decimas dederis, non solum abundantiam fructuum recipies, sed etiam sanitatem corporis, et animæ consequeris. Non igitur Dominus Deus præmium postulat, sed honorem. Deus enim noster, qui dignatus est totum dare, decimam a nobis dignatus est recipere, non sibi, sed nobis sine dubio profuturam. Sed si tardius dare peccatum est, quanto pejus est non dedisse? De militia, de negotio, de artificio redde decimas. Cum enim decimas dando, et terræna

et cœlestia possis præmia promereri, quare pro avaritia duplici benedictione fraudaris? Hæc est enim Dei justissima consuetudo, ut si tu illi decimam non dederis, tu ad decimam revoceris. Dabis impio militi, quod non vis dare Sacerdoti; et hoc tollit fiscus, quod non accipit Christus. Revertimini ad me, inquit Dominus apud Prophetam, et revertar ad vos. Et dixistis: In quo revertemur? Si affiget homo Deum, quia vos configitis me? Et dixistis: In quo configimus te? In decimis, et in primitiis. Et in penuria vos maledicti estis, et me vos configitis gens tota. Inferte omnem decimam in horreum, et sit cibus in domo mea, et probate me super hoc, dicit Dominus: si non aperuero vobis cataractas cœli, et effuero vobis benedictionem usque ad abundantiam, et increpabo pro vobis devorantem, et non corrumpet fructum terræ vestræ; nec erit sterilis vinea in agro, dicit Dominus exercituum. Et beatos vos dicent omnes gentes: eritis enim vos terra desiderabilis, dicit Dominus exercituum. Evitanda est itaque Domini indignatio, solvenda decimæ, et tributa divina persolvenda, nec pro temporali commoda amittenda sunt secutura bona, quæ expectantur. Memores ergo hæc accipite, fratres carissimi, et intellecta pro desiderio complete, ut æterna pro temporalibus accipere beneficia mereamini.

Archidiaconus legat sequentia duo decreta sacrosancti Concilii Tridentini.

Sess. 22. cap. XI. de Reformat.

Si quem clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam imperiali, aut regali præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupaverit, ut alicujus Ecclesiæ, seu cujusvis sæcularis, vel regulæ beneficii, Montium pietatis, aliorumque piorum locorum jurisdictiones, bona, census, ac jura etiam feudalia, et emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obventiones, quæ in ministrorum, et pauperum necessitates converti debent, per se, vel per alios, vi vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsito colore, in proprios usus convertere, illosque usurpare præsumperit, seu impedire, ne ab iis, ad quos jure pertinent, percipiuntur; is anathemati tamdiu subjaceat, quamdiu jurisdictiones, bona, res, jura, fructus, et redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque etiam ex donatione suppositæ personæ pervenerint, Ecclesiæ, ejusque administratori, sive beneficiato, integre restituerit, ac deinde a Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si ejusdem Ecclesiæ patronus fuerit, etiam jure patronatus, ultra prædictas pœnas, eo ipso privatus existat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis, et usurpationis hujusmodi fabricator seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subjaceat, necnon quibuscum-

que beneficiis privátus sit, et ad quæcúmque ália beneficia inhábilis efficiátur; et a suórum Ordinum exsecutióne, étiam post integram satisfactiõem et absolutiõem, sui Ordinárii arbitrio suspendátur.

Conc. Trident. Sessione 25. cap. XII. de Reformat.

Non sunt feréndi, qui váriis ártibus décimas Ecclésiis obveniéntes, subtráhere moliúntur, aut qui ab áliis solvéndas témere óccupant, et in rem suam vertunt, cum decimárum solútió débíta sit Deo: et qui eas dare nolúerint aut dantes impédiunt, res aliénas invádunt. Præcipit igitur sancta Sýnodus ómnibus, cujuscúmque gradus, et conditióis sint, ad quos decimárum solútió spectat, ut eas ad quas de jure tenéntur, in pósterum Cathedráli, aut quibuscúmque áliis Ecclésiis, vel persónis, quibus legítimè debéntur, íntegrè persólvant. Qui vero eas aut súbtrahunt, aut impédiunt, excommunicéntur, nec ab hoc crimine, nisi plena restitutiõem secúta, absolvántur. Hortátur dehinc omnes et singulos pro christiána caritatè, debitóque erga Pastóres suos múnere, ut de bonis sibi a Deo collátis, Episcopis et Párochis, qui tenuióribus præsunt Ecclésiis, large subvenire ad Dei laudem, atque ad Pastórum suórum, qui pro eis invigilant, dignitatè tuéndam, non gravéntur.

Postea Pontifex ad fundatorem dicat:

Scias, frater caríssime, quóniam non permittunt jura Ecclésiás sine ministris, ac dote consecrari. Quemádmódum enim dos matrimónium conséquitur, sic et ad sustentatiõem ministrórum facultates necessariæ sunt. Ea itaque ratiõem, frater caríssime, scire vólumus, quot Sacerdótes, et cléricos, et qualem eis honórem vis exhibere, et de quo Ecclésiám dotare propónis. Et, ut intélligas, qualem tibi, atque hærédibus tuis honórem, et commoditatè exhibet Ecclésia, scias, ut gratitudinem ipsam ad fundatóres osténdat, quod a sanctis Pátribus statútum est, in diéi dedicatióis anniversário solémni, fundatóres et eórum hærédes in processiónibus primos esse debere; et si casu ad egestatè pervenerint, grata recordatiõem, Ecclésia fundatóris piam liberalitatè recognóscit.

Qui ad interrogata, prout sibi placuerit, respondet; de quo fiat publicum instrumentum, si numerus clericorum, honor, et dós sufficiens fuerit. Tunc fundator ipse, et plebs profitentur se jussa Pontificis impleturos. Deinde Pontifex jubet Deum deprecari pro eo, qui Ecclesiam construxit, et dotavit, et pro eo, qui eam consecrari petiit; et concedit illis partem in omnibus bonis, quæ ibi fieri continget. Quo facto, Pontifex sic sedente, antequam quis Ecclesiam ingrediatur, schola cantat Responsorium:

Erit mihi Dóminus in Deum, et lapis iste, quem eréxi in titulum, vocábitur domus Dei, et de univérsis quæ déderis mihi, * Décimas et hóstias pacíficas offeram tibi. *Ÿ.* Si revérsus fúero ad domum patris mei. *Décimas. ut supra.*

Tum Pontifex, deposita mitra, surgit; et versus ad ostium Ecclesiæ, ibidem stans dicit:

Orémus. Et ministri: *Flectámus génua. R. Leváte.*

Domum tuam, quæsumus Dómine, cleménter ingrédere; et in tuórum córdibus fidélium perpétuam tibi cónstrue mansiõem; et præsta, ut domus hæc, quæ tua subsistit dedicatiõem solémnis, tua fiat habitatiõem sublimis. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Qua Oratione finita, Pontifex, accepta mitra, priusquam ingrediatur, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo, in modum crucis, signat ostium Ecclesiæ exterius, dicens:

In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Porta sis benedicta, sanctificáta, consecráta, consignáta, et Dómino Deo commendáta; porta sis intróitus salutis, et pacis; porta sis óstium pacíficum per eum, qui se óstium appellávit, Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum Patre, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus in sácula sæculórum. *R. Amen.*

Quo dicto, Presbyteri elevant feretra Reliquiarum, et ingrediendo Ecclesiam cum clero et populo processionaliter, Pontifex cum mitra incipit, et schola prosequitur Antiphonam:

Ingridimini Sancti Dei, * præparáta est enim a Dómino habitatio sedis vestræ: sed et pópulus fidélis cum gáudio inséquitur iter vestrum; ut orétis pro nobis majestatem Dómini. *Allelúja.*

Alia Antiphona.

Gaudent in cælis ánimæ Sanctórum, qui Christi vestigia sunt secúti; et quia pro ejus amóre ságuinem suum fuderunt, ideo cum Christo exsultant sine fine.

Interim processionaliter vadunt per Ecclesiam. Cum pervenerint ad altaria in quibus Reliquiæ sunt condendæ, Reliquiis ipsis cum feretris prope altaria positis, et luminaribus juxta illas ardentibus, Pontifex stans cum mitra ante primum altare, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Exsultábunt Sancti * in glória, et lætabúntur in cubilibus suis.

Ps. 149. Cantáte Dómino. pag. 146.

Ps. 150. Laudáte Dóminum. ibid.

Et non dicitur Glória Patri, sed repetitur Antiphona. Qua dicta, Pontifex, deposita mitra, versus ad primum altare dicit:

Orémus.

Deus, qui in omni loco dominatióis tuæ clemens ac benignus dedicátor assistis, exaúdi nos, quæsumus, et concéde, ut inviolábilis permáneat hujus loci consecratió; et beneficia tui múnere, univérsitas fidélium quæ tibi súpplicat, percipere mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. *R. Amen.*

Tum Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo signat confessionem, id est, sepulchrum primi altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis, faciens in singulis signum crucis, et dicens:

Conse ✠ crétur, et sancti ✠ ficétur hoc sepúlchrum. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax huic dómui.

Deinde deposita mitra, recondit veneranter vasculum ipsum cum Reliquiis, et aliis, prout hesterna die per eum fuit sigillatum, in sepulchro altaris; quibus reconditis, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Sub altáre Dei * sedes accepistis Sancti Dei, intercédite pro nobis ad Dóminum Jesum Christum. **V.** Exsultábunt Sancti in glória. **R.** Et lætabúntur in cubilibus suis.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur.

Interim dum præmissa cantantur, Pontifex sine mitra thurificat Reliquias inclusas. Quo facto, imposita sibi mitra, accipit tabulam seu lapidem cum quo debet claudi sepulchrum, in manum sinistram; et pollicem dexteræ manus intingit in sanctum Chrisma; et cum eo facit in medio dictæ tabulæ sive lapidis, de subtus, signum crucis, dicens:

Conse ✠ crétur, et sancti ✠ ficétur hæc tábula, (vel hic lapis) per istam unctiónem, et Dei benedictiónem. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Et mox linit cum cæmento, ponit, et obaptat tabulam, seu lapidem super sepulchrum, claudens illud, et inchoans, schola prosequente, Antiphonam:

Sub altáre Dei * audívi voces occisórum dicéntium: Quare non deféndis sánguinem nostrum: Et accepérunt divinum respónsum: Adhuc sustinéte módicum tempus, donec impleátur número fratrú vestrórum.

Alia Antiphona.

Córpóra Sanctórum in pace sepúlta sunt: et vivent nómina eórum in ætérnum. **V.** Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto. **R.** Sicut erat in principio, et nunc, et semper: et in sæcula sæculórum. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Deus, qui ex ómnium cohabitatióne Sanctórum ætérnum majestáti tuæ condís habitáculum, da ædificatióni tuæ incrementa cœléstia: et præsta; ut quorum hic Reliquias pio amóre compléctimur, eórum semper méritis adjuvémur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Tunc accepta mitra, Pontifice prius incipiente, cæmentarii cum cæmento benedicto firmant ipsam tabulam, seu lapidem super sepulchrum; deinde Pontifex intingit iterum pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo format signum crucis super eandem tabulam, sive lapidem, dicens:

Signé ✠ tur, et sancti ✠ ficétur hoc altáre. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Quo facto Pontifex procedit ad secundum altare, ibique omnes actiones iterat incipiens ab Oratione Deus, qui in omni loco etc. pag. 419, et inchoat, schola prosequente, Antiphonas quotquot altaria erunt consecranda. Quo facto, procedet ad tertium altare, deinde ad quartum, et sic deinceps ad reliqua altaria, quæ consecranda erunt.

Tum Pontifex redit ad altare primum et imponit incensum in thuribulum, dicens:

Ab illo benedicáris, in cujus honóre cremáberis. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. **R.** Amen.

Et dextera manu producit desuper signum crucis, et deposita mitra, inchoat, schola prosequente, cantum:

Stetit Angelus * juxta aram templi, habens thuribulum áureum in manu sua, et data sunt ei incénsa multa: Et ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei. Allelúja.

Interim cum mitra thurificat primum altare undique ad dexterum, et sinistrum latus, ante, et desuper. His peractis Pontifex cum thuribulo procedit ad secundum altare, quod thurificat eodem modo ac primum, atque ita porro facit in reliquis. Ultimo altari thurificato redit ad primum altare et præmisso cantu finito, stans coram eo sine mitra, dicit:

Orémus.

Dirigátur orátio nostra, quæsumus Dómine, sicut incensum in conspéctu tuo, et copiósá benefícia christiánus pópulus assequátur; ut quicumque tibi in his altáribus sacránda libámina devótus obtúlerit, vel sacráta suscepérit; et vitæ subsidiá præsentis accipiat, et remissionem ómnium peccatórum páriter consequátur, et grátiam sempiternæ redemptiónis percípiat. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, et ministri extergunt mensas altarium cum linteis mundis, et mox Pontifex thurificat super primam mensam in modum crucis, in medio, et in quatuor ejus cornibus; postea thurificat super reliqua altaria, ut incensaverit super primum. Quo facto, Pontifex redit ad primum altare et ponit iterum incensum in thuribulo, et illud benedicit, ut supra, videlicet, Ab illo benedicáris, etc. ac tradit Sacerdotibus superpelliceis indutis, qui continue altaria circueunt incensando, donec consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illa incensat; tunc enim Pontifici thuribulum præsentant; et per Pontificem thurificato, illud iterum accipiunt, et, ut prius, incensant. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola prosequente, Responsorium:

Dirigátur * orátio mea sicut incensum in conspéctu tuo Dómine. **V.** Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter primum altare ad dexteram continue thurificando. Peracta primi altaris thurificatione Pontifex procedit ad secundum altare, quod thurificat ut primum, deinde ad reliqua accedit eodemque modo incensat. Finita incensatione, Pontifex redit ad primum altare et inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

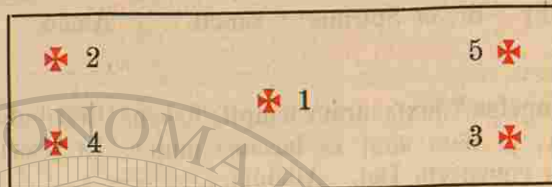
Eréxit Jacob * lápidem in título fundens óleum désuper: votum vovit Deo Jacob.

Ps. 83. Quam dilécta. pag. 119.

Et in fine non dicitur Glória Patri.

Dum Antiphona, et Psalmus prædicti cantantur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et cum eo facit quinque cruces, videlicet in medio altaris, et quatuor ejus cornibus, in locis, in

quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, id est, Evangelii, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, hoc ordine:

Dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficetur, et conse ✠ cratur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, et gloriosae Virginis Mariae, atque omnium Sanctorum, ad nomen, et memoriam sancti N. Pax tibi.

Postea Pontifex procedit ad secundum altare, in quo peragit unctiones ut in primo atque ita porro.

Absolutis super omnia altaria unctionibus, Pontifex redit ad primum altare et accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola prosequente, Responsorium:

Dirigatur ✠ oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine. V. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel primum altare ad dexteram, thurificando illud; deinde procedit ad secundum altare, quod thurificat sicut primum, eodemque modo tertium, quartum et reliqua; restituto thuribulo Sacerdoti, redit ad primum altare et Responsorio finito, deposita mitra, dicit:

Oramus. Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Adsit, Domine, misericordiae tuae ineffabilis pietas, et super hos lapides opem tuae bene ✠ dictionis, et virtutem tuae unctionis infunde; ut, te largiente, referat praemium quisquis intulerit votum. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Mane surgens Jacob ✠ erigebat lapidem in titulum, fundens oleo desuper: votum vovit Domino: vere locus iste sanctus est, et ego nesciebam.

Ps. 91. Bonum est confiteri. pag. 149.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice de eodem oleo Catechumenorum, in eisdem locis primi altaris, et eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficetur, et conse ✠ cratur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, et gloriosae Virginis Mariae, atque omnium Sanctorum, ad nomen, et memoriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex procedit ad secundum altare et facit unctiones, ut in primo, ac deinceps in reliquis. Post unctiones super altaria confectas, redit ad

primum altare et accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat iterum, schola prosequente, Responsorium:

Dirigatur ✠ oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine. V. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, circuit iterum semel primum altare ad dexteram, illud incensando; quo facto redit ad secundum altare, quod thurificat ut primum, et sic de reliquis, et restituto thuribulo Sacerdoti, revertitur ad altare majus, et Responsorio finito, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Oramus. Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Adesto, Domine, dedicationi harum mensarum tuarum, et in eas, quae a nobis indignis sancto liniae sunt oleo, bene ✠ dictionis et sancti ✠ ficationis tuae virtutem, et consecrationem infunde: Qui vivis et regnas Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

Alia Oratio.

Oramus.

Omnipotens sempiternus Deus, altaria haec, quae in honorem tuum, et in memoriam sanctorum tuorum N. N. nos indigni consecramus, virtute tuae bene ✠ dictionis sanctifica; et omnibus te hic invocantibus, atque in te sperantibus, auxilii tui munus ostende; ut his altaribus imposita munera semper accepta fieri digneris; et in eis Sacramentorum virtus, et votorum semper obtineatur effectus. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Unxit te Deus, ✠ Deus tuus, oleo laetitiae praesortibus tuis.

Ps. 44. Eructavit cor meum. pag. 151.

Et non dicitur Gloria Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cum pollice dexterae manus in medio tabulae primi altaris, et in quatuor ejus angulis, ordine supra posito, ad quamlibet crucem dicens:

Sancti ✠ ficetur, et conse ✠ cratur lapis iste. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti, in honorem Dei, et gloriosae Virginis Mariae, atque omnium Sanctorum, ad nomen, et memoriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex redit ad secundum altare, ubi conficit unctiones ut supra, idemque facit in reliquis altaribus. unctionibus peractis revertitur ad primum altare, et accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola prosequente, Responsorium:

Dirigatur ✠ oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine. V. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel primum altare ad sinistram, illud incensans, ut prius; quo incensato redit ad secundum altare, quod thurificat ut primum, et sic facit in reliquis et restituto thuribulo Sacerdoti, revertitur ad altare majus, et Antiphona finita, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Oramus. Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hæc altária, qui et dona nostra, et pópuli tui in eis sanctificet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat, et schola prosequitur Antiphonam:

Sanctificávit * Dóminus tabernáculum suum: quia hæc est domus Dei, in qua invocábitur nomen ejus, de quo scriptum est: Et erit nomen meum ibi, dicit Dóminus.

Ps. 45. Deus noster refúgium. pag. 152.

Et non dicitur Glória Patri.

Interim dum Antiphona, et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, et spargit de oleo Catechumenorum, et Chrismate pariter super primum altare, illud manu dextera conficans, liniens, et perungens. Deinde redit ad secundum altare, in quo spargit olea sacra ut in primo, idemque facit in reliquis omnibus. Quo facto, redit ad altare majus, et incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Ecce odor filii mei, * sicut odor agri pleni, cui benedixit Dóminus: crêscere te fáciat Deus meus, sicut arénam maris: et donet tibi de rore cœli benedictiónem.

Ps. 86. Fundaménta ejus. pag. 122.

Et non dicitur Glória Patri.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Lápides hos, fratres caríssimi, in quibus unguéntum sacrae unctiónis effúnditur, ad suscipiéndam pópuli sui vota, et sacrificia, orémus ut Dóminus noster benedicat, et cónsecret, et quod est unctum a nobis, sit unctum in nómine ejus; ut plebis vota suscipiat, et altáribus per sacram unctiónem perféctis, dum propitiatió-nem Sacrorum impónimus, ipsi propitiátiores Dei esse mereámur. Per Jesum Christum Dóminum nostrum, qui cum eo, et Spíritu sancto vivit et regnat Deus in sœcula sœculórum. **R.** Amen.

Quo dicto, inchoat Antiphonam, schola ipsam et Psalmum ac sequentia Responsoria prosequente.

Lápides pretiósí * omnes muri tui, et turres Jerúsalem gemmis ædificabúntur.

Ps. 147. Lauda Jerúsalem. pag. 153.

Deinde dicitur Responsorium.

Hæc est Jerúsalem civitas illa magna cœlestis, ornata tamquam sponsa Agni. * Quóniam tabernáculum facta est, Allelúja. **V.** Portæ ejus non claudéntur per diem; nox enim non erit in ea. Quóniam.

Aliud Responsorium.

Platæa tuæ, Jerúsalem, sternéntur auro mundo, allelúja: et cantábitur in te cánticum lætitiæ, allelúja: * Et per omnes vicos tuos ab univérsis dicétur, allelúja, allelúja. **V.** Luce spléndida fulgébis, et omnes fines terræ adorábunt te. Et per omnes.

Incepta Antiphona, interim dum ipsa, et Psalmus, ac Responsoria prædicta cantantur, Pontifex cum mitra incipiens retro altare, et procedens ad ejus dexteram inungit Chrismate cum pollice dextero singulas duodecim cruces in parietibus Ecclesiæ depictas, ad unamquamque crucem dicens:

Sancti * ficétur, et conse * crétur hoc templum. In nómine Pa * tris, et Fi * lii, et Spíritus * sancti, in honórem Dei, et gloriósæ Virginis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, et memoriám Sancti N. Pax tibi.

Et peruncta qualibet cruce, mox accepto thuribulo, illam incensat triplici ductu.

His peractis, Pontifex ad altare majus revertitur, ac stans cum mitra, et thurificans super illud, inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Ædificávit Móyses * altáre Dómino Deo, ófferens super illud holocausta et immolans víctimas, fecit sacrificium vespertinum in odórem suavitátis Dómino Deo, in conspéctu filiórum Israél.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit:

Dei Patris omnipoténtis misericórdiam súpplícis implorémus, fratres caríssimi, ut altária hæc sacrificiis spirituális imbuénda, nostræ vocis exorátus officio præsentí bene * dictione sanctificet, atque in eis semper oblatiónes famulórum suórum stúdio sanctæ devotiónis impósitas bene * dicere, et sancti * ficare dignétur; et spirituáli placátus incenso præcibus familiæ suæ promptus exauditor assístat. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde benedicit incensum super altaria cremandum, stans ibidem, deposita mitra, dicens:

V. Dómine exaúdi oratió-nem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Dómine Deus omnipotens, cui assístit exercitus Angelórum cum tremóre, quorum servítium spirituále et igneum esse cognóscitur; dignare respícere, bene * dicere, et sancti * ficare hanc creatúram incénsi, ut omnes languóres, omnesque infirmitates, atque insídiæ inimíci odórem ejus sentiéntes effúgiant, et separéntur a plásmate tuo, quod pretiósio Filii tui ságuine redemísti, ut nunquam lædátur a morsu iníqui serpéntis. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta, et accepta mitra, format propria manu ex ipso incenso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca primí altaris, in quibus cruces de aqua, et oleo, ac Chrismate factæ prius fuerunt; et super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela, ad mensuram crucis de granis incénsi factæ, et cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, et cremetur. Quo facto Pontifex accedit ad secundum altare et facit eodem modo cruces incénsi superponens cruces de subtili candela factas ut in primo altari itemque deinceps

in reliquis. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram primo altari genibus, inchoat, schola prosequente:

Allelúja. *V.* Veni sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium: et tui amóris in eis ignem accénde.

Nisi consecratio fiat inter Dominicam Septuagesimæ, et festum Paschæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi: quia tunc, omissa Allelúja, dicitur Versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad primum altare sine mitra, et schola cantat Antiphonas duas sequentes:

Antiph. Ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dómini de manu Angeli.

Alia Antiph. Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuribulum aúreum in manu sua, et data sunt ei incénsa multa: Et ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei.

Sine Allelúja. Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit:

Orémus. *Et ministri: Flectámus génua. R.* Leváte.

Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, clemens, et propítius preces nostræ humilitátis exaúdi, et réspice ad horum altárium tuórum holocaustum, quod non igne visibili probétur, sed infúsum sancti Spíritus tui grátia in odórem suavitátis ascéndat, et legitime se suméntibus Eucharístia medicábilis fiat, ad vitámque proficiat sempitérnam. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Post hæc, combustis candelis, et thure, cineres illius combustionis per unum ex ministris cum spatulis ligneis e singulis altaribus abraduntur, et collecti in aliquo vase projiciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris, versus ad altare, dicit:

Orémus. *Et ministri: Flectámus génua. R.* Leváte.

Deus omnipotens, in cujus honórem, ac beatíssimæ Virginitis Mariæ, et ómnium Sanctórum, ac nomen et memóriam Sanctórum tuórum **N. N.** nos indigni altária hæc consecrámus, clemens et propítius preces nostræ humilitátis exaúdi, et præsta, ut in his mensis sint libámina tibi accépta, sint grata, sint pingua, et sancti Spíritus tui semper rore perfúsa: ut omni témpore his in locis supplicántis tibi familiæ tuæ anxietátes réleves, ægritúdines cures, preces exaúdias, vota suscipias, desideráta confirmes, postuláta concédas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans dicit mediocri voce, extensis manibus antepectus, Præfationem hanc:

Per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. **R.** Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus: **Et**, ut propensióri cura, et attentióri famulátu tibi servitútis officia deferámus, hoc præsertim témpore, quo religiosárum méntium hábitum ultra parietum ornátum delegisti, templum istud, in quo Sanctórum tuórum **N. N.** méntio habétur, bene **+** dícere, et sancti **+** ficáre dignéris: per quorum sacram reveréntiam et honórem, sacratíssimo nómini tuo hæc altária dedicámus. Horum igitur, Dómine, efflagitátus précibus, dignáre hæc altária cœlesti sancti **+** ficatióne perfúndere, et bene **+** dícere. Assístant Angeli claritátis, et sancti Spíritus illustratióne perfúlgeat. Sint illius quoque apud te grátia, cujus fuit illud quod Abraham, pater fidei, in nostræ figúram redemptionis, filium immolatúrus extrúxit; quod Isaac in conspéctu tuæ majestátis instítuit; quod Jacob Dóminum magna videns visióne eréxit; ut hic orántes exaúdias; hic obláta sancti **+** fices; hicque superpósita bene **+** dicas; hic quoque benedicta distribuas. Sit ergo Ecclesiæ tuæ titulus sempitérnus, sint mensæ cœlesti spiritualique convívio præparátæ. Tu igitur, Dómine, próprio ore tuo hóstias super eas impósitas bene **+** dícito, et benedictas suscipito. Ac nobis ómnibus tribue, ut participatióne eárum vitam acquirámus sempitérnam.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiatur.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Præfatione finita, Pontifex inchoat, schola prosequente, Antiphonam:

Confirma hoc Deus, * quod operátus es in nobis a templo sancto tuo quod est in Jerúsalem, allelúja.

Ps. 67. Exsúrgat Deus. pag. 75.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto facit crucem in fronte primi altaris, nihil dicens. Uctione peracta in primo altari accedit ad reliqua altaria, in quibus facit unctionem ut in primo. Quo facto redit ad altare majus, ac prædictis Antiphona, et Psalmo finitis, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Majestátem tuam, Dómine, humíliter implorámus, ut altária hæc sacræ unctiόνis libámine ad suscipiéndam pópuli tui múnere inuncta poténter bene **+** dícere, et sancti **+** ficáre dignéris: ut quod nunc a nobis indignis, sub tui Nóminis invocatióne, in honórem beatíssimæ Virginitis Mariæ, et ómnium Sanctórum, atque in memóriam Sanctórum tuórum **N. N.** sacrosánci Chrismatis unctióne delibútum est, pláceat tibi, atque altária máneant perpétua; ut quidquid

deinceps super illa oblátum, sacratúmve fúerit, dignum tibi fiat holocaustum; atque ómnium hic offeréntium sacrificia a te pio Dómino benigne suscipiántur, et per ea víncula peccatórum nostrórum absolvántur, máculæ deleántur, vénia impetréntur, grátia acquirántur, quátenus una cum Sanctis, et Eléctis tuis vitam percipere mereámur ætérnam. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto inungit in modum crucis conjunctiones mensæ, seu tabulæ primi altaris, et tituli, sive stipitis, quatuor angulis, quasi illa conjungens, ad singulas cruces, dicens:

In nómine Pa **✠** tris, et Fi **✠** lii, et Spíritus **✠** sancti.

Postea, redit ad secundum easdemque ut in primo unctiones ibi conficit, atque ita de reliquis. Postea redit ad altare majus et deposita mitra, dicit:

Orémus.

Súplices te deprecámur, omnipotens ætérne Deus, per unigénitum Filium tuum Dóminum nostrum Jesum Christum, ut altária hæc sanctis úsibus præparáta, cœlésti bene **✠** dictione sanctifices; et sicut Melchisedech Sacerdotis præcipui oblationem dignatione mirábili suscepisti, ita impósita his novis altáribus múnera semper accépta ferre dignéris; ut pópulus, qui in hanc Ecclesiæ domum sanctam convéniet, per hæc libámina cœlésti sanctificatione salvátus, animárum quoque suárum salutem perpétuam consequátur. Per eúndem Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensas altarium; et Pontifex accedit ad sedem suam juxta altare majus, in qua cum mitra sedens fricat bene manus cum medulla panis, ac lavat, et extergit. Quo facto, Subdiaconis, seu Acolythi presentantibus ipsi Pontifici tobaleas novas et mundas, vasa et ornamenta ad cultum Dei, et Ecclesiæ, ac altarium consecratorum pertinentia, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans, illa benedicit, dicens:

BENEDICTIO

TOBALEARUM, VASORUM, ET ORNAMENTORUM ECCLESIAE, ET ALTARIUM CONSECRATORUM.

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnipotens, et miséricors Deus, qui ab inítio utilia, et necessariá homínibus creásti, témplaque manu hóminum facta Nómini tuo sancto dicári, tuæque habitatiónis loca vocári voluisti; quique per fámulum tuum Móysen vestiménta Pontificália et Sacerdotália, seu

Levítica, et ália quæque divérsi géneris ornáménta ad cultum et decórem tabernáculi, et altáris tui fieri decrevisti; exaúdi propítius preces nostras, et ómnia hæc diversárum speciérum ornáménta in usum hujus Ecclesiæ tuæ, et altárium ad honórem et glóriam tuam præparáta purificáre, bene **✠** dicere, sancti **✠** ficáre, et conse **✠** cráre per nostræ humilitátis servítium dignéris: ut divínis cúltribus, et sacris mystériis apta exsistant, hisque confectioni Córporis et Sanguinis Jesu Christi Filii tui Dómini nostri dignis pareátur famulátibus: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta; tum ministri ponunt super unumquodque altare Chrismale, sive pannum lineum ceratum, ad mensuram cujuslibet altaris factum; deinde vestiunt altaria tobaleis, et ornamentis benedictis, ponentes desuper crucem, et alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem inchoat Antiphonam primam, schola ipsam ac alias Antiphonas sequentes, et Responsoria cum suis Versibus, et Psalmis prosequente.

Ant. Circúmdate Levítæ * altáre Dómini Dei, vestíte vestiméntis albis, estóte et vos canétes hymnum novum, dicétes, allelúja. **V.** Mirábilis Deus in Sanctis suis, et sanctus in ómnibus opéribus suis. **V.** Glória Patri et Filio, et Spíritui sancto. **R.** Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Alia Antiphona.

Circúmdate Sion, et complectimini eam, narráte in túrribus ejus. **V.** Magnus Dóminus et laudábilis nimis, in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Deinde dicitur Responsorium.

Induit te Dóminus túnica jucunditátis, et impósuit tibi coronam. * Et ornávit te ornáméntis sanctis. **V.** Luce spléndida fulgébis, et omnes fines terræ adorábunt coram te. * Et ornávit te. **V.** Natiónes ex longínquo ad te vénient, et múnera deferétes adorábunt Dóminum; et terram tuam in sanctificatione habébunt, et nomen magnum tuum invocábunt. * Et ornávit te. **V.** Benedícti erunt, qui te ædificavérunt, tu autem lætáberis in filiis tuis, quóniam omnes benedicétes, et congregabúntur ad Dóminum. * Et ornávit te.

Et non dicitur Glória Patri, sed sequens Antiphona cantatur.

In velaménto alárum tuárum prótege nos Dómine, et in laude tua gloriémur.

Ps. 62. Deus Deus meus. pag. 158.

Finito Psalmo, Pontifex, deposita mitra, ascendit ad altare majus, et facta cruci super altari positæ reverentia, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Omnis terra * adóret te Deus, et psallat tibi, psalmum dicat nómini tuo Dómine.

deinceps super illa oblátum, sacratúmve fúerit, dignum tibi fiat holocaustum; atque ómnium hic offeréntium sacrificia a te pio Dómino benigne suscipiántur, et per ea víncula peccatórum nostrórum absolvántur, máculæ deleántur, vénia impetréntur, grátia acquirántur, quátenus una cum Sanctis, et Eléctis tuis vitam percipere mereámur ætérnam. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto inungit in modum crucis conjunctiones mensæ, seu tabulæ primi altaris, et tituli, sive stipitis, quatuor angulis, quasi illa conjungens, ad singulas cruces, dicens:

In nómine Pa **✠** tris, et Fi **✠** lii, et Spíritus **✠** sancti.

Postea, redit ad secundum easdemque ut in primo unctiones ibi conficit, atque ita de reliquis. Postea redit ad altare majus et deposita mitra, dicit:

Orémus.

Súplices te deprecámur, omnipotens ætérne Deus, per unigénitum Filium tuum Dóminum nostrum Jesum Christum, ut altária hæc sanctis úsibus præparáta, cœlésti bene **✠** dictione sanctifices; et sicut Melchisedech Sacerdotis præcipui oblationem dignatione mirábili suscepisti, ita impósita his novis altáribus múnera semper accépta ferre dignéris; ut pópulus, qui in hanc Ecclesiæ domum sanctam convéniet, per hæc libámina cœlésti sanctificatione salvátus, animárum quoque suárum salutem perpétuam consequátur. Per eúndem Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensas altarium; et Pontifex accedit ad sedem suam juxta altare majus, in qua cum mitra sedens fricat bene manus cum medulla panis, ac lavat, et extergit. Quo facto, Subdiaconis, seu Acolythi presentantibus ipsi Pontifici tobaleas novas et mundas, vasa et ornamenta ad cultum Dei, et Ecclesiæ, ac altarium consecratorum pertinentia, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans, illa benedicit, dicens:

BENEDICTIO

TOBALEARUM, VASORUM, ET ORNAMENTORUM ECCLESIAE, ET ALTARIUM CONSECRATORUM.

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnipotens, et miséricors Deus, qui ab inítko utilia, et necessariá homínibus creásti, témplaque manu hóminum facta Nómini tuo sancto dicári, tuæque habitatiónis loca vocári voluisti; quique per fámulum tuum Móysen vestiménta Pontificália et Sacerdotália, seu

Levítica, et ália quæque divérsi géneris ornáménta ad cultum et decórem tabernáculi, et altáris tui fieri decrevísti; exaúdi propítius preces nostras, et ómnia hæc divérsarum speciérum ornáménta in usum hujus Ecclesiæ tuæ, et altárium ad honórem et glóriam tuam præparáta purificáre, bene **✠** dicere, sancti **✠** ficáre, et conse **✠** cráre per nostræ humilitátis servítium dignéris: ut divínis cultibus, et sacris mystériis apta exsístant, hisque confectiáni Córporis et Sanguinis Jesu Christi Filii tui Dómini nostri dignis pareátur famulátibus: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta; tum ministri ponunt super unumquodque altare Chrismale, sive pannum lineum ceratum, ad mensuram cujuslibet altaris factum; deinde vestiunt altaria tobaleis, et ornamentis benedictis, ponentes desuper crucem, et alia ornamenta. Interim Pontifex stans ibidem inchoat Antiphonam primam, schola ipsam ac alias Antiphonas sequentes, et Responsoria cum suis Versibus, et Psalmis prosequente.

Ant. Circúmdate Levítæ * altáre Dómini Dei, vestíte vestiméntis albis, estóte et vos canéntes hymnum novum, dicéntes, allelúja. **V.** Mirábilis Deus in Sanctis suis, et sanctus in ómnibus opéribus suis. **V.** Glória Patri et Filio, et Spíritui sancto. **R.** Sicut erat in princípío, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Alia Antiphona.

Circúmdate Sion, et complectimini eam, narráte in túrribus ejus. **V.** Magnus Dóminus et laudábilis nimis, in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Deinde dicitur Responsorium.

Induit te Dóminus túnica jucunditátis, et impósuit tibi coronam. * Et ornávit te ornáméntis sanctis. **V.** Luce spléndida fulgébis, et omnes fines terræ adorábunt coram te. * Et ornávit te. **V.** Natiónes ex longínquo ad te vénient, et múnera deferéntes adorábunt Dóminum; et terram tuam in sanctificatione habébunt, et nomen magnum tuum invocábunt. * Et ornávit te. **V.** Benedícti erunt, qui te ædificavérunt, tu autem lætáberis in filiis tuis, quóniam omnes benedicéntur, et congregabúntur ad Dóminum. * Et ornávit te.

Et non dicitur Glória Patri, sed sequens Antiphona cantatur.

In velaménto alárum tuárum prótege nos Dómine, et in laude tua gloriémur.

Ps. 62. Deus Deus meus. pag. 158.

Finito Psalmo, Pontifex, deposita mitra, ascendit ad altare majus, et facta cruci super altari positæ reverentia, incipit, schola prosequente, Antiphonam:

Omnis terra * adóret te Deus, et psallat tibi, psalmum dicat nómini tuo Dómine.

Interim, dum Antiphona cantatur, Pontifex incensat super altare in modum crucis: Quo facto redit ad secundum altare, incensat ut supra, et sic in reliquis. Deinde revertitur ad altare majus, et Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, et schola prosequitur; et interim iterum ipse Pontifex super primum altare et reliqua altaria in modum crucis incensat, quod et tertio facit; quo facto, stans ante medium primi altaris, dicit:

Orémus.

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hæc altária, qui et dona nostra, et pópuli tui in eis sanctificet, et suméntium corda dignánte emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, altária hæc nómini tuo dedicáta cœléstis virtútis benedictióne sancti ✠ fica; et ómnibus in te sperántibus auxilií tui munus osténde; ut hic sacramentórum virtus, et votórum obtineátur effectus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

V. Benedicámus Dómino. **R.** Deo grátias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad sacristiam, sive sacrarium, ubi, deposito pluviali, si celebrare voluerit, quod conveniens est, accipit sandalia, dicens Psalmum. Quam dilécta cum aliis; deinde, lotis manibus, accipit omnia paramenta Pontificalia albi coloris. Interim ornatur Ecclesia, et luminaria super altaribus, et credentia, atque alibi, ubi placuerit, accenduntur. Tunc exit Pontifex Missam celebraturus. Si vero fatigatus nimis celebrare noluerit, facit Missam solemniter per aliquem Sacerdotem celebrari.

Missæ dicitur prout in Missali, in ipsa die Dedicacionis Ecclesiæ.

In fine Pontifex dat Benedictionem solemnem, dicens: Sit nomen Dómini benedíctum, etc.

Et Indulgentias supra declaratas. Quibus publicatis, revertitur ad sacristiam, ubi depositis sacris vestibus, vadit in pace.

Deinde cineres per Ecclesiam aspersi, in quibus litteræ Græcæ et Latinae scriptæ sunt, per ministros Ecclesiæ tolluntur, et Ecclesia totaliter mundatur.

DE ALTARIUM CONSECRATIONE, QUÆ FIT SINE ECCLESIAE DEDICATIONE.

Altarium consecratio, quamvis omni die de jure fieri possit, decentius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit. Sane sero ante diem consecrationis, Pontifex parat Reliquias in altaribus consecrandis includendas, ponens eas pro quolibet altari in decenti et mundo vasculo, cum tribus granis thuris; ponit etiam in eo chartulam de pergamento, scriptam sub hac forma:

M. DCCC. . . . etc. die N. mensis N. Ego N. Episcopus N. consecravi altare hoc in honorem sancti N. et Reliquias sanctorum Martyrum N. et N. in eo inclusi, et singulis Christi fidelibus, hodie unum annum, et in die anniversario consecrationis hujusmodi ipsum visitantibus quadraginta dies de vera indulgentia, in forma Ecclesiæ consuetæ concessi.

Sigillans ipsa vascula diligenter, et in honesto et mundo loco ponens, cum duobus candelabris, et luminaribus ardentibus. Celebrandæque sunt Vigiliæ ante Reliquias ipsas, et canendi Nocturni, et Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondendæ.

Parantur etiam in Ecclesia, quæ ad altarium consecrationem sunt necessaria, videlicet sanctum Chrisma in vasculo, et ampulla; oleum sanctum Catechumenorum, etiam in vasculo, et ampulla; sufficiens quantitas thuris, cujus medietas sit in granis; thuribulum cum navicula, et cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas aqua plenum, quod in presbyterio ponitur; vas cum cineribus; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendas mensas altarium consecrandorum, quoties expedierit; coopertura lineæ cerata ad mensuram uniuscujusque altaris consecrandi; quinque cruces parvæ factæ de candelis ceræ subtilibus pro quolibet altari consecrando; aliquæ spatulæ ligneæ parvæ, ad abradendum de altaribus combustiones candelarum, et thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena; sive tegula trita ad faciendum cæmentum, pro liniendis sepulchris Reliquiarum, et junctura mensæ cujuslibet altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vas cum aqua, ad abluendas manus Pontificis; et medulla panis, ac mantilia, pro extergendis manibus; bombyx pro extergenda cruce, quæ fit in stipite uniuscujusque altaris; tobalea novæ mundæ; et vasa, atque ornamenta ad cultum Dei, et altarium, postquam consecrata fuerint, pertinentia benedicenda.

Pontifex mane in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiam, et sedens in sede ad dexteram, vel in faldistorio ad sinistram primi altaris consecrandi, incipit et dicit voce submissa cum clericis septem Psalmos cum Antiphona: Ne reminiscáris, etc. pag. 62. Induens interim amictum, albam, cingulum, stolam, et pluviale albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, et baculum Pastoralem in manu sinistra. Sicque paratus, septem Psalmis expletis, Pontifex cum ministris accedit coram primo altari consecrando; ubi deposito baculo Pastoralis, et stans sine mitra inchoat, et schola prosequitur sequentem Antiphonam.

Ant. Adéstó Deus, * unus omnipotens, Pater, et Fílius, et Spíritus sanctus.

Deinde dicit, stans eodem modo:

Orémus.

Actiões nostras, quæsumus Dómine, aspirándo præveni, et advándó proséquere: ut cuncta nostra orátio, et operátio a te semper incípiat, et per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua dicta, Pontifex accepta mitra, procumbit super faldistorium ibidem præparatum, et cantores incipiunt Litanias, pag. 18. vel cantoribus deficientibus, Pontifex eas legit, in quibus suo loco nominentur bis Sancti illi, in quorum honore, et nomine dedicantur ipsa altaria, et illi, quorum Reliquiæ in eis includuntur. Postquam autem dictum fuerit:

Ut ómnibus fidélibus, etc.

R. Te rogámus, audi nos.

Interim, dum Antiphona cantatur, Pontifex incensat super altare in modum crucis: Quo facto redit ad secundum altare, incensat ut supra, et sic in reliquis. Deinde revertitur ad altare majus, et Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, et schola prosequitur; et interim iterum ipse Pontifex super primum altare et reliqua altaria in modum crucis incensat, quod et tertio facit; quo facto, stans ante medium primi altaris, dicit:

Orémus.

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hæc altária, qui et dona nostra, et pópuli tui in eis sanctificet, et suméntium corda dignánte emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, altária hæc nómini tuo dedicáta cœléstis virtútis benedictióne sancti ✠ fica; et ómnibus in te sperántibus auxilií tui munus osténde; ut hic sacramentórum virtus, et votórum obtineátur effectus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

V. Benedicámus Dómino. **R.** Deo grátias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad sacristiam, sive sacrarium, ubi, deposito pluviali, si celebrare voluerit, quod conveniens est, accipit sandalia, dicens Psalmum. Quam dilécta cum aliis; deinde, lotis manibus, accipit omnia paramenta Pontificalia albi coloris. Interim ornatur Ecclesia, et luminaria super altaribus, et credentia, atque alibi, ubi placuerit, accenduntur. Tunc exit Pontifex Missam celebraturus. Si vero fatigatus nimis celebrare noluerit, facit Missam solemniter per aliquem Sacerdotem celebrari.

Missæ dicitur prout in Missali, in ipsa die Dedicacionis Ecclesiæ.

In fine Pontifex dat Benedictionem solemnem, dicens: Sit nomen Dómini benedictum, etc.

Et Indulgentias supra declaratas. Quibus publicatis, revertitur ad sacristiam, ubi depositis sacris vestibus, vadit in pace.

Deinde cineres per Ecclesiam aspersi, in quibus litteræ Græcæ et Latine scriptæ sunt, per ministros Ecclesiæ tolluntur, et Ecclesia totaliter mundatur.

DE ALTARIUM CONSECRATIONE, QUÆ FIT SINE ECCLESIAE DEDICATIONE.

Altarium consecratio, quamvis omni die de jure fieri possit, decentius tamen in Dominicis diebus, vel Sanctorum solemnitatibus fit. Sane sero ante diem consecrationis, Pontifex parat Reliquias in altaribus consecrandis includendas, ponens eas pro quolibet altari in decenti et mundo vasculo, cum tribus granis thuris; ponit etiam in eo chartulam de pergamento, scriptam sub hac forma:

M. DCCC. . . . etc. die N. mensis N. Ego N. Episcopus N. consecravi altare hoc in honorem sancti N. et Reliquias sanctorum Martyrum N. et N. in eo inclusi, et singulis Christi fidelibus, hodie unum annum, et in die anniversario consecrationis hujusmodi ipsum visitantibus quadraginta dies de vera indulgentia, in forma Ecclesiæ consueta concessi.

Sigillans ipsa vascula diligenter, et in honesto et mundo loco ponens, cum duobus candelabris, et luminaribus ardentibus. Celebrandæque sunt Vigiliæ ante Reliquias ipsas, et canendi Nocturni, et Matutinæ Laudes, in honorem Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt recondendæ.

Parantur etiam in Ecclesia, quæ ad altarium consecrationem sunt necessaria, videlicet sanctum Chrisma in vasculo, et ampulla; oleum sanctum Catechumenorum, etiam in vasculo, et ampulla; sufficiens quantitas thuris, cujus medietas sit in granis; thuribulum cum navicula, et cochleari; vas cum prunis ardentibus; vas aqua plenum, quod in presbyterio ponitur; vas cum cineribus; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa, ad extergendas mensas altarium consecrandorum, quoties expedierit; coopertura lineæ cerata ad mensuram uniuscujusque altaris consecrandi; quinque cruces parvæ factæ de candelis ceræ subtilibus pro quolibet altari consecrando; aliquæ spatulæ ligneæ parvæ, ad abradendum de altaribus combustiones candelarum, et thuris; vas, in quo ipsæ rasuræ deponantur; calx, arena; sive tegula trita ad faciendum cæmentum, pro liniendis sepulchris Reliquiarum, et junctura mensæ cujuslibet altaris cum stipite; cæmentarius, qui hoc agat; duo intortitia accensa, quæ semper præcedant Pontificem, quocumque ierit; vas cum aqua, ad abluendas manus Pontificis; et medulla panis, ac mantilia, pro extergendis manibus; bombyx pro extergenda cruce, quæ fit in stipite uniuscujusque altaris; tobalea novæ mundæ; et vasa, atque ornamenta ad cultum Dei, et altarium, postquam consecrata fuerint, pertinentia benedicenda.

Pontifex mane in suo habitu quotidiano venit ad Ecclesiam, et sedens in sede ad dexteram, vel in faldistorio ad sinistram primi altaris consecrandi, incipit et dicit voce submissa cum clericis septem Psalmos cum Antiphona: Ne reminiscaris, etc. pag. 62. Induens interim amictum, albam, cingulum, stolam, et pluviale albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, et baculum Pastoralem in manu sinistra. Sicque paratus, septem Psalmis expletis, Pontifex cum ministris accedit coram primo altari consecrando; ubi deposito baculo Pastoralis, et stans sine mitra inchoat, et schola prosequitur sequentem Antiphonam.

Ant. Adesto Deus, * unus omnipotens, Pater, et Fílius, et Spíritus sanctus.

Deinde dicit, stans eodem modo:

Orémus.

Actiões nostras, quæsumus Dómine, aspirándo præveni, et advándando proséquere: ut cuncta nostra orátio, et operátio a te semper incípiat, et per te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua dicta, Pontifex accepta mitra, procumbit super faldistorium ibidem præparatum, et cantores incipiunt Litanias, pag. 18. vel cantoribus deficientibus, Pontifex eas legit, in quibus suo loco nominentur bis Sancti illi, in quorum honore, et nomine dedicantur ipsa altaria, et illi, quorum Reliquiæ in eis includuntur. Postquam autem dictum fuerit:

Ut ómnibus fidélibus, etc.

R. Te rogámus, audi nos.

Pontifex ab accubitu surgit, et baculum Pastoralem in sinistra tenens, dexteram in altum extendens, producit communiter super aras, et stipites altarium consecrandorum ter successive signum crucis, dicens primo:

Ut altaria hæc ad honorem tuum, et nomen Sanctorum **N. N.** consecranda bene ✠ dicere digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Secundo dicit:

Ut altaria hæc ad honorem tuum, et nomen Sanctorum **N. N.** consecranda bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Tertio dicit:

Ut altaria hæc, ad honorem tuum, et nomen Sanctorum **N. N.** consecranda bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare digneris.

R. Te rogamus, audi nos.

Quo dicto, et deposito baculo Pastoralis, iterum accumbit super faldistorium, et perficiuntur Litanie. Quibus finitis, ab accubitu surgit, et cum mitra accedit versus primum altare consecrandum, et distans ab illo spatio congruenti, deposita mitra, genuflexus dicit cantando, si in cantu fit officium, alioquin competenti voce dicit sine notis quod etiam in omnibus aliis sequentibus observatur.

Deus in adiutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgente, chorus seu ministri respondent:

Domine ad adiuvandum me festina.

Tunc Pontifex stans sine mitra in eodem loco, dicit:

Glória Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Chorus, seu ministri respondent:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper: et in sæcula sæculorum. Amen.

Sine Allelúja. Et id eisdem modo et loco, secundo et tertio fit, voce semper altius elevata. Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra benedicit aquam cum sale, cinere, et vino, incipiens absolute exorcismum salis; et faciens, prout habetur supra sub Ecclesiæ Dedicacione. pag. 407. usque ad Orationem.

Omnipotens sempiternus Deus, creator, et conservator humani generis, etc. inclusive.

Post hæc Pontifex procedit ad primum altare cum mitra, et ibidem inchoat, schola prosequente, Antiphonam sequi.

Introibo ad altare Dei: * ad Deum qui lætificat iuventutem meam.

Ps. 42. Júdica me, Deus. pag. 134.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona prædicta repetitur:

Incepta prima Antiphona, Pontifex, retenta mitra, stans ante altare, intingit pollicem dexteræ manus in aqua prædicta per eum benedicta, et cum eo, et aqua hujusmodi facit crucem in medio tabulæ altaris, dicens:

Sancti ✠ ficetur hoc altare, in honorem Dei omnipotentis, et gloriosæ Virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, et ad nomen ac memoriam Sancti **N.** In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spí ✠ ritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba præmissa.

Sancti ✠ ficetur hoc altare, etc.

Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori altaris, id est, ubi legitur Evangelium, secundam in sinistra parte anteriori transversa primæ, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiæ transversa in hunc modum:

Tum Pontifex accedit ad altare secundum, in quo peragit easdem aspersiones, quas confecerit super primum. Quo facto, procedit ad tertium altare, deinde ad quartum et sic deinceps ad reliqua altaria, quæ consecranda erunt.

Quo facto, redit ad altare majus, et finitis Antiphona et Psalmo prædictis, Pontifex stans ibidem, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectamus genua.** **R.** Levate.

Singulare illud propitiatorium in altari crucis pro nobis redimendis oblatum, in cujus præfiguratione Patriarcha Jacob lapidem erexit in titulum, quo fieret sacrificium, et portæ cœli desuper aperiretur oraculum; supplices tibi, Domine, preces fundimus, ut lapidum horum expolitam materiam, supernis sacrificiis imbuendam, ipse tuæ ditari sanctificationis ubertate præcipias, qui quondam lapideis legem scripsisti in tabulis. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Oratione expleta, Pontifex circuit septies tabulam uniuscujusque altaris, aspergens eam, et stipitem de aqua prædicta cum cinere et vino benedicta, cum aspersorio de herba hyssopi facto, hoc modo. Stans enim ante medium primi altaris inchoat Antiphonam, et schola prosequitur:

Asperges me, Domine. Quæ tota dicitur, et repetitur cum Psalmo **Miserere,** eo modo, prout supra, pag. 136. de Consecratione altarium in Ecclesiæ Dedicacione ordinatum est. Quo facto, Pontifex stans sine mitra ante medium primi altaris, dicit:

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Deus, qui es visibilium rerum omnium et invisibilium conditor, et cunctarum sanctificationum consecrator, ad dedicationem harum Dominicarum mensarum adesse dignare; et quæ sacrato oleo, et Chrismate a nobis indignis sunt liniendæ, et benedicendæ, tuæ sancti ✠ ficationis in eas infunde virtutem et consecrationem; ut omnes qui ad eas te deprecaturi accesserint, tuæ propitiacionis auxilium sentiant. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deinde ibidem cum præmissa aqua benedicta facit maltam, seu cæmentum, quod mox deposita mitra benedicit dicens:

V. Dóminus vobíscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Summe Deus, qui summa, et média, ímaque custódis, qui omnem creatúram intrínsecus ambiéndo conclúdis, sancti ✠fica, et béne ✠dic has creatúras calcis, et sábuli. Per Christum Dóminum nostrum.

Cæmentum benedictum reservatur, sed residuum aquæ benedictæ funditur ad basim, sive pedem stipitis uniuscujusque altaris per circuitum; Pontifex deinde procedit processionaliter cum cruce, et clero ad locum, in quo nocte præterita conservatæ Reliquiæ fuerunt: sed priusquam locum ipsum ingrediatur, stans ab extra deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus gēna. R. Leváte.

Aufer a nobis, quæsumus Dómine, cunctas iniquitates nostras; ut ad Sancta Sanctorum puris mereámur méntibus introire. Per Christum Dóminum nostrum. *R. Amen.*

Ingressus vero sine mitra, stans juxta, et versus ad Reliquias, dicit:

Orémus.

Fac nos, quæsumus Dómine, Sanctorum tuorum tibi specialiter dedicata membra digne contingere, quorum patrocinia cupimus incessanter habere. Per Christum Dóminum nostrum. *R. Amen.*

Qua dicta, Pontifex sine mitra accipit reverenter vascula Reliquiarum: tum, accepta mitra, portat eas solemniter et processionaliter ad altaria consecranda; vel, si sint super feretrum, per Sacerdotes ferri facit, inchoans, schola prosequente, Antiphonam.

Cum jucunditate exhibitis, et cum gaudio deducimini, nam et montes, et colles exsiliant exspectantes vos cum gaudio, Allelúja.

Poterit deinde etiam dici, si expedierit, sequens Responsorium:

*Súrgite, Sancti Dei, de mansiónibus vestris, loca sanctificáte, plebem benedicite, * Et nos hómines peccátóres in pace custodíte. V. Ambuláte Sancti Dei ad locum prædestinátum, qui vobis præparátus est. * Et nos hómines.*

Cumque pervenerit prope ipsa altaria deponit eas reverenter cum luminaribus super feretrum vel aliquam tabulam honeste ibidem paratam, luminaribus juxta illas ardentibus, et mox Pontifex cum mitra stans prope primum altare inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam.

*Exsultábunt Sancti * in glória: lætabúntur in cubilibus suis.*

*Psalmus 149. Cantáte Dómino cánticum novum: * laus ejus, ut supra. pag. 146.*

*Deinde Ps. 150. Laudáte Dóminum in Sanctis ejus: * laudáte eum, ut supra, pag. 146. sine Glória Patri, in fine utriusque, sed his Psalmis dictis, Antiphona repetitur. Qua finita, Pontifex, deposita mitra, stans versus ad primum altare, dicit:*

Orémus.

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens ac benignus dedicátor assistis, exaúdi nos, quæsumus, et concéde, ut in-

violábilis permáneat hujus loci consecrátio; et beneficia tui múnemis, univérsitas fidélium quæ tibi súpplicat, percípere mereátur. Per Christum Dóminum nostrum. *R. Amen.*

Et mox Pontifex, accepta mitra, signat cum pollice dexteræ manus de Chrismate confessionem, id est, sepulchrum primi altaris, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in quatuor angulis; faciens in singulis signum crucis, et dicens, dum unamquamque crucem facit:

Conse ✠crétur, et sancti ✠ficétur hoc sepúlchrum. In nómine Pa ✠tris, et Fí ✠lii, et Spíritus ✠sancti. Pax huic dómui.

Deinde, deposita mitra, recondit ibi vasculum cum Reliquiis et aliis in eo inclusis veneranter, inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Sub altáre Dei * sedes accepístis, Sancti Dei, intercédite pro nobis ad Dóminum Jesum Christum.

V. Exsultábunt Sancti in glória.

R. Et lætabúntur in cubilibus suis.

Et non dicitur Glória Patri, sed repetitur Antiphona. Interim dum præmissa dicuntur, Pontifex stans sine mitra, imposito, et benedicto incenso in thuribulo, et illo a Diacono accepto, thurificat Reliquias inclusas: quo facto, imposita sibi mitra, accipiens lapidem, seu tabulam, cum qua debet claudi sepulchrum, facit cum pollice crucem de Chrismate in medio ejus de subtus, dicens:

Conse ✠crétur, et sancti ✠ficétur hæc tábula, (vel hic lapis) per istam unctiónem, et Dei benedictiónem. In nómine Pa ✠tris, et Fí ✠lii, et Spíritus ✠sancti. Pax tibi.

Et mox ponit, et coaptat tabulam, seu lapidem super sepulchrum, claudens illud, et inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

*Sub altáre Dei * audívi voces occisórum dicéntium: Quare non deféndis sánguinem nostrum? et accepérunt divinum respónsum: Adhuc sustinéte módicum tempus, donec impleátur número fratrum vestrórum.*

Alia Antiphona:

Córpóra Sanctórum in pace sepúlta sunt: et vivent nómina eórum in ætérnum.

V. Glória Patri, et Filio, et Spíritui sancto.

R. Sicut erat in princípío et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Post hæc Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Deus, qui ex ómnium cohabitacióné Sanctórum ætérnum majestáti tuæ condís habitáculum, da ædificatióni tuæ increménta cœléstia: et præsta; ut quorum hic Reliquias pio amóre compléctimur, eórum semper méritis adjuvémur. Per Christum Dóminum nostrum. *R. Amen.*

Tunc, accepta mitra Pontifice prius incipiente, cæmentarii cum cæmento benedicto firmant ipsam tabulam seu lapidem super sepulchrum: deinde Pontifex facit crucem desuper ex Chrismate cum pollice dexteræ manus, dicens:

Signé ✠ tur, et sancti ✠ ficétur hoc altare. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti. Pax tibi.

Quo facto Pontifex procedit ad secundum altare, ibique omnes actiones iterat, incipiens ab Oratione Deus, qui in omni loco etc. pag. 434. et inchoat, schola prosequente, Antiphonas, quotquot altaria erunt consecranda. Quo facto procedit ad tertium altare, deinde ad quartum, et sic deinceps ad reliqua altaria, quæ erunt consecranda.

Tum Pontifex redit ad altare primum et deposita mitra, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Stetit Angelus ✠ juxta aram templi habens thuribulum aúreum in manu sua; et data sunt ei incensa multa; et ascendit fumus aromatum in conspéctu Dei. Allelúja.

Interim cum mitra thurificat primum altare undique ad dexterum et sinistrum latus, ante et desuper. His peractis Pontifex cum thuribulo procedit ad secundum altare, quod thurificat eodem modo ac primum, atque ita porro facit in reliquis. Ultimo altari thurificato redit ad primum altare et stans coram eo sine mitra, dicit:

Orémus.

Dirigátur oratio nostra, quæsumus Dómine, sicut incensum in conspéctu tuo, et copiósa beneficia christiánus pópulus assequátur; ut quicumque tibi in his altáribus sacránda libámina devótus obtúlerit, vel sacráta suscepit; et vitæ subsidia præsentis accípiat, et remissionem ómnium peccatórum páriter consequátur, et grátiam sempitérnæ redemptionis percípiat. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Post hæc Pontifex, accepta mitra, sedet, et ministri extergunt mensas altarium cum linteis mundis, et mox Pontifex thurificat super primam mensam in modum crucis in medio, et in quatuor ejus cornibus. Postea thurificat super reliqua altaria, ut incensaverit super primum. Quo facto, Pontifex redit ad primum altare et ponit iterum incensum in thuribulo, et illud benedicit, ut supra, videlicet, Ab illo benedicáris, etc. ac tradit uni ex Sacerdotibus superpelliceis indutis, qui continue altare circueunt, incensando, donec consecratio perficiatur, excepto eo tempore, quo Pontifex illa incensat; tunc enim Pontifici thuribulum præsentat; et per Pontificem thurificato, illud iterum accipit, et, ut prius, incensat. Tum Pontifex adhuc cum mitra stans inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigátur ✠ oratio mea sicut incensum in conspéctu tuo Dómine.

✠. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

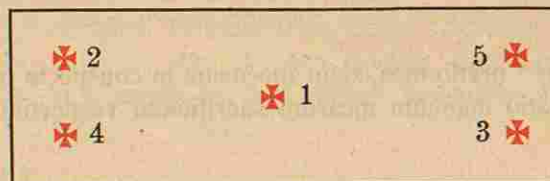
Quod dum cantatur, Pontifex circuit ter primum altare ad dexteram continue thurificando. Peracta primi altaris thurificatione Pontifex procedit ad secundum altare quod thurificat ut primum, deinde ad reliqua accedit, eodemque modo incensat. Finita incensatione, Pontifex redit ad primum altare et inchoat, schola sive ministris prosequentibus, Antiphonam:

Eréxit Jacob ✠ lápidem in titulum, fundens óleum désuper: votum vovit Deo Jacob.

Ps. 83. Quam dilécta. pag. 166.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur. Dum Antiphona et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dextere

manus in oleum Catechumenorum, et cum eo facit quinque cruces, videlicet in medio altaris, et in quatuor ejus cornibus, in locis in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet primam in medio altaris, secundam in dextero posteriori, id est, Evangelii, tertiam in sinistro anteriori, quartam in dextero anteriori, quintam in sinistro posteriori, hoc ordine:

Dicens dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficétur, et conse ✠ crétur lapis iste. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti, in honórem Dei, et gloriósæ Virginis Mariæ, atque ómnium Sanctórum, ad nomen, et memóriam Sancti N. Pax tibi.

Postea Pontifex procedit ad secundum altare, in quo peragit unctiones ut in primo atque ita porro.

Absolutis super omnia altaria unctionibus, Pontifex redit ad primum altare et accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigátur ✠ oratio mea sicut incensum in conspéctu tuo Dómine.

✠. Elevátio mánuum meárum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel primum altare ad dexteram, thurificando illud: deinde procedit ad secundum altare, quod thurificat sicut primum, eodemque modo tertium, quartum et reliqua; restituto thuribulo Sacerdoti redit ad primum altare et Responsorio finito, sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génua. **R.** Leváte.

Adsit, Dómine misericórdiæ tuæ ineffábilis pietas, et super hos lápidem opem tuæ bene ✠ dictionis, et virtútem tuæ unctionis infúnde; ut te largiénte, réferat præmium quisquis intúlerit votum. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Oratione finita, Pontifex inchoat, et schola seu ministri prosequuntur, Antiphonam:

Mane surgens Jacob ✠ erigébat lápidem in titulum, fundens óleum désuper: votum vovit Dómino: vere locus iste sanctus est, et ego nesciébam.

Ps. 91. Bonum est confitéri. pag. 167.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur. Interim Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice de eodem oleo Catechumenorum in eisdem locis primi altaris, et eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti ✠ ficétur et conse ✠ crétur lapis iste. In nómine Pa ✠ tris, et Fí ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti, in honórem Dei, et gloriósæ

Virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen et memoriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex procedit ad secundum altare et facit unctiones ut in primo, ac deinceps in reliquis. Post unctiones super altaria confectas redit ad primum altare et accepto thuribulo a Sacerdote altare incensante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat iterum, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigatur * oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo Domine.

V. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit iterum semel primum altare ad dexteram, illud incensando; quo facto redit ad secundum altare, quod thurificat ut primum et restituito thuribulo Sacerdoti revertitur ad primum altare et Responsorio finito, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Adesto Domine dedicacioni harum mensarum tuarum, et in eas, quæ a nobis indignis sancto linitæ sunt oleo, bene * dictionis et sancti * ficacionis tuæ virtutem, et consecracionem infunde: Qui vivis et regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Alia Oratio.

Orémus.

Omnipotens sempiternæ Deus, altaria hæc quæ in honorem tuum, et in memoriam Sanctorum tuorum N. N. nos indigni consecramus, virtute tuæ bene * dictionis sanctifica: et omnibus te hic invocantibus, atque in te sperantibus auxilii tui munus ostende; et in his altaribus impõsita munerata semper accepta fieri digneris; et in eis Sacramentorum virtus, et votorum semper obtineatur effectus. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Unxit te Deus * Deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

Ps. 44. Eructavit cor meum. pag. 169.

Et non dicitur Glória Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cum pollice dexterae manus in medio tabulae primi altaris, et in quatuor ejus angulis, ordine supra posito, pag. 437. ad quamlibet crucem dicens:

Sancti * ficetur, et conse * cretur lapis iste. In nomine Pa * tris, et Fi * lii, et Spiritus * sancti, in honorem Dei, et gloriosæ Virginis Mariæ, atque omnium Sanctorum, ad nomen, et memoriam Sancti N. Pax tibi.

Deinde Pontifex redit ad secundum altare, ubi conficit unctiones ut supra, idemque facit in reliquis altaribus. Uctionibus peractis revertitur ad primum altare et accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito, et benedicto, ut prius, incenso, stans cum mitra inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigatur * oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Domine.

V. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Quo incepto, Pontifex circuit semel primum altare ad sinistram, illud incensans, ut prius; quo incensato, redit ad secundum altare, quod thurificat ut primum, et sic facit in reliquis, et restituito thuribulo Sacerdoti, et Antiphona finita, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Descendat, quæsumus Domine Deus noster, Spiritus tuus sanctus super hæc altaria, qui et dona nostra, et populi tui in eis sanctificet, et sumentium corda dignanter emundet. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Qua dicta, Pontifex inchoat, et schola seu ministri prosequuntur, Antiphonam:

Sanctificavit Dominus * tabernaculum suum: quia hæc est domus Dei, in qua invocabitur nomen ejus, de quo scriptum est: Et erit nomen meum ibi, dicit Dominus.

Ps. 45. Deus noster refugium. pag. 170.

Et non dicitur Glória Patri, sed Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit et spargit oleum Catechumenorum, et Chrisma pariter desuper primum altare, illud manu dextera confricans, liniens, et perungens. Deinde redit ad secundum altare, in quo spargit olea sacra ut in primo, idemque facit in reliquis omnibus. Quo facto, redit ad primum altare, et incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Ecce odor filii mei, * sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: crescere te faciat Deus meus, sicut arenam maris: et donet tibi de rore cœli benedictionem.

Ps. 86. Fundamenta ejus. pag. 122.

Et non dicitur Glória Patri.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Lápides hos, fratres carissimi, in quibus unguentum sacræ unctionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota et sacrificia, orémus ut Dominus noster bene * dicat, et conse * cret, et quod est unctum a nobis, sit unctum in nomine ejus: ut plebis vota suscipiat, et altaribus per sacram unctionem perfectis, dum propitiacionem sacrorum impõnimus, ipsi propitiatores Dei esse mereamur. Per Jesum Christum Dominum nostrum, qui cum eo, et Spiritu sancto vivit, et regnat Deus in sæcula sæculorum. R. Amen.

Quo dicto, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Ædificavit Moyses * altare Domino Deo, offerens super illud holocausta: et immolans victimas, fecit sacrificium vespertinum in odorem suavitatis Domino Deo, in conspectu filiorum Israël.

Qua finita, stans adhuc cum mitra, dicit:

Dei Patris omnipotentis misericordiam supplices implorémus, fratres carissimi, ut altaria hæc sacrificiis spiritalibus imbuenda, nostræ vocis exoratus officio præsentis bene * dictione sanctificet, atque in eis semper oblationes famulorum suorum studio sanctæ

devotiõnis impõsitas bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignetur; et spirituáli placatus incenso præcibus familiæ suæ promptus exauditor assistat. Per Christum Dõminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde benedicit incensum super altaria cremandum, stans ibidem, deposita mitra, et dicens:

V. Dõmine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dõminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Dõmine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cum tremore, quorum servitium spirituále et igneum esse cognoscitur, dignare respicere, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare hanc creaturam incensi, ut omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiæ inimici odorem ejus sentientes effugiant, et separentur a plasmate tuo, quod pretioso Filii tui sanguine redemisti, ut nunquam lædatur a morsu iniqui serpentis. Per eundem Christum Dõminum nostrum. **R.** Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta, et accepta mitra, format propria manu ex ipso incenso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca primi altaris, in quibus cruces de aqua et oleo ac Chrismate factæ prius fuerunt, et super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela, ad mensuram crucis de granis incensi factæ, et cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, et cremetur. Quo facto Pontifex accedit ad secundum altare et facit eodem modo cruces incensi superimponens cruces de subtili candela factas ut in primo altari, itemque deinceps in reliquis. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex redit ad primum altare, et deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, schola seu ministris prosequentibus:

Allelúja. **V.** Veni sancte Spiritus, * reple tuorum corda fidelium, et tui amoris in eis ignem accende.

Nisi Consecratio hujusmodi fieret inter Dominicam Septuagesimæ, et Festum Paschæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi quia tunc, omisso Allelúja, dicitur Versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altare, sine mitra, et schola seu ministri cantant Antiphonas duas sequentes:

Ascendit fumes aromatum in conspectu Dõmini de manu Angeli.

Alia Antiphona.

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuribulum aureum in manu sua: et data sunt ei incensa multa; et ascendit fumes aromatum in conspectu Dei.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altare sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectamus genua. **R.** Levate.

Dõmine sancte, Pater omnipotens æternæ Deus, clemens, et propitius, preces nostræ humilitatis exaudi, et respice ad horum altarium tuorum holocaustum, quod non igne visibili probetur, sed infusum sancti Spiritus tui gratia in odorem suavitatis ascendat,

et legitime se sumentibus Eucharistia medicabilis fiat, ad vitamque proficiat sempiternam. Per Christum Dõminum nostrum.

R. Amen.

Post hæc combustis candelis et thure, cineres illius combustionis per unum ex ministris cum spatulis ligneis e singulis altaribus abraduntur, et collecti in aliquo vase, projiciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus primi altaris, versus ad altare, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectamus genua. **R.** Levate.

Deus omnipotens, in cujus honorem, ac beatissimæ Virginis Mariæ, et omnium Sanctorum, ac nomen et memoriã Sanctorum tuorum **N. N.** nos indigni altaria hæc consecramus, clemens et propitius preces nostræ humilitatis exaudi; et præsta; ut in his mensis sint libamina tibi accepta, sint grata, sint pingua, et sancti Spiritus tui semper rore perfusa; ut omni tempore his in locis supplicantis tibi familiæ tuæ anxietates releves, ægritudines cures, preces exaudias, vota suscipias, desiderata confirmes, postulata concedas. Per Dõminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans, dicit mediocri voce, extensis manibus antepectus, hanc Præfationem:

Per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

V. Dõminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda. **R.** Habemus ad Dõminum.

V. Grátias agamus Dõmino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper, et ubique grátias agere, Dõmine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, et clemens: cujus nec initium, nec finis advertitur; qui quantus es, tantus esse voluisti, sanctus scilicet, ac mirabilis Deus, cujus majestatem elementa non capiunt. Te benedicimus, te supplices deprecamur, ut tibi sint altaria hæc, sicut illud quod Abel salutaris mysterii in passione præcursor, jugulatus a fratre, novo sanguine imbuit, et sacravit. Sint tibi Dõmine altaria hæc, sicut illud quod Abraham pater noster, qui videre te meruit, fabricavit, et invocato tuo nomine, consecravit, in quo sacerdos Melchisedech sacrificii formam triumphalis expressit. Sint tibi Dõmine altaria hæc, sicut illud, super quod Abraham seminarium fidei nostræ Isaac filium suum, dum tibi toto corde credidit, toto corde imposuit. In quo salutaris mysterii sacramentum dominicæ Passionis ostensum est, dum offertur Filius, Agnus occiditur. Sint tibi Dõmine altaria hæc, sicut illud quod Isaac puteum profundæ puritatis inveniens, abundantiam ei nomen imponens, tuæ majestati dicavit. Sint tibi Dõmine altaria hæc, sicut ille lapis quem Jacob supponens capiti suo, ascendentes et descendentes Angelos per

scalæ mysterium, somno revelante, cognovit. Sint tibi Dómine altária hæc, sicut illud quod Móyses, susceptis mandátis, in præfiguratióne Apostólica, duódecim lápidum constructiône firmávit. Sint tibi Dómine altária hæc, sicut illud quod Móyses septem diérum purificatióne mundávit, et cœlesti tuo collóquio, Sancta Sanctórum vocávit. Sicut locútus es ad Móysen, dicens: Si quis tetigerit altáre hoc, sanctificátus habeátur. Sit in his ergo altáribus innocétiæ cultus, immolétur supérbia, iracúndia jugulétur, luxúria, omnisque libído feriátur, offerátur pro turtúribus sacrificium castitátis, et pro pullis columbárum innocétiæ sacrificium.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, quod a circumstantibus audiri possit:

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Præfatione finita, Pontifex, accepta mitra, inungit cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto, frontem primi altaris in modum crucis, inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Confirma hoc, Deus, quod operátus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem, allelúja.

Uctione peracta in primo altari, accedit ad reliqua altária in quibus facit unctionem ut in primo. Quo facto redit ad altare primum.

Ps. 67. Exsúrgat Deus, pag. 75.

Quo dicto, Pontifex, deposita mitra, dicit:

Orémus.

Majestátem tuam, Dómine, humíliter implorámus, ut altária hæc sacræ unctionis libámine ad suscipiéndam pópuli tui múnere inúncta poténter bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare dignéris; ut quod nunc a nobis indignis, sub tui nóminis invocatióne, in honórem beatissimæ Virginis Mariæ, et ómnium Sanctórum, atque in memoriám Sanctórum tuórum **N. N.** sacrosánci Chrismatis unctione delibútu est, pláceat tibi, atque altária máneant perpétua: ut quidquid deinceps super illa oblátum sacratúmve fúerit, dignum tibi fiat holocáustum, atque ómnium hic offeréntium sacrificia a te pio Dómino benigne suscipiántur, et per ea víncula peccatórum nostrórum absolvántur, máculæ deleántur; véniæ impetréntur; et grátia acquirántur: quátenus una cum Sanctis, et Eléctis tuis vitam percipere mereámur ætérnam. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Tum Pontifex, accepta mitra, cum pollice dexteræ manus Chrismate intincto, inungit in modum crucis conjunctiones mensæ seu tabulæ primi altaris et tituli, sive stípitis, in quatuor angulis, quasi illa conjungens, ad singulas cruces dicens:

In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spíritus ✠ sancti.

Postea redit ad secundum, easdemque ut in primo unctiones ibi conficit, atque ita de reliquis. Postea redit ad altare primum et deposita mitra, dicit:

Orémus.

Súpplīces te deprecámur, omnipotens ætérne Deus, per unigénitum Fílium tuum Dóminum nostrum Jesum Christum, ut altária hæc sanctis úsibus præparáta, cœlesti bene ✠ dictione sanctífices; et, sicut Melchisedech sacerdotis præcipui oblatiōnem dignatiōne mirábili suscepisti, ita impósita his novis altáribus múnere, semper accepta ferre dignéris: ut pópulus, qui in hanc Ecclesiæ domum sanctam convéniet, per hæc libámina cœlesti sanctificatióne salvátus, animárum quoque suárum salutem perpétuam consequátur. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Post hæc Subdiaconi abstergunt diligenter cum mantilibus telæ grossæ mensas altarium; et Pontifex accedit ad sedem suam juxta primum altare, in qua cum mitra sedens fricat bene manus cum medulla panis, ac lavat, et extergit. Quo facto, Subdiaconis seu Acolythis præsentantibus ipsi Pontifici tobaleas novas et mundas, ac vasa, et ornamenta ad cultum Dei, et altarium consecratorum pertinentia, Pontifex, deposita mitra, surgit, et stans benedicit illa, dicens:

BENEDICTIO TOBALEARUM,

VASORUM, ET ORNAMENTORUM ALTARIUM CONSECRATORUM.

✠. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

✠. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnipotens, et miséricors Deus, qui ab iníitio utilia et necessariá homínibus creásti, quique per fámulum tuum Móysen vestiménta pontificália, et sacerdotália, seu levítica Sacerdotibus, et Levitis, atque ornáménta et lintheámina fácere fámulum tuum Móysen per quadraginta dies docuísti, atque étiam quæ María téxuit et fecit, in usum ministérii tabernáculi fœderis ordinásti, purificáre, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et conse ✠ crare per nostræ humilitátis servítium dignéris hæc ornáménta et lintheámina in usum altárium tuórum, ut divinis cúltribus et sacris mystériis apta existant, hisque confectiōni Córporis et Sanguinis Jesu Christi Fílii tui Dómini nostri dignis pareátur famulátibus: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde aspergit illa aqua benedicta. Tum ministri ponunt super unumquodque altare Chrismale, sive pannum lineum ceratum, ad mensuram altaris factum, deinde vestiunt altaria tobaleis, et ornamentis benedictis, ponentes desuper crucem, et alia ornáménta. Interim Pontifex stans ibidem, inchoat Antiphonam primam, schola seu ministris prosequentibus ipsam, et alias Antiphonas sequentes, et Responsoria cum suis Versibus, et Psalmis:

Antiphona.

Circúmdate, Levitæ, * altáre Dómini Dei, vestíte vestiméntis albis, estóte et vos canétes hymnum novum dicétes, allelúja.

V. Mirábilis Deus in Sanctis suis, et sanctus in ómnibus opéribus suis.

Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto.

Sicut erat in princípío, et nunc, et semper, et in sácula sáculórum. Amen.

Alia Antiphona:

Circúmdate Sion, et complectímíni eam, narráte in túrribus ejus. **V.** Magnús Dóminus et laudábilis nimis, in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Deinde dicitur Responsorium:

Induit te Dóminus túnica jucunditátis, et impósuit tibi corónam. * Et ornávit te ornáméntis sanctis.

V. Luce spléndida fulgébis, et omnes fines terræ adorábunt coram te. * Et ornávit te.

V. Natiónes ex longínquo ad te vénient, et múnera deferétes adorábunt Dóminum; et terram tuam in sanctificatióne habébunt, et nomen magnum tuum invocábunt. * Et ornávit te.

V. Benedicti erunt, qui te ædificavérunt: tu autem lætáberis in filiis tuis, quóniam omnes benedicétes, et congregábuntur ad Dóminum. * Et ornávit te.

Et non dicitur Glória Patri, sed sequens Antiphona dicitur:

In velaménto alárum tuárum prótege nos, Dómine, et in laude tua gloriémur.

Psalmus 62. Deus, Deus meus, * ad te de luce vígilo.

Et dicitur totus prout habetur supra, pag. 158. cum Glória Patri, in fine.

Finito Psalmo, Pontifex, deposita mitra, ascendit ad altare primum, et facta cruci super altare positæ reverentia, incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Omnis terra * adóret te Deus, et psallat tibi: psalmum dicat nómini tuo Dómine.

Interim dum Antiphona cantatur, Pontifex incensat super altare in modum crucis. Quo facto redit ad secundum altare, incensat ut supra, et sic in reliquis. Deinde revertitur ad primum altare et Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, et schola prosequitur; et interim iterum ipse Pontifex super altare primum et reliqua altaria in modum crucis incensat, quod et tertio facit: quo facto, stans ante médium primi altaris, dicit:

Orémus.

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hæc altária qui et dona nostra, et pópuli tui in eis sanctificet, et suméntium corda dignánte emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, altária hæc nómini tuo dedicáta cœlestis virtútis bene ✠ dictione sanctifica; et ómnibus in te sperántibus auxilií tui munus osténde; ut hic Sacramentórum virtus, et votórum obtineáture effectus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sácula sáculórum. **R.** Amen.

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

V. Benedicámus Dómino. **R.** Deo grátias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad sacristiam, sive sacrarium, ubi, deposito pluviali, parat se ad celebrandam Missam, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem in uno ex dictis altaribus consecratis solemniter celebrari. Missa dicitur ut in Missali, in ipsa die Dicationis Altaris.

Finita Missa, Pontifex dat benedictionem solemnem, et indulgentias; exiit se sacris vestibus, et vadit in pace.

DE CONSECRATIONE ALTARIUM,

QUORUM SEPULCHRUM RELIQUIARUM EST IN MEDIO SUMMITATIS STIPITIS.

Quod prædictum consecrandi altare semper servatur, quando sepulchrum Reliquiarum est in medio tabulæ altaris, a parte superiori, vel in stipite a parte anteriori, aut posteriori. Si vero sepulchrum est in medio summitatis stipitis, supra autem sit ponenda ipsa tabula, sive mensa altaris; finita aquæ benedictione, cum vino, et cinere, ut supra, pag. 407. atque Oratione.

Omnípotens sempitérne Deus, creatórum, et conservatórum humáni géneris, etc. pag. 409.

Pontifex stans cum mitra, et aqua benedicta hujusmodi, vino et cinere mixta, facit málam, sive cæmentum ex calce, et sabulo, seu tegula trita ad hoc paratis, quod deinde, deposita mitra, benedicit, dicens:

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Summe Deus, qui summa, et média, ímaque custódis, qui omnem creatúram intrínsecus ambiéndo conclúdis, sancti ✠ fica, et béne ✠ dic has creatúras calcis, et sábuli. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Quo facto, tabula ipsa uniuscujusque altaris a stipite separata jacente, debet fieri Reliquiarum deportatio, et inclusio, Pontifice processionaliter accedente ad locum, ubi Reliquiæ sunt depositæ, in quo Pontifex stans ab extra sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus genua. R.** Leváte.

Aufer a nobis, quæsumus, etc. ut supra, p. 434. et continuans per omnia usque ad Conse ✠ créture, et sancti ✠ ficéture, hæc tabula, inclusive, prout supra ordinatum est, pag. 435. Quibus dictis, Sacerdotes et Levitæ elevánt aras, sive tabulas, seu mensas altarium, et collocant eas super stipites; et cæmentarii cum dicto cæmento benedicto ipsas liniunt; et firmant, schola interim cantante, seu ministris dicentibus Responsorium:

Antiphona.

Circúmdate, Levitæ, * altáre Dómini Dei, vestíte vestiméntis albis, estóte et vos canétes hymnum novum dicétes, allelúja.

V. Mirábilis Deus in Sanctis suis, et sanctus in ómnibus opéribus suis.

Glória Patri, et Fílio, et Spíritui sancto.

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sácula sáculórum. Amen.

Alia Antiphona:

Circúmdate Sion, et complectímmini eam, narráte in túrribus ejus. **V.** Magnús Dóminus et laudábilis nimis, in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Deinde dicitur Responsorium:

Induit te Dóminus túnica jucunditátis, et impósuit tibi corónam. * Et ornávit te ornáméntis sanctis.

V. Luce spléndida fulgébis, et omnes fines terræ adorábunt coram te. * Et ornávit te.

V. Natiónes ex longínquo ad te vénient, et múnera deferétes adorábunt Dóminum; et terram tuam in sanctificatióne habébunt, et nomen magnum tuum invocábunt. * Et ornávit te.

V. Benedicti erunt, qui te ædificavérunt: tu autem lætáberis in filiis tuis, quóniam omnes benedicétes, et congregábuntur ad Dóminum. * Et ornávit te.

Et non dicitur Glória Patri, sed sequens Antiphona dicitur:

In velaménto alárum tuárum prótege nos, Dómine, et in laude tua gloriémur.

Psalmus 62. Deus, Deus meus, * ad te de luce vígilo.

Et dicitur totus prout habetur supra, pag. 158. cum Glória Patri, in fine.

Finito Psalmo, Pontifex, deposita mitra, ascendit ad altare primum, et facta cruci super altare positæ reverentia, incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Omnis terra * adóret te Deus, et psallat tibi: psalmum dicat nómini tuo Dómine.

Interim dum Antiphona cantatur, Pontifex incensat super altare in modum crucis. Quo facto redit ad secundum altare, incensat ut supra, et sic in reliquis. Deinde revertitur ad primum altare et Antiphona finita, Pontifex eam reincipit, et schola prosequitur; et interim iterum ipse Pontifex super altare primum et reliqua altaria in modum crucis incensat, quod et tertio facit: quo facto, stans ante médium primi altaris, dicit:

Orémus.

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hæc altária qui et dona nostra, et pópuli tui in eis sanctificet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Orémus.

Omnípotens sempitérne Deus, altária hæc nómini tuo dedicáta cœlestis virtútis bene ✠ dictione sanctifica; et ómnibus in te sperántibus auxilií tui munus osténde; ut hic Sacramentórum virtus, et votórum obtineáture effectus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílio tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus sancti Deus, per ómnia sácula sáculórum. **R.** Amen.

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

V. Benedicámus Dómino. **R.** Deo grátias.

Quo dicto, Pontifex accedit ad sacristiam, sive sacrarium, ubi, deposito pluviali, parat se ad celebrandam Missam, si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem in uno ex dictis altaribus consecratis solemniter celebrari. Missa dicitur ut in Missali, in ipsa die Dicationis Altaris.

Finita Missa, Pontifex dat benedictionem solemnem, et indulgentias; exiit se sacris vestibus, et vadit in pace.

DE CONSECRATIONE ALTARIUM,

QUORUM SEPULCHRUM RELIQUIARUM EST IN MEDIO SUMMITATIS STIPITIS.

Quod prædictum consecrandi altare semper servatur, quando sepulchrum Reliquiarum est in medio tabulæ altaris, a parte superiori, vel in stipite a parte anteriori, aut posteriori. Si vero sepulchrum est in medio summitatis stipitis, supra autem sit ponenda ipsa tabula, sive mensa altaris; finita aquæ benedictione, cum vino, et cinere, ut supra, pag. 407. atque Oratione.

Omnípotens sempitérne Deus, creatórum, et conservatórum húmáni géneris, etc. pag. 409.

Pontifex stans cum mitra, et aqua benedicta hujusmodi, vino et cinere mixta, facit málam, sive cæmentum ex calce, et sabulo, seu tegula trita ad hoc paratis, quod deinde, deposita mitra, benedicit, dicens:

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Summe Deus, qui summa, et média, ímaque custódis, qui omnem creatúram intrínsecus ambiéndo conclúdis, sancti ✠ fica, et béne ✠ dic has creatúras calcis, et sábuli. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Quo facto, tabula ipsa uniuscujusque altaris a stipite separata jacente, debet fieri Reliquiarum deportatio, et inclusio, Pontifice processionaliter accedente ad locum, ubi Reliquiæ sunt depositæ, in quo Pontifex stans ab extra sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus gēna.** **R.** Leváte.

Aufer a nobis, quæsumus, etc. ut supra, p. 434. et continuans per omnia usque ad Conse ✠ créture, et sancti ✠ ficéture, hæc tábula, inclusive, prout supra ordinatum est, pag. 435. Quibus dictis, Sacerdotes et Levitæ elevánt aras, sive tabulas, seu mensas altarium, et collocant eas super stipites; et cæmentarii cum dicto cæmento benedicto ipsas liniunt; et firmant, schola interim cantante, seu ministris dicentibus Responsorium:

Vos sacerdotes et Levitae sanctificamini. * Et afferite aram Domini Dei Israel ad locum qui ei paratus est. V. Vos sancti Domini vocabimini, ministri Dei nostri: dicetur vobis, sit timor Dei vobiscum, et cum diligentia cuncta facite. Et.

Levatis itaque aris, et collocatis, ac cum cemento praedicto bene firmatis Pontifex inchoat Antiphonam: Sub altare Dei, ut supra, p. 435. et continuat usque ad Orationem, Dirigatur, inclusive: qua dicta, prosequitur altarium consecrationem, accedens ad primum altare cum mitra, et stans ante illud, deposita mitra, incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Introibo ad altare Dei, ut supra, pag. 432. cum omnibus sequentibus, usque ad Orationem, Deus, qui es visibilium rerum omnium, etc. inclusive.

Qua dicta, Pontifex accepta mitra sedet, et ministri extergunt mensas altarium cum linteis mundis; et mox Pontifex thurificat super illas in modum crucis in medio, et in quatuor ejus angulis, inchoans, schola seu ministris prosequentibus, Responsorium:

Dirigatur * oratio mea, sicut incensum in conspectu tuo Domine.

V. Elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Et omnia alia deinde fiunt, prout supra ordinata sunt, usque ad finem.

DE ALTARIUM PORTATILIUM CONSECRATIONE.

Altarium portatilium consecratio potest fieri quocumque die, et loco, jejuno tamen stomacho.

Parantur in loco, ubi consecratio hujusmodi fieri debet, in primis aliqua Reliquia cum tribus granis incensi in quolibet altari recludenda; sanctum Chrisma in vasculo, et ampulla; oleum sanctum Catechumenorum etiam in vasculo, et ampulla; sufficiens quantitas thuris, cujus medietas sit in granis; thuribulum cum navicula, et cochleari; vas cum primis ardentibus; vas aquae mundae; vas cum cineribus; vas cum sale; vas vini; aspersorium factum de herba hyssopi; mantilia ex tela grossa ad extergenda altaria consecranda, quoties expedierit; quinque cruces parvae factae de candelis cerae subtilibus pro quolibet altari consecrando; aliqua spatula lignea parvae, ad abradendum de quolibet altari combustiones candelarum et thuris; vas, in quo ipsae rasurae deponantur; duo candelabra cum duobus cereis continuo ardentibus prope Reliquias; vas cum aqua ad abluendas manus Pontificis, et medulla panis, ac mantilia pro extergendis manibus.

Pontifex igitur, paratus amictu, alba, cingulo, stola, pluviali albi coloris, et mitra simplici, si consecrationem hujusmodi publice facere velit, vel, si in camera sua, aut alio loco secreto, stolam habeat super rochetum, vel supra superpelluceum, si sit regularis, ab humeris dependentem, et mitram simplicem, stans ante tabulas ipsas, sive altaria consecranda posita super aliquam mensam, vel altare, mitram in capite tenens, absolute dicit:

Deum omnipotentem, fratres carissimi, votis exsultantibus deprecemur, ut qui per omnem mundum fidem sparsit, et Ecclesiam congregavit, qui est lapis de monte sine manibus abscissus, qui angularem compagem solidavit, has petras serenus illustret, easque aeterno lumine irrigatas ita multiplicibus et diversis charismatibus

locupletet, ut super illas, administrandam sui Corporis hostiam bene dicat, et suscipiat consecratam: Qui cum Deo Patre vivit, et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

Deinde, detecto capite, genuflexus ante altaria consecranda, dicit: Deus in adjutorium meum intende.

Quo dicto, Pontifice surgente, chorus respondet:

Domine ad adjuvandum me festina.

Tum Pontifex, stans sine mitra in eodem loco, dicit:

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Chorus respondet:

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Sine Alleluja. Et id eisdem modo et loco secundo, et tertio fit, voce semper altius elevata.

Quibus dictis, Pontifex stans in eodem loco cum mitra, benedicit aquam cum sale, cinere, et vino, incipiens absolute exorcismum salis, prout habetur supra sub Ecclesiae Dedicatione, pag. 407. usque ad Orationem: Omnipotens sempiternus Deus, creator, et conservator humani generis, etc. ut pag. 409. inclusive, hoc salvo, quod ubicumque fit mentio de Ecclesiae consecratione, dicit solum de altarium, vel tabularum.

Aqua igitur benedicta, Pontifex, retenta mitra, stans ante altaria intingit pollicem dexterae manus in aqua praedicta per eum benedicta; et cum eo, et aqua hujusmodi facit crucem in medio primae tabulae, vel altaris, dicens:

Sancti * ficetur, et conse * cretur haec tabula. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus * sancti. Pax tibi.

Deinde facit ex eadem aqua cum eodem pollice quatuor cruces in quatuor cornibus altaris, repetens in qualibet cruce verba praemissa:

Sancti * ficetur, et conse * cretur haec tabula, etc.

Facit autem primam crucem in dextera parte posteriori lapidis, id est, Evangelii, secundam in sinistra parte anteriori transversa primae, tertiam in dextera anteriori, quartam in sinistra posteriori tertiae transversa in hunc modum:

Eodem modo deinceps easdem aspersiones faciet super singulos reliquos lapides. Quo facto, inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Asperges me * Domine hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealabor.

Ps. 50. Miserere mei Deus. pag. 64.

Sed in fine repetitur ipsa Antiphona, et interim, dum dicuntur Antiphona, et Psalmus prædicti, Pontifex cum mitra aspergit cum aspersorio de herba hyssopi facto de ipsa aqua primam tabulam, per ejus circuitum tribus vicibus. Deinde aspergit reliquas omnes tabulas, ut primam. Quo facto, tabulæ abterguntur cum mundis pannis lineis, deinde Pontifex, deponita mitra, dicit:

V. Dómine exáudi oratióem meam.

R. Et clamor meus ad te véniat.

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Deus, qui es visibílium ómnium rerum et invisibílium cónditor, et cunctárum sanctificatiónum consecrator, ad dedicatióem harum dominicárum mensárum adesse dignáre; et quæ sacráto Oleo, et Chrismate a nobis indignis sunt liniéndæ, et benedicéndæ, tuæ sancti **✠**ficatiónis in eas infúnde virtútem et consecratióem; ut omnes qui ad eas deprecáturi accésserint, tuæ propitiatiónis auxiliū séntiant. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Tum inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Dirigátur * oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Dómine.

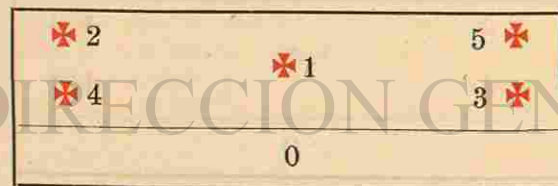
Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat tertio primam tabulam per circuitum ejus. Deinde prosequitur eodem modo thurificare secundam tabulam, tum tertiam, quartam et reliquas usque ad ultimam. Finita incensatione, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Eréxit Jacob lápidem * in titulum, fundens óleum désuper.

Psalmus 83. Quam dilécta tabernácula tua Dómine virtútum! *** concupiscit, et déficit ánima mea in átria Dómini.**

Et totus dicitur prout supra habetur in benedictione et impositione primarii lapidis, pag. 166. sed in fine non dicitur Glória Patri.

Dum Antiphona et Psalmus dicuntur, Pontifex stans cum mitra, intingit pollicem dexteræ manus in oleum Catechumenorum, et cum eo facit quinque cruces super primam tabulam, videlicet, in medio altaris, et quatuor ejus cornibus, in locis, in quibus fecerat cruces de aqua benedicta, videlicet, primam in medio altaris, secundam in dextero cornu posteriori, id est, Evangelii, tertiam in sinistro anteriore, quartam in dextero anteriore, quintam in sinistro posteriori, hoc ordine:

Dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti **✠**ficétur, et conse **✠**crétur hæc tábula. In nómine Pa- **✠** tris, et Fi **✠**lii, et Spírítus **✠** sancti. Pax tibi.

Expletis quinque unctionibus super tabulam primam, Pontifex prosequitur unctiones efficere super tabulam secundam, dein super tertiam et super reliquas.

Deinde Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Dirigátur * oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Dómine.

Et dum Antiphona dicitur, Pontifex thurificat semel tabulam primam per circuitum; deinde secundam et reliquas et restituto thuribulo, et Antiphona finita, deponita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus gēnua. R.** Leváte.

Adsit Dómine misericórdiæ tuæ ineffábilis pietas: et super has tábulas opem tuæ bene **✠**dictionis, et virtútem tuæ unctiúnis infúnde; ut, te largiēte, réferat præmiū quisquis intúlerit votum. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Oratióne finita, Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Mane surgens Jacob * erigébat lápidem in titulum, fundens óleum désuper, votum vovit Dómino: vere locus iste sanctus est, et ego nesciébam.

Psalmus 91. Bonum est confitéri Dómino, *** et psállere nómini tuo Altíssime.**

Et totus dicitur prout supra habetur sub Dedicatione Ecclesiæ, pag. 167. Et in fine non dicitur Glória Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, facit iterum quinque cruces cum pollice de eodem oleo Catechumenorum in eisdem locis primi altaris, et eo ordine, prout prius fecit, dicens, dum singulas cruces facit:

Sancti **✠**ficétur, et conse **✠**crétur hæc tábula. In nómine Pa- **✠** tris, et Fi **✠**lii, et Spírítus **✠** sancti. Pax tibi.

Et ita facit Pontifex in reliquis altaribus ordine supradicto.

Deinde Pontifex inchoat, ministris prosequentibus, Antiphonam:

Dirigátur * oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Dómine.

Interim dum Antiphona dicitur, Pontifex, retenta mitra, thurificat iterum semel tabulas omnes, unam post aliam, per circuitum. Quo facto, Pontifex, deponita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: **Flectámus gēnua. R.** Leváte.

Adésto Dómine dedicatióni harum mensárum tuárum, et in eas quæ a nobis indignis sancto linítæ sunt óleo, bene **✠**dictionis et sancti **✠**ficatiónis tuæ virtútem et consecratióem infúnde: Qui vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Qua finita, Pontifex incipit, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Unxit te Deus, * Deus tuus, óleo lætitiæ præ consórtibus tuis.

Psalmus 45. Deus noster refúgium, et virtus: *** adjútor in tribulatióibus, quæ invenérunt nos nimis.**

Et totus dicitur prout habetur supra sub Dedicatione Ecclesiæ, pag. 170. Et in fine non dicitur Glória Patri.

Incepta Antiphona, Pontifex, accepta mitra, iterum facit quinque cruces de sancto Chrismate cum pollice dexteræ manus in medio tabulæ uniuscujusque altaris successive, et in quatuor ejus angulis ordine supra posito, ad quamlibet crucem dicens:

Sancti ✠ ficetur, et conse ✠ cretur hæc tabula. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Sp̄ritus ✠ sancti. Pax tibi.

Deinde Pontifex, accepto thuribulo a Sacerdote incensante, imposito et benedicto incenso, stans cum mitra inchoat, et schola seu ministri prosequuntur, Antiphonam:

Dirigatur * oratio mea sicut incensum in conspectu tuo Dōmine.

Qua incepta, Pontifex, retenta mitra, iterum semel thurificat tabulas unam post aliam per circuitum; deinde, deposita mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Exaudi nos Deus noster, et precum nostrarum libenter accipe vota, et altaria hæc ad celebranda divina mysteria preparata cœlestis unguenti odore asperge, et aromata divinæ sanctificationis illis infunde: et sicut lapidem Jacob Patriarchæ erectum unguenti perfusione dicasti, et Angélicis visionibus per scalam gradus Ecclésiæ figurasti, sic quoque super hos lapides altaribus coaptandos cœlestis grátiam sancti ✠ ficationis immitte; ut dum tibi super eos sacri Corporis et Sanguinis unigéniti Filii tui mysteria consecrantur, petentibus peccata dimittantur, et merentibus influas grátiam sempiternam. Per Christum Dōminum nostrum. R. Amen.

Oratione dicta, Pontifex, accepta mitra, intingit pollicem dexteræ manus in sanctum Chrisma, et cum eo signat confessionem, id est, sepulchrum primæ tabulæ, in quo Reliquiæ sunt reponendæ, in medio formando signum, dicens:

Conse ✠ cretur, et sancti ✠ ficetur hoc sepulchrum. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Sp̄ritus ✠ sancti. Pax huic dōmui.

Et ita Pontifex efficit unctiones super tabulam secundam et reliquas.

Deinde, deposita mitra, recondit veneranter Reliquias cum tribus granis thuris in unaquaque tabula, sive altari, et sepulchrum Reliquiarum huiusmodi claudit. Quo facto, adhuc stans sine mitra, dicit:

Orémus.

Deus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorum æternum majestati tuæ condidisti habitaculum, da ædificationi tuæ incrementa cœlestia; et præsta, ut quorum hic Reliquias pio amore complectimur, eorum semper meritis adjuvemur. Per Christum Dōminum nostrum. R. Amen.

Tum inchoat Pontifex, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Ecce odor filii mei, * sicut odor agri pleni, cui benedixit Dōminus: crescere te faciat Deus meus sicut arenam maris, et donet tibi de rore cœli benedictionem.

Ps. 86. Fundamenta ejus. pag. 122.

Et non dicitur Glória Patri.

Dum Antiphona, et Psalmus prædicti dicuntur, Pontifex, accepta mitra, fundit, et spargit oleum Catechumenorum, et sanctum Chrisma, manu dextera conficans, liniens, et perungens totum primum lapidem; idemque facit successive in reliquis.

Finito Psalmo, Pontifex stans cum mitra, dicit:

Lápides hos, fratres carissimi, in quibus unguentum sacræ unctionis effunditur, ad suscipienda populi sui vota, et sacrificia, orémus ut Dōminus noster bene ✠ dicat, et conse ✠ cret, et quod est unctum a nobis, sit unctum in nomine ejus; ut plebis vota suscipiat, et altaribus per sacram unctionem perfectis, dum propitiationem sacrarum imponimus, ipsi propitiatores Dei esse mereamur. Per Jesum Christum Dōminum nostrum: qui cum eo, et Sp̄ritu sancto vivit, et regnat Deus in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Quo dicto, inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Ædificavit Mōyses * altare Dōmino Deo, offerens super illud holocausta: et immolans victimas; fecit sacrificium vespertinum in odorem suavitatis Dōmino Deo, in conspectu filiorum Israël.

Qua finita, stans adhuc cum mitra Pontifex, dicit:

Dei Patris omnipotentis misericordiam supplices implorémus, fratres carissimi, ut altaria hæc sacrificiis spiritalibus imbuenda, nostræ vocis exoratus officio præsentī bene ✠ dictione sanctificet, atque in eis semper oblationes famulorum suorum studio sanctæ devotionis impositas bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare dignetur, et spiritali placatus incenso precibus familiæ suæ promptus exauditor assistat. Per Christum Dōminum nostrum. R. Amen.

Deinde benedicit incensum super altaribus cremandum, et stans ibidem, deposita mitra, dicit:

Ÿ. Dōmine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dōminus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Orémus.

Dōmine Deus omnipotens, cui assistit exercitus Angelorum cum tremore, quorum servitium spirituale et igneum esse cognoscitur; dignare respicere, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficare hanc creaturam incensi, ut omnes languores, omnesque infirmitates, atque insidiæ inimici odorem ejus sentientes effugiant, et separentur a plasmate tuo quod pretioso Filii tui Sanguine redemisti; ut numquam lædatur a morsu iniqui serpentis. Per eundem Christum Dōminum nostrum. R. Amen.

Deinde aspergit ipsum aqua benedicta, et accepta mitra, format propria manu ex ipso quinque cruces, quamlibet de quinque granis, super illa quinque loca uniuscujusque altaris, in quibus cruces de aqua, Oleo, et Chrismate factæ prius fuerunt, et super quamlibet crucem thuris ponit unam crucem factam de subtili candela ad mensuram crucis de granis incensi factæ, et cujuslibet crucis capita accenduntur, ut cum ipsis thus comburatur, et cremetur. Omnibus autem crucibus accensis, Pontifex, deposita mitra, flexis coram altari genibus, inchoat, et schola seu ministri prosequuntur:

Allelúja. Ÿ. Veni sancte Sp̄ritus: * reple tuorum corda fidelium, et tui amoris in eis ignem accende.

Nisi Consecratio fiat inter Dominicam Septuagesimæ, et festum Paschæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, quia tunc omisso Allelúja, dicitur Versus tantum. Quo dicto, surgit Pontifex stans ibidem versus ad altaria sine mitra, et schola seu ministri dicunt Antiphonas duas sequentes:

Ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dómini de manu Angeli.

Alia Antiphona:

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuribulum aúreum in manu sua: et data sunt ei incénsa multa; et ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei.

Sine Allelúja.

Quibus finitis, Pontifex adhuc stans ante altaria sine mitra, dicit:

Orémus. Et ministri: Flectámus génuá. R. Leváte.

Horum altárium, Dómine, holocaustum sancti Spíritus tui grátia infúsum in odórem tuæ suavitatís ascéndat. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Post hæc combustis candélis et thure, cineres illius combustionis per unum ex ministris cum spatulis ligneis abraduntur, et collecti in aliquo vase projiciuntur in sacrarium. Interim Pontifex sine mitra stans ante gradus altaris versus ad altaria, dicit:

Orémus.

Súpplícés tibi, Dómine Deus Pater omnipotens, preces effúndimus, ut metáli hujus expólitam matériam supérnis sacrificiis imbuéndam ipse tuæ ditáre sancti \times ficatiónis ubertáte dignéris, qui quondam legem in tábulis scripsísti lapídeis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

Deinde eodem modo stans, mediocri voce, extensis manibus ante pectus, dicit Præfationem hanc:

Per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

V. Dóminus vobíscum. R. Et cum spírítu tuo.

V. Sursum corda. R. Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dómino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus: Qui post offendícula lapsus primi hóminis, instituísti tibi offérri propitiatórii delibaménta libáminis; ut culpa, quæ præcésset per supérbiam, futúris temporibus expiarétur per múnera, quibus honoraréntur altária, honorificaréntur et templa. Quod tibi primus Noë præparávit officio, rursus Abraham immolatúrus fílium, dehinc Jacob érigens et ungens lápídem in titulum. Te Redémptor mundi exorámus, ut lápídes istos, seu mensas, in honórem tuum, gloriosæque Virgínis Mariæ, et ómnium Sanctórum, conse \times cráre, et sancti \times ficáre dignéris benedictiónis tuæ illápsu, máribus nostris

opem tuæ benedictiónis infúdens, et sacri hujus mystérii sicut institútor, ita étiam et sanctificátor appáre, qui te angulárem lápídem, et saxum sine máribus abscíssum nominári voluísti. Inhæreas hic plácido ætérnæ majestátis obtútu, ut quidquid sacro ritu super his immolábitur, sicut Melchisedech oblátum tibi pláceat holocaustum. Adsit misericórdiæ tuæ ineffábilis píetas: ut, te largiénte, réferat præmium, quisquis intúlerit votum.

Quod sequitur dicit submissa voce legendo, ita tamen quod a circumstantibus audiatur.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Præfatione finita, Pontifex inchoat, et schola, seu ministri prosequuntur, Antiphonam:

Confirma hoc, Deus, * quod operátus es in nobis, a templo sancto tuo, quod est in Jerúsalem. V. Glória Patri, et Fílio, et Spírítui sancto. R. Sicut erat in princípío, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Deinde repetitur Antiphona. Qua dicta, Pontifex sine mitra dicit:

Orémus.

Quæsumus, omnipotens Deus, universárum rerum rationábilis ártífex, qui inter céteras creaturárum formas lapídeum metállum ad obséquium tui sacrificii condidísti, ut legítimæ libatióni præpararétur altáre: ánnue dignánte, ut quidquid hic oblátum sacramtúmve fúerit, nómini tuo assúrgat, Religióni proficiat, spei innítatur, et fidei sit honóri. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Postea inchoat, schola seu ministris prosequentibus, Antiphonam:

Omnis terra adóret * te Deus, et psallat tibi: psalmum dicat nómini tuo Dómine.

Qua incepta, Pontifex, accepta mitra, thurificat super unamquamque tabulam successive in modum crucis, deinde, deposita mitra, dicit:

Descéndat, quæsumus Dómine Deus noster, Spíritus tuus sanctus super hæc altária, qui et dona nostra, et pópuli tui in eis sanctificet, et suméntium corda dignánte emúndet. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Postremo exterguntur tabulæ per ministros cum pannis lineis. Tum Pontifex parat se ad celebrandum si voluerit, vel facit per aliquem Sacerdotem super unam ex dictis tabulis consecratis Missam celebrari.

Missa dicitur ut in Missali, in ipsa die Dedicatiónis altaris.

INDEX PRIMÆ PARTIS.

	pag.
De Confirmandis	1
De Ordinibus conferendis	4
De Clerico faciendo	8
De Minoribus Ordinibus	11
De Ordinatione Ostiariorum	11
De Ordinatione Lectorum	12
De Ordinatione Exorcistarum	13
De Ordinatione Acolythorum	15
De sacris Ordinibus in genere	17
De Ordinatione Subdiaconi	17
De Ordinatione Diaconi	23
De Ordinatione Presbyteri	27
De Consecratione Electi in Episcopum	36
Forma Juramenti	38
Examen	39
De Pallio	52
Forma Juramenti	52
Dies, quibus Pallio uti potest Patriarcha, sive Archiepiscopus	53
De Benedictione Abbatis	54
De Benedictione Abbatis auctoritate Apostolica	59
De Benedictione Abbatis auctoritate Ordinarii	75
De Benedictione Abbatissæ	78
De Benedictione et Consecratione Virginum	84
Anathema contra molestantes bona Monialium, vel eas ad malum inducentes	94
De Benedictione et Coronatione Regis	96
De Benedictione et Coronatione Reginæ	104
De Benedictione et Coronatione Reginæ solius	107
De Benedictione et Coronatione Reginæ, ut Regni Dominæ	108
De Benedictione et Coronatione Regis in consortem electi	113
De Benedictione novi Militis	114
De Creatione Militis Regularis	116

INDEX SECUNDÆ PARTIS.

De Benedictione et Impositione primarii lapidis pro Ecclesia ædificanda	117
De Benedictione Salis	117
De Benedictione Aquæ	118
De Ecclesiæ Dedicatione seu Consecratione	124
De Benedictione Aquæ cum Sale, cineribus, et vino	131
De Altaris Consecratione	134
De Benedictione Cæmenti	140
De allocutione Episcopi ad fundatores Ecclesiæ super debita donatione Ecclesiæ	142
De Benedictione Incensi	148
De Benedictione Tobalarum, Vasorum, et Ornamentorum Ecclesiæ, et Altaris Consecratorum	157

De Altaris Consecratione, quæ fit sine Ecclesiæ Dedicatione	pag. 160
Benedictio Tobalarum, Vasorum et Ornamentorum Altaris Consecrati	175
De Altaris Consecratione, cujus sepulchrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis	177
De Altaris Portatilis Consecratione	178
De Benedictione Cœmeterii	186
De Reconciliatione Ecclesiæ, et Cœmeterii	191
De Reconciliatione Cœmeterii, sine Ecclesiæ Reconciliatione	197
De Consecratione Patenæ et Calicis	198
De Benedictione sacerdotalium Indumentorum in genere	200
Benedictio specialis cujuslibet indumenti	201
De Benedictione Mapparum, seu linteaminum sacri Altaris	201
De Benedictione Corporalium	202
De Benedictione novæ Crucis	202
De Benedictione Crucis pectoralis	206
De Benedictionis Imaginis B. Mariæ Virginis	206
De Benedictione Imaginum aliorum Sanctorum	208
De Benedictione Sacrorum Vasorum, et aliorum Ornamentorum in genere	209
De Benedictione Tabernaculi, sive Vasculi pro sacrosancta Eucharistia conservanda	209
De Benedictione Capsarum pro Reliquiis, et aliis Sanctuariis includendis	210
De Benedictione Signi, vel Campanæ	212
De Benedictione et Impositione Crucis proficiscentibus in subsidium et defensionem Fidei christianæ, seu recuperationem Terræ sanctæ	220
De Benedictione Armorum	222
De Benedictione Ensis	222
De Benedictione et traditione Vexilli bellici	223

INDEX TERTIÆ PARTIS.

De Publicatione Festorum mobilium in Epiphania Domini	224
De Expulsionem publice penitentium ab Ecclesia, in Feria quarta Cinerum	225
De Reconciliatione penitentium, quæ fit in Feria quinta Cœnæ Domini	228
De Officio in Feria quinta Cœnæ Domini, cum benedicatur Oleum Catechumenorum et infirmorum, et conficitur Chrisma	236
Ordo ad celebrandam Synodum	244
Forma juramenti Synodalis	248
Ordo Suspensionis, Reconciliationis, Depositionis, Dispensationis, Degradationis, et Restitutionis sacrorum Ordinum	258
Degradationis forma	262
Degradatio ab Ordine Ponticali	264
Degradatio ab Ordine Presbyteratus	265
Degradatio ab Ordine Diaconatus	265
Degradatio ab Ordine Subdiaconatus	265
Degradatio ab Ordine Acolythatus	266
Degradatio ab Ordine Exorcistatus	266
Degradatio ab Ordine Lectoratus	266
Degradatio ab Ordine Ostiariatus	267
Degradatio a prima Tonsura	267
Ordo excommunicandi et absolvendi	268
Ordo ad reconciliandum apostatam, schismaticum, vel hæreticum	274
De Itineratione Prælatorum	278

Ordo ad recipiendum processionaliter Prælatum, vel Legatum	pag. 280
Ordo ad visitandas Parochias	282
Ordo ad recipiendum processionaliter Imperatorem	286
Ordo ad recipiendum processionaliter Regem	287
Ordo ad recipiendum processionaliter Principem magnæ potentie	288
Ordo ad recipiendum processionaliter Imperatricem, vel Reginam	289
Ordo ad recipiendum processionaliter Principissam magnæ potentie	290
De Officio, quod post Missam solemnem pro Defunctis agitur	291
De scrutinio serotino, quo antiqui utebantur, antequam Electus in Episcopum consecraretur	297
De barba tondenda	304
De Officio Psalmistatus	304

ALERE FLAMMAM
VERITATIS

INDEX APPENDICIS.

Pontificalis Ritus pro baptismo parvulorum	305
Pontificalis Ritus pro adultorum baptismo	311
Pontificalis Ritus pro supplendis omissis super infantem baptizatum	326
Pontificalis Ritus pro supplendis omissis super baptizatum adultum	331
Confirmatio uni tantum conferenda	345
De Clerico faciendo	347
De Minoribus Ordinibus uni tantum conferendis	349
De Ordinatione Ostiarii	349
De Ordinatione Lectoris	351
De Ordinatione Exorcistæ	352
De Ordinatione Acolythi	353
De Ordinatione Subdiaconi	355
De Ordinatione Diaconi	361
De Ordinatione Presbyteri	365
De Consecratione plurium electorum in Episcopos	374
Ritus Pontificalis pro celebrando Sacramento matrimonii	390
Ritus et Formula Absolutionis et Benedictionis Pontificalis post Homiliam seu sermonem infra Missæ solemnis celebrationem	394
Ritus et Formula Benedictionis Apostolicæ	395
Ordo Benedictionis aquæ pro Reconciliatione Ecclesiæ ab Episcopo faciendæ	396

SUPPLEMENTUM

AD APPENDICEM PONTIFICALIS ROMANI.

De Ecclesiæ Dedicatione seu Consecratione, si plura Altaria simul consecrentur	399
De Benedictione Tobalarum, Vasorum et Ornamentorum Ecclesiæ et Altarium Consecratorum	428
De Altarium Consecratione, quæ fit sine Ecclesiæ Dedicatione	430
De Consecratione Altarium, quorum sepulchrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis	445
De Altarium Portatilium Consecratione	446

INDEX GENERALIS PONTIFICALIS ROMANI.

A.

- Abbatis benedictio 54. — Abbatis benedictio auctoritate apostolica 59. — Abbatis benedictio auctoritate Ordinarii 75.
 Abbatissæ benedictio 78.
 Absolutio et benedictio Pontificalis post Homiliam seu sermonem infra Missæ celebrationem impertienda 394. — Absolutio ab excommunicatione 268.
 Acolythi unius ordinatio 353. — Acolythorum ordinatio 15.
 Adultorum baptismus 305. — Ritus pro supplendis omissis super baptizatum adultum 331.
 Altaris consecratio 134. — Altaris consecratio, cuius sepulchrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis 177. — Altarium consecratio 430. — Altarium consecratio, quorum sepulchrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis 445.
 Altaris portatilis consecratio 178. — Altarium portatilium consecratio 446.
 Anathema contra molestantes bona Monialium, vel eas ad malum inducentes 94.
 Annuli Pontificalis benedictio 47. — Annuli Virginis benedictio 87. — Annuli nuptialis benedictio 391.
 Apostolicæ Benedictionis ritus et formula 395.
 Aquæ et salis benedictio in benedictione et impositione primarii lapidis pro Ecclesia ædificanda 117—119. — Eadem benedictio in consecratione Ecclesiæ ibid. — Aquæ benedictio cum sale, cinere et vino in consecratione Ecclesiæ 131. — Aquæ benedictio pro reconciliatione Ecclesiæ 396.
 Armorum benedictio 222.

B.

- Baculi pastoralis benedictio 46.
 Baptismus adultorum 311. — Baptismus parvulorum 305.
 De Barba tondenda 304.
 Benedictionis apostolicæ ritus et formula 395.

C.

- Calicis et patenæ consecratio 198.
 Campanæ benedictio 212.
 Capsarum benedictio pro Reliquiis includendis 210.
 Catechumenorum olei benedictio in feria V. Cœnæ Domini 242.
 Chirothecarum benedictio 49.
 Chrismatis benedictio in feria V. Cœnæ Domini 236.
 De Clerico faciendis 4. — De Clerico faciendo 347.
 Cæmenti benedictio 140.
 Cœmeterii benedictio 186. — Cœmeterii et ecclesiæ reconciliatio 191. — Cœmeterii reconciliatio sine ecclesiæ reconciliatione 197.

	pag.
Ordo ad recipiendum processionaliter Prælatum, vel Legatum	280
Ordo ad visitandas Parochias	282
Ordo ad recipiendum processionaliter Imperatorem	286
Ordo ad recipiendum processionaliter Regem	287
Ordo ad recipiendum processionaliter Principem magnæ potentie	288
Ordo ad recipiendum processionaliter Imperatricem, vel Reginam	289
Ordo ad recipiendum processionaliter Principissam magnæ potentie	290
De Officio, quod post Missam solemnem pro Defunctis agitur	291
De scrutinio serotino, quo antiqui utebantur, antequam Electus in Episcopum consecraretur	297
De barba tondenda	304
De Officio Psalmistatus	304

ALERE FLAMMAM
VERITATIS

INDEX APPENDICIS.

Pontificalis Ritus pro baptismo parvulorum	305
Pontificalis Ritus pro adultorum baptismo	311
Pontificalis Ritus pro supplendis omissis super infantem baptizatum	326
Pontificalis Ritus pro supplendis omissis super baptizatum adultum	331
Confirmatio uni tantum conferenda	345
De Clerico faciendo	347
De Minoribus Ordinibus uni tantum conferendis	349
De Ordinatione Ostiarii	349
De Ordinatione Lectoris	351
De Ordinatione Exorcistæ	352
De Ordinatione Acolythi	353
De Ordinatione Subdiaconi	355
De Ordinatione Diaconi	361
De Ordinatione Presbyteri	365
De Consecratione plurium electorum in Episcopos	374
Ritus Pontificalis pro celebrando Sacramento matrimonii	390
Ritus et Formula Absolutionis et Benedictionis Pontificalis post Homiliam seu sermonem infra Missæ solemnis celebrationem	394
Ritus et Formula Benedictionis Apostolicæ	395
Ordo Benedictionis aquæ pro Reconciliatione Ecclesiæ ab Episcopo faciendæ	396

SUPPLEMENTUM

AD APPENDICEM PONTIFICALIS ROMANI.

De Ecclesiæ Dedicatione seu Consecratione, si plura Altaria simul consecrentur	399
De Benedictione Tobalarum, Vasorum et Ornamentorum Ecclesiæ et Altarium Consecratorum	428
De Altarium Consecratione, quæ fit sine Ecclesiæ Dedicatione	430
De Consecratione Altarium, quorum sepulchrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis	445
De Altarium Portatilium Consecratione	446

INDEX GENERALIS PONTIFICALIS ROMANI.

A.

- Abbatis benedictio 54. — Abbatis benedictio auctoritate apostolica 59. — Abbatis benedictio auctoritate Ordinarii 75.
 Abbatissæ benedictio 78.
 Absolutio et benedictio Pontificalis post Homiliam seu sermonem infra Missæ celebrationem impertienda 394. — Absolutio ab excommunicatione 268.
 Acolythi unius ordinatio 353. — Acolythorum ordinatio 15.
 Adultorum baptismus 305. — Ritus pro supplendis omissis super baptizatum adultum 331.
 Altaris consecratio 134. — Altaris consecratio, cuius sepulchrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis 177. — Altarium consecratio 430. — Altarium consecratio, quorum sepulchrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis 445.
 Altaris portatilis consecratio 178. — Altarium portatilium consecratio 446.
 Anathema contra molestantes bona Monialium, vel eas ad malum inducentes 94.
 Annuli Pontificalis benedictio 47. — Annuli Virginis benedictio 87. — Annuli nuptialis benedictio 391.
 Apostolicæ Benedictionis ritus et formula 395.
 Aquæ et salis benedictio in benedictione et impositione primarii lapidis pro Ecclesia ædificanda 117—119. — Eadem benedictio in consecratione Ecclesiæ ibid. — Aquæ benedictio cum sale, cinere et vino in consecratione Ecclesiæ 131. — Aquæ benedictio pro reconciliatione Ecclesiæ 396.
 Armorum benedictio 222.

B.

- Baculi pastoralis benedictio 46.
 Baptismus adultorum 311. — Baptismus parvulorum 305.
 De Barba tondenda 304.
 Benedictionis apostolicæ ritus et formula 395.

C.

- Calicis et patenæ consecratio 198.
 Campanæ benedictio 212.
 Capsarum benedictio pro Reliquiis includendis 210.
 Catechumenorum olei benedictio in feria V. Cœnæ Domini 242.
 Chirothecarum benedictio 49.
 Chrismatis benedictio in feria V. Cœnæ Domini 236.
 De Clerico faciendis 4. — De Clerico faciendo 347.
 Cæmenti benedictio 140.
 Cœmeterii benedictio 186. — Cœmeterii et ecclesiæ reconciliatio 191. — Cœmeterii reconciliatio sine ecclesiæ reconciliatione 197.

Confirmatio plurium 1. — Confirmatio unius 345.
 Consecratio Abbatis vide *Abbas, Abbatissa*.
 Consecratio Altaris 134. — Consecratio Altaris, cujus sepulchrum Reliquiarum est in medio summitatis stipitis 177.
 Consecratio Altaris portatilis 178. — Consecratio Altarium portatiliu. 446.
 Consecratio Ecclesiae 124. — Consecratio Ecclesiae, si plura altaria simul consecrentur 399.
 Consecratio Episcopi 36. — Consecratio plurium electorum in Episcopos 374.
 Consecratio et benedictio Virginum 84.
 Coronarum Virginum benedictio 88.
 Coronatio Regis vide *Regis, Reginae*.
 Corporalium benedictio 202.
 Crucis benedictio et impositio proficiscentibus in subsidium et defensionem Fidei christianae, seu recuperationem Terrae sanctae 220. — Crucis novae benedictio 202.
 Crucis pectoralis benedictio (206) 220.

D.

Dedicatio Ecclesiae 124. — Dedicatio Ecclesiae, si plura altaria simul consecrentur 399.
 Defunctorum officium post Missam solemnem 291.
 Degradationis forma 262. — Degradatio ab ordine Pontificali 264. — ab ordine Presbyteratus 265. — Diaconatus ib. — Subdiaconatus ib. — Acolythatus 266. — Exorcistatus ib. — Lectoratus ib. — Ostiariatus 267. — primae Tonsurae ib.
 Diaconorum ordinatio 23. — Diaconi unius ordinatio 361.

E.

Ecclesiae consecratio 124. — Ecclesiae consecratio, si plura altaria simul consecrentur 399. — Ecclesiae et caemeterii reconciliatio 191.
 Ensis benedictio 222. — Ensis novi militis benedictio 114.
 Episcopi consecratio 36. — Electorum plurium consecratio in Episcopos 374.
 Examen pro Episcopo 39.
 Excommunicandi et absolventi ordo 268.
 Exorcistarum ordinatio 13. — Exorcistae unius ordinatio 352.
 Expulsio publice poenitentium ab Ecclesia in feria IV. Cinerum 225.

F.

Festorum mobilium publicatio in Epiphania Domini 224.
 Fidei professio Tridentina 248.

I.

Imaginis B. M. V. benedictio 206. — Imaginum aliorum Sanctorum benedictio 208.
 Imperatoris processionalis receptio 286.
 Imperatricis processionalis receptio 289.
 Impositio et benedictio primarii lapidis pro Ecclesia aedificanda. 117.
 Incensi benedictio 148.
 Indumentorum sacerdotalium in genere benedictio 200. — Indumenti cujuslibet specialis benedictio 201.
 Infirmorum olei benedictio 237.
 Itineratio Praelatorum 278.
 Juramenti Forma Electi in Episcopum 52. — in Abbatem 60. — in ordine ad Synodum 248.

L.

Lapidis primarii benedictio et impositio pro Ecclesia aedificanda 117.
 Lectorum ordinatio 12. — Lectoris unius ordinatio 351.
 Legati processionalis receptio 280.
 Libera me Domine 284 et 295.
 Linteaminum altaris benedictio 201.
 Litaniae Omnium Sanctorum 18.

M.

Mapparum altaris benedictio 201.
 Matrimonii celebrandi ritus pontificalis 390.
 Militis novi benedictio 114. — Militis regularis creatio 116.
 Mitrae pontificalis benedictio 49. — Mitrae Abbatis benedictio 72.

N.

Novae Crucis benedictio 202.
 Novi militis benedictio 114.
 Nuptiarum benedictio 393.

O.

Olei catechumenorum benedictio 242. — Olei infirmorum benedictio 237.
 Ordines in genere 4. — minores 11. — majores in genere 17.
 Ordo ad Synodum 244.
 Ornamentorum benedictio in consecratione Ecclesiae 157. — in consecratione altaris 175.
 Ostiariorum ordinatio 11. — Ostiarii unius ordinatio 349.

P.

Pallium 52. — Diebus, quibus Pallio uti potest Patriarcha sive Archiepiscopus 53.
 Parochiae Visitatio 282.
 Parvulorum baptismus 305. — Ritus pro supplendis omissis super infantem baptizatum 326.
 Patenae et calicis consecratio 198.
 Pectoralis crucis benedictio (206) 220.
 Portatilis altaris consecratio 178. — Portatiliu altarium consecratio 446.
 Praelatorum itineratio 278.
 Presbyterorum ordinatio 27. — Presbyteri unius ordinatio 365.
 Primarii lapidis benedictio et impositio pro Ecclesia aedificanda 117.
 Principis magnae potentiae processionalis receptio 288.
 Principissae magnae potentiae processionalis receptio 290.
 Professio fidei Tridentina 248.
 Psalmi poenitentiales 62.
 Psalmistatus officium 304.
 Publicatio festorum mobilium in Epiphania Domini 224.

R.

Receptio processionalis Imperatoris 286. — Regis 287. — Imperatricis vel Reginae 289. — Principis magnae potentiae 288. — Principissae magnae potentiae 290. — Praelati vel Legati 280.
 Reconciliatio Apostatae, Schismatici vel Haeretici 274.
 Reconciliatio Caemeterii sine Ecclesiae reconciliatio 197. — Reconciliatio Ecclesiae et Caemeterii 191.

Reconciliatio poenitentium in feria V. Cœnæ Domini 228.
Reginæ benedictio et coronatio 104. — Reginæ solius 107. — ut regni Dominae 108.
Regis benedictio et coronatio 96. — in consortem electi 113.
Reliquiarum capsarum benedictio 210.
Restitutio sacrorum Ordinum 258.

S.

Sacerdotalium indumentorum in genere benedictio 200.
Salis et aquæ benedictio in imponendo primario lapide 117 — in consecratione Ecclesiæ ibid.
Scrutinium serotinum 297.
Septem Psalmi poenitentiales 62.
Signi benedictio 212.
Subdiaconorum ordinatio 17. — Subdiaconi unius 355.
Supplendi ritus omissa super baptizatum adultum 331. — super infantem baptizatum 326.
Suspensionis ordo 258.
Ad Synodum ordo 244.

T.

Tabernaculi benedictio 209.
Te Deum laudamus 50.
Tobalarum, Vasorum et ornamentorum benedictio in consecratione Ecclesiæ 157. — in consecratione Altaris 175.
Torquium Virginum benedictio 88.

V.

Vasculi pro Ss. Eucharistia conservanda 209.
Vasorum et aliorum ornamentorum in genere 209.
Veli benedictio pro Abbatissa 82. — pro Virginibus 87.
Veni Creator Spiritus 31.
Vestium Virginum benedictio 86.
Vexilli bellici benedictio et traditio 223.
Virginum benedictio et consecratio 84.
Visitatio Parochiæ 282.

RITUS BENEDICENDI NOVAM ECCLESIAE FRONTEM ET SIGNUM CRUCIS SUPER EAM ERIGENDUM.

Pontifex induet amictum, albam, cingulum, stolam et Pluviale albi coloris, accipiens mitram simplicem in capite, et baculum pastorale in manu sinistra: Diaconus et Subdiaconus, similiter induti paramenta albi coloris, acolythi et alii ministri superpelliceis parati adsint. Paretur quoque vas cum aqua benedicta, ac thus et thuribulum cum igne.

Pontifex cum ministris accedit ad altare majus Ecclesiæ, et deposito baculo pastorali, stans sine mitra, inchoat, et schola cantorum prosequitur antiphonam:

Adesto Deus unus * omnipotens, Pater, Filius, et Spiritus sanctus.

Deinde dicit:

Orémus.

Actiões nostras, quæsumus Dómine, aspirádo præveni et adjuvándo proséquere, ut cuncta nostra orátio et operátio a Te semper incipiat, et per Te cœpta finiátur. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Qua Oratione dicta, aspergit se et circumstantes aqua benedicta, inchoans, schola prosequente, antiphonam:

Aspérget me * Dómine hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor.

Tunc, imposita sibi mitra, pergat ad fores Ecclesiæ cum ministris, præcedentibus duobus acolythis cum candelis accensis, et incipit circuire ad manum dexteram, procedens cum Clero et populo, et aspergens cum ipsa aqua forinsecus parietes frontis Ecclesiæ in superiori parte eorum, juxta fundamentum, et in media parte eorum, idest, circa altitudinem faciei suæ, dicens semper:

In nómine Pa * tris et Fi * lii et Spíritus * Sancti.

Expleto circuitu, cum Pontifex pervenerit ante ostium, stans ibidem versus ad illud, deposito aspersorio et mitra, dicit:

Orémus.

Béne * dic, Dómine, hanc novam Ecclesiæ frontem, et præsta per invocatióem sancti tui nóminis, ut quicumque eámdem Ecclesiám pura mente ingressi fuerint, corpóris sanitátem et animæ medélam percipiant. Per Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Postea stans benedicit Crucem in fronte Ecclesiæ collocatam vel collocandam.

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Béne * dic, Dómine Jesu Christe, hanc Crucem tuam, per quam eripuísti mundum a potestáte diabóli, et superásti Passiõe tua suggestórem peccáti, qui gaudébat in prævaricatiõe primi hóminis per ligni vétiti sumptiõe: Qui cum Deo Patre et Spíritu Sancto vivis et regnas in sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Orémus.

Sancti ✠ fca, Dómine Jesu Christe, signáculum istud Passiónis tuæ, ut sit inimicis tuis obstáculum, et credéntibus in Te perpétuum efficiátur victóriæ vexillum: Qui cum Deo Patre vivis et regnas in unitáte Spiritus Sancti Deus per ómnia sæcula sæculórum. **R.** Amen.

Tunc offertur Pontifici thus in navicula, quod Pontifex stans sine mitra benedicit, dicens:

Orémus.

Dómine Deus omnipotens, cui adsistit exercitus Angelórum cum tremóre, quorum servitium spirituále et igneum esse cognóscitur: dignáre respicere, bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre hanc creatúram incénsi, ut omnes languóres omnésque infirmitátes atque insídiæ inimici odórem ejus sentiéntes effúgiant, et separéntur plásmate tuo; ut numquam lædátur a morsu antiqui serpéntis, quod pretiósio Filii tui ságuine redemísti. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Quo facto Pontifex imponit thus in thuribulum; deinde aspergit Crucem aqua benedicta, et mox eam incensat.

Demum Pontifex flexis genibus ante Crucem, eam devote adorat una cum Clero ac populo.

Postea cæmentarii locant Crucem super Frontem templi, si ea non sit jam collocata: interim Pontifex Ecclesiam ingreditur, canente schola cantorum antiphonam:

Attóllite portas principes vestras, et elevámini portæ æternáles; et introibit Rex glóriæ.

Ps. 23. Dómini est terra.

Quo Psalmo absoluto, pergít Pontifex ad Altare, et illud ascendens more solito benedicit populo.

APPROBATIO.

Præsens ritus benedicendi novam Ecclesiæ frontem etc., a. S. Rituum Congregatione die 12. Februarii 1887 approbatus, et in Supplemento ad Appendicem Pontificalis Romani apponendus, concordat cum Originali. In fidem etc.

Ex Secretaria Sac. Rit. Congr. die 1. Junii 1896.

(L. ✠ S.)

Aloisius Tripepi, S. R. C. Secret.

Imprimatur.

Ratisbonæ, die 11. Junii 1896.

Dr. Fr. X. Leitner, Vic. in Spir. Gen.

Sumptibus Fr. Pustet, S. Sedis Apost. et S. Rit. Congr. Typogr.

RITUS SERVANDUS IN CORONATIONE IMAGINIS BEATÆ MARIÆ VIRG.

Pontifex indutus pluviali albi coloris et mitra, pergít ad altare, præcedente Clero, ibique sistens in plano Crucis profunde inclinát: deinde ascendit super pradellam et, deposita mitra, coronas super mensam altaris positas benedicit, dicens:

Sub tuum præsidium confúgimus Sancta Dei Génitrix, nostras deprecatiónes ne despicias in necessitatibus nostris; sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriósa et benedicta.

V. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

R. Qui fecit cælum et terram.

V. Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Omnipotens sempitérne Deus, cujus clementíssima dispensatióne cuncta creata sunt ex nihilo, Majestátem tuam súpplices deprecámur: ut has Coronas pro ornátu Sacræ Imáginis Unigéniti Filii tui Dómini nostri Jesu Christi, et ejúsdem Genitricis Beatíssimæ Virginis Mariæ fabricátas bene ✠ dicere, et sancti ✠ ficáre dignéris. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Si una tantum corona benedicenda sit, loco prædictæ Orationis dicatur sequens:

Omnipotens sempitérne Deus, cujus clementíssima dispensatióne cuncta creata sunt ex nihilo, Majestátem tuam súpplices deprecámur: ut hanc Coronam pro ornátu Sacræ Imáginis Beatíssimæ Virginis Mariæ fabricátam bene ✠ dicere et sancti ✠ ficáre dignéris. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Pontifex deinde sedens imponit incensum in thuribulo, illud more solito benedicens: tum surgens aspergit Coronas aqua benedicta, et illas thurificat.

Inde, accepta mitra, descendit, et ante Altare genuflexus intonabit

Antiph. Regína cæli lætáre, allelúja: quia quem meruísti portáre, allelúja, Resurrexit sicut dixit, allelúja. Ora pro nobis Deum, allelúja.

Quam Cantores modulatis vocibus prosequuntur.

Interim Pontifex surgens, et mitra ornatus paratos gradus ascendit. Ante Sacram Imaginem mitram deponit, et accepta una ex Coronis accedat propius, et Caput Imáginis D. N. Jesu Christi eadem Corona ornabit dicens:

Sicuti per manus nostras coronáris in terris; ita et a Te glória, atque honóre coronári mereámur in cælis.

Quando alia Corona benedicenda non sit, absoluta antiphona Regína cæli, Pontifex, ommissa prædicta formula, Sicuti per manus etc. pro coronatione Imáginis pueruli Jesu, accipit Coronam benedictam, et sequentem tantum recitat formulam:

Sicuti per manus nostras coronáris in terris, ita et per Te a Jesu Christo filio Tuo glória, atque honóre coronári mereámur in cælis.

His expletis, Pontifex descendet cum mitra, et ante Altare, deposita mitra, imponet thus in thuribulo, eoque benedicto, Sacram Imaginem stans triplici ductu thurificabit.

Deinde subdet:

V. Coróna aúrea super caput Ejus.

R. Expréssa signo sanctitátis, glória honorís, et opus fortitúdinis.

V. Coronásti Eam, Dómine.

R. Et constituísti Eam super ópera mánuum tuárum.

Orémus.

Præsta, miséricors Pater, per invocaciónem Genitrícis Unigéniti Filii tui Dómini nostri Jesu Christi, quem pro salute géneris humáni, integritáte Virgínis Mariæ serváta, carnem súmerere voluísti, quátenus précibus ejúsdem Sacratíssimæ Virgínis, quicúmque eádem misericórdiæ Regínam, et gratiosíssimam Dóminam nostram coram hac Imáagine suppliciter honoráre studúerint; et de instántibus perículis eruántur, et in conspéctu divínæ Majestátis tuæ de commissis, et omissis véniam impétrent, ac mereántur in præsentí grátiam, quam desiderant adipisci, et in futúro perpétua salvatióne cum eléctis tuis váleant gratulári. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Tum intonabit Hymnum: Te Deum laudámus.

V. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spírítu tuo.

Orémus.

Deus, cujus misericórdiæ non est númerus, et bonitátis infínitus est thesáurus: píssimæ majestáti tuæ pro collátis donis grátias ágimus, tuam semper cleméntiam exorántes; ut qui peténtibus postuláta concédís, eósdem non déserens ad præmia futúra dispónas. Per Christum Dóminum nostrum. **R.** Amen.

Si Pontifex Missam celebrare voluerit, post Orationem Pláceat intonat in gratiarum actionem Hymnum Te Deum etc., et postea fidelibus adstantibus solemniter benedicit; deinde, publicata Indulgentia, si a Summo Pontifice concessa fuerit, juxta verba in Litteris Apostolicis expressa, Pontifex recitat, more solito, Evangelium S. Joannis.

Si per tríduum aut per octiduum solemnitas protrahatur, Hymnus Te Deum, última tantum functionum die cantabitur.

Concordat cum originali adprobato. — In fidem etc.

Ex Secretaria Sacræ Rituum Congregationis die 29. Martii 1897.

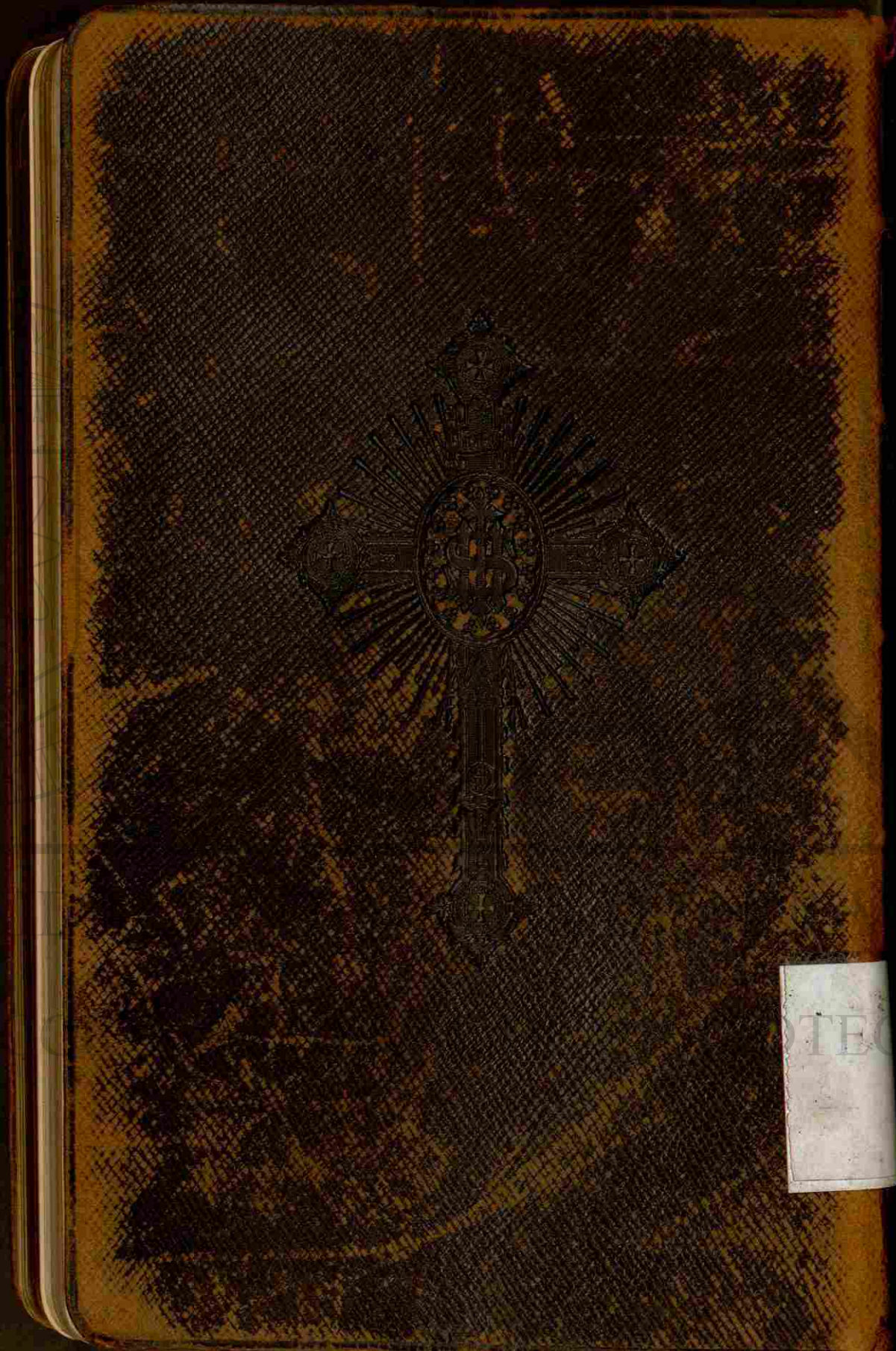
(L. S.)

Diomedes Panici, S. R. C. Secretarius.

Imprimatur.

Ratisbonæ, die 15. Maji 1897.

Dr. Fr. X. Leitner, Vic. in Spirit. Gen.

TEC